

textiles»

AR-HARMATI

SITION

u 2 juin 1984

— 1204 Genève

Je «tisse l'image du tissu»

Nemzeti Képzőm. kiállítás 1934

Schoen Arnold dr. -
bejegyzésével

101

I. TEREM.

Olajfestmények és szoborművek. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

1. MATTYASOVSZKY ZSOLNAY LÁSZLÓ: Kisleány arcképe. Magántulajdon.
2. MAGYAR MANNHEIMER GUSZTÁV: Alföldi táj.
3. IVÁNYI GRÜNWALD BÉLA: Cigányváros. 1934
4. MAGYAR MANNHEIMER GUSZTÁV: Rákospatak. 30
5. MATTYASOVSZKY ZSOLNAY LÁSZLÓ: Tájkép.
6. MÁRK LAJOS: Otthon.
7. KUKÁN GÉZA: dr. Rubinek István. 934
8. ~~FÉNYES ADOLF~~: Vadászok.
9. TELCS EDE: Arcmás. Bronz. Magántulajdon.
10. BALLÓ EDE: Vértessy Sándor. Mgt.
11. SZAMOSSY SOÓS VILMOS: Attila fiam. Bronz.
12. RUDNAY GYULA: Lakoma.
13. KUKÁN GÉZA: Szentkeresztesy Henrik. Mgt. 933
14. MÁRK LAJOS: Bokréta.
15. ~~DUDITS~~ ANDOR: A Rákóczi freskó kartonja. Pasztel.
16. ~~FÉNYES ADOLF~~: A betlehemi csillag.
17. ~~GLATZ OSZKÁR~~: Szappanbuborék. 1933
18. LIGETI MIKLÓS: Tanulmány. Bronz.
19. KARLOVSZKY BERTALAN: Szalay Gábor báró. Mgt. 1934
20. LIGETI MIKLÓS: Scitovszky Béla. Bronz. Mgt.
21. ~~GLATZ OSZKÁR~~: Anyaság. 1926.

22. RUDNAY GYULA : Pihenő.
23. DUDITS ANDOR : A Rákóczi freskó kartonja II. Pasztel.
24. GLATZ OSZKÁR : Domboldalon. 1932
25. KNOPP IMRE : A vár alján.
26. EDVI ILLÉS ALADÁR : Delelő ökrök.
27. KOCSIS ANDOR : Tanulmányfej. Terracotta.
28. BOSZNAY ISTVÁN : Leopoldinum. Magántulajdon. 1933
29. LUX ELEK : Vadkerty Baba. Patinázott gipsz. Mgt.
30. EDVI ILLÉS ALADÁR : Alföldi táj.
31. KNOPP IMRE : Félakt.
32. SZLÁNYI LAJOS : Virágzó fák.
33. CSÓK ISTVÁN : Párás Balaton. 1933. B.a.
34. VASZARY JÁNOS : Alassio.
35. CSÓK ISTVÁN : Villámlás a Balatonon. B.aliga 1933
36. VASZARY JÁNOS : Uzsonna a plage-on.
37. CSÓK ISTVÁN : Hullámzó Balaton. B.aliga 1931.

II. TEREM.

Olajfestmények, szoborművek. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

38. EDVI ILLÉS ALADÁR : Istálló-sarok.
39. DUDITS ANDOR : Rákóczi. Pasztel.
40. BERÉNY RÓBERT : Kert nyárvégi napon. Mgt.
41. KONTULY BÉLA : vitéz Látzay Fritz Oszkár. Mgt. 1933
42. ISTOKOVITS KÁLMÁN : Vízio. Tempera.
43. KONTULY BÉLA : Női arckép.
44. BERÉNY RÓBERT : Tyúk. Mgt.
45. REMSEY JENŐ GYÖRGY : Pirostetejű házak. Mgt.
46. MAGYAR MANNHEIMER GUSZTÁV : Felhők a tó felett.
47. PATKÓ KÁROLY : Zebegényi Duna. Tempera.
48. PATKÓ KÁROLY : Szent Erzsébet. Tempera. 1933
49. SZŐNYI ISTVÁN : Eros és Aphrodite. Tempera. 1934
50. B. POLLATSCHEK LILI : Jashabkai Sanherbai Patel hindu biologus. Pasztel. 1930
51. SZŐNYI ISTVÁN : Álom. Tempera. Mgt. 1934
52. VASS ELEMÉR : Anemonák. 1932

53. ~~HERMAN LIPÓT~~ : Adriai táj.
54. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ : Lorenz Márta. Mgt. 934
55. SZLÁNYI LAJOS : Késmárki hegyek.
56. VASS ELEMÉR : Csendélet. 1933
57. KÉZDI KOVÁCS LÁSZLÓ : Zivatar a pusztán.
58. MÁRTON FERENC : Birkozók. Pasztel. 1934
59. UDVARY PÁL : Olvasó nő.
60. SZÜLE PÉTER : Parasztlegény. Pasztel.
61. ABA NOVÁK VILMOS : Mátrai falu. Tempera.
62. SZÜLE PÉTER : Kosztümös leány. Pasztel.
63. UDVARY PÁL : Vasárnap délután.
64. VIDOVSZKY BÉLA : Szolnoki leány.
65. PÁLLYA CELESZTIN : Falusi utca birkákkal.
66. MATTYASOVSZKY ZSOLNAY LÁSZLÓ : Női akt.
67. SZLÁNYI LAJOS : Gyülekezés március 15-én. 1934
68. BÁRÓ HATVANY FERENC : Interieur.
69. KOCSIS ANDOR : Szomjúság. Patinázott gipsz.
70. TORNYAY JÁNOS : Szoba belseje.
71. GÁCH ISTVÁN : Tanulmány. Gipsz.
72. BÁRÓ HATVANY FERENC : Műterem.
73. BOLDIZSÁR ISTVÁN : Nagybányai táj.
74. MÁRK LAJOS : Nyári virágok.

III. TEREM.

Olajfestmények és szoborművek. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

75. KOSZTA JÓZSEF : Legelőn.
76. ZÁDOR ISTVÁN : Balkányi Kálmán. Mgt. 1934
77. KOMÁROMI KACZ ENDRE : Cis-moll szonáta.
78. ZÁDOR ISTVÁN : Fekete kalapos hölgy. 1934
79. KOSZTA JÓZSEF : Falu.
80. BASILIDES SÁNDOR : Szénahordás. 1934
81. ~~HEINTZ HENRIK~~ : Nyár. 933 Kétalk
82. MÉRŐ ISTVÁN : Ünnepnap.
83. BURGHARDT REZSŐ : Napos táj tehenekkel. 934
84. ~~HERMAN LIPÓT~~: Kompozició. 1932

85. SZOBOTKA IMRE : Aratók.
86. BURGHARDT JÓZSEF : Utolsó napsugár.
87. BENKHARD ÁGOST : Vörös madár.
88. DOMJÁN M. ILONA : Fabiola. Gipsz.
89. FARKAS BÉLA : Kiűzöttek. Gipsz.
90. DAMKÓ JÓZSEF : A megbántott. Mészkő.
91. SZENTGYÖRGYI ISTVÁN : Páter Butykay. Gipsz.
92. SZENTGYÖRGYI ISTVÁN : gróf Klebelsberg Kunó. Gipsz.
93. JÁLICS ERNŐ : Madonna. Gipsz.
94. SIDLÓ FERENC : Árpádházi Boldog Margit. Márvány. Mgt.
95. BUZY BARNA : Japán nő.
96. BASILIDES BARNA : Vásárfia. Tempera.
97. KOMÁROMI KACZ ENDRE : Arcképtanulmány. Mgt.
98. KÉZDI KOVÁCS ELEMÉR : Kékszemű dudás.
99. ZOMBORY-MOLDOVÁN BÉLA : Dalok szárnyán.
100. ISTOKOVICS KÁLMÁN : Krisztus. Tempera.
101. BÁNOVSZKY MIKLÓS : Fekvő akt.
102. BASILIDES SÁNDOR : Aszfaltozók.
103. KOMÁROMI KACZ ENDRE : Dilemma.
104. MÉRŐ ISTVÁN : Völgyben.
105. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ : Tarlón.
106. KRUSNYÁK KÁROLY : Falusiak.
107. VIDOVSZKY BÉLA : Előcsarnok a miniszterelnökségi palotában.
108. SZABÓ DEZSŐ : Tavasz.
109. PÁSZTOR JÁNOS : Kazinczy géniusza. Gipsz. Mgt.

IV. TEREM.

Szoborművek. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

110. BORY JENŐ : Nádler Róbert. Terrakotta.
111. MEDGYESSY FERENC : Testvérek. Gipsz.
112. ZSÁKODI CSISZÉR JÁNOS : dr. F. G.-né. Márvány. Mgt.
113. BERÁN LAJOS : Lehoczky Semmelweis Mária. Márvány. Mgt.
114. ORBÁN JÓZSEF : Székely legény. Gipsz.
115. GYŐRI DEZSŐ : Fáradtság. Gipsz.
116. VANCZÁK FERENC : Arcmás. Gipsz. Mgt.

117. GAÁDI KAISER LAJOS : Bika-párbaj. Gipsz.
118. SZÁNTÓ GERGELY : Plakettek. Mgt.
119. HORVÁTH GÉZA : Női akt. Bronz.
120. SZŐDY SZILÁRD : Pandora. Márvány.
121. CSILLAG ISTVÁN : G. T. Gipsz dombormű. Mgt.
122. SZÉKELY MÓRIC : Komor Vilmos. Gipsz.
123. SZÉKELY MÓRIC : D. L. Gipsz. Mgt.
124. MIKUS SÁNDOR : S. néni. Gipsz.
125. GARAM SÁNDOR : Tanulmány. Gipsz.
126. DÖRNER IGA : Férfiarcmás. Gipsz.
127. KOVÁCS IMRE : Arcmás.
128. HIESZ GÉZA : Szongoth Anczi. Gipsz. Mgt.
129. KEVICZKY HUGÓ : H. Mihalik József. Gipsz.
130. BECK Ö. FÜLÖP : Szittya nyilas. Gipsz.
131. KALLOS EDE : Falk Miksa. Gipsz.
132. ERDEI DEZSŐ : Varkots György. Gipsz. Mgt.
133. BERÁN LAJOS : A magyar királyi csendőrség hősi emléke. Gipsz. Mgt.
134. ANDREJKA JÓZSEF : Váratlan találkozás. Gipsz.
135. KOBOR G. ELEK : Trianon. Gipsz.
136. MEDGYESSY FERENC : Ifjúság. Kő.
137. N. HAICH ERZSÉBET : Kétségbeesés. Gipsz. 1934
138. ZALA GYÖRGY : Benczur-emlék. Gipsz.
139. MARKUP BÉLA : Krisztus-tanulmány. Gipsz.
140. VARGA OSZKÁR : Fésülködő. Gipsz.
141. HALMÁGYI ISTVÁN : Leány korsóval. Gipsz.
142. LUX ELEK : Saisi. Gipsz.
143. SZAMOSI SOÓS VILMOS : Keresztelő Szent János. Gipsz.
144. ILYEFALVI LŐTE ÉVA : Ádám és Éva. Gipsz.
145. KALLOS EDE : Hamupipőke. Gipsz. Mgt.
146. FÜREDY RIKÁRD : Honfoglalás kora. Gipsz.
147. VIGH FERENC : Mesemondó.
148. KOVÁCS PANNI : Női fej. Gipsz.
149. MERÉNYI J. GINA : Plakettek. Gipsz.
150. CS. SZAMOSI IMRE : Hazafelé. Bronz.
151. SÓVÁRY JÁNOS : Pihenő leány. Ruskicai márvány.
152. MARKUP BÉLA : Akadályverseny. Gipsz.
153. MARKUP BÉLA : Ügető-sport. Gipsz.
154. MARTINELLI JENŐ : Elégia. Gipsz.
155. VÁLYI GÁBOR : Dr. Tersztyánszky Jenő. Gipsz. Mgt.
156. SÓVÁRY JÁNOS : Titok. Bronz.

157. HORVÁTH GÉZA : Tanulmány. Gipsz.
158. LÁNYI DEZSŐ : Sommerset de Chair. Gipsz.
159. RUMI RAYKI ISTVÁN : Lovas. Bronz.
160. BERÁN LAJOS : R. N. Bronz. Mgt.

V. TEREM.

Olajfestmények. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

161. KÁRPÁTHY JENŐ : Gyümölcsös-bárkák.
162. B. POLLATSCHEK LILI : Álló akt. Pasztel.
163. ANTAL LORÁND : Ablakban.
164. NAGY ISTVÁN : Legelésző birkák.
165. KIRCHNER JENŐ : Alkonyat.
166. PAIZS GOEBEL JENŐ : Kompozíció.
167. GRÓF BATTHYÁNY GYULA : Kelet.
168. NAGY ISTVÁN : Gyimesi táj. Pasztel.
169. MIHÁLY GYULA : Templomból jövők.
170. BARZÓ ENDRE : Tavasz.
171. WÁGNER GÉZA : Rotterdami kanális. Vízf.
172. ~~CSER KÁROLY~~ : Anya gyermekével. Gipsz.
173. PÉCSI PILCH DEZSŐ : Ormánsági menyecske.
174. ~~CSER KÁROLY~~ : Lóth felesége. Gipsz.
175. WÁGNER GÉZA : Capri-i utca. Pasztel.
176. ZÁRAI LUCI : Bányahegy.
177. PERLROTT CSABA VILMOS : Csendélet. Tempera.
178. NAGY ISTVÁN : Bácskai asszony.
179. PÉTER MÁRIA : Badacsonyi táj.
180. KÁDÁR BÉLA : Kompozíció.
181. PEKÁRY ISTVÁN : Tengerparti táj.
182. KMETTY JÁNOS : Ülő férfi.
183. HORVÁTH BÉLA : Budai hegyekben.
184. SZABÓ AURÉL : Erdélyi földműves.
185. HOLLÓS MATTIONI ESZTER : Öreg halászok. Tempera.
186. ZEMPLÉNI M. VIKTOR : Csendélet ablakban.

VI. TEREM.

Olajfestmények. Szoborművek. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

187. PROHÁSZKA JÓZSEF : Tanulmány.
188. MÉRŐ ISTVÁN : Munkában.
189. TORNYAY JÁNOS : A modell.
190. SOLYMÁSSY C. VIKTOR : Köves part.
191. SÁRKÁNY GYULA : Ivók.
192. FÖRSTNER DÉNES : Délutáni fény a Balatonon.
193. GAÁL FERENC : Cigánygyerekek.
194. GAÁL FERENC : Aratás.
195. SÁRDY BRUTUS : Hóolvadás.
196. TARNÓI BELÁNYI VIKTOR : Márti.
197. BÁRÓ HATVANY FERENC : Csendélet.
198. GEDŐ LIPÓT : A tribün publikuma.
199. SÁRDY BRUTUS : Aratáskor.
200. CSER KÁROLY : Táncolók. Gipsz.
201. KUKÁN GÉZA : Váján.
202. BERNÁTH AURÉL : Felolvasás. Pasztel.
203. KERNSTOKNÉ STRIKKER GINA : Női fej. Márvány. Mgt.
204. CSÁNKY DÉNES : Zápor után.
205. HALMÁGYI ISTVÁN : Női arcmás. Márvány.
206. BERNÁTH AURÉL : Reggel. Pasztel.
207. SÁRKÁNY GYULA : Sólymász Mátyás udvarából.
208. MATÉKA SÁNDOR : Uzsorás. Fa.
209. MÁRFFY ÖDÖN : Csendélet.
210. KÁKAI SZABÓ GYÖRGY : Örzsike.
211. MÁRFFY ÖDÖN : Út.
212. VASZARY JÁNOS : A pesti Duna-korzó.
213. MÁRFFY ÖDÖN : Szürkeruhás nő.

VII. TEREM.

Olajfestmények. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

214. CZENCZ JÁNOS : Havas kazlak.
215. BASILIDES SÁNDOR : Eső előtt.
216. PÁRIS ERZSI : Ablak előtt.

217. ROMEK ÁRPÁD : Hal-csendélet.
218. MÉSZÁROSNÉ KISFALUDY MÁRIA : Callák.
219. KEMÉNY NÁNDOR : Mosó asszonyok.
220. LENGYEL RHEINFUSS EDE : Kurkut Khan.
221. NAGY VILMOS : Tavasz.
222. BURGHARDT REZSŐ : Napos domboldal.
223. KOSZTOLÁNYI KANN GYULA : A párizsi Pont-Neuf.
224. KOSZTOLÁNYI KANN GYULA : Csendélet.
225. KOSZTOLÁNYI KANN GYULA : Városvége.
226. CZENCZ JÁNOS : Fekvő akt.
227. KÁRPÁTHY JENŐ : Dereglyék.
228. SOMOGYI SAROLTA : Tersánszky J. Jenő. Gipsz. Mgt.
229. BERÉNY RÓBERT : Arckép.
230. BOLDOGFAI FARKAS SÁNDOR : Férfi fej. Bronz.
231. NADLER RÓBERT : Habzó hullámok az angol partokon.
232. LENGYEL RHEINFUSS EDE : Santorb. Mgt.
233. PÓLYA TIBOR : Téli lagzi. Tempera.
234. SZOMOR LÁSZLÓ : Anyám. Beton.
235. SZŐNYI ISTVÁN : Tájkép. Tempera.
236. BAKSA SOÓS GYÖRGY : Gyermekfej. Terrakotta.
237. ABA NOVÁK VILMOS : Pihenő kőművesek. Tempera.

VIII. TEREM.

Olajfestmények. Szoborművek. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

238. VASS ELEMÉR : Téli táj.
239. GIMES LAJOS : Amsterdami kikötő. Tempera.
240. HÁRY GYULA : Tivoli.
241. VARGA NÁNDOR LAJOS : Kora-tavasz.
242. SZOMOR LÁSZLÓ : Madonna. Bronz.
243. VÖRÖS GÉZA : Kompozíció.
244. KÓBOR G. ELEK : Golfozó. Bronz.
245. ISTOKOVITS KÁLMÁN : Tiszapart. Tempera.
246. VÖRÖS GÉZA : Gyümölcsök.
247. GYŐRFFY ISTVÁN : Olvasás közben.
248. CZENCZ JÁNOS : Pihenés.

249. TARNÓI BELÁNYI VIKTOR : Mi ketten.
250. KÁRPÁTHY JENŐ : Piccola Marina Capriban.
251. MEILINGER DEZSŐ : Nyaralók falun. Tempera.
252. TELEKY JÓZSEF : Horváth I. Gipsz.
253. VIDOVSZKY BÉLA : Kék abrosz.
254. VÁLYI GÁBOR : néhai dr. Lipták Pál. Gipsz. Mgt.
255. ~~FRANK FRIGYES~~ : Komédiások.
256. HOLLÓS MATTIONI ESZTER : Zagyvapart. Tempera.
257. VÖRÖS GÉZA : Tarka virágok.
258. BARANSKI E. LÁSZLÓ : Kilátás a Gellérthegyről.

IX. TEREM.

Olajfestmények. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

259. NÁDLER RÓBERT : Félakt.
260. PANDUR JÓZSEF : Varrónő.
261. ~~BARKÁSZ LAJOS~~ : Februári hangulat.
262. ~~BRÜLL ALADÁR~~ : Skót dudás.
263. ~~BASCH ÁRPÁD~~ : Reggel az Adrián. 1931
264. ~~BORUTH ANDOR~~ : A falu bírája. 1933
265. ~~Z. HADZSY OLGA~~ : Zugliget és a Pilisi hegyek.
266. SZAPUDI LAENDLER ISTVÁN : Tanulmányfej.
267. KÉZDI KOVÁCS LÁSZLÓ : Csend az erdőben.
268. KNOPP IMRE : Interieur.
269. KNOPPNÉ CURTIS GERTRUDE : Részlet a londoni Parlamentről.
270. WELLMANN RÓBERT : Arckép.
271. ~~DÓSA FARKAS~~ ANDRÁS : K. N. Gipsz.
272. KÉZDI KOVÁCS LÁSZLÓ : Dunai malom.
273. ~~HÁMOR ILONA~~ : Parasztmenyasszony.
274. POHÁRNOK ZOLTÁN : Lustálkodó. 1934
275. ANDRÁSSY JÁNOS : Női arcmás. Gipsz. Mgt.
276. ~~BARKÁSZ LAJOS~~ : Tavasz. 1934
277. ~~CSORBA GÉZA~~ : Leányfej. Terrakotta.
278. POHÁRNOK ZOLTÁN : Görög ház udvarán.
279. K. RÓNA KLÁRA : Korzó. Pasztel.
280. MARÓTHI MAJOR JENŐ : Ködös őszi reggel. Pasztel.

281. ERDEY DEZSŐ : Női fej. Cement.
282. ARADI EDVI ILLÉS : Borús nap.
283. ARADI EDVI ILLÉS : A Tarpatak.
284. HORVÁTH JÓZSEF : A szamaritánus. Vízf.
285. MARGÓ EDE : Gyümölcsös-kert.
286. DOMANOVSZKY ENDRE : Női fej.

X. TEREM.

Olajfestmények. Szoborművek. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

287. THOMAS ANTAL : Tabán.
288. EDVI ILLÉSNÉ KARÁDI ETEL : Merengés.
289. JUSZKÓ BÉLA : Repül a pányva.
290. DABÓCZI MIHÁLY : Férfi fej. Gipsz.
291. KRUSNYÁK KÁROLY : Műteremben.
292. MORHARDT GYULA : S. K. arcmása. Gipsz.
293. HERMAN LIPÓT : Sétány a tengerparton.
294. KACZIÁNY ALADÁR : Zene.
295. THOMAS ANTAL : Verseci táj.
296. SZENES FÜLÖP : Női arckép. Mgt.
297. DIETRICH ADOLF : Hullámverés az Adrián.
298. KUNWALD CÉZÁR : Éva.
299. HORVÁTH BÉLA : Margithíd.
300. SZENES FÜLÖP : Arcképtanulmány.
301. BASCH ÁRPÁD : »Magyar ciprusok«.
302. JUSZKÓ BÉLA : Ősz.
303. NÁDLER RÓBERT : Tokaji részlet.
304. TORNYAY JÁNOS : Elhagyott műterem.
305. BOLDOGFAI FARKAS SÁNDOR : Férfi fej. Műkő.
306. BOSZNAY ISTVÁN : Fasor Mgt..
307. ANTAL KÁROLY : Női fej. Gipsz.
308. SZENTGYÖRGYVÁRI GYENES LAJOS : Margaréták.
309. TOLNAY ÁKOS : Gödöllő határában.
310. DIENER DÉNES RUDOLF : Virágok.
311. TOLNAY ÁKOS : Domboldal.
312. KUNFFY LAJOS : Somogyi út télen.

313. SZABÓ DEZSŐ: K. M. arcképe. Mgt.
314. KÖVÉR GYULA: Hiúság. 1934. Tükörbe néző fehérakt.
315. KÖVESDY GÉZA: Dr. B. B.-né arcképe. Mgt.
316. MARÓTHI MAJOR JENŐ: Szürke felhők.

XI. TEREM.

Olajfestmények. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

317. ZEMPLÉNI M. VIKTOR: Balatoni műút.
318. KÁSSA GÁBOR: Téli délután.
319. CSELÉNYI WALLESHAUSEN ZSIGMOND: Ülő nő.
320. BOLDIZSÁR ISTVÁN: Villa kertje.
321. MÁRKUS IMRE: Fölolvasás. Pasztel.
322. BENKHARD ÁGOST: Felhők a domb fölött.
323. VITÉZ DARVASSY ISTVÁN: Anyóka.
324. SZOBOTKA IMRE: Cséplés.
325. FRANK FRIGYES: Cineák.
326. GULYÁS SÁNDOR: Nyári napsütésben.
327. HALASI HORVÁTH ISTVÁN: Havas boglyák. Pasztel.
328. GARAY ÁKOS: Huszonnégy-ökrös temetés.
329. DERKOVITS GYULA: Dunai homok-szállítók.
330. DIENER DÉNES RUDOLF: Virágzó fák.
331. SOÓS ELEMÉRNÉ BÁRÓ KORÁNYI ANNA: Kilátás a Svábhegyről.
332. SZATHMÁRI HORVÁTH KÁLMÁN: Hűvösvölgy.
333. BERKES ANTAL: Lelátás a Margitszigetre.

XII. TEREM.

Olajfestmények. Szoborművek. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

334. MÁRTON FERENC: A rákoskeresztúri hősi emlék építkezése. 1933
335. OHMANN BÉLA: Szent György. Bronz. 1934
336. BÁNÁTI SVERÁK JÓZSEF: Krisztus és a házasságtörő asszony. 1934

337. KAMPIS JÁNOS : »E jelben fogsz győzni !« Templomfal-terv. Tempera.
338. PANDUR JÓZSEF : Mennyezet-terv. Vízf.
339. SIDLÓ FERENC : Szent Mihály. Gipsz.
340. MOLNÁR C. PÁL : Szárnyas-oltár.
341. SIDLÓ FERENC : »És ne vigy minket a kísértésbe«. Gipsz.
342. KAMPIS JÁNOS : »E jelben fogsz győzni«. Terv.
343. KAMPIS JÁNOS : A szent kereszt felmagasztalása. Terv. Tempera.
344. CHIOVINI FERENC : Szent László csodatette. Tempera.
345. LUX ELEK : Síremlék. Gipsz.
346. EMANUEL BÉLA : Krisztus a kereszttel.
347. KÁSSA GÁBOR : Falu szélén.
348. IFJ. CZENE BÉLA : Zuglói utca.

XIII. TEREM.

Olajfestmények. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

349. NAGY VILMOS : Külvárosi utca.
350. ÁMOS IMRE : Forrás felé.
351. KMETTY JÁNOS : Önarckép.
352. CZÓBEL BÉLA : Tájkép.
353. NADASDI SÁRKÖZY ELEMÉR : Kilátás a műteremből.
354. BARDÓCZ ÁRPÁD : Bazár Alexandriában.
355. BÁRÓ PONGRÁCZ SAROLTA : Tavaszi virágok.
356. BURGHARDT JÓZSEF : Magyar dombos vidék.
357. SIKORSKA ZSOLNAY JÚLIA : Rózsák.
358. BARDÓCZ ÁRPÁD : Hajóvontatók a Mahmudie-csatornán. Tempera.
359. KEMENSZKY ÁRPÁD : Testvérek. Mgt.
360. TELEK ANTAL : Csendélet.
361. RÓNAY KÁZMÉR : Napos erdő.
362. TARNÓI BELÁNYI VIKTOR : Csendélet.
363. VIGH BERTALAN : Arckép. Mgt.
364. MAGYARCSÉTEI KORDA BÉLA : Lovak.
365. SÁRKÁNY LORÁND : Falurészlet. Tempera.

XIV. TEREM.

Olajfestmények. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

366. DÉSI HUBER ISTVÁN: Gyárudvar. Tempera.
367. VINKLER LÁSZLÓ: Női arckép. Mgt.
368. PÁNDY LAJOS: Fekvő akt.
369. EÖLVEDI GACHAL JÓZSEF: Önarckép.
370. FRIED PÁL: Régi kikötő.
371. POLLATSCHEK LILI: Szajna-part.
372. SZÁNTHÓ MÁRIA: Akt fehérben. 934
373. SCHOSSBERGER KLÁRA: Dr. Meller Simon. Mgt. 934
374. GÁL JÁNOS: Régiségek.
375. MERÉNYI RUDOLF: Leány-akt.
376. DOLÁNYI BENCZUR IDA: Virágbőség. Dolányi B. Ida
377. SPÁNYIK CORNÉL: Feleségem. Mgt. 1934 Spányik C.M.
378. SZÁNTHÓ MÁRIA: Tanulmány. 930
379. PAP DOMOKOS: Férfi könyvvel.
380. SOLYMÁSSY C. VIKTOR: Patak mellett.
381. KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ: Virágok az ablakban. Vízf.
382. ~~GULYÁS SÁNDOR~~: A Rozi meg a Zsemlye.
383. CSALLÓKÖZI FARKAS LŐRINC: Csárda a békához.
384. PORTER PAULA: Balaton-Zamárdi.
385. ~~FERENCZY VALÉR~~: Női arckép.
386. PÓLYA IVÁN: Ebéd.
387. SAY GÉZA: Vérmező.
388. BRABÉCZNÉ WELLISCH MARGIT: Nő virággal.
389. BIAI FÖGLEIN ISTVÁN: Önarckép rajzolás közben.
390. BASCH EDITH: Anya alvó gyermekkel.
391. BOR PÁL: Lovak a Balatonnál.
392. KISS KÁLMÁN: Borongás.
393. DOROGI IMRE: Tápéi leányok.

XV. TEREM.

Grafikai és kisplasztikai művek. Eladók, a magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

394. SÁRKÁNY LORÁND : Gyárkémények. Tempera.
395. GEDŐ LIPÓT : Lokál. Pasztel.
396. HALÁPY JÁNOS : Műteremben. Vízf.
397. LESZNAY ANNA : Tűz a faluban. Guache.
398. BARCSAY JENŐ : Domboldal. Rézkarc.
399. TIHANYI JÁNOS LAJOS : Erdőrészlet. Tusrajz.
400. ÁGOSTON VENCZEL : Falu széle. Vízf.
401. SÁRKÁNY LORÁND : Szamos mentén.
402. KIRÁLY ENDRE : Téli táj. Vízf.
403. HESSKY IVÁN : Tócsa. Vízf.
404. CS. WÁGNER JÓZSEF : Havas táj. Pasztel.
405. NEOGRÁDY ANTAL : Virágos kert. Vízf.
406. RÖKK KÁROLY : Olvadó patak. Vízf. Mgt.
407. WEIL ERZSÉBET : Tabán szegényei. Rézkarc.
408. KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ : Vidám színek. Vízf.
409. KOMJÁTI GYULA : Erdő. Szépia rajz.
410. WEIL ERZSÉBET : Párizs életéből. Rézkarc.
411. LESZKOVSZKY GYÖRGY : »Dies irae« (Vázlat egy kupola-freskóhoz). Tempera. Mgt.
412. KAVECZKY ZOLTÁN : Tavaszi napsütés. Rézkarc.
413. BARCSAY JENŐ : Kőhegy. Rézkarc.
414. HESSKY IVÁN : Tájkép. Vízf.
415. MÁRKUS IMRE : Anya gyermekével. Pasztel.
416. BARANSKI E. LÁSZLÓ : Tavasz Budán. Vízf.
417. SZABLYÁNÉ LOHWAG ERNESZTIN: Gundel Imre. Vízf. Mgt.
418. LÜHNSDORF KÁROLY : Horthy Miklós kormányzó. Ceruzarajz. 1933
419. SZABLYÁNÉ LOHWAG ERNESZTIN : Wittgenstein Károlyné. Vízf. Mgt.
420. PÉCSI PILCH DEZSŐ : Paraszt-szoba. Vízf.
421. KAVECZKY ZOLTÁN : Topolyafák. Rézkarc.
422. HESSKY IVÁN : Táj kazlakkal. Vízf.
423. BARCSAY JENŐ : Tájkép. Rézkarc.
424. KAVECZKY ZOLTÁN : Leányom. Fametszet.
425. REMÉNYI JÓZSEF : Háziáldás. Terrakotta.

426. WEIL ERZSÉBET : Csodálatos halászat. Rézkarc.
427. GY. TAKÁCH BÉLA : A solymári vízesés. Vízf.
428. KOMJÁTI GYULA : Bánat. Rézkarc.
429. TÓTH B. LÁSZLÓ : Felhők a Duna felett. Tusrajz.
430. VARGA NÁNDOR LAJOS : Szellem és anyag. Fametszet.
431. DIÓSSY ANTAL : Városliget. Vízf.
432. HENDE VINCE : Balatonfüred. Vízf.
433. MÁRTON FERENC : Szegénylegény. Krétarajz.
434. DIÓSSY ANTAL : Liget. Vízf.
435. HENDE VINCE : Balaton. Vízf.
436. BALOGH MARGIT : Arckép. Rajz.
437. TÓTH B. LÁSZLÓ : Halászcsónakok. Tusrajz.
438. JAKAB KÁROLY : Lala. Tusrajz. Mgt.
439. TÓTH B. LÁSZLÓ : Utcarészlet. Tusrajz.
440. DIÓSSY ANTAL : Strand. Vízf.
441. GALLÉ TIBOR : Fametszetek.
442. ÖRSI SÁNDOR : Gazella. Rézkarc.
443. MOLNÁR C. PÁL : Illusztrációk. Fametszet.
444. ÖRSI SÁNDOR : Sziámi macska. Rézkarc.
445. FARKASHÁZY MIKLÓS : Fragment. Rajz.
446. LESZKOVSZKY GYÖRGY : A szenvedők fohásza. (Freskó karton.) Szénrajz. Mgt.

AZ ÜVEGSZEKRÉNYBEN.

447. VINCZE PÁL : Arcmás. Bronzplakett.
448. BETLEN GYULA : Bánat. Karrarai márvány.
449. DOMJÁN M. ILONA : Rikkancs. Bronz.
450. CSERHALMI JENŐ : Vasárnap. Bronz.
451. DR. FARKAS ZOLTÁN : Tanulmányfej. Bronz.
452. HIESZ GÉZA : Merengés. Gipsz. Mgt.
453. VINCZE PÁL : Arcmás. Bronzplakett.
454. VINCZE PÁL : Arcmás. Bronzplakett.
455. KOVÁCS PANNI : Szegénység. Gipsz.
456. ANTAL KÁROLY : Női fej. Műkő.
457. KONKOLY SUGÁR JÓZSEF : Arcmás. Bronzplakett.

ÉPITÉSZETI TERVEK.

(A szoborcsarnok baloldali falán.)

458. VARSA LAJOS LÁSZLÓ : Rózsadombi csoportház.
459. TÁLOS GYULA : Tanulmány.
460. GREGERSEN HUGÓ : Király-utcai sarok-bérház terve. Mgt.
461. GREGERSEN HUGÓ : Óbudai evangélikus templom terve. Magántulajdon.
462. GREGERSEN HUGÓ: Király-utcai bérház terve. Mgt.
463. ÁRKAY ALADÁR és BERTALAN : Győri színház.
464. ÁRKAY BERTALAN : Római magyar templom.
465. ÁRKAY ALADÁR és BERTALAN : Erzsébet sugár-út.
466. ÁRKAY BERTALAN és Dr. BIERBAUER VIRGIL : Aranyhegyi stadion.
467. Dr. FÁBIÁN GÁSPÁR : Budapesti Szent Vince-templom. Mgt.
468. WANNENMACHER FÁBIÁN : Bérvilla. Mgt.
469. WANNENMACHER FÁBIÁN : Családi ház. Mgt.
470. WANNENMACHER FÁBIÁN : Családi ház. Mgt.
471. TÓTH ANDRÁS : Lakóház terv.
472. BARDON ALFRÉD : Kiállítási torony az 1933. évi jamboree-n.
473. TÓTH ANDRÁS : Templomterv.
474. BARDON ALFRÉD : Üzletváros főbejárata az 1933. évi jamboree-n. Mgt.
475. TÓTH ANDRÁS : Lakóház terve.
476. SZIVESSY TIBOR : Villaterv. Mgt.
477. SZIVESSY TIBOR : Áruház terve.

ket: „una cuppa cum floribus, cuppa ad modum glandinis", mely bizonyíték lehet a 15. század utolsó évtizedeiben előforduló, növényi-talpon álló termést, gyümölcsöt utánzó edénytípus korai kialakulása mellett. Eddigi megfigyeléseink szerint ugyanis a leveles, vastag ágon elhelyezkedő almát, körtét imitáló serlegek Dürer és korának festményein, rajzain tűntek fel először, valamint a Dürer-rajzok nyomán készült alkotásokban maradt fenn, mint például a nürnbergi Germanisches Nationalmuseum híres almaserlege, melyet 1515–20 körül készített Ludwig Krug mester, a 16. század elejei német ötvösművészet legegyénibb reprezentánsa.

Megjegyezzük még, hogy a „Pitteni serleg" nemcsak hogy összeforrott Mátyás nevével, de hasonló módon és időben szintén egy vár megostromlása alkalmával ajándékozta azt a király, ugyanúgy, mint a legújabb kutatási eredmények szerint a „Bécsújhelyi Corvin-serleg"-et. A Wiener-neustadti serleg eredetkérdésében, sokat vitatott származás-problémájában ez a hitelesnek elismert párhuzam is bizonyító erejű.

Mindezek után a pitteni serleg tárgyi vizsgálata eldönthetné, hogy a nevezetes alkotás készítője idegen, vagy magyar mester volt-e?

Héjjné Détári Angéla

SCHOEN ARNOLD DR. NYOLCVAN ÉVES

Pontosan száz év előtt jelent meg Rupp Jakab műve, „Buda-Pest és környékének helyrajzi története", a maga nemében úttörő és bátor kezdeményező munka, amelynek előszavában a szorgalmas szerző, miután elmondja, hogy mint nyílt lehetősége a gondjaira bízott levéltárban Pest-Budával kapcsolatos levéltári adatok gyűjtésére, így folytatja: „nem gondolván a kérdéssel, ha vajon ily munka korszerű volna-e és a ráfordított sok fáradság és áldozatok el fognának-e ismertetni ily korban, midőn a kedélyeket mindenütt a politika foglalja el; az anyagi érdekek túlnyomók és időhiány vagy kényelem miatt tisztán tudományos foglalkozásra nem igen van mód? bevégzém művemet és használat végett a levéltári hivatalnak átengedtem."

A kor értetlenségét panaszló szemrehányás megszólal pár évvel később is, Rómer Flóris „A régi Pest" c. művének – saját meghatározása szerint történeti tanulmányának – előszavában, mely 1873-ban látott napvilágot: „Elismert tény, hogy fővárosunk érdekes története mindekkoráig elegendőleg kidolgozva nincsen; sőt folytonosan új meg új kútforrások nyittatván meg, a régebbi kutatások eredményeit mindig pótolni, a mozaikszerű adatokat pedig élethű képekké összeolvasztani kell.

Ez annál szükségesebb, mennél inkább tünedeznek Pest bámulatos terjedése és örvendetes csinosodása következtében a régiebb határok, építmények, emlékek; mennél inkább mennek feledésbe a város sajátságos régiségei.

Igen sok dolog és tárgy – melynek még mi ismeretében valánk, utódaink előtt eltűnik és a főváros múltja nagy részt az írott történelemnek adaték át.

Előszeretettel foglalkozván évek óta fővárosunk emlékeivel, kötelességemnek tartottam azt, mit vizsgálódásaim nemcsak történészi, hanem régészeti eredményképpen is nyertem, a nagyobb közönséggel közölni."

Még aggodalmas intő szavát is felemeli: „ami még irattárainkban föllelhető, de talán már nem sokára a hasztalan lom közé fog hányatni, megóvassék; amit öregebbjeiktől még tanulhatunk, fenntartassék, közzététessék, egy szóval mentessék meg mindaz, mi majd valaha hazánkfiait rendkívül gyorsan emelkedő és terjedő városunk ősrégi magváról, a napról napra mindinkább változó és majdan föl nem ismerhető pesti belvárosról hiteles kútfők nyomán, igen szorgalmas fürkészések után még ma kitudható és bebizonyítható."

Ismételjük, ez az utóbbi írás 1873-ból való, már a főváros egyesítésének esztendejéből és meglepetésszerűen a kifogásolt szemlélet, a közömbös nemtörődömség a magyar főváros hivatott krónikásainak odaadó munkája után is alig változott, alig fordult jobbra.

A magyar főváros múltjának legérdemesebb kutatóit szólaltattuk meg, akik az első lépéseket az értetlenség falába ütközve tették s hogy nem hagyták abba fáradságos kutatásaikat, hanem valamilyen lezártság keretén belül állottak csak meg, az egyéni lelkességüknek, a jövővel szemben érzett nagyobb kötelességtudásnak köszönhető. Mindketten érezték a kicsinynek látszó feladat és a reá fordítandó munka aránytalanságát, de az utóbbitól nem riadtak vissza, mert az előbbinek jelentőségét a maguk részéről a közkeletű véleménynél többre becsülték.

Az idézett panasznál alig kedvezőbb helyzetet vagyunk kénytelenek feltételezni félszáz évvel később is. A tudományos világ talán tudatára ébredt mulasztásainak, pazarlásainak, de a tudományos közvélemény alig változtatta meg értékmérőjét s a stílusváltásoknál a közvetlen megelőzőnek oly gyakori alábecsülése el is távolította az érdeklődés előteréből a kettős főváros arculatának túlnyomó bőségben leolvasható vonásait, az újjáépítés korának sokszoros áttétellel hozzánk érkező s ezzel is erőtelenné váló barokk stílusát. Az idézett úttörők főként a középkor értékeire próbáltak rámutatni, az újkor alkotókészségét különösebb értékelés nélkül legfeljebb regisztrálták, mellékesen feljegyezték. S ez folytatódott közel félszáz éven át, észre sem véve, hogy a hozzánk közelebb álló korok életjelenségeit könnyebben tudjuk átérteni, magunkat beleérezni.

Szükség volt valakire, aki ennek a lenézett kornak értékeiben hitt és azokat felmutatni képes volt, aki nem érezte kicsinek a feladatot, mert a számtalan kicsiny adat együtt végső soron: a főváros, ez az akkor már páratlan fejlődésnek nekilendült, hármas magból egységessé gyarapodott új fogalom: Budapest, az ország szíve, a magyar világ eszményi középpontja. Schoen Arnold dr. köszöntésében mindenekelőtt azt kell elmondani, hogy ő volt az a kutató, aki a biztos meggyőződés bátorságával nyúlt az előtte kitáruló anyaghoz. Meggyőződésének biztonságát az adatok eggyéforrasztásának megsejtett, megérzett jelentősége adta. Egy építőmester, egy oltárképfestő lehet a művészettörténet mércéjén alacsonyabb szinten, de mihelyt az általa emelt vagy díszített épület a ma is élő és fejlődő főváros részévé vált, munkájának rendeltetése magasabbra emeli, különleges értéket is kölcsönöz neki.

Az 1919. esztendőre adta ki Pest-Budai Művészeti Almanachját, melynek Bevezetésében a következőképpen írja körül az előtte álló feladatot (nem szabad elfelejteni, hogy az előző panaszos észrevételek után félszázaddal szólal meg): „E zsebkönyv célja elsősorban megmenteni írásban és lehetőleg képben is azokat a Budapestre jellemző művészeti jelenségeket, amelyek vagy elkallódtak, feledésbe mentek, vagy pedig szétszóródtak s a nyilvánosság előtt ismeretlenek; célja másodsorban szemléltetővé tenni, mit és kit adott saját erejéből a kettős város a művészetnek, míg művészeti központtá lett; célja harmadsorban megállapítani fővárosunk emlékeinek korát, alkotóját, stílusát, hogy e három tényező ismeretével élvezhessük azokat, úgy mint mikor baedeckeri útmutatással megbámuljuk a külföldi városok minden zegét-zugát."

Elsőnek idéztük Schoen dr. Pest-Budai Művészeti Almanachját, pedig nem ez a pályakezdő vagy éppen a vezérlő érre rátaláló műve. Azonban a kis kötet célja, rendeltetése, könyvészeti szerepe annyira jellegzetes Schoen dr. szándékaira, törekvéseire, hogy itt érdemes megállanunk.

„Pest-Budai Művészeti Almanach az 1919. esztendőre". Ezt a feliratot hordozza a tetszetős, a maga idejében korszerű ízléssel megoldott könyvfedél, rajta a régi Pest egy sajátos látképe, a régi lipótvárosi templom, a Bazilika elődje, előtte lovasokkal. Határozott szembefordulás a hívott, várt, keresett olvasóval, a tudományos hitelesség mellett az érdeklődés tudatos felkeltése, szinte annak éreztetése, hogy a tudományosan igaz esztétikailag szép keretek közt kíván elénk lépni.

Még egy pár sor a Bevezetésből: „E szempontok alapján szerkesztettünk naptárt, mely egyfelől a főváros művészeti eseményeinek az idejére, másrészt a fővárosban született vagy elhunyt építők, festők, szobrászok, rézmetszők, grafikusok, művészeti írók, archeológusok és művészeti politikusok születésére vagy halálozására hívja fel figyelmünket. E naptár időről időre bővül majd a kikutatott adatok arányában, szem előtt tartván: „nulla dies sine linea" elvet. A bevezető vázlatban s a naptárban csak pusztán említett művészek és művészeti események köré fonódó történetek részleteit takaros tanulmányokban hozzuk zsebkönyvünk második részében."

Szinte precíz programmadás van a mondatban. A naptár nagy egységbefoglalása mellett a résztanulmányok olvasmányossága, érdekessége, az alapos kutatás adatainak képzeletindító, gondolko-

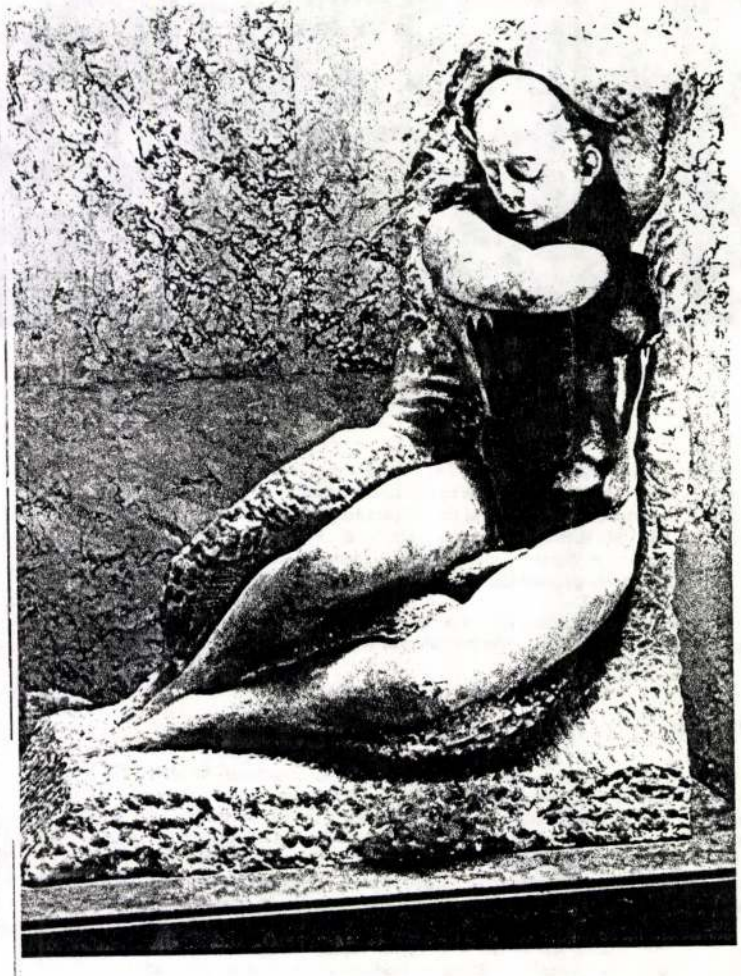

Bokros Birman Dezső: Alvó lány
La jeune dormeuse — Спящая девушка

dásra késztető közlése, a helytörténet közelvitele az olvasóhoz, mint életének egyik nézőpontja, összefüggés a múlttal és a megismert múltnak jelenbe (általa pedig jövőbe) olvadása.

A Pest-Budai Művészeti Almanach cikksorozata jól áll helyt ennek a rendeltetésnek mérlegelésével is, jóformán a maga idejében legkorszerűbb kezdeményezésnek látszik s a szerkesztő észrevehető gondot fordít a közkeletű fogalmak (pl. a pesti Hetz) szakszerű adatokkal tűzdelt megmagyarázására. Csak sajnálni lehet, hogy ez a megnyerő indulás nem tudott színvonalas folytatásra találni, nem alakulhatott ki egy távlatibb terv a kötetek egymásutánjára, sőt a jóval később hasonló gondolatot felvető Tanulmányok Budapest Múltjáról cikkeinek sorozatában a véletlenszerűséget alig tudta elkerülni, az irodalom szintjére törekvő közérdekű olvasmányosságot csak ritkán volt módja megszólaltatni.

Mint már szó volt róla, Schoen 1919-ben már elérkezett szakkutatói eredményeinek írásos sommázásához. 1916-ban jelent meg ismertetése a krisztinavárosi templomról, 1918-ban a budai Szentháromság szoboremlék történetének összefoglalása. A maga nemében mindkettő a történeti alaposságot a szemlélet teljességével egybekötő, az adatok hiteles sorozatát kötelező rendbe állító és ebben a város életét is éreztető monográfia (Rómer Flóris szóhasználata szerint „egyed-írás", amely meghatározásban az összetett szó mindkét tagja súlyt kap, az írás is és az egyed is, mint a műfaj sajátos követelményei.).

Meg kell itt említeni, hogy mindkettőnek tárgy választása a maga nemében és megírásának időpontjában szokatlan és újszerű. Buda barokkjának jellegzetes, azonban a századforduló utáni időkben is alig becsült alkotásairól van szó, melyet a megszokás jelentéktelenné sorolt s a külföldi barokk előtt elálmélkodó szemlélő értékelésében számára csak alacsony osztályzatot juttatott. A teljes komolysággal tárgyalt kérdés az ezzel ellenkező állásfoglalás egyenes következménye, és megindítója annak az újabb szemléletnek, amely a pesti és budai barokkot – a maga mértékét használva – értékelni tudja s a keletkezés időpontjába mérlegelve illeszti be. Maga Schoen említi egy neves bírálóját, aki erősen megrója éppen tárgyválasztását, a budai Szentháromság szobor értékét általában kétségbevonva.

A pályafutás tömör áttekintése végett leghelyesebb, ha az 1930. évre ugrunk – természetesen közben voltak egymást követő, egymásból folyó lépcsőfokok. Ebbe az évben írja meg két döntő művét. Az egyik a budapesti Központi Városháza, a másik a Műemlékek Országos Bizottságának megbízásából készült: A budai Szent Anna templom.

Két épület ez, a maga nemében figyelemre méltó érdemekkel, melyek a megszokás szürkeségébe merülve jóformán észrevétlenek maradtak. A két kötet a főváros Várostörténeti Monográfiái sorozatának első és második kötete volt, megint kissé programmutató szereppel. A kép teljességéhez tartozik, hogy a Központi Városháza építéstörténetének megiratását döntésre hivatott szervek ugyancsak ellenezték, az épület jellegtelenségére, alacsonyrendűségére hivatkozva.

A szóbanforgó épületek építésének beágyazása a maguk korába érdekes, új nézőpontok megmutatására adott alkalmat. Legyen elég csak A budai Szent Anna templom hatalmas kezdő korképére utalni Buda vallásos és szellemi életéről. Talán azonban ennél is érdekesebb a mindkettőben jelentkező Mesterek adattára, az épületeken dolgozó, nagyobbrészt helyi mesterek életrajzi és munkássági adatainak lexikális felsorolása, eredeti szerződéses szövegrészekkel. Ez az első pillantásra felesleges névsornak látszik, egészében azonban éppen egyike azoknak a téglahalmazoknak, amelyekkel Schoen a főváros múltját aprólékos gonddal felépítette. Puszta nevek, száraz szerződési adatok sorakoznak egymás után, s lassan, meglepetésre testet kezdenek ölteni, arcuk kialakul, a Budát – és Pestet – építő, ingujjas mesterek emberközelségbe lépve, napi gondjaik súlyával, törekvő szándékaik őszinteségével állanak elénk.

Talán nem is kellene említeni, de a szerző különleges gondosságát dicséri a gazdag, változatos képanyag, mely pl. a budai Szent Anna templom belső felszerelését jóformán a maga teljességében, egyöntetűségében, egymáshoz hangolt voltában jeleníti meg az olvasó előtt, a leltárias felsorolást szemléletessé teszi, s így örökíti meg.

Még egy megjegyzést. A budai Szent Anna templom kötete komoly kiindulópontja lett a templom rövid időn belül megindult restaurálásának, aminek köszönhető a főoltár visszaállítása a „theatrum sacrum" jelenetének felelevenítésével, a belső berendezés összhangjának óvatos, tapintatos, a kapott művészettörténeti utalásoknak megfelelő megőrzése.

A főváros Várostörténeti Monográfiái sorozatban ezután indult meg a Tanulmányok Budapest Múltjából c. sorozatos kiadvány (ha nem is utódja a Pest-Budai Művészeti Almanachnak, de célzatában, feladatkörében rokona). Ebben Schoen jóformán minden kötetben egy-egy ismeretlen budapesti kérdést világít meg, tanít és feltár, felfedez és magyaráz.

Ugyanezt a hasznos tevékenységét rendelkezésre bocsátja az időközben megindult, újszerű várostörténeti folyóiratoknak (Pest-Budai Emléklapok, Történetírás). Külön kell azonban megemlékezni a különböző formában megjelent, számtalan, aprónak látszó művéről, a budapesti templomok rendszeres történetéről, melyek Budapest templomai közül a régebbieket, jóformán az eklektika előtt keletkezetteket mind külön-külön vagy összefoglalva vázolják fel, keletkezésüktől felszerelésük részleteiig. Ezek voltaképpen mozaikkövek, melyek egy egységes képet adó mozaikot, a főváros kerületi központjait jelző, régibb templomok tövében megbújó kerületek, városnegyedek életjelenségeit teszik elevenné. Hogy mennyire iparkodott a közvetlen, városi, kerületi életet nyomon követni, legyen elég csak arra hivatkozni, hogy feldolgozta a pesti ev. tót plébániatemplom, a Rákóczi út egy hatalmas bérháztömbjének udvarán szinte ma már észrevétlenül meghúzódó, kis templom történetét is.

Ha munkásságának jegyzékét végignézzük, meglepetve látunk benne a legkülönbözőbb irányokba vetett tekintetet. Szinte magától értetődő a fővárosi témák sorozata, de Székesfehérvár művészeiről írt cikkei gyűjtő munkájának szélesebb körét mutatják.

Kezdettől fogva határozott budapesti érdeklődése hamar kapcsolatba hozta őt a fővárossal. Eleinte külön megbízás alapján dolgozta fel a fővárosi templomok művészi anyagát, majd a Fővárosi Történeti Múzeum igazgatója lett. Legyen szabad itt kifejtett munkásságából is nyomtatott bizonyságokra hivatkozni. Két kiállításának katalógusa a főváros legfigyelemreméltóbb régi látképeinek felsorolását adja, kiegészítve az ábrázolt épületek építési adataival, amelyek szinte kézikönyvvé, forrásmunkává teszik ezeket az eredetileg alkalmi műveket. Ezekhez csatlakozik az 1848. március 15. Egy nap története c. kiállítási katalógus, mely a Petőfi Házban megnyílt ötletes, kiállítási modorában is újszerű, a szöveg lapidárisságával a nézőt megragadó képsorban állított pompás emléket a magyar szabadság ősszájon forgó, de részleteiben felületesen ismert napjának. Amit leírt, mind hasznavehető építőkő Budapest főváros arculatának kialakulásához, a főváros életének történetéhez. Sok mindent mentett meg, amiről ma kevesebbet tudnánk, gyűjtő gondosságának köszönhetjük, hogy többet tudunk.

Befejezésül egy egyszerű mottó jár az eszemben, amit Horvát István, a történész, fiatalkori naplójánál, a nemrég megjelent Mindennapinak egyik könyve élére írt, szinte mentegetődzésül, tanulságul, okulásul:

„Hasznos mindeneket feljegyezni, mint hogy néha az Apróság Nagy dolgokat is megvilágosíthat" (Írta 1800. január 1-én).

Előttünk egy élet terméseként, kévébe gyűjtve itt vannak az „Apróságok", amelyek valóban nagy dolgokat világítanak meg.

Pécely Béla

BOKROS BIRMAN DEZSŐ

Amikor először küldött szobrot kiállításra — a Munkácsy emlékmű pályázat alkalmával — már sok minden lezajlott abból az átalakulási folyamatból, amely szobrászatunk megújulását is magával hozta. Ennek következtében nemcsak az akadémikus szemléletet tükröző, reprezentatív történelmi szobrászat ingott meg tekintélyében, hanem a naturalisztikus vagy pszichologizáló genre, és az impresszionizmus fény-árnyék effektusait kihasználó, haladóbb szobrászat is. — A megújulás a szecesszió jegyében indult. Legtisztultabban Fémes Beck Vilmos munkásságában tükröződött, megmutatta viszonyaink között ennek a korszakot meghatározó stílusnak igazi erényeit. Világnézeti kérdésekben is ő képviselte legjobban a haladást. Ugyancsak sok szecessziós vonást mutatott bátyjának, Beck Ö. Fülöpnek századforduló utáni munkássága. De ő is, mint kortársa, Vedres Márk sokat merített a hildebrandt-i szoborkoncepcióból és Hans von Marées-nak nemesen elmélyült klasszicizmusából. Az anyagszerűség, a monumentális tömbszerűség, kis felületeknek stilizált formákkal való kitöltése, vagy az érett reneszansz nyugodt harmóniája, deformálást kerülő, s a felületet csillogó, simára érlelő forma-szépsége lett jellemző sajátságuk. — A megújulás másik ágát és nemzeti szobrászatunknak a modern európai szobrászatba való intenzívebb bekapcsolódását Medgyessy Ferenc munkássága jelentette. Sem indulását, sem kiteljesedés felé vezető útját nem érintették naturalista, impresszionista vonások, és szóra érdemesen a szecesszió sem. Az archaikus görög, valamint az ókori kelet nagy plasztikai korszakaiból merített inspirációt, majd sok igazolást nyert törekvéseihez a modern francia szobrászat vezető alakjától, Maillol-tól.

A fentiek után színrelépő generáció tagja volt Bokros Birman Dezső. Utánuk, és már sok jelentős művük elkészülte után kellett újat, egyben állandó érvényűt nyújtania. Nem szükséges leírnunk, hogy ő volt a legnagyobb, művei úgyis mindig a kevés számú legnagyobb közt biztosítanak helyet számára. Míg idáig jutott, sohasem választott olyan utat, amely akár magának, akár a közönségnek könnyen járható lett volna. Kifejezésmódja nem volt stílus-kategóriák közé szorítható, sem valamilyen, már elfogadott tartalmi vagy formai nyelvhez igazodó. Az utóbbit inkább fokozott önérzettel utasította vissza. Tette mindezt anélkül, hogy tüntetett volna senkivel nem rokon voltával, és anélkül, hogy akár magának megmerevülő, akár az utána következő nemzedék számára kötelező szabályt teremtett volna. Pedig alkotásai a plasztikai törvények szigorú tiszteletben tartását hirdetik, tömegükkel, tömör domborodó és mélyülő formáikkal, térrel való kapcsolatukkal hatnak. Bár lassan, számra nem sokat alkotott, azt is gyakori belső és külső fenntartás között, mégis az ő kezén életteljesen, nem gyorsan múló közkeletű benyomásokat keltve bontakozott ki az agyag, a bronz vagy a kő tömegéből a jellem, s a jellem által diktált forma. Anyag-jellem-forma egységet alkotva jelentette szobrait. — Illúzió (jóság, igazság, szabadság), mámorító, egyben valóságot megszépítő fátylát korán elvetette, s a dezillúzió talajáról valósította meg látásának tiszta realizmusát. Dezillúziója folytán az élet több vonatkozása csökkent jelentőségűvé lett számára, de ez a körülmény is segítette, hogy telítődjék azzal a kényszerrel, amely szellemi és fizikai erejét meg-megújuló plasztikai problémák elé állította.

A szociális igazságkeresés végigkísérte egész életművét. Volt eset többször, hogy ez szenvedélyes erőig fokozódott. De bármennyire átélte is az elnyomottak iránti szolidaritását, az illusztratív elem nem juthatott túlsúlyba a formálással szemben. Még akkor sem, amikor majdnem általános érvényű lett a tematikai, illetve a szóval

Bokros Birman Dezső: Bukar Béla — Béla Bukar — Бела Букар
Ujvári Péter — Péter Ujvári — Петер Ујвари
Leánykafej — Tête de fillette — Голова девочки

SCHOEN Arnold

Művészet 1968. 10. sz.

SCHOEN Arnold

M. Ep. 1974/2.

alkotó hivatások képviselőinek. Emberek milliói élik le életüket abban a — testi és lelki állapotukat is befolyásoló — fizikai környezetben, melynek alkotóját nem is ismerik.

Dávid Károly építészeti munkássága hazai és nemzetközi elismerésben részesült. Tagja volt a Magyar Építőművészek Szövetségének, a Magyar Tudományos Akadémia Építészeti Bizottságának, a Műemlékek Országos Tanácsának, a Magyar Építőművészet szerkesztőbizottságának. Az Építőművészeti Alkotói Díjat háromszor kapta meg. Ő tervezte a Budapesti Műszaki Egyetem Központi épületét, a Gellért Szálló bővítését, a Budapesti Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakközépiskola és Technikum épületét, a Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karának épületét, a Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Karának épületét, a Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Karának Hallgatói Klubját

SCHOEN Arnold

Ujváry Gábor: Tudományszervezés – történelmünk – forráskritika. Győr, 1996

221.

félkörívben záródó szentéllyel, nyugati toronnyal.

Litva vára

Sziklás kúp alakú hegy ormán félkör alakban soral
romjai, négy udvarral, a keleti oldalon ro
falkerítéssel. Az öregtoronyban és a várkápoln
részletek. A derékszögű négyszög alakjában ép
falain renaissance ablakok és félköríves ormok.
fölött pallos tartó kart ábrázoló czímer és felirat:
Nicolaus Kostka Hac Modica Defensis In Arce N
Cedere Turpe Fecit.

Máriatölgyes R. k. pléb. templom

Nagyarányú egyhajós, XVIII. századbeli, boltoza
toronnyal. Főoltára négy korintizáló oszlopon

Táblakép. Patak Jenő.

"Dacos iskolásgyermek". Shoen festő müve a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1865.I.I.27.84.old.

Patak Jenő

Schoen festő München, 19.sz./művét a

Müegylet megvette sorsolás céljára.

Fővárosi Lapok 1865.I.III.25.275.old

Patak Jenő

Shoen festő/19.sz./müve a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1865.I.I.27.84.old.

Ars Hungarica 1979/1

DOKUMENTUMOK

Horánszky Nándor

SCHOEN ARNOLD MUNKÁSSÁGA

Schoen Arnold nevének hallatára a művészettörténettel foglalkozó emberben önkéntelenül is felidéződik a pest-budai barokk kora. Megelevenednek és plasztikussá válnak az építészeti emlékek, templomok, kastélyok, szobrok, s életre kelnek az azokat létrehozó magyar és külföldi, főként német, olasz mesterek.

Minden írása egy-egy mozaikkocka; ezeket összerakva sokszínű, arányaiban jól megkomponált, tudományos pontossággal és műgonddal elkészített kép bontakozik ki előttünk. Ezek a tanulmányok és cikkek jól tükrözik Schoen Arnoldnak azt a törekvését, hogy minden egyes művét egy tudatosan vállalt életpálya szolgálatába állítsa.

Műveit filológiai alapossággal, igen nagy levéltári háttérrel és dokumentációval, nem utolsósorban kiváló helyismerettel írja meg, bárhol is találhatók a leírt műtárgyak. Éles szeme minden apró részletnek feltárja a jelentőségét. Templomleírásai jó példái a sokoldalú megközelítéssel készült tanulmányoknak. Néhány ecsetvonással – sohasem bőbeszédűen! – egyéni karaktert tud adni írásainak. Mindenre kiterjed a figyelme: az egykori építész személyére, annak kiválasztásának körülményeire, az építészeti tervek variációira, az egyházközség anyagi áldozataira, minden belső berendezésre, síremlékre, a kelyhekre s harangokra, elemi károkra, s természetesen a jelentősebb egyházi személyek közreműködésére is, akik a műemlék szépítése terén érdemeket szereztek.

Schoen Arnold módszertani eszköztárából ezek csak kiragadott példák. E tárgyalásmódjának köszönhette, hogy több műve osztatlan elismerést és sikert aratott. Úgy gondoljuk, hogy az eddig elmondottak is kellő alapot szolgáltatnak Schoen Arnold munkásságának bemutatására. Néhány életrajzi adatával talán sikerül árnyaltabb képet adni róla, ami hozzájárulhat gazdag életművének alaposabb megismeréséhez s közkinccsé tételéhez.

Schoen Arnold 1887. november 17-én született a Zólyom megyei Kisgaramon [Hronec].* Édesapja az ottani vagongyár felügyelője, édesanyja pedig községi szülésznő volt.

Hadd mutassunk rá a következőkben néhány olyan tényezőre, amelyek szellemi arculatát formálták.

Szülei ugyan német származásúak voltak, az ő életpályája mégis olyan magyar emberé, aki sohasem esett nacionalista túlzásokba, holott hosszú élete során bőven adódott volna rá lehetősége. A szláv nyelveket (főképp a szlovákot) kiválóan ismerte. Hazafias érzését erősítették benne a besztercebányai gimnáziumban eltöltött évek, nemzeti gyűlölködés azonban nem nyilvánult meg benne. Ez az érzelmi töltet volt szemléletének egyik alapvető jellemzője. Keresztnevét a nagynevű műpártoló Ipolyi Arnold után kapta. Talán ennek is szerepe volt abban – szüleinek ösztönző hatása mellett –, hogy a művészettörténet vonzásvilágába került. Megemlíthetjük azt is, hogy premontrei papnak készült, de a noviciátus után, felsőbb engedéllyel kilépett. A jászóvári premontrei apátságban töltött évek alatt latin tudása is tökéletesedett. Az itt található Kracker festményekről írta első művei egyikét (1911). Nem járunk messze az

*Az életrajzi adatokat Dr. Horánszky Nándor ideg- és elmegyógyász (1899–1976) feljegyzései alapján állítottam össze. Schoen Arnold közel két évtizedet töltött a Horánszky családnál és egész pályafutása alatt szoros kapcsolatot tartottak fenn, amely Schoen Arnold szellemi arculatára, érdeklődésére és későbbi ismeretségi körére is nagy hatással volt.

igazságtól, ha a barokk és egyházi művészet iránti olthatatlan rajongását ezektől az évektől eredeztetjük; a művészettörténeti irodalom pedig templomleírásainak hosszú sorával gazdagodott.

Megemlíthetjük még azt is, hogy Jászóváron ismerkedett meg – az ott kutató – Császár Elemér irodalomtörténésszel, s az ő tanácsára iratkozott be a budapesti egyetemre.

1911-ben jutott tudomására, hogy Rosonowski Frigyes révén a ravennai templomból értékes festmények kerültek Magyarországra. Schoen pontosabb ismereteket kívánt szerezni ezekről a képekről és festőjükről, ezért 1911/12 fordulóján Verona és Padova érintésével leutazott Ravennába. Ennek az útnak lett az eredménye első könyve a „Francesco Barbieri Sfrisato" (Bp. 1914).

Később is jellemző volt reá ez az alapos, körültekintő, fáradságot nem ismerő munka. Így például a Szt. Anna templom körüli kutatások elvezették Zsélyre, ahol a Zichy-család gazdag levéltára volt található (ma az Országos Levéltárban), majd Bécsbe és Rómába utazott. Egyik méltatója írta erről a munkáról, hogy a műemléket „kultúrtörténeti távlatba állította".

Az 1910-es években kezdte meg kutatásait a Fővárosi Levéltárban és bontakozott ki várostörténeti munkássága. Az 1920-as évek második felében pedig a főlevéltárnok helyettese lett. Egyre gyarapodó ismeretei lehetővé tették volna számára, hogy a Fővárosi Múzeum újjászervezését elvégezze, de memorandumában – nem sok diplomáciai érzékkel – olyan feltételeket támasztott, amelyekkel végül is önmagát megfosztotta ettől a feladattól.

1921-ben került a Lantos-antikváriumba főszakértőnek. Itt több aukció anyagát állította össze. (Ld. 1921, 1923.) Megismerte a könyvek és metszetek értékelésének módját, ami később is nagy hasznára vált. (Ld. Csillag gyűjteményt, 1936.)

Doktorátusát csak 1930-ban szerezte meg a Pasteiner Gyulával való rossz kapcsolatai miatt. Ebben a késői eredményben is fellelhető egész életében megmutatkozó túlérzékeny lelki alkata, amelynek túlkompenzálása olykor válságokat okozott és többeket egyéniségének félreismeréséhez vezetett. Az idő múlásával ez a magatartás már a kedves, néha zsörtölődő, tiszteletreméltó agg tudós köntösében mutatta meg Schoen Arnoldot. Doktorátusát végül is Hekler Antal szelíd erőszakának köszönhette.

1938-tól a fővárosi emlékművek felügyelője lett. Pályájának utolsó állomása (1941–1948) a Budapesti Történeti Múzeum igazgatói állása volt. Ő költöztette a Múzeumot a Városligeti alkalmatlan épületeiből a Kiscelli kastélyba. Nagyon szívén viselte a Múzeum sorsát: a háború idején feleségével együtt odaköltözött. Nagyobb károk nem is keletkeztek a budapesti gyűjteményben, amelyből három nagyszabású kiállítást rendezett.

Nyugdíjaztatása után is élete végéig folytatta alkotói tevékenységét és kisebb-nagyobb írásai jelentek meg a művészet- és építészettörténet nagy hasznára. Munkásságának eredményeit a következők is mutatják: a Magyar Városok Országos Kongresszusának Elnöksége adományából meghirdetett jutalmat 1932-ben Schoen Arnold kapta a „Budapesti Központi Városháza" c. munkájáért, nem kisebb tudósok, mint Eckhart Ferenc és Mályusz Elemér javaslatára, 1963-ban pedig akadémiai jutalmat kapott a „Budapest műemlékei c. topográfiai kötetéért, valamint azokért az értékes eredményeiért, amelyekkel nagyban gazdagította a magyar építészettörténeti tudományt". (Magyar Tudomány, 1963. 367. p.) Munkássága betetőzéseként pedig 1961-ben elnyerte a műszaki tudományok kandidátusa címet „Óbuda és környéke barokk-kori építészetének története" c. disszertációjáért.

Halálával 1973. április 28-án egy tevékeny és gazdag, kiteljesedett életpálya zárult le.

Bár iskolát nem alapított, tanítványai nem voltak, mégis lelkiismeretes és alapos kutatómunkájával maradandó mércét állított az őt követő művészettörténeti nemzedéknek.

SCHOEN ARNOLD MŰVEINEK IDŐRENDI JEGYZÉKE

1905. Az est. [Vers.]
Felvidék (Besztercebánya), 1905. 5. sz. június 29.

1908. A következő két munka Schoen Arnold Ábel néven jelent meg:
Gyöngyösi Phoenixének magyarázatához.
Egyetemes Philológiai Közlöny, 1908. 649–650. p.
Huszár Adolf reliefje.
Művészet, 1908. 273. p. Kiegészítés uo. 420. p.

1909. Huszár Adolfról.
Figyelő (Besztercebánya), 1909. 36, 37. sz. szeptember 5. és 12.
Jakobey [Károly] képeihez.
Művészet, 1909. 406. p.
Szentpétery [József]. Írta: S. A. A.
Művészet, 1909. 59. p. A cím sajtóhiba miatt tévesen: Szentpétery Zsigmond.
1911. Huszár Adolf gyermektanulmányai. (Jegyzetek.)
A Cél, 1911. 4. sz. 176–179. p.
Kracker [Lukács János] magyarországi [jászóvári] működésének első festményeiről. 1–2.
A Cél, 1911. 9. sz. 379–383. p.; 10. sz. 428–433. p.
Palóc népdalok. (Ipolybalog.) Gyűjtötte –.
Bp. 1911, Uránia ny. 4, XIV, 2, 204, 4 p.
Zichy Éjféli párbaja. (Jegyzetek.)
A Cél, 1911. 11/12. sz. 499–502. p.
1912. Asszonyi bűbáj. [Versciklus.]
Bp. 1912, Uránia ny. 56 p.[A könyv PALÓC Regő írói álnévvel jelent meg, éppúgy, mint az abból való részletek: Az „Asszonyi bűbáj" ciklusból. =A Cél, 1912. 1. sz. 7. p.; =Neue Budapester Abendblatt, 1912. No. 71. (27. März.) 2. p.]
Feszty Árpád a Szalonban. Jegyezte –.
A Cél, 1912. 2. sz. 77–81. p.
Hegedüs László a Műcsarnokban.
A Cél, 1912. 5. sz. 290–293. p.; 6. sz. 323–327. p.
Szinyei Merse Pál. Jegyezte –.
A Cél, 1912. 7. sz. 390–394. p.
Zuloaga.
A Cél, 1912. 10. sz. 531–535. p.
1913. A veronai képírás Sfrisatóig. (Részlet Schoen Arnold Sfrisato c. tanulmányából.)
Magyarország, 1913. december 25. 77–7[illegible]. p.
1914. Francesco Barbieri Sfrisato.
Bp. 1914, Uránia ny. 111 p., 10 t.
1915. SZENDREI János–SZENTISTVÁNYI Gyula: Magyar képzőművészek lexikona. 1. köt. Bp. 1915. [Bírálat.]
Könyvtári Szemle, 1915. 4/8. sz. 105–109. p.
1916. A Budapest – krisztinavárosi templom.
Bp. 1916, ny. n. 88 p.
1917. Nemzeti demokrácia?
Besztercebányai Hírlap, 1917. szeptember 23.
1918. A budavári Szentháromság-szobor emlék. (Bev. Telcs Ede.)
Bp. 1918, Uránia ny. 80 p., 8 t.
Pest-budai művészeti almanach az 1919. esztendőre (ötven képpel). Szerk. és az alább jelzett fejezeteket írta –.
Bp. (1918), Uránia ny. 130 p. Bevezetés. (5–12. p.) – Naptár. (13–37. p.) – II. József lovasszobra Budán. (38–47. p.) – A pesti Hetz. (48–58. p.) – Kemnitzer háza „a két törökhöz". (59–73. p.) – . . . – A pesti negyedik lövölde. (96–110. p.) – . . .
1920. Huszár Adolf.
Szlovák Szemle, 1920. 1. füz. 19–32. p.
1921. A Buda-vízivárosi Immaculata-emlék. [Hörger Antal műve.]
A Műbarát, 1921. 18. sz. 313–318. p.
A budai szobrászat két empire emléke.
A Műbarát, 1921. 9/10. sz. 185–189. p.; 11/12. sz. 220–224. p. Megjelent még némileg módosított szöveggel: =Országos Magyar Régészeti Társulat Évkönyve, I. évf. 1920–22. Szerk. Gerevich Tibor. Bp. [1923.] 195–198. p.

Kaergling és leánya. [Kärgling Tóbiás.]
A Műbarát, 1921. 2. sz. 28–29. p.
Nádasdy sárvári kincsei. 1–2.
A Műbarát, 1921. 15. sz. 268–273. p.; 16. sz. 281–285. p.
Pesti cégérek.
A Műbarát, 1921. 7. sz. 145–149. p.
Prixner [Gottfried rézmetsző] és a „Mondolat".
A Műbarát, 1921. 13/14. sz. 248–252. p.
Stettner [Gábor virágfestő] és leánya.
A Műbarát, 1921. 4. sz. 78–80. p.

1922. Firenzéből.
Budapesti Hírlap, 1922. július 23.
Milánóból.
Budapesti Hírlap, 1922. június 27.
Pest-Buda egyesítése emlékére. Lantos R. T. Antiquáriumának (Budapest IV. Múzeum krt. 3.) XXVII. sz. jegyzéke. Összeáll. –.
Bp. [1922], Hungária ny. 67, [3] p.
Petrich András [festő és rézmetsző].
A Műbarát, 1922. 3. sz. 53–59. p.

1923. Lantos R. T. I. sz. aukciója.
Bp. 1923. 109 p. [Schoen Arnold 263 metszetet dolgozott fel: I. r. Metszetek. Fa-, réz-, acélmetszetek, karcok, kőnyomatok. (5–30. p., 7 t.]
(Lantos Rt.) Magyarország vidékeinek, vármegyéinek, várainak és városainak történeti, földrajzi leírása és képei. Hungariae regionum, comitatuum, castrorum oppidorumque descriptio historica, topographica atque icones. Szerk. Braun Róbert. – 28. sz.könyvjegyzék.
Bp. 1923, Lantos, Hungária ny. 168 p. A katalógus grafikai részét Schoen Arnold állította össze (105–168. p.)
Nádasdy Ferenc pottendorfi képtára.
Ars Una, 1923. 2. sz. 53–58. p. Ld. még: 1921. második tételét.

1924. Hamis színezett metszetek.
Magyar Bibliofil Szemle, 1924. 1. sz. 48–52. p.
Lantos R. T. II. sz. aukciója. [I. r. Metszetek.]
Bp. 1924. 7–21. p. [136 metszetet dolgozott fel Schoen Arnold.]

1925. Világlexikon. A tudás egyeteme.
Bp. 1925, Enciklopédia, Hungária ny. 981 p. Térk. mell. [1265 művészettörténeti címszót Schoen Arnold írt. A moderneket Hevesy Iván írta.]

1926. DIVALD Kornél: Magyar művészettörténet. Bp. 1926. [Bírálat.]
Archeológiai Értesítő, 1923–1926. 265. p.

1927. Maulbertsch-képek nélkül. [Tévesen Maulbertschnek tulajdonított képek.]
Magyar Művészet, 1927. 10. sz. 664–666. p.
Vogel Gergely váci festő.
Váci Hírlap, 1927. 98. sz. december 25.

1928. Hörger Antal kismartoni szobrászról.
Sopronvármegye (Politikai napilap), 1928. 15. sz. január 19.

1929. Bajor mesterek Budán a 18. században.
Budapesti Hírlap (Vasárnapja), 1929. december 8.
Schervitz Mátyás budai festő.
Magyar Művészet, 1929. 5. sz. 265–269. p.

1930. A budai Szent Anna-templom.
Bp. 1930, Székesfőváros. 253, [3] p. (Budapest székesfőváros várostörténeti monográfiái 2.)
A budapesti központi városháza (volt Invalidus-ház, majd Károly-kaszárnya).
Bp. 1930, Székesfőváros. 176 p. (Budapest székesfőváros várostörténeti monográfiái 1.)

A pesti Invalidus-ház építése.
Magyar Művészet, 1930. 2. sz. 97, 101–109. p. Részlet „A budapesti központi városháza" c. műből.
A székesfehérvári volt jezsuita szószék mestere.
Magyar Művészet, 1930. 7. sz. 432–436. p.
1931. EDVI ILLÉS Gyula: Az esztergomi főszékesegyház. 1822–1869. [Könyvismertetés.]
Deutsch-Ungarische Heimatsblätter, 1931. 163–164. p.
Székesfehérvár 18. századbeli építőmesterei.
Székesfehérvári Szemle, 1931. 10/12. sz. 3–6. p.
Székesfehérvár 18. századbeli festői.
Székesfehérvári Szemle, 1931. 4. sz. 2–3. p.
Székesfehérvár 18. századbeli kő- és képfaragói.
Székesfehérvári Szemle, 1931. 6. sz. 2–4. p.
Walch, a székesfehérvári városháza kőfaragója.
Magyar Művészet, 1931. 1. sz. 52–55. p.
1932. Cimbal székesfehérvári festményeinek aktái.
Székesfehérvári Szemle, 1932. 1/3. sz. 2–3. p.
Deutsche Meister in Stuhlweissenburg im 18. Jahrhundert.
Deutsch-Ungarische Heimatsblätter, 1932. No. 4. 309–317. p.
FLEISCHER Gyula: Johann Bergl, a budapesti Egyetemi-templom mennyezetképfestője. Pápa, 1931. [Könyvismertetés.]
Deutsch-Ungarische Heimatsblätter, 1932. 88–89. p.
Paumgartner [Bernát] és Buffleur [Gáspár].
Székesfehérvári Szemle, 1932. 4/6. sz. 25–26. p.
RADOS Jenő: Magyar kastélyok. Bp. 1931. [Könyvismertetés.]
Magyar Művészet, 1932. 1/2. sz. 55–56. p.
Vanossi Antal. [1688–1757.]
Székesfehérvári Szemle, 1932. 10/12. sz. 57–59. p.
1933. Fischer V. festő levelei a Szent István-főoltárképről.
Székesfehérvári Szemle, 1933. 1. sz. 24–25. p.; 3/4. sz. 38. p.; 1934. 1/2. sz. 71–75. p.
Ó-Buda nyilvános kápolnái.
Egyházközségi Tudósító (Óbuda), 1933. 49. sz. 9–11. p.
Ó-Buda nyilvános szoboremlékei.
Egyházközségi Tudósító (Óbuda), 1933. 48. sz. 5–7. p.
Az óbudai Szent Péter és Pál plébánia-templom.
Egyházközségi Tudósító (Óbuda), 1933. 47. sz. 6–9. p.
Székesfehérvár 18. századi mesterei.
Székesfehérvári Szemle, 1933. 1. sz. 11–13. p.
1934. A pesti Szervita téri Mária-szobor.
Tanulmányok Budapest múltjából III. Bp. 1934. 157–164. p., 1 t.
1935. Az abai Szentháromság-templom szentélye.
Székesfehérvári Szemle, 1935. 1/2. sz. 16–24. p.
Borromei Szent Károly képe Óbudán.
Budapesti Rk. Egyházközségek Tudósítója, 1935. 2. sz.
A buda-újlaki örökmécses. Ismeretlen egyházi emlékek Budapesten.
Budapesti Rk. Egyházközségek Tudósítója (Budapest Törökőri Egyházközség), 1935. 3. sz. 13–14. p.
A Flórián-templom és a hárfázó Dávid szobor.
Budapesti Rk. Egyházközségek Tudósítója, 1935. 4. sz.
Gróf Zichy Miklós Óbuda-kiscelli síremléke.
Magyar Művészet, 1935. 6. sz. 179–182. p. Részlet az Óbuda múltjából c. műből.

Hogyan idézzünk . . . (Adalék a kritika mai tárgyilagosságához.)
Bp. 1935, [Held ny.] 24 p. [Előzmény: Bánrévy György cikke: Hogyan idézzünk és közöljünk levéltári adatokat. =Levéltári Közlemények, 1934. (Klny.) – Erre válaszolt Schoen a fenti művében és a Tér és Forma, 1935. 11. számában.]
Óbuda múltjából.
Bp. 1935, [Zichy Emlékbizottság], Held ny. 64 p.

1936. A belvárosi templom.
Új idők, 1936. 15. sz. 525–526, 527. p.
Buda-pesti képek, könyvek Csillag Béla gyűjteményéből.
Bp. 1936, Held J. 66 p., 30 mell. Katalógus.
A Buda-tabáni Szent Katalin-plébániatemplom.
Bp. 1936, Stephaneum. 12 p. [Klny. a Regnum Egyháztörténeti Évkönyvből. Bp. 1936. 315–326. p.]
Budapest ikonosztázisai.
Magyar Művészet, 1936. 11. sz. 329–335. p., 4 t.
Gül Baba türbéje.
Magyar Művészet, 1936. 6. sz. 178–180. p.
A Zsigmond téri Szentháromság szobor.
Bp. 1936, Bp.-i háziny. 13 p., 1 mell. [Klny. Tanulmányok Budapest múltjából 4. Bp. 1936. 198–210. p.]

1937. Buda és Óbuda XVIII. századi templomai.
Bp. 1937, k. ny. n. 11 p., 3 mell. [Klny. Történetírás, 1937. 1. (jan.) sz. 52–62. p.]
Hermina főhercegnő budapesti emlékkápolnája.
Bp. 1937, Grafika ny. 20 p., 16 t. [Klny. Történetírás, 1937.]
A krisztinavárosi plébániatemplom. (Gróf Széchenyi István esküvőjének temploma.)
Bp. 1937, Grafika ny. 16 p., 10 t. [Klny. Történetírás, 1937. 449–463. p.]
[Tizennyolcadik] XVIII. századbeli képző- és iparművész jezsuita frátereink.
Bp. 1937, Grafika ny. 16 p. [Klny. Történetírás, 1937. 277–293. p.]

1938. A Budapest-józsefvárosi róm[ai] kat[olikus] plébánia-templom.
Bp. 1938, Rábaközi ny. Sopron. 34 p. [Klny. Történetírás, 1938. 311–328. p. XXV–XXXVIII t.]
A Budapest-terézvárosi r[ómai] kat[olikus] plébánia-templom.
Bp. 1938, Rábaközi ny. Sopron. 16 p., 7 t. [Klny. Történetírás.]
Az [ezernyolcszázharmincnyolcadik] 1838. évi árvíz ismeretlen ábrázolásai.
Magyar Művészet, 1938. 10. sz. 315–318. p.
Ki a miniszterelnöki palota külső reliefjeinek a szobrásza? (Kirchmayer Antal.)
Történetírás, 1938. 149–150. p.
A pesti református templom száz év előtt.
Református Élet, 1938. 44. sz. 425–426. p. és Borítólap.
A pesti Szent Rókus-kápolna.
Bp. 1938, [Held ny.] 32 p.

1939. A kőbányai Segítő Szűz Mária-kápolna.
Magyar Főváros, 1939. 20. sz. 5–6. p.
A kőbányai Szent László-plébániatemplom.
Magyar Főváros, 1939. 25. sz. 3–4. p.
A pesti Deák téri evangélikus templom.
Bp. 1939, Anonymus. Hunnia ny. 13, [3] p., 6 t. [Klny. Történetírás, 1939.]
A pesti evangélikus tót plébániatemplom.
[Bp. 1939, Kovács és Szegedi ny.] 31–50. p. Illusztr. [Klny. Történetírás, 1939.]
A pesti Kálvin téri református templom.
Bp. 1939, [Sylvester ny.] 30, [2] p., 8 t. (Kálvin könyvtár 33.)

A pesti Kerepesi- úti köztemető kápolnája.
Magyar Főváros, 1939. 42. sz. 2. p.
A rózsadombi Kálvária-kápolna.
Magyar Főváros, 1939. 14. sz. 5–6. p.
Rados Jenő: Magyar kastélyok. (Bp. 1939, Egyet. Ny. 2. kiad.) [Könyvismertetés.]
Magyar Kultúra, 1939. 45. p. [Az 1. kiadás ismertetését ld. 1932-es évnél.]

1940. A belső-ferencvárosi róm. kat. plébániatemplom.
Magyar Főváros, 1940. 23. sz. 3–4. p.
Budapest székesfőváros kórházainak és emberbaráti intézményeinek kápolnái.
Bp. 1940, [Székesfőv. háziny.] 32 p, 8 mell. [Klny. Tanulmányok Budapest múltjából 7.]
Ikonostasi glavnoga grada Budinpešte.
Jugoslovensko-Madjarska Revija, 1940. No. 2. 127–132. p.

1941. Budai kalendárium. [Rovat.]
Budai Krónika, 1941. Több számban.
Jézus Szíve temploma [Pesten].
P. Bangha Béla évkönyv 1942. évre. Szerk. Hamar Zoltán. [Bp. 1941.] 36–42. p.

1942. A buda-újlaki Thimi-emlékek.
Budai Krónika, 1942. 25. sz. 4–5. p.
A Hermina-kápolna alapítása.
Budai Krónika, 1942. 16. sz. 1–2. p.
Az Isten-hegyi Isten-háza. [A Szt. László-templom.]
Budai Krónika, 1943. 21. sz. máj. 26. 1–2. p.

1943. Budapest műemlékei.
Magyar Főváros, 1943. 41. sz. december 16.
Emlékezés a klarisszák budavári és a ferencesek pesti templomára.
Bp. 1943, Belvárosi Ferencesek. 24. p. Ld. még: Magyar Főváros, 1943, 29. sz. szeptember 23.
Erinnerung an die Kirche der Clarissinen in Budavár und an die Franciskaner-Kirche in Pest.
Pester Lloyd, 1943. szept. 19. Beilag.
Jegyzetek a pesti belvárosi plébánia-templomról.
Bp. 1943, Máté ny. 20 p. (Klny. Budai Krónika, 1943. 26/27. sz.)
Die Kunstdenkmäler von Budapest.
Pester Lloyd, 1943. dec. 25.

1946. Buda, Óbuda, Pest 1800 előtt. Budapest székesfőváros Történeti Múzeum kiállítása [a Fővárosi Képtárban]. (Rendezte és a katalógust szerk. Schoen Arnold.)
Bp. 1946, (Budapesti Irodalmi Művészeti és Tudományos Intézet.). 14 p.

1948. Egy nap története. Budapest székesfőváros Történeti Múzeumának kiállítása. 1948. március 15. [Rendezte] Schoen Arnold.
Bp. 1948, Szfőv. háziny. 27 p., 17 t.
Fővárosunk 1800–1873 között. Buda, Óbuda, Pest alakulása az egyesítés előtt. (Budapest Székesfőváros Történeti Múzeuma kiállítása a [Fővárosi Képtárban]. Rendezte és a katalógust bev. Schoen Arnold.
Bp. 1948, Bp. Szfőv. Közművelődési Ügyosztály. 50 p.

1955. Budapest műemlékei I. Szerk. Pogány Frigyes. Írta: Horler Miklós, Borsos Béla. . ., *Schoen* Arnold stb.
Bp. 1955, Akadémiai Kiadó. 880 p, 14 t, 10 mell. Illusztr. (Magyarország műemléki topográfiája 4.)
Schoen Arnold írásai: Víziváros. (593–594. p.) – Batthyány tér 7. – Szent Anna-plébániatemplom és plébániaépület. (600–616. p.) – Fő utca 41–43. Volt Szent Erzsébet-apácák assisi Szent Ferencről elnevezett temploma, kórháza, kolostora és menháza. (651–665. p.) – Tabán. (707–708. p.) – Krisztinaváros. (761–762. p.) „Az egyes városrészek és utcák rövid történeti összefoglalását Schoen Arnold írta":

A *Várnegyed* fejezetből: Bécsikapu tér. (309. p.) – Dísz tér. (318. p.) – Fortuna utca. (327. p.) – Hess András tér. (347. p.) – Kapisztrán tér. (365. p.) – Kard utca. (385. p.) – Móra Ferenc utca. (386. p.) – Országház utca. (387. p.) – Petermann bíró utca. (423, 425. p.) – Szent György tér. (425–426. p.) – Szentháromság tér. (430–431. p.) – Színház utca. (479. p.) – Táncsics Mihály utca. (487. p.) – Tárnok utca. (508–509. p.) – Tóth Árpád sétány. (527. p.) – Úri utca. (528. p.)

A *Víziváros* c. fejezetből: Batthyány tér. (594–595. p.) – Batthyány utca. (616, 618. p.) – Clark Ádám tér. (619. p.) – Corvin tér. (620. p.) – Csalogány utca. (626. p.) – Donáti utca. (627. p.) – Farkas bíró utca. (632. p.) – Fő utca. (633. p.) – Gyorskocsi utca. (666. p.) Hunyadi János utca. (668. p.) – Iskola utca. (669. p.) – Pala utca. (679. p.) – Szalag utca. (680. p.) – Szilágyi Dezső tér. (684. p.) – Vám utca. (668. p.)

A *Tabán* c. fejezetből: Apród utca. (708–709. p.) – Attila körút. (711. p.) – Árok utca. (724. p.) – Döbrentei tér. (724. p.) – Döbrentei utca. (728. p.) – Hadnagy utca. (734. p.) – Szebeny Antal tér. (? 738–740. p.) – Tabáni park. (? 740. p.) – Váralja utca. (742. p.) – Ybl Miklós tér. (742. p.)

A *Krisztinaváros* c. fejezetből: Bugát utca. (762. p.) – Krisztina körút. (762, 764. p.) – Krisztina tér. (764. p.) – Palota tér. (773. p.) – Palota út. (773. p.)

1956. Jegyzetek két kastély történetéhez. [A lovasberényi Cziráky-kastély és a gyömrői Teleki-kastély.]
Művészettörténeti Értesítő, 1956. 1. sz. 36–38. p.

1957. Buda építőmestereiről töredékek, vázlatok. 1–2.
Művészettörténeti Értesítő, 1957. 4. sz. 297–302. p.
1. Kik építették újjá Budát az 1686. évi romokból? (297–300. p.) – 2. A budai építészet mesterei Mária Terézia uralkodásától a Szépítési Bizottság megalakulásáig. 1740–1808. (300–302. p.)

1958. Données sur l'activité de l'ingenieur militaire (Nicolaus Bany Baron de) Dumont en Hongrie.
Bp. 1958, Akad. ny. 407–410. p. [Klny. Acta Historiae Artium Academiae Scientiarum Hungaricae, 1958. fasc. 3/4. 407–410. p.]

Dumont [Nicolaus Bany de] nyomában.
Műemlékvédelem, 1958. 2. sz. 88–90. p.

Hölbling [János] építőmester Budán.
Művészettörténeti Értesítő, 1958. 2/3. sz. 141–147. p.

RADOS Jenő: Hild József. Pest nagy építőjének életműve. (A levéltári anyag összegyűjtésében közrem. *Schoen* Arnold.)
Bp. 1958, Akad. K. 358 p., 40 t.

1959. Ceresola (Venerio) capo maestro budai korszaka.
Bp. 1959, Akadémiai Kiadó. 56–60. p. [Klny. Művészettörténeti Értesítő, 1959. 1. sz.]

Il periodo Budense del capo-maestro Ceresola (Venerio).
Bp. 1959, Akadémiai Kiadó. 375–382. p. [Klny. Acta Historiae Artium Academiae Scientiarum Hungaricae, 1959. fasc. 3/4.]

1960. Óbuda és környéke barokk kori építészetének története. Kandidátusi disszertáció. Kézirat.
Bp. 1960. 66 p., 8 t., 8 mell. Gépelt. Bibliogr.: 57–66. p.

Prati (Fortunato de) kamarai építészmérnök Budán.
Bp. 1960, Akadémiai Kiadó. 29–35. p. [Klny. A Művészettörténeti Értesítő-ből. 1960. 1. sz. 29–35. p. Bibliogr.: 33–35. p.]

1962. Budapest műemlékei 2. Szerk. Pogány Frigyes. Írta: Horler Miklós, Bertalan Vilmosné . . . Schoen Arnold stb.
Bp. 1962, Akadémiai Kiadó. 735 p., 13 mell. Illusztr. (Magyarország műemléki topográfiája 6.)
Schoen Arnold írásai. (Társszerzőként Horler Miklós.) Bécsi út 32. Segítő Szűz Mária plébániatemplom. (Újlaki plébániatemplom.) (160–173. p.; 1 t.) – Mártírok útja 23. Ferencesek Szt. István temploma és rendháza. (232–244. p.) – Pesthidegkút. Schönherz Zoltán utca r.

k. plébániatemplom. (Mária látogatása.) (255–260. p.) – Békásmegyer. Dömös utca. Szt. József-plébániatemplom. (317–326. p.) – Fő tér 1. Volt Zichy-kastély és melléképületei. (338–350. p.; 2 t.) – Lajos utca. Szt. Péter és Pál-plébániatemplom. (430–446. p.)

1967. A Thalherr építészcsalád eredete.
Műemlékvédelem, 1967. 2. sz. 93. p.

FÜGGELÉK*

I.

1912. Fényes Adolf új képei.
1913. Nyolcak.
1921. A tót népdalok magyar történeti emlékei Mohácsig.
Kézirat. A turócszentmártoni (Martin) Matica tulajdonában.
1930-as években a következő rádióelőadásokat tartotta Schoen Arnold: Buda barokk templomai; Budapest ikonosztázisai; A pestis első szobra Budán; A kalapos király budai lovasszobra; A Hermina emlékkápolna keletkezése és jelentősége; A pesti terézvárosi templom; A buda-vízivárosi Szent Anna templom; A pesti józsefvárosi plébánia-templom; A kivégzett gróf Nádasdy pottendorfi képtára; A pesti Deák téri evangélikus templom; A pesti Kálvin téri református templom.
1932–1938 között. Budapest egyházi, felekezeti építményeinek törzskönyve. Kézirat, amelyben az alábbiak vannak feldolgozva. A Budapesti Történeti (Kiscelli) Múzeum tulajdona.
A felsorolásban a kéziratokon feltüntetett kerületeket és utcaelnevezéseket vettük figyelembe a korabeli állapotoknak megfelelően.

I. kerület

A buda-krisztinavárosi Havas Boldogasszony plébániatemplom és műtárgyai. Krisztina tér.
A buda-tabáni Szent Katalin-plébániatemplom és műtárgyai. Attila út. 60 lev.
Görögkeleti szerb plébániatemplom. Tabán, Görög u. és Hadnagy u. sarkán. (Ma már nem létezik.)
Budai Jótékony Nőegylet kápolnája. Krisztinaváros. Attila u. 93.
Irgalmas növérek Nevelőintézetének kápolnája. Gellérthegy u. 7.
Prohászka Ottokár kultúrház. Városmajor. Csaba u. 3.
Városmajori Jézus Szíve plébániatemplom. Városmajor. Csaba u. 5.
Szociális Missziótársulat Szentlélek kápolnája. Krisztina krt. 127.

II. kerület

A buda-vízivárosi Szent Anna-plébániatemplom és műtárgyai. Batthyány tér. 77, 5 lev.
A buda-újlaki Sarlós Boldogasszony plébániatemplom és műtárgyai. Bécsi út. – 52 lev.
Szent Erzsébet rend apácáinak kolostortemploma. Fő u.
A rózsadombi Kálvária-kápolna. (Veronika kápolna.) (Ma már nem létezik.)
A rókushegyi Szent Rókus-kápolna. Rókushegy. Alvinci út és Bimbó u. sarok.
Kapucinus rendi plébániatemplom. Fő u.

*A bibliográfia alapjául Schoen Arnold kéziratos jegyzéke szolgált. A pontosított és kiegészített, valamint az azonosítható, egyben nyomtatásban megjelent műveket az előző rész tartalmazza. Itt azokat az adatokat soroljuk fel, melyek egyrészt az említett jegyzék alapján nem azonosíthatóak, de valószínűen nyomtatásban is megjelentek, másrészt pedig kéziratban maradtak, végül pedig az előadásokat. A kéziratok közintézményeknél megtalálhatók, de a pontos lelőhelyet nem minden esetben sikerült felderíteni.

Nepomuki Szent János-kápolna. Margit körút. (Lebontva.)
Szent Flórián templom. Fő u.
Gül Baba sírkápolnája. Rózsadomb. Mecset u.
II. ker. Királyi Egyetemi Katholikus Gimnázium és m. kir. Ferenc József Intézet kápolnája. Ilona u. 4.
Szent József tanoncinternátus kápolnája. Toldy Ferenc u. 30.
Irgalmas Rend kórházának kápolnája. Zsigmond u. 19.
Rákóczi-Kollégium temploma. Keleti Károly u. 37.
Szent Orsolya Rend leánygimnáziumának kápolnája. Ady Endre és Zivatar u. sarkán.
Budai Szent László Gyermekotthon és Árvaház kápolnája. Donáti u. 48.
Budai Katholikus Nőszövetség kápolnája. Donáti u. 38.

III. kerület

Az óbudai Szent Péter és Pál-plébániatemplom és műtárgyai. Templom u.
Szent Donát-kápolna. Táborhegy. Farkastoroki út.
Óbudai Református templom. Calvin u.
Szenvedő Jézus kápolnája. Mátyáshegy. Kálvária-lejtő.
Óbudai Izraelita templom. Lajos u.
Császár fürdő Szent István kápolnája. Zsigmond u. 54.
Segítő Mária-kápolna. Újlak. Szépvölgyi út és Ürömi u. sarok.
Kővi Mária (Máriakő) templom. Óbuda. Szentendrei út.
Jézus Szíve-kápolna. Ürömhegy. Bécsi út.
Kereszt-kápolna. Táborhegy. Az óbudai volt temetőben.
Szent Margit közkórház kápolnája. Bécsi út 132.
Irgalom Házának kápolnája. Óbuda. San Marco u. 60.
Jó Pásztor szerzetesnők zárda-temploma. Óbuda. Szőlő u. 60.
Boldog Margit-kápolna. Margitsziget.
Szent József-templom. Szemlőhegy. József f. és Szemlőhegy u. sarok.
Temető-kápolna. Óbudai új temető. Bécsi út.
Szent Mihály-templom. Margitsziget.
Szent Alajos háza kápolnája. Óbuda. Bécsi út 175–177.
Szent Lujza Intézet kápolnája. Óbuda. Szentlélek tér 9–11.
Óbudai ág. helv. hitv. evangelikus templom. Pacsirtamező és Selmeci u. sarkán.

IV. kerület

Görögkeleti magyar plébániatemplom. Belváros. Petőfi tér 2–3.
Kegyes Tanítórend és Rendházának, Gimnáziumának kápolnái. Piarista u. 1.

V. kerület

Budapesti Központi Papnevelő Intézet (Szeminárium) kápolnája. Eötvös Loránd u. 7.
Magyar királyi állami Berzsenyi Dániel Gimnázium kápolnája. Markó u. 29.
Budapest V. ker. magyar királyi állami Bólyai Gimnázium kápolnája. Markó u. 18–20.

VI. kerület

A terézvárosi róm. kat. plébániatemplom. Nagymező u.
Notre Dame de Sion zárda kápolnája. Andrássy út 117.
MÁV Kórházának kápolnája. Podmaniczky u. 111.
Szent Család-plébániatemplom. Szondy u. 67.
Szent Család Gyermekotthon kápolnája. Székely Bertalan u. 25.
Irgalmas nővérek Szent Teréz Intézete kápolnája. Próféta u. 1.

VII. kerület

Székesfővárosi Erzsébet Szeretetotthon kápolnája. Alsó-erdősor 7.
Ferenc József Kereskedelmi Kórház kápolnája. Bethlen Gábor u. 18.
Görögkeleti román plébánia kápolnája. Holló u. 8.
Országos Központi Katholikus Legényegyesület kápolnája. Rottenbiller u. 20–22.

VIII. kerület

Székesfővárosi József-fiúárvaház kápolnája. Üllői út 76.
Szent Rókus kápolnája. Rákóczi út Gyulai Pál u. sarok.
A józsefvárosi róm. kat. plébániatemplom. Mária Terézia tér.
Simor-intézet kápolnája. Nagytemplom és Nap u. sarka.
Stefánia Szegénygyermek Kórház kápolnája. Üllői út és Gólya u. sarka.
Jézus Szíve templom. Scitovszky tér.
Mária-kongregáció Otthon kápolnája. Horánszky u. 20.
A Rákóczi úti evangélikus tót plébániatemplom.
Szent Anna Kollégium kápolnája. Horánszky u. 17.
Sophianum Katholikus Leánygimnázium kápolnája. Mikszáth Kálmán tér 1.
Collegium Marianum kápolnája. József u. 11.
Szent Benedek Rend székházának kápolnája. Baross u. 62.
Magyar kir. Rendőrségi Fogház és Toloncház kápolnája. Mosonyi u. 9.
Miasszonyunkról elnevezett kalocsai szegény iskolanővérek kápolnája. Kun u. 3.
Szent Keresztről nevezett irgalmas nővérek kápolnája. Koszorú u. 25.
Jézus Szíve Népleányai Társaság kápolnája. Horánszky u. 4.

IX. kerület

A pesti Kálvin téri református templom. 13 lev.
A Ranolder-Intézet kápolnája. Thaly Kálmán u. 22.
Ferencvárosi róm. kat. plébániatemplom. Bakáts tér.
Szövetkezetek Erzsébet kórházának kápolnája. Knézits u. 14.
Budapest székesfőváros Szent István közkórházának kápolnája. Gyáli út 1.
Szent Margit Leánynevelő-Intézet kápolnája. Knézits u. 7.
Fehér Kereszt Országos Lelencház Egyesület kápolnája. Tűzoltó u. 7–9.
Magyar kir. 1. sz. Honvédhelyőrségi Kórház kápolnája. Gyáli út 17.
Klára Gyermekotthon kápolnája. Vendel u. 3.
Canisianum Hitoktatási Otthon temploma. Gát u. 6.
Örökimádás-templom. Üllői út 75–77.
Pesti Főiskolai Szent Imre Kollégium kápolnája. Ráday u. 43–45.
Budapest székesfőváros Szent László közkórházának kápolnája. Gyáli út 5–7.
Soroksári úti róm. kat. egyházközség kápolnája. Illatos út 284.
Országos Katholikus Nővédő Egyesület Munkásnők Otthonának kápolnája. Bokréta u. 3.
Külső-ferencvárosi Szent Kereszt-plébániatemplom. Üllői út és Ecseri út sarkán.
Középső-ferencvárosi róm. kat. plébániatemplom. Haller tér.

X. kerület

Segítő Szűz Mária kápolna. Kápolna tér.
Rákosfalvi róm. kat. plébániatemplom. Rákosfalva. Álmos vezér tér.
Királyi Országos Gyűjtőfogház kápolnája. Kozma u. 13.
Szent László-plébániatemplom. Szent László tér.

Kerepesi úti temető kápolnája. Fiumei út 12.
Auguszta-telepi Kisboldogasszony templom.
Magyar Királyi Állami Gyermekmenhely kápolnája. Üllői út 86.
Menekültek Nemzeti Könyörgő temploma. Pongrácz út 17.
Szent Család egyházközség kápolnája. Külső Kőbánya. Kada u. 25.
Karmelita apácák kápolnájának helyisége. Maglódi út 125.
Lisieuxi Szent Teréz-plébániatemplom. Kerepesi út 31. (Törökőr.)
MÁV-telepi Kisboldogasszony-templom. Hungária út.
Székesfővárosi Közkórház kápolnája. Óhegy. Maglódi út 89.
Szent Paula szülésznő otthon kápolnája. Rákosfalva. Keresztúri út.

XI. kerület

A gellérthegyi Kálvária kápolnák. Szirtes út.
Erzsébet-Sósfürdő kápolnája. Tétényi út 12.
Szent Imre Kollégium kápolnája. Fehérvári út 17.
Lazaristák rendház temploma. Nagyboldogasszony útja 26.
Irgalmas nővérek központi házának temploma. Nagyboldogasszony útja 27.
Budapest székesfővárosi Szeretetotthon kápolnája. Kamaraerdő. Kőérberki dülő 15.877 hrsz.
Ciszterci Nagyboldogasszony plébániatemplom. Szent Imre herceg útja 3.
Ciszterci-Rend Szent Imre gimnáziumának kápolnája. Szent Imre herceg útja 27.
Notre Dame de Sion apácák zárdatemploma. Sashegy. Miasszonyunk útja 1.
Kelenföldi Református Egyház Magyar Advent temploma. Lenke út 44.
Budapest székesfőváros Erzsébet Leányárvaház kápolnája. Szent Imre herceg útja 29–31.
Szent Gellért-plébániatemplom. Külső-Kelenföld. Kelenföldi út 39.
Szent Adalbert-kápolna. Fehérvári út 88.
Redemptorissák Szent Margit Intézetének kápolnája. Szent Imre herceg útja 5–7.
Jézus-kápolna. Külső-Lágymányos. Andor u. 1.

XII. kerület

Szent Anna-kápolna. Svábhegy. Szaniszló rét.
Segítő Szűz Mária-kápolna. Kútvölgy. Galgóczy és Csipke út sarka.
Segítő Szűz Mária-kápolna. Ferenchalom. Budakeszi út.
Segítő Szűz Mária-kápolna. Zugliget. Csermely u.
Szent Márton-kápolna. Mártonhegy. Deres út.
Brunner-féle sírkápolna. A volt tabán-krisztinavárosi temető helyén.
Magyar kir. Elme- és Ideggyógyintézet kápolnája. Lipótmező. Hidegkúti út 72.
Magyar kir. Testnevelési Főiskola kápolnája. Győri út 13.
Jézus Szíve-templom. Németvölgyi út 41–45.
Felsőkrisztinavárosi egyházközség temploma. Németvölgyi árok.
Gróf Gyulai sírkápolna. A Víziváros temetője helyén állott.
Gróf Csáky sírkápolna. A Víziváros temetője helyén állott.
Honvéd közrendészeti kórház kápolnája. Alkotás u. 25.
Vörös Kereszt Erzsébet kórház kápolnája. Csörsz u.
Keresztény Iskolatestvérek Szent József Fiúnevelő Intézetének kápolnája. Istenhegyi út 32.
Magyar kir. Honvéd Ludovika Akadémia kápolnája. Hidegkúti út 23.
Székesfővárosi Szent János kórház kápolnája. Hieronymi út 1.
Assisi Szent Ferenc leányai anyaházának kápolnái. Hűvösvölgy. Tárogató út 40–46.
Szent László-templom. Diana út 2.
Angolkisasszonyok zárdatemploma. Zugliget. Szarvas Gábor út 50.
Istani Szeretet leányainak rendháztemploma. Széchenyi hegy. Farkasvölgyi u. 12–14.

Manréza Jézus Szíve kápolnája. Zugliget. Labanc út 57.
Római kat. Hitoktatók Otthonának kápolnája. Vadorzó u. 5/B.
Katholikus Úrinők Otthonának kápolnája. ? XII. Nagyboldogasszony útja 12.
Budapest székesfőváros Horthy Miklósné Gyermekotthon kápolnája. Hidegkúti út 107.
Budapesti magy. kir. átmeneti javító-nevelő intézet kápolnája. Hűvösvölgy. Völgy u. 6.
Szentföldi ferencrendi zárda és múzeum kápolnája. Heinrich István u. 5.
Assisi Szent Ferenc kórház kápolnája. Kurucles. Széher út 45.

XIII. kerület

Karmeliták zárdatemploma. Angyalföld. Huba és Karmelita u. sarka.
Magyar kir. budapesti 8. sz. honvéd és közrendészeti Kórház kápolnája. Gömb u.
Salvator Leánynevelő Intézet kápolnája. Huba u. 6.
Angyalföldi Szent László-plébániatemplom. Béke tér.
Szent Mihály-plébániatemplom. Babér és Tomori u. sarka.
Angyalföldi református templom. Angyalföld. Frangepán u. 13.

XIV. kerület

Hermina főhercegnő emlékkápolnája. Hermina út 23.
Zuglói református templom. Róna u. 197–199.
Szent Szív zárda Leánynevelő Intézet temploma. Ajtósi Dürer sor 21.
Vakok József nádor kir. orsz. Intézetének kápolnája. Ajtósi Dürer sor 39.
Jáki Szent László-kápolna. Városliget. Széchenyi-sziget.
Domonkos rendi plébániatemplom. Thököly út és Szent Domonkos utca sarka.
Páduai Szent Antal-plébániatemplom. Zugló. Bosnyák tér.
Vakokat Gyámolító Országos Egylet kápolnája. Hermina út 7.
Ferences Mária misszionárius nővérek zárdatemploma. Hermina út 21.
Szent Orsolya rend intézetének kápolnája. Stefánia út 57.
Országos Társadalom Biztosító Intézet központi kórházának kápolnája. Törökőr. Uzsoki u. 29.

1942. Budapest székesfőváros védelemben részesítendő műemlékeinek és műemlékszerű építményeinek jegyzéke 1867-ig. Kézirat. 9 p.
1947–1949. A Lánchíd ünnepségekről és kiállításról feljegyzések. Kézirat. A Budapesti Történeti (Kiscelli) Múzeum tulajdona.
1950. A Belváros térképződése. Kézirat.
A Lánchíd és környéke. Kézirat.
A Tabán fejlődése. Kézirat. Mindhárom kézirat a Budapesti Műszaki Egyetemre került.
1951. SCHOEN Arnold–KARDOS György–ZAKARIÁS G. Sándor: Budapest műemléki kárai 1944/45-ben. [Budapest sérült műemlékei.] Szerk. a bibliográfiát . . . összeáll. Zakariás G. Sándor. 1–2. rész. Készült a Budapesti Műszaki Egyetem Építészettörténeti Tanszékén Rados Jenő tanszékvezető munkaközösségében. Kézirat. Bp. 1951. 185 p.; 98 p. 2 db. Gépelt. [Schoen Arnold 156 műemléket ismertetett.]
A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjteménye tulajdonában.
1952. [Székesfehérvári műemlékek. Újabb adatok Székesfehérvár fontosabb műemlékeihez.] Kézirat. Bp. 1952. 59 p. Gépelt.
A székesfehérvári István király Múzeum tulajdonában. Anna kápolna. Püspöki székesegyház. Donát-kápolna. Ferencrendi-templom. János-templom és rendház. Szemináriumi épületcsoport. Görögkeleti rác templom. Püspöki palota. Felsővárosi Sebestyén-templom. Polgári lövölde épületei. Orthodox zsinagóga. Neológ zsinagóga. Vasútvidéki templom.
1953. A buda-vízivárosi Anna-templom és volt Erzsébet-apácák épületcsoportjának műemléki jelentősége. Kézirat.

1957. Az óbudai gróf Zichy-kastély. Kézirat.
1958. A ferencesek budai plébániatemploma és kolostora. 14 lev. Kézirat. Gépelt. A Budapesti Történeti (Kiscelli) Múzeum tulajdonában.
1960. Óbuda és környéke barokk kori építészetének története.
Kandidátusi disszertáció. (Címfelvételét ld. az előző részben.)
A MTA Kézirattárának tulajdonában.
1963–1965. A Thalherr építészcsalád oklevéltára.
A Thalherr építész-család oklevéltárának fénykép dokumentumai.
Évszám nélkül található kéziratok a Budapesti Történeti Múzeum (Kiscelli Múzeum) tulajdonában: Szerb templom Pesten; Zsidó templomok; Tabáni plébániatemplom; Újlaki templom; Budavári Nagyboldogasszony-templom; Egyetemi templom és papnövelde; Szervita templom Pesten; Pesti Lipótvárosi Bazilika; Józsefvárosi plébániatemplom; Kiscelli trinitáriusok (Schmidt-kastély); Bebo – Zichy kastély; Temetők Pesten és Budán; Fasori református templom; Kálvin téri református templom; Krisztinavárosi templom; Huszár Adolfról; Buda építőmesterei a XVIII. században (ABC-rendben); Buda szobrászata a XVIII. század első felében; A budapesti utcákról betűrendes cédulagyűjtemény.

II.

SCHOEN ARNOLDRÓL SZÓLÓ IRODALOM

BIERBAUER [Virgil]: A budapesti templomok történészének új munkái.
Tér és Forma, 1939. 63. p.
PÉCELY Béla: Schoen Arnold, dr. nyolcvan éves.
Művészet, 1968. 10. sz. 9–11. p.
SAMODAI József: Dr. Schoen Arnold. (1887–1973.)
Magyar Építőművészet, 1974. 2. sz. 64. p.
SZ[IGETI] E[ndre]: Schoen Arnold nyolcvan éves.
Új Ember, 1967. 46. sz. november 12. 2. p.

Schoefft József Ágost és József

Szabó Júlia: A XIX. sz. festészete Mon
Bp. 1955,

18, 124-125 (71-es kép)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

SCHOEFFT ÁGOSTON

1981 OKT 19

1021

In dieser Nummer informieren wir unsere Leser auf Seite 10 über die jüngste Ausstellung in der Budapester Nationalgalerie zum Thema „Kunst in Ungarn 1830—1870". Abbildungen finden Sie auf den Seiten 2, 3, 4, 7, 9 und 10. Bild oben: Ágoston Schoefft (1809—1888): Graf István Széchenyi

großen Auswahl. In der
schüre über die höheren
dungsinstitutionen in Ur
werden 65 Hochschulein
tungen genannt, von der
der einzelnen Fakultäten
Lehrstühle ganz zu schwei-
gen.

Den größten Andrang hatten auch dieses Jahr die Hochschulen mit künstlerischem Profil zu verzeichnen. Das beweist, daß es auch unter den heute 18jährigen viele künstlerisch begabte Mädchen und Jungen gibt. (Eine Rolle spielt leider auch die weltfremde Vorstellung vieler Eltern über das besonders hohe Einkommen der Künstler.

Um jeden Studienplatz an den Hochschulen für Theater und Filmkunst sowie für Bildende Künste bewarben sich 14 junge Talente. Ihnen folgten die Kunstgewerbehochschule mit einem Bewerberverhältnis von zehn zu eins und die Musikhochschule mit „nur" drei zu eins.

Schwierigkeiten bereitet auch immer wieder, daß sich die überwiegende Mehrheit der Jugendlichen für die humanen Fächer interessiert. An den philosophischen Fakultäten rangieren die Fremdsprachen ganz vorne: acht Bewerber pro Studienplatz. Nur daß — obwohl neun Sprachen in der Kombination mit nochmals neun anderen Sprachen werden jedoch bis auf den heutigen Tag nur Mittelschullehrer ausgebildet. Diese können Shakespeare, Goethe, Dante, Andrič oder sogar Horaz wunderbar übersetzen, man kann sie aber nicht einmal mit dem Dolmetschen bei einem Lizenzkauf oder dem Übersetzen des Materials einer Fachberatung aus der jahrelang studierten Fremdsprache ins Ungarische beauftragen. (Aus dem Ungarischen in die Fremdsprache schon ganz und gar nicht.)

Das liegt bestimmt nicht nur an den Studenten an den Sprachfakultäten. Es ist höchste Zeit für eine Reform an den Fremdsprachenfakultäten. Die Ausbildung der Studenten müßte berufsorientiert erfolgen, die der Mittelschullehrer von jener der Dolmetscher, Übersetzer, Literaturlektoren und Journalisten getrennt werden.

Philosophische Bildung — Lehrer?

Davon abgesehen, bewerben sich zu viele an den philosophischen Fakultäten, um Lehrer zu werden. In den

Gárdonyi Géza Színház ea.). **Thália Színház Új Stúdió:** SZ: Férjek (fél 8 – Egri Gárdonyi Géza Színház ea.). V: Csizmás Kandúr (4 – Egri Gárdonyi Géza Színház ea.). **Thália Színház Régi Stúdió:** SZ: Holdfogyatkozás (fél 4). Gajdos koncert és táncház (6). V: Gajdos koncert és gyermektáncház (3). **Új Színház:** SZ: Hermelin (7). V: Bolha a fülbe (7). **Városi Színház:** SZ: Artifice (7 – The Modern Theater társulat angol nyelvű ea.). **Vidám Színpad:** SZ: Ezt is túléltük! (7). V: Édes mostoha (fél 11). Nejcserés támadás (7). **Pesti Színház:** SZ: Kövekkel a zsebében (7). V: Gyalog galopp (fél 3, 7-kor Benkő-bérl. 3. ea.). **Zeneakadémia:** SZ: Pünkösdölő (a Magyar Rádió Gyermekkórusának hangversenye, fél 11-kor Mesélő Muzsika I. sorozat, 4-kor II. sorozat).

telnielbe. A következő előadásokon – többek között – *Huszti Péter, Máté Gábor, Jordán Tamás, Mácsai Pál és Hegedűs D. Géza* tárja fel előttük a kulisszatitkokat: hogyan készül színpadi mű az irodalmi alkotásból.

A holnap délelőtt tíz órakor kezdődő beavatáshoz *Horváth Péter* választott jelenetet Moliere komédiájából. Mielőtt azonban játszani kezdene a lóvá tett Orgon (*Papp János*), az álszent Tartuffe (*Kuna Károly*) és a leleplezésére készülő Elmira (*Kolti Helga*), a rendező jön fel a színpadra. A „beavatási szertartáshoz" ugyanis hozzátartozik, hogy a középiskolások a kötelezőolvasmány-jel-

Jelenet az előadásból

legén túl is megismerjék a drámákat, szerzőiket, és a kort, amelyben íródtak.

Moliere-ről például elmondja Horváth Péter, hogyan járt írásaival XIV. Lajos kedvében a Napkirály udvari szerzője-

játszatja el a három színésszel. A jelenet után arról faggathatják a nézők a házaspárt és a csábítót, amiről csak akarják: indítékokról, hátsó szándékokról, jellemhibákról. A következő jelenetben úgy játszanak a korabeli jelmezesek, mintha Moliere korából csöppentek volna a Vigadó színpadára: mulatságosan, szélesen gesztikulálva, teátrálisan. Hogy miként lesz az előadás végére rokkant kocsis drogkereskedő Tartuffe-ből, kiderül holnap délelőtt a Pesti Vigadóban.

Valaczkay Gabriella

tert, Kishonti Ildikót, Friderikát, Somló Tamást és a Pannónia Klezmer Bandet szólítja majd színpadra. A zeneszámok között beszédet mond *Judith Várnai-Shorer*, Izrael magyarországi nagykövete, *Zoltai Gusztáv*, a Mazsihisz ügyvezető igazgatója, valamint *Yehezkel Lázár* a Szochnut képviseletében.

Nem hiányzik a fesztiválprogramból a Jom Haacmautkor szokásos fáklyagyújtás sem. Igaz, a Szent István parkban csak néhány, jelképes láng ég majd holnap este. Izraelben minden ünnepen annyi fáklyát gyújtanak, ahány év az állam megalakulása óta eltelt.

D. V. G.

A világjáró képíró belvárosi utcája

A művészcsalád házát már régen lebontották

A Kálvin térről elindulva a keskeny, csendes Képíró utcán keresztül is eljuthatunk a közeli Királyi Pál utcába. A korabeli iratok tanúsága szerint a Kecskeméti utcából nyíló, alig észrevehető rövid házsor még a XVIII. század derekán kapta mai nevét. Névadója az utca minden bizonnyal leghíresebb lakója volt: az 1775-ben született és 1809-ben elhunyt Schoefft József festő, a nyelvújítás korában elterjedt szóval: képíró.

A kis utca nevének eredete szerencsére még nem veszett el teljesen a múlt homályában. A Kecskeméti utca és a Képíró utca sarkán álló ötemeletes ház oldalhomlokzatán, szemmagasságban ma is látható az erre utaló, 1943-ban állított mozaik emléktábla. Igaz, eredeti szövegének elolvasása nem éppen könnyű feladat, a földszinti vendéglő felújításakor ugyanis a tábla renoválására már egyáltalán nem fordítottak figyelmet. Így hát egy kis türelem és fantázia szükségeltetik a rövid ismertető szöveg kibetűzéséhez: „Kazinczy 1828. évben írja: Schöfft pesti születésű, s oltártáblákat fest. Festő vala már atyja is s olly tekintetű, hogy azon ucca, melyben lakott, Képíró uccának tőle neveztetett."

A rövid házsor tehát nem csupán egyetlen személy, hanem egy egész művészcsalád emlékét őrzi. Bár az utca 4-es számú házának első tulajdonosa az 1775-ben született Schoefft József volt, az életrajzi lexikonok mégis fiát, Schoefft Ágostont említik a família legtehetségesebb tagjaként. Ő 1809-ben szintén Pesten látta meg a napvilágot, de képzőművészeti tanulmányait már a bécsi és a

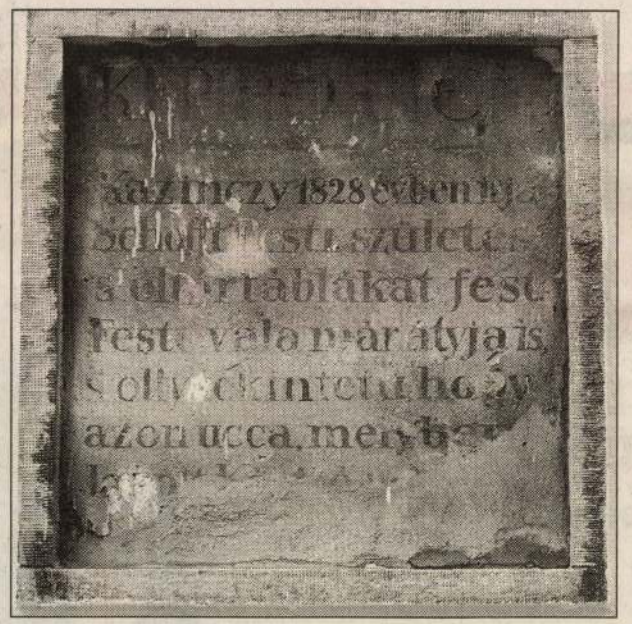

FOTÓ: DOMANICZKY TIVADAR

müncheni akadémián folytatta. 1836-ban rövid itthoni tartózkodás után – mialatt megfestette Széchenyi István portréját – Bukarestbe, később Odesszába és Konstantinápolyba utazott. Ezt követően hosszabb keleti körútra indult: megfordult Perzsiában és a lahorei maharadzsa udvarában, ahol előkelő nemesi családok tagjai ültek modellt vászna előtt. India több városában is járt keleti műkincseket gyűjtve. Itt ismerkedett meg Kőrösi Csoma Sándorral, akiről szintén készített portrét, s ez szolgált alapul később más festőművészeknek és szobrászoknak Kőrösi arcmása elkészítéséhez.

Schoefft évtizedekig tartó utazgatásai során eljutott Egyiptomba, Mexikóba és az Egyesült Államokba. Többször visszatért Velencébe, Bécsbe és Londonba, ahol műkincsgyűjteményével együtt saját festményeit is kiállította. Mindeközben persze szülővárosáról sem feledkezett meg: néhány évenként vissza-visszautazott Pestre, hogy meglátogassa itteni rokonait és ismerőseit. Az egész életét és összes vagyonát utazásokra fordító festő az 1880-as évek derekán ismét Londonba költözött. Itt töltötte életének utolsó éveit elszegényedve, elborult elmével, és a szigetország fővárosában halt is meg 1888-ban.

A művészcsalád Képíró utcai házát már régen lebontották, a környék is sokat változott Schoefft Ágoston halála óta. Ám a világjáró festő és a neves képíró-família emléke nem tűnt el nyomtalanul: egy belvárosi utácska nevében és egy erősen megkopott mozaiktábla formájában ma is találkozhatnak vele szülővárosának lakói.

Prusinszki István

Nbl 2002. május 4. 38.

TERÍTÉKEN

Háromnegyedvilág

A nagyvilág és félvilág határára lőtték be a Mariott Hotel csárdájában a vasárnapi brunchot. Egy gondolattal talán drágább itt, mint másutt, de sokat nem kereshetnek rajta. 4200 forintért az előételek között van lazac meg valami egészen csodálatos pástétom, hideg saláták, pármai füstölt sonka, libamáj-kompozíció, és hiába van vasárnap, mégis friss a baguette.

Az úri közönség az ár-érték aránynak megfelelően nem feltétlenül úri, a nyakkendős-zakós férfiak mellett megjelenik a kisipari arisztokrácia, visongó gyerekekkel, betévednek alsó középosztálybeli külföldiek, akik odahaza nem engedhetnének meg maguknak hasonló színvonalat, és itt kanalazza a levest a honi aranyifjúság divatos sportruházatban. A személyzet nagy számban sürgölődik az asztalok körül, és a teniszinges pincérek között meglepően fiatal, feltehetőleg tanonc leányok igyekeznek. Az a leány, aki a belépőt fogadja, minden bizonnyal hiányzott a hajmosásóráról, de remélhetőleg behozza még a lemaradást. A férfiszemélyzet részéről egy viszonylag öntudatos fiatalembert kapunk, aki szinte barátságtalanul közli, hogy a narancsléből csak ő tölthet, de viszonyunk később harmonikussá válik, és látva a rajtuk lévő terhelést, a napsütötte teraszra kiérő forgalmat, gyerekzsivajt, pótszékek hordozását, még neheztelni sincs lehetőségünk. A narancslé egyébként benne foglaltatik az árban, akárcsak a cég saját neve alatt futó pezsgő – bár az utóbbi színvonaláról szívesen megfeledkeznénk.

Voltaképpen jóllakunk már az előétellel, hiszen nem tudunk ellenállni, és több kört is futunk a témában, de a kötelesség levesre kényszerít. Még szerencse, hogy ebből csak egyféle van, az viszont abszolút első osztály: zöldborsóleves csirkegombóccal. A melegbüfé műfajának megfelelően nincs túlzottan nagy választék főétkekből, és a hőfokuk is inkább alulról közelíti az ideálisat, de a vörösboros szarvaspörkölt máskülönben hibátlan. Szinte már föladnánk, és föltett kézzel ismernénk el, hogy itt minden jó, amikor kipróbáljuk a pastastandot. Itt egy szakácshölgy az előre megfőtt jó minőségű tésztához helyben készíti el a friss mártást, de akadozik a rendszer. Egy olasz klasszikust kérünk, az aglio, olio e pepperoncinót (fokhagyma, olaj és erős paprika), de a kész változat csak gyönge utánzat, a tészta kissé sótlan, az olaj kevés, és pepperoncino helyett Erőspista van benne, az viszont túlzott mennyiségben.

Bánatunkra a szédületes édességpult hoz gyógyírt, van külön palacsinta-szakosztály, az asztalon pedig minden, ami csak elképzelhető, gesztenyepüré, sütemény, torta, somlói galuska, pudingok, krémek, habok. Egy röpke kísérlet a sajtoknál bizonyítja, hogy a műfaj nálunk még nem gyökeresedett meg, a vezérlő gondolat az, hogy nem érdemes túl sokat áldozni a minőségre, hisz nem vagyunk mi franciák, ám így is egyértelmű, hogy a Marriott étterme a legjobb kezekben van. A brunchhoz lelkiállapot kell, meg talán valami parvenü hedonizmus. Aki viszont vacsorázni jön ide, az aligha bánja meg.

Konyha: igény
Kiszolgálás: strapa
a Wittman fiúk

A sorozatban megjelent kritikák között az éttermek neve szerint is válogathatnak a NÉPSZABADSÁG ONLINE-on: www.nepszabadsag.hu

Gárdonyi Géza Színház ea.). **Thália Színház, Új Stúdió:** SZ: Férjek (fél 8 – Egri Gárdonyi Géza Színház ea.). V: Csizmás Kandúr (4 – Egri Gárdonyi Géza Színház ea.). **Thália Színház Régi Stúdió:** SZ: Holdfogyatkozás (fél 4). Gajdos koncert és táncház (6). V: Gajdos koncert és gyermektáncház (3). **Új Színház:** SZ: Hermelin (7). V: Bolha a fülbe (7). **Városi Színház:** SZ: Artifice (7 – The Modern Theater társulat angol nyelvű ea.). **Vidám Színpad:** SZ: Ezt is túléltük! (7). V: Édes mostoha (fél 11). Nejcserés támadás (7). **Pesti Színház:** SZ: Kövekkel a zsebében (7). V: Gyalog galopp (fél 3, 7-kor Benkő-bérl. 3. ea.). **Zeneakadémia:** SZ: Pünkösdölő (a Magyar Rádió Gyermekkórusának hangversenye, fél 11-kor Mesélő Muzsika I. sorozat, 4-kor II. sorozat).

bor, Jordán Tamás, Mácsai Pál és Hegedűs D. Géza tárja fel előttük a kulisszatitkokat: hogyan készül színpadi mű az irodalmi alkotásból.

A holnap délelőtt tíz órakor kezdődő beavatáshoz *Horváth Péter* választott jelenetet Moliere komédiájából. Mielőtt azonban játszani kezdene a lóvá tett Orgon (*Papp János*), az álszent Tartuffe (*Kuna Károly*) és a leleplezésére készülő Elmira (*Kolti Helga*), a rendező jön fel a színpadra. A „beavatási szertartáshoz" ugyanis hozzátartozik, hogy a középiskolások a kötelezőolvasmány-jellegén túl is megismerjék a drámákat, szerzőiket, és a kort, amelyben íródtak.

Jelenet az előadásból

Moliere-ről például elmondja Horváth Péter, hogyan járt írásaival XIV. Lajos kedvében a Napkirály udvari szerzőjeszel. A jelenet után arról faggathatják a nézők a házaspárt és a csábítót, amiről csak akarják: indítékokról, hátsó szándékokról, jellemhibákról. A következő jelenetben úgy játszanak a korabeli jelmezesek, mintha Moliere korából csöppentek volna a Vigadó színpadára: mulatságosan, szélesen gesztikulálva, teátrálisan. Hogy miként lesz az előadás végére rokkant kocsis drogkereskedő Tartuffe-ből, kiderül holnap délelőtt a Pesti Vigadóban.

Valaczkay Gabriella

Tamást és a Pannonia Klezmer Band szólítja majd színpadra. A zeneszámok között beszédet mond *Judith Várnai-Shorer*, Izrael magyarországi nagykövete, *Zoltai Gusztáv*, a Mazsihisz ügyvezető igazgatója, valamint *Yehezkel Lázár* a Szochnut képviseletében.

Nem hiányzik a fesztiválprogramból a Jom Haacmautkor szokásos fáklyagyújtás sem. Igaz, a Szent István parkban csak néhány, jelképes láng ég majd holnap este. Izraelben minden ünnepen annyi fáklyát gyújtanak, ahány év az állam megalakulása óta eltelt.

D. V. G.

A világjáró képíró belvárosi utcája

A művészcsalád házát már régen lebontották

A Kálvin térről elindulva a keskeny, csendes Képíró utcán keresztül is eljuthatunk a közeli Királyi Pál utcába. A korabeli iratok tanúsága szerint a Kecskeméti utcából nyíló, alig észrevehető rövid házsor még a XVIII. század derekán kapta mai nevét. Névadója az utca minden bizonnyal leghíresebb lakója volt: az 1775-ben született és 1809-ben elhunyt Schoefft József festő, a nyelvújítás korában elterjedt szóval: képíró.

A kis utca nevének eredete szerencsére még nem veszett el teljesen a múlt homályában. A Kecskeméti utca és a Képíró utca sarkán álló ötemeletes ház oldalhomlokzatán, szemmagasságban ma is látható az erre utaló, 1943-ban állított mozaik emléktábla. Igaz, eredeti szövegének elolvasása nem éppen könnyű feladat, a földszinti vendéglő felújításakor ugyanis a tábla renoválására már egyáltalán nem fordítottak figyelmet. Így hát egy kis türelem és fantázia szükségeltetik a rövid ismertető szöveg kibetűzéséhez: „Kazinczy 1828. évben írja: Schöfft pesti születésű, s oltártáblákat fest. Festő vala már atyja is s olly tekintetű, hogy azon ucca, melyben lakott, Képíró uccának tőle neveztetett."

A rövid házsor tehát nem csupán egyetlen személy, hanem egy egész művészcsalád emlékét őrzi. Bár az utca 4-es számú házának első tulajdonosa az 1775-ben született Schoefft József volt, az életrajzi lexikonok mégis fiát, Schoefft Ágostont említik a família legtehetségesebb tagjaként. Ő 1809-ben szintén Pesten látta meg a napvilágot, de képzőművészeti tanulmányait már a bécsi és a müncheni akadémián folytatta. 1836-ban rövid itthoni tartózkodás után – mialatt megfestette Széchenyi István portréját – Bukarestbe, később Odesszába és Konstantinápolyba utazott. Ezt követően hosszabb keleti körútra indult: megfordult Perzsiában és a lahorei maharadzsa udvarában, ahol előkelő nemesi családok tagjai ültek modellt vászna előtt. India több városában is járt keleti műkincseket gyűjtve. Itt ismerkedett meg Kőrösi Csoma Sándorral, akiről szintén készített portrét, s ez szolgált alapul később más festőművészeknek és szobrászoknak Kőrösi arcmása elkészítéséhez.

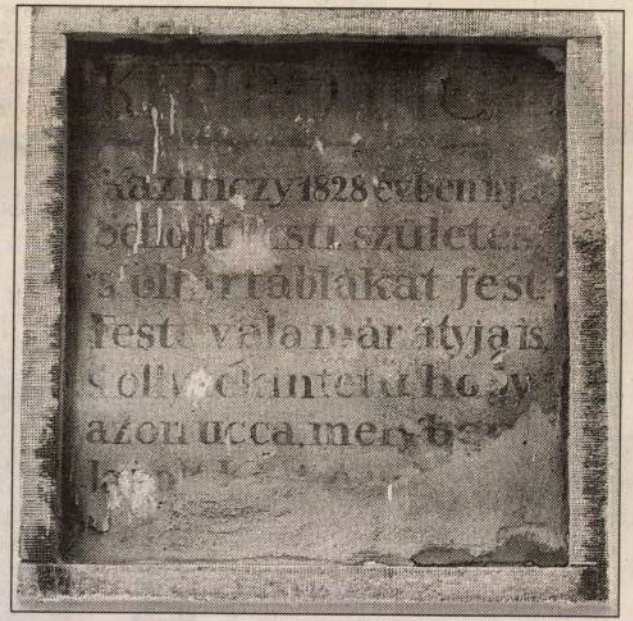

FOTÓ: DOMANICZKY TIVADAR

Schoefft évtizedekig tartó utazgatásai során eljutott Egyiptomba, Mexikóba és az Egyesült Államokba. Többször visszatért Velencébe, Bécsbe és Londonba, ahol műkincsgyűjteményével együtt saját festményeit is kiállította. Mindeközben persze szülővárosáról sem feledkezett meg: néhány évenként vissza-visszautazott Pestre, hogy meglátogassa itteni rokonait és ismerőseit. Az egész életét és összes vagyonát utazásokra fordító festő az 1880-as évek derekán ismét Londonba költözött. Itt töltötte életének utolsó éveit elszegényedve, elborult elmével, és a szigetország fővárosában halt is meg 1888-ban.

A művészcsalád Képíró utcai házát már régen lebontották, a környék is sokat változott Schoefft Ágoston halála óta. Ám a világjáró festő és a neves képíró-família emléke nem tűnt el nyomtalanul: egy belvárosi utcácska nevében és egy erősen megkopott mozaiktábla formájában ma is találkozhatnak vele szülővárosának lakói.

Prusinszki István

TERÍTÉKEN

Háromnegyedvilág

A nagyvilág és félvilág határára lőtték be a Mariott Hotel csárdájában a vasárnapi brunchot. Egy gondolattal talán drágább itt, mint másutt, de sokat nem kereshetnek rajta. 4200 forintért az előételek között van lazac meg valami egészen csodálatos pástétom, hideg saláták, pármai füstölt sonka, libamáj-kompozíció, és hiába van vasárnap, mégis friss a baguette.

Az úri közönség az ár-érték aránynak megfelelően nem feltétlenül úri, a nyakkendős-zakós férfiak mellett megjelenik a kisipari arisztokrácia, visongó gyerekekkel, betévednek alsó középosztálybeli külföldiek, akik odahaza nem engedhetnének meg maguknak hasonló színvonalat, és itt kanalazza a levest a honi aranyifjúság divatos sportruházatban. A személyzet nagy számban sürgölődik az asztalok körül, és a teniszinges pincérek között meglepően fiatal, feltehetőleg tanonc leányok igyekeznek. Az a leány, aki a belépőt fogadja, minden bizonnyal hiányzott a hajmosásóráról, de remélhetőleg behozza még a lemaradást. A férfiszemélyzet részéről egy viszonylag öntudatos fiatalembert kapunk, aki szinte barátságtalanul közli, hogy a narancsléből csak ő tölthet, de viszonyunk később harmonikussá válik, és látva a rajtuk lévő terhelést, a napsütötte teraszra kiérő forgalmat, gyerekzsivajt, pótszékek hordozását, még neheztelni sincs lehetőségünk. A narancslé egyébként benne foglaltatik az árban, akárcsak a cég saját neve alatt futó pezsgő – bár az utóbbi színvonaláról szívesen megfeledkeznénk.

Voltaképpen jóllakunk már az előétellel, hiszen nem tudunk ellenállni, és több kört is futunk a témában, de a kötelesség levesre kényszerít. Még szerencse, hogy ebből csak egyféle van, az viszont abszolút első osztály: zöldborsóleves csirkegombóccal. A melegbüfé műfajának megfelelően nincs túlzottan nagy választék főétkekből, és a hőfokuk is inkább alulról közelíti az ideálisat, de a vörösboros szarvaspörkölt máskülönben hibátlan. Szinte már föladnánk, és föltett kézzel ismernénk el, hogy itt minden jó, amikor kipróbáljuk a pastastandot. Itt egy szakácshölgy az előre megfőtt jó minőségű tésztához helyben készíti el a friss mártást, de akadozik a rendszer. Egy olasz klasszikust kérünk, az aglio, olio e pepperoncinót (fokhagyma, olaj és erős paprika), de a kész változat csak gyönge utánzat, a tészta kissé sótlan, az olaj kevés, és pepperoncino helyett Erőspista van benne, az viszont túlzott mennyiségben.

Bánatunkra a szédületes édességpult hoz gyógyírt, van külön palacsinta-szakosztály, az asztalon pedig minden, ami csak elképzelhető, gesztenyepüré, sütemény, torta, somlói galuska, pudingok, krémek, habok. Egy röpke kísérlet a sajtoknál bizonyítja, hogy a műfaj nálunk még nem gyökeresedett meg, a vezérlő gondolat az, hogy nem érdemes túl sokat áldozni a minőségre, hisz nem vagyunk mi franciák, ám így is egyértelmű, hogy a Marriott étterme a legjobb kezekben van. A brunchhoz lelkiállapot kell, meg talán valami parvenü hedonizmus. Aki viszont vacsorázni jön ide, az aligha bánja meg.

Konyha: igén
Kiszolgálás: strap
a Wittman fiú

A sorozatban megjelent kritikák között az éttermek neve szerint is válogathatnak a NÉPSZABADSÁG ONLINE-on: www.nepszabadsag.hu

Schoelp Péter

Kőmüves mester
1696. Pest.

Ugyanlekszem Schopp
vagy Cher hasonló
nevén is előfordul.

Pkc 211. l

Római dombormű VI. 209, ~~[illegible]~~

MDK

Schoeller J., festő:

Női arckép, 1838. v. f.

OMSzM - 27. Kiáll. - 1918 márc. - 19.-20. sz. rajz. - II. sorsz.

Jegyz.

Schoeller

Farkas József. 10654.

Az előtérben diszmagyarban és forgós kalpaggal, a háttérben pedig jobbra csipőre tett kezekkel táncolva van ábrázolva. Felirata: fölül:

Costüme Bilder zur Theaterzeitung és No 1.

a kép alatt: Joseph Farkas
ungarischer Tanzkünstler.
alól balra: Schoeller del.
jobbra: Geiger sc.
legalól jobbra: Zu haben in Wien, im Bureau der Theaterzeitung
Wollzeil No. 780, 2t Stk.

Sz. rm., mér. a rl. 22.2: 15.4 cm.

Sz.n. 19-902
218-901-1.

Schoeller J.

Müvinet 1918, 22, 25

Komárom IX. 67.

der, Wagner. (Kosztka István, Micheli Lajos, Stadler Károly, Unterberger József, akiket 1803 körül emlegetnek, ugy látszik, inkább diszitő-festők voltak).

Rivetti Péter festette egykor a volt pálos-kolostor Széchenyi-könyvtára termének mennyezetére Magyarország s a szent koronához tartozó országok cimereit, Széchenyi Ferenc gróf bőkezüségéből, 1500 frtért. 1803-ban még élt, de már aligha működött. Wollenhofer (Wohlnhoffer) János 1797-ben szerzett Pesten polgárjogot mint festőművész. Működésének alig maradt nyoma. Annál többet szól a krónika a Schoefft (Schöfft, Schaeft, Schäfl) pesti művészcsaládról. Ennek egyik őse, József, 1785 táján freskót festett Ráday számára. A következő nemzedékből való József, szintén festő, 1829-ben pesti választópolgár lett, ugyanekkor állitotta ki egyik Madonnáját Pesten. Előzőleg az Auróra és a Hebe számára rajzolta metszet céljaira Rozgonyi Ceciliát és Ferenczy Pásztorlánykáját, egyébként mint történeti festő szerepel, nyilván tekintélyes polgár, az utcát, amelyben a Hét Bagolyhoz cimzett háza állott, róla nevezték el Képiró-utcának. Egyik fiából, Tivadarból épitészt nevelt, másika, Ágoston, festő lett, Ottó és Borbála szintén ezt a művészetet tanulták. Közülük Ágoston az, aki élete regényes folyásával magára irányitotta a figyelmet. Atyja mellett nevelkedett, aztán két évet töltött a bécsi Akadémián, néhány esztendő alatt végigjárta Olaszországot, végig Franciaországot és Svájcon, Münchenen át Pestre jött rövid pihenőre. Itt megházasodott s aztán hosszu keleti utnak vágott neki. Konstantinápolyból Szirián, Palesztinán át Mezopotámiába, Perzsiába került s 1836-ban Indiába érkezett. Ott néhány év alatt jelentékeny vagyont szerzett, sokat festett, temérdek ritkaságot gyüjtött. Egyebek közt ott találkozott Kőrösi Csoma

Minket azonban ebben a fejezetben elsősorban azok a képirók érdekelnek, akik Pest-Budán laknak, részesei e két város életének s jelenlétükkel, munkásságukkal, személyi vonatkozásaikkal és polgári tulajdonságaikkal mintegy állandó élő kapcsot teremtenek művészet és közönség közt. Velük fogunk az alábbiakban foglalkozni.

Néhányat még az előző századtól örökölt a mi korszakunk ugy Budán, mint Pesten. Ők nemcsak egy régibb stilust éreztetnek egyszerü munkáikban, hanem egy részük valóságos képiró-dinasztiának tagjai, pályájukat mintegy örökölték apjuktól s tovább adják fiaiknak, vejeiknek. A céhrendszer e bélyege is bizonyos ódon jellemvonással tetézi működésüket.

A táblabiró-világ vaskorának ők a művész-képviselői. Buda ekkor nem mutatja a fejlődés jeleit, a festők száma is száz év alatt alig változik (1714-ben van a budai polgárok közt öt képiró). Közülök a 18-ik századból még belenyulik ebbe a korba Falkoner József Ferenc működése, aki 1808-ban halt meg Budán. A család legalább hat képirót adott Budának, mióta a skóciai születésü Falkoner György 1704-ben ott letelepedett. A mi művészünk munkálkodása még a 18-ik századé, egyebek közt ő festette a krisztinavárosi plébánia-templom szentélyének boltozatát diszitő freskókat. Egyik nővérét feleségül vette Mertz János budai festő, aki 1790-ben kapott polgárjogot, további szerepléséről azonban nem tudunk. Svájcból szakadt Budára Pfenninger tájképfestő, aki 1808 körül, «hogy megélhessen», arcképeket is fest.

Pesten a század hajnalán s már ebben az átmeneti korban is valamivel élénkebbnek látszik a művész-élet. Ennek még a 18-ik századból örökölt alakjai Rivetti, Wollenhofer, Schoefft, Schwarz rajztanár, Donat, Stun-

MDK

Schoeft

Rozgonyi Cecilia /rézm. Blaschke/

Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek.
Századok 1874, 26-44 l.

Rajz
Rózgonyi Cecilia
Schoeft N.
Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei
/Schoeft N./

Molnár C. Pál, festő, XX. st.

Nouvelle Revue de Hongrie

1937. XXX. année, LVI. tome,
429-430. l.

Mihalík Sándor: falfestmények a párisi világkiállításon.

Rézmetszet
Rozgonyi Cecilia
Schoeft N. rajza után

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Schoeft N./

Müveszek XIX. nd.

Molnár József testő

Religio, 1853. I. cöf.

102. old.

Egyh. Tudósitások

SCHOELLER 19.század.

Fehérruhás hölgy. Vizf. 22x16.

Ernst Muzeum aukciói. XXXIV. 37.oldal

Schoefl Anna. l. Du Schoefl

A.

MDK

Schoeller J.

Művészet 1918. 22. l.

Rajz
Ferenczy: Pásztorleánya
Schoeft N.

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Schoeft N./

Molnár C. Pál festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1939. XXXII. année, LX. tome,

347. l.

Ybl Ervin: Molnár C. Pál falképei a
Szt. Anna templomban.

Schoeft N. festő

Századok 1874.184-205 o.
Nagy Iván:Magyarország képzőművészei
/Schoeft N./

Munkácsy Mihály festő (1844–1900)

Pesti Hirlap. 1885. III. c. máj. 10. 9–11.

Radó Antal: Festészetünk a Kiállitásban

Walter Schödler, harangöntö MDK

Berettyószéplak 1826. IV. 10. „A szépláki refta ekklésia öntette Anno 1795 Istem diszöségére. Zdik harang: „M. D. CXXXXII Walter Schödler." Sobold.

Patay Pál: Az Ermelléki Traktus harangjai 1825 körül. 205.o.

Déri Múz. Évkönyve. IX. 1968. Debrecen, 1968.
Alföldi Nyomda, Debrecen

Schodler Walter, harangöntö MDK

A berettyószéplaki harang készítője.
Nagyszombatban volt műhelye. Ezt egy
1646-évi öröktöi (Borsod m.) harang alapján
ismerjük. 316 old.

Patay Pál: Az Ermelléki Traktus harangjai 1225
körül. 305.

~~Déri Múz.~~ Déri Múz. Évkönyve. 1968. Debrecen
1968. Alföldi Nyomda. Debrecen

Schaffer Károly
szobrász

A volt Károlyi palota szobrászáti
díszei Schaffer Károly nevéhez fűződek

Czagány István: A Pollack Mihály-tér védelmében
Müvészet, 1971. junius - 13.oldal

Schoen Arnold
(művészeti író)

Művészeti lex. 712 l.
szül. 1887. Levéltári kutatások alapján
Az olasz mű-
vészettel és Budapest művésze-
tével foglalkozik: Önálló mű-
vei: Fr. Barbieri Sfrisato, A
budavári szentháromság-szoborem-
lék, Pest-budai művészeti almanach
stb.

(11

AUGUSZTUS

14

MDK

Schoen Arnold

Megbizást kapott a budai Szt.Anna-templom monográfiájának megirására.

Lechner J.dr.: Az Orsz.Műemlékbizottság ujabb müködése.

Épitő Ipar - Épitő Művészet, 1928.Jan.15. 9-11.lap

MDK

Schoen Arnold dr

Köszöntése 8o éves születésnapján

Müvészet 1968 okt.p.9.

Schoen Arnold, művészettörténész.

Jó ötven esztendeje, hogy fővárosunk barokk művészetének kutatója és tudósa, Schoen Arnold, kiemelte Bebo Károlyt a feledés homályából. Így az óbudai mester munkássága betelepedésétől, 1740-től kezdve nyomon követhető.

Szilárdffy Zoltán: Bebo Károly óbudai szobrász.
Budapest, 1980. 6, 25. old.

Schoen Arnold dr
Szinyei Társaság meghivott tagja
Szinyei Társaság VII.kiállitása
Nemzeti Szalon, 194o. jan.febr.

1167. Ism

A XVII

Bocskay István.

Mellig, jobbrafordulta
tallér előlapján van ábrázo
bajusza hosszú. Öltözete :
lapon felhők közül kinyuló
kardot mondatszalagján
PATRIA«. Körirata, az emel
körbefutó gyöngysor között
D : G : HVNGA : TRAN : Q_3 I
hátlapon : »DVLCE . EST. PR

Ezüst, átmérője 3·9 cm. -
— Havas (Hirsch) Emil ajánd
— Átvétetett az 1909 novemb
február 25-iki 656 (351–910)
illetőleg az 1910 január 10-iki
23-iki (519–910) sz. jegyzékel
január 31-én (41–908).

SCHOEN, *Arnold*, művészeti író, * 1887. Az olasz művészetre vonatkozó tanulmányain kívül (levéltári kutatások alapján Andrea Salaino, Leonardo da Vinci tanítványa, magyar származását igyekszik bizonyítani) számos becses, levéltári kutatásokon alapuló tanulmányt tett közzé, különösen Budapest régi művészetéről és Nádasdy Ferenc sárvári kincstáráról. Legújabb munkája: A budapesti központi városháza (1930).

Lg II 425/1

Schoen Arnold

Schoen Arnold: Hogyan idézünk...

8°, 0K, 24L, Budapest, 1935.

Bánrévy György: Hogyan idézzünk és közöljünk levéltári-adatokat.

(Kny. Levéltári Közlemények)

8°, 0K, 14L, Budapest, 1934.

Schoen Arnold

OSRAM LINESTRA

Világító vonal csőalakban

Uj fényépitőelem az épitész részére. Izzólámpa, amely egyuttal lámpatest is. Alkalmazási lehetősége igen kiterjedt.

OSRAM

GERŐ ÉS GYÖRY PORTÁLOK

Vállalkozók Lapja
az építőipar organuma

NAGY ANTAL ÉS FIA KFT.
LAKÁSBERENDEZŐK
BUDAPEST IV., VÁCI-UTCA 36.
(ESKÜ-ÚT SAROK) TEL.: 83-1-06

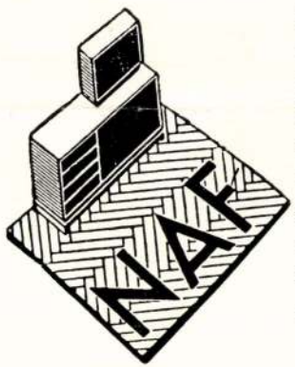

Készítenek lakás, családiház, week-endház berendezéseket, saját és megadott tervek szerint. Egyes bútorok és complett berendezések raktáron Szolid kivitel, olcsó árak

KRONEMER DÁVID
márványipari üzeme
BUDAPEST, X., KŐBÁNYAI-Ú. 39
Telefon 37-8-69

Készít márványlapmunkákat, mint belső és külső épületburkolásokat, lépcsőket, portálokat, padozatokat, kandallókat, fűtőtestburkolatokat, kávéházi asztallapokat.

RILOGA

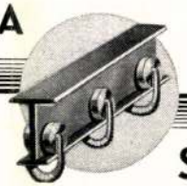

SZENES

A kétgörgős eredeti Riloga fémfüggönytartó
magyarországi gyártása:
Gyár: VI, Lehel u. 23
Telefon: 91-8-16
Városi eladás:
IV, Váci-utca 11/a
Telefon: 82-6-35

Lásd a
Tér és Forma
9. számában
közölt ismertetést.

Océ

a tökéletes fekete
fénymásolópapír és fénymásolat
Piesenberger József
V, Hollán-utca 15 · Telefon: 19-5-84

SCHÖN ARNOLD: Hogyan idézzünk . . . (Adalék a kritika mai tárgyilagosságához). Budapest, 1935, 24 oldal.

Schön Arnold nevét mindenki ismeri, aki csak némileg is érdeklődik Budapest művészeti multja iránt. Az utolsó évtizedben Schön Arnold páratlan munkát végzett a XVIII. sz. budapesti művészetének felderítése körül. Talán elég, hogyha csak két nagy monografiájára emlékeztetünk: a budai szent Anna-templom és a központi városháza építéstörténetét minden részleteiben behatóan megvilágító köteteire. Ezek öt év előtt jelentek meg, s a bennük foglaltak úgyszólván már átmentek a köztudatba. S íme most, öt évvel később dr. Bánrévy György elérkezettnek látja az időt arra, hogy a „Levéltári Szemle" című, csak a speciális levéltári szakemberek által olvasott időszakos lapban bebizonyítsa nem azt, hogy Schön Arnold tévedett, — hanem, hogy Schön tudatosan félrevezette olvasóit . . . És pedig tette volna ezt azzal, hogy Möldhammer Mátyás budai ácsmester nyugtáját a szent Anna-templomnál végzett munkáiért felvett összegről helytelenül idézte . . ., hogy Gundrich szobrász nem 1733 június 23-án, hanem horribile dictu csak június 30-án lett polgárrá . . .

A kérdés tőlünk távol áll — bennünket csak annyiban érint, hogy építészettörténeti kutatásunk egy kitűnő munkását igazán méltatlan sérelem érte. S érdekel az ügy, mert jellemző közviszonyainkra! Vannak, akik önfeláldozóan fáradnak és dolgoznak s ahelyett, hogy elismerést aratnának mások részéről, olyan támadásoknak vannak kitéve, melyek indítóokát a jó modor szabályai révén nincsen módunkban megnevezni. Közéletünk egyik csodálatos jelensége az, hogy a támadások azokat érik, akik lelkesedésből közérdekű munkát végeznek. Támadóik, úgylátszik, épp ezért, a komolyságuk miatt látszanak tőlük félni és rettegni, — attól tartván, hogy a magyar közélet végre is jutalmazni fogja munkájukat.

Csak egyet szeretnénk: azt, hogy könyvtáraink ezt a két vitairatot gondosan őrizzék meg s az évszázadok mulva, valamely véletlen folytán ez iratkákat lapozók sine ira et studio ítélkezzenek Bánrévy doktor és Schön Arnold felett . . . Sz.

Tér és Forma
1935. II. 27.

Könyveshéz

Megjelent az első magyar teljes művelődéstörténet

Nagyjelentőségű és egész szellemi életünkre kiható munka kiadására határozta el magát a *Magyar Történelmi Társulat:* megjelenteti az első teljes magyar művelődéstörténetet. Öt hatalmas kötetben legnevesebb történetíróink foglalták össze művelődésünk történetét. A remekmű félbőrkötésben, nehéz és finom műnyomó papíron, pompásan olvasható Intertype-Bodoni-antiqua betükkel kerül a közönség kezébe. Minden egyes kötet negyven ív, tíz melléklettel, ötszáz képpel, javarészt még sehol meg nem jelent anyaggal. Oklevelek, egykorú metszetek, térképek, festmények, kéziratok és nyomtatványok hasonmásai, műemlékek képei. Mindez világosan bizonyítja, hogy nem üzleti vállalkozás, hanem a magyar művelődés önzetlen terjesztésének őszinte akarata teremtette meg. Nem is lehet csupán üzleti vállalkozás az ilyen hatalmas munka, amelynek — ha lesz is anyagi jövedelme — annak *felé összegét a magyar történeti ásatások támogatására és a vidéki múzeumok gyarapítására használja fel a Magyar Történelmi Társulat.*

Nézzük a kezünkben levő első kötetet — a könyv szerelmesének szemével. — Megállapíthatjuk: dísze és büszkesége lesz a házi könyvtárnak, de dísze és büszkesége minden közkönyvtárnak is. Pedig eddig még csak „kívülről" néztük meg. A „külső bírálat" után áhítattal kezdünk lapozni benne. Átfutjuk mindenekelőtt az első kötet tartalomjegyzékét. Ilyen főcímeket olvasunk benne:

A lovas nomád magyarság. — A magyarság a román és gót stílus korában. — Jogi, gazdasági, kereskedelmi életünk. — Régi magyar hadviselés. — Ruházat, a viselet változásai, ékszerek, férfi és női divat. — A magyarság magánélete. — A lakóházak berendezése, bútorok, szokások, erkölcsök. — A középkori ember élete a bölcsőtől a sírig . . .

Mindez csupán az első kötetben, amely az ősműveltségről és a középkori kultúráról szól a nomád kultúrközösségtől a gótika virágzásáig. A lovas nomád magyarság átalakulásának, a nyugati műveltségbe illeszkedésének, a középkori magyar nagyhatalomnak kora ez. Nemcsak érdekes, hanem határozottan izgalmas olvasmány is e kötet minden fejezete. És élmény minden kép és minden illusztráció, amely az izgalmas szöveget magyarázza, a kötetet ékesíti. Megtanuljuk belőle nemcsak a művelődés őskorának történetét, de megismerjük belőle mindenekfelett fajtánk erényeit és kiválóságait és ha lehet, még jobban megerősíti bennünk a magyarság szeretetét.

Az első kötetet *Balanyi* György, *Bárányné Oberschall* Magda, *Bartha* Dénes, *Deér* József, *Kampis* Antal, *Kniezsa* István, *Korbuly* György, *Kring* Miklós, *Mendöl* Tibor, *Sinkovics* István, *Szilágyi* Lóránd, *Tóth* Zoltán, *Varju* Elemér és *Váczy* Péter írták.

*

A díszes munkát a Magyar Történelmi Társulat megbízásából *Domanovszky* Sándor, *Balanyi* György, *Mályusz* Elemér, *Szentpétery* Imre és *Varju* Elemér, a társulat és a történelemírás eme kiválóságai szerkesztik. A nevek egymagukban megnyugtató biztosítékot nyujtanak arra, hogy a legmagasabb színvonalú művel gazdagodunk.

Természetes, hogy a következő köteteket még nagyobb érdeklődéssel várjuk. *Ezekben pontos tájékoztatást kapunk a nemzetiségi állapotokról, a társadalmi viszonyokról és a különféle társadalmi osztályok, udvar, nemesség, polgárság, jobbágyság életéről, a mezőgazdaságról, az iparról és kereskedelemről, a hadviselés alakulásáról, a szellemi kultúráról, a vallási életről és az iskolázásról, az irodalomról, a képzőművészetekről, az iparművészetről és a zenéről.*

Az első kötet már megjelent, a következő kötetek három- és hathavi időközökben jelennek meg. Az utolsó, az ötödik kötet legkésőbben jövő év végén jelenik meg.

Mindenkit érdekel ez a mű. A *Magyar Nemzet* könyvosztálya is kötelességének tartja, hogy a *Magyar Nemzet* olvasói minél könnyebb és minél egyszerűbb módon juthassanak ehhez a műhöz. Éppen ezért az első kötetet teljesen ingyen és díjmentesen eljuttatjuk kívánságra minden olvasónknak megtekintésre. Kérjék azt olvasóink könyvosztályunktól, nézzék át az első kötetet, amelynek díszes kiállítása egyébként a magyar nyomdaművészet bravúrja. *A Magyar Nemzet könyvosztályának címe: Budapest, VI., Vilmos császár-út 65. Telefon: 120—130.*

A következő kötetek tartalma:

II. Kötet. A magyar renaissance. A humanizmus és a renaissance Magyarországon. Zsigmond és Mátyás. A török probléma. A nemzeti hatalom kiteljesedése. Rendi politika. Parasztmozgalmak és az újkor előhangjai Mohács előtt.

III. Kötet. Európa bástyája. A három részre szakadt ország sorsa. A magárahagyott magyarság, Európa védelmezője Mohácstól a barokk kezdetéig. Erdély külön élete. Szellemi műveltségünk, mint a szétszakított magyarság összetartó ereje.

IV. Kötet. Barokk és felvilágosodás. A török kiűzése és az új világ alapvetése. Anyagi és szellemi kibontakozás. Függőségünk bénító hatása. A nemzetiségek térfoglalása.

V. Kötet. Az új Magyarország. Az első reform-országgyűlés a világháború előestéjéig. Széchenyi, Kossuth, a szabadságharc, a kiegyezés és a liberalizmus kora. A művelődés új állomásai, a kapitalizmus és műveltsége: színház, zene, irodalom. A tegnapi Magyarország.

Ezek a címek azonban — hangsúlyozzuk. — nem csupán egyes tanulmányok, nem különálló vizsgálódások, hanem korok szerint szerves egységgé, kerek korképpé alakulnak, következésképpen a fenti címek nem az egyes kötetek tartalomjegyzékét, hanem csupán csak a kötetek tartalmának bő keretét adják.

LAKÁS ÉS BÚTOR

Írta FRÁNKEL GYÖRGY építész.

A korszerű és olcsó lakásberendezés könyve 300 képpel. Szakemberek és laikusok számára nélkülözhetetlen kézikönyv.

Ára 3.90 P. Vidékre 12 fillér portóköltség. Kapható a Magyar Nemzet könyvosztályában, Bpest, Vilmos császár-út 65. T. 120-130

Schoen Arnold: A pesti Calvin-téri református templom

Jeles műtörténészünk, Schoen Arnold nagy buzgalommal dolgozza fel a budapesti egyházi műemlékeket. E hasábokon már beszámolhattunk ilyen természetű kiadványairól. Ha Budapest régi egyházi műemlékekben nem is túlságosan bővelkedő és ha ezen műemlékein jórészt a copf-stílus korából eredtek, mégis nem árt számontartásuk; becsesek nekünk ezek az egyszerű templomok a maguk szerénységében is és mutatják, milyen kezdetekből bontakozott elő a 18-ik század végén és a 19-ik század elején a modern Budapest. Schoen Arnold eddig a budapesti barokk és rokokó műemlékek megismertetésével foglalkozott; új kiadványa más területre vezet, de nem kevésbbé érdekes és figyelemreméltó. Az általa most kiadott füzet a Calvin-téri református templom multját mutatja be. A 18-ik század végére mennek vissza e templomnak kezdetei és a megvalósulás pedig egybeesik a klasszicizmus korszakával. Schoen Arnold részletes levéltári kutatások nyomán megmutatja e korszaknak a Calvin-téri templomon látható stílussajátosságait s egyben betekintést ád a budapesti kálvinista gyülekezet történetének kezdeteibe is. Bizonnyal igen értékes adalékokat hoz ez a kis kötet azoknak, akik a régi Budapesttel foglalkoznak s tárgyilagos, precíz előadását nagyban alátámogatja a könyv végén adott szép képanyag, a templom és korabeli metszet ábrázolásai.

Barta Ervin: Hannibal

Egy jó kötetnyi egészséges humor rajzban elmesélve, egyetlen szónyi szöveg nélkül. Minden oldalon három-négy jelenetben egy-egy tréfás gondolat a sportélet köréből. Barta Ervin mestere ennek a humoros rajznak, megrajzolásai kifejezők, szinte gyermetegül naiv plasztikával, de a látszólagos naivság mögött tudás, összefoglaló kifejezési készség, fölényes könnyedség van. Humora minden érdesség és élezettség nélküli, menten minden bántó és tekintélycsökkentő elemtől, gyermetegül könnyed és szelíd. Rajzainak főhőse, Hannibál, jókedélyű kocavavász, kocafutballista, aki váratlan bonyodalomba kerül s mindig váratlan megoldással bukik meg vagy vágja ki magát. Ellenállhatatlan humorú például, hogy a fejjel egymásnak rohanó két futballistából kiszáll a lélek s azonnyomban folytatják a meccset odafönn a futballisták mennyország-körletében, szögescipőben a bárányfelhők felett, csak éppenhogy angyalszárnyacskáik vannak már. Avagy: a vadász a rókalyukba uszítja buzgó borzebét, aztán rövidesen ki is hozza fogai közt — a róka a kutyát. Gyermekeknek, öregeknek, de bárkinek is kedves gondűzője ez a kedves humorú album, különösen elbizakodottabb, de megtréfálható vadászok, sportemberek számára ártatlan célzású ajándék.

Stefan Zweig: Nyugtalan szív

A Zweig-könyvek általában külön helyet érdemelnek az irodalomban; akár lélekrajzok, akár történelmi vagy politikai arcképek, akár filozófiai elmefuttatások. Senki sem ismeri nála jobban az emberi lélek kanyargós, szövevényes labirintusát, eltévelyedéseit, kisiklásait, vergődését és szárnyalását. Biztos kézzel nyul az Emberhez, a sebész kezével, aki csukott szemmel sem téved, a tisztánlátó megértésével és a mester elhivatottságával. Ez a három tényező adja írásainak hasonlíthatatlan értékét.

A *Nyugtalan szív* kiválik ebből az elkülönült csoportból. Témája méltó arra, hogy a díszhelyre emelje, a lélekkutató tanulmányok közé; de a feldolgozás módja ezúttal nem mindenben méltó e valóban „zweigi" témához.

Kiemel egy érzést a labirintusból, górcső alá teszi, úgy vizsgálja meg apróra, beoltja vele a regényalakját és figyelemmel kíséri a pusztító bacillus útját végig a szervezeten. Részletesen beszámol a rombolás folyamatáról, a betegség minden apró mozzanatát feltárja pontosan, hibátlanul. Ez a beszámoló azonban nem bizonyító erejü, nem győzi meg kétségtelenül azt, aki olvassa. Zweignél rendszerint az a lényeg, ami más írónál csak körítés: egy-egy szó, mozdulat, vagy érzés sejtekre boncolása, a helyzetek aprólékos, körültekintő beállítása, az elemzés. Más író a szereplőit csak azért ismerteti, mert a mese érdekében szükség van erre, nála a mese csak arra való, hogy emberi agyakat, lelkeket mutasson meg a maguk álcázatlan meztelenségében.

Itt azonban nem ez történik. Az írót elkapja a mesélőkedv és a történet nyomul előtérbe; ez a történet pedig, ha fordulatos, színes, érdekes is, még sem pótolja azt, amit akkor kaptunk volna, ha történetesen nem tesz engedményeket a mese javára és a lélekkutatás hátrányára. Természetesen még így is sokkal több a szokványos regénynél, de nem annyi, amennyit joggal várhatunk tőle. A mag így is megmaradt és gerincet ad az elbeszélésnek, amely helyenkint kissé laza kötésü, széthulló, rapszódikus. Ez érthető is, mert túl sok az esemény, a fordulat és kevés közte a — Zweignél annyira nélkülözhetetlen — áthidaló, összefogó fejtegetés, egyszóval: a lélek.

Mindemellett a regény, ha csak szórakozást keresünk benne, valóban kitűnő. Megrázó, lebilincselő. De: csak regény.

A könyvet az Athenaeum adta ki, a fordítás Kőszegi Imre dr. kitűnő munkája.

L. M.

Kosáryné Réz Lola: A föld ködében

Regény. Singer és Wolfner

Kosáryné Réz Lola, miután asszonyemberi szívvel végigjárta az emberi élet nagy utait, misztériumkölteményt ír ebben a regényében az anyaság életútjáról. Egy várandós egyszerü asszony, a vajúdásnak és a bábaasszony ősi igézésének révületében előre végigálmodja elkövetkezendő életét, minden asszonyoknak-anyáknak örök sorsát. Az asszony sorsa: a mindennapos nyügös kis harc a kis otthonában ártalmaskodó porral, füsttel és pókkal, tehetetlen küzdelem az ura csökkenő szerelméért és gyöngédségéért. Sorsa: aggódva és igazában tehetetlenül küzdeni mindennap a gyermeke életéért, testi és lelki egészségéért. Sorsa: elviselni a férje hűtlenségét, a fia szívének lassankénti távolodását, majd elvesztését akkor, amikor végül eljön az a másik asszony, aki a szerelem gyönyörűségeivel tudja kecsegtetni. Az anya fokról fokra odaadja gyermekéért az elmúlásnak a szépségét, a mosolyát, a lelke derüjét, az egész élete minden kincsét. Örökké és viszonzatlanul csupa áldozás az anya sorsa, még a többi, talán meg se születhető gyermekei életét is az élő gyermekének adja. Mindaddig, amíg gyermekétől talán még jóreménységet s jobb és boldogabb élet igéretét se kapva, meg kell öregednie és meg kell halnia avval, hogy odaát talán a Megváltó Isten irgalmába veszi az ő áldozásokban igazult lelkét az örökkévalóságban. Amaz Örökkévalóságban, amelyről a mi föld ködében tévelygő lelkünk édeskeveset tudhat, hiszen még a földi utainkat se látjuk s irányait itt se bírjuk követni, csak sejtjük, hogy az anyaság Isten-rendelte útja az igazulás útjai közül való.

Kosáryné Réz Lola ezt az örök témát, minden időkre és emberekre egyetemes érvényüségének érzetésére, úgy írja meg, hogy a teljesen realisztikus jelenetképek közé balladai, sőt verses szövegü víziókat, mesei szimbólikus megszemélyesítéseket vegyít. Néha úgy érezzük, hogy ezek a különnemü elemek nehezen is vegyülnek, de megindokolja a sok forgószínpadi víziót az a beállítás, hogy mindezek a vajúdó és varázslat-elhivésre hajlamos együgyü asszonynak látomásai. Ezt ugyan csak a regény befejezése mondja ki nyiltan, de közben is mindinkább sejtettük.

A regény előadásmódja, hangja teljesen szubjektív, teljesen líra. A regény elolvasása után az olvasmányra visszagondolva az az érzésünk, hogy az egész első személyben volt elmondva. Valóság az, hogy asszony és anya mondotta, vallotta, panaszolta, sírta és imádkozta el ezt az egész könyvet asszonyi és anyai életről. De mondotta mindenki számára, aki valaha is szerette, vagy nem szerette eléggé, de kellett volna eléggé vagyis végtelenül szeretnie az édesanyját. Úgy tesszük le ezt a könyvet, hogy bocsánatot kérünk vele az édesanyánktól az ő sok szenvedéséért, aggodalmáért, a mosástól kimart kezéért, a részvétlenségünkért, hiányos hálánkért. Vagy legalább bocsánatot kérünk az ő emlékétől és imádságot küldünk utána.

B. A.

Ó-Buda

Irta: Trócsányi Zoltán

A Margit-hídról bekanyarodva a Zsigmond-utcába, egy darabig négyöt emeletes bérházak között döcög a villanyos, lapulva, mint a svábbogár. Aztán a kőházak törpülni kezdenek s a Lajos-utcában már annyira meglapulnak, hogy némelyik szinte alacsonyabb, mint a villamos. Körösközül látni az égboltot: fenn halaványan pislognak a csillagok, mert süt a holdvilág. (Jaaj be szépen süt a hold, az holdvelág, jaaj be szépen masiroznak a halák, — olvastam egy palóc népdalban.)

Átlátszó ezüstfehér, rezgő ködfény hinti be az estét. Egy haragos lombú fa gyöngéden rejtegeti a kíváncsi holdsugarak elől az alatta csókolódzó szerelmes párt, mozgatja leveleit, a holdsugarak azonban így is át-átsíklanak, hol itt, hol ott és imbolygó ezüstfoltokat rajzolnak a földre, ijesztgetve a csokolódzó szerelmeseket. Odébb egy magas gyárkémény furakodik az égbe, vakmerően fenyegetve a holdat és a csillagokat, mint valami óriás ágyúcső, a ragyogó égitestek azonban fölényesen, gúnyos hunyorgással mosolyognak a gyárkémény hencegésén.

A Zichy-utcánál megáll a villanyos. A kiszélesedő tér jobb oldalán komoran áll a zsinagóga, ótestamentomi hangulatot árasztva, bibliai történeteket, Ábrahámot, Izsákot, Jákobot és Ézsaut juttatva a kiránduló eszébe a másik oldalon, a Zichy-utca alacsony házai fölött hirtelen a magasba szökik egy torony, világító számlapjaival figyelmeztetve az éjszakai sétálókat, hogy a lefekvés ideje már elérkezett, te földi vándor. Nem csodálkoznék az ember, ha valamelyik kis utcából előkanyarodnék az alabárdos bakter, balkezében istállólámpással és végigharsogná a kis utcán: „Tudja minden háznak ura, — kilencet ütött az óra."

Elkésett stráfkocsi kanyarodik be a M'kus-utcába. Bakján a kocsis mellett a kísérő papíros-staniclibán gyertyát tart, mert az előírás a lámpát vagy egyéb fényt megköveteli, de a holdfényben alig látszik a gyertyapislogás. Az egyik kocsma előtt magától lassít a két ló és megáll. Fáradt utasai leszállnak és eltünnek a korcsmaajtó pirosfüggönyös ablakai mögött.

A két ló lehajtja álmos fejét és menten elalszik.

II.

Egyedül üldögéltem a pirosterítékes asztal mellett. Barátaim még nem érkeztek meg. Aggódni kezdtem, mert bármennyire kiszámíthatatlanok is egyébként, egyben föltétlenül lehetett rájuk számítani szombat este kijönnek a M'kus-utcába, akármilyen hó, jég- záporeső szakadjon is. Itt mindenki elfelejti, hogy ő hétköznap méltóságos úr, főszerkesztő lapvezér, vagy hivatalfőnök, aki előtt a rabszolgák seregei hajtanak fejet, vagy éppen állásnélküli hírlapíró, aki már napok óta feliratja a főpincérrel a szólórákot, rántott békacombot, mert ilyenkor elvből csak a legfinomabb ételeket rendeli.

„Csak nem?" gondoltam magamban. — „Megint megsértették egymást?" — Mert borozgatás közben állandóan ingerkednek egymással. Mint a kutyák, amikor a porban hempergőzve, tyitott szájjal, kezdetben gyöngéden harapdálják egymást, aztán az egyik keményen harap, a másik még keményebben harap vissza, s a kutyálkodó játékból vad marakodás kezdődik. Ugy kell szétriasztani őket, hogy aztán már csak a kerítések mögül herregjenek egymásra. — Ugy látszik, megint túlzásba vitték valahol a mókát s most kerülik, vagy provokálták egymást.

Egyedül elmélkedtem. A holdvilág az eperfa lombjain átfurakodva, a pohárba lesett. Kíváncsi volt talán, hogy mit iszom: fehéret-e, vagy vöröset?

Nagy fehér macska lépdelt ábrándosan a háztetőn. A másik éppen kapaszkodott az eperfa derekán fölfelé.

Már negyedtizenegy is volt, amikor két nagytaxin befutottak a cimborák. Valamennyien beszélő viszonyban, a legjobb barátságban, teljes testi épségben. Nem párbajoztak. Meghitt veszekedésben érkeztek. Csak a nagygömböc és kisgömböc, a lapvezér és egy másik napilap színházi rovatvezetője ingerkedtek egymással, már herregve, de még nem harapva.

Hamarosan megtudtam a hét történetét. A fiatalabbak közül ketten párbajra hívták ki egymást, de — ismerve egymás apró, meg nem adott kölcsöneit és a fizető pincérekhez való viszonyát, — kölcsönösen becsületbíróságot kértek egymás ellen. Nagyon haragudtak hát, mert diszkvalifikáltatni akarták egymást. A becsületbíróság tagjai, szintén asztaltársak, már csak a hecc kedvéért is, diszkvalifikálni akarták mind a kettőt, a segédek azonban komolyan fogták föl megbizatásukat és kijelentették, hogy ez esetben ők a becsületbíróság tagjait provokálják, becsületbíróságot kérnek ellenük és diszkvalifikálják őket. Erre a becsületbíróság tagjai, akarva, nem akarva a lovagias elégtétel adására alkalmasnak nyilvánították az ellenfeleket, de hogy előre elmenjen a kedvük tőle, azt is kimondták, hogy nehéz lovassági kardokkal, bandázs nélkül, szúrás megengedve. Az egyik becsületbíró így akarta jegyzőkönyvbe vétetni, hogy szúrás kötelező, a többiek azonban — félve komolyabb, törvényszéki következményektől — leszavazták.

III.

Mindez napok alatt pergett le. Én gyanútlanul cédulázgattam egész héten át, nem is sejtve, mily halálos veszedelemben forognak barátaim. Az eset oly vészesen komoly volt, hogy este, vacsoraközben egy szót sem szóltak egymáshoz az ellenfelek. Néhai Regős Lajos barátunk megfogalmazása szerint az asztaltársaknak nem kell mindig beszélő viszonyban lenni egymással.

A további eseményeket nem az ujjamból szoptam, hanem szószerint úgy mondom el, ahogy hallottam.

A becsületbírósági tárgyalás napján Tihamér és Zoárd dél óta a Los Angeles kávéházban várta a döntést. Tihamér a törzsasztal egyik végén ült, Zoárd a másik végén. Nyugodtan olvasták a déli lapokat. Már fél öt volt és még mindig semmi hír. Végre is Tihamér sakktáblát hozatott és felállította a figurákat. Zoárd egy darabig némán ült, majd megszólalt:

— Nem unod magad?

— Játszani jöhetsz, — felelte Tihamér, — de ne diskurálj.

— Jó, — szólt Zoárd s átült az asztal másik szélére. Elhelyezkedtek egymással szemben, maguk elé fordították a sakktáblát.

— Most megraklak, — mondta Tihamér fenyegetően.

— Az ükszülődet, — felelte Zoárd. Na lépj.

— Van pénzed? — kérdezte az első vesztett parti után Tihamér.

— Otthon felejtettem, — felelte Zoárd.

— Kár! — mondta Tihamér szomorúan. — Hatkor rendez-vous-m van az Andrássy-úton. Te, én olyan szerelmes vagyok, mint még soha. Azért vagyok olyan szórakozott, azért vesztettem el a partit. A világ legbájosabb, legangyalibb teremtménye. Nemesebb lelket még nem szült anya a földre. Irtam hozzá egy verset. Hallgasd meg!

— De öregem, éppen engem választottál ki erre a célra? Inkább párbajozom veled!

— Te, Zoárd! Hallgass ide! Mi mind a ketten hülyék vagyunk. Venezuelában a párbajozókat tébolydába csukják, a segédeket pedig kényszermunkára ítélik. Én — bár rámférne egy kis pihenés, — most nem kívánkozom tébolydába. Szerelmes vagyok...

— Segédeinket azonban el lehetne vinni kényszermunkára valahova, jó messzire. Igy beugrattak bennünket. No olvasd föl a verset, — szólt Zoárd engedékenyen.

Tihamér belső zsebéből összehajtogatott kéziratot vett elő s olvasni kezdett.

E pillanatban a négy jól fésült úr megjelent a törzsasztalnál s elképedve nézte, amint Tihamér, a sértett fél legújabb lírai versét szavalja a sértő félnek.

— Itt vannak a jegyzőkönyvek, — szólt az egyik segéd.

— Gyönyörű a versed, — szólalt meg álmodozó hangon Zoárd. Ilyen szép verset még sohasem írtál. Ezért legalább egy huszast kapsz. Tudod mit? Veled vacsorázom máma. Vendéged leszek. — Aztán hátrafordult és így szólt a segédekhez: — a jegyzőkönyvet pedig tartsátok meg emlékbe. Venezuelában a párbajozókat tébolydába viszik, a segédeket pedig kényszermunkára ítélik.

IV.

Ezen az estén a beszélgetés főtárgya a párbaj volt.

— Nekem tizenhat párbajom volt az életben, — mondta az egyik közíró. Nyolcszor magam is megsebesültem: homlokomon, arcomon viselem négynek a nyomát. A többi a mellemen és a karomon van.

— Ne ánzágolj! — szólt rá a nagygömböc. — Mióta öregszel, minden évben hozzáteszel kettőt. — Tavaly még csak tizennégyet, harmadéve tizenkettőt mondtál. Húsz évvel ezelőtt kettőt.

A közíró villámló szemekkel nézett rá.

— Uraim! — szólt közbe a becsületbíróság elnöke, — hagyjuk abba! Különben többé semmiféle párbajügyben nem állok veletek szóba.

— Mi sem veled! Te erkölcsi hulla! — kiáltották az összes érdekeltek.

A becsületbíróság elnöke, öreg filozófus, nagyot szippantott szivarjából s lassan kifújva a füstöt, szelíd mosollyal nézett végig barátain, ezeken a nyugtalan, örökké vídám, örökké ingerkedő, marakodó, civakodó bohémeken.

A hold az eperfa felől a torony mellé úszott és onnan leste ezt az öregekből, fiatalokból álló fenegyerek-társaságot, amelynek tagjai az eperfa alatt kalap, kabát nélkül, cigarettázva, székeiken feszengve lesték egymás arcát, bántja-e az ugratás, a viccelés?

Aztán lejjebb ereszkedett.

Mintha ő is szeretett volna közéjük ülni.

EGY ABLAK BEZÁRUL...

REGÉNY ✣ IRTA: GYOMLAY LÁSZLÓ

36

Nem, Bóry Árpádné nem pörölhető... Ez a szegény halott pedig, aki megrendítő mozdulatlanságban pihen előtte, csak pihenjen megbékélten s bocsásson meg néki, az élőnek. S Bátky Feri most megint olyant tett, amit nem cselekedett rövidnadrágos kora óta: levette kalapját és imádkozott a szegény elköltözött lélkiüdvéért. Igen, jól emlékszik még a szavakra: így találta egy régi imakönyvben: „szegény elköltözött". És így imádkozta most is, annyi év után...

S búcsúzásul meglendítette kalapját és meleg, lüktető kezét egy pillanatra rátette a merev, fagyott ujjakra.

*

Az Apponyi-téren szállt le az autobuszról.

— Jó reggelt, jó reggelt, drága Bátky úr, milyen pompás, hogy találkozunk!

A hajdani országos tudakozódó iroda alkalmazottja, ma többszörös háziúr karolt beléje. Meglepetés nélkül nézett végig a feketekabátos, kissé gyürött fiatalemberen. A szétnyílt felöltő alól kiviláglott a fehér ing és előtűnt a frakk.

— A klubból, uram, a klubból?... Bizonyára nagyszerű mulatságban volt része!

— Nagyszerű, valóban nagyszerű! — bólintott Feri s közben a kis gömböcöt lelkiismeretfurdalás nélkül küldötte volna csak ide a közelbe, a Duna fenekére.

— Hát, kérem, fontoskodott a kis ember, ha van egy kis ideje, fáradjon be velem a Belvárosi-kávéházba! Mindjárt pontosan beszámolok a teljes eredményről!

Bátky Feri tiltakozó mozdulatot tett.

— Nem, ne haragudjék, kérem! Most fáradt vagyok. Hanem holnap felkeresem!

— Ejnye, ejnye! — sajnálkozott a kis ember. — Hát akkor jó!... Holnap várom, uram!

— Helyes!

Feri mindenbe beleegyezett volna, csak szabaduljon a főkutató-tehetségtől. De a lelkes ember nem búcsúzott. Megkérdezte, merre megy Bátky úr és ajánlkozott, hogy elkíséri, legalább is a Váci-utca sarkáig.

— Tessék, úgyis a szállodámba megyek haza!

És kissé loholva, kifúlva, mert Feri ugyancsak nem sétalépésekkel haladt, kitálalta aggodalmas képpel az eredményt.

— Én azt hiszem, kérem, hogy a pör céltalan és most különösen alkalmatlan is volna, tekintettel egyik főszereplő, tetszik tudni, a professzor úr halálára!

Félve pillogott fel a jó fejjel magasabb fiatalemberre. Csak ki ne törjön itt őrjöngő dühbe a nyilt utcán. Bátky Feri azonban egykedvűen símogatta kis angolbajuszát, de még meg is szólalt és hangja nyugodtan csengett:

— Igen, igen, uram! Én is tudom! Ez a pör céltalan, több annál: oktalan volna!

— Kérem, azt nem állítom!... Hiszen lehet azért pörölni, tetszik tudni: a kapanyél!...

Bátky Feri megállt, most az utcasarokra értek. Harag nélkül, majdnem derűsen tette a kis köpcös dagadt vállára kezét:

— Ebben az esetben még a kapanyél sem fog elsülni!

A nagytudású férfiú most már a tekintélyét védte:

— Kérem, lehet pör, de új pör... új alapokon!

Bátky Feri bölcs nyugalommal felelte:

— Nincs új alap, nem is lesz, kérem!

A kis ember sóhajtva megadta magát:

— Hát akkor, hát akkor, kérem... (s itt újra felvidult az arca, mint aki a kiengesztelő és saját tekintélyét visszaállító mentőgondolatokat megtalálta) adok egy kitűnő tanácsot: tessék elvenni azt a gyönyörű asszonyt feleségül s akkor mindjárt megvan a kívánt birtokrész!

Bátky Feri egyet lépett hátra. A járda szélén állt, egy csepp hija, hogy hanyat nem vágódott.

— Mit csináljak?

A kis ember ijedten fordított egyet a mondaton: — Igen, tessék, tessék férjhez adni őméltóságát és akkor...

— Akkor visszaszáll ránk a birtok!... Köszönöm a jó tanácsot, igen tisztelt... igazgató úr!

Bátky Feri végérvényesen megrázta a puha, elhízott kezet. Most már egyedül lépkedett a Ritz felé. Azaz csak lépkedett volna, mert nyomában lihegve megint ott gördült a többszörös háztulajdonos úr.

Bátky türelmetlenül fordult meg.

— Tetszik még valami?

A kis vörösképű homlokát törölgetve, alázatosan bökte ki:

— Kérem, uram, bocsásson meg, csak azt akartam kérdezni, holnap, igen, holnap délelőtt el tetszik hozzám fáradni?!

Feri felhúzta homlokán a ráncokat:

— Minek? Bölcs megállapításai után nemdebár feleslegesnek látszik az alkalmatlankodásom!

A kövér ember köhögni kezdett:

— Nem is azért, nem is azért, uram, hogy fárasszam, de ha nem tetszik jönni, hol lehet majd átvenni az ötszáz pengőt?

— Milyen ötszáz pengőt?

— De, uram, bocsánat, de, kérem... Hát annak a részére, aki az iratokat lemásolta a bíróságon!

— Hja, úgy!... igen, most már emlékezem... És kinek fizessem, uram!?

— Ó, kérem, hogy ne fáraszszam, tessék csak nekem adni! Én majd továbbítom, igen, továbbítom, kérem! Nálam jó helyen lesz!

Feri végignézett a kis emberen. Ez a kövérség, a többszörös háziúr képes volt bejárni napokon át a törvényszékre, hogy iratokat másoljon — ezer, meg ezer pengő jövedelme mellé — ötszáz pengőért. — Mert, hogy ő volt, saját személyében a megbízott is, aki saját magát rendelte ki a másolásra, csak rá kell nézni, az egyszer bizonyos...

Bátky Feri azonban tegnap este óta semmin sem csodálkozott.

(Folytatjuk.)

Erhard Schoen MDK

"A Mátyás templom és környéke az 1541-iki ostrom alatt"
című fametszete.Repr.

M.Takács Marianna:A budavári Mátyás-templo.A nagyboldogasszonyról nevezett koronázó templom.Bp.194o 15 l.

M. D. K.

SCHOEN, Erhardt metszetrajzoló

Dürer tanítványa

„bei Hans Wanderreisen" kiadásában

mellkép: I. Ferdinánd és Anna királynő, metszet. 1526.

Az Iparművészeti Mun. Evkv. I. 1954.

Csevey Éva: Két reneszánsz bólyhacsempe

112. l.

115. l. 113 l.

P. Schön 2.

Political

Purging

Schoen Károly

ötv

Kőmagyötvi 17. 27.

17

Nr. 6

(Csányi)

Carolus Schoen e. 1828.

Kis kávéskanna. — *Kleine Kaffeekanne.*

Magántulajdon — *Privatbesitz*, Pusztakamarás. (Prof. Csányi.)

17

III 9

(II)

N BÁLINT

magyar királyi Miniszter Úr
néltóságának
s tisztelettel ajánlja

a szerző.

Excellenz
IN HÓMAN

Schoen Tibor

fotóművén

A fotográfia hónapja keretében kiállítás nyílt a Műcsarnokban „Magyar Tapcsolat" címen.

Új Tázi
1989. 04. 8.

alameny-
az új de-
ujon nem
első ál-
n a fun-
nének-e?
éhány al-
nép hoz-
gy valaki
enek he-
zzel ma-
yan szer-
űvé vál-
erős kéz,
ei. Ebben
áldozattá
csak ez az
ges. Jel-
és a mi
ésünk azt
emberek
közömbös-

ható. Azok az államok, amelyek az egyéni kezdeményezést elismerik, jólétben élnek.

— *Ha a Demokratikus Szövetség Pártjával hasonlítjuk össze az Oroszországi Népfrontot, akkor mi az alapvető különbség a két szervezet között?*

Fagyejev: — Programunkat tekintve, szinte semmi. De ami a taktikát illeti, legalább két pontban élesen különbözünk tőlük. Először is, nem nevezzük magunkat pártnak és másodszor: nem is vagyunk párt. Tulajdonképpen a DSZ, sőt, maga az SZKP is csupán fiktív párt. Társadalmunkban az érdekek még nem elég tagoltak

Fagyej
oroszorsz
nösen az
jának tar
jen kívü
dolkodó
a tömege
lis szintj
demagóg
teszi, hog
oldás be
cikkei pé
idejében
tel töltött
orosz filo
zott, hogy
egy új ir
tünk.

Szkurla
nemzet el
mérgezést
francia fi

Kassa

Michael Schoen Aurifaber, 1496

Arch.Közl.1899. XXI. 130

Michael Schoen

dictus Aurifaber

1496-ban polgárjogot nyer. Dictus aurifaberner nevez-tetven, nem bizonyos, ötvös volt-e, vagy csak ötvös csa-lád ivadéka.

Mihalik József. Kassavárós ötvösségének története. Budapest. 1900. 130 l.

Loos

vérmetszō.

Schoenbauer Henrik

Amerikában élő magyar művészek
York Art Guild megalakulásával
a kiállítást rendező bizottság tagja.

M.929.V.26.

Schoene Sajós

épitész

terverte a szombathelyi protestáns „unináltegyház" templomát

Ugyancsak ő terverte a szombathelyi congr. vizhitközség templomát arab stilusban.

Fehér Szombathely

70 l.

IRODALOM

Sourek: Kunst in der Slowakei.
330 á. 56 old.

JEGYZET

Schöne Lajos

bécsi építész

tervezte az evangeli-
kusok és reformátusok
közös templomát a
Kálvária utca bejá-
ratánál.

Fehér Szombathely

XXXI. l.

IRODALOM

JEGYZET

ltségekre . . . . . 40 P

" . . . . . 80 "

Összesen: 120 P azaz

zter megbizásából: Dr.Mariay Ödön s.k.

teléül:

Budapest, 1935.évi december hó 10.

A miniszter megbizásáb

Dr.Mariay Ödön s.k.

miniszteri tanácsos

A kiadvány hiteléül:

Fiványi

min.iroda s.tiszt

A MAGYAR KIR. VÁLLAS. ÉS ADÓKATASZTÁRÓGYI MINISZTÉRIUM
Kövesneti ügyosz

Schaffer Gáspár, ácsmester MDK

Soproni mester. Malomra és sűrfőzőre
készített tervet Trost György építőmesterrel
együtt 1704-ben. 3857 ft költséggel. 247 sev.

Csatkai Csatkai Endre: Kétszázéves közkert Sopronban.
241.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 196 . XVII. évf.

MDK

Schoffer Imre, ép.-mérnök
ny. tanár 1932 dec-ig a társulat
ügyvezetője

1932 dec.22-én átadta tisztségét Szablya János igazgatónak.

Schoffer Imre.
Magyar Iparmüvészet. 1933. sc.l.

MDK

SCHOFFER JOHANN fametsző

Motivumait a brassói Novum Testamentum-ban felhasználták.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdiszités története a XVI. században.

Akadémiai kiadó Budapest 1961. p.36.

Viselet. T.T.2062.

Magyar nemes.

Az egész alakban és szembe nézve ábrázolt nemes ember jobbkezében kalapját, baljában pedig kardját tartja. Felirata

balra: Ungarischer Edelman
jobbra: Noble Hongroise.

alól balra: Jos. Schaffer.
legalól balra: ~~C.P.S.C.M.~~
középütt: in Wien bey Artaria Comp.

Szines rm., mér. a rl. 23.7: 15.3 cm.

Schoffer Károly

alkotta pobrázati dipět v VIII. Pollack

Mihály též 3. p. o. polotának.

Bjerza László, Bernát György, Erdei

Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Buda-

pest 1973. 13351

9658

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

1963 OKT 27.

Schopfer Miklós

Eiffel Gyula

Konkurrenciát kap az Eiffel-torony

Konkurrenciát kap néhány éven belül az Eiffel-torony. 340 méteres magasságával a kibernetikai világító torony nemcsak új, az elektronika korának megfelelő jellegzetessége lesz a Szajna parti világvárosnak, hanem felülmúlja a régi, Gustave Eiffel által 1889-ben épített, acélkoloszszust is kb 50 méterrel.

A kibernetikai tornyot a legközelebbi öt évben megépítik. Ezzel megvalósul az 56 éves, magyar származású szobrász, Schöffer Miklós álma, aki idén a velencei Biennalén is díjat nyert, és aki évek óta dolgozik a luminodinamikai technikán, egy olyan eljáráson, amelyet különböző alumínium-, sárgaréz-, és üveglapokkal valósítanak meg.

A toronyépítés földmunkái a helikopter-pályaudvar közelében megkezdődtek. Több mint háromezer különböző színű fényszóró, kétezer elektronikus világítótest, 300 tükör tündéri fénybe öltözteti majd éjszaka a tornyot.

Maradjunk
nél. Egészében véve hangu
ta, atmoszférája, szépsége
van a *Próféta voltál szívem*
nek. Mégis hiányérzettel, ső
bizonyos unalommal határo
táradtsággal távozik a néző
moziból. Mi okozza a hiány
érzetet? Talán elsősorban a
hogy ebből a filmből hiány
zik Szabados Gábor összeom
lásának valódi oka. Hiányzi
a szatírát, drámát, trag
a kumot hordozó közéleti mili
a rajza. Hiányzik a főhős el

Schogg Kristof

1770-
~~[illegible]~~ (ben épitette a pálii (Sopron megye) templom tornyat, amit a következő kőbe vésett feliras bizonyit:

Turrim e fundo aere suo p. Christophorus Schogg aeque ~~praeps.~~ Salv. de Pápoc. A. M.D.CCLXX.

irod

Egyházi Műpár. 1908.
53. l.

.... *műhely.*

vfőnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Schoiber v. Engelstein

J.

1772

l.

Eperjésy 1929.

45-l.

46-l.

Schreiber

1772

l.

Eperjesy 1929

57. l.

Löbbrün

SCHOK, Nikolaus, pozsonyi fazekasegéd

N. SCH., Hafnergesell, 11 hetes leánya meghalt.
(1848, II. kötet, 396 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

(Schoa, Tschohs)

Schoka, Leobolt, norsunyi ötvösinas V. 119, 120

Schokker (Schocher, Schochker)

festő

l.

Biró Nagyvárad

51. l.

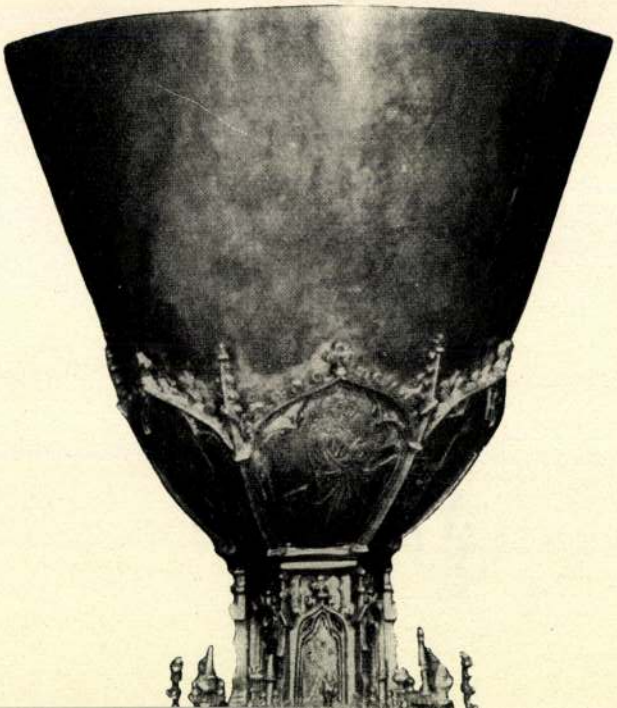

Schokkl Jorig

Königsb 1434

l.

Hoffmann Pozsony 37. l

Hoffmann Südost

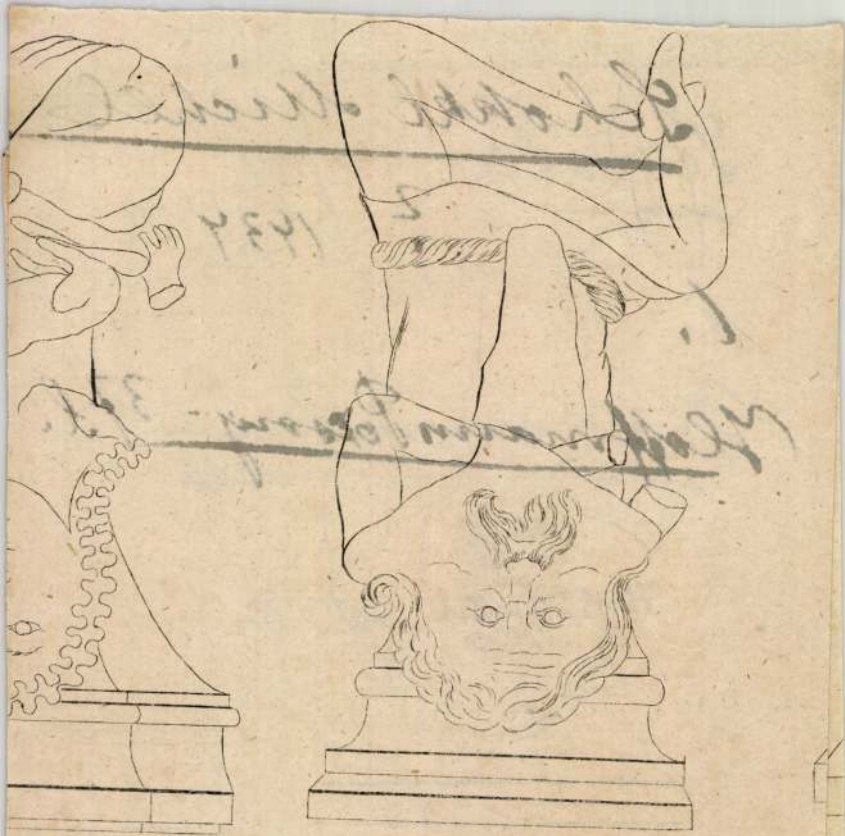

9.

Jorig Schokkl

Könnyes

Pozsony. Adólajstrom
1434.

Ortvay. Pozsony város tört.
Pozsony. 1903. II. k. IV r.
172 l.

M.D.K.

Schokkl Jorig, kőműves

1434-ben Pozsonyban adót fizet.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp.é.n. 37. old.

M.D.K.

Schokkl Michel, kőműves

1434-ben Pozsonyban adót fizet.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek. Bp.é.n. 37. old.

M.D.K.

Schokolnigg, Joseph, rézmetsző (1700-1755)

1736-ban dolgozott Batthyány Zsigmond részére.

Mária G. Aggházy: Steirische Beziehungen der ungarländischen Barockkunst.

Acta Historiae Artium,
Bp. 1967. Tom. XIII. fasc. 4. 331. old.

L. Scholtz.

Scholtz

M.D.K.

Scholcz (Soltér) Péter, építőmester.

az 1508-évi jegyzőkönyv szerint megbízást kap a sz. Erzsébet-egyházban a sz. Anna oltár felett levő bolthajtás építésére.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1904. 38. hót. 42. old.

Scholcz, Peter

1508-ban áll. 1508 előtt félbehagyta a kassai Szt. Erzsébet templom Szt. Anna oltára előtt megkezdett boltozatot.

Marosi Ernő: Tanulmányok a kassai Szent Erzsébet ~~templ~~ templom középkori épitéstörténetéhez. /Művtört. Ért., 1969. 1. sz., p. 1-45./ p. 36.

Scholcz (Soltész)

Péter

A XVI. század első
évtizedében tatarozó
munkát végez az
alábbi dómon.

Kemény Lajos

A kassai dóm.

MMÉE Közl

1916. 245. l.

(Scholcz), Soltén Péter

Lásd

Arch Ért

1910. 347

M. D. K.

SCHOLCZ Róbert festő

A várbazár festése

Thon kívül

Epítész: Ybl

Gerő László: A budai vár helyreállítása Bp. 1951. 112. l.

Scholcz Róbert

l.

Gerbeaud

112.

Scholcz Róbert

l.

Siklóssy F. K. T. tört

353. l.

MDK

Scholdatitsch Bajos építész

Műépitési szakoszt. müködése 1927... MMÉsKözl

1927.X.23. 267 l.

MDK

Scholdatich Lajos, felsőépitőiparisk. igazg.

Uj év kezdetén c. sikke l.l.
Épitő Ipar Épitő Müvészet 1925.

MDK

Scholdatitsch Lajos épitész

dr.F.G: Szakiroldalom. Épitő Ipar - Épi ő Müvészet, ~~19~~
1927. jnan. 1. ~~*~~ 5.1.

MDK

Scholdatisch Lajos és Eberling Béla
Szfvárosi népszálló ebédlőterme terv. repr.

MM és ÉE Közl. 1914. II.15. 7.sz.
35 l.

Scholderer Otto

Münchner 1902 146

ch_

147. **Pest 15-dik Martiusban 1838. Rózsa-Piacz** (A tér neve német, francia s angol nyelven is.) Schwindt rajz. Ábrázolatok Klette-től. Hürlimann metz. Párisban. Színezett aquatinta rézkarc; 20·5×28 cm. A belvárosi, időnkre már eltünt Rózsa-tér délről nézve, középütt mentőcsónakokkal.

148. **Pest 15-dik Martiusban 1838. Színház-tere.** (A tér neve német, francia s angol nyelven is.) Schwindt rajz. ábrázolatok Klette-től. Hürlimann metz. Párisban. Színezett aquatinta rézkarc; 20·5×28 cm. A mai Haas-palota helyén állott német színház, a mai Vörösmarty-tér és Váczi-utcza egy részével, mentő csónakokkal, úszó tárgyakkal. Képmelléklet a XVII. táblán.

149. **Városház piacza 1838. mart. 15.-ki borzalom napján Pesten** II. (A cím német nyelven is.) Nach d. Natur gez. v. Schwind. Perlaska sc. Im Verlag bey D. Perlaska Kupferstecher in Pesth. Színezett aquatinta rézkarc; 33×44·5 cm. Az 1838. évi pesti árvíz részlete.

150. **Pesth am 13t—18t Maerz 1838.** Gezeich. von Schwindt. Lithog. von Torsch. Herausgegeben und gedruckt bei J. Trentsensky u. Co. in Pesth. Kőnyomat; 34·5×45·5 cm. Középütt a városháza, körülötte tíz részlet az árvíz pusztításával, amelyek német nyelvű szöveggel az evangelikus templomot, a német színház terét, a református templomot, a Derra-házat, a vakok intézetét, terézvárosi részletet, a vademberhez címzett házat, a szegénygondozó otthont, a Ferenc-várost és a József-várost ábrázolják.

151. **Die Fabrik Gasse am 16-t März 1838.** Dem hochherzigen Retter in Todes Gefahr von 3 bis 9 Uhr Früh Herrn Franz Mayer bürgl Schiffmeister zu Pesth widmet dieses Denkblatt im Namen dankbarer Nachbaren obbenanter Gasse Der ganze Beytrag für die Verunglückten in Pesth Stephan Kaszás Magister der Chirurgie. Gedr. bey J. Szakmáry in Ofen Litho C. Ludwig. Kőnyomat; 52·5×47 cm. A Gyár-utca összeomló házakkal és mentő tutajjal.

Sechs Unglücks-Scenen aus den Tagen der Uiberschwemmung von Ofen und Pesth von 13. bis 18.

Maerz 1838 mit angefügtem Texte von C. F. Weidmann, herausgegeben und zu haben in den lithographischen Anstalten des J. Trentsensky in Wien und Pesth. 6 darab (20·5×34·5 cm), árvíz jelenetet ábrázoló, színezett könyomat borítékban jelent meg, minden laphoz két hasábos német nyelvű magyarázó szöveg volt csatolva (Text... Gedruckt bei Anton Benko). A rajzok szerzője e mesterjegyben: M (M-re fektetett B) rejlik. (Következő 152—157. szám :)

152. **Scene 1. Der Theaterplatz.** A német színház előtti tér, mai Vörösmarty-tér a mostani Haas-palota helyén állott német színházzal, mentőcsónakokkal.
153. **Scene 2. Die Königsgasse in Pest im März 1838.** A Király-utca egy részlete, összeomlott házakkal.
154. **Scene 3. Der Einsturz des Derra'schen Hauses.** A Fürdő-utca és Bálvány-utca sarkán állott Derra-féle ház beomlása, bútort mentő alakokkal.
155. **Scene 4. Der Heumarkt.** A Széna-tér, ma Kálvin-tér a református templommal; előtérben összeomló ház és mentő csónak.
156. **Scene 5. Die Stations- und Bräuer-Gasse in Pest im März 1838.** A régi Stáczió-, ma Baross-utca és a régi Serfőző-utca, ma József-körút egy részlete mentő csónakkal.
157. **Scene 6. Das Bruckbad. Die Abfart Sr. K. K. Hoheit des Erzh. Stephan zur Rettung nach Pest.** A Rudas-fürdő előtt István főherceg kíséretével a megáradt Dunán át csónakázik Pest felé.
158. **Plan der Ueberschwemmung von Ofen und Pesth bei dem Eisgang des höchstens Wasserstandes von 15-ten auf den 16-ten März 1838...** Herausgegeben auf oeffentliche Kosten von K. K. 5-ten Feld Artill. Regiment... Gedr. bei Joh Schmid. Könyomat; 68·6×52·3 cm. Buda és Pest térképe az árvíztől elpusztított házhelyek megjelölésével.
159. **Plan der Ueberschwemmung von Ofen und Pesth bei dem Eisgang des höchsten Wasserstandes vom 15-ten auf den 16-ten März 1838...** Herausgegeben auf öffentliche Kosten vom K. K. 5-ten Feld.

Artill. Regiment. Könyomat; 59×42 cm. Borítékban. Az 1838. évi árvíz térképe a romba döntött házak megjelölésével.

160. **Plan der königl. ungarischen freyen Städte Ofen und Pesth sammt deren Umgebungen... gezeichnet und dem löblichen Magistrat der k. Freystadt Pesth gewidmet von Samuel Benjamin Blasehnek 1838.** Lithogra: bey Joh: Schmid Maria Dorotheagasse No 11. in Pesth. lithogr. von E. K. Fruhwirth. Szines könyomat; 57·5×87 cm. Buda és Pest térképe két oldalt magyarázó szöveggel.

161. **Weil Ph. — Winkhler A.: Stephan und Pannonia.** Eine grosse Cantate... Arrangiert und in der Pesther K. städt. Redoute am St. Stephanstage zur Aufführung gebracht, von D. Perlaska. Im August 1838. Pesth, Gedruckt mit Jos. Beimelschen Schriften. 4⁰. 4. old. A pestbudai árvízkárosultak és épitendő vakok-intézete javára írott és előadott zenemű, amelynek szövegét Weil Fülöp, zenéjét Winkhler Angelo írta s előadta Perlaska Domonkos.

162. **Az 1838. évi árviznek allegorikus képe,** amelynek keretét sziklák alkotják vizi szörny állatokkal; a kereten fent Neptun és egyébb istenségek; a kereten belül Buda és Pest között a megáradt Duna vize fölött Pannonia nemtő repül magyar címerrel és e felett Szent István király égi alakja lebeg Aquatinta; 26×36·5 cm. Megjelent D. Perlaska: Stephan und Pannonia. Eine grosse Cantate... 1838. Pesth Beimel zenemű címlapjául; valószínűleg Perlaska Domonkos metszette.

163. **Neues Lied** von der grossen Ueberschwemmung zu Pesth, Ofen und Gran, am 13., 14., 15. und 16. März 1838. 12⁰. 4 old. Fametszetű képpel: hajó viharban.

164. **Scenen aus Pesth.** Schilderung der verheerenden Ueberschwemmung am 13., 14., 15., und 16. Märtz 1838. Mit einem Rückblick auf Ofen. Zum Besten der Verunglückten dargestellt von einem Augenzeugen. Wien, 1838. In Commission bey J. G. Heubner. 12⁰. 14 old. Egy szemtanu elbeszélése az 1838. évi árvízről.

165. **Liszt Ferenc.** Kohlman m. 1839. 28-ik Honművész mellé. Rézmetszet; 20·5×13·2 cm. Liszt Ferenc mellképe felhők között.

166. **Pest és Buda látképe.** MF. 1839. Olajfestmény; 32×55·5 cm. Fölvéve a királyi palota sarkáról. Hátlapján a festő ajánlása: Veduta di Buda-Pesth dal 3. piano del palazzo reale. Giugno 1839. — Al suo Amico E. Cavallini — Minarelli-Fitz. Gerald. Képmelléklet a XVIII. táblán.

167. **Veduta di Pesth Buda.** J. Scotti dis. ed inc. Kékes tónusú aquatinta; 36·5×67 cm. Pest-Buda látképe délről lánchíd tervvel; a lánchíd közép pillérjén óriási kőgigász fogja össze, illetőleg tartja a híd két láncszerkezetét. A terv 1836—1838 közötti időből való.

168. **Wiew of the Suspension bridge, now erecting over the River Danube at Pest in Hungary.** An Stone by G. Hawkins, Junr. From the designs and under the direction of W. Tierney Clark civil ingineer F. R. S. Day and Haghe. Lithrs. to the Queen. (1839) Színezett könyomat; 33·5×52 cm. A Széchenyitől pártolt Lánchíd beleillesztve környezetébe s a pesti partról nézve; népszerűsítő tervrajz, amelynek hátterében a Rácz-város, a királyi palota, a katonai szertár és a Sándor-palota látszik. A Lánchídat William Tierney Clark tervezte 1838-ban, kivitelezte Adam Clark.

169. **A Buda és Pest közti álló híd képe ő nagyméltóságú magyar országgyűlés küldöttsége által megállapított terv szerint.** Sculpt. direx. C. Mahlknecht. Kiadja Heckenast Gusztáv, Pest, 1839. Acélmetszet; 26·5×47 cm. Buda és Pest látképe északról a Lánchíddal a pesti Nákó-palotától a budavári katonai szertárépületig. Képmelléklet a XIX. táblán.

170. **Die Kettenbrücke zwischen Pest u. Ofen nach dem Plane des H. Clark** zu haben bei Heinrich Engelman, A. Fuchsthaller sc. Pest. (1839.) Zöld színnyomású rézmetszet; 11×22 cm. A Lánchíd tervének népszerűsítő képe, amely a pesti hídfőtől nézve ábrázolja a Dunát, a Lánchidat és a királyi palotát.

171. **A' rakpiacz és Buda-Pest közt építendő Lánczhíd térképe.** (Ugyanez német nyelven). Gezeichnet u. ge-

stochen v. D. Perlaska. Ő csász. kir. Fő-Herczegségének Magyarország Nádorispánjának József Ő fenségének legmélyebb hódolattal ajánlja Perlaska Domokos. Im Verlag bey D. Perlaska Kupferstecher in Pesth. Szines rézkarc; 39×54 cm. Előtérben Árpád-hajó. 1839—1840 között.

172. **Budapesti Lánczhíd. Kettenbrücke zwischen Ofen und Pesth.** Perlaska gest. Pesth. Szinezett rézmetszet; 40×52·5 cm. A Lánchíd pesti hídfője érdekes genre-alakokkal; háttérben a budai királyi palota, a szertár épülete és a gróf Sándor-palota.

173. **Pest-Buda.** Olajfestmény rézlapon; 58·5×82·2 cm. Látkép észak felől; középütt a tervezett Lánchíd, előtérben Mária Anna-hajóval, háttérben a gellérthegyi csillagvizsgálóval, balra a pesti Lloyd, jobbra a budai királyi palota. 1840 körül. Képmelléklet a XX. táblán.

174. **Pest. Magyar Színház.** (Ugyanez több nyelven.) Kuwasseg rajz. Martens metz. Párisban. Pesten Grimm Vinczénél. Szinezett aquatinta rézkarc; 32·5×47·5 cm. A Nemzeti Színház a Hatvani-útca képével esti világításban 1840 körül.

175. **Pest. A' Városi tánczterem Épületje'.** (Ugyanez több nyelven.) Kuwasseg rajz. Martens metz. Párisban. Pesten Grimm Vinczénél. Szinezett aquatinta rézk.; 32·5×47·5 cm. A Vigadó a Dunaparttal 1840 körül.

176. **Pest. Rakpiacz.** (Ugyanez több nyelven.) Kuwasseg rajz. Martens metz. Párisban. Szinezett aquatinta rézk.; 23×29·5 cm. A rakodó part a Lánchídfőnél, a Lloyd épülettel 1840 körül.

177. **Pest. Invalidus-palota.** (Ugyanez több nyelven.) Kuwasseg rajz. Hürlimann metz. Párisban. Szinezett aquatinta rézkarc; 20×27·5 cm. A mai Központi városháza s környéke 1840 körül.

178. **Ofen und Pest mit der zu erbauenden Kettenbrücke.** Verlag u. Eigenthum v. A. Ehrenreich in Pesth. Rézmetszet; 24×29·5 cm. Pest és Buda a Lánchiddal északról nézve, előtérben az Árpád nevű hajó. Valószínüleg Fuchsthaller műve, aki az Ehrenreich-cég számára dolgozott; 1840—1842 között (?)

179. **Der Servitenplatz in Pest.** Fuchsthaller sc. Verlag u. Eigenthum v. A. Ehrenreich. Rézmetszet; 24×34 cm. A pesti Szervita-tér tulajdonképen az Ehrenreich-féle műkereskedés reklámképe, mert ez üzletre van a fősúly helyezve a képen; 1840—1842 között (?) Képmelléklet a XXI. táblán.

180. **Pesth.** Fuchsthaller sc. Verlag u. Eigenthum v. A. Ehrenreich in Pesth. Rézmetszet; 24×34 cm. A pesti rakpart képe az Ullmann-féle háztól a Hal-térig terjedőleg; 1840—1842 között (?)

181. **Gr. Brückgasse in Pesth.** A. Fuchsthaller sc. Pesth. Verlag u. Eigenthum v. A. Ehrenreich. Rézmetszet; 24×34 cm. Kilátás az Angolkirálynő-szálló s a Vigadó közötti Nagyhíd-utcából a hajóhídra, 1840—1842 között (?)

182. **Die Redoute in Pest** A. Fuchsthaller sc. Pest. Verlag u. Eigenthum v. A. Ehrenreich. Rézmetszet; 24×32 cm. A pesti Vigadó s attól délre elterülő rakpart képe; 1840—1842 között (?).

183. **Die Schnittwaaren Handlung zum Amor, Waitznergasse No. 26.** Vincent Valentin Mayer... Gestochen von Elbenschitz (Elmosódva látszik). Rézmetszet; 15×26 cm. A pesti Váci-utcai Mayer rőfös kereskedése az Ámorhoz 1840 körül; reklám-kép.

184. **Mátyás király lovas szobrának a terve Ferenczytől.** Ferenczy. Léhnhardt metsz. Pesten. Acélmetszet; 35·8×26 cm. Melléklet a Honművész 1840. jul. 19. számához. V. ö. Meller Simon: Ferenczy István élete és művei. Bp. 1905. 272—278. old.

185. **A megyeház Pesten.** Fametszet; 8⁰. Megjelent a Közhasznú honivezér... Kalendáriom 1841. évre Pesten c. műben.

186. **Gemälde von Pesth und Ofen mit ihren Umgebungen...** Zweite Ausgabe Pesth 1841 Verlag von Kilian et Comp. 16⁰. 234 old. Három acélmetszetű képpel; Hídfő tere Rajz Schwindt. Frommel direx.; Rakpiacz Rajz Schwindt. Frommel direx.; Buda Creuzbauertől.

187. **Hídfő' tére.** Rajz Schwindt. Frommel direx. Acélmetszet; 10·5×16·5 cm. A hajóhíd pesti hídfője a Vigadó-

val. Megjelent a Gemälde von Pesth und Ofen... Pesth 1841. c. kalauzban.

188. **Rakpiacz.** Rajz. Schwindt. Frommel direx. Acélmetszet; 10·5×16·5 cm. A pesti Dunapart a Lloyd-palotával. Megjelent a Gemälde von Pesth und Ofen... Pesth 1841. c. kalauzban.

189. **Ofen.** — durch W. Creuzbauer in Carlsruhe. Acélmetszet; 16·5×10·5 cm. A Rácváros a budavári déli kapuból tekintve. Megjelent a Gemälde von Pesth und Ofen... Pesth 1841. c. kalauzban.

Pittoreskes Souvenir an die schönsten Ansichten der Donau in Ungarn von Theben bis Golumbacz... In 19 englischen Stahlstichen nach Zeichnungen von R. Alt, Thomas Ender und C. Klette... Verlag von C. A. Hartleben in Pest. A 19 darab (15·5×24·5 cm.) acélmetszetű képgyüjteménynek, amely haránt alakú borítékban 1842-ben (?) jelent meg, a 4., 5., 6., 7., 8., 9. számú képei Budát és Pestet ábrázolják. V. ö. Budapest Székesfővárosi Muzeum katalogusa. Bp. 1907. 42. old. 52—53. szám. (Következő 190—195. szám:)

190. **Ofen und Pesth.** Vom Blocksberg gesehen. Gez. v. Th. Ender. Ausgeführt d. Black u. Armstrong. Gest. v. Radcliffe. Buda és Pest a Gellérthegyről nézve.

191. **Ofen.** Gez. v. Th. Ender. Ausgeführt d. Black u. Armstrong. Gest. v. Radcliffe. Buda és a királyi palota a pesti partról nézve.

192. **Pesth.** Vom Ofner Festungsberge gesehen. Gez. v. Th. Ender. Ausgeführt v. Black u. Armstrong. Gest. v. I., Sands. Pest látképe a budai várból nézve.

193. **Pesth. Der Auslandungplatz.** Gez. v. Th. Ender. Ausgeführt v. Black u. Armstrong. Gest. v. I. Sands. A pesti Dunapartnak a hajóhídon aluli része.

194. **Das Theater- und Redoute-Gebäude.** Stahlstich v. Rauschenfels von Steinberg. A német színház és Vigadó épülete.

195. **Auslandungsplatz.** A Lloyd-palota előtti rakpiac bizonyosan Rauschenfels von Steinbergtől acélba metszve.

196. **Ofen. City of Buda, or Ofen from the Observatory.** (Hungarn) W. H. Bartlett. — R. Wallis London, Published for the Proprietors, by Geo: Virtue, 26 Ivy Lane. Acélmetszet; 22×28 cm. Rálátás a várra és Vizivárosra a Gellérthegyről. Megjelent W. Beattie: The Danube: its history, scenery, and topography... London 1842. c. műben.

197. **Ofen und Pesth. Buda and Pesth (from the Bloxberg).** W. H. Bartlett. — G. K. Richardson London, Published... Acélmetszet; 22×28 cm. Buda és Pest látképe. Megjelent W. Beattie: The Danube... London 1842. c. műben.

198. **Die neue Kettenbrücke in Pesth. The Bridge of Pesth.** W. H. Bartlett. — R. Wallis London. Published... Acélmetszet; 22×28 cm. A Lánchíd képe. Megjelent W. Beattie: The Danube... London 1842. c. műben.

199. **Panorama der Donau von Wien bis Pest.** In Vogelperspective gezeichnet und gestochen von H. Hummitzsch. Dritte verbesserte Auflage. Wien. bei Carl Hölzl, Buchhändler. Acélmetszet; 345×30×61 cm. Buda-Pestet ábrázoló képei: Pest-Buda a Lánchíddal északról, Pest-Buda térképe, Pest-Buda a Gellérthegyről (100 cm.), kilátás a várkapuból a Tabánra, a Dunapart a Vigadóval és Angolkirályné-szállodával, a Nemzeti Színház, részlet a Városligetből, részlet a Rudasfürdőből, hajógyári részlet. Első kiadása (Wien: Rohrmann) 1842-ben jelent meg.

200. **Nemzeti Museum.** Könyomat: 8⁰. Megjelent az 1843. évi Kalendáriomban. A N. Muzeumot Pollack Mihály építette saját terve szerint 1837—1846 között.

201. **Das National Museum in Pesth.** Schwind gez. Pesth. Fuchsthaller sc. Beilage zum Ungar. Rézmetszet; 17×24 cm. A Nemzeti Muzeum homlokzata és Sándor-utcai sarka; megjelent Der Ungar c. folyóirat mellékleteként.

202. **Moshamer J. A.: Die Donaureise von Wien bis Pesth.** Eine Darstellung... nebst einer Beschreibung der Sehenswerthesten in den Städten Ofen und Pesth... Wien 1843. Gedruckt bei Franz Edlen von Schmid und I. I. Busch. 12⁰. 116. old.

Scholl György

ügyvöntö

(Jörig Scholl)

Pozsony 1439-40. Szent Mi-
hály nap utáni szombaton fogad-
ták fel a város szolgálatába
s hetenként 1 aranyat kapott.
6 hétig dolgozott a város
nak.

Ortvay T. Pozsony város
története. Pozsony. 1900.
II K. III r. 286 l.

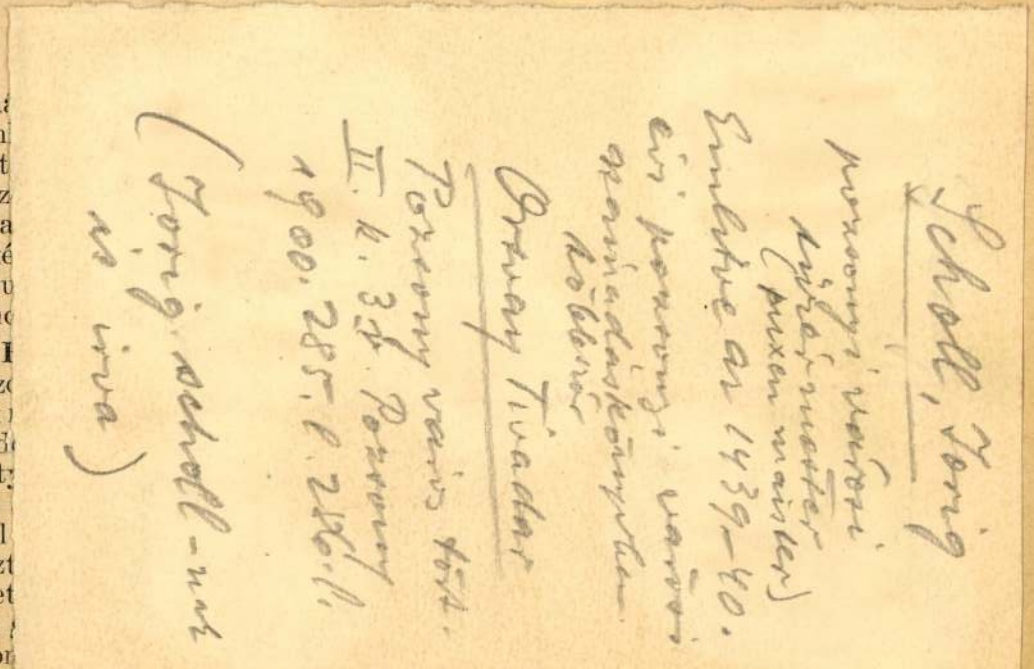

Scholl, Jorig

pozsonyi városi
tűrérmester
(puxen maister)
Emlitve az 1439–40.
évi pozsonyi városi
számadáskönyvben
többször

Orsvay Tivadar

Pozsony város tört.
II. k. 3 v. Pozsony
1900. 285. l. 286. l.

(Jorig scholl-nak
is irva)

Dr. Szendi Balázs (1904, Tiszadob, ref.), a debreceni egyetem nőgyógyászati klinikájának tanársegéde (Kovács professzor), az első félévben, mint a berlini kollégium tagja, az ivari hormonokkal kapcsolatos kutatásokat végzett Wagner professzor mellett a Charitée női klinikán. Főleg azt vizsgálta, hogy a klimakterium korában az ivari működéseket szabályozó endokrin mirígyek közül melyik szenved zavart és milyen viszonyban vannak e zavarok a betegek panaszaival, továbbá hogyan lehet e panaszokat a ma rendelkezésünkre álló mirígykészítményekkel befolyásolni. Állatkísérletes vizsgálatainak egy részét az „Experimentelle Untersuchung über die Wirkung des HVH" címen az Archiv für Gynäkologie közli. Ismereteit bővítette a nőgyógyászati gyakorlat terén is. A fentemlített klinikán résztvett a betegvizsgálatokon, kezeléseken és műtéteken, látogatta Gohrbandt professzor sebészeti osztályát, az Urban-klinikán dolgozott Ringleb mellett, a Sauerbruch professzor vezetése alatt álló sebészeti klinika urológiai osztályán és a Hedwig-kórház urológiai osztályán Heckenbach mellett résztvett a rendeléseken és műtéteken. A második félévre Angolországba kapott ösztöndíjat.

Dr. Török Béla (1914, Szeged, róm. kat.), jog- és államtudományi doktor, ügyvédjelölt, a szegedi egyetemről (Csekey professzor), tanulmányainak főtárgyát a német vezéri állam alkotmányjogának általános jogtani, jogösszehasonlító és tételesjogi tanulmányozása képezte. Külö-

Schollenberg H. J.

reim

Kolozsvár (Klausenburg)
látképe
rep.

Lukinich Bethlen
207. l

Fenti metszetei:

Tröster J.: Das alt- und neue teutsche Dacia, Nürnberg 1666. c. ainben jelenek meg

Lukinich Bethlen
570. l

15
77

NYOMDA

SBOLTJA

. 18. POSTAFIÓK: 19. TEL.: 380-108

144

emlékely Országos Bizottsága

Bp IX.

Höggyes Endre u 10.

dése mellett	Egységár		Összes ár		Összes ár	
	Ft	f	Ft	f	Ft	f
					20	—
magyar riotár					70	—
					90	—

Schollenberg H. J.

rezin

Beszterce (Nösen)
kéje a XVII. nazad-
ból
Repr.
Lukinich Bethlen

57. l.

Segesvár (Schessburg)
latkéje repr.
n. o. 82. l.

~~Cl. Klebelsberg megfizeté~~
~~K. Dr. Szemi 1927 VIII/5.~~

Nagyszeben kéje
repr. n. o.

60. l.

Brassó kéje
repr. n. o.

69. l.

Medgyes latkéje
(Medwich)
repr. n. o.
201. l.

Boldva. Ref. templom.

27.

ágos Bizottsága.

ány { száma: 13660. ai. 1927.
kelte: VII/30. 1927.
beérkezése: VIII/5. 1927.

ek száma:

elintézett szám:

záma: 278/1927.

záma:

Polakovits A.

7..... { VIII/6.

Borsod, Gömör és Kishont közig.

Schollenberger

rezni XVII. 37

l.

Makkai László

Erdélyi vásosok.

Bp. 1940. 27. l.

27. t.

Officina -

Schollenb(erg) H. J.

vag Schollen(bach) H. J.

Nagyszeben látkepe XVI. sz. metszet

repr.

Bartf Gly

145. l.

Schollenberger Hans Jacob

nürnbergi rezin

(Nösen)

Beszterce XVII. századi

látkepe fentitöl.

Eredetileg megjelent

Tröster: Das alte und

neue Teutsche Dacia.

Nürnberg 1666.

Repr.

Szilágyi Sándor

I. Rákóczy György

1593-1648.

M. Tört. Elektr.

Bp. 1893. 327-l.

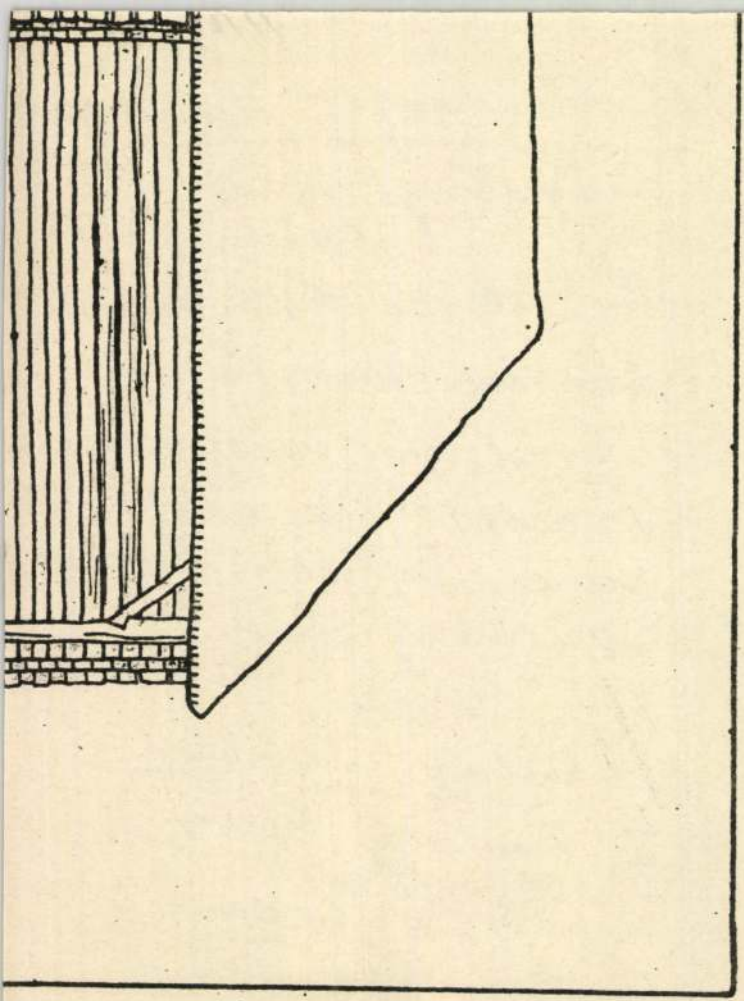

Schollenberger H. J.

Besztercze. T. 4659.

Az előtért elfoglaló várat és várost kőfalak, őrtornyok és bástyák védelmezik, kapujához jobbról fedett híd csatlakozik, míg a patak három kerekü malmot hajt. A háttérben szőlőhegyek látszanak. Felirata a lebegő mondatszalagon:

Nösen.

fölül jobbra: P. 440.
alól jobbra: H. I. Schollenb: sculp.

Rm., mér. a rl. 6.2: 11.4 cm.
Tröster J.: Dacia d. i. Neue Beschreibung des Landes Siebenbürgen, Nürnberg 1666.

126-94-226.

Nagy-Szeben. T. 4656.

A bástyákkal és köröndökkel védett város felett két lebegő angyal koronás czimert tart, körülötte patak folyik és itt-ott mocsarak látszanak. Felirata fölül:

Her-man
stad

a felső jobb sarokban: P 364.
alól jobbra: H.J. Schollenb s.

Rm., mér. a rl. 11.2 : 15.2 cm.

126-94-244.

Nagy-Szeben:

~~A város látképe~~:

~~A~~ Részben hegyen, részben síkságon ~~elterülő várost~~ fekszik. Kőfalak veszik körül, melyeknek menten örtornyok s a kapuk mellett köröndök vannak. Épületei közül az evangelikus templom s a közelében lévő külön álló torony válik ~~különösen~~ ki. Az előtért a két helyütt is áthidalt Czibin ~~fell at~~ szeli s a ~~város~~ falakon innen ~~mindenütt~~ mocsarak vannak. A háttérben hegyek hullámzanak. Fölül a város czimere mellett, mely a feliratot megszakítja, ~~két~~ pálmát tartó két angyal lebeg. Felirata:

„Her... man
stad."

a felső jobb sarokban: „P. 364"
s alól jobbra: „H. J. Schollenb. s."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 10.8:14.8 Cm.

Tröster J: Dacia das ist neue Beschreibung des Landes Siebenbürgen. Nürnberg 1666. pag. 364.

Ltfza 4657

126/94 № 244.

Medgyes. T. 4660.

Az előtért elfoglaló várost bástyák, örtornyok és körön-dök védelmezik, a háttérben pedig hegyek látszanak. Felirata a lebegő mondatszalagon:

Medwich.

a felső job sarokban: P. 408.
alól balra: H.J. Schollenberger s:

Rm., mér. a vk. 5.9: 10.9 cm.

Törster J.: Dacia d.i. Neue Beschreibung des Landes Siebenbürgen.

126-94-201.

Kolozsvár:

~~A város látképe~~:

~~A~~ Arokkal körülvett ~~négy szögletes város~~ helység, melyet fal vesz körül ~~kerit~~ ~~a mely~~ őrtornyokkal ~~és köröndökkel~~ ~~van~~ megerősített. Kapuja mellett két körönd nyujt védelmet s ~~a város~~ közepén a fő-~~templom~~ egyhár áll, a melytől nem messze még két ~~egyhár~~ templom válik ki ~~az apró házak közül~~. ~~A város~~ Falain kívül a kül városok ~~épületei vannak~~ területtel, az előtért a Szamos szeli át s a háttérben hegyek hullámzanak. Felirata fölül:

„Clausenburg"

a felső jobb sarokban: „P. 449"

s alól jobbra: „H. J. Schollenberger f."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek

Metszette: Schollenberger H. J.

Tröster J.: Dacia d. i. neue ~~Bes~~ Beschreibung des Landes Siebenbürgen. Nürnberg 1666. pag. 449.

Ltsa 4659.

126/94 № 149.

Medgyes:

~~A város látkép.~~

~~A várost~~ Árok ~~veszi körül~~ kal megerősített helység, a hol (a falak mentén ör-
tornyok és itt-ott köröndök is vannak. ~~A~~ Épületeit ~~köött~~
a kissé emelkedett helyen ~~van a~~ lévő templom uralja, a melynek karcsú tornyán
négy apróbb torony~~nyal~~ és déli részén félkörű támasz-
van. Ez utóbbi ~~szal, mely~~ alatt kocsik is közlekedhetnek. Az előtérben, a
fák között, egy-egy ház kőzi le figyelmünket. A háttért
hegység képezi. Felirata a lebegő mondatszalagon:

„Medwich",

a felső jobb sarokban: „P. 408"
s alól balra: „H. J. Schollenberger s."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek
Metszette: Schollenberger H. J.

Tröster J.: Dacia d. i. neue Beschreibung des Landes Siebenbürgen. Nürnberg 1666.

Ltsa 4660

126/94 № 201.

Segesvár

L Kőfal vesz körül

~~A város látlupe~~:

A városból, melyet ~~kőfal kerít~~ (megerosített) őrtornyokkal, L a hegy tetején lévő várba, hol különösen a templom, a kápolna és a gymnasium válik ki, fedett lépcső vezet. Az előtérben a külváros épületei vannak ~~látjuk~~, hol egy körfallal bekeritett hely köti le figyelmünket, melynek három őrtornya van, s a melynek ~~kriepén~~ deákok játszanak. A háttérben hegyek hullamzanak. Felirata a lebegő szalagon:

„Scheßburg"

s a jobb sarokban: „P. 404."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek

Metszette: Schollenberger H. J.

Tröster J.: Dacia d. i. neue Beschreibung des Landes Siebenbürgen. Nürnberg 1666. pag. 404.

Ltsza 4661

126/94 № 205.

Szász-Sebes:

~~A város látképe~~:

~~Az~~ Apró épületei közül ||| két templom valdi ki s ~~vonja ma-gára figyelmüket s~~ ||| az őrtornyokkal meg ~~és~~ (köröndökkel megerősitett falon kívül a várost, hová két kapun át lehet bejutni, árok veszi körül, mely a Sebes folyótól nyeri ||| vizét. A háttér hegység s az előtér sik terület. Fölirata a lebegő szalagon:

„Millenbach"

és a jobb sarokban: „P. 435."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek

Metszette: Schollenberger H. J.

Tröster J. Dacia d. i. neue Beschreibung des Landes Siebenbürgen. Nürnberg 1666.

Ltsza 4662

126/94 № 204.

Brassó. T. 4658.

Az előtérben látjuk a kőfalakkal és őrtornyokkal megerősitett várost, mig a háttért hegyek képezik. Fölül két angyal lebeg czimerrel. Felirata:

Cronstad.

a fölsö jobbsarokban: P. 394.
alól jobbra: H.J. Schollenberger s.

Rm., mér. a vk. 10.7: 14.7 cm.

J. Tröster: Dacia d.i. Neue Beschreibung des Landes Siebenbürgen, Nürnberg, 1666.

126-94-17.

Gallasso M. 10099

Derékig, balra, vértben, lehajtott széles gallérral, hátra vetett kendővel és keretben, mely nyolczszegletes. Felirata a kép alatt három sorban:

MATTIAS CONTE GALASSO GENERALE
DELL ARMI DI FERDINANDO
TERZO IMPERATORE

és legalól jobbra: H.J. Schollenberger scul:

Rm., mér. a rl. 22.6 : 15 cm.

Szn. 112-900.
332-900-65.

Beszterce:

L megerősített helység, melynek

~~A város látkép~~

Árokkal ~~A város~~ ~~árok~~ és ~~kőfal veszi körül~~ tornyokkal ~~és~~ meg bástyákkal L ~~A város~~ közepén egy bekerített ~~szép~~ térségen a főegyház van, ~~a~~ mig jobbra (a Bisztricza folyik a házak között) a mely az előtérben egy (három kerekű malmot is hajt. ~~Jobbra város~~ Kapujához fedett hid vezet, mely czölöpökön nyugszik. A háttért szőlőhegyek képezik. Fölirata a fönt lebegő mondatszalagon:

„Nösen"

a felső jobb sarokban: „P. 440." s

alól jobbra: „H. J. Schollenb. sculp."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek

Metszette: Schollenberger H. J.

Tröster J: Dacia d. i. neue Beschreibung des Landes Siebenbürgen. Nürnberg. 1666. pag. 440.

Lasza 4658

126/94 № 226.

Brassó:

~~A város látképe~~:

~~A várost körülvevő~~ Bástyájának számos őrtornya közül a kapuk tornyai válnak ki, a melyek mellett két-két körönd is van. ~~A város~~ Épületei, melyek ~~közöt~~ ~~három~~ négy templom~~ot~~ ~~alvashatunk meg~~ ural, alacsonyak. ~~A~~ Külvárosai ból a vizes árkon átvezető három hidon lehet a várba jutni. A hátterben, a Czenktől balra és az előtérben, erődök kötik le figyelmünket. Fölül két angyal lebeg a város czimerével. ~~tartva lebeg~~. Fölirata, melyet a czimer megszakit:

„Cron .... stad"

a felső jobb sarokban: „P. 394"
s alól jobbra: „H. J. Schollenberger f."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 10.8 : 14.7 c/m.

Metszette: Schollenberger H. J.

Troester J: Dacia, das ist Neue Beschreibung des Landes Siebenburgen. pag. 394. Nürnberg 1666.

Ltsza 4656

126/94 № 17.

Schollenberger, H. J., rézmetsző II. 216.

Scholler János építész

Pesti Hirlap. 1921. ápr. 1. 4

Halálozás

H. J. Schollenberger

---

rézm.

Gabiel Bethlen, Vol-
garmente / Bethlen
Gabor Principe di /
Transilvania &. /
Anno 1620.
Rézm. 4°
H. J. Schollenberger sc.

H. T. Schollenb: sc

Her= / man / stad.

Rein. k. 8°.
fenti jelz -

H. J. Schollenb sculp.

Nösen (Neisohl = Besztercebenje) Rézmetz 16°
fenti jelrassel.

Cronstadt Rézi 16°
H. J. Schollenberger f.

Schollenberger

János Jakab

reim.

l.

Szilágyi: Magy. nemzet

tört. VI. k. 585. l.

Classics Gpula VII. 278.

Schollenberger, H. P

Segesvár, Medgyes és Nagyszeben képei fentitől a kör. műben jelentek meg:

Tröster. Das alte und neue Teutsche Dacia Nürnberg 1666.

Emlitve -

Mika Sándor

Weiss Mihály

M. Tört. Elektr.

Bp. 1893. 218 l.

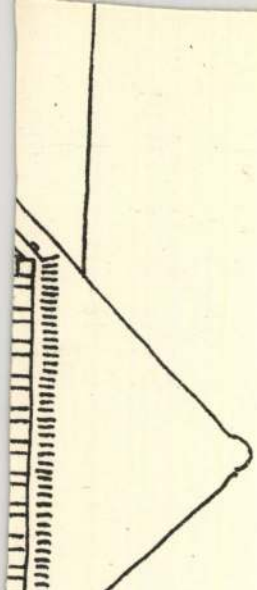

Schollenberger H. P.

rezin

XVI–XVII. a.

Segesvár látképe fentitől

repr

Mika Sándor

Weiss Mihály. Egy nász
államférfiú a XVII szá-
zadból. M. Tört. Elétr.
Bp. 1893. 79. l.

Medgyes látképe

u. o. 86. l.

A név a fenti formában
helyes.

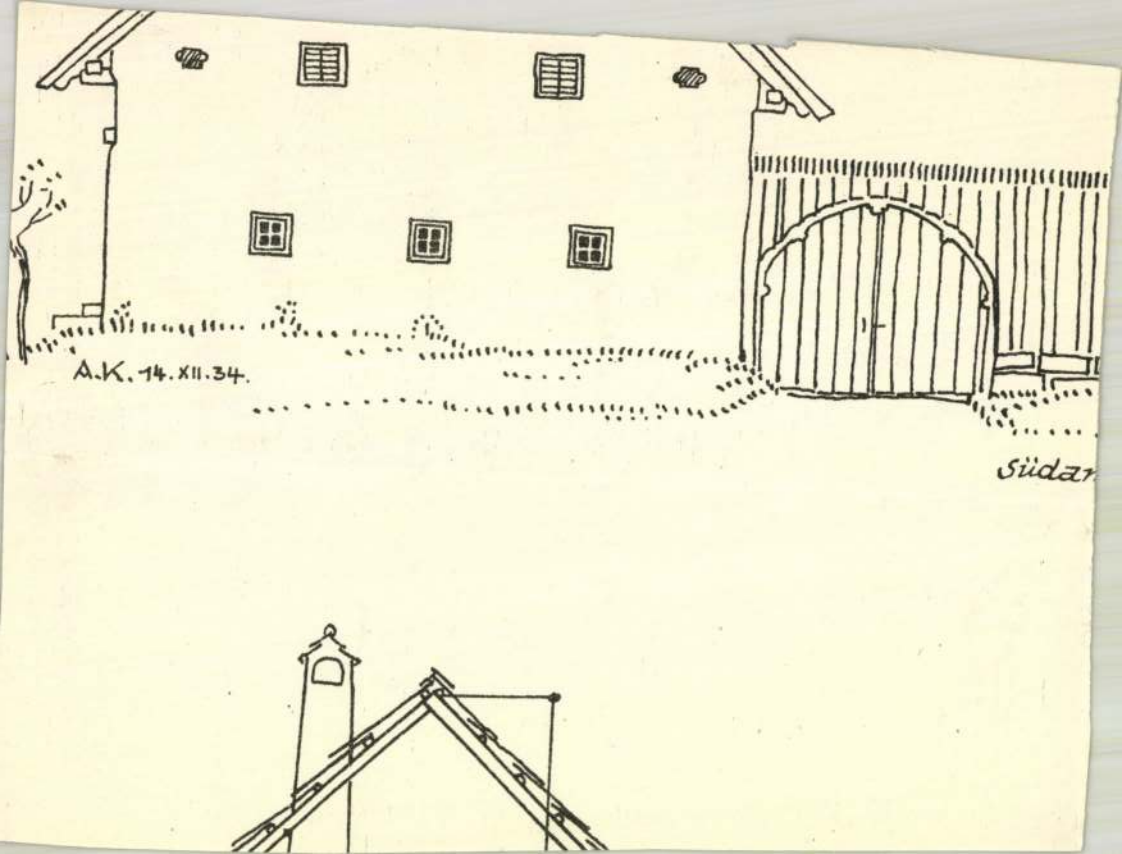
A.K. 14. XII. 34.
Südan

Schollenberger H. P.

rezin

(tehát nem Schollenberg
és nem Schollenburg)

Nagyszeben látképe
fenti rézmetszete

Repr.
Mika Sándor

Weiss Mihály. Egy szász
államférfiú a XVII. szá-
zadban. M. Tört. Élet.
Bp. 1893. 115. l.

2,40

MDK

Scholler

Pataky-Scholler képkiállitás. Dunántul. 1927. dec. 18. lo 1.

Ifj. Scholler Adonisz.
festőművész.

— Magyar művész sikere Münchenben. Az idei Glaspalast megnyitását jelentős művészi esemény előzte meg: egy fiatal magyar festőművész kollektiv mütermi kiállítása, amelyen a legelőkelőbb közönség jelent meg. Fiatal művészgenerációnk ismét egy robusztus tehetséggel gyarapodott. Ifj. *Scholler* Adonisz sok esztendő szorgalmas munkájának eredményeit mutatta be és nagy elismerést aratott a komoly művészkörökben. Ifj. Scholler halképei és vadászmotivumai páratlanok. Tropikus tájképei Gaugin művészetére emlékeztetnek. Rendkivüliek a francia idegenlégióban eltöltött évei alatt készitett megkapó, drámai szinvázlatai. A kiállitás oly nagy hatást gyakorolt, hogy Schollert elhalmozták megrendelésekkel. A kiállitott képek közül a *„Tigrislesben"* cimü nagy vásznat a *„Heim und Technick"* kiállitás igazgatósága vásárolta meg. *„Zanzibári halászok"* cimü miniatürjét *a dachaui muzeum* szerezte meg.

Keleti Ujság, 1928. május 30.

Scholler, Joannes, ágyuöntő MDK

1551. szept.3. vizsgálat munkabére ügyében.

Kapossy János: Művészettörténeti regeszták a királyi határozatokból és rendeletekből. I. XVI.század.
(Közzéteszi Bánrévi György)
Müv. Ért. 1956. V.évf. 1. sz. 47-53.
48.o. 27. adat.

Scholler Rezső: MDK

Hegyolda, vizf.
Szentendrei utca, vizf.

Nemzeti Szalon, 1931. LXXII. csoportkiáll.

Scholler Rezső: MDK

Havas boglya, olf.
Esti hangulat, olf.
Napnyugta, olf.
Naplemente, olf.
Havasi táj /Badgastein/, olf.

Nemzeti Szalon, 1931. LXXII. csoportkiáll.

Scholler Rezső: MDK

Krisztinatéri templom, olf.
Kertész tanya, olf.
Zugligeti téli táj, olf.
Őszi erdő, olf.
Téli táj, olf.

Nemzeti Szalon, 1931. LXXII. csoportkiáll.

MDK

Scholler Rezsö, festö

Interieur. Olajf.
Tanyarészlet.

Nemzeti Szalon.-Őszi Tárlat. 1931. szept. XX. Kat.

MDK

Scholler Rezsö;festö

Tabán I.,
Tabán II.

Uj Szalon.-Tabán kiállitása. 1934.máj.-1934.ápr. Kat.

Scholler Rezső MDK

Falu vége, olf.

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

191	Margitszigetről	350.—
192	Őszi napsütés	300.—
193	Télutó	300.—
194	Fatanulmány	200.—
195	Havas kápolna	250.—
196	Székelyföldi paraszthász	200.—
197	Szentendrei tanya	350.—
198	Kápolna	250.—
199	Falu vége	200.—
200	Sárga fa	150.—
201	Szalonka csendélet	150.—
202	Fogoly csendélet	150.—

Vizfestmények:

203	Olasz sziklás táj	120.—
204	Napsütéses erdő	120.—
205	Pályaudvar	100.—
206	Vajdahunyad vára	100.—
207	Rutén ház (Tarnopol)	80.—
208	Hegyoldal	80.—
209	Szentendrei utca	80.—

Scholler Rexto^{s}

Rexto^{s} K.

tanár vezetése alatt kezdte el, majd Nagybányán és Münchenben folytatta. Erdély volt nevelő anyja, hol kiállításai révén nevét jól ismerik. Időközben állami szolgálatba lépett, majd ismét visszatért a művészi pályára. Végig küzdötte a világháborut, hadifogságban is volt, végül mint honvédszázados szerelt le. Állandóan szerepelt a budapesti és külföldi tárlatokon, jelenleg tagja a „Független Művészek" társaságának.

Olajfestmények:

168	Krisztinatéri templom	800.—
169	Kertész tanya	700.—
170	Zugligeti téli táj	700.—
171	Őszi erdő	500.—
172	Téli táj	500.—
173	Erdő ősszel	400.—
174	Interieur	500.—
175	Székely paraszt ház	300.—
176	Interieur	400.—
177	Őszi hangulat	350.—
178	Havas boglya	300.—
179	Esti hangulat	400.—
180	Napnyugta	400.—
181	Naplemente	450.—
182	Havasi táj (Badgastein)	400.—
183	Kék szoba (interieur)	400.—
184	Könyvtárszoba	400,—
185	Erdő széle	300.—
186	Májusi erdő	250.—
187	Interieur	350.—
188	Ősszel	300.—
189	Ősz utó	250.—
190	Duna Téténynél	250.—

és Klassings Monatshefte" valamint a Kadletz-féle „Ein Künstlerbuch". Rotky képeivel és grafikáival találkozunk Europa és Amerika csaknem minden muzeumában és műgyüjtőjénél.

149	Chioggia, Velence mellett	30.—
150	Őszi reggel	30.—
151	Behavazott falu	30.—
152	Őszi szél	30.—
153	Erdőszéle	30.—
154	Naplemente	30.—
155	Dachstein	30.—
156	Matterhorn	30.—
157	Grossglockner	30.—
158	Három hegycsucs	30.—
159	Grossvenediger	30.—
160	Téli est (Griesmauer, Felsőtirol)	30.—
161	Tájkép	40.—
162	Hegyi patak télen	40.—
163	Paraszthaz	40.—
164	Braunstein (Felsőtirol)	40.—
165	Tavasz	40.—
166	Késő ősszel	40.—
167	Téli reggel (Felsőtirol)	40.—
167a	Holdas est	40.—

Az árak keret nélkül értendők.

Scholler Rezső.

Marosvásárhelyen született 1882-ben. Középiskoláit Székelyudvarhelyen végezte. Egyéves önkéntesi éve után művészeti tanulmányait Budapesten néhai Papp Henrik

191	Margitszigetről	350.—
192	Őszi napsütés	300.—
193	Télutó	300.—
194	Fatanulmány	200.—
195	Havas kápolna	250.—
196	Székelyföldi paraszthház	200.—
197	Szentendrei tanya	350.—
198	Kápolna	250.—
199	Falu vége	200.—
200	Sárga fa	150.—
201	Szalonka csendélet	150.—
202	Fogoly csendélet	150.—

Vizfestmények:

203	Olasz sziklás táj	120.—
204	Napsütéses erdő	120.—
205	Pályaudvar	100.—
206	Vajdahunyad vára	100.—
207	Rutén ház (Tarnopol)	80.—
208	Hegyoldal	80.—
209	Szentendrei utca	80.—

tanár vezetése alatt kezdte el, majd Nagybányán és Münchenben folytatta. Erdély volt nevelő anyja, hol kiállításai révén nevét jól ismerik. Időközben állami szolgálatba lépett, majd ismét visszatért a művészi pályára. Végig küzdötte a világháborut, hadifogságban is volt, végül mint honvédszázados szerelt le. Állandóan szerepelt a budapesti és külföldi tárlatokon, jelenleg tagja a „Független Művészek" társaságának.

Olajfestmények :

168	Krisztinatéri templom	800.—
169	Kertész tanya	700.—
170	Zugligeti téli táj	700.—
171	Őszi erdő	500.—
172	Téli táj	500.—
173	Erdő ősszel	400.—
174	Interieur	500.—
175	Székely paraszt ház	300.—
176	Interieur	400.—
177	Őszi hangulat	350.—
178	Havas boglya	300.—
179	Esti hangulat	400.—
180	Napnyugta	400.—
181	Naplemente	450.—
182	Havasi táj (Badgastein)	400.—
183	Kék szoba (interieur)	400.—
184	Könyvtárszoba	400,—
185	Erdő széle	300.—
186	Májusi erdő	250.—
187	Interieur	350.—
188	Ősszel	300.—
189	Ősz utó	250.—
190	Duna Téténynél	250.—

és Klassings Monatshefte" valamint a Kadletz-féle „Ein Künstlerbuch". Rotky képeivel és grafikáival találkozunk Europa és Amerika csaknem minden muzeumában és műgyüjtőjénél.

149	Chioggia, Velence mellett	30.—
150	Őszi reggel	30.—
151	Behavazott falu	30.—
152	Őszi szél	30.—
153	Erdőszéle	30.—
154	Naplemente	30.—
155	Dachstein	30.—
156	Matterhorn	30.—
157	Grossglockner	30.—
158	Három hegycsucs	30.—
159	Grossvenediger	30.—
160	Téli est (Griesmauer, Felsőtirol)	30.—
161	Tájkép	40.—
162	Hegyi patak télen	40.—
163	Paraszтház	40.—
164	Braunstein (Felsőtirol)	40.—
165	Tavasz	40.—
166	Késő ősszel	40.—
167	Téli reggel (Felsőtirol)	40.—
167a	Holdas est	40.—

Az árak keret nélkül értendők.

Scholler Rezső.

Marosvásárhelyen született 1882-ben. Középiskoláit Székelyudvarhelyen végezte. Egyéves önkéntesi éve után művészeti tanulmányait Budapestcn néhai Papp Henrik

Nemzeti Szalon
72. csop. kiáll. 1931. szept.

Scholler Rezső

MDK

Faluvége

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Scholler Rezső

festő

koll. kiáll.

Pécsett 1927.

Pataky Sándor-
ral

Katalogusa

Patakynál

Dr Kenttiványi Gyula

úrnak

Budapest

Budafoki ut 10/c IV. em

MDK

Scholler Rezső,festőm.

Olajfestmények: Szentendrei tanya.
Kápolna.
Falu vége.
Sárga fa.
Szalonka csendélet.
Fogoly csendélet.

Nemz. Szal. 72.csop.kiáll. 1931. szept. Kat.

MDK

Scholler Rezső

Este a Balatonon, olajf.

A Balatoni Társaság II.Kiáll.Kat.1924.
Nov.29.-Dec.8. 21.l.

Scholler Rezső.

Müveit kiállitotta a Nemzeti Szalon 1931-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Scholler Rezső

Balaton Világosnál, of.

Balaton, of.

Balatoni Térs. 3. B.Szbl.333.kiáll. 1928. Apr.

22. l.

MDK

Scholler Rezső

Interieur

Esti hangulat, of.

N. Szal. kiáll. 1927. jun. 24. 1.

MDK

Scholler ~~Rezső~~ Rezső

Asinárai szikla csoport, vf.

Összelőtt ruthén templom Tarnopolban, vf.

N.Szal. őszi tárl. 1920. szept, 24.1.

MDK

Scholler Rezső

Tarnopoli régi negyed, vf.

Fogoly katonáink temetője Asinára szigetén, vf.

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept, 24.1.

MDK

Scholler Rezsö, festö

178. Téli táj. Olfestm.
179. Balaton. "

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp.1934. ápr. Kat.

MDK

Scholler Rezsö, festö

2o3. Balatoni naplemente.

Nemzeti Szalon. - A Baltoni Társ. IV.Kiáll.
Bp.1930 szept. Kat.

Pataky Sándor és Scholler Rezső ,festőm.ek

Pécs müértő közönsége nagy rokonszenvvel fogadta az aradi P.S. és a Bp.-i S.R. közös bemutatkozását.

Olajfestményei nagy tetszést arattak.Képei küzül több vevőre talált.

Pataky Sándor és Scholler Rezső képkiállitása.
Dunántul. - Dunántul 1927.dec.14.1. 7.1.
Pécsi Vigadó.

MDK

Scholler Rezső, festö

Vizfestményei: Olasz sziklás táj.
Napsütéses erdő.
Pályaudvar.
Vajdahunyad vára.
Rutén ház /Tarnopol/
Hegyoldal
Szentendrei utca.

Nemzeti Szalon. T2.csop.kiáll. 1931. szept. Kat.

Scholler Rezső, festőm.

Olajfestmények: Margitszigetről.
Őszi napsütés.
Télutó.
Fatanulmány.
Havas kápolna.
Székelyföldi paraszthház.

Nemz. Szal. 72.csop.kiáll. 1931. szept. Kat.

Scholler Rezső, festőm.

Havasi táj/Bad Gastein/	Olf.
Kék szoba.	"
Könyvtárszoba.	"
Erdő széle.	"
Májusi erdő.	"
Interieur.	"
Ősszel.	"
Ősz utó. Olf. Duna Téténynél.	Olf.

Nemz. Szal. 72.csop.kiáll. 1931. szept. Kat.

MDK

Scholler Rezső, festőm.

	Székely paraszthház.	Olf.
176.	Interieur.	"
	Őszi hangulat.	"
	Havas boglya.	"
	Esti hangulat.	"
	Napnyugta.	"
	Naplemente.	"

Nemzeti Szal. 72.csop.kiáll. 1931.szept. Kat.

MDK

Scholler Rezső, festőm.

Krisztinavárosi templom.	Olf.
Kertésztanya.	"
Zugligeti téli táj.	"
Őszi erdő.	"
Téli táj.	"
Erdő ősszel.	"
174. Interieur.	"

Nemzeti Szal. 72.csop.kiáll. 1931.szept. Kat.

Scholler Rezső, festőm.

Marosvásárhelyt született 1882-ben. Középiskoláit Székelyudvarhelyen végezte. Budapesten n.Papp Henrik nél kezdte el müvészeti tanulmányait, majd Nagybányán és Münchenben folytatta. Erdély volt nevelő anyja, hol nevét jól ismerik. Közben állami szolgálatba lépett, majd visszatért a müvészi pályára.

Végig küzdötte a világháborut,mint honvédszázados szerelt.le. Tagja a "Független Müvészek Társaságának. Bp.8i és külföldi tárlatokon állandóan szerepelt.

Nemzeti Szal. 72.csop.kiáll. 1931.szept. Kat.

SCHÖLLER REZSŐ

Faluvége.

MDK

Scholler Rezső

Olasz táj olajf.
Interieur "
Fogoly tiszti tábor Azináró szigetén olajf.
Ejjel a tengeren olajf.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatának katalogusa. 1920. Majus. 20. l.

Scholler Rezső MDK

Borus Balaton, olf.
Balaton, olf.

Balatoni Társaság V. kiáll.
Nemzeti Szalon 1933. május

Scholler Rezsö/v.Pataky/ festöm.

Tabán.
Mezei táj.
Havas boglyák.
Erdei ut.
Est /a Balatonon/.
Tanyai udvar
Asinara szigete.

Pataky Sándor-Scholler Rezsö festöm.-k gyüjt.kiáll. nak katalógusa. -Pécs. 1927.

MDK

Scholler Rezsö/v.Pataky/ festöm.

Park részlet.
Öszi hangulat.
Esti hangulat.
Nagybányai park.
Topolya fák.
Téli erdö.
? Tóth házak /Tavarna/

Pataky Sándor-Scholler Rezsö festöm.-k gyüjt.kiáll.
nak katalógusa. -Pécs. 1927.

MDK

Scholler Rezsö/v.Pataky/ festöm.

63,64,65. Interieur.
Bala ton.
Margitszigeti park.
Cigány kunyhó.
Öszi erdöö
Crisantin.
71,72. Ciklamen.

Pataky Sándor-Scholler Rezsö festöm.-k gyüjt.kiáll.-nak katalógusa. -Pécs. 1927.

MDK

Scholler Rezső

Csendélet, of.

Műterem 4.csop.kiáll. 1937. ápr.

Scholler Rezső

Tavaszi kiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel

Ujság 1931.VI.21.

Scholler Rezső festőművész

Magyarság 1931.IX.6.

* **A Nemzeti Szalon első csoportkiállítása.** Két osztrák és három jónevü magyar művész kiállításával nyitotta meg termeit a *Nemzeti Szalon*. Az osztrákok közül *Bresslern-Roth* Norbertina asszony erős és biztos rajzu grafikával különösen szines nyomásu állatképeivel bizonyitja kivételesen eredeti és finoman artisztikus tehetségét. Szerelheti nagyon az állatokat, a kutyákat különösképpen, mert sok benső vonást tud ellesni életükből és jellemzően rajzolja meg őket. Szorgalmas, aprólékos, de mindenkor választékos izlésü művész, színérzéke is nagyon jó; majdnem száz lapja bizonyitja, hogy jogosan szerezte meg sok külföldi kitüntetését és diját. A másik osztrák vendég, *Rotky* Károly, tájképei dekorativ-finomságukkal tünnek ki. A magyar kiállitók közül *Scholler* Rezső jogosan érdemli meg legelőször is a felemlitést. Egy szorgalmas és a művészetért küzdelmes élet eredménye az a két teremnyi, őszinteségével megkapóan erőteljes tájkép és interiőr, amely leragyog a falakról, különösen napsütéses nagybányai tájai, margitszigeti fái és havas erdei részei a nagybányai iskola legjava terméséhez tartoznak. *Haraszthy Brunecker* Károly legegyszerüsödött, monumentális hatásu pasztelljeivel, *Katona* Pál szépséges tátrai tájaival, *Kern* Andor pedig nagy foltokban látott, szimbolikus témáju figurális kompozicióival bizonyitják festői készségüket és felkészültségüket. A kiállitás jó kezdetnek indul, sok az értékes kép és nagyon jó az elrendezése. *(m. j.)*

Ö

Bı/..... t

.....

A főpénztárkönyvbe bejegyezte:

192.....

Könyveltetett a folyószámla-könyvben:

192.....

Könyveltetett.....a könyvben:

192.....

és am a tehnikai megoldásokat [illegible], —
továbbá a stílus megteremtését, egy-egy
kép plasztikusságát és életteljességét: az
mind elsőrangu munka. Az ember sokszor
hallja a nagy hotel dohogását, az intéz-
mény szivverését, a vállalkozás szerepeinek
egyensúlyfonódását. Jó, üde életszag árad

Scholler Rezső festőművész

Nemzeti Ujság 1931.IX.8.

A Nemzeti Szalon idénynyitó csoportkiállítása

Két osztrák művész bemutatkozása

A *Nemzeti Szalon* szokatlanul korán kezdi vasárnapi csoportkiállításával az őszi idényt. A kiállitást nemzetközi jellegüvé avatja két osztrák művész, *Bresslern-Roth* Norbertina és *Rotky* Károly dr. bemutatkozása. A két művészt gráci születésén kivül az a közös jellemvonás hozza közel egymáshoz, hogy mindketten teljesebben a kifejezés eszközeit. Bresslern-Roth Norbertina az állatvilág szin, vonal és forma változatosságából meriti témáit, amelyek többé-kevésbbé nyugtalanok. — indulatok és szenvedélyek szimbolikus kifejezésére szolgálnak. A rajzbeli elemeket a mozgalmasság és gyakran az illusztrativ stilizáltság jellemzik. Az osztrák festőművésznő szivesen fordul a madárvilág exotikumai felé is és ilyen képein a tropikus fauna intenziv színei mellett háttérbe szorul a vonaljáték jelentősége és a harsány szinellentétek dominálják a szines lapokat. A kiállitott anyag grafikai kulturája és nem utolsó sorban rokonszenves érdekessége magyarázza, hogy a művésznő — a maga témakörében — nemzetközi hirnevet tudott szerezni.

Rotky Károly érdeklődése inkább a tájképi témák személytelensége felé fordul, művészete szemlélődő, a drámai mozgalmasság helyett inkább a lira bensőségesebb hangulatait rögziti lemezre. Értéke inkább a technikai bravurokban rejlik. Szines fametszetei szinte ellenőrizhetetlen ügyeskedésekkel készülnek s a linoleum-metszetek nagyvonalu folt-ritmusainak hatását keltve gazdagok a dekorálás apró finomságaiban.

A kiállitó magyar művészek között *Scholler* Rezső a legérettebb tehetség. Szolid előadásu tájképei a nagybányai tájképfestés emlékeit őrzik. interiőriei és háborus képei a naturalista stilus hecsülletes és elmélvedést bizonyitó termékei. *Haraszthy-Brunecker* Károly nasztelljei. *Kotona-Kleinberger* Pál képei és *Kern* Andor kompozicioi egyelőre — jószándéku törekvések.

(m. v.)

Fizetési

a magyar királyi államvasutak főpénztára

Pengő

azaz

A ..... Pengő ..... fillérről kiállítandó

Budapesten, 192 .....

Utalványozza «.....» főosztály:

A könyv lap-száma	Számlázás

Scholler Rezső festőművész

Pesti Hirlap 1931.IX.

1931. szeptember 6., vasárnap. PH.

— **Osztrákok — magyarok.** A *Nemzeti Szalon* évadnyitó csoportkiállitásán két kiváló osztrák művészt és négy fiatal magyart mutat be. Az osztrákok közül *Bresslern-Roth Norbertina* kitünő hirnevü állatfestő, dr. *Rotky Károly* pedig ugyancsak elsőrendü alpesi tájfestő. Művészi hirnevüket azonban a legfőképen szines fametszeteik révén szerezték. Bresslern-Roth művészetét páratlan rajztudás, az állatanatómia virtuóz ismerete s az állat-lélek ép oly mélységes megértése jellemzi. Állatképei között nemcsak pompás kutyaképeket, de az egész állatvilág minden érdekesebb tipusának személyesitőit látjuk, egész csoportokban, gyakran a vadászsport érdekes jeleneteiben („Leopardvadászat", „Gazella-vadászat") vagy a keleti élet keretében. Egyik igen hatásos lapja az „Áradás", a menekülő vadakkal. Szines metszet-gyüjteménye a Szalon nagytermet majdnem betölti. Ott kapott még helyet dr. *Rotky* alpesi tájainak kisebb grafikai kollekciója is, a havasok örökös hó-világának fantasztikus részleteivel, mesés hegycsucsok és hangulatok változatai (a „Dachstein", „Grossglockner", „Matterhorn", „Téli reggel Tirolban", „Hegyi patak télen", „Késő ősszel"). Mind olyan dolgok, melyek nemzetközi művészeti sikert értek el. A magyar szereplőkről viszont ezt nem mondhatjuk el. A legtöbbet itt *Scholler Rezső* pikturája jelenti. Hadviselt művész, aki a világháborúból mint honvédszázados került ki. Elsősorban tájképfestő, aki sok elmélyedéssel keresi a hangulatokat, főleg az ősz és a tél poézisát. Fest csendéleteket is („Szalonkák", „Foglyok") és intérieuröket, akvarell-tanulmányai közt pedig városrészleteket. Mellette *Kutona-Kleinberger Pál*, Katona Nándor unokaöccse, érdemel figyelmet, bár a nagybácsi almafájától elég messzire esett. Kisebb tájrészleteiben azonban sok igazság van („Szepesbéla", „St. Moritz", „Szentendrei táj"). Ezek komolyabb igéretek. Két ujabb név: *Haraszthy Brunecker Károly* (főleg pasztell tájhangulatokkal, gyakran üres és mesterkélt effektusokkal), azután *Kern Andor*, aki a párizsi Academie Modernben dolgozik. Most először mutatkozik itt be. De a nyolc művére („Krisztus", „Mózes", „Kommunizmus", „Munkanélküliek") holnapután már igazán nehéz lesz visszaemlékezni. *(k. k. l.)*

POLITIKUS
TELESZKO
JÁNOSSY

Scholler Rezső festőművész

Ujság 1931.IX.8.

KÉPZŐMŰVÉSZET

** **Az első kiállítás.** A képzőművészeti szezont figyelemre érdemes kiállitással kezdte meg a Nemzeti Szalon. Hat művész mutatta be válogatott képeit, két osztrák és négy magyar. A két külföldi művész — *Bresslern-Roth* Norbertina és *Rotky* Károly — csak annyiban foghatók egy közös mondatba, amennyiben mind a ketten gráciak és mindkettő érdekes, markáns, ha talán nem is tulságosan jelentékeny mestere az ecsetnek, ceruzának. *Bresslern-Roth* asszony grafikus és e téren egészen pompás technikai készültség, kompoziciós erő és lendületes elképzelés jellemzi. Állatképei, erőteljes linoleumai, mesemotivumai értékes művészt sejttetnek, bár ugy tünik, hogy egyénisége sem szinesebb, mint palettája. *Rotky* Károly női társánál sokkal gyengédebb, mondhatni nőiesebb, liraibb. Csendes, melankólikus festő, hervadás, ősz, sárga fák, alkonyat maradnak a néző emlékezetében, ha finom, őszintén költői képeire visszagondol. A magyar kiállitók közül *Scholler* Rezső érdemli az első helyet, aki egyszerű, tiszta képeken megkapóan dolgozza fel plain-air-témáit. De jók, hangulatosak más tárgyu festményei is. *Katona-Kleinberger* Pál — ugy tünik — még nem lezárt és megállapodott művészegyéniség; képeiből, amelyek változatos témakincset ölelnek fel, sok szép igéret mutatkozik. Hasonló impressziót kelt *Kern* Andor gyüjteménye, aki azonban egyöntetübben és konzekvensebben utal arra a festői irányra, amelynél hihetőleg megállapodik. *Haraszthy-Brunecker* Károly paszteljei tele vannak fénnyel, levegővel, vibráló szinekkel. *(—i.)*

NEMZETI SZINHÁZ

Kedden

ÉVA BOSZORKÁNY

Szinmû 3 felvonásban. Irta: **Herczeg Ferenc.** Rendezõ: **Horváth Árpád.**

Éva hercegnõ	Bajor Gizi
A gróf	Kiss Ferenc
A deák	Uray Tivadar
Orsolya néne	Kiss Irén

VÍGSZ

Kedden

A NAG

Szinmû 3 felvon

Irta: **Vicki Baun**

sányi Zsolt. Rend

Jeliz. Gruzinszkaja

Cica

Scholler Rezső festőművész

Nemzeti Szalon szezonkezdő tárlata - képével szerepel. Kollektiv anyaga egyszerü természetábrázolás utjait járja. Téli tájképe, egy szines sárga fája és egy margitszigeti studiuma emelkedik ki a bemutatott anyagból.

8 órai Ujság 1931.IX.6.

Scholler Rezső festőművész

Nemzeti Szalon évadnyitó kiállitása - képével szerepel.

Nemzeti Ujság 1931.IX.4.

Scholler Rezső festőművész

Nemzeti Szalon évadnyitó kiállitása - képével szerepel.

Pesti Hirlap 1931.IX.4.

Scholler Rezső festőművész

Nemzeti Szalon szezonnyitó kiállitása - képével szerepel

Az Est 1931.IX.6.

Scholler Rezső festőművész

Nemzeti Szalon első kiállitása - képével szerepel

Magyarország 1931.IX.6.

Patak Jenő

Táblakép.

"A dacos iskolagyermek." Szoen festő müvét a Müegylet megvette sorsolás céljára.

Fővárosi Lapok 1865.I.III.25.275.o1

Scholler Rezső

Szerepelt a Műcsarnok tav. tárlatán.

E.K.932.IV.24.

Schaffer Hesse

Schaller Rezső

szerepelt a Nemzeti Salon téli tárlatán.

PH. 1932. XII. 25.

Scholler Rersö

Kerepel a Műcsarnok

Téli Tárlatán

Magyarság 1937 I. 23

MDK

Scholler Rezső

Két Nagykörös kiállításon vett részt, 1926.

MOB Kvt. 2465.sz.

MDK

Scholler Rezsö, festö

Japán pince. Olf.

Nemzeti Szalon.-téli tárlat.1932.dec. Kat.

MDK

Scholler Rezsö, festö

Interieur.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931. junius . Kat.

MDK

Scholler Rezső

Őszi hangulat, of.

Erdőrészlet, of.

N. Szal. Téli Tárl. 192o. dec.
16.1.

Scholier Reeds

Geel Bamgelet, of.

Rood-Geelet, of.

Is.L.

Scholler Rezső: MDK

Erdő ősszel, olf.
Interieur, olf.
Székely paraszt ház, olf.
Interieur, olf.
Őszi hangulat, olf.

Nemzeti Szalon, 1931. LXXII. csoportkiáll.

Scholler Rezső: MDK

Kék szoba, olf.
Könyvtárszoba, olf.
Erdő széle, olf.
Májusi erdő, olf.
Interieur, olf.

Nemzeti Szalon, 1931. LXXII. csoportkiáll.

Scholler Rezső: MDK

Ősszel, olf.
Ősz utó, olf.
Duna Téténynél, olf.
Margitszigetről, olf.
Télutó, olf.

Nemzeti Szalon, 1931. LXXII. csoportkiáll.

Scholler Rezső: MDK

Fatanulmány, olf.
Havas kápolna, olf.
Székelyföldi paraszthház, olf.
Szentendrei tanya, olf.
Kápolna, olf.

Nemzeti Szalon, 1931. LXXII. csoportkiáll.

Scholler Rezső: MDK

Falu vége, olf.
Sárga fa, olf.
Szalonka csendélet, olf.
Fogoly csendélet, olf.

Nemzeti Szalon, 1931. LXXII. csoportkiáll.

Scholler Rezső: MDK

Olasz sziklás táj, vizf.
Napsütéses erdő, vizf.
Pályaudvar, vizf.
Vajdahunyad vára, vizf.
Rutén ház /Tarnopol/, vizf.

Nemzeti Szalon,1931.LXXII. csoportkiáll.

MDK

Scholler Rezső

Havas táj, o.

Szépműv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952

Scholler Rezsö

l.

Szépm. Mücz. Erk

IX. 274. l

591. szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Centrum 17.14 P. – ös számlája irodaszerekért.

A beadvá

Mellékletel

Egyúttal e

Előirat szá

Utóirat sza

Másolta:

Összeolva

Scholler Rezső MDK

Téli táj, olf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Scholler Rezső"

Nemzeti Szalon téli tárlatán
őszi tájképe kelt figyelmet.

EK.932.T.1.

Scholler Rezső

szines őszi fájat állitott ki.

(Nemz. Sz.)

(-- ö): Független Művészek Társasága.

P. H. 931. XI. 15.

Scholler Rezsö festö.

Katol.Szemle.1931.II.903-10.l.

Az
Amerikai Áruház
e heti rendkivüli ocassiója.
Ei ne mulassza senki megtekinteni!!
Csodaszép bordürös mosó delin, métere — — 1·20 P
Szövet és Ia flanell maradékok:
Egész ruhákra, alkalmas ajándék, métere — — 1·80 P
Férfi hálóing Ia minőség 3·90 P
Férfi divating, 2 gallérral 5·50 P
Ruhaselymek duplaszéles, métere — — — — 3·90 P
és ezenkivül sok más cikk, csoda olcsó árban.
Elvem: nagy forgalom, kevés haszon!
Amerikai Áruház Városház-utca 1. sz.

MŰVÉSZET-ZENE

)-(Pataky Sándor és Scholler Rezső képkiállitása. Pécs müértő közönsége nagy rokonszenvvel fogadta az aradi Pataky Sándor és a budapesti Scholler Rezső festőművészek közös bemutatkozását. A Vigadóban rendezett kiállításukat napnap után igen sokan keresik fel. Pataky az országnak egyik legkitünőbb akvarell-festője és erdélyi vonatkozásu képei közül máris többet megvásároltak. Scholler Rezső olajfestményei is nagyon tetszenek a közönségnek és az ő képei közül is több talált vevőre. A közös képkiállitás vasárnapig marad nyitva. Belépődij nincs.

SPORT

(:) **Vass József** h. miniszterelnök, népjóléti minisztert kedden este avatta diszelnökévé a Ferencvárosi Torna Club a Gellért-szálló márványtermében.

(:) **Ülések az MLSz-ben.** Elnöki ülés: december 14-én, este 6 órakor. Fegyelmibizottság: december 14-én, este 7 órakor. Felebbviteli tanács: december 16-án, este 7 órakor. Kerületi tanácsülés: december 17-én, este 6 órakor.

(:) **A Dny. LASz. elnöksége** szerdán este 6 órakor ülést tart. Kérik a tárgy fontosságára való tekintettel az összes tagok feltétlen és pontos megjelenését. Utána 7 órakor a fegyelmi bizottság tárgyalja le összes restanciális ügyeit, melyre ugyancsak az összes tagok feltétlen és pontos megjelenését kérik.

Ma szerdán és karácsonyig naponta elsőrendü, kirántani való
csikóhus
kapható **Guttmann**
lómészárszékében Márton-utca 1. sz.
Naponta friss felvágottak.

Üzlethelyiség
a Rákóczi-uton 4 helyiséges raktárral, sut rainnal azonnal bérbeadó. Bővebbet: Balaskó Lajos és Biró Zsigmond irodája Perczel utca 6. szám. Telefon 6—22.

Patkány-, egér-, mezeiegér-irtó „RATINOL" biztos hatásu irtószer. Más állatra, emberre ártalmatlan. — Sváb, csótány, ruszni stb. irtószerek. Napiárban utánvételtel szállitja: Ratinol laboratórium Budapest, VII., Murányi-u. 36.

TŐZSDE

Bpest, dec. 13. — Valuták és devizák: Amsterdam 230.85—321.55, h. f. 230.70—321.70, Belgrád 10.05.5—10.08.5, d. 10.01—10.07, Berlin 136.30—136.70, m. 136.20—136.70, Buk. sz. külf. lei 3.51.5—3.55.5, lei 3.50—3.56, Brüsszel 79.97.5—80.12.5, b. f. 79.85—80.15, Kopenhága 153.20—153.60, d. k. 153.10—153.70, Oslo 151.97.5—152.37.5, n. k. 151.85—152.45, London 27.87¼—27.95¼, f. 27.87—28.02, Milanó 30.95—31.05, L. 30.95—31.15, Newyork 570.70—572.30, d. 568.60—570.60, Páris 22.46¼—22.56¼, f. f. 22.55—22.75, Prága 16.91—16.96, sz. 16.88—16.96, Szófia 4.12—4.15, Stockholm 152.10—154.50, sv. k. 154.00—154.60, Varsó 64.00—64.20, z. 63.90—64.20, Wien 80.50—80.75, o. sh. 80.40—80.75, Zürich 110.26¼—110.56¼, sv. f. 110.25—110.65.

Értéktőzsde: Az irányzat ma a spekuláció tartózkodása folytán elgyengült. A bécsi és berlini lanyha hirek a lanyhaságot kimélyitették. Átlagos árveszteség 1—2 százalék, de az utóbbi napokban favorizált kulisz, vas, bánya és ipari vezető értékek 4, 5, százalékkal estek. A forg. megcsappant.

Fixkamatozásu papirok piaca elhanyagolt.

Valuta és devizapiac jól tartott.

Terménytőzsde: Az irányzat lanyha, a forgalom csekély. Hivatalos árfolyamok: Buza 77-es tiszai 30.40—30.55, felsőtiszai 30.30—30.50, fehérm. pestv. és b. 30.30—30.45, egyéb 30.30—30.40, 78-as tiszai 30.75—30.90, felsőtiszai 30.60—30.80, fehérm. 30.55—30.75, pestv. és b. 30.55—30.70, egyéb 30.45—30.65, 79-es tiszai 31.05—31.20, felsőtiszai 30.95—31.10, fehérm. 30.85—31.00, pestv. és b. 30.85—30.95, egyéb 30.80—30.95, 80-as tiszai 31.10—31.30, felsőtiszai 31.10—31.20, fehérm. 31.05—31.15, pestv. b. és egyéb 30.95—31.05, rozs 29.00—29.10, tak. árpa I-a 26.50—27.00, közép 26.00—26.50, a többi változatlan.

Határidős üzlet: Az irányzat lanyha, a forgalom közepes. Buza márc. k. 32.00—32.92, 32.02, z. 32.00—32.04, máj. k. 32.34, 24, 34, z. 32.32—32.34, rozs márc. k. 30.74, 76, 68, 94, 86, z. 30.90—30.92, máj. k. 30.86, 90, z. 30.88—30.90, tengeri máj. k. 25.60, 42, 68, z. 25.68—25.70, jul. k. 26.16, 20. z. ——.

Sertésjelentés: Nyiltvásári maradvány 1698, érk. 207, eladatott 580. Zártvásári maradvány 46, érk. 46, eladatott 20. Árak: Zsirsertés f. könnyü 132—146, nehéz 146—152.

Fixkamatozásu papirok: 5½ százalékos h. k. 2—7, 0.16, 8, 0.14, Altr. 5.46, Népszöv. 5.7, Beszkár A. 7, B. 1.84, Magánforgalmi kényszerk. 52.00.

Zürich, dec. 13. — Zárlat: Páris 2038½, London 2528¼, Newyork 51765, Brüsszel 7245, Milanó 2807½, Amsterdam 20945.5, Berlin 12362½, Wien 7302½, Szófia 374½, Prága 1534½, Varsó 5810, Budapest 9060, Belgrád 912½, Bukarest 321.

Felelős szerkesztő: LINDER ERNŐ.
Kiadja a Dunántúl Könyvkiadó és Nyomda Részvénytársaság.
Nyomatott a Dunántúl r.-t.-nál.

†

Balatonyi Jenő mint az elhunytnak mélyen lesujtott fia úgy a maga, valamint az alulirottak és a széleskörü rokonság nevében is, fájdalmas szivvel, lelkük mély bánatával tudatják, hogy a felejthetetlen jóságos édesatya, após, nagyapa, násza, illetve kedves rokon

Balatonyi György
volt bábos-mester

hosszas és türelmesen viselt szenvedés után, a haldoklók szentségével megerősitve, fáradhatatlan és munkás életének 81-ik évében f. hó 12-én esti ½11 órakor visszaadta nemes lelkét a Mindenhatónak. (Szigeti-országút 54.)

Drága emlékü halottunk hült tetemeit f. hó 14-én, szerdán d. u. 3 órakor a központi temető ravatalozójában a róm. kath. hitvallás szertartása szerinti beszentelés után a családi sirbolthoz kisérjük örök pihenőre.

Drága jó lelke nyugalmáért a gyászmise december 15-én reggel 8 órakor lesz a szent Ferencrendiek plébániatemplomában az Urnak felajánlva.

Pécs, 1927 dec. 13.

Adj Uram örök nyugodalmat neki! Pihenj csendesen!

Balatonyi Jenőné szül. *Lang Irén* menye, *ifj. Balatonyi Jenőke* unokája, *Lang Sándor és neje* szül. *Varga Éva* nása.

Wranitsch Gizella tem. int. Ferenciek-utca 37.

†

Alulirottak fájdalomtól megtört szivvel tudatjuk, hogy a felejthetetlen jó férj, apa, illetve rokon

Schneider Manó
ny. máv. főkalauz

életének 53-ik évében rövid szenvedés után dec. 13-án reggel 7 órakor hirtelen elhunyt.

Temetése a róm. kath. szertartás szerint f. hó 15-én a központi temető ravatalozó terméből lesz.

Engesztelő gyászmise a meghalt lelkiüdvéért f. hó 15-én reggel ½8 órakor lesz az Ágoston-téri plébánia templomban a Mindenhatónak bemutatva.

Pécs, 1927 dec. 13.

Özv. Schneider Manóné szül. *Neth Anna* felesége, *Schneider Károly, Zsolnay Józsefné* szül. *Hökköny Mária, Schneider Imre, Schneider Géza, Schneider József* gyermekei, *Schneider Károlyné* szül. *Böröcz Mária* menye, *Zsolnay József* veje.

Rendkivül mérsékelt
árban kaphatók a legfinomabb külföldi gyártmányu
KALAPOK
eredeti angol szövetek, fehérnemüek, pijamák, nyakkendők, harisnyák, kezlyük, bőrkabátok, pullowerek, kötött mellények, sportharisnyák, sárcipők, sétabotok, esőernyők, utiböröndök, uti takarók és minden más uri divatcikkek.
Kovács és Nagy
uri divatháza Király-u. 11.

Trafikhelyiség
Felső-Vámház-utca 49. szám alatt december hó 1 re kiadó. Bővebbet Balaskó Lajos és Biró Zsigmond irodája, Perczel-utca 6. Telefon. 6—22.

Egy használt
Eszterházy kocsi
olcsón eladó. Sörház-utca 6. szám. 9958

Egy, esetleg két szobás butorozott, vagy üres
lakást
keresek némi konyhahasználattal. Telefon: 2—93.

December hó 31-ig
nagy italvásárt rendezek.
Eladásra kerül **5-600 üveg** különböző ital:
rum, konyak, likör, bor és pezsgő
eddig nem létezett olcsó árakon.
Hegedüs csemegeüzlet Irgalmasok u. 10 Tel. 779.
9928

Arca bájos lesz! ha
ÉDEN CRÉM PUDER ÉS SZAPPANNAL **ápolja.**
Főraktár: „ÉDEN" drogeria, cégtulajdonos Edenhoffer Gyula
Pécs, Király-utca 18. szám, (Szinház mellett.)

Egy
SINGER
varrógép
motorral és varrófénnyel
a leghasznosabb
karácsonyi ajándék.
Singer varrógép részv. társ.
Pécs, Széchenyi-tér 16. szám.

Mérlegképes
könyvelő
magyar-német levelező napi néhány óra elfoglaltságot vállal Szives megkereséseket kér „Munka 7429" jeligére a kiadóhivatalba.

A szentdienesi határban lévő jóforgalmu, 3 járatu
víz és motormalom
eladó. Ára 36 ezer pengő. Bővebbet Vörös Gyulánál, Szentdienes. 7387

Butorokat
veszek és eladok
Schreiber Antal butorkereskedő
Deák-utca 19. szám. Telefon: 7-69.

2 szép
szoba konyha
január 1-re kiadó, a háztulajdonosnál. Ugyanott butorozott szoba is. Cim 7428 szám alatt a kiadóban.

Egy zsinoros parades
kocsis ruha
kalappal és egy sötétkék, szőrmével bélelt **kocsi bunda** jutányosan eladó. Xavér-utca 26. szám Telefon 7—46. 9958

Pk. 12.800/927. Vgh. 2134/927.

Árverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy *dr. Krausz Sándor* ügyvéd által képviselt *Bagoly Sándorné* végrehajtató részére 720 P követelés és jár erejéig lefoglalt és 1158 P-re becsült ingóságokra a pécsi kir. járásbíróság Pk. 12.800/1927. sz. végzése folytán az árverést elrendelem, annak alperes lakásán Pécsett, Kiskirály-u. 17. szám alatt leendő megtartására határidőül *1927. évi december hó 14. napján délután ½3 óráját* tűzöm ki, mikor a bíróilag lefoglalt bútorokat, lakásberendezést és egyéb ingóságokat a legtöbbet igérőnek készpénz fizetés mellett, becsáron alul is eladom. Elsőbbség az árverés megkezdéséig nálam irásban vagy szóval bejelentendő.

Pécs, 1927 nov. 17.

Zlinszky Ernő
kir. bir. végrehajtó.

MALOM, TEJCSARNOK
ritka alkalmi vétel. Baranyai nagyközségben a falu közepén, egyedüli malom a faluban, teljesen uj berendezés, napi 50 q. őrléssel, 4 szobás lakóház, gazdasági épületekkel, tejcsarnokkal, kevés réttel, ajándékárban 26.000 pengőért eladó. DECLEVA Pécs. Széchenyi-tér 8. sz. I. emelet.

A békében hires **„CITÓ"**
rum- és likőresszenciák ismét kaphatók
Egyedárusítója:
EDEN DROGERIA - (A SZINHÁZ MELLETT).

Mindenki rájött,
hogy olcsó és tartós BUTORT csak
Rosenberg Adolfnál Király-utca 8., (Pannonia szállodával szemben) Reinfeld féle házban, bent az udvarban lehet kapni. - Kedvező fizetési feltételek.
Figyelem! Bent az udvarban! Figyelem!

Legszebb örökbecsü
karácsonyi ajándékok
Futász János órás és ékszerész
modernül átalakitott üzletében, Irgalmasok-utca 2.

Arany férfi és női órák	Ezüst cigarettatárcák
Arany nyak és óraláncok	Ezüst férfi és karórák
Arany gyürük és függök	Ezüst rózsafüzérek
Arany kézelőgombok	Ezüst nyak és férfiláncok
Arany brostük és karkötők	Ezüst gomb garniturák
Arany karórák	Ezüst lovaglópálcák
Brilliáns függök és gyürük.	Ezüst evőeszközök.

Valódi Berndorfi evőkészletek. — Gazdag választék.
Szolid kiszolgálás. Kérem kirakataim szives megtekintését.

Dencsháza nagyközség tejcsarnokának 1927. évi december 18-ra meghirdetett bérbeadása közbejött akadályok miatt bizonytalan időre
elhalasztatott,
az árverés, illetve bérbeadás tehát nem lesz megtartva.
Községi elüljáróság.

Szén eladás
Legelsőrendü szalon **porosz szenet,**
hindenburgi **dió kokszot,**
és trifaili darabos szenet
állandóan raktáron tartunk és bármely mennyiséget házhoz szállitunk
Fischer Testvérek
szállitók
Széchenyi-tér 7. szám
Telefon: 173. Lakás 959.

4 pengő 1 liter finom likör
bármilyen izben,
4 pengő 1 liter jó tea-rum
ÉDEN drogériában. -- Szinház mellett.

Ház: alkalmi vétel. Király-utcánál kedvező árért és kedvező fizetéssel eladó egy jövedelmező, üzleti célokra is megfelelő ház, áll utcára 4 szobás különálló házból és az udvarra 7 lakásból. Kossuth-utcánál emeletes ház egy előszoba 2 szobás lakás és egy 2 szobás lakással mindkettő átvehető. Ajándék ára 180 millió. (72) A ház adómentes. LAKATOSMŰHELY áladó. 4 szobás lakás áladó. DECLEVA Pecs, Széchenyi-tér 8. szám Telefon 13—86. 9971

Két darab fiatal
zsirsertés
eladó. Kisrókus-utca 11. szám.

Fiatal jó megjelenésü
segéd
rőfös vagy rövidáru szakmában azonnali állást nyerhet. Köztisztviselők Ruházati Aruháza, Deák-utca 8. szám.

Saját termésü
fehér bor
kis mértékben literje 1·60 P, köztisztviselőknek 1·44 P. vagy több mennyiségben házhoz szállitva. **Kemény Lajos** Pécs, Ferenciek-utca 16. szám. 9976

Keresek jóravaló megbizható
mindenes leányt
azonnali belépésre. Légszeszgyár-utca 5. II. emelet 5. 7433

Kiadó egy elegánsan butorozott
utcai szoba
fürdőszoba használattal és teljes ellátással finom uri családnál. Cim 9978 szám alatt a kiadóhivatalban.

Papp és Faust
CIPŐ és FELSŐRÉSZ
készitők
Pécs, Szigeti országut 50. szám.
Mindennemü FELSŐRÉSZEK jutányosan készülnek. GYORS, PONTOS KISZOLGÁLÁS.

Két kis családi ház
mindegyik átvehető lakással olcsón eladó.
Bővebbet: Mandula-utca 26.

HAMERLI JÓZSEF
vasnagykereskedése Pécs, Király-utca 9. Telefon 3. és 888.
Alka mas karácsonyi ajándéktárgyak!
Korcsolyák **Ródlik**
Lombfürész és szerszámkészletek. Gyermekedények. Alpacca és alpacca ezüst evőeszközök és készletek. „Rekord" villamos porszivógépek és parkettkefek. **Karácsonyfa állványok!**

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

KELETMAGYARORSZÁG
Nyíregyháza

1972 MAR 11.

Scholtz Béla építészmérnök

Megjelent a Szabolcs-Szatmári Szemle idei első száma

1021

Tizenötödik évébe lépett a megye gazdasági, társadalmi és kulturális folyóirata, a Szabolcs-Szatmári Szemle. Az idei első szám „Tanulmányok, cikkek" rovatában Nyíregyháza új arcáról olvashatunk. *Scholtz Béla* építészmérnök a néhány éven belül elkészülő jelentősebb létesítményekről ír, amelyek jelenleg a tervezők asztalán vannak. *Mező András* aspiráns egy névpályázat tanulságairól mond véleményt. A városi tanács pályázatot hirdetett az új — építészetileg 17-esnek nevezett lakókörzet — hagyományőrző és hangulatos nevére, melyre az Inczédy-város, Jósaváros, Erdőmellék és Szülőváros neveket tartja a legsikerültebbeknek. Minden szempont végiggondolásával pedig ő maga a Jósaváros mellett szavaz.

A Szemlében többek között a cégénydányádi arborétumról, a paszabi szőttes múltjáról, egy XV. századi, nemrég előkerült nagykállói kódexlapról, a szabolcsi népművészet első három évéről, a kárpátukránok múltjára vonatkozó magyar kutatásokról olvashatunk. Egy kitűnő helytörténeti kötetről és annak szabolcsi vonatkozásairól *Polányi Imre* főiskolai docens ír méltató sorokat. *Végh Antal* Aranyalma című könyvéről pedig *Gáspár László* főiskolai tanársegéd mondja el véleményét. *Berecz András, Huszár István* és *Mészáros Géza* képzőművészeti munkái színesítik az oldalakat.

hogy megve
a világpiaco
sorban azok
gozóké, akik
badnapjukat
hogy határid
ségben telje
rendeléseket,
szolgál, hogy megyénk hírét elvisszük a világba, sőt a sportos jellegű női cipők tekintetében mi képviseljük a „hazai színeket". Ez viszont nagy felelősséget is jelent: a vevő egyre igényesebb, s nekünk minden eddiginél nagyobb figyelmet kell fordítanunk a termékek minőségére.

Piackutatás, modelléria

— *Mit tesznek azért, hogy*

nem a létszámot akarjuk növelni, hanem gépesítéssel, a munka jobb megszervezésével fogjuk hatékonyabbá tenni termelésünket. Már említettem, hogy nálunk létkérdés a termékek jó minősége. Ezért nem akarunk látványos mennyiségi növekedést elérni a termelésben. A IV. ötéves terv végére összesen 60 ezer páros „felfutást" terveztünk csupán, de már ez is azt jelenti, hogy 1975-ben félmillió pár cipő hagyja el üzemünket. Ha számításba vesszük, hogy ennek több mint a háromnegyed része külföldre kerül,

Scholler Rezső

MDK

Téli táj

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

Scholler Rezső

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

PH. 1933. IV. 16.

Scholler Rezső

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

EK 1933. IV. 16.

Scholler Rezső

„Havas tój" c. műve nagyrabecsülve

Műcsarnok téli Tárlatán

Pest. Napló 1938 II. 6

Schober Rezső

Tájképekkel nézepel a
Műcsarnok tél. Tárlatán

Magyarság 1938 II. 6.

Scholler Rezső

Művével nevezel az
uj holoubau ren-
deszett Tabáni
Kiállításra.

m. 934. v. 6.

Scholler Rezső

szerepelt az V. balatoni kiállításon.

TK 1933. V. 7.

Scholler Rezső

szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

EK 1932. XII. 25.

Scholler Rezső

kezepel a műnaznok tél:

Kárla Kán

Esti Kurir, 1938 II.9

Scholler Rezső

MDK

Havas táj

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

M.D.K.

Scholler Rezső /1882-

565. Havas táj. Olajf. 60 x 80, vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. 1952. Bp. 63. l.

MDK

Scholler Rezső festő

KMTárs őszi kiáll. 1938. nov. Mücs. 38 l.

MDK

Scholler Rezsö, festö

Jáki templom. Vizf.

A Magy. Akv.- és Paszt.fest.Egy. X.Kiáll. 1923.nov.
Nemz.Szal. Kat.

K.D.

SCHOLLER Rezső

1926-ban Nagybányán a szabadiskola tagja

Réti: "Nagybánya.. 337.l.

MDK

Scholler Rezsö, festö

Havas táj.

MTáre. Téli tárlat.1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Dp.Mücsarnok. Kat. 28.1.

Schöller Rezső

Naplemente a Balatonon, olaj

Balatoni táj, vizf.

Naplemente, vizf.

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 27 1.

MOK

Scholler Rezső, festő.

1928-ban Pécsett kiállításon volt vele.

Pécsi Figyelő. I. kiáll. - Kat. 6. l. - 1932.
A Pécsi Képzőm. és Műb. Társ.

MDK

Scholler Rezső festő.

Őszi fa, of.

Nemz. Szal. - A Független Műv. Társ. - IV. kiáll.

1931 II. - Szal. -

MDK

Scholler Rezső

Interieur, olaj

Karácsonyfa, "

N.Szal. és Bicskei Müv.telep kiáll. N.Szal.

1922. jan. lo 1.

MDK

Scholler Rezső

Téli táj

KMTárs 1938. őszi kiáll. 25 l.

MDK

Scholler Rezső

Sziklacsoport Asinara szigetén, vf.

M.Akv. és Paszt.festők Egyes. 8. kiáll.
N.Szal. 1921, ápr.
14 l.

Scholler Rezső

MDK

Pécs Képzőműv. és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs, 1932, 6 l.

Scholler Rezső

Naplemente a Balatonon, olaj
Balatoni táj, vizf.
Naplemente, vizf.

Balatoni Társaság I. kiáll. Kemn. Szal. 1922.
jan. 23 1.

Schöller Rezső

Téli táj

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április, 7 l.

1.

Scholler Rezső

Este a Balatonon, olaj

Balatony Társaság II. kiáll. Nemz. Szal. 1924.
nov. 21 l.

Scholler Rezső

festő Műcsarnok
1932. tav: tárl, 49

Scholler-Rexs 4

Thieme Becker
XXX. 245. l.
(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Scholler Rezső

festő

koll. kiáll. Pécsett

1928 ban

Emlitve

Pécsi Képzőm Társ 1933. nyár

6. l.

Scholler Rezső

Csema völgye, olaj.
Őszi fák "

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Őskori agyagbögre VI. 182

Scholler Rezső

Interieur, olaj.
Karácsonyfa, olaj

Nemzeti Szalon
Téli tárlat, 1922. jan.

Scholler Rezső

kiáll.

Nemzeti Szalon

1931. szept.

Fův. kipt

Scholler Rezső

174 Erdőrészle: vizf. m. t.

175 Asinaroi sziklacsoportok vizf. „

Nemzeti Szalon

1918. máj.

kav. kiáll

~~bekeritése~~

körepén a szigeten, Uj-Orsovát ~~látjuk~~,
sová, ~~látható~~ tunteti fel, mig ~~van~~ a Cserna-tól jobbra, az
zári seregek ütöttek tábort. Az ismen-
ébet-erőd felé, keresztény tüzérség és
nit a balról lévő hegyen a parancs-
t kisérnek. Tölirata fölül jobbra: „No
„Ansicht der Gegend, und Blokate von
tóbbi három soros magyarázat követi
estung Neu-Orsova" kezdettel és „16. neuer-
Cavilova nach Gladova" befejezéssel.
méretei a vonalkeretnek 15.6 : 20.2 Cm.

4680 (ozines.)

126/94 No 495.

Művészet. 1937. 6. sz. 37 l.

Scholler Rezső

Scholler Rezső: Faluvége

Mária és Erzsébet
Szalon tártaláról

heti. A kitaposott utakon haladó rengeteg kép között sok újszerű vízfestményben gyönyörködhetünk: Beron Gyula, Gy. Takács Béla, Diettrich Adolf e régi modort felfrissítve mutatja be, Halápy Endre más más felfogásában is mindenütt uralkodnak érdekes lila reflexei, Hende Vincze pedig józanul ábrándozó.

A szobrászok közül a Kisfaludy-Stróbl nagyszerű arcmásszobrai mellett jóleső meglepetés

SCHOLLER *Rezső*, festő, * Marosvásárhely 1882 jún. 28. Pap Henriknél és Szász Istvánnál tanult. Budapesten él s 1918 óta főleg tájképeket állít ki a Nemzeti Szalónban. 1927. Pécsett, 1931. a Nemzeti Szalónban volt koll. kiállítása.

K-Gy II. 425 f

1907.

és sima karimájú tojásdad
medaillon elöl apjáú
ultan, ~~és~~ arczélben van ábrázolva.
szú, bajusza lelóg, arcza leberet-
lla és e fölött mente. A ~~háta~~ hát-
an allegori~~kusan ábrá~~zalva olyképen,
klárol löki a mélységbe, a hol éhes fenevad
fejedelmi
a korona a csúcs tetején maradt. Kör-
menteú haladó vonalon belül:

TOCKEL HUNGAROR REBELL CAPUT és
bbra: RETRO CADIT AUDAX.
ál: K F.

~~karimája és a két lap háttere sima.~~

mborművel, méretei 4.4:3.7 cm.--
Emil ajándéka 1907. április 30-án (787-

223

1662

Scholler Rezső

festő

Műcs. kiáll. 1932 tól

Pipics 119.

Scholler Rezső

Szül. Marosvásárhely 1882.
Tagja a Független Művészek
Társaságának.
1931. szept. koll. Kiállítás
a Nemzeti Szalonban, olaj
és vízfestményei. Kat.-ban
életrajz. Ha Ecset felhasználandó. Interieurök, tájképek.

Dókus Gyula alispán VI-230.

Scholler Rezső

MAGYAR MUVESZET
1931. 492

BELVÁROSI V

A M. KIR. OSZTÁL

VI., TERÉZ-

TE

Veszünk és eladunk legjobban: részvényeket, sorsjegyeket, koronajáradékot, záloglevelelet, hadi és kényszerkölcsönt, idegen pénzeket.
Fentiekre előleget adunk.

Tisztelt Cim!

A következő osztály huzá
ségünknek tartjuk tehát b. figyelme
ményjogosultsága, ha a sorsjegy ár

Az esetben, ha a legutól
küldte volna, ugy kérjük, szivesked
Ha a játékban sajnálatunkra nem
azonnal visszaküldeni, nehogy benn
lünk visszboritékot, melyre
ben a levél nyitva adandó fe

Scholler Rezső

koll. Kiattelása Pécsett

1927 dec.

Dunavitel

1927 dec. 11. n.

230

1905.

-ban. † Pesten 1866 április 13-án.

issé jobbra fordul, piros [redacted]
[redacted] és [redacted]
fogja. Középütt elválasztott és si-
argoniákat tüzött, szemöldöke és sze-
ny kabát és [redacted] halvány sár-
akát csokorra kötött rózsaszinü sza-
elfelé haladó sorban: „Aug. Canzi 1851"
cm.
jándéka 1905 május 18-án (426-905)

: kezével egy a öznek, a melyet
ával átkarolt, [redacted]

5-905

Scholler Rezső

1918. máj. kiáll. N. Szalon
Erdőrészlet, vízf.
Asinaroi sziklacsoportok,
1918. dec. kiáll. " " o.
Asinarai flóra, vízf. 900.–
Asinarai sziklacsoportok,
vízf.

Világosi áll. el. isk. népkvt.

X. 173

Scholler Rezső

1920 május
kiáll. Nemzeti Szalonban
Olasz táj, olaj. 6000.–
Interieur, olaj. 5000.–
Fogoly török tábor
Asinara szigetén, olaj
4000.–
Éjjel a tengeren, olaj. 4000.–

1920. szept. 4. o.
Tarnopoli régi vegyes vízf
3000.–
Fogoly katonáink temetője
Asinara szigetén
vízf. 2000.–
Asinarai siklacsoport,
vízf. 2000.–
Összelőtt ruthén templom
Tarnopolban, vízf. 2500.–

1920. dec. 4. o.
Őszi hangulat, olaj. 8000.–
Erdőrészlet, olaj. 12000.–

Hans Guldinsmied l. Ötvös János.

Scholmáschi Adolf

szül. Szászvárosban 1862
apr. – ág. ev. Gim. ezetes
Aradon. A tud. egyetem
jogi karára beratkozott
Művésznövendék
1881/82/II. vendéglátogató.

Hampel József dr. VII. 283.

Scholten Johann Walther építész,
XVI.sz. dominikánus.

Arch.Sieb.1889.22.köt.46.l.

Scholtis Gáspár festő Bártfán.

1689.

Archaeologiai Értesítő

XXXVIII., 1918-1919., 89-90.

Divald Kornél: A bártfai

lisz. Egyed-templom.

Scholtner Dániel

ötvös legény 1575

Magyarország

Korrespondenzblatt

1913. 33-1.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Scholtner Hans

1554.

ÖTVÖS!

IROD.

Festészet, önálló táblakép, A tehén
Scholtz

Divatcsarnok, 1854. január 25. 5. 118.

Művészet

Scholtz, festő

Divatcsarnok, 1862. juni 29. 30. 477.

Heti Szemle

Scholtz festö.

Képzömüv. Szemle. 1880. 8. sz. 123. l.

Scholtz , festő

Divatcsarnok, 1854. január 25. 5. 118.

Művészet

Abraham Scheltz, puskaagymüvee

A Győrben 166?, febr.1-én kiadott céhoklevél szerint a céh vezetőségének a tagja volt. 94.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Evkönyve

Scholtz Ábrahám

puskaagyműves

Győrött

1659.

A győri vemet arztalos és puskaagyműves cék Mesterkonsul.

Latham

1950 júl. 12

a magyar műemlékügy
nagy Halottjára s a mi-
dőn a pótolhatatlan vesz-
teség felett ± legmélyebb
részvétemet fejezem ki,
kérem a Mindenhatót,
adjon erőt Kegyelmes Asszo-
nyomnak ~~a~~ mérhetetlen
~~veszteség~~ éjdalmának elviselésére.
Fogadja ~~Nagymélt.~~ Ke-
gyelmes Asszonyom stb.
Bpest 1932 júl. 22.
Dr Szentiványi

Scholtz Adolf

mozaikmüves Pesten

1843. iparmukiállítás Pest

díszérő oklevél

Társalkodó, 1843. 344.

Scholtz Adolf

mosaik müves Pesten

az 1843-ki pesti mintiálli-
táson elismerő oklevél.

Irod

Regelő. 1843. II. 1076.

Scholtz

l.

LykaMagyműI800-50

75/l.

Scholtz

Llab I. 82

MDK

Scholtz Adolf

Ltáb I. 82 l.

M.D.K.

Adolph Scholtz, építész

Katalógus 3/g. - A Nemz. Múz. II. emeleti alaprajza másolatban "Adolph Scholtz März. 1860" signaturával. Orsz. Széchényi Könyvtár. 218.o.

Fejős Imre: A Nemzeti Múzeum ábrázolásai. 213.o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő Kiadó. Bp. 1955

Scholtz Ágost

szül. Budapesten 1870 máj 24.
Ág. hitv. 4 polg. nincsenek –
1884/85 I – Előkészítő osztály
1884/85 II – – –

Hertzfeldt Menyhért gróf arczk.

II. 217.

Scholtz Ágost

1884/85

Ferképzomfoiskèvk

130 l.

Scholtz Antal
festő

MDK

Ybl Ervin: A budai várkertbazár

MMMÉvkönyve 1951, 172.l.

ANDREAS SCHOLTZ, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
284.- Andreas Scholtz, Leutschau, 1808. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőhöhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARCADONA, A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974.

ANDREAS SCHOLTZ, textilfestőmester

Az 5.függelékben a locsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a locsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
234.- Andreas Scholtz, Letschau. 152.old

DOMOKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974.

ANDREAS SCHOLTZ Junior, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.-A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
304.- Andreas Scholtz Jonior, Leutschau, 1822.-153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

M. D. K.

SCHOLTZ Antal Pestő

Kajdacs Sztankovánszky-mauzóleum

diszítő festése

Ybl Ervin: Ybl Miklós 73., 75.,

Scholtz Antalos Mihály

Kassa 1650

Laid

Wick Béla dr:

Kassa régi városi levéltára
XIV – XVIII. század. Kassa
1933. 86. l.

Szavasko vára II. 194.

Scholtz Béla

Scholtz Béla: Nyirbátor, magassiló /Kerepesi Ferenc építész/ - Müszaki Tervezés, ~~xxxxxxxx~~ 1966. 6.sz. 19-2o. l.

As 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1969.3.sz. 243-283.l./ 249. l.

Scholtz Béla, statikus

Megyei és Városi Művelődési Központ, Nyíregyháza. Építész: Bán Ferenc (Nyíregyháza).

Építész munkatárs: László Zoltán

Beépítő: Fekete György

Statikus: Scholtz Béla.

Tanácsház, Mátészalka, Építész: Bán Ferenc.

Építész munkatárs: László Zoltán.

Statikus: Scholtz Béla,

Magyar Építőművészet, 1986, 4., 22-old, + 33-old.

Scholtz Béla, statikus

Bán Ferenc épületei.

Szakszervezeti üdülőház és megyei művelődési központ együttes, Nyíregyháza. Építész: Bán Ferenc / Nyírterv.
Építész munkatárs: László Zoltán.
Statikus: Scholtz Béla.

Magyar Építőművészet, 1984. 6., 28-old.

Scholtz Cristoph

nyomdász nyomatta Pribicerus Jacobus: „Tractatus de cometa" című müvet Bezterczebányán 1578-ban.

Borsa Gedeon, Szervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600. Budapest, 1971

3981

Scholtz Christoph

---

nyomdász nyomatta Meltzer Georg: „Confessio verae etc." ci mű könyvet Beszterczebányán 1578-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

3961

Scholtz Dorottya

sikdisutás

1922 – 25

l.

Eimisk 1930

88.1.

A m.kir. vall. és közokt. mi
alatt a keb.számv.VII.osztál

Utasitom, hogy a
postatakarékpénztárnál vezet
a Bizottság 1935 évi decembe
összegeket utalja ki:

1./ a 122.623 szá
dijakra 3 P azaz Három pengő

2./ a 127688 szám

SCHOLTZ ENDRE

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

S

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1982 JAN 9

...ilyen értékes japán gépet, mikor a raktárból megér legalább egy ötvenest?!

...szi a Grundig mellé, amit még a 28-as Keravillban vetetett meg vele a főnök, az a barom Weltner...

Scholtz Endre: Béla

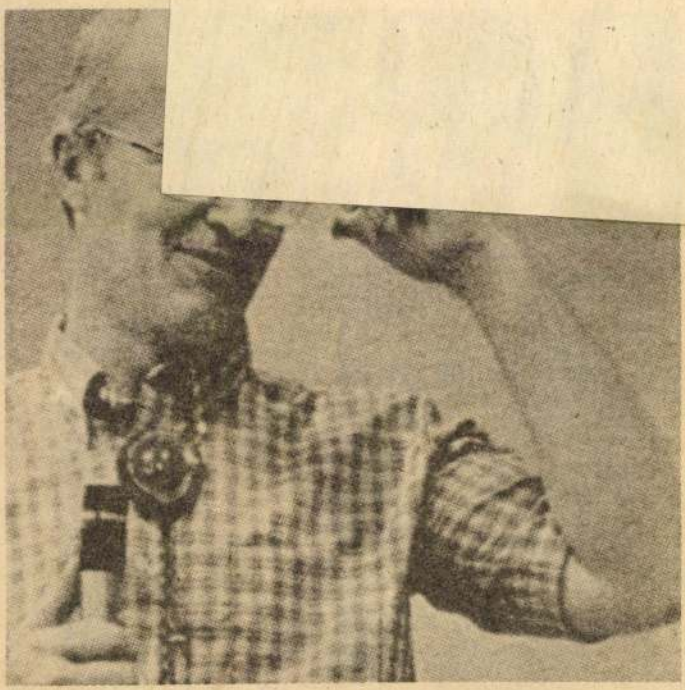

James Watt amerikai belügyminiszter

(Fotó — Stern — KS)

egyenesen eltörlése Watt ellenfelei (sőt, elfogultnak éppen nem nevezhető európai sajtóorgánumok, mint például a nyugatnémet Stern

a környezetvédelmi rendelkezések lazításából? Hogy például Watt legelső intézkedései nyomán lehet ismét olajat vagy földgázt keresni

Scholz. metsfő

Delineávit Frantz Gföller. épitő-
(Rajzolta:)
mester. 1818.

Zombor város vándorlevele

M. N. muz Collyatum
Folio.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tan

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

MDK

Scholtz E. festő

Pór Bertalan és művészbrigádja Scholtz E. és Ujváry L.: "Urak országából dolgozók hazája"c. festm. Repr.

II.M.Képzőm.Kiáll.1951.nov.1.

Scholz Elek
Rothenburg, vizf.

Csuzi tárlat. Nemzeti Szalon, 1940. október

11 1

Balkáni munka, XVIII. század.
Réz, mag. 13 cm.

MELLKERESZT,
kettős, áttört dísszel
XVIII. század.
Ezüst, mag. 8 cm.

FEDELES KANNA
Német munka, XVIII. század.
Aranyozott ezüst, mag. 9·5 cm.
A San Marco-gyüjteményből.

FLAKON,
illatszer számára, kulacsforma.
Német munka, XVIII. század.
Ezüst, mag. 7·5 cm.

FLAKON,
illatszer számára, kulcsaforma, vésett dísszel. Talpán MTG.
Német munka, XVIII. század.
Aranyozott ezüst, mag. 7·5 cm.

KÁVÉSKANNA,
körteidomú testén vésett rajz, fedő, fafogantyú.
Balkáni munka, XVIII. század.
Ezüst, mag. 19·5 cm.

LÁNC,

Scholtz Ervin

A PÉNZINTÉZETI KÖZPONT RT.,

mint kijelölt felszámoló,

meghirdeti a felszámolás alatt álló **KLADO Gépgyártó Rt. f. a.** alábbi vagyontárgyainak nyilvános értékesítését.

	Irányár (M Ft)
1. Békéscsabai gyár	140
2. Mezőberényi gyár	50

A nyilvános értékesítés helye: KLADO Gépgyártó Rt., 5600 Békéscsaba, Szarvasi út 86—88.

Ideje: 1994. szeptember 29-én 10 óra.

A vételi ajánlatokat 1994. szeptember 26-áig kérjük eljuttatni a Pénzintézeti Központ Rt. Felszámolási Igazgatóságára, Fábián Zsuzsanna főosztályvezető-helyettes részére (1387 Budapest, pf. 47.).

A fentieken túl folyamatosan értékesítjük az alábbi vagyontárgyakat:

	Irányár (M Ft)
3. Gyulai telephely	38,2
4. Kétegyházi telephely	15,0

A nyilvános értékesítés helye: KLADO Gépgyártó Rt., 5600 Békéscsaba, Szarvasi út 86—88.

Ideje: a hirdetés megjelenésétől kezdve folyamatosan, munkanapokon 9—15 óráig, de előzetesen egyeztetett időpontban.

A feltüntetett irányár — amely az áfát nem tartalmazza — valamennyi vagyontárgy esetében az egységek épületeire, építményeire és az ezekhez kapcsolódó telekrészekre, valamint beépített technológiára, tárgyi eszközökre vonatkozik, jelenlegi állapotukban. Az értékesítésre kerülő vagyonrészekre vonatkozó részletes adatokat, valamint a nyilvános értékesítésen való részvétel feltételeit az ismertető tartalmazza, amely megvásárolható az alábbi címen:

— **Pénzintézeti Központ Rt.,** 1093 Budapest, Lónyay u. 38.
Fábián Zsuzsanna, telefon/fax: (1) 218-2983.
— **KLADO Gépgyártó Rt. f. a.,** 5600 Békéscsaba, Szarvasi út 86—88.
Vári Csaba, telefon: (66) 450-250, telefax: (66) 441-263.
Törökné Rácz Erzsébet, telefon: (66) 450-250, telefax: (66) 441-263.

A termelőegységeket ismertető anyag ára: 5000 Ft, amely tartalmazza a gyárlátogatás és a helyszíni konzultáció

A DÉL-MÜSZI Kft.

az alábbi tanfolyamokat indítja

Békéscsabán 1994. szeptember hó *folyamán:*

— **mérlegképes könyvelő**
— **számviteli ügyintéző**
(korábban: képesített könyvelő)
— **kisvállalkozások gazdasági ügyintézője.**

Érdeklődni, jelentkezni szeptember 1-jétől levélben a 6722 Szeged, Mérey u. 6/C címen, illetve a (62) 324-291 (fax is) és a 325-392-es telefonon lehet.

BALATONI BARANGOLÁS

Kirándulás — erdei iskola- és sporttáborszervezők figyelmébe ajánljuk kedvező árú szolgáltatásainkat.

Nyári üdülőház (szeptember 30-áig):

— 10 ágyas szoba:	2200 Ft/éj
— 6 ágyas szoba:	1680 Ft/éj
— 2 ágyas szoba:	700 Ft/éj

Téli üdülőház (egész évben):

— 6 ágyas szoba:	1920 Ft/éj
— 3 ágyas szoba:	1080 Ft/éj
— 2 ágyas szoba:	900 Ft/éj

Központi szálló (egész évben):

— 3 ágyas szoba:	750 Ft/éj
— 2 ágyas szoba:	550 Ft/éj
— 1 ágyas szoba:	300 Ft/éj

Étkezés:

— reggeli:	77 Ft
— ebéd:	143 Ft
— vacsora:	110 Ft

Csoportok számára kedvezmény!

Cím: Gyermeküdülő-centrum, 8250 Zánka.

Telefon: (87) 348-440. Fax: (87) 348-453

KÖNYVELTESSEN

a kereskedők, vendéglátósok könyvelőirodájában!

Várjuk társadalmi szervezetek, alapítványok, társaságok, egyéni vállalkozók jelentkezését.

ÉRDEKLŐDNI:

Békéscsaba, Szigligeti u. 6. fszt. 1-es, 2-es, 3-as szoba.
Telefon: 06 (66) 321-455/122-es, 123-as, 124-es mellék.

UNICON

Az UNICON Ruházati és Szolgáltató Rt.

békéscsabai és orosházi üzeme

női ruha nagyüzemi gyártására betanító tanfolyamot indít.

Várjuk azon 16—20 éves fiatalok jelentkezését, akik kedvet éreznek a konfekcióipari munkához.

JELENTKEZNI LEHET 1994. SZEPTEMBER 2-ÁIG AZ ALÁBBI HELYEKEN:

Békéscsaba, Illésházi u. 5. szám.
Orosháza, Előd u. 1. szám.

A betanító tanfolyam szeptember 5-én indul.

A lapunk terjesztését végző ügynökség reklámfigurája a gyulai Rőfös Udvarban

Hírek

Valóban segítenek. Lökösházán a beiskolázási támogatásokról döntött a képviselő-testület szociális bizottsága. Az általános iskolások 1500, a középiskolások 3000, a felsőfokú tanintézetek hallgatói pedig 5000 forint beiskolázási segélyt kaphatnak. A lökösházi általános iskolások az idén is ingyen juthatnak tankönyveikhez, s valamennyien térítés nélkül kapnak tízórait.

Válás eleki módra? Hétfőn 18 órakor ülésezik az eleki képviselő-testület. A szervezeti és működési szabályzat, valamint az ügyrend

Scholtz a gyulai Parkban

Scholtz Endre festőművésznek nem kell a szomszédba mennie egy kis ötletességért, ha a közönség meghökkentésére készül. Még az olyan, látszólag szokványos kiállításaira is érdemes odafigyelni, mint amely a napokban nyílt meg a gyulai Park Szállóban.

— A nyarat végre megtalált múzsámmal, Angélával az Isztriai félszigeten és a tokaji alkotótáborban töltöttem — mondta Scholtz Endre. — A most kiállított képek e két helyszín és a Körösök vidékének hangulatát tükrözik. A mediterrán vidék megfestése amúgy is vissza-visszatérő témám. Alapvetően impresszionista képekről van szó. Tervezem azt is, hogy kiállítást hozok tető alá valahol Békés megyében horvát és magyar festők dalmát tengerpartot ábrázoló képeiből. *Zeljko Skalamera* — Belgrádból mostanában Horvátországba áttelepült, Szerbiában viszont szerbnek számító — térképészprofesszor, mellesleg kiváló festő azt ajánlotta, hogy horvát témájú képeimet békemisszióként utaztassam végig Európán.

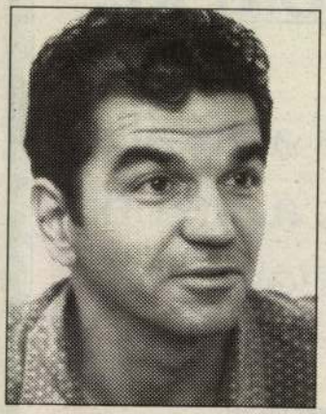

Scholtz Endre festőművész horváthországi képeivel európai körutazásra készül

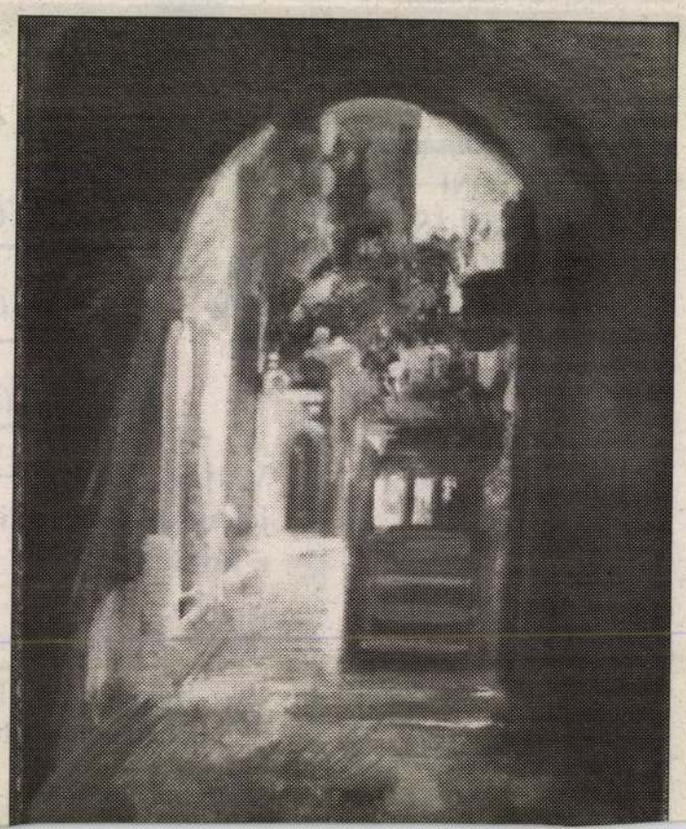

—Állított már ki Gyulán?

— Klubjelleggel igen, a húskombinátban, a Kövizignél és a kórházban. A szálloda határeset kiállítási helyszínként, de az üzemeltető cég vezérigazgatója, *Hupuczi László* kérését szívesen teljesítettem, hiszen részvénytársasága régről támogatja tevékenységemet. Azt se bánom, ha kiolvasható belőle a másik szándékom: Békéscsabát és Gyulát — hogy nagyképűen fogalmazzak — igyekszem „összebékíteni". A kiállítást pedig másik támogatóm, a békéscsabai Hunorg igazgatója, *Tóth Erzsébet* nyitotta meg.

A kiállítás augusztus 31-ig tekinthető meg. A 35 éves, Apcról származó művész 26 éve a megyeszékhely lakója. Nem tudni, dicsekedett vagy panaszkodott, amikor megemlítette, hogy már lopják a képeit — némely olaszok. Földrajz—rajz szakos tanár, ősztől ismét tanít maid a bé-

Ami jó a cipésznek, az nem jó a szabónak

A Gyulai Munkaügyi Bíróság sűrűn látogatott intézmény lett a mai világban. Egyre nő azok száma, akik vélt vagy valós sérelmeikkel az igazságszolgáltatáshoz fordulnak. Persze egy az igazság, de ezer az arca. Nem volt ez másképpen akkor sem, amikor a közelmúltban egy frissen kinevezett igazgató-főrendező minden áron meg akarta mutatni, hogy ő bizony gatyába rázza a gondjaira bízott társulatot. Csakhogy a kis közösség rövid idő múlva szembefordult az új direktorral, aki mindezek mellé, még éles ellentétbe került az intézet egy másik hatalmasságával is. A helyzet végül úgy elmérgesedett, hogy az igazgatónak mennie kellett. Ám ő nem adta föl, perre vitte a dolgot, döntsön az ügyben a bíróság.

A hivatal el is kezdte a tanúk meghallgatását, ahol végre mindkét fél szemtől-szemben elmondhatta a véleményét. (Korábban a beosztottak ezt inkább elhallgatták az esetleges megtorlástól félve.) Csakhogy a vélemény kétféle természetű. Ritkábban tárgyilagos és tényszerű, de annál gyakrabban személyes érzelmekből táplálkozó.

Volt munkatársak és barátok (?!) rótták fel hajdani főnöküknek pökhendiségét, rossz vezetési stílusát és a vezetői jogokkal való visszaélését. Mások azonban rátermettnek, határozottnak és helyzethez illőnek tartották ugyanezt a magatartást. Az egyik ember sokallta a reá bízott feladatot, a másik kevesellte. Volt, aki felívelni vélte, más bukni látta az intézményt.

Megannyi szubjektív, nehezen mérhető állítás. Persze, ahogy mondani szokás, nem zörög a haraszt... Mindenesetre a bíróság csak objektív tények ellenében tud objektív ítéletet hozni. Ezt kívánja meg az igazság, aminek — mint tudjuk — ezer arca van.

Baracsi Magdolna

A gyulai nyugdíjasokért

Az Idősek Világnapján, október elsején gazdag programot szervez a város nyugdíjasai részére a Gyulai Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete. *Dr. Tokaji Ferenc* országgyűlési képviselő tájékoztatója mel-

dalos délutánt is szerveznek Gyula 8 ezer nyugdíjasának örömére. Az egyesület 1500—2000 nyugdíjassal tart közvetlen kapcsolatot — tudtuk meg *Varga Andrástól*, az egyesület elnökétől, aki elmondta, hogy

Scholtz Endre Lenti

Krónika

Antall József kórházban

Antall József miniszterelnök influenzás megbetegedés miatt a SOTE Oktató Kórházában tartózkodik. Az alapbetegségre vonatkozó ellenőrző vizsgálatokat elvégezték, amelynek alapján kizárható a non-Hodgkin limfóma kiújulása.

Alexa Károly hivatali esküt tett

Alexa Károly, az MTI újonnan kinevezett vezérigazgatója letette hivatali esküjét Göncz Árpád köztársasági elnök előtt. Alexa újságírói kérdésekre válaszolva elmondta, hogy lemond az MDF Országos Választmányában viselt posztjáról, és párttagságát is felfüggeszti vezérigazgatói megbízatása idejére.

Előadás a földviták megoldásáról

A földárveréseket követően gyakori a vita a föld korábbi használója és az új tulajdonos között a mezei leltár és a meliorációs költségek megállapításának és megtérítésének módja. Az ezzel kapcsolatos jogszabályokról Szabó István, az FM főmunkatársa, a vitás esetek megoldásának gyakorlati lehetőségeiről Bagyinka Tamás, a növényvédelmi állomás igazgatója tart előadást november 26-án 14 órai kezdettel Békés-

„A törvény a bérlőt védi, nem a tulajdonost"

Elkel egy rakás lakás?

(Folytatás az 1. oldalról)

— Nem elhanyagolandó, mennyiért vásárolhatják meg a lakásokat.

— A törvény ezt is szabályozza. Az önkormányzat csak jobb ajánlatot tehet a törvényben biztosítottaknál, rosszabbat nem. Az eladási ár nem lehet a beköltözhető forgalmi érték 50 százalékánál több. 1989-ben, az utolsó nagy városi lakáseladásoknál ez 65—75 százalékig terjedt. Az eladási ár meghatározása szakértők bevonásával történik. A vételár 10 százalékánál többet első lépcsőben az önkormányzat nem követelhet, a fennmaradó összeget pedig 25 év alatt, részletekben kell törleszteni. Saját jogon kapott kárpótlási jegyet is beszámítanak 100 százalékos értéken, a kamataival együtt. Az eladással kapcsolatos összes költség az önkormányzatot terheli.

— Sokan azt mondják ennek ellenére, hogy az önkormányzatnak nagy a mozgási tere a szabályozásban.

— Ezzel nem értek egyet. Éppen az ellenkezőjéről van szó, a törvény szűkre fogja a szerepkörünket. Még egyszer hangsúlyozom, csak jobbat ajánlhatunk a törvényben foglaltaknál, gondolok itt például az esetleges fizetési kedvezményekre. A törvény a bérlőt védi és nem a tulajdonost.

— Hallani lakbéremelésről is.

— A törvény szerint jövő év június 30-áig nem emelhető a lakbér. Arról még korai beszélni, hogy később mennyi lesz.

NYEMCSOK LÁSZLÓ

Mi a falakat, a kormányok a tetőt építsék!

(Folytatás az 1. oldalról)

Ugyanakkor annak az értetlenségének is hangot adott, hogy míg Ártándnál a román oldalon 22 sávos határátkelő fejlesztésébe fogtak, magyar oldalon semmi sem történik, ugyanakkor Méhkeréknél a magyar fél fejleszti a határátkelőt, román oldalról pedig hozzá sem láttak a munkálatokhoz. Holott — hangsúlyozta — a Bihar Megyei Tanács a Nagyszalontáig vezető út terveit elkészíttette és a költségeket is előteremti, de a román vámszervek feladata a határátkelő kiépítése.

Az őszinte hangulatú tanácskozáson a két megye már működő kapcsolatairól, valamint az együttműködés új lehetőségeiről is szó volt. A találkozót Bihar megyéből és a Román Televíziótól szépszámú újságíró gárda kísérte figyelemmel.

M. B.— B. S. E.

Gyulai diákok a Bodeni-tónál

A ditzingeni Konrad Kocher iskolával kialakított cserekapcsolat keretében a 3. Számú Általános Iskola 12 tanulója és 2 tanára töltött néhány hetet Németországban. Az első hét programjában szerepelt Konstanz és a kalandozó magyarok egyik vesztes csatájának a helyszíne, Merseburg megtekintése, ellátogattak a német-

kedhettek a helyi szokásokkal, hagyományokkal és életformával. Délelőttönként a magyar diákok bepillantást nyerhettek a testvériskolájukban folyó munkába, beültek német társaik óráira és együtt sajátíthatták el az új ismereteket.

Valamennyi tanuló élményekkel teli érkezett haza, nemcsak a nyelvgyakorlásra

Az SZDSZ nyílt levele

A Szabad Demokraták Szövetsége nyílt levelet intézett a kormánykoalíció pártjaként, melyben kifogásolják, hogy a La Stampa cikke nyomán újabb támadást indítottak Göncz Árpád ellen. „Az SZDSZ ismét felkínálja a párbeszéd lehetőségét. Meggyőződésünk, hogy a jelenlegi po-

Előfizetésről – közületeknek

Közületi előfizetőink többségéhez már megérkezett levelünk, melyben tájékoztatást adtunk saját terjesztési terveinkről. Ezt a visszaérkezett megrendelések igazolják. Azoknak, akik valamilyen oknál fogva nem kapták meg levelünket vagy még nem szerepelnek nyilvántartásunkban, az alábbiakra hívjuk fel figyelmüket.

A Békés Megyei Hírlapot 1994. január 1-jétől kiadónk saját terjesztési hálózatán keresztül juttatja el előfizetőinknek. Ezért az 1994. évre vagy annak egy részére vonatkozó megrendeléseket nem a posta, hanem a Népújság Kft. (Békéscsaba, Munkácsy u. 4.) címére kell megküldeni. A megrendelés alapján számlát küldünk ügyfelünknek. A kifizetés történhet természetesen az átutaláson kívül csekkel vagy készpénzzel is. (Előfizetési díj egy hónapra 375 Ft, egy évre 4140 Ft — ekkor 51 számot ingyen kap meg az előfizető!)

Egyúttal arról is tájékoztatjuk közületi előfizetőinket, hogy lapunkat 1994. január 1-jétől az ügyfél által megadott kézbesítői címre továbbítjuk. Kérjük, ne vegyék hát zaklatásnak, ha leendő kézbesítőjük a feltételek megbeszélése céljából megkeresi Önöket.

* * *

Észrevételeiket, kérdéseiket a Vonalban vagyunk telefonszámán, illetve — munkanapokon 9 és 16 óra között — a 441-704-es számon tehetik fel.

Elfogadták az szja-módosítást

Jávor Károly (MDF) az Országgyűlés 70 igen, 2 tartózkodás és 2 nem szavazata által támogatva mondta el felszóla-

nyezetvédelmi kiadások növelése érdekében. Hangsúlyos téma volt a Külügyminisztérium költségvetése. Az ellenzéki pártok képviselői frakciójuk módosítóindítvány-csomagja mellett érvelve szólaltak fel.

Az Országgyűlés nem sokkal este nyolc óra előtt módo-

Így változott a társasági adó

Az Országgyűlés tegnap ismét módosította a társasági adóról szóló 1991. évi törvényt. Az adó mértékét az adóalap 36 százalékában állapította meg, szemben a jelenlegi 40 százalékos kulccsal. Megszületett azonban a minimumadó. Ez az árbevétel 2 százalékának 36 százaléka (1000 forint után 7,20), azoknál az adóalanyoknál, akiknél az adóalap az árbevétel 2 százalékát nem éri el. A minimumadó megfizetése alól mentesítés adható elemi kár és olyan objektív ok alapján, amelyek fennállása a vállalkozás működőképességét veszélyezteti.

Megszűnt az egyéni vállalkozók társasági adótörvény hatálya alá történő bejelentkezésének tilalma, vagyis 1993 után is lehetséges a két adónem (társa-

Nőnek a távközlési díjak

Elkészült, s január 1-jével hatályba lép a közcélú távbeszélő szolgáltatások díjainak szabályozásáról szóló rendelet. Ennek értelmében jövőre átlagosan 11,3 százalékkal növekednek a távközlési tarifák. Jövőre az egy impulzusért fizetendő díj továbbra is 5 forint marad, ezért a pénzért azonban kevesebb ideig lehet telefonálni mint korábban. Az árnövekedések leginkább az egyéni előfizetőket érintik, ugyanis a differenciált díjemelés ebben a körben a 17-18 százalékot is elérheti. A legnagyobb mértékben, 20 százalékkal a havi előfizetési díj drágul, míg a legkevésbé, 7,7 százalékkal a nemzetközi beszélgetési tarifák emelkednek.

Pénzbehajtókat keresnek

Pénzbehajtókat keres az Állami Vagyonügynökség, hogy hozzájusson mintegy 150 millió forintos kintlevőségéhez. Mintegy 20, részben ÁVÜ-tulajdonban lévő cég nem fizette be ugyanis november 20-áig tavalyi gazdálkodása alapján keletkezett osztalékát. Miután az ÁVÜ apparátusa túlterhelt, ezért pályázat útján elsősorban ügyvédi irodákat keresnek a pénz behajtására.

A minimálbérekről

Ma szakértői egyeztetésen készíti elő az Érdekegyeztető Tanács bér- és munkaügyi bizottsága a jövő évi minimálbérről, az ajánlott keresetemelési mértékekről megkötendő megállapodást. Az álláspontok meglehetősen távoliak. A munkavál-

Csónak a Körösön

A képek között akad egy-két békési ihletésű is, mint például a fenti „Csónak a Körösön" című

FOTÓ: LEHOCZKY PÉTER

A budapesti Wintertime (Téli idő) Stúdió és a békéscsabai Studióra Bt. az elmúlt hét végén divatbemutatót szervezett Békéscsabán a Jókai Színház Vigadótermében.

A szervezők egy képzőművészeti kiállítással is összekapcsolták a látványos rendezvényt. A vigadó-galériában ugyanis ekkor nyitották meg Scholtz Endre békéscsabai festőművész pasztell-tárlatát. A kiállított csaknem 20 művet elsősorban a francia főváros és a mediterrán tájak ihlették. Az Erzsébet-napra válogatott alkotásokat már csak ezen a héten tekinthetik meg a képzőművészet iránt érdeklődők.

Emelik a kötelező biztosítást

Ha a háromoldalú érdekegyeztető bizottság — a biztosítók, az érdekelt tárcák és az érdekképviseletek — képviselői a héten egyezségre jutnak, a hét végére a pénzügyminiszter asztalára kerülhet a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás díjemelésére vonatkozó javaslat — jelentette be tegnap Asztalos László, az Állami Biztosításfelügyelet vezetője. Hozzátette: majdnem bizonyos, hogy 18 gépjárműtulajdonosok december elején értesülhetnek a jövő évi díjakról.

A casco-díjakat a négy biztosító közül csak a Hungária emeli, a többi pénzintézetnek egyelőre nincs ilyen szándéka — erről ugyancsak tegnap tájékoztatta a sajtót a Magyar Biztosítók Szövetségének vezetője. Elmondta: sem a szövetség, sem az Állami Biztosításfelügyelet nem koordinálja a casco-díjadést, a Garancia pedig jövőre tervezi ennek a módozatnak a bevezetését. A Hungária Biztosító jövőre 20 százalékkal növeli a casco-díjakat. Az ÁB-Aegon Biztosítónál elmondták, hogy Budapesten már egy éve gyakorlatilag nem kötnek casco-biztosítást, vidéken is csak igen keveset, ügyfeleik száma néhány tízezerre tehető. Díjemelést egyelőre nem terveznek. Ugyancsak nem áll szándé-

Változnak az illetékek

Az inflációhoz igazították az 1994. január 1-jétől életbe lépő, módosított illetéktörvényt és egyidejűleg néhány új szabályt is életbe léptettek.

A parlament által most elfogadott törvény értelmében 1994-ben a vagyonszerzési illeték — az úgynevezett visszterhes szerződések (adásvétel, tartási megállapodás) — esetén az ingatlanok (kivéve lakás) és a törvényben meghatározott ingóságok (gépkocsi és pótkocsi kivételével) után a napi forgalmi érték 10 százaléka lesz. (Jelenleg ez csak 5 százalék). A vagyonszerzés az öröklés vagy az ajándékozás esetén a terhekkel csökkentett forgalmi érték után illetékköteles, a legszűkebb, azaz I. fokú rokonsági csoportban (szülő, gyermek, házastárs) 10 százalék (ma 5 százalék); a II. fokú rokonsági csoportban (unoka, nagyszülő, testvér) 14 százalék (ma 8 százalék); a III. fokú csoportban (mindenki más, az I—II-es rokoni körön kívül) 20 százalék (ma 10 százalék) lesz.

— Milyen esetek tartoznak a kivételezettek körébe? — kérdeztük a Pénzügyminisztérium képviselőjét.

— Ha valaki adásvétellel, vagy tartási szerződéssel jut lakástulajdonhoz, akkor az illeték mértéke 4 millió forintos vagyoni értékig, akárcsak ma, a forgalmi érték 2 százaléka marad. Ha azonban a lakás értéke meghaladja ezt az összeget, akkor a 4 millió forint feletti rész után már 6 százalék illetéket kell fizetnie a vevőnek. Csere esetén csak a lakások forgalmi értékének különbözete az illeték kiszabásának alapja. Csak az értékkülönbözet illetékköteles abban az esetben is, ha valaki a régi lakását eladja, de egy éven I—II—III-as rokonsági viszonytól függően ezek mértéke azonban 5-8-10 százalék.

— Hogyan módosul a lakótelek örökösödési illetéke?

— A lakóházépítés céljára felhasznált örökölt vagy ajándékba kapott, netán megvett telek továbbra is feltételes illetékmentességet élvez akkor, ha a telken 4 éven belül lakóházat építenek.

— A gépjármű átírásának illetékei is alapvetően megváltoznak?

— A jármű kora szerint differenciált, köbcentiméterenkénti 3-4-6 forint helyett január 1-jétől egységesen 6 forint lesz minden köbcenti után a vagyonszerzési illeték.

— A legtöbb illetéket a mindennapi életben a hivatali eljárásokért fizetjük. Hogyan alakulnak e tarifák jövőre?

— Az államigazgatási eljárások illetékei a jogalkotók szerint kirívóan alacsonynak vélt díjtételeknél változnak. Az úgynevezett általános eljárási illeték 300 forintról 500 forintra emelkedik, a jogorvoslati kérelmek illetékének minimuma a mai 600 forintról 1000 forintra nő. Az ingatlan-tulajdonjog, illetve vagyoni értékű jog bejegyzésének illetéke a mai 1000 forintról a duplájára emelkedik.

— Szociális indokból lehet-e a jövőben is méltányos elbírálást, netán illetékmentességet kérni?

— Az erre vonatkozó szabályok nem változnak. Aki szociális körülményei, alacsony jövedelme miatt nem képes a megállapított vagyonszerzési illetéket megfizetni, az részletfizetést, halasztást vagy illeték-elengedést kérhet. Ilyenkor az illetékhivatal egyedi eljárás keretében környezettanulmányt

Nyereséggel zártak

Rendkívül jó évet tudhat maga mögött a Mezőhegyesi Fémipari Szövetkezet: az elmúlt évi nyeresége 13 millió forint volt. (A megelőző év, tehát 1992 mérlege: 10 millió forint veszteség!) A nyereséges gazdálkodás következtében a szövetkezetben tavaly 60 százalékkal nőttek az átlagkeresetek. Az idén a tervek szerint a bevételek növekedése 14 százalékos, a kereseteké pedig 20 százalékos lesz. Cél: a dolgozók átlagjövedelme érje el az évi 400 ezer forintot.

Munkanélküliek márpedig vannak!

Statisztika ide vagy oda, akit izgatnak a tények, az legyint a száraz adatokra. A gádorosiak is ezt teszik, ha hallanak a településre vetített munkanélküli ráta csökkenéséről. A hivatalos kimutatás ugyanis csak azokat regisztrálja, akik a munkaügyi központtól kapnak ellátást. (Ebből az adatból még a pályakezdő fiatalok is kimaradnak.) De mi van a többiekkel? Gádoroson januárban 130 munkanélkülinek fizet az önkormányzat jövedelempótló támogatást. 1993-ban 4,2 millió forint volt ez a jellegű kiadás, várhatóan az idén erre jóval többet kell szánni.

„Erőre kaptam és feltöltődtem"

Magyar festő Párizsban, a kontrasztok világában

Párizs a legtöbb művész számára a keserűség és a vidámság, a fekete és a fehér együttes megjelenésének antagonisztikus világa. Ide jött Ady Endre, hogy kipihenje szerelmi bánatát, s ide tért vissza örömében. Művészi látásmódja itt kapott új erőre, s ha burjánzott benne az alkotó vágy, ide jött megpihenni. Legyen az festő, író, színész vagy bárki más, aki a művészetet gyakorolja, s nemcsak élvezi, annak Párizs a kezdet és a vég.

Scholtz Endre fiatal festő, Békéscsabán él és tanít. A közelmúltban a művészetek városában, Párizsban járt, s ott szerzett élményeiről beszél.

— Már évek óta szerettem volna bemutatkozni Európában, s megmérettetni magam, hogy lássam, vajon amit csinálok, az csak nekem tetszik vagy másoknak is. Kíváncsi voltam, hogy Párizsban, ahol harmincezer festő él és dolgozik, mit szólnak a munkáimhoz...

Aztán a véletlen hozta, hogy Scholtz Endre Csorváson az 1848-as ünnepségek idején *dr. Habsburg Ottónak*, a Páneurópai Unió elnökének Dalmáciát megjelenítő pasztellt adott át. A családi emlékeket visszaidézve ötlött mindkettőjük fejébe, hogy talán az ilyen típusú, könnyed, kicsit impresszionista képekkel meg lehet jelenni külföldön is. Rövid idő alatt megszervezték, hogy Scholtz Endre a katolikus misszió pénzén egy hétre kiutazhasson Párizsba és ott képeit kiállíthassa.

— Az Albert Toma Katolikus Misszió vendégeként a Republik téren állíthattam ki. A hely rendkívül frekventált, így szerencsére nagyon sokan láthatták a mintegy 15 kiállított képemet. Nagyon érdekes, hogy a franciák egyáltalán nem ismerik a magyarokat. Nem tudnak rólunk se jót, se rosszat, így kuriózumnak számított, hogy valahonnan Európából, éppen Magyarországról ide jön egy magyar művész és bizonyítani akar. Bizonyítani, hogy a magyar művészet és kultúra nem szürkült el, és többet tud, mint a csillogó Alföldet megfesteni, vagy a fehér falú tanyák magányosságát, s benne az emberi tragédiát megeleveníteni.

„Párizsban mindent lehet" — vallják a világjárók, és valóban így van. A fehérek és feketék sűrű egyvelege, a mindenféle náció együttélése káprázattal tölti el a fehér bőrű, őshonos európait. Párizsban, állítják gunyorosan a franciák: már több a fekete, mint a fehér ember, de ez valahol attól szép, amitől egy kicsit meglepő is. A városi nyüzsgés, a szabályok be nem tartása, a féktelen szabadság megigézi az európai embert. S fokozza megdöbbenését, hogy a falakon belül, így a missziónál is harmónia és békesség uralkodik, az élvezetek mértékletes megjelenése éppúgy jellemző a művészetekre, mint a francia konyhára, a híres konyakra vagy bármely náció ide hozott szokásaira.

— Sokat adott nekem a kintlét. Erőre kaptam és feltöltődtem, éppen az ellentmondások révén. Mert nem vagyok híve a hazai népieskedésnek, az egyoldalú beszűkülésnek, és kis alföldi városból származó művészként belecsöppenve egy monumentális erőtérbe, előbb kicsinek, majd nagynak, később rendkívüli élményekben gazdagnak éreztem magam. Nem nagyzásból vagy kivagyiságból kell Párizsba menni, hanem azért amiért kiment Ady Endre vagy más magyar művész a század közepén vagy elején. Odakint a közönség műértő. Beleszületett egy csodálatos építészeti kultúrába, megszokta a tárgyak kifejezésmódját, nem kell neki semmit megmagyarázni, mert eleve ért a képzőművészethez, melyért úgy állnak sorba, mint itthon a kenyérért. Olyan atmoszférában él a művész és a műértő közönség, amely benne van a levegőben, ahol nincs helye magyarázatnak, mert a dolgokat pontosan úgy látják, ahogy azok vannak — magyarázza Scholtz Endre.

A kiállított képek és az itthoni Scholtz-festmények impresszionista jellegűek, vidám színekkel, könnyed ecsetkezeléssel mutatják be a művész gondolatvilágát. Képei majdnem tájkép jellegűek, s nem vételenül éppen a politikai festővé válás stádiumában születtek. Bemutatják Dalmáciát, amely a valóságban sokkal lepusztultabb, mint ahogy Scholtz képein megjelenik. A dubrovniki sikátorok, a tengerpart idilli képet mutat és éppen vidám színeivel ütközik a mai valósággal.

— A dubrovniki sikátort már többször megfestettem ilyenolyan megközelítésben, és nem zavar az, hogy sokan úgy vélik, gyakran visszatérek erre a témára. Ennek oka, hogy a mai ember éppen úgy érzi magát, mint ahogyan a sikátorkép mutatja: szűk folyosón, zsákutcában, magányosan, csapongás, gondolati és valóságos lehetőségek híján. Nincs kitörési lehetőség. Érzéseimet újratermelem, nem ragaszkodom mereven egyetlen képemhez sem, s nem szégyellem, ha ugyanazt kétszer festem meg éppen amiatt, hogy nekem is, mint a közönségnek, lehetőségekből jut a legkevesebb. Jó lenne, ha mindenki eljuthatna Párizsba, hogy megbékéljen az ellentétekkel, érezhesse, a fehérhez szorosan hozzátartozik a fekete, a szomorúsághoz a vidámság, a rideg valósághoz a líra. Kontrasztok nélkül nem érvényesül önállóan egyik sem. S ez igaz a művészetre és a mindennapi életre egyaránt — mondotta befejezésül Scholtz Endre.

PAPP JÁNOS

„Kíváncsi voltam, hogy Párizsban, a művészetek városában mit szólnak a munkáimhoz"

FOTÓ: LEHOCZKY PÉTER

Keresünk fiatal KERESKEDELMI és PÉNZÜGYI VEZETŐKET frissen privatizált alföldi textilipari vállalathoz.

A szakmai önéletrajzokat a következő címre kérjük:

Rell Gabriella,
1107 Budapest, Szállás u. 21.

Dinamikusan fejlődő cégünk
külszolgálati munkatársat keres
szeszes és üdítőital értékesítésére.

FELTÉTELEK:
— Gyomaendrőd, Mezőberény, Békéscsaba, illetve környéki lakhely
— saját gépkocsi
— tárolóhelyiség, kb. 25 m²
— saját telefon
— legalább középiskolai végzettség.

ELŐNY:
— szakirányú végzettség
— üzletkötői gyakorlat.

AMIT NYÚJTUNK:
— biztos munkahely egy nemzetközi vállalatnál
— teljesítménnyel arányos jövedelem alapbér + jutalék + prémium
— költségtérítés.

*Ha Ön érdeklődik egy biztos és perspektivikus állás iránt, **küldje el pályázatát 1994. január 31-éig a 9002 Győr, pf. 541. címre.** Legyen egy jó közösség megbecsült tagja!*

Olcsó padlószőnyeg Békésszentandrásról!

Eladásra kínálunk olcsó, 4 méter széles, I. o. filc típusú, habalátétes padlószőnyeget 1250—2200 Ft/fm fogyasztási áron, többféle színben és minőségben.

Háztextília és Mintakártya Kft. padlószőnyeg-raktára, Békésszentandrás, Szt. András u. 2.
Telefon: (66) 311-461. Munkanapokon: 9—16 óráig. Szombat, vasárnap zárva.

ÁFÉSZ Kiskunfélegyháza
INTEGRÁL
MEZŐGAZDASÁGI ÁRUHÁZA
Kiskunfélegyháza, Kecskemét út 173.

Engedményes, illetve reklámáron hozza forgalomba az alábbi árukat:

— 33x3	szerkezeti cső	650 Ft/szál
— 22x2,5	szerkezeti cső	450 Ft/szál
— 21x2	szerkezeti cső	250 Ft/szál
— 30x30x2	szerkezeti cső	40 Ft/kg
— 40x40x4	zártszelvény	40 Ft/kg
— 60x40x4	zártszelvény	40 Ft/kg
— 6/4"	horganyzott cső	315 Ft/fm
— 200 l-es műanyag hordó		990 Ft/db
— 10 cm-es műanyag rekesz		192 Ft/db
— 4—6, 7,5—8,5—10,5 m széles fátyolfólia		23,70 Ft/m²
— burgonya (vírusmentes minigumó)		3,60 Ft/db
— 1,5 kg-os Basnolin		296 Ft
— 25 kg-os Basnolin		3710 Ft

Fentieken kívül rendelkezésre állunk szinte a teljes korai és import vetőmagokkal, illetve növényvédő szerekkel.

Várjuk kedves vásárlóink érdeklődését személyesen vagy a (76) 361-105-ös és a 362-971-es telefonokon.

VÁLLALKOZÓK, MAGÁNSZEMÉLYEK FIGYELEM!

A Gyomaendrőd és Vidéke ÁFÉSZ *pályázatot hirdet* az alábbi ingatlanok megvételére:

— **Gyomaendrőd, Apponyi u. 14. sz.:** mini diszkontáruház, dobozüzem, műhelyépületek, udvarrész.
— **Gyomaendrőd, Fő út 128. sz.:** Besenyszegi üzletház,
— **Gyomaendrőd, Katona J. u. 22. sz.:** élelmiszerbolt, italbolt.
— **Gyomaendrőd, Fő út 177. sz.:** volt hatósági húsbolt.
— **Gyomaendrőd, II. ker. 49. sz.:** élelmiszerbolt.
— **Gyomaendrőd, Hősök tere 6. sz.:** iroda, üzem.
— **Gyomaendrőd. 24601. hrsz.-ú, 2039 m² területű templomzugi telek.**

A pályázatok beérkezésének határideje: 1994. január 28.

Cím: **Gyomaendrőd és Vidéke ÁFÉSZ, Gyomaendrőd, Kossuth L. u. 33. sz.**

Több pályázó esetén versenytárgyalást tartunk.

Részletes felvilágosítást ad az ingatlanokról dr. Kulcsár Lászlóné elnök személyesen vagy a (66) 386-874-es telefonon.

CSEPELI PIÉRT
Közületek, viszonteladók, intézmények figyelem!
CSEPELI PIÉRT

A CSEPELI PIÉRT KERESKEDELMI KFT.
MEGNYITOTTA
BÉKÉSCSABAI DISZKONTRAKTÁRÁT!
Értékesítés nagykereskedelmi áron.

ÁRUKÍNÁLATUNK:
- háztartási papíráruk
- irodaszerek
- csomagolóanyagok
- füzetek
- iskolai felszerelések
- zsebszámológépek
- műanyag poharak
- műanyag eldobható tálak
- ragszalag, PVC 50/66.

És egyéb áruk bő választékával várjuk kedves vásárlóinkat.

Szolid ár, ön a csepeli Piérttel jól jár!

Nyitva:
hétfőtől csütörtökig 7—15.30 óráig, pénteken 7—12.45 óráig.

Cím: 5600 Békéscsaba, Szerdahelyi út (a Vidia területén). Telefon: 453-153/50.

Tátika-verseny gyermekeknek

A sarkadi Bartók Béla Művelődési és Szervező Központ külföldi és magyar együttesek, énekesek klippjeinek utánzására Tátika-versenyt hirdet. A tizennégy évüket még be nem töltött gyermekek jelentkezését február 9-ig várják. Az utánozni kívánó együttes vagy énekes hanganyagának beszerzéséről az induló versenyzőknek kell gondoskodniuk. A február 11-én megrendezésre kerülő verseny helyezettjei értékes jutalmakban részesülnek.

Újabb telefonbekötések

A kondorosi önkormányzat és a Matáv megállapodása alapján 1994. március 31-éig a meglévő 505 telefont további 79 bekötése követi.

A lakosságért

A városellátó szervezet Mezőhegyesen több szolgáltatással áll a lakosság rendelkezésére, így többek között vállal fuvarozást, szennyvízszippantást, szemétszállítást, sőt még szántást is. A szolgáltatások díjai meglehetősen alacsonyak, például tavaly a szemétszállításért havonta mindössze 50 Ft-ot plusz 6 százalék áfát kellett fizetniük a helybelieknek.

Nyolcadikosok figyelmébe

A nagy érdeklődésre és a várható túljelentkezésre való tekintettel a Békési Mezőgazdasági Középiskola közbiztonsági gimnáziumi osztályába iratkozók jelentkezési lapjait már január végétől várja az iskola. A jelentkező tanulókat 10-es létszámú ütemezéssel küldik Békéscsabára a rendőrorvosi egészségügyi vizsgálatra. A felvételi vizsgákat február 17-én és 18-án délelőtt 8 órától a középiskola épületében tartják.

Lesz-e vezetékes gáz Zsadányban?!

Január 13-án hét észak-békési kistelepülés, Biharugra, Körösnagyharsány, Okány, Zsadány, Újszalonta, Geszt és Mezőgyán vezetői Zsadányban megvitatták annak lehetőségét, beköthetőek-e a falvak vezetékes földgáz-ellátásba. A több százmillió forintos beruházáshoz egyenlőre nincs pénz, a Dégáz is csak 1996-tól vállal kivitelezést.

Főként fék- és karosszéria-hibák miatt „buktak meg" járművek

Utánképzésben élen az ittas vezetők

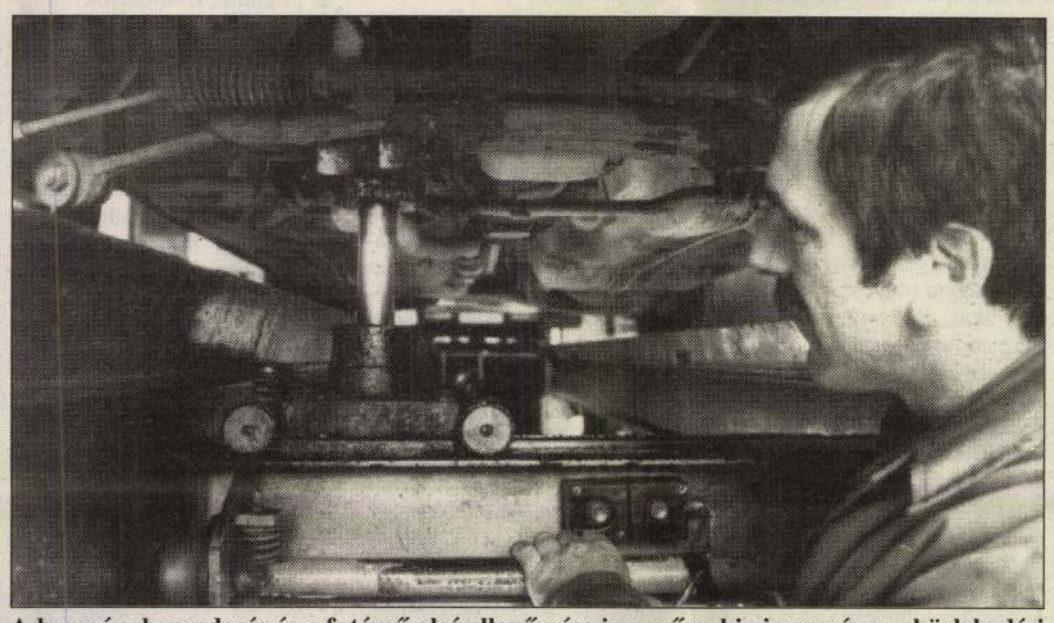

A kormányberendezés és a futómű alsó ellenőrzése is a műszaki vizsga része a közlekedési felügyeleten

FOTÓ: KOVÁCS ERZSÉBET

A Békés Megyei Közlekedési Felügyelet szakáganként értékelte a közelmúltban 1993-as tevékenységét. Dobókői György és Susánszki György osztályvezetőket arra kértük, hogy foglalják össze a tényeket, tapasztalatokat.

— A tavalyi évben, június 30-áig felülvizsgáltuk a már kiadott 102, gépjárműoktatásra szóló képzési engedélyt — kezdték. — Harminc esetben az engedélyt — módosításokkal és kiegészítésekkel — határozatlan időre meghosszabbítottuk, 10 esetben az engedély felfüggesztésére került sor, 62 esetben pedig visszavontuk. A felülvizsgálattal kapcsolatban hozott határozataink ellen egyetlen fellebbezést sem nyújtottak be az érintett képzőszervek. Részt vettünk a vizsgahelyek felülvizsgálatában, az új vizsgahelyek kijelölésében is. (Békéscsabán és Orosházán teljes körű jármű-, Békésen és Mezőberényben mezőgazdasági vontatóvizsgáztatást végzünk.) 1993-ban 35 562 járművezetői vizsgát regisztráltunk, ebből 22 913 volt „B" kategóriás, személygépkocsikra vonatkozó. 3797 új vezetői engedély került kiadásra.

— *Az utánképzés is a felügyelethez tartozik. Mennyien végezték el?*

— Tavaly 434-en jelentkeztek, és végezték el az utánképzést. Még mindig jelentős az ittas vezetők aránya. Az elmúlt évben az összes jelentkező 53,9 százaléka ittas vezetés miatt került utánképzésre.

— *A közúti járművek műszaki vizsgáztatásánál milyen a kép?*

— Összesen 52 587 járművet vizsgáltunk meg, ez 6,7 százalékkal haladja meg az előző év vizsgadarabszámát. A megvizsgált járművek 2,2 százaléka nem volt megfelelő. A leggyakoribb hibák a fékszerkezetnél és a karosszériánál fordultak elő. Jellemző az elhanyagolt járműveknél a hibák halmozódása.

— *Úgy tudom, a vasúti átjárókra is nagy figyelmet fordítottak.*

— A közutakon és a közforgalom elől el nem zárt magánutakon lévő vasúti átjárókat vizsgáltuk felül. Ennek során 342 átjárót ellenőriztünk. A partnerszervekkel összehangolt munka során nagyon kevés — 25 — olyan közút—vasút szintbeni kereszteződést találtunk, amely a jogszabályi előírásoknak maradéktalanul megfelelt volna, illetve fenntartási jellegű munka végzésére nincs szükség.

NY. L.

Bajnok hajkefével

A Bem utcai kis családi házon van még mit dolgozni. Hiányzik a lépcső, a korlátok, a kerítés. Szóval kell még költeni rá néhány százezret. A fodrászszalon azonban üzemel. S aki miatt ezt az üzletet felkerestem Veszpiné Vagyon Edit, fiatal kora ellenére szép sikereket tudhat magáénak.

Az újkígyósi, szép szőke asszony éppen egy rövid frizurát fésül. Jár a keze, nem zavarja, hogy közben kérdezgetem.

— Még szakmunkástanuló koromban kezdtem el fodrászversenyekre járni. Elsős voltam, amikor összetettben országos harmadik helyezést értem el. Ez, ha jól emlékszem, 1990-ben volt. A rákövetkező esztendőben, 1991-ben, még mindig tanulóként országos bajnokságot nyertem. Aztán úgy éreztem, kicsit abba kell hagynom, mert nagy teher volt a versenyzés, a tanulás és a munka. Persze a babérokon addig sem pihentem, mert tanulóm volt és ő vitte tovább a sikersorozatot, mert gálafrizurával második helyezett lett. Gondolhatja, büszke voltam rá.

— *Mint ahogy — gondolom — Önre is büszke a mestere, Szeverényi Mihály.*

— Akivel jelenleg a londoni Európa-bajnokságra készülünk.

— *Ne siessen annyira. Ha jól tudom, 1993-ban is volt valami említésre méltó!*

— Az elmúlt esztendő novemberében az országos versenyen vágással a 2., összetettben a 3. lettem.

— *Most már visszatérhetünk Londonra...*

— Február 3-án lesz a válogató verseny. Keményen készülünk rá. Ez azt jelenti, hogy heti három alkalommal „edzünk" a modellemmel. De London előtt még szeretnék részt venni a Budapesten megrendezésre kerülő nemzetközi versenyen is, amire február 5-én kerül sor.

— *Mondja, Edit! Tudják itt, Újkígyóson azok, akik frizurára beülnek a székébe, hogy milyen híres?*

— A vendégeim tudják. Drukkolnak, s ez nagyon jólesik.

— *Befejezésül hadd kérdezzem meg, nem kell nagyon a zsebbe nyúlnia, hogy egy országos vagy nemzetközi versenyen részt vehessen?*

— De jó, hogy említi. Valószínűleg nem tudnék elmenni, ha nem lenne az újkígyósi Fa-, Lemezfeldolgozó, akik szponzorálnak, akiknek nagyon hálás vagyok ezért.

LA-LI

Veszpiné Vagyon Edit Újkígyósról Londonba készül. Meg is van minden esélye arra, hogy eljusson a ködös Albionba

FOTÓ: B. V.

Megjelent a Cabiansky Kalendár

A felújított Cabiansky Kalendár negyedik évfolyama készült el tegnap kétezer példányban. A békéscsabai önkormányzat, a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal, valamint a Csabai Szlovákok Szervezete által támogatott kiadványt idén Hlebnyiczky János, Mazán Mátyás és dr. Valeria Kalná szerkesztette, míg a munkálatokat Somogyi Józsefné fogta össze.

A szép kivitelű kalendár sok írást tartalmaz. Többek között az 1905-ös békéscsabai Kossuth-szoboravatás eseményeiről, a naptárak múlt századi kiadójáról és szerkesztőjéről, Fejérpataky-Belopotocki Gáspárról olvashatnak a szlovákul tudók. De megemlékeznek a század elején Jaminában lelkészkedő Linder Lászlóról, aki sokoldalú tevékenysége mellett a Cabiansky Kalendár szerkesztője is volt. Olvashatnak Bél Mátyásról, Trencsén és Békéscsaba személyekhez kötődő kapcsolatáról, valamint Békéscsaba újratelepítésének tavalyi, 275. évfordulós eseményeiről. Két nagylaki szlovák író novellája, Csarejsné Hrabovszki Ilona naiv festő önéletírása és munkásságának értékelése, valamint Dedinszky Gyula elmaradhatatlan csabai anekdotái is szerepelnek a kalendárban. Vannak még írások Petőfi szüleiről, néhány évfordulós településről is. A könyvecskét egyelőre a szlovák intézményekben és az evangélikus egyháznál lehet megvásárolni.

B. S. E.

Olvasóink írják

Az itt közölt vélemények nem okvetlenül azonosak a szerkesztőségével. Az olvasói leveleket a szerzők előzetes hozzájárulása nélkül, mondanivalójuk tiszteletben tartásával, rövidítve jelentetjük meg.

Visszhang

Vélemények egy levél nyomán

Id. Ramasz István 1993. december 20-án megjelent, „Nem sok idő van már hátra" című olvasói levele és Szabó Sándor „Ezt kapta Ön a múlt rendszertől" című válasza többeket vitára, levélírásra ösztönzött. Érvek és ellenérvek fogalmazódtak meg, alább részleteket közlünk olvasóink leveleiből.

„Id. Ramasz István cikkének nagy részével egyetértek, szinte mindent megírt, ami bennünket, az egykori cselédeket, zselléreket, a 3 millió koldus utódait károsan és embertelenül érintett.

A föld kárpótlása még nem fejeződött be, de ennek dacára van már jó néhány ember, aki összevásárolt több tucat hektár földet, tehát már megkezdődött az úri birtokok kialakítása, ahol bizonyára cselédekre és egyéb munkát végző emberekre lesz szükség. Természetesen ez a kárpótlás is kiárusítás a gyárak, üzemek, szállodák és más egyebek esetében és zajlik. Hogy honnan szereztek e célra milliókat, sőt milliárdokat egyesek, azzal nem vergődik senki... Ez a kormány a demokráciát csak emlegeti, de esze ágában sincs a többség akarata szerint cselekedni, természetesen a ma uralkodó pártok többsége szerint cselekszik.

Ma az a kérdés, hogy az oroszok ittléte felszabadulás vagy megszállás volt-e. Az egyik vélemény, hogy azoknak az embereknek, akiktől az akkori kormány elvett 50—60, több száz vagy ezer hektár földet, azoknak megszállás, az, akik ezt megkapták, az országban mintegy 600 ezer család, akik a Horthy-rendszer alatt cselédek és egyéb kisemmizettek voltak, azoknak ez felszabadulás volt. Ezzel jómagam is egyetértek..."

TATÁR GÁBOR,
NAGYSZÉNÁS

„...elég sűrűn elhangzik, még a parlamentben is: a jelenlegi rendszer a négyéves ciklus alatt az országnak több kárt okozott, mint a Kádár-korszak 35 év alatt. Elismerjük, hogy sok kivetnivaló volt abban a rendszerben is, amitől elhatárolják magukat, de az elmúlt négy év történései között is van sok negatívum.

Röviden vegyük sorra — a teljesség igénye nélkül —, hogy ez a rendszer mit adott?

1. Elsőként ragadták ki az országot a zsarnokság függőségi karmai közül, és vezették a szabad demokratikus fejlődés útjára. Igen. Miközben erőteljesen sodródik egy másik függőségi rendszer felé.

2. Elsőként léptek ki a KGST-ből. Ezzel, a keleti piac egyoldali felmondásával 650 ezer fős stabil munkanélküli hadsereget teremtettek.

3. Elsőként zavarták ki az oroszokat. Azóta a NATO katonai egységei szabadon röpködhetnek keresztül-kasul rajtunk.

4. Először számolják fel a kényszergazdaságot és vezetik a parasztságot a szabad gazdálkodás útjára? Tény, hogy azt a mezőgazdaságot valóban kényszerrel kovácsolták össze, aminek Európában, de azon túl is igen sok csodálója volt, igen sok jó példával.

Most polgári demokratikus köztársaság van. Benne szabadság mindazoknak, akik hatalmon vannak, az őket támogató, jómódú középréteg kialakulásával a nyomor, szegénység szintjére lecsúszott nagy tömeggel szemben. Abban reménykedik ez az utóbbi réteg — és ebben osztozik Ramasz István véleményével —, hogy nem sokáig.

KISS MIHÁLY NYUGDÍJAS TANÁR

Tisztelt Szabó Sándor!

Ön az érem egyik, annak is a torzított oldalát mutatta fel. Ugyanis az államadósság az MDF kormányzása alatt is folyamatosan nőtt. A belső duplájára, a külső is néhány milliárd dollárral! Ehhez mit tud szólni? „Tönkretették földjeinket, erdeinket, vizeinket" — állítja Ön. Konkrétabban kellett volna: hogyan, mivel, mennyire? „Erkölcsileg lezüllesztették az országot" — írja. Értsem ezt úgy, hogy most egy züllött országban élünk? Kamatadó. Nem ez a döntő ebben a kérdésben, hanem az, hogy az infláció 20—22 százalék, a betéti kamat pedig 12,5 százalék, ergo, ott „kopik el" kis pénzünk a bankban, értékvesztése részben fedezi a pazarló költségvetés kompenzálásának egy részét...

A most kialakuló öthektáros átlagos birtoknagysággal nem tudom, mit lehet kezdeni tőke és támogatás nélkül.

Uram! Itt 1989—90-ben minden ép eszű ember változást akart, de nem ilyet, hanem olyat, amilyet Lakitelken ígértek az alapító atyák."

METLICSÁK ISTVÁN, BÉKÉSCSABA

Tisztelt Szabó Úr!

„...Előrebocsátom, nem vagyok elfogult, én sem lelkesedtem a múlt rendszerben, de elismertem, s elismerem most is azt, ami akkor jó volt, s egyre inkább kezd kinyílni a szemem a mai valóság láttán.

Munkanélküliség. Ön szerint a munkanélküliek fele nem is akar dolgozni, hiszen „feketemunkából" remekül megél, s közben kapja a segélyt is. Van ilyen is, Budapesten lehet, hogy több is. — Ám járt már ön olyan faluban, ahol az emberek majd fele munkanélküli?

A szocialista rendszer elvette a szabadságot. Igaza van, ha túlzottnak is tartom azokat a számokat, amit ön leírt. Ám most milyen szabadság van, amikor az emberek félnek, hogy utcára kerülnek, s ezért megalkuvók lesznek. S milyen szabadság az, amikor a rádióban és a televízióban pártállami diktatúra uralkodik?

Kereskedelem, piac. Igen, árubőség van, de amikor napi megélhetési gondokkal küszködnek az emberek, akkor talán még az is jobb volt, mikor sorba kellett ugyan állni a banánért, de mindenkinek volt annyi pénze, hogy be tudjon állni a sorba.

S. J., BÉKÉSCSABA

*

Szerkesztőségünk e témában a vitát ezennel lezárta.

Scholtz Ervin

Megörökített tanári kar

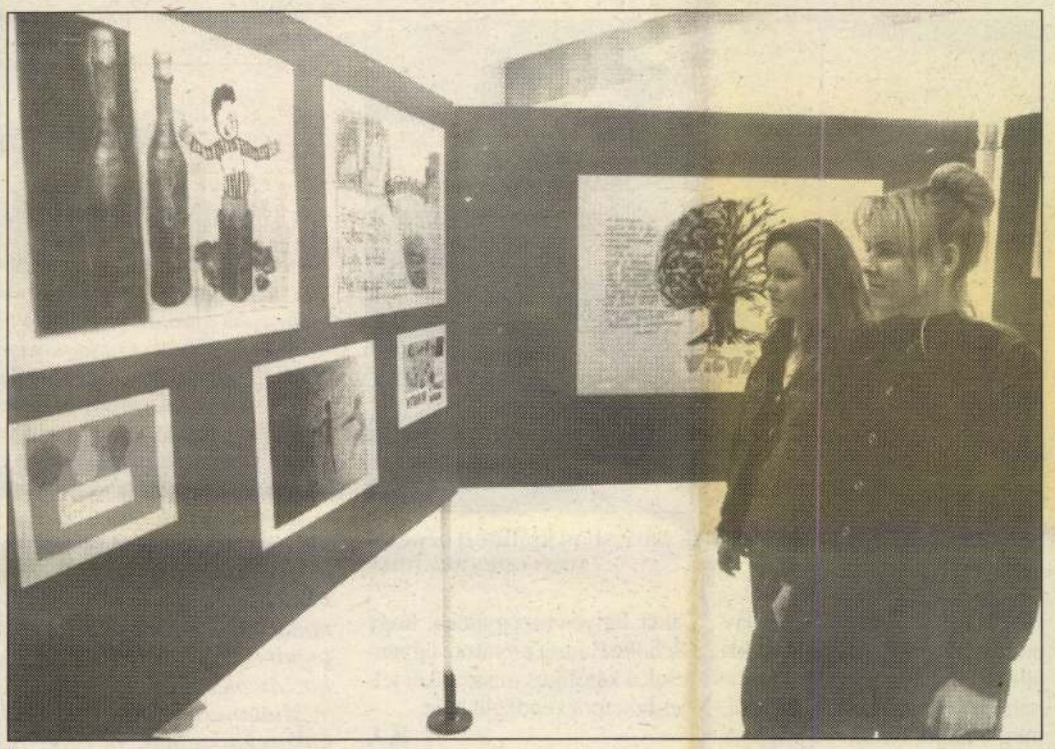

Grafikai kiállítás a diákok munkáiból

FOTÓ: LEHOCZKY PÉTER

(Folytatás az 1. oldalról)

Három ízlésesen berendezett teremben — Szentesi Jánosné, Hovanyecz Józsefné és Lakatos Istvánné munkáját dicséri — mutatták be a művészeti és gobelin, valamint a tűzzománc szakkörök munkáit. A divatrajzok közül a trencséni diákok fantáziadús munkái emelkedtek ki, de a vendéglátó iskola néhány tanulója is ígéretes alkotásokkal jelentkezett. A diákok elképesztő mennyiségű szőttest és kézimunkát kutattak fel Békés megyéből, így a legbámulatbaejtőbb kiállítás ott látható. A Pesti Éva és a megyei népművészeti egyesület segítségével összeállított kiállítást érdemes lenne nagyközönség elé vinni.

Délelőtt a diákok korongoztak, s megörökítették rajzaikkal tanáraikat. Az ifjúsági házban három végzős iparművész — Práda Judit, Szűcs Edit és Stampf Katalin — munkáit bemutató kiállítást nyitott meg délután Molnár György alpolgármester. Közben a Belvárosi Iskola parkolójában műsort adtak az iskola diákjai, valamint volt a taekwon-do, kickbox bemutató, a majorettek is felléptek és Hevesi Imre előadóművész.

A nap egy kiadós bulival zárult, amin már részt vettek a később érkezett bátorterenyeiek is. A mai nap csúcspontja a divatbemutató lesz. B. S. E.

Eltemették Havasi Istvánt

Több százan gyűltek össze tegnap délután a gyulai Sarkadi úti görög-keleti temetőben, hogy végső búcsút vegyenek Havasi Istvántól, a Gyulai Várszínház igazgatójától. A család, a rokonok és a közeli barátok nevében Rácz Gábor búcsúztatta a férjet, aki több évtizeden át volt hűséges társ, az Embert, aki hosszú éveken át szolgált igaz hittel és szeretettel Thália templomában. A színházi szakma nevében Ablonczy László, a Nemzeti Színház igazgatója szólt. Elmondta, hogy Havasi István olyan színházat épített fel itt, a határmenti régióban, ami szellemében a nemzet színházát képviselte azokban az időkben is, amikor a művészet a hatalom kiszolgáltatottja volt. Az utolsó szó joga Sík Ferencet, az elmaradhatatlan munkatársat, a Gyulai Várszínház művészeti vezetőjét illette. El-elcsukló hangon, őszinte fájdalommal vett búcsút a régi baráttól, ígéretet téve arra, hogy a színház megőrzi eddigi értékteremtő és hagyományőrző szellemi egységét országhatártól függetlenül. M.K.

A határátkelőhely összeköt

(Folytatás az 1. oldalról)

hosszú távon lesz jótékony hatással megyénk helyzetére" — hangsúlyozta.

A települési képviselők közül elsőnek *Gerendeli György* kért szót. Dombegyház ezernyi gondjának-bajának végső oka Trianon — talán így summázható felszólalása. Ha a kedvezőtlen folyamatok tovább tartanak, a falu helyét felszánthatják, és bevethetik... sóval — mondotta némi túlzással. *Isztin Béláné* arra hívta fel a jelenlévők figyelmét, hogy Dombegyháznak két nagy kincse van: az ivóvízkészlete és a termőföldje. Miért ne lehetne a vizet az elszennyeződéstől megmenteni, és miért ne lehetne a térséget búzatermelő övezetté nyilvánítani? — kérdezte. *Dr. Ábrahám Béla* a Dombegyház és Kisvarjas közötti határátkelőhely megnyitását sürgette, kiemelve, hogy rokoni szálak fűzik össze a helybelieket a szomszédos romániai falvak lakóival.

Schamschula György beszédét így zárta: „Ha a magyar nép ad még négy évet nekünk, 1998-ban európai színvonalú infrastruktúrát fogunk átadni a következő kormánynak... Nehéz lesz, kemény lesz, de meg fogjuk csinálni."

MÉNESI GYÖRGY

Közalkalmazotti tanácsokat is választanak

A hétvégén III. kongresszusát tartó Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének országos vezetői közül Sió László ügyvivő tartott tájékoztatást Békéscsabán április 22-én a közalkalmazotti tanácsi választásokkal kapcsolatban a megye intézményeiből a jelölteknek és a választási bizottság tagjainak. Magára a választásra a tb választások után, de legkésőbb 1993. május 28-áig kerül sor.

Az értekezleten először is arról volt szó, hogy: mi a tétje a tanácsi választásoknak? A válasz rá: a reprezentatív szakszervezet, vagyishogy a választás meghatározza azon szakszervezetek körét, amelyek jogosultak lesznek intézményi, önkormányzati és országos szinten az érdekegyeztetési folyamatokban részt venni. Ehhez az érvényes szavazatok legkevesebb 10 százalékát meg kell szerezni. A tanácsok jogosítványában a véleményezés is benne van, például a szociális és jóléti összegek szétosztását illetően. Ugyancsak vonatkozik a beleszólás a különböző képzési programokba való bekapcsolódás, azok tandíjai és utazási költségei ügyében. És még több kérdésben köteles a munkáltató döntése előtt a tanács véleményét kikérni.

A közalkalmazotti tanács működéséhez szükséges feltételekről a munkáltatónak kell gondoskodnia, az ügyrendjét maga a tanács alakítja ki, és a gyakorlati munka során igen fontos a szakszervezetekkel az együttműködés.

V. M.

Gondolkodjunk együtt

A fenti címen invitálta csütörtökön este 18 órára Szarvason a DATE Egyetemi Karára az immár jól bevált „Szabaddemokrata esték" sorozatban az SZDSZ megyei és helyi ügyvivő testülete a témában leginkább érintett pedagógusokat és az érdeklődőket.

Bretter Zoltán országgyűlési képviselő emlékeztetett arra, hogy az SZDSZ a „kék könyvben" már 1989 óta rendelkezik határozott oktatáspolitikai programmal. Ez a program világosan megfogalmazta, hogy az iskola nem az államé, hanem az adófizetőké. Lefektette a szabad iskolaalapítást, a pedagógusok önállóságát, tisztességes bérét, a vizsgamódszereket, a tantervek és tankönyvek szabad piacát, a lelkiismereti szabadság biztosítását, s azt is, hogy az önkormányzatok ne csak kötelességekkel, joggal és pénzzel is bírjanak. Mint elmondta, programjuk azóta nem sokat változott. A pedagógus bérekkel kapcsolatban aggályait fejezte ki, mivel jövőre 40 milliárd forintra lenne szükség az ez évihez képest a pedagógusok béremeléséhez.

Sz. J.

Rendre vágynak Dobozon

Dobozon a közbiztonság és Szanazug helyzetéről, jövőjéről nem lehet külön-külön beszélni, gondolkodni. Legalábbis ez derült ki a tegnapi képviselő-testületi ülésen elhangzottakból, amikor előbb Sütő István, a helyi körzeti megbízotti hivatal vezetője beszélt a rendőrök tapasztalatairól, ám az észrevételek, a hozzászólások sorozatosan érintették Szanazug rendjének, vagyonvédelmének kérdéseit is. Többen felvetették a rendőrök és a helyi önvédelmi csoport támogatását — utóbbiak részére az önkormányzat legutóbb 200 ezer forintot utalt ki —, a legfontosabb a benzinköltségek fedezése lenne. Szatmári János polgármester — a megyei rendőr-főkapitánnyal folytatott beszélgetése alapján — megerősítette azt a korábbi hírt, hogy Dobozon 1995-ben nyílik lehetőség rendőrőrs létesítésére.

Az üdülési szezonban várhatóan megerősített rendőri és polgárőri szolgálatot tartanak majd, s ha netán olyan súlyos rendbontás is előfordulna, mint tavaly, akár a kommandók bevetésére is sor kerülhet — hangzott el az ülésen. Szanazug fejlesztése, szépítése érdekében fontossági sorrendet is meghatározott a testület, ily' módon szükségesnek látják egy parkolóhely kialakítását, az üdülő területére vezető út rendbehozatalát, a kemping befejezését — erre 100 ezer forint kamatmentes hitelt szavaztak meg Kovarszki Pál vállalkozó részére 1994—95-ös visszafizetéssel —, foglalkoztatni szeretnének egy rendfelügyelőt, kialakítanak egy központi WC-t, a jobb parton egy szabadstrandot, és megerősítik a közvilágítást, rendbe hozzák a lámpatesteket.

L. E.

Trencséniek Békéscsabán

Negyven tagú trencséni delegáció érkezett Békéscsabára. Tegnap este a helyi Szlovák Pávakör és a Mezőmegyeri Asszonykórus vendégei voltak a Békési Úti Közösségi Házban

FOTÓ: LEHOCZKY PÉTER

Krónika

Hétvégi lovaglás, pusztakocsikázás

Egésznapos kirándulásra készül szombaton a békéscsabai Lencsési Közösségi Ház *Tini Klubja* a gyulai Tanya Múzeumhoz, de bármely korosztály tagjának csatlakozását szívesen veszik csapatukhoz. Reggel fél tízkor busszal indulnak Gyulára. A kirándulás feltételeiről a 339-425-ös telefonszámon kaphatnak felvilágosítást az érdeklődők.

A cigányság érdekében

Tegnap délután a megyeházán nézetegyeztető megbeszélésre hívta a megyei Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Bizottság a cigánylakosság szerveződő csoportjainak vezetőit, képviselőit. A találkozó célja az együttműködés kialakítása volt. A részletekről a későbbiekben számolunk be.

MDF-fórum

A Magyar Demokrata Fórum Békéscsabai Szervezete lakossági fórumot tart április 24-én, szombaton este 5 órai kezdettel Békéscsabán, a Nagy Imre téri székházában. A fórum vendége dr. Józsa Fábián, a Belügyminisztérium államtitkára.

Az úgy kezdődött...

A gyulai Tölgyfa étterem vezetőjének kérésére közöljük, hogy lapunk április 14-ei számának Huszárroham karddal című cikkében leírt — később vad kardozássá fajult — vita nem az ő éttermében, hanem egy közeli másik vendéglőben zajlott le.

Elismerés orosházi tűzoltóknak

Orosházán megjutalmazták a március 29-ei emlékezetes malomtűz oltásában bátorságukkal és eredményességükkel kitűnt tűzoltókat. Nekik is köszönhető, hogy a hasonló malomtüzektől eltérően az orosházi Tóth-malomnak nem a teljes megsemmisülés lett a sorsa, sőt a malom lelkét jelentő épületszint előtt sikerült megfékezni a lángokat.

A közelmúltban a belügyminiszter 4650 forintos pénzjutalmát adták át *Pavlo István* zászlósnak. A Békés megyei tűzoltóparancsnok 30 ezer forint pénzjutalmat adományozott *Kiss József* alezredesnek, 18 ezer 182 forintot *Tóth György* főtörzsőrmesternek. Az orosházi tűzoltóparancsnok soronk kívül előléptette főhadnaggyá *Madarász Géza* hadnagyot, törzszászlóssá *Baráth János* és *Jankó Zoltán* zászlósokat, főtörzsőrmesterré *Antali Sándor* és *Koszt Károly* törzsőrmestereket, törzsőrmesterré *Kiss Tibor* szakaszvezetőt. Többeket — ugyancsak az orosházi tűzoltóparancsnok — pénzjutalomban részesített: *Csongrádi Pál* százados és *Csordás Ferenc* százados 20—20 ezer forintot, *Bagdi Sándor* törzszászlós, *Olasz Sándor* főtörzsőrmester, *Vági László* főtörzsőrmester 17—17 ezer forintot kapott.

„NE CSODÁLKOZZ SEMMIN!" (HORATIUS)

Sarokba szorítva

Kárt ne okozzunk!

Már szinte megszokottá válik, hogy hazánk és Románia között a viszony nem mondható felhőtlennek. Tegnapelőtt a román külügyminiszter újabb tiltakozást intézett a kormányhoz és Jeszenszky Gézához, s azzal vádolta politikusainkat, hogy rossz színben tüntetik fel a romániai belpolitikát és kedvezőtlen képet festenek a nemzeti kisebbségek sorsáról.

A fenti hírnek próbáltam tegnap utánanézni, amikor az RMDF egyik nagyváradi vezetőjével vesztük ki azt, hogy milyennek látják ők a magyarság ottani helyzetét és kormányuk politikáját. Egészen más a véleménye egy ott élő magyarnak — fejtette ki a politikus, és óva intene bennünket attól, hogy kívülállóként megítéljük helyzetüket. Náluknál jobban senki sem érzi, mit kap a magyarság azért, mert felelőtlen magyarországi politikai erők ostorozzák a román kormány intézkedéseit. Ez nekünk nem segítség! — mondta az RMDF-es vezető. Beszélgetésünk során többször hozott példát arra, hogy a felületes nyilatkozatok, a határon túlra való átmutogatások és átkiabálások milyen intézkedéssorozatot vonnak maga után. Legalább kárt ne okozzunk — érvelt nagyváradi beszélgetőpartnerem —, ha már segíteni nem tudunk. Nekik a legnagyobb segítség az lenne, ha az ottani fiatalokat magyar nyelvű könyvekhez, oktatási eszközökhöz juttatnánk, így erősítenénk bennük a magyarságtudatot.

Megszívlelendő gondolatok, amelyet talán a hazai igazságtevők is magukévá tesznek.

PAPP JÁNOS

MAGYARORSZÁG BÉKÉS MEGYE

Előadói est a 100 évesben

„Ágról szakadt madár” címmel Kilyén Ilka, a marosvásárhelyi színház tagja tart előadói estet április 23-án, ma 19 órai kezdettel Gyulán, a „100 éves” cukrászdában.

Segélykeret Végegyházán

Végegyházán a szociális célokra fordítható összeget az elmúlt évihez hasonlóan használják fel az idén is. A tavalyi megoszlás: rendszeres segély 767 ezer, felnőtt rendkívüli segély 280 ezer, ápolási díj 104 ezer, gyermek rendkívüli segély 1 millió 132 ezer, rendszeres nevelési segély 110 ezer, valamint lakásalap és kamattámogatás 475 ezer forint volt.

Kétszáz munkanélküli Keresztúron

A 2070-es lélekszámú Sarkadkeresztúron körülbelül 900-an alkotják az aktív lakosságot. Közülük 200-an munkanélküliek. A keresztúri önkormányzat május 1-jétől 8 férfinak tud közhasznú munkát biztosítani a nyárra.

Csabai festő Párizsban

Scholtz Endre békéscsabai festőművész a közelmúltban, április 2—8. között Párizsban, a Rue Albert Thomas utcában, a Köztársaság tér mellett mintegy 20 képét állíthatta ki a műértő közönség előtt. A művész képei impresszionisztikus hatást tükröznek, színes pasztelltechnikával készülnek, de ezen a kiállításon egykét olajfestményével is megjelent.

A virágvasárnapra tervezett kiállításon Scholtz Endre, mint első magyar festőművész jelenhetett meg Páter Szőke János jóvoltából, a katolikus misszió segítségével. Az egyházi szervezet vállalta a kiállítás megrendezésének, valamint a művész kinntartózkodásának költségeit is. Hazai, pontosabban békéscsabai cégek a vámköltséget és a kiutazás anyagi fedezetét biztosították. A párizsi közönségnek tetszett a jugoszláv emlékanyagból összeállított kiállítás, amely dubrovniki útirészleteket és házakat ábrázol, még a háború előtti időkből. A siker fényes bizonyítéka, hogy Scholtz Endrét a nyáron, ugyancsak a katolikus misszió két teljes hónapra vendégül látja.

P. J.

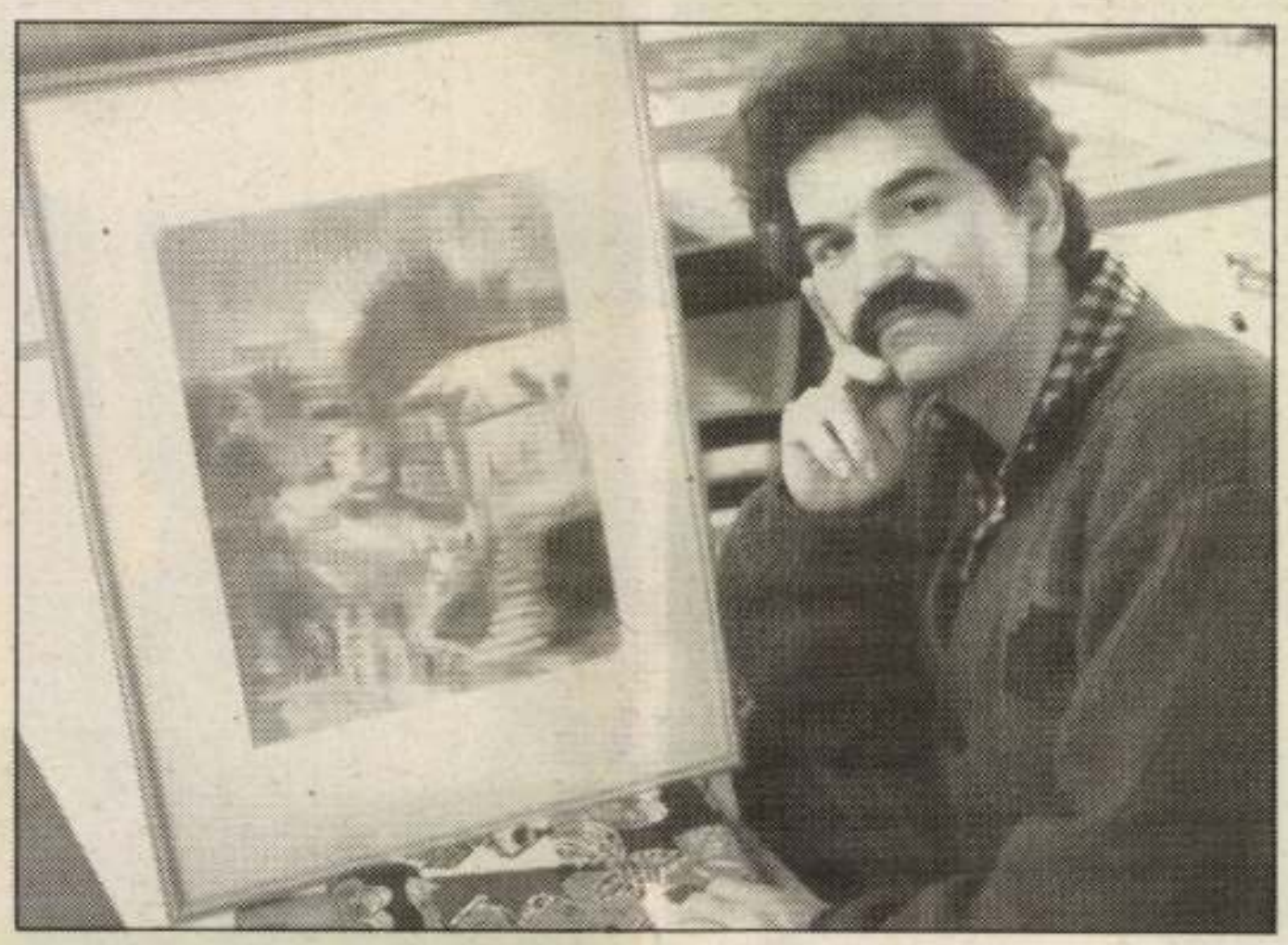

Scholtz Endre festőművész egyik párizsban kiállított képével
FOTÓ: LEHOCZKY PÉTER

Duggatósból digitális telefon?

Gyarmati Jánosné polgármester az önerős telefonhálózat-fejlesztésről tájékoztatta a helybelieket az önkormányzat időszakos kiadványában. Tavaly a nagyközségben 207-en kértek és kaptak telefont. Néhányan a határidő letelte után nyújtották be igényüket. A polgármesteri hivatal ezért újabb megállapodást kötött a távközlési igazgatósággal további 20 állomás kialakítására. Kérdés azonban, hogy a „későn ébredők” megúszhatják-e 40, illetve (a 15 százalékos közműfejlesztési támogatás visszaigénylése után) 34 ezer forintból a dolgot. Kérdés továbbá az is, hogy meddig kell még a három Dombegyháznak beérnie „duggatós központtal”. Gyarmati Jánosné szerint a digitális technika meghonosítására 1994-ben vagy '95-ben kerül sor Dombegyházon.

M. GY.

Nyári egyetem pedagógusjelölteknek

A vándor nyári egyetem helyszíne tavaly Szeged volt, idén a békéscsabai Kőrösi Csoma Sándor Főiskola kollégiuma ad otthont a jeles rendezvénynek. A nyári egyetem középpontjában a nevelési-oktatási folyamat szociálpszichológiai szempontú megközelítése áll mind az előadások, mind a humán készségfejlesztő tréningek középpontjában. A pedagógusok számára ugyanis nélkülözhetetlen az, hogy képesek legyenek felismerni és befolyásolni az osztályban zajló folyamatokat.

A nyári egyetem szervezői olyan nevelői attitűd megszerzését tekintik céljuknak, amely a nevelést úgy fogja fel, mint támogatásnyújtást a nevelt önmegváltoztatásához, fejlődéséhez.

Az érdeklődők Nagy Zsuzsa pszichológusnál jelentkezhetnek a csabai főiskolán.

Olvasóink írják

Az itt közölt vélemények nem okvetlenül azonosak a szerkesztőségével. Az olvasói leveleket a szerzők előzetes hozzájárulása nélkül, mondanivalójuk tiszteletben tartásával, rövidítve jelentetjük meg.

Tiltakozunk ellene

Avagy egy lakossági fórum benyomásai

Az óvónők kérésére vettem részt azon a békéscsabai fórumon, melynek témája: ajánlatkérés az óvodafenntartói feladatok ellátására. Az ajánlatkérést igen nagy érdeklődéssel olvastam, már csak azért is, mert tudomásomra jutott, hogy egyes óvodákban MÁR tiltakozó aláírásokat gyűjtenek az érintett szülők körében.

A tanácskozáson a polgármester úr felolvasta azt a kilencpontos anyagot, amit az óvodán keresztül megkaptunk és véleményem szerint mindenki ismert, hiszen ennek a megvitatására kértek fel bennünket.

Ezután jöttek a felszólalások. Mindenki kritizálta a vitára alkalmatlan anyagot és záporoztak a valós vagy vélt hiányosságok. A Pedagógus Szakszervezet véleménye szerint a sok kifogás mellett sérti a Köztársasági Alkotmány 70. paragrafusát, de mindemellett sérti az óvodás korú gyerekek és a szüleiknek a jogait is. Egy súlyos (és visszavonhatatlan) kifejezéssel zárult a hozzászólás: „TILTAKOZUNK ELLENE.”

Miután eltelt körülbelül másfél óra—gondolkodóba estem: Az önkormányzatnak mi célja van ezzel a paprikás hangulatban lefolytatott vitával? Miért van mindenki a közreadott anyag ellen? Miért lepte meg annyira a polgármester urat ez az ellenséges hangulat? Miért pont most ülésezik a kulturális bizottság (egy másik teremben), akinek majd a DÖNTÉS szerepe jut ebben a témában (is)? Miért vitatkozunk mi itt, ha tőlünk függetlenül a másik teremben döntenek?

Ezután elmondta a hivatal egyik képviselője az előzményeket. Ezek után kezdett világossá válni a dolog. Csakhogy ha én egy problémát meg akarok ismertetni valakivel, azt valahogy BE KELL VEZETNI. Ennek egyik módja az ELŐZMÉNYEK ISMERTETÉSE!, amelyből kiderül a tanulmány készítésének CÉLJA és SZÜKSÉGESSÉGE.

Akkor tudták volna a városban elterjedt szóbeszédet a kezdet kezdetén elfojtani. Akkor a felháborodás helyett CÉLIRÁNYOS felszólalások hangzottak volna el. Akkor nem járatta volna le magát az önkormányzat a város polgárai és budapesti szervezetek képviselői előtt. Akkor a résztvevők közül nem hagyják el sokan a helyiséget a fórum befejezése előtt. Akkor 2 óra hosszát nem ülök a teremben értetlenségemben kicsit feszélyezetten. AKKOR TUDTUK VOLNA ÉRTÉKELNI AZ ÖNÖK MUNKÁJÁT!

Ezeket a gondolatokat szerettem volna elmondani az említett fórumon, de a levezető elnöktől nem kaptam meg a szót.

EGY SZÜLŐ A LUTHER UTCAI ÓVODA KÉPVISELETÉBEN:
THURYNÉ SZABÓ ÁGNES, BÉKÉSCSABA

Pusztába kiáltott jajszó a Magyar Sajtóban

Magyar „Maxwell” a Napi Délkeletnél?

A magyar újságírók szakmai lapja, a Magyar Sajtó március 15-ei száma Nyílt tér rovatában V. Kerekes Ferenc Segélykiáltás címmel levelet tett közzé. Ebben elpanaszolja, hogy egyre több olyan lap rendel meg, illetve fogad el kéziratot újságíróktól, amelyek aztán különböző okok miatt „elfelejtenek” fizetni. Egy háromkolumnás írásáért a Ring című laptól járó, de egy éve ki nem fizetett honoráriuma fölött ekként kesereg: „Nem csupán az elmaradt, három újságoldalas honorárium miatt dühöngök. Bár ez a pénz is rengeteget jelenthet egy negyvenöt éves, rokkantnyugdíjas újságíró életében, aki pár forintnak is nagy hasznát venné a rejtélyes módon leégett háza újjáépítésére felvett kölcsön visszafizetésénél. Bár ez a pár ezer forint nem ment ki az adósok börtönéből, ám annál inkább segítene rajtam a békéscsabai Vasárnapi Délkelet múlt évi, több mint harmincezer forintos tartozása, mely összeget követelő tértivevényes levelet Kepenyes János, a lap igazgatója még válaszra sem méltatta. De ez már egy következő menet, melynek eredményét remélhetőleg majd a bíróság mondja ki.”

V. Kerekes Ferenc segélykiáltására — meglepő módon nem az érintett, Kepenyes János, hanem — Tomka Mihály, a Heti Délkelet felelős szerkesztője válaszolt a Magyar Sajtó április 12-ei számában:

NAPI DÉLKELET 12⁸⁰ 1993. III. 20., SZOMBAT

Keményen, férfiasan, magyarul!”

Megyénk vendége volt tegnap dr. Boross Péter, hazánk belügyminisztere, aki két helyszínen is ünnepi esemény főszereplője lehetett. Délelőtt tíz órakor Kevermesen adta át a most megalakított rendőrőrsöt. Ezentúl a község és környéke biztonságáról tíz rendőr gondoskodik majd, akik komfortos épületet és három gépkocsit kaptak az alkalomból. „Keményen, férfiasan, magyarul!” – ezeket a szavakat már a sarkadi rendőrökhöz intézte a belügyminiszter. Déli tizenkét óra után pár perccel zsúfolásig telt a sarkadi rendőrkapitányság nagyterme. Ünnepélyes pillanatok részesei lehettek a jelenlévő egyenruhások és a meghívott vendégek, ugyanis ezen a napon avatták fel a város új rendőrkapitányságát. Igazából régi állapotukat állították vissza, hiszen 1966-ig kapitánysága volt Sarkadnak. Akkor egy hibás döntés eredményeként megszüntették, és őrssé minősítették vissza. (Cikkünk a 3. oldalon)

HÉTFŐN: extra sport

Kepenyes Jánosnak több tértivevényes levelet nem kézbesítenek, mert — bár ott ül az ügyvezetői székben —, nevét töröltette az impresszumból

A Magyar Sajtó március 15-ei számában szomorúan olvastam V. Kerekes Ferenc újságíró segélykiáltását. Szomorúan és szégyenkezve, hiszen az ominózus Vasárnapi Délkelet szerkesztője én voltam. Szégyenkezve és haraggal veszem fel most a tollat azért, hogy a magyar újságíró-társadalom elé tárjam azt az etikátlan, embertelen magatartást, amely mindennapivá vált a Napi és a Vasárnapi Délkeletet kiadó Köröspress Kft. háza táján, amelynek igazgatója Kepenyes János.

V. Kerekes Ferenc ki nem fizetett harmincezer forintja csepp a tengerben. A fenti korlátolt felelősségű társaság a tartozások, a nem fizetések igen széles skáláját „dolgozta ki” több tízmillió forint értékéig. Ez az adósság egy éven belül halmozódott fel. Kepenyes János cége több tízmillióval tartozik több banknak. Nem fizetett dolgozói után egy fillér jövedelemadót, társadalombiztosítási járulékot. Nem egyenlítette ki éves számláját az MTI-vel szemben, a Telemagazin kiadójának adós közel hárommillió forinttal. A számlát (kétmillió forint) ki-egyenlítetlenül hagyva, egy év után a Zsíros Géza igazgatta megyei malomipari vállalathoz költözött — miután kilakoltatták. Decemberben kisorsolt előfizetők között egy Fordot, amelyet a nyertes a mai napig nem vett át. Tartozik a nyomdának tetemes összegű nyomdaszámlával. Jó pár alkalmazott, külső munkatárs hiába vár kifizetetlen, nagy összegű bérére, tiszteletdíjára.

Tudom, hogy ez a felsorolás nem vigasztalja V. Kerekes Ferenc barátomat, akinek leégett a háza, s minden fillérre szüksége volna. Viszont elgondolkodtatja őt is, s mindenkit, aki az írást választja kenyérkeresetéül. Óvatosságra int mindannyiunkat ez a törpe maxwelli gátlástalanság, amelyre Kepenyes János ténykedése emlékeztet. Talán még nem késő, hogy a magyar új-ságíró-társadalom leleplezze és kivesse magából eme öntörvényű, önjelölt kártékony cézárkákat. Még akkor is, ha zsenge demokráciánkban minden további akadály nélkül — hol MDF-es, hol SZDSZ-es, hol kisgazda támogatással — folytathatja tovább nem éppen gyümölcsöző tevékenységét az immár felszámolás alatt álló Köröspress Kft. igazgatója: ugyanott, ugyanúgy, csak immár pillanatnyi pénzügyi terhek nélkül, átmentve üzelmeit egy másik — szintén lapkiadó, ugyanazt a lapot kiadó — kft. tulajdonosaként. A törvény tehetetlen. És a lelkiismeret?

Időutazás

Vetélkedő a 275. évforduló alkalmából

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Békéscsabai Városvédő és Városszépítő Egyesület Békéscsaba újratelepítésének 275. évfordulója alkalmából meghirdeti a város ifjúsága és felnőtt lakossága számára az *Időutazás* című vetélkedőt. A játék célja a város múltjának és jelenének megismerése, a „csabaiság” erősítése. A játékban várják az általános iskolák, szakmunkásképzők és középiskolák diákjainak, valamint a város felnőtt lakosainak részvételét. A játék első szakaszában a benevezett iskolák egy-egy önállóan választott témát dolgoznak fel (lehet gyűjtőmunka, dolgozat, képzőművészeti alkotás, előadás stb.), ezzel párhuzamosan a Békés Megyei Hírlapban áprilistól feladatok jelennek meg — május végéig három alkalommal — melyeket az iskolák folyamatosan oldanak meg. A lapunkban megjelenő feladványokat bárki megválaszolhatja. A hibátlan megfejtők között könyveket sorsolnak ki minden fordulóban. A berékezett pályamunkákat, a Hírlapban megjelölt feladatok megoldását a szakértő zsűri 1993. szeptember 15-éig értékeli és az ott szerzett pontokat az iskolák tovább viszik a döntőbe. A városi döntőre 1993. októberében kerül sor, ahol iskolánként egy-egy 5 fős csapat vesz részt.

A felnőttek számára a versenyben helytörténeti gyűjtő- és feldolgozómunkával lehet pályázni, melyek értékelése 1993. októberben lesz.

A döntőben a következő díjakat adják át: általános, középiskolai és felnőtt kategóriában 6—12 ezer forint. Kérik az intézményeket, vállalatokat, vállalkozókat és magánszemélyeket, hogy támogatásukkal segítsék elő a vetélkedősorozat sikeres lebonyolítását. Esetleges pénzbeli támogatásukat a Békéscsabai Városvédő és Városszépítő Egyesült számlájára kérik megküldeni (OTP 260—98009619-3965).

IDŐUTAZÁS I.

1. Csaba falu nevét mikor említik először írásban? ....
2. Melyik család birtokolta Csabát és környékét a törökdúlásig?

....

3. Mikor és ki pusztította el a csabai várkastélyt? ....

....

A beküldő neve, címe: ....

....

A megfejtést *levelezőlapra* felragasztva a Békés Megyei Hírlap címére (5600 Békéscsaba, Munkácsy u. 4.) küldjék be április 30-áig.

MDK

Scholcz díszletfestő

A Nemzeti és Operaház díszletfestőműhelyének főbb tagja.

Cikk: Hogyan készül a díszlet.

Uj Idők, 1913. I. 77-78.l.

akar épít-
arendszert

kított kor-
ezer éve
ból készül.
os és kör-
kivitelezett
kialakítás
rs falazást.
glák oldalt
ak egymás-
z nem kell

a ideális.

kedőjéhez!

HUNGÁRIA WIENERBERGER
Téglaipari Rt.

1113 Budapest,
Bartók Béla út 152/h.
Fax: 162-0689
Tel.: 162-0682/217

A Hungaria Wienerberger Rt. a Magyar Téglás Szövetség tagja.

Kérem, küldjenek címemre részletesebb információt.

Név: _____

3.

magánvásárló ☐ tervező kivitelező ☐

Cím: ☐☐☐☐ _____

Hungária Wienerberger Téglaipari Rt.
1113 Budapest, Bartók Béla út 152/h.
Fax: 162-0689 Tel.: 162-0682/217

Kérjük nyomtatott betűvel kitölteni!

Két ügyben is
a gyulaiakho
mestere. Leb
kéri, hogy
szerződése
lentkezzenek
amelyek ka
ditzingeni t
illetve ily
közeljövőbe

Elfo

Tavasz ót
hívatlan láto
ligeti pavilo
alkalommal
szes itallal g
tan távoztak
kezük ügyé
ott. A betöre
mal más-má
tak be az ép
kossági beje

da

zés céljával
lakásba. Az
m idős em-
erúgdosták,
majd 50 fo-

ró nyomos
unkához lá-
az „ötös-
nadót elfo-
két tagja
endőrkézre.
ien az etni-
— támadó
- M. O. 23
s, B. R. 16
éves, vala-
ényi lako-
i ismerősei
lett folyik a
es L. Zs.,
os, szabad-

Scholtz Endre képei. „A művészetről eleget sohase fogunk tudni, mindig marad felfedezni való. A művészet kiismerhetetlen, mint az élő emberek" — mondta Piros Ildikó színművésznő a tegnap délutáni kiállításmegnyitón Békéscsabán, a megyeháza aulájában. Scholtz Endre festőművész képeit magához közelállónak értékelte, hiszen a festő harmóniát teremt és az általa is oly kedvelt francia impresszionistákat vallja ideáljának

FOTÓ: KOVÁCS ERZSÉBET

Tá

A remény
önkormán
koskodáss
pénzügyi
bek melle
megyei k
területfejle
gazdálkod
napi ülésé
gyeházán.
első félév
helyzete is
ráshiányt a
összeg 170.
zottság el
mányzat fe
lásáról szól
érinti többe
ház sugárte
kialakítását,
befejező mu
kovácsházi
szárnyának

A bizotts
gatott meg
kórházainak.

SCHOLTZ, Peta festé

1775 Porsony

An 1998 245.

367. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 95.
368. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 95.
369. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
370. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39. p. 60-61.
371. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
372. N. 67/b. oklevél alapján
373. P. 125.
374. P. 125.
375. N. 67/b. oklevél alapján
376. N. 66-os oklevél alapján
377. N. 66-os oklevél alapján
378. *Liszkay* No. 30.
379. P. 125.
380. P. 125.
381. N. 68-as oklevél alapján
382. N. 69-es oklevél alapján
383. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 98.
384. MOL Gyulai Gaál cs. lt. 2. cs. 1767. N. 1. Az oklevél szereplőire Éva testvére Vízkelety Fruzsina volt, akinek Mezőszegedi Gásp Szegedi Magdolna, Acsády Pál felesége és Szegedi Éva Somogyi tisztázott, hogy a Kutassy ill. Orosszonyi örökség, hogyan ker fenti levéltári adatért és a geneológiai adatok összeállításáért K nettel.
385. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
386. P. 1216. 20. cs. capsa 59. N. 180. 1801-es összeállítás a telek törté zási geneológiájával
387. *Cs. Dobrovits* 73. szerint a pápai uradalmi kiadási jegyzékben 17 gel szerepel a Griff-fogadó. Az uradalom építőmestere akkor: gadó 1750-es évekbeni felépülése – amelyet az épület 1985-1 masztott – némileg ellentmond az örökösök 10-20 évvel kés hogy a tisztázatlan tulajdonviszonyok miatt még közel 20 év mú dalomnál, ami miatt 1801-ben készült az uradalmi levéltár lev tulajdonosairól és a levéltárban található okiratokról. ld.: P. 12 latos módon a hivatkozott oklevelek szinte mindegyike a pápa azóta elpusztult.
388. Esterházy levéltár. Cseklészi ág levéltára, Szlovák Állami Le Kutató: Détshy Mihály

SCHOLTZ Rábel festő

műhelyével dolgozott a Mátyás templom
festészeti díszítésein

TBM 25 (1996) 191.

Anglia, Németo. kunüv. hat. ↑
Pl. Japán
Frac.: MORRIS hatása érvényesül
Lautrec az egyik fő propagá
legnépszerűbb kvill.
Olasz: ők megtartják a humanu
Németalföld, Skandinavia :
Mac. Kner-Tevan
Cár. Oroszország: társ.-gazd. elmarad
korok kultúra reén szeretnének
(Tolsztej Golgota!)

Kiállítás:

International Buch und Grap
Nemzetközi kv & grafikai kiállítás

SCHOLZ és MATERNA epitenek

Szövegi 1996 99.
116.

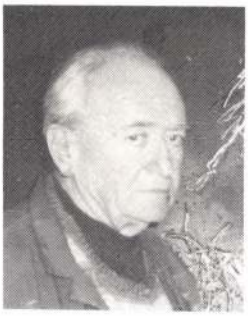

SCHOLZ Erik

AS

Budapesten született.	**1926**	Born in Budapest.
A Képzőművészeti Főiskola festő szakán diplomázott. Mesterei Szőnyi Géza és Fónyi Géza voltak.	**1949**	Graduated from the College of Art where he had studied painting. His masters were Géza Szőnyi and Géza Fónyi.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK

SOLO EXHIBITIONS

Budapest, Csók István Galéria	**1960**	Budapest, Gallery "Csók István"
Wiesbaden-Schlangenbad, Galeria Renate Hörmann	**1972**	Wiesbaden-Schlangenband, Galeria Renate Hörmann
Budapest, Műcsarnok	**1977**	Budapest, Mıcsarnok (Art Gallery)
Budapest, Vigadó Galéria	**1986**	Budapest, Vigadó Gallery
Budapest, Csepeli Iskola Galéria	**1987**	Budapest, School Gallery in Csepel
Sárvár, Nádasdy-vár	**1989**	Sárvár, Nádasdy Castle
Szombathely, Képtár	**1991**	Szombathely, Picture Gallery
Pécs, Művészetek Háza	**1992**	Pécs, House of Arts

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK

COLLECTIVE EXHIBITIONS

Párizs, Salon d' Automne - Grand Palais	**1958**	Paris, Salon d' Automne - Grand Palais
Budapest, Ernst Múzeum	**1963**	Budapest, Ernst Museum
Budapest, Műcsarnok	**1971**	Budapest, Mıcsarnok (Art Gallery)
Bécs, Képzőművészeti Főiskola - "Magyar művészet ma"	**1974**	Vienna, College of Art - "Hungarian Art Now"
Tübingen, Kunsthalle	**1987**	Tübingen, Kunsthalle
Garching bei München, Europa-Kunst '92	**1992**	Garching bei München, Europa-Kunst '92

Geboren in Budapest.	**1926**	Nato a Budapest.
Erwarb er sein Diplom an der Hochschule für bildende Künste als Mahler, seine Meister waren Géza Szőnyi und Géza Fónyi.	**1949**	Ha terminato gli studi all'Accademia delle Belle Arti. dai maestri Szőnyi Géza e Fónyi Géza.

EINZELAUSSTELLUNGEN

ESPOSIZIONI PERSONALI

Budapest, Galerie Csók István	**1960**	Budapest, Galleria Csók István
Wiesbaden-Schlangenband, Galerie Renate Hörmann	**1972**	Wiesbaden-Schlangenbad, Galleria Renate Hörmann
Budapest, Kunsthalle	**1977**	Budapest, Galleria
Budapest, Vigadó-Galerie	**1986**	Budapest, Galleria Vigadó
Budapest, Schulgalerie von Csepel	**1987**	Budapest, Galleria delle scoula di Csepel
Sárvár, Nádasdy-Burg	**1989**	Sárvár, Castello Nádasdy
Szombathely, Galerie	**1991**	Szombathely, Galleria dei Quadri
Pécs, Haus der Künste	**1992**	Pécs, Casa degli Artisti

GRUPPENAUSSTELLUNGEN

ESPOSIZIONI DI GRUPPO

Paris, Salon d' Automne - Grand Palais	**1958**	Parigi Salon d'Automne - Grand Palais
Budapest, Ernst-Museum	**1963**	Budapest, Museo Ernst
Budapest, Kunsthalle	**1971**	Budapest, Galleria
Wien, Hochschule für bildende Künste - - "Ungarische Kunst heute"	**1974**	Vienna, Accademia delle Belle Arti - - "Artisti Ungheresi d'oggi"
Tübingen, Kunsthalle	**1987**	Tübingen, Kunsthalle
Garching bei München, Europa Kunst '92	**1992**	Garching bei München Europa-Kunst '92

2 ALAK
1992. 180 X 138 CM TEMPERA, GOMBAFONADÉK

TWO SHAPES
1992. 180 X 138 CM TEMPERA AND MYCELIUM TEXTURE

2 FIGUREN
1992. 180 X 138 CM TEMPERA, PILZGEFLECHT

2 FIGURE
1992. 180 X 138 CM TEMPERA, HIFA

METAMORFÓZIS
1992. 90 X 110 TEMPERA,ACRIL

METAMORPHOSIS
1992 90 X 110 TEMPERA ON ACRYL

METAMORPHOSE
1992 90 X 110 TEMPERA, ACRYL

METAMORFOSE
1992 90 X 110 TEMPERA,ACRYL

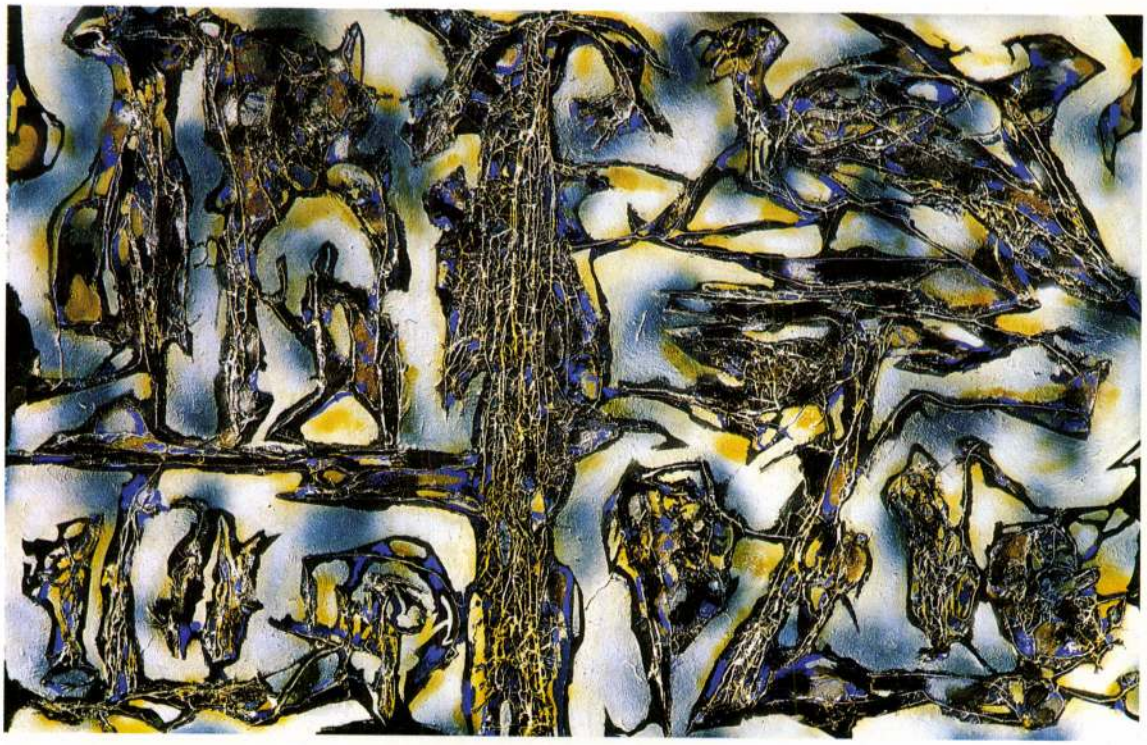

CÍM NÉLKÜL
1992. 120 X 180 CM TEMPERA, GOMBAFONADÉK, ACRYL

UNTITLED
1992. 120 X 180 CM TEMPERA ON ACRYL WITH MYCELIUM TEXTURE

OHNE TITEL
1992. 120 X 180 CM TEMPERA, PILZGEFLECHT, ACRYL

SENZA TITOLO
1992. 120 X 180 CM TEMPERA, HIFA, ACRIL

A Szombathelyi Képtár
tisztelettel meghívja Önt

SCHOLZ ERIK

(1926–1995)

EMBER, FA, HAMU

című

RETROSPEKTÍV
KIÁLLÍTÁSÁRA

2003. szeptember 11-én,
csütörtökön 16.30 órára

A kiállítást megnyitja:
FÁBIÁN LÁSZLÓ
író, az Életünk igazgató főszerkesztője

A kiállítás megtekinthető 2003. október 12-ig

A kiállítás létrejöttét támogatta:
a NKA Képzőművészeti Kollégiuma

KUNSTHALLE SZOMBATHELY
H-9700 Szombathely, Rákóczi Ferenc u. 12. Pf. 71.
Tel.: (36) 94/508 800 Fax: 94/314 096
E-mail: keptar@int.szombathely.hu

Scholer

SCHOLZ ERIK

1987 ben letelepedtem
zsennyén és ettől kezdve mun-
kásságomban komoly fordulat
állt be. Talált természeti tár-
gyakból építkező ~~[illegible]~~ művek
jöttek létre. A megjelenítés rajzát
egy gombafonadék felhasználásá-
val alakítom, amelyet a rábamel-
léki erdőt rejtének (Rizomorfa ar-
millariae). ~~A~~ Környezetem biovilágá-
ból ~~[illegible]~~ a természet atavisztikus
jelképrendszerét vélem feltalálni,
amely a létezés és halál mivoltá-
ról beszél,

Szeretettel meghívjuk

Scholz Erik /1926-1995/
Munkácsy-díjas festőművész

Pszicho-táj
gyűjtőcímű
alkotásainak

első, nyilvános bemutatására.

A kiállítás megtekinthető:
1999. február 17 - március 3-ig
hétköznap 14-20 óráig.

A kiállítást szakmailag értékeli:

Laczkó Ibolya
művészettörténész,
/MTA Művészettörténeti Kutatóintézet/

a művész születésnapján,
február 27-én /szombaton/
18 órai kezdettel.

SCHOLZ ERIK

1987 ben letelepedtem zsennyén és ettől kezdve munkásságomban komoly fordulat állt be. Talált természeti tárgyakból építkező ~~[illegible]~~ művek jöttek létre. A megjelenítés rajzát egy gombafonadék felhasználásával alakítom, amelyet a rátamelléki erdőt rejtének (Rizomorfa armilleriae). ~~A~~ Környezetem biovilágából ~~[illegible]~~ a természet atavisztikus jelképrendszerét vélem feltalálni, amely a létezés és halál miroltáról beszél,

Szeretettel meghívjuk

Scholz Erik /1926-1995/
Munkácsy-díjas festőművész

Pszicho-táj
gyűjtőcímű
alkotásainak

első, nyilvános bemutatására.

A kiállítás megtekinthető:
1999. február 17 - március 3-ig
hétköznap 14-20 óráig.

A kiállítást szakmailag értékeli:

Laczkó Ibolya
művészettörténész,
/MTA Művészettörténeti Kutatóintézet/

a művész születésnapján,
február 27-én /szombaton/
18 órai kezdettel.

SCHOLZ ERIK

ÚJLIPÓTVÁROSI

KLUB-GALÉRIA

1136 Budapest, Tátra utca 20/b.

Cím:
Újlipótvárosi Klub-Galéria
1136 Bp., Tátra u. 20/b
/bejárat a Radnóti M. u. felől/

e-mail: ARTBOX13@c3.hu
http://www.c3.hu/~artbox13

Műcsarnok
Budapest

Scholz Erik

Erdő és hamu · Wood & Ashes

The Budapest Kunsthalle requests the pleasure of your company to the **Wood & Ashes** exhibition of

Erik Scholz
(1926–1995)
painter, Munkácsy Prize winner

on 18th August 1998, Tuesday at 6 p.m.

Opening remarks:
Kamilló Lendvay, composer, Kossuth Prize winner

Ernst Museum – Budapest VI., Nagymező utca 8.

The exhibition is open until 20th September 1998, except on Mondays daily from 10 a.m. to 6 p.m.

A Műcsarnok tisztelettel meghívja Önt

Scholz Erik
(1926–1995)
Munkácsy-díjas festőművész
Erdő és hamu című kiállításának megnyitójára

1998. augusztus 18-án, kedden 18 órára

Megnyitja:
Lendvay Kamilló, Kossuth-díjas zeneszerző

Ernst Múzeum – Budapest VI., Nagymező utca 8.

A kiállítás megtekinthető: 1998. szeptember 20-áig, hétfő kivételével, naponta 10-től 18 óráig

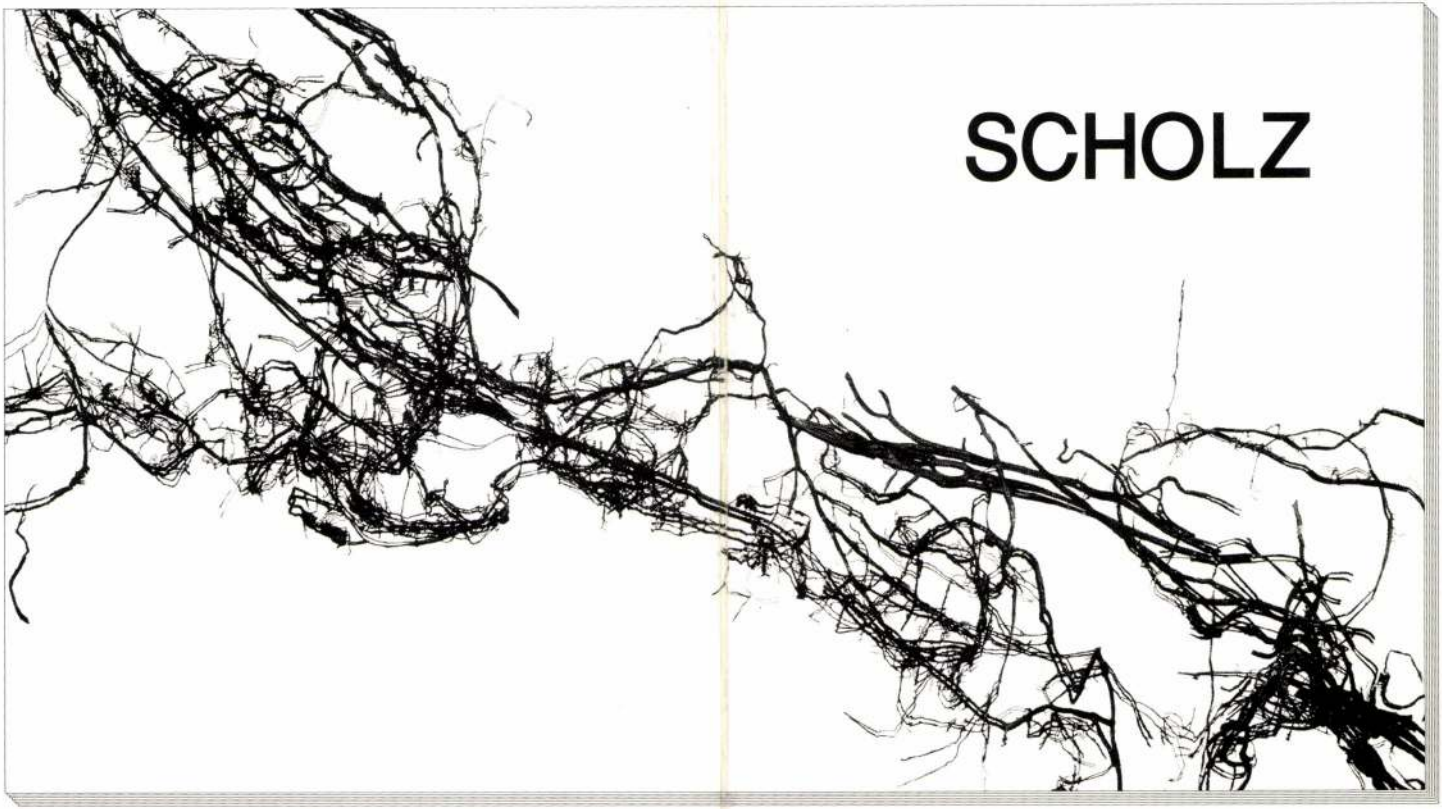

Meghívó

Könyvbemutató a Liteában

A Scholz Erik alapítvány
tisztelettel meghívja Önt

SCHOLZ

című albumának bemutatójára
1996. november 21-én 16^{00} órára
a Litea Könyvszalon és Teázóba.
(Budai Vár, Hess András tér 4., Fortuna udvar)

A könyvet bemutatja: Fogarassy Miklós.

SCHOLZ Ernst

A PAKSI KÉPTÁR, A VÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS A SCHOLZ ERIK ALAPÍTVÁNY

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS KEDVES CSALÁDJÁT

"HOMMAGE A ' SCHOLZ ERIK I."

C. KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

/VÁLOGATÁS A PAKSI KÉPTÁRNAK ADOMÁNYOZOT MŰVEKBŐL/

MEGNYITJA:

SZABÓ JÓZSEF

A PAKSI ATOMERŐMŰ Rt. VEZÉRIGAZGATÓJA.

1998. MÁJUS 22-ÉN, 16.30 ÓRAKOR A PAKSI VÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT KIÁLLÍTÓTERMÉBEN

7030 Paks, Gagarin u. 2. Tel.: 75/311-401

1987 ben letelepedtem zsennyén és ettől kezdve munkásságomban komoly fordulat állt be. Talált természeti tárgyakból építkező ~~[illegible]~~ művek jöttek létre. A megjelenítés rajzát egy gombafonadék felhasználásával alakítom, amelyet a rátamelléki erdők rejtének (Rizomorfa armilleriae). ~~A~~ Környezetem biovilágából ~~[illegible]~~ a természet atavisztikus jelképrendszerét vélem feltalálni, amely a létezés és halál misoltáról beszél,

SCHOLZ ERIK

Szeretettel meghívjuk

Scholz Erik /1926-1995/
Munkácsy-díjas festőművész

Pszicho-táj
gyűjtőcímű
alkotásainak

első, nyilvános bemutatására.

A kiállítás megtekinthető:
1999. február 17 - március 3-ig
hétköznap 14-20 óráig.

A kiállítást szakmailag értékeli:

Laczkó Ibolya
művészettörténész,
/MTA Művészettörténeti Kutatóintézet/

a művész születésnapján,
február 27-én /szombaton/
18 órai kezdettel.

Cím:
Újlipótvárosi Klub-Galéria
1136 Bp., Tátra u. 20/b
/bejárat a Radnóti M. u. felől/

e-mail: ARTBOX13@c3.hu
http://www.c3.hu/~artbox13

ÚJLIPÓTVÁROSI
KLUB-GALÉRIA

1136 Budapest, Tátra utca 20/b.

SCHOLZ ERIK

Műcsarnok
Budapest

Scholz Erik

Erdő és hamu · Wood & Ashes

The Budapest Kunsthalle requests the pleasure of your company to the **Wood & Ashes** exhibition of

Erik Scholz

(1926–1995)
painter, Munkácsy Prize winner

on 18th August 1998, Tuesday at 6 p.m.

Opening remarks:
Kamilló Lendvay, composer, Kossuth Prize winner

Ernst Museum – Budapest VI., Nagymező utca 8.

The exhibition is open until 20th September 1998, except on Mondays daily from 10 a.m. to 6 p.m.

A Műcsarnok tisztelettel meghívja Önt

Scholz Erik

(1926–1995)
Munkácsy-díjas festőművész
Erdő és hamu című kiállításának megnyitójára

1998. augusztus 18-án, kedden 18 órára

Megnyitja:
Lendvay Kamilló, Kossuth-díjas zeneszerző

Ernst Múzeum – Budapest VI., Nagymező utca 8.

A kiállítás megtekinthető: 1998. szeptember 20-áig, hétfő kivételével, naponta 10-től 18 óráig

Scholer

A Szombathelyi Képtár
tisztelettel meghívja Önt

SCHOLZ ERIK

(1926–1995)

EMBER, FA, HAMU

című

RETROSPEKTÍV
KIÁLLÍTÁSÁRA

2003. szeptember 11-én,
csütörtökön 16.30 órára

A kiállítást megnyitja:
FÁBIÁN LÁSZLÓ
író, az Életünk igazgató főszerkesztője

A kiállítás megtekinthető 2003. október 12-ig

A kiállítás létrejöttét támogatta:
a NKA Képzőművészeti Kollégiuma

KUNSTHALLE SZOMBATHELY
H-9700 Szombathely, Rákóczi Ferenc u. 12. Pf. 71.
Tel.: (36) 94/508 800 Fax: 94/314 096
E-mail: keptar@int.szombathely.hu

SCHOLZ ERIK

1. Scholtz Erik: „Párizsi képek" c. kiáll. 61 festőm. párizsi képei.

2. Mészöly Géza: „Balaton a képzőm.-ben" c. csók g.

3. Szalai Zoltán: Fényes A.-terem.

d. m.: 'Három kiállítás.' Magyar Nemzet.
1958. jan. 22. 7. o. (Magyar Nemzet 3)
Nincs Adóterem.

1

»*Párizsi képek*«, — ezt a szeány címet adta kiállításának z az öt fiatalabb magyar fesőből álló csoport, akiknek a alon Populiste művészeti társaság meghívása a múlt nyáron, több hónapos franciaországi tanulmányútra adott alkalmat. Hogy ezzel a lehetőséggel hogyan sáfárkodtak, arról a Kultúrkapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítóhelyiségében rendezett kiállításuk számol be. Beszámolnak arról, hogy mit láttak és hogyan látták a párizsi utcákon, bisztrókban, művészkávéházakban folyó élet megnyilvánulásait. Igyekeztek megrögzíteni Párizs sajátos atmoszféráját, amely annyi bizarr elemből tevődik össze s olykor meghatódott elragadtatással a párizsi háztetők romantikus, szeszélyes alakzatain, vagy egy-egy latin-negyedbeli öreg, sokat látott házfal ódonságán elmerengve, vagy pedig enyhe iróniával, amikor Párizs furcsa, annyira egyéni és mégis oly tipikus figurái kerültek ecsetjük elé. Aki valaha is járt Párizsban, az ismerősként üdvözölheti az öt művész tolmácsolásában a várost, amelynek itt természetesen csak külszínes és felszínes arculata jelenthetik meg a néhány hónapos tanulmányút eredményeképpen. S különben sem a számukra új világ felfedezésének igényével közeledtek témáikhoz. Ezekben a képekben talán az a legfigyelemreméltóbb, hogy a magyar festők Párizsban megszínesedtek, palettájuk árnyalatai, tónusai meggazdagodtak, kifinomodtak. Különösen áll ez *Scholtz Erikre*, aki kifejezésben is elmélyültebbé vált és artisztikus párizsi életképeiben nemcsak azt tükrözi, amit meglátott, hanem egyszersmind sajátmagát is, véleményét, magatartását. *Breznay József* eleven, friss benyomásait kellemesen adagolta, *Gánóczy Mária* kisformátumú képein finoman érzékeltet néhány típust s azt a hatást, amit a Louvre remekei tesznek különböző népek fiataljaira. *Mácsai István* Párizst városképében, utcáiban igyekezett megragadni, tartózkodó érzelmességgel. *Iván Szilárd* két festménye meleg, telt színskálájával, az előadása közvetlen hangú tolmácsolásával tűnik ki. Az egyik, a Tuilleriák kertjének könnyed romantikáját vetíti elénk, a másikban egy drámai élményt, a kéregető diákokat fogta össze kompozícióba. Egy fiatal szakállas férfit ábrázol, szürke, nyomasztó házfal előtt, amint térdelve ábrát rajzol az utca kövezetére. Mellette párja, egy törökülésbe helyezkedett, egykedvű, szalmahajú leány. Mit éreznek, mit gondolnak? Valami furcsa, számunkra idegen beletörődéssel lézengenek ezek a furcsa szerzetek, perspektívátlanul, nem törődve a holnappal, mintha csupán a betevő falat megszerzése volna egyetlen életcéljuk.

Érdemes végignézni ezeket a párizsi képeket, amelyek elsősorban arról beszélnek, hogy a kis művészcsoport nem szédült bele a különféle festői áramlatok szélsőséges sodrába. Láttak, néztek és tanultak. Rövid tanulmányútjuk nem volt hiábavaló.

2

A Csók-galériában a »*Balaton a képzőművészetben*« címmel azokat a festményeket gyűjtötték egybe, amelyek témája a magyar tenger, ihletője az ezerarcú tó, s amelynek kultusza a magyar festészet történetének egyik legszebb fejezete. A Balaton változatos, atmoszférikus hatásokban tündöklő vizének és környékének festői megjelenítéséből nemegyszer születtek új stiluskísérletek, elég, ha az időben egymástól távoleső, meghitt lírájú *Mészöly Gézára* és a különleges optikai világot feltáró, balatoni himnuszokat zengő *Egry Józsefre* emlékeztetünk. A Csók-galéria most egy színes, szép csokrot kötött balatoni képekből, ahol Mészölytől kezdve ott láthatjuk, *Egry, Csók, Iványi-Grünwald, Vass Elemér, Bernáth Aurél, Szentiványi Lajos, Gadányi Jenő* és mások műveit, *Borsos Miklós* grafikáit és végigkísérhetjük, hogy ugyanaz a téma, ugyanaz az indítás milyen változatos, gazdag, színekben és érzelmi kifejezésekben egyéni s nem egyszer, remekművek alkotására ihlette mestereinket.

3

A Fényes Adolf-teremben egy vidéken élő, érzékeny színlátó művész munkásságával ismerkedtünk meg. *Szalai Zoltán* nagybányai hagyományokon nevelkedett. Gyöngéd, igazán átélt feljegyzései a dunai tájról, szántóföldekről, magános fűzfákról, líraiságáról vallanak, a föld szeretetéről, egészségesen zengő színkultúrájáról. Olaj- és akvarellképein kerülni az éles színellentéteket, tónusai finoman olvadnak egymásba, de formái mégsem mosódnak el, mert ecsetvonásainak a rajztudás biztonsága az alapja. Néhány önálló grafikája tanúskodik rajzkészségéről, tanulmányok, ahol a legmerészebb rövidülések ábrázolásai túlmutatnak a stúdium-jellegen, érzelmeket, indulatokat fejeznek ki. Szalai Zoltánnak vannak érdemei a sokat és sokszor sürgetett vizuális nevelés terén. Sokat cikkezett e téren s vezetője a Rózsa Ferenc Kultúrház művészeti szabadiskolájának. Mostani első bemutatkozása, munkáinak igényessége, hangjának szerénysége bátorítást és elismerést érdemel.

d. m.

Művészeti seregszemle, irodalmi estek, élménybeszámolók a Magyar—Szovjet Baráti Társaságok programjában

A Magyar—Szovjet Baráti Társaság Szolnok megyei kulturális bizottságának féléves munkaprogramjában kétszáz előadáson és más rendezvényeken ismertetik a szovjet nép életét és munkájának eredményeit. Február 15-től magyar—szovjet baráti esteket, találkozókat rendeznek, megemlékeznek *Makarenkóról, Gorkijról* és más orosz és szovjet művészről. Előadásokat rendeznek *Lenin* születésének évfordulója tiszteletére. A legkivá lóbb szovjet festőművészek a kotásainak reprodukcióib vándorkiállítást indítanak megyében. Ezenkívül számo élménybeszámoló, könyvkiállí tás, klubest szerepel a félévi munkatervben. Vas megyében tizenhat szakosztálya alakult meg a Magyar—Szovjet Baráti Társaságnak. A szakosztályok elhatározták, hogy már most megkezdik több jelentős évforduló ünnepségeinek előkészítését.

Korszerűsítik a balatoni szállodákat

Az Országos Üdülővendéglátó Vállalat balatonmenti szállodái a karácsonyi és újévi ünnepek alatt nagy forgalmat bonyolítottak le. A balatonfüredi Arany Csillag Szállóban és a hévízi Palatinus Szállóban »telt ház« volt, de Siófokon, Almádiban és Lellén is sokan töltötték téli szabadságukat.

Megkezdődött a felkészülés a nyári szezonra. Javítják az eszpresszó-gépeket, fagylaltgépeket, hűtőszekrényeket. Új konyhagépek, több hűtőszekrény és egyéb új technikai berendezés javítja 1958 nyarán a nyaralók ellátását, többek között megérkezett már két infravörös sütő, amellyel öt perc alatt készíthetők frissensültek.

A múlt évinél nagyobb idegenforgalomra számítva, valamennyi szállodát ellátnak új bőröndcimkével és több nyelvű étlapokkal.

Az enyhe tél kedvező a tavaszi felkészüléshez, de egyben nagy gondot is okoz, mivel a Balaton még nem fagyott be, és így a jégszükségletet előreláthatóan műjéggel kell kielégíteni.

Hogyan lehet kicserélni a régi távbeszélő készülékeket

A telefonelőfizetők közül többen szeretnék kicserélni a régi készülékeiket. A Postavezérigazgatóság illetékes osztályán közölték, hogy a fővárosban jelenleg három típusú távbeszélőkészülék van az előfizetőknél. Ezek, bár régi típusok, a követelményeket általában kielégítik. Ennek ellenére a posta, amennyiben elegendő tartalék készüléke van, az előfizető kérésére kicseréli a régit a legújabb típusra. A cseréért 10 forintot számítanak. Ebben az évben azonban kevés új készülék felett rendelkeznek, mert elsősorban az új előfizetőket kell ellátni.

Amennyiben a távbeszélőkészülék valamelyik alkatrésze eltörik a bejelentés után, a hiba nagyságától függően, általában csak a törött alkatrészt cserélik ki. Ilyen esetekben az alkatrész árán felül a posta 10 forint kiküldetési díjat is számít. Színben egyelőre nincs választék. Jelenleg nem tartják időszerűnek a színes készülékek beszerzését, hiszen még a távbeszélő-igényeket sem tudják kielégíteni.

Lapunkba a
Magyar Nemzet
kiadóhivatala
is felvesz apróhirdetéseket
Budapest, VII., Miksa utca 10
I. em. 120. Telefon: 221—285
(volt New York-palota)

ÁLLÁS

Keresek állandó alkalmazásra intelli- nőt, 4 éves mellé

Mátrába főzni tudó irodai munkára is alkalmas, leinformálható, egészséges, szerény igényű, ottlakást talál. Postahivatal, Mátramind-

Veszek hálót, kombinálat, konyhát, szekrényt, ágyat, feloszlatott háztartást, hagyatékot. — 134—869.

Barokk-, kolozsvári

Uriszoba, új, antik bútorok, lár, tükör, Re ton táskagép, ták, egyéb el 127—191.

Hálót, konyhát, rosszekrényt, p ágyat veszek. fon: 426—912.

Könyvszekrény, mié, kárpitozot kek, előszob rény, szelon Telefon: 188—1

Kombinált sze kétszemélyes mié, garnitúrá adó, 298—371.

Veszek hálóbát, kombiná párosszekrényt, pároságyat, gyatékot, feloszlatott háztartást, 142—173.

Háztartásfeloszlából eladók: meg

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1965 AUG 20 Scholz Erik

Magyar Nemzet

Miskolc új lakónegyedeit díszítő művek

elkészítésére több képzőművész kapott megbízást. A Kinán városrész új négyemeletes lakóházainak falára szálló madarakat ábrázoló három sgraffitót komponált Scholz Erik festőművész. A lakótelep általános iskolájának homlokzatát Rácz József nagyméretű mozaikkompozíciójával díszítik, a selyemréti általános iskola falára pedig Seres János miskolci festőművész tervez 20 négyzetméteres sgraffitót. Kovács Ferenc »Anya« című szobrat szintén a selyemréti városrészben, Németh József »Család« című alkotását pedig Miskolc-Tapolcán állítják talapzatra.

nem vertikális, [illegible]
zontális társadalmi és állami
szerkezet, amelyben a fejlő-
dést, az előrehaladást a két ol-
dal szoros együttműködése,
egysége biztosítja.

Rendszerünk demokratiz-
musa éppen ezért nem szűkít-
hető a szorosabban vett politi-
kai hatalom területére. Nézzük

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Scholtz Erik

MAGYAR NEMZET

1958 JAN 22

610

7

HÁROM KIÁLLÍTÁS

d. m.

1

»*Párizsi képek*«, — ezt a szerény címet adta kiállításának az az öt fiatalabb magyar festőből álló csoport, akiknek a Salon Populiste művészeti társaság meghívása a múlt nyáron, több hónapos franciaországi tanulmányútra adott alkalmat. Hogy ezzel a lehetőséggel hogyan sáfárkodtak, arról a Kultúrkapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítóhelyiségében rendezett kiállításuk számol be. Beszámolnak arról, hogy mit láttak és hogyan látták a párizsi utcákon, bisztrókban, művészkávéházakban folyó élet megnyilvánulásait. Igyekeztek megrögzíteni Párizs sajátos atmoszféráját, amely annyi bizarr elemből tevődik össze s olykor meghatódott elragadtatással a párizsi háztetők romantikus, szeszélyes alakzatain, vagy egy-egy latin-negyedbeli öreg, sokat látott házfal ódonságán elmerengve, vagy pedig enyhe iróniával, amikor Párizs furcsa, annyira egyéni és mégis oly tipikus figurái kerültek ecsetjük elé. Aki valaha is járt Párizsban, az ismerősként üdvözölheti az öt művész tolmácsolásában a várost, amelynek itt természetesen csak külsőnes és felszínes arculata jelenhetik meg a néhány hónapos tanulmányút eredményeképpen. S különben sem a számukra új világ felfedezésének igényével közeledtek témáikhoz. Ezekben a képekben talán az a legfigyelemreméltóbb, hogy a magyar festők Párizsban megszínesedtek, palettájuk árnyalatai, tónusai meggazdagodtak, kifinomodtak. Különösen áll ez *Scholtz Erikre*, aki kifejezésében is elmélyültebbé vált és artisztikus párizsi életképeiben nemcsak azt tükrözi, amit meglátott, hanem egyszersmind sajátmagát is, véleményét, magatartását. *Breznay József* eleven, friss benyomásait kellemesen adagolta, *Gánóczy Mária* kisformátumú képein finoman érzékeltet néhány típust s azt a hatást, amit a Louvre remekei tesznek különböző népek fiataljaira. *Mácsay István* Párizst városképében, utcáiban igyekezett megragadni, tartózkodó érzelmességgel. *Iván Szilárd* két festménye meleg, telt színskálájával, az előadása közvetlen hangú tolmácsolásával tűnik ki. Az egyik, a Tuilleriák kertjének könnyed romantikáját vetíti elénk, a másikban egy drámai élményt, a kéregető diákokat fogta össze kompozícióba. Egy fiatal szakállas férfit ábrázol, szürke, nyomasztó házfal előtt, amint térdelve ábrát rajzol az utca kövezetére. Mellette párja, egy törökülésbe helyezkedett, egykedvű, szalmahajú leány. Mit éreznek, mit gondolnak? Valami furcsa, számunkra idegen beletörődéssel lézengenek ezek a furcsa szerzetek, perspektívátlanul, nem törődve a holnappal, mintha csupán a betevő falat megszerzése volna egyetlen életcéljuk.

Érdemes végignézni ezeket a párizsi képeket, amelyek elsősorban arról beszélnek, hogy a kis művészcsoport nem szédült bele a különféle festői áramlatok szélsőséges sodrába. Láttak, néztek és tanultak. Rövid tanulmányútjuk nem volt hiábavaló.

Művészeti seregszemle, irodalmi estek, élménybeszámolók a Magyar—Szovjet Baráti Társaságok programjában

A Magyar—Szovjet Baráti Társaság Szolnok megyei kulturális bizottságának féléves munkaprogramjában kétszáz előadáson és más rendezvényeken ismertetik a szovjet nép életét és munkájának eredményeit. Február 15-től magyar—szovjet baráti esteket, találkodulója tiszteletére. A legkiválóbb szovjet festőművészek alkotásainak reprodukcióiból vándorkiállítást indítanak a megyében. Ezenkívül számos élménybeszámoló, könyvkiállítás, klubest szerepel a félévi munkatervben. Vas megyében tizenhat szakosztálya alakult meg a Magyar—Szovjet Baráti Társaságnak. A szakosztályok elhatározták, hogy már most megkezdik több jelentős évforduló ünnepségeinek előkészítését.

...latoni szállodákat

a nyaralók ellátását, többek között megérkezett már két infravörös sütő, amellyel öt perc alatt készíthetők frissensültek.

A múlt évinél nagyobb idegenforgalomra számítva, valamennyi szállodát ellátnak új bőröndcimkével és több nyelvű étlapokkal.

Az enyhe tél kedvező a tavaszi felkészüléshez, de egyben nagy gondot is okoz, mivel a Balaton még nem fagyott be, és így a jégszükségletet előreláthatóan műjéggel kell kielégíteni.

...et kicserélni ...lő készülékeket

delkeznek, mert elsősorban az új előfizetőket kell ellátni.

Amennyiben a távbeszélőkészülék valamelyik alkatrésze eltörik a bejelentés után, a hiba nagyságától függően, általában csak a törött alkatrészt cserélik ki. Ilyen esetekben az alkatrész árán felül a posta 10 forint kiküldetési díjat is számít. Színben egyelőre nincs választék. Jelenleg nem tartják időszerűnek a színes készülékek beszerzését, hiszen még a távbeszélő-igényeket sem tudják kielégíteni.

...a
...et
...la
...detéseket
...sa utca 10
...: 221—285
...alota)

...dó is for-ges, ott-ahi-ind-

Veszek hálót, kombináltat, konyhát, szekrényt; ágyat, feloszlatott háztartást, hagyatékot. — 134—869.

Barokk-, koloniál garnitúra; bieder-

Uriszoba, új antik bútorok lár; tükör; R ton táskagép ták, egyéb 127—191.

Hálót, konyh rosszekrényt; ágyat veszek. fon: 426—912.

Könyvszekrény mié, kárpitozo kek, előszol rény, sezlon Telefon: 188—

Kombinált sz kétszemélyes mié, garnitúr adó. 298—371.

Veszek há bát, kombir párosszekrén pároságyat, gyatékot, fel tott háztartá 142—173.

Háztartásfelos ból eladók: m kombinált

SCHOLZ ERIK festő, Munkácsy-díjas
Budapest, 1926

1944-49 között Szőnyi István és Fónyi Géza növendéke a Képzőművészeti Főiskolán. Tanulmányutakat tett Franciaországban, Lengyelországban, a Szovjetunióban, az NDK-ban, Olaszországban és az NSZK-ban. Kollektiv tárlatok mellett 1960-ban és 68-ban a Csók István Galériában mutatta be gyüjteményes anyagát; vidéken Pécsett, Szombathelyt, Debrecenben és Balassagyarmaton, külföldön Franciaországban (1958) és az NSZK-ban (1972) állitott ki. 1950-ben Munkácsy-díjjal tüntették ki. - Pályája figurális és életképi témákkal indult, majd modern hangvételü, dekorativ szinvilágu tájképeket és csendéleteket festett. Ujabb festményeit ráapplikált tárgyakkal - pl. fatörzsdarabokkal - egészti ki, igy próbál szerves egységet formálni a látott és a kézzelfogható világból, a festői sikból és a térplasztikából. A kolorisztikus tájképfestés hagyományát ezzel a módszerrel a kollázs és objet irányába fejlesztette tovább anélkül, hogy a realista tradiciót feladta volna. Több murális alkotása került kivitelezésre.

Művés zéletrajzok 1975

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET
1969 MÁJ 9

1021

Kiosztották az „Ezüstgerely" művészeti pályázat díjait

Scholz Erik

Csütörtök délelőtt a Magyar Néphadsereg Központi Klubjában dr. *Szatmári* István, az MTS elnökhelyettese kiosztotta az „Ezüstgerely" művészeti pályázat díjait és egyúttal megnyitotta azt a kiállítást, amely a díjazott munkákat mutatja be. A bíráló bizottság megállapította, hogy elsősorban a képzőművészet területén jelentkezett fejlődés, csaknem száz pályaművet bíráltak el.

A *képzőművészeti kategóriában* az „Ezüstgerely"-díjat és a 8000 forintos jutalmat Scholz Erik Munkácsy-díjas festőművész *Labdarúgás* című olajfestménye kapta. Pályadíjban részesült *Győri* Dezső bronzszobra és *Gyurcsek* Ferenc kisplasztikája.

A *sportfilmek* közül a díjat a *Mexikó 68* című színes kisfilm két alkotója, *Timár* István rendező és *Széplaki* Gyula operatőr kapta. Tiszteletdíjjal jutalmazták *Csőke* József és *Máhrer* Emil rendezőt, illetve a *Műszaki Egyetem oktatástechnikai osztályának* kollektíváját.

Az *irodalmi* pályázaton *Kahlich* Gy.—*Papp*—*Subert*: *Olimpiai játékok 1896—1968* című könyve lett az első. A szerzők mellett megjutalmazták *Székely* Jánosné és *Meskó* János szerkesztőket is. *Páder* János, dr. *Nádori* László és *Wendler* Antal kapott még művéért, *Takács* László pedig szerkesztői munkájáért tiszteletdíjat.

A *sportfotók* kategóriájában az Ezüstgerely-díjat nem adták ki, csupán tiszteletdíjakat osztottak ki *Chochol* Károly, *Vadas* Péter, *Hemző* Károly, *Marnitz* Miklós, *Almási* László és *Falus* István között.

Feltűnést keltett, hogy az irodalmi pályázaton ezúttal egy nyomtatásban meg nem jelent mű, Wendler Antal: *Bácsalmás sportja* című munkája is a jutalmazottak között szerepel. Wendler Antal 18 éven át futballozott Bácsalmáson, illetve Baján és hobbyként tíz esztendőn át foglalkozott azzal, hogy megírja Bácsalmás sportjának történetét. Nyolcszáz oldalon 4 kötetben gyűjtötte össze a dokumentumokat és bőrbe kötve juttatta el a bíráló bizottságnak. 1913-tól napjainkig a legapróbb epizódokat is összegyűjtötte a szerző, aki egyébként a Kunfehértói Állami Gazdaság főkönyvelője.

soha aze
ismert e
villám
előtti h
rengett

Elérke

Ezekb
kov t
harcállá
parancs
hetett
zömök,
gyon je
azok, a
lingrád
most a
lin ellen irányították.

Délelőtt 10 órakor a front-
törzs főnöke, *Malinyin* tábor-
nok a haditanács megbízásából
sajtóértekezletre hívta meg az
újságírókat. A tábornok most
is, mint mindig, kissé fáradt-
nak látszott, de élénken és na-
gyon világosan beszélt. Öltözé-
ke most is kifogástalan, arca
gondosan borotvált.

— Felderítésünk szerint a
front első vonalával szemben
félmilliós hitlerista hadsereg
áll. Az ellenségnek nagy
mennyiségű harckocsija van és
körülbelül 1500 harci repülő-
géppel rendelkezik. Vannak
olyan értesüléseink, hogy harc-
ba vetik a tisztiiskolák növen-
dékeit, a tengerészek roham-
osztagait. A német parancs-
nokság kiadta a tüzéreknek és
a harckocsizóknak a rendele-
tet, hogy nyissanak tüzet azok-
ra az alakulatokra, amelyek
elhagyják a védelmi vonalakat.

[illegible] szovjet
tanúsí-
német
nát és

[illegible]k. Ka-
fiatalo-
ű sza-
Francia
t a né-
ltak el
árakba.
gyel —
k egy-
jugo-
gol ha-

difogoly pilóták, majd egy
egész amerikai harckocsizó-
tábor, amelyet a hitleristák
korábban elfoglaltak. És végül
oroszok, ukránok, beloruszok.
Boldog mosoly az arcukon.
Forró hála szavai szállnak ka-
tonáink felé, akik felszabadí-
ották őket.

Gépkocsink nemsokára meg-
érkezett egy tüzérosztag állá-
saihoz. Malinyin vezérezredes
könnyedén kiugrik a gépkocsi-
ból. Egy bajuszos őrnagy indul
fogadására.

— Vezérezredes elvtárs,
Szurkov őrnagy, tüzérosztály-
parancsnok jelentem, löve-
geink a német fasiszta Német-
ország fővárosát, Berlint lövik.

A tábornok megszorítja az
őrnagy kezét s megkéri, hogy
vezesse végig a tüzelőállások-
kon. Itt mindenütt a megszo-
kott harci tevékenység folyik.
A tisztek szaggatott parancs-
szavait hallják. A katonák

SCHOLZ ERIK 1926. február 27-én született Budapesten. 1944-től 1949-ig folytatta tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Főiskolán. Mesterei Szőnyi István és Fónyi Géza festőművészek voltak. 1950 óta kiállító művész.

Már korai korszakától kezdve részt vett minden jelentős nagy nemzeti kiállításon a Műcsarnokban és más kiállítóhelyiségek tárlatain. Munkásságának elismeréséül elnyerte a Munkácsy-díjat.

1957/58-ban kétszer féléves párizsi tartózkodása alatt bemutatkozott a Modern Művészek Múzeumában. Franciaországon kívül tanulmányutakat tett a Szovjetunióban, mindkét Németországban, Ausztriában, Olaszországban, Jugoszláviában és Lengyelországban.

Első önálló kiállítása 1960-ban volt a budapesti Csók István Galériában. Ezt követően számos önálló kiállítást rendezett Magyarország különböző városaiban: Pécsett, Szombathelyen, Debrecenben, Szolnokon, Miskolcon, Szegeden, Balassagyarmaton. Eddigi, méreteiben legnagyobb kiállítása 1977-ben volt a Műcsarnokban.

Résztvevője a Kulturális Kapcsolatok Intézete szervezésében Európa nagy városaiban rendezett magyar kiállításoknak. Képeit kiállították Párizsban, Bécsben, Berlinben, Münchenben, Amszterdamban, Helsinkiben, Prágában, Varsóban, Moszkvában, Leningrádban, Wiesbadenben.

Számos Képzőművészeti pályázatot nyert. Murális munkái között nagyméretű sgraffitó, pannó és mozaik is szerepel. A budapesti Kertészeti Egyetem tanácstermét díszíti az 1970-es Vadászati Világkiállításon I. díjat nyert gobelinje.

Műveit őrzi a Magyar Nemzeti Galéria, a Kiscelli Múzeum, a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum, a szolnoki Damjanich Múzeum, a székesfehérvári István Király Múzeum, a pécsi Városi Tanács VB, a Budapesti XIII. Tanács VB, továbbá számos magyar és külföldi magángyűjtő.

F. k.: Köteles István – 85-1590 GENERALART Dorogi Nyomda

SCHOLZ ERIK:
„Nagy fák" olaj 80x120 cm

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

SCHOLZ ERIK

MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1985. NOVEMBER 14-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

A MEGNYITÓN
KONDOR KATALIN
A MAGYAR RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ
MUNKATÁRSA BESZÉLGET
A MŰVÉSSZEL

A TÁRLAT MEGTEKINTHETŐ
1985. NOVEMBER 14–22-IG

FERENCZY TEREM
PÉCS, KOSSUTH UTCA 29/31.

Schulz

Scholcz Erik

Sgraffito

Miskolc, Kilián lakótelep, 1965.

Kovács Gyula: A kifejező és a dekorativ vonal I.
Művészet, 1978. augusatus - 28. oldal.

17. Scholcz Erik: Sgraffito,
Miskolc, Kilián lakótelep, 1965

A dekoratív vonal – az expresszív vonal álruhájában.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Művészet
1978 AUG
135. old.

Scholcz Erik

17. Scholcz Erik: Sgraffito,
Miskolc, Kilián lakótelep, 1965

A dekoratív vonal – az expresszív vonal álruhájában.

et

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TUKÖR

1968 DEC 10

1021

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
SCHOLZ ERIK KIÁLLÍTÁSA

A felszabadulás után jelentkező festőművész-generáció figyelemre méltó egyénisége Scholz Erik. Piktúrájának fejlődésíve az ötvenes évek realizmusától a szürrealizmusig, a hagyományos tér-idő ábrázolástól az absztrakcióig terjed. De művészete fejlődésének minden szakaszában dekoratív, harmonikus, szemnek tetsző és a szo jo értelmében artisztikus. A képen a művész Önarcképe látható.

18 T

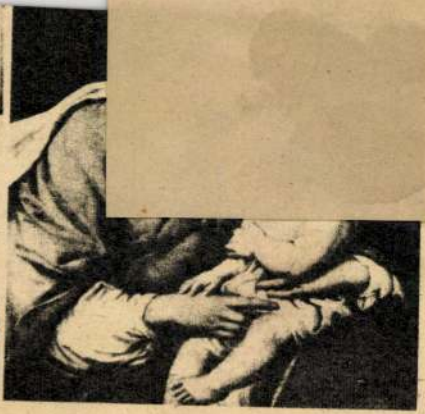

Scholz Erik (Bp. 1926. febr. 27 –

festő

1944–49 tanulmányok a bp-i Képzőművészeti Főiskolán mesterei Szőnyi István és Fónyi Géza

1950 óta kiállító művész

1950 – Munkácsy díj

1960 – kiállítás Bp. Csók Galéria

1964 – Pécs-Meszes-i legénygyállás előcsarnokának pannója

1965 – Miskolc-Kilián telepi lakótelep 3. sz. épületének homlokzati sgraffitója

1967 – Hévíz gyógyfürdő mozaikja

1968 – kiállítás, Bp. Csók Galéria

1969 – kiállítás, Debrecen, Képcsarnok

1972 – kiállítás, Balassagyarmat

Wiesbaden-Schlangenbad, Renata Hörman Galéria

1973 – kiállítás, Szolnok-Képcsarnok

1976 – Pécs-Képcsarnok – kiállítás

1977 – Bp. Műcsarnok – kiállítás

Műveit őrzi az MNG, a Kiscelli Múzeum, a békéscsabai Munkácsy Múzeum, a szolnoki Damjanich Múzeum, a szekesfehérvári István Király Múzeum, a pécsi Városi Tanács VB., Bp. Fővárosi Tanács VB.

– kiállítása a bp-i Csontváry Teremben –

1978. szept. 7–21.

– katalógus a könyvtárban –

Scholz Erik

Scholz Erik

Népszabadság
1998. sept. 5.

Festők voltak

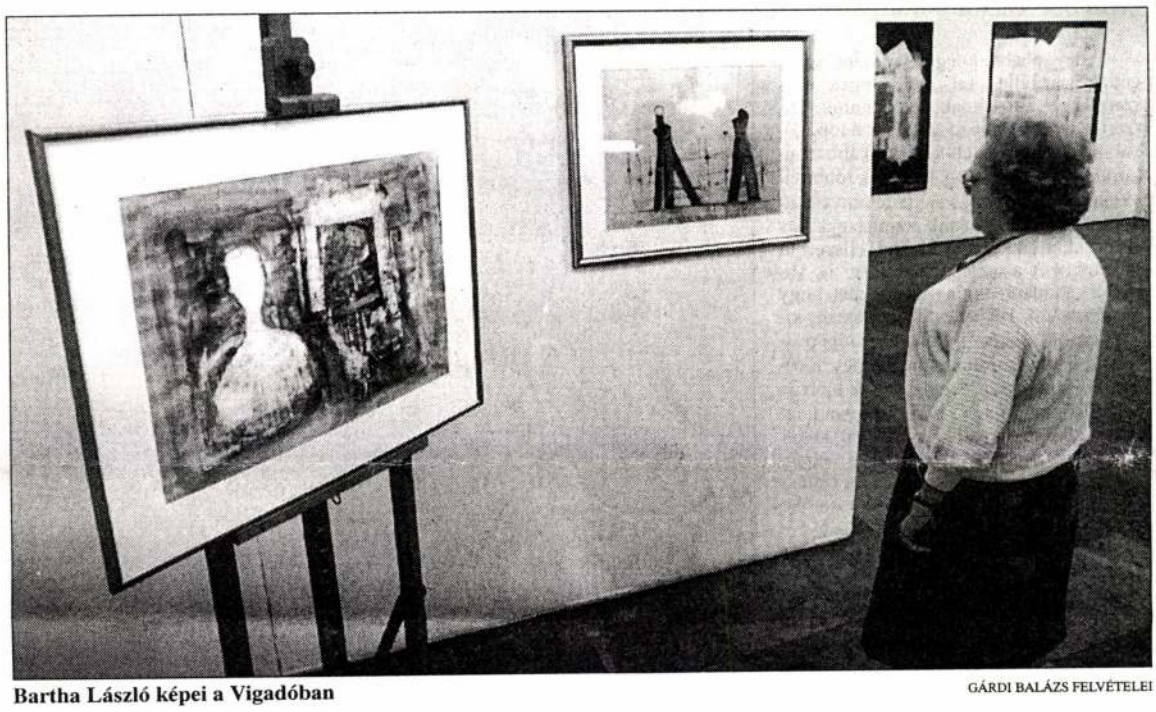

Bartha László képei a Vigadóban

GÁRDI BALÁZS FELVÉTELEI

Szíven ütött egy mondata a katalógusban. „Az, akinek libidója, szükséglete a festés, nem helyezheti át a hangsúlyt a művészetnek mint médiumnak a használatára." Aki mondta, éppen nem ilyen. Ő Maurer Dóra, a vérbeli modern művész, akinek főiskolai osztályán szokott teremni a legtöbb experimentális vagány. Akiről mondta, az ilyen volt. Ő például Scholz Erik.

De nemcsak ő, mert „ő" többen van, mint gondolnánk. A magyar képzőművészeti élet fölöstható ugyanis, többek között így is fölöstható. Vannak, akiknek a művészet eszköz, fegyverzet, szótár, azaz csupa nélkülözhetetlen dolog, abból a célból kigyűjtve, hogy a világon uralkodni lehessen. És vannak, akik nem akarnak uralkodni a világon, akiket a világ a maga egészében nem is érdekel igazán, de nem bírnak a vérükkel. Csak festenek, festenek, festenek, ha fúj, ha esik, ha röpteti a divat a festészetet, vagy ha éppen szélcsendet parancsolnak a szakírók. Festenek, mert másképpen nem tehetnek. Aztán vagy kijön az egészből valami, vagy nem. Vagy szerencséjük volt talentumukkal és környezetükkel, vagy nem.

A három évvel ezelőtt elhunyt művészt – bevallom – sosem tartottam korszakot meghatározó nagy egyéniségnek. Inkább amolyan „fontolva haladónak". Aki túl sok mindent tanult meg jó mestereitől, az ötvenes évek első felében Szőnyi Istvántól, Fünyi Gézától, meg túl sok minden ragadt is rá a dekorativista, mozaikista múltból. Vagy csak szerencséje nem volt, mert lázadni sem tudott igazán, de befutni sem. Lám, a vele majd egyidős Csernus Tibor festett 1955-ben *Három lektort,* attól megállt a kés a levegőben, de legalábbis érezni lehetett, hogy valami készül Hunniában. Scholz meg festett 1960-ban egy *Zsűrit,* és a hasonló téma lapos is lett meg vicces is. Magánbosszúnak hatott. A képen látható szegény zsűrorok fekete szemüveget hordtak. Nyilván vakok. Ilyen volt akkoriban a kultúrpolitikának szánt bátor kritika.

Szabad szemmel alig lehetett észrevenni, hogy Scholz azért halad. Először csak az embert ábrázoló világtól lett gigászi csömöre. Tábláin a fafélék, bozótok egyre szívósabban szorítottak ki mindenkit, aki a főemlősökre hasonlít. (A madarak még sokáig maradhattak.) Azután a képmélység tűnt el, az alvadt vérrögökre emlékeztető festékcsomók és a csurgatott, megkapart, szétgyötört felület legnagyobb örömére. Az utolsó évtizedben a Scholz műveiről készült fölvételek – a hasonló hasonlónak örül alapon – egyenesen természeti környezetet szerveztek maguk köré. (Álcázott fedezékek – mondaná a pszichiáter.) Legvégén, úgy a rendszerváltás idejétől kezdve pedig megjelentek a gombafonadékok. Pontosabban a rizimorfa nevű élőlény (lelőhelye például a zsennyei művésztelep közvetlen körlete) műbe applikálása, amely már-már igazi nonfiguratív, ha úgy tetszik, absztrakt expresszionista festményekké avatta az agyonkínzott, hamuval megszórt, spachtlival szétcincált festményt. Sőt: nemcsak festményt. Scholz ettől az időtől kezdve már igazi szobrokat is csinált, óriási, megdolgozott rönkökön végzett hasonló roncsolásokat. Az izomorfának már nem is kellett tapintható támadásokat indítania.

Stopperórával a kézben bizony ez megkésett teljesítmény. Röpke öt év után elérni a negyvenes évek modern franciáit? Fél évszázad múltán merni figuratívnak lenni? Nincs stopper. (A posztmodernben nem is illik elővenni.) Az Ernst Múzeumban, a Scholz-kiállításon arra lehet rájönni, hogy a művészet nem gyorsasági. Meg fölismerni: ebben a kompromisszummal teli, késedelmes, tekervényes életműben inkább ismerünk magunkra, mint a zsenikében. Hiszen fejlődésügyben gyarlók vagyunk mi mindannyian. Meg talán: ő egyáltalán nem akart fejlődni, csak élni meg festeni. Ahogy lehet, ahogy tudott. Eleinte unalmasan, a végére egészen izgalmasan.

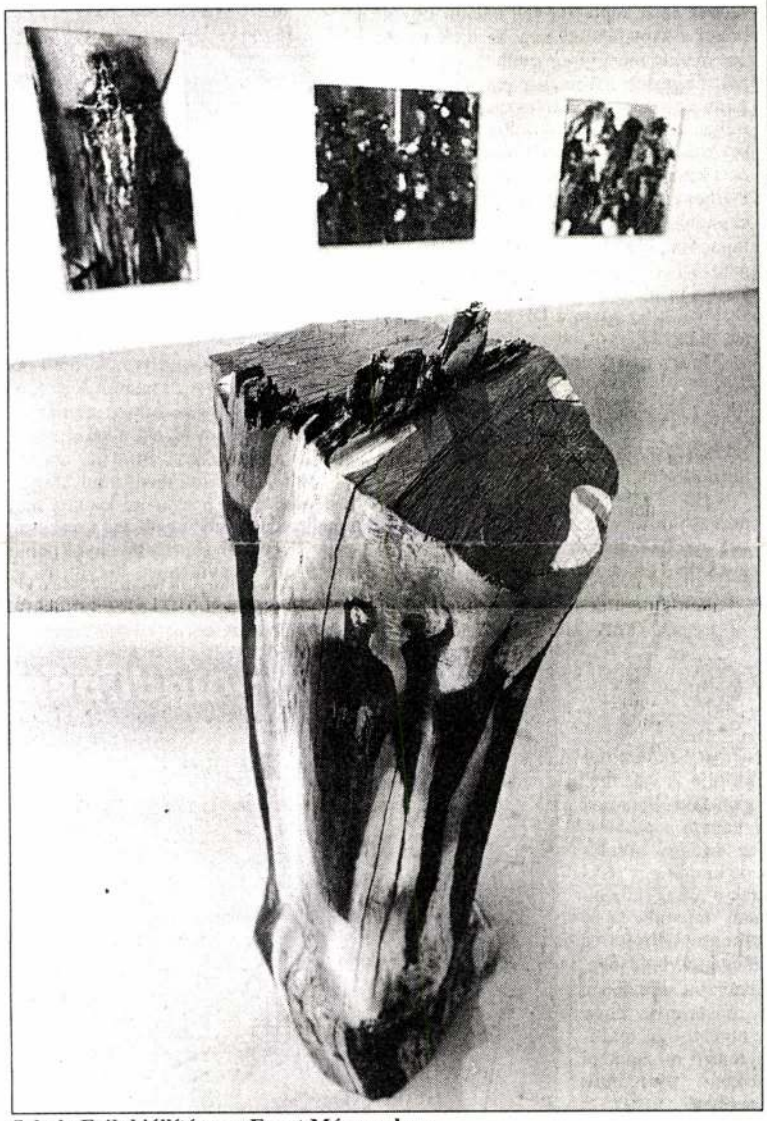

Scholz Erik kiállítása az Ernst Múzeumban

Scholz Erik kiállításának jót tett, hogy csak az életmű utolsó évei váltak láthatóvá. Ugyanez a dramaturgia nem működött annyira a Vigadóban, Bartha László tárlatán, egy másik posztumusz bemutatón. Érteni vélem a gesztust. A meghívón nem szerepel az „emlék" jelző. A tárlathoz nem készült katalógus. Még minden úgy van elrendezve, ahogyan az eltávozott művésszel év elején az intézmény vezetői megbeszélték. Talán csak a festőállványra kirakott, hangsúlyos helyen szerepeltetett utolsó gvas utal arra: nincs tovább, az életmű befejeződött.

Pedig Barthának nagyon jól állna egyben láttatni anyagát. Nem mintha a negyvenes években festett finoman természetelvű képeihez, a háború után festett tapintatosan franciás tábláihoz, vagy a kora hatvanas évek méltán föltűnést keltő, merészen faktúra-gazdag kompozícióihoz hasonló ismeretlen lenne a magyar művészettörténetben. Mégis: az események úgy alakultak, hogy ezek a nagyon kulturált és a hivatalos rendszerek kívánságaitól jókora távolságot tartó művek fontos, esztétikus és etikus tájékozódási pontjai lettek tegnapjainknak. Ma már nehéz a logikát követni, pedig így volt. Az *Állomás,* a *Jégvilág,* a *Behavazott falu* maga volt festészetünk akkori nyugatos attitűdje. Vékonyka szálak, amelyek mintha átvezetnének oda, ahová csak háromévenként egyszer volt szabad belépni, azon belül is oda, ahol többet süt a nap és épebbek a műemlékek.

Az az igazság, hogy Barthát sem érdekelte a „fejlődés". Mármint a dolgok külső alakulása. Ő is csak saját festészetének belső logikáját követte, és ez a logika végül is nála sem vezetett el a művészet forradalmian új tartományába. Ő is csak festeni szeretett, egyik képet a másik után, egyik színegyüttes permutációját a másik után, egyik motívumátírást a másik után, és nem igazán törődött azzal, hogy merre megy közben a világ. Hiába nem ábrázoltak képei fölismerhető jeleket, szívósan ragaszkodott egy kifinomodott harmóniarendhez. Egy tömegkultúrától érintetlen tegnapi Európához. Egy veszélybe sodort civilizáció bánatos nyomaihoz. De leginkább ahhoz ragaszkodott – megint a libidó –, hogy a festék, a szín, a felület érzéki örömét sose tegye kockára valamiféle új elmélet oltárán.

Szép, kerek életmű az övé. Szépek az utolsó képei is. Neki nagyobb tehetség, szélesebb látószög, biztosabb ízlés adatott, mint Scholznak. De a fajtájuk, az „erotikájuk" azért hasonló volt: a látás nekik öröm volt, és nézőiket a látás örömében részesítették.

Talán különös, hogy a végtisztességgel némiképpen rokon posztumusz kiállítás kapcsán az örömről esik szó. Egyszer Rómában részt vettem egy templomi gyászszertartáson. A koporsót az oltár előtt ravatalozták. Sokan gyászoltak és a hozzátartozók szeme kipirosodott. A pap elmondta az elhunyt életét, tetteit, meg hogy érdemes volt élnie. Magától értetődött, hogy a közönség megtapsolta az elhunytat. Nem volt abban a tapsban semmi szentségtörés. Az életmű-produkció természetes jutalmaként hatott. Most mi is valami ilyesmit teszünk.

P. Szűcs Julianna

Fest

Bartha László képei a Vigadóban

Szíven ütött egy mondata a katalógusban. „Az, akinek libidója, szükséglete a festés, nem helyezheti át a hangsúlyt a művészetnek mint médiumnak a használatára." Aki mondta, éppen nem ilyen. Ő Maurer Dóra, a vérbeli modern művész, akinek főiskolai osztályán szokott teremni a legtöbb experimentális vagány. Akiről mondta, az ilyen volt. Ő például Scholz Erik.

De nemcsak ő, mert „ő" többen van, mint gondolnánk. A magyar képzőművészeti élet fölosztható ugyanis, többek között így is fölosztható. Vannak, akiknek a művészet eszköz, fegyverzet, szótár, azaz csupa nélkülözhetetlen dolog, abból a célból kigyűjtve, hogy a világon uralkodni lehessen. És vannak, akik nem akarnak uralkodni a világon, akiket a világ a maga egészében nem is érdekel igazán, de nem bírnak a vérükkel. Csak festenek, festenek, festenek, ha fúj, ha esik, ha röpteti a divat a festészetet, vagy ha éppen szélcsendet parancsolnak a szakírók. Festenek, mert másképpen nem tehetnek. Aztán vagy kijön az egészből valami, vagy nem. Vagy szerencséjük volt talentumukkal és környezetükkel, vagy nem.

A három évvel ezelőtt elhunyt művészt – bevallom – sosem tartottam korszakot meghatározó nagy egyéniségnek. Inkább amolyan „fontolva haladónak". Aki túl sok mindent tanult meg jó mestereitől, az ötvenes évek első felében Szőnyi Istvántól, Fünyi Gézától, meg túl sok minden ragadt is rá a dekorativista, mozaikista múltból. Vagy csak szerencséje nem volt, mert lázadni sem tudott igazán, de befutni sem. Lám, a vele majd egyidős Csernus Tibor festett 1955-ben *Három lektort,* attól megállt a kés a levegőben, de legalábbis érezni lehetett, hogy valami készül Hunniában. Scholz meg festett 1960-ban egy *Zsűrit,* és a hasonló téma lapos is lett meg vicces is. Magánbosszúnak hatott. A képen látható szegény zsűrirok fekete szemüveget hordtak. Nyilván vakok. Ilyen volt akkoriban a kultúrpolitikának szánt bátor kritika.

Szabad szemmel alig lehetett észrevenni, hogy Scholz azért halad. Először csak az embert ábrázoló világtól lett gigászi csömöre. Tábláin a fafélék, bozótok egyre szívósabban szorítottak ki mindenkit, aki a főemlősökre hasonlít. (A madarak még sokáig maradhattak.) Azután a képmélység tűnt el, az alvadt vérrögökre emlékeztető festékcsomók és a csurgatott, megkapart, szétgyötört felület legnagyobb örömére. Az utolsó évtizedben a Scholz műveiről készült fölvételek – a hasonló hasonlónak örül alapon – egyenesen természeti környezetet szerveztek maguk köré. (Álcázott fedezékek – mondaná a pszichiáter.) Legvégén, úgy a rendszerváltás idejétől kezdve pedig megjelentek a gombafonadékok. Pontosabban a rizimorfa nevű élőlény (lelőhelye például a zsennyei művésztelep közvetlen körlete) műbe applikálása, amely már-már igazi nonfiguratív, ha úgy tetszik, absztrakt expresszionista festményekké avatta az agyonkínzott, hamuval megszórt, spachtlival szétcincált festményt. Sőt: nemcsak festményt. Scholz ettől az időtől kezdve már igazi szobrokat is csinált, óriási, megdolgozott rönkökön végzett hasonló roncsolásokat. Az izomorfának már nem is kellett tapintható támadásokat indítania.

Stopperórával a kézben bizony ez megkésett teljesítmény. Röpke öt év után elérni a negyvenes évek modern franciáit? Fél évszázad múltán merni figuratívnak lenni? Nincs stopper. (A posztmodernben nem is illik elővenni.) Az Ernst Múzeumban, a Scholz-kiállításon arra lehet rájönni, hogy a művészet nem gyorsasági. Meg fölismerni: ebben a kompromisszummal teli, késedelmes, tekervényes életműben inkább ismerünk magunkra, mint a zsenikében. Hiszen fejlő-

Scholz E

annyian.
akart fe
Ahogy l
masan, a
Schol
csak az
vá. Ugy
dött ann
tárlatán,
tón. Érte
nem sze
hoz nem
úgy van
zott mű
vezetői
állványr
szerepel
tovább,
Pedig
ben látt
venes é
elvű kép
tatosan
hatvana
részen
hasonló
szettört
úgy ala
rált és
tól jóko
esztétik
lettek t
logikát
más, a
volt fes
je. Vék
vezetné
ként eg
belül is
bek a n

Magyar Nemzet
1999. március 1., hétfő

Scholz Erik pszichotája

Kiállítás az Újlipótvárosi Klubgalériában

Utolsó éveiben *Scholz* Erik Zsennyén élt. Kedvtelve bújta a rekkenő hőségben is üde füzeseket, s fedezte föl a zsombékosban megbúvó, vékony szálú növényeket, a fákra felkúszó folyondárok szövevényes világát. Ennek az időszaknak a jellegzetes darabjait most az Újlipótvárosi Klubgalériában láthatjuk.

Mint Szőnyi-növendék nemcsak a mester lírai látásmódja, mesterségbeli tudása hatott rá, s nem pusztán ezeket szívta magába, de természetszeretetét is. Korai képein még a látvány dominál, a szocreál korszakát azonban sikeresen megúszta. Akkoriban indított másik mestere, *Fónyi* Géza mozaikosztályt, ahová Scholz is csatlakozott. „Kitaláltuk – mesélte egy interjúban –, hogy a mozaikkal nem lehet azt a fajta művészetet csinálni. A kő ellenáll."

Festészetében mindig is fontos szerepet játszott a természet.

Talán Szőnyi hatása volt az is, hogy olyan kedvenc témája lett képeinek a Duna- part, de amíg mestere tájképeket festett, Scholz érdeklődését itt is inkább a természetadta „modellek" kötötték le: a kisodort ágak, a meztelenre vetkőzött hordalék fák.

Alakjain is vissza-visszatérnek a természet mikrovilágának vetületei: a kontúrok elmosódnak, a figurák felületét át- meg átszövik a finom, pókhálószerű ábrák, amelyek – mint a penészes fal térképei – sajátos világot teremtenek a tárgyakon, fölkúsznak a kezekre, a ruhákra, újabb képet alkotnak a kép felületén.

Máskor a festéket olyan vastagon viszi a vászonra, hogy az anyag hozza létre a sajátságos textúrát: repedezett, csurgásos felületet, ahol a színek, a formák egymásba olvadnak, és újabb látvánnyal gazdagítják a témát.

Az erdő visszatérő témája festészetének, akárcsak az élő vagy a partra vetett fák.

A főiskola után kapott párizsi tanulmányútján fölfedezte az akkoriban nálunk még meglehetősen ismeretlen tasizmust, amely azután különböző formákban tért vissza művein: hol azáltal, hogy belekapart a már elkészült festménybe, tovább gazdagítva ezzel is a kép faktúráját, hol pedig úgy, hogy a talált rostokat, folyondárokat, vízből kidobott vagy fáról leszedett növényi szövedéket tapasztja a kép felületére.

Mint vérbő koloristához illik, festményein tobzódva használja ki a műfaj lehetőségeit, máskor visszafogott, monokróm világot teremt az élet és a halál kérdésein töprengve. Csakhogy amint a természetben az elmúlás soha nem hiábavaló és értelmetlen, ezek a festmények is elsősorban az életről szólnak. **(fekete)**

Wass Albert mégis hazaérkezik...

A TF-esték sorozat – színházi nyelven szólva – mindig jó házakat vonz, köszönhetően a meghívott előadó vendégeknek és

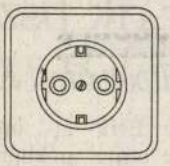

GEBA BVBA

Flemish firm-specialized in electric cable connecting parts - would like to establish a branch-firm in Hungary.

The ideal candidate would speak fluent English and Hungarian, had a diploma of Economics and Marketing Education, has and outgoing personality and works with efficiency (max. age: 35 yrs man/voman).

We are waiting for you e-mails, letters and faxes to the folloowing address:

GEBA bvba
Prinsenpad 7
B-2310 Rijkevorsel
Belgium

Fax: 00-32/3-3142162 · e-mail: geba@unicall.be

Pályázati felhívás

Zalaszentgrót város önkormányzata a többször módosított, a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény 6. §-ában biztosított kizárólagos hatáskörében a zalaszentgróti szennyvízelvezető és szennyvíztisztítómű üzemeltetésére

KONCESSZIÓS PÁLYÁZAT-ot hirdet.

A pályázat feltételeit a részletes pályázati kiírás tartalmazza.

A pályázati anyag díja: 20 000 Ft+áfa,
amely összeg a pályázati anyag átvételekor a helyszínen fizetendő készpénzben.

A pályázati dokumentáció átvehető a közzététel napjától számított 30 napon belül:
Zalaszentgrót Város Polgármesteri Hivatal
8790 Zalaszentgrót, Dózsa Gy. u. 1. Telefon: 06-83/360-002

A pályázat benyújtásának határideje:
a dokumentáció átvételére nyitva álló időszak utolsó napjától számított 60 nap.

A pályázatot dupla, zárt borítékban
Zalaszentgrót Város Polgármesterének címezve

„KONCESSZIÓS PÁLYÁZAT"
megjelöléssel lehet benyújtani.

Polgármest[illegible] Hivatal Zalaszentgrót

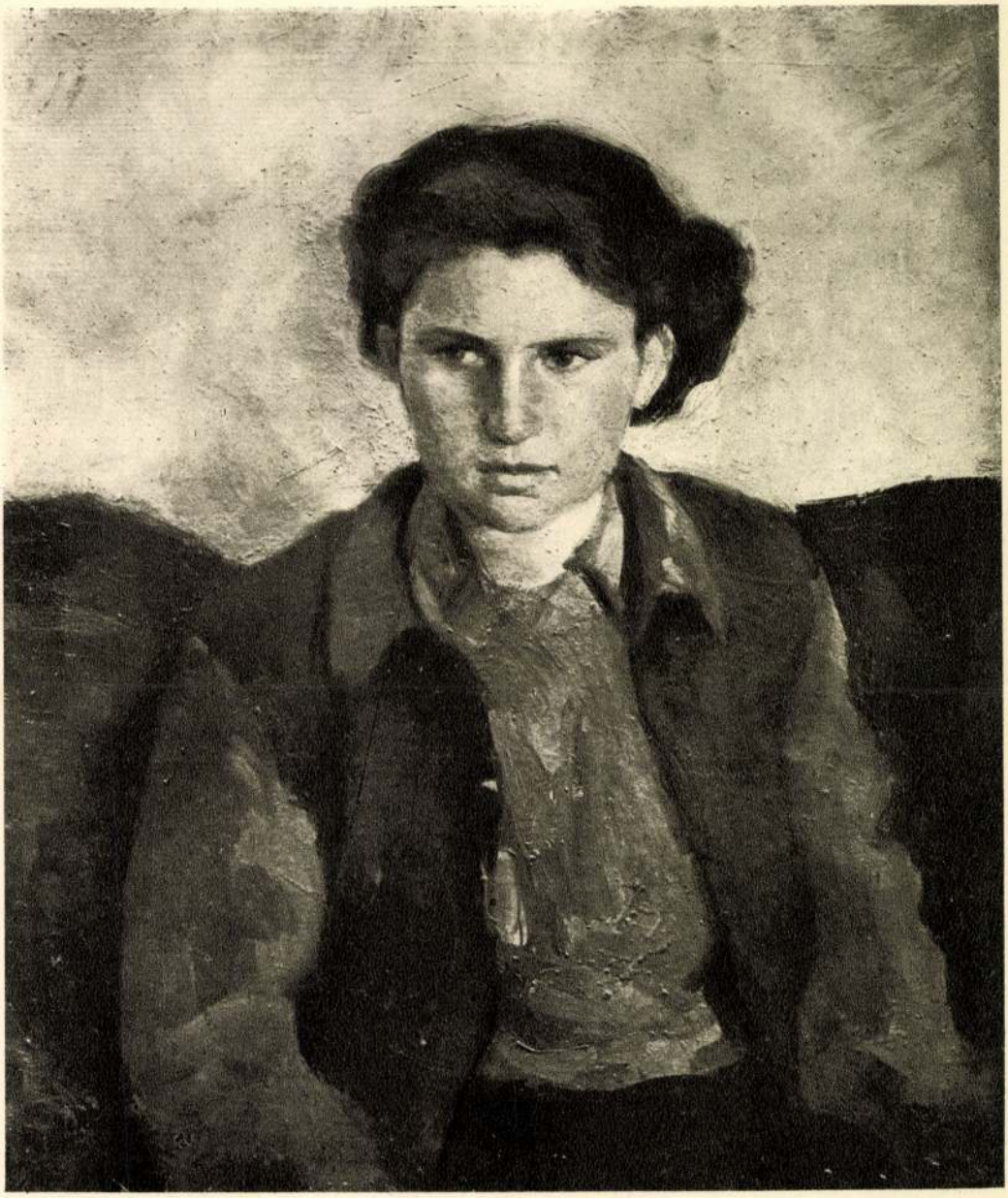

Scholcz Erik: Fiatal lány

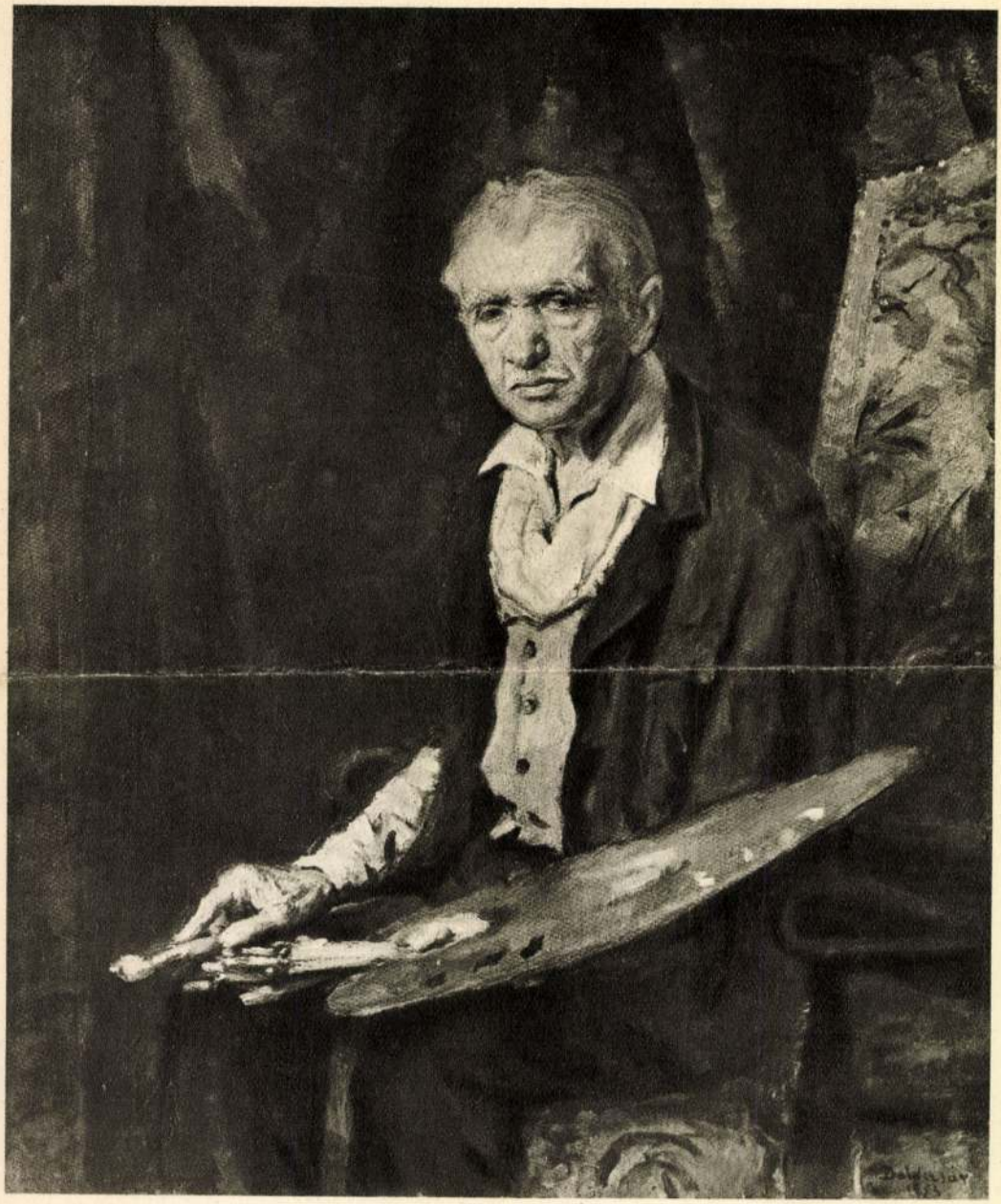

Boldizsár István : Csók István

IV. M Képzőm. Kiáll
1953 dec.
1954. jan

Schaffer Emil

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTOFIGYELŐ SZOLGÁ
Budapest, VII. Lenin-krt 9/11
Telefon: 227-651, 221-285

Független Magyarország
1952 június 24.

Scholz Erik.

276

MEGNYÍLT A „MAGYAR-SZOVJET BARÁTSÁG" képzőművészeti kiállítás

A »Magyar-Szovjet Barátság« képzőművészeti kiállítás ünnepélyesen nyílt meg a régi Ernszt-múzeumban. A Szovjetunióval való elmélyült kapcsolatunkat és a szovjet nép iránt való őszinte hálánkat hangsúlyozza az is, hogy a magyar-szovjet barátságot kifejező alkotásokkal nyílik meg ez az újjáépített, szép kiállító helyiség.

A kiállításon szereplő művek között látjuk az MSZT-pályázat díjnyertes művészeinek képeit, grafikáit, szobrait és domborműveit. Az I. díjat Scholz Erik nyerte: »Obrazcov az Állami Bábszínház színészei között« című életteljes kompozíciójával. II. díjat ketten kaptak: Benedek Jenő: »Petrovszkij a magyar orvosok között« és Prohászka József: »Zsuravljov az Acélöntő- és Csőgyárban« című festményéért. III. díjat hét festőművész kapott. A grafikusok közül Körösi Lajos nyerte az I díjat a fent közölt »Szovjet katonák hidat vernek a Dunán« című, erőt kifejező, mozgalmas monotypiájáért. A szobrászok közül az első díj nyertese: Marton László: »Amoszov elvtárs Csepelen« című gipsz-domborműve.

Szovjet katonák hidat vernek a Dunán
Körösi Lajos I. díjat nyert monotypiája

A kiállításon szereplő alkotások nagyrészt azoknak a szovjet kiválóságoknak a segítségét ábrázolják, akik Magyarországon jártak. A képek témái és művészi kifejezése azt mutatja, hogy művészeink számára maradandó élményt jelent a szovjet nép barátsága és segítsége. És ez az élmény új alkotásokra, a szocialista realizmus elmélyültebb átélésére ösztönzi őket.

A pályázati díjakat szombaton délután osztották ki az MSZT székházában. A konzultációs bizottság tagjai és két festőművész: Veszprémi Endre és Soffra Emil értékes ajándékokat kaptak. A művészek nevében Benedek Jenő, Kossuth-díjas festőművész mondott köszönetet a pályázat és a kiállítás megrendezéséért.

van szükség. Go
villanyszerelőknél
fény. Egyetlen pill
helyezett lámpaso
szerelő már tudja,
lag kér segítséget.
óra mulva a di
megérkezik a jelzé
üzemben!

A Kispesti Férfiruhagyárban diszpécser-központ látja el a korszerű üzemirányítás feladatát. A szolgálatban lévő technikusok a jelzőberendezések, kiértékelő táblák segítségével pontosan követik a feldolgozás alatt álló ruhatételek útját. Azonnal tudomást szereznek a műszaki hibákról, gépállásokról, az anyagszükségletekről, a szalagrendszerben dolgozó műhelyek eredményeiről. A művezetőktől kétóránként befutó jelentések, az üzemrészektől érkező jelzések alapján másodpercnyi késedelem nélkül intézkednek, kísérik és irányítják az áru útját a bevizsgálástól egészen a szállításig.

A szovjet mintáju diszpécser-szolgálat bevezetése jelentősen emelte a Kispesti Férfiruhagyár termelését. Ha röviden akarnánk jellemezni a korszerű üzemirányítás eredményét, azt mondhatnánk: *rend és összhang.* A sokféle, különböző munkát végző műhelyrészleg között mint *idegközpont* tartja a kapcsolatot a jelzőberendezésekkel, kiértékelő táblázatokkal felszerelt iroda. A diszpécseri szolgálatot végző technikusok minden egyes tétel minden percéről pontosan tájékozva vannak. *Megszünt a bizonytalanság, az anyaghiány vagy műszaki hiba miatt eltékozolt idő. Az ellenőrzés megszilárdult, a lemaradás, a selejt minimálisra csökkent.*

A gyár a március kilencedike tiszteletére indított versenyben a diszpécser-szolgálat segítségével kitűnő eredményeket ért el. A legtöbb szalag dolgozói már Rákosi Mátyás születésnapja előtt megtették felajánlásukat április negyedikére. A verseny lendülete az ünnep után tovább fokozódott. A

nek emlékét. A [illegible] mulató volt, aztán kocsma és vásárosok úti szállása, néhány évig katonai állomás. A kincstár olcsó pénzen adta tovább. Bizonyos Fabricky Elemérné vásárolta meg, az őrszobák falait itt-ott áttörte s a deszkapalánkra kiragasztatta a táblát: »Lakások kiadók!«.

Azóta nyom nélkül lépett át az idő az ónszürke ház felett. A századelejei Budapest lassan körülvette, elnyelte s nem törődött vele. A szomszéd utcában villák épültek, angolkert és szökőkút, két sarokkal odébb, s Stefánián hullámzott a kocsikorzó.

»Budapest fejlődik« lelkendeztek az egykori hírlapok. A város valóban fejlődött. Már volt tőzsdepalotája és Gresham-palotája, volt lipótvárosi kaszinója és lovardája három, a sugárutakon villanyfény tündökölt és a Nagymező [illegible]

Használt
fényképező-gépeket
ÚJ FELEMELT
árakon vásárolnak
az OFOTÉRT-boltok
Budapesten és az ország minden részén.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest, VII. Lenin-krt 9/11.
Telefon: 227-651, 221-285

KIS UJSÁG, BUDAPEST
1952 APR. 6.

Scholtz Erik.

276

A magyar-szovjet barátság képzőművészetünk új alkotásainak tükrében

KÉPZŐMŰVÉSZEINK közül sokan néhány éve még úgy érezték és hirdették, hogy a szocializmus építésének témakör-kijelölése számukra megkötöttség. Megfeledkeztek arról, hogy a művészek minden korban — de ők maguk is a multban — részt vettek szobrászati, építészeti, falfestmény és épületdíszítő pályázatokon. Most a magyar képzőművészetnek újra átadott, nagymultú Ernst-múzeumban a *Magyar Szovjet Barátság*-képzőművészeti kiállítás véglegesen bebizonyította, hogy képzőművészeink megszabadultak előítéletüktől, *festők, szobrászok, grafikusok vetélkedve dolgozták fel a megadott témakörön belül egyéni élményeiket.* Az MSZT pályázata a magyar szovjet barátság lényegét művészi módon kifejező alkotásokat kívánt. A 287 közül kiválasztott 130-nál több mű bizonyítja, hogy alkotóik a korábbi, többnyire allegórikus ábrázolások színvonalát jelentősen meghaladó munkákkal érzékeltetik, emberi és festői élményeiken keresztül, a magyar szovjet barátságot, egybekapcsolva az új ember, a magyar élet fejlődési mozzanataival, a nép felemelkedésének jelenségeivel.

A FESTŐK legtöbbje a tapasztalatok, munkamódszerek átadásának jeleneteit ábrázolta, szemléltetően mutatva meg a szovjet vendégek felvilágosításait és magyar pályatársaik nagy érdeklődését, felismeréseiknek örömét és a barátsági érzelem közvetlen megnyilatkozásait. Természetes közvetlenséggel fejezi ki ezt *Scholtz Erik* festménye Obrazcovról, amint a nagy bábjátékos feltárja a magyar bábszínjátszóknak művészete lényegét. Ugyancsak az élményt tükröző arc- és mozdulatjellemzés és a komponálás megragadó összhangja emeli ki *Mezei* Artur képét: »Obrazcov játszik a gyermekeknek.« Sikerült elkerülnie némely különben színvonalas alkotás fogyatékosságát, a csoportok alakjainak beállítottságra emlékeztető hatását. *Benedek Jenő* Petrovszkijt festette meg a magyar orvosok között. A fehér és szürkés alapszín tompa tónushatása nem akadályozza a művészt az arcok élénk jellemábrázolásában. *Biai Föglein István* a festőiséget a valóságlátással és a komponálás művészetével köti össze »Pudovkin a Különös házasság felvételein« című képén. A mozgalmasságnak, munkalendületnek, a proletárnemzetközi-ség együttérzésének festői és erővel teli kifejezése *Kohán György* műve a szovjet és magyar katonák hídveréséről. *Bér Rudolf* és *Biró Lajos*, továbbá *Prohászka József* és *Forgó Mihály* gyári látogatásokat, munkamódszerátadásokat a részletekben is valóságkifejező módon megörökítő olajképein szerencsésen találkozik a színválasztás és a jellemtükrözés arcon és mozdulatokban, éppúgy, mint *Rozs Jánosnak* kissé mesterkélten színes, de beállítottság mentes képén, (»Jegorov tanácsot ad«) valamint *Veres Géza* hasonlótárgyú valóhű festményén. A *Szemerei* kollektíva nagyméretű sztálinvárosi olajfestménye jelentős előhaladásáról tanúskodik, úgy a távlat és valóságlátás, mint a színösszehangolás tekintetében. *Vén* Emil Tyihonovról, *Barta István* Veronika Petrovszkájáról és *Diener Dénes Rudolf* Micsurinról festett arcképe a jellemábrázoló portréművészet mesterségbeli tudását dicséri.

A szép számmal kiállító grafikusok művei élén *Aszódi W. Erzsébet* gazdag kidolgozású és hangulatfelidéző környezetrajzba helyezett gyári látogatásokat jelenítő, finom hatású rézkarcait említjük. Eredeti megoldásai, mint a hegesztés láng-fényvillódzása, művészete elmélyülésének újabb útjelzői. *Kőrösi Lajos* csepeli, valamint hídverést ábrázoló művei, *Kós Lajos* megkapóan megfogalmazott és kivitelében kiemelkedő fametszete, *Pándy* Lajos, *Lukovszki* László szénrajzai, továbbá *Zádor István, Szalay Gyula* rajzai tükrözik még leghatásosabban a magyar-szovjet barátság élményeit.

A KORSZERŰ TÁRGYAK eredeti kifejezésében eddig elől haladó szobrászaink ezúttal tematikában kevesebb leleménnyel, de kivitelben apró részletességgel és változatossággal szerepelnek. *Beck András*, finommüvű fémrelietjén, *Palotai Gyula* apró szobrain és domborművein, *Antal Károly*, valamint *Marton László, Somogyi József* és *Szőllősy Endre* munkáiban érvényesül élményeik plasztikai kifejezése. A szovjet tapasztalatok alapján létrehozott kiállítás véglegesen bebizonyította, hogy művészeink — régiek és újak — a magyar szovjet barátság segítségét ma már reálisan, gyakorlati valóságban tudják kifejezni és alkotásaikat művészi módon a meggyőzés eszközeivé tenni.

T. E.

figyelmez. Éles szemmel a
társadalmának feltűnő be
dásait és fiatalságának
délyével a béke ügye m
méletlen harcot indított
szoló háborús uszítók e
pedig nem csekély bát
szükség, különösen mikor nyíltan
megtámadta *a háborús uszítók fejét, Kleont*, a demagóg bőrgyárost és had-seregszállítót.

Lovagok c. vígjátékát i. e. 424-ben adatta ki. Nincs ebben a darabban semmi ábrándos sóhajtozás a békéért: a költő keményen és félreérthetetlenül megjelöli a béke megnyerésének gyakorlati módját, ez pedig: az uszító Kleon eltávolítása.

A »*Lovagok* nemcsak színpadi remekmű, hanem cselekedet is a béke ügyében.

Három vígjátékában harcol Aristophanes a béke ügyéért: bátran mondhatjuk, hogy a háború pusztításai és szenvedései közben ezt a kérdést szüntelenül napirenden tartotta. Szeszélyes és vidám játékokban színezi és csillogtatja mindenütt a békét: hol különbékét köt a darab hőse s vidáman indul termelő munkára, hol meg — *Lysistrate* c. vígjátékában — a nők szerelmi sztrájkkal kényszerítik békére a háborúnak nekivadult férfiakat. De a költő béke-szenvedélye éppen akkor lobbant legmagasabbra, mikor a legnagyobb szükség volt rá (i. e. 421), *Béke* c. vígjátékában.

Politikailag a legszerencsésebb idő volt a békepropagandára az az esztendő, amely Athén amphipolisi veresége után (i. e. 422) a béketárgyalások huzavonáival telt el. A háború első évtizede rengeteg pénzbe és vérbe került és csak egy szerencse származott belőle: hogy az utolsó csatában a nagyszájú uszító: Kleon is elesett. A háborúval mindenki torkig volt: Athénnek a menekültek tízezreivel megszaporodott lakossága koplalt és nélkülözött s forradalmi gyűlölettel látta, hogy hízik egyre kövérebbre a háborús uszítók, a nagykereskedők, hadseregszállítók és nagyiparosok amúgy

Kihúzni a minden-szerette Békét,
Mig a vad mozsárütő nem gátol újra.
Nohát parasztok, kalmárok, jövevények,
Zsellérek, ácsok és kőművesek,
Szigetlakók, elő, mind az egész nép,
Asót hozzatok, emelődarut és kötelet minél előbb!
Most lesz alkalom meginni az áldomás poharát.

KAR: Hát elő, ki békét óhajt, minden ember szaporán!
Rajta, rajta hellén nemzet, most segítsünk vagy soha!

És mintha a költő még nyomatékosabban akarná hangsúlyozni a nép összefogását és hatalmas erőfeszítését a béke megmentésére: a Kar, a világirodalom egyik legelső munkadalával (Béke 488—498) nekivesekedik a barlangot elzáró roppant kősziklának:

KAR: No emberek, fogjuk meg hát, mi munkások, parasztok.
HERMES: Lám, jobban is megy a dolog a dolgos embereknek!
KAR: Azt mondja: jól megy a dolog! Csak rajta minden ember!
HERMES: A munkások húzzák ki csak, más senki, ezt a terhet.
KAR:
Nosza most, nosza még!
No lám, hisz már meg is van.
Csak most ne hagyjuk, most feszítsük emberebből egy kicsit!
Mindjárt meg is van: itt van!
No rajta még, no rajta mind!
No rajta, rajta, rajta, rajta,
No rajta, rajta mind!

És a közösségi munkának meg is van a gyümölcse: a Béke, kíséröivel együtt, előkerül sírjából és bevonul a sokat szenvedett Athénbe.

A költő vidám játéka mögött ott a nagy tanulság: *egyesült erővel igenis*

„Gyalu"

Tizenöt esztendeje halt meg Juhász Gyula. Kevesen tudják, hogy nemcsak verseiben harcolt eszméiért, hanem újságíróként is. Juhász Gyulát, az újságírót igyekszik bemutatni az olvasónak ez a kis írás.

Juhász Gyulával a szegedi »Délmagyarország« szerkesztőségében ismerkedtem meg 1928 táján. Fiatal,

vedett a kurzus vad lovagjaitól, akik tajtékzó dühvel olvasták napról napra írásait. Különösen akkor hegyezte ki tollát, amikor egyre-másra alakultak meg Szegeden a jobboldali szervezetek.

Juhász Gyula, az újságíró, példamutató erővel szállt szembe velük. Nemcsak helyi viszonylatban küzdött, vezércikkei az országos politikát is sűrűn érintették. Egyik kedvelt témája volt a szegedi kultúra ügye és ezzel kapcsolatban a szegedi színház, amelyet a reakció ugyancsak a maga oldalára állított és selejtes ope-

Scholz Éva

Életünk 1994/3-4

leszállít, de rossz helyen, legalább húszpercnyi gyaloglásra a céltól. Az eső ömlik, mocskos csatornalében gázolunk egy új áruház fedett előteréhez. Szakad a boldogok könnye, s mi jobb híján várunk. A t.b. konzulhoz már nem megyünk, s mivel telefonszámunk sincs, értesíteni se tudjuk, hol akadtunk el. A találkozó utáni komolyzenei koncert is elmarad. Tarka rövidnadrágban, strandpapucsban vagyok, a trikóm teljesen elázott, így talán még Indiában sem illik Chopint és Lisztet hallgatni. Ácsorgunk a védett teraszon, s közben zajlik a forgalom az utcán, motoros riksák, társas- és személykocsik robognak, kerékpárok kavarják föl a vizet, teherkocsik tülkölnek, brekegnek, száris nők gázolnak át a pocsolyákon, riadt hivatalszolga cuppog a vízben, a kisebb motorosok tengelyig áradatban. Várunk. A terebélyes utcai pocsolyát lassan nyeli a rács, fehéren kavarognak benne habszivacsdarabkák.

Egy csöndesebbnek vélt pillanatban, amikor az eső csillapodni látszik, nekieredünk. Hazafelé. Az égből újra rázendítenek. A helyzet pokoli. Az út két széle teljesen víz alatt, a közepén maradt keskeny sávban ömlik szembe a motoros forgalom, fölülről zuhog ránk a sós lé, alkonyodik, kivilágítatlan kerékpárok ugrasztanak félre, fröcskölő kocsik. Judit nekikeseredve káromkodik, szidja veszettül a tamil kultúrát, a városatyát, a közműveket, a ránktülkölő autósokat, ezt az egész rohadt bagázst. Bőrig ázva érünk haza (kis zacskónyi banánt vásárolva közben), a naplóm is megsínylette az esőt, válltáskámba is beszivárgott az égi áldás, s noteszom ragasztása leázott, a fedele levált. Odahaza azonnal zuhanyozás, ruhaöblítés, kimosom nadrágomból a halpikkelyeket. Érzelmes természet lévén, pár banánt elfogyasztok (a vízözönben vásároltakból), írok pár sort a maiakról. Liszt és Chopin helyett ma az ég vízizenéjét hallgattuk, hazafelé menekülve leckét kaptunk abból, hogy a kiszolgáltatott ember a világ talpa alatt fetreng. A többiek dudálnak rá, mellé köpködnek és vihognak rajta. S még a banánárus is becsapja szegényt.

(Folytatjuk)

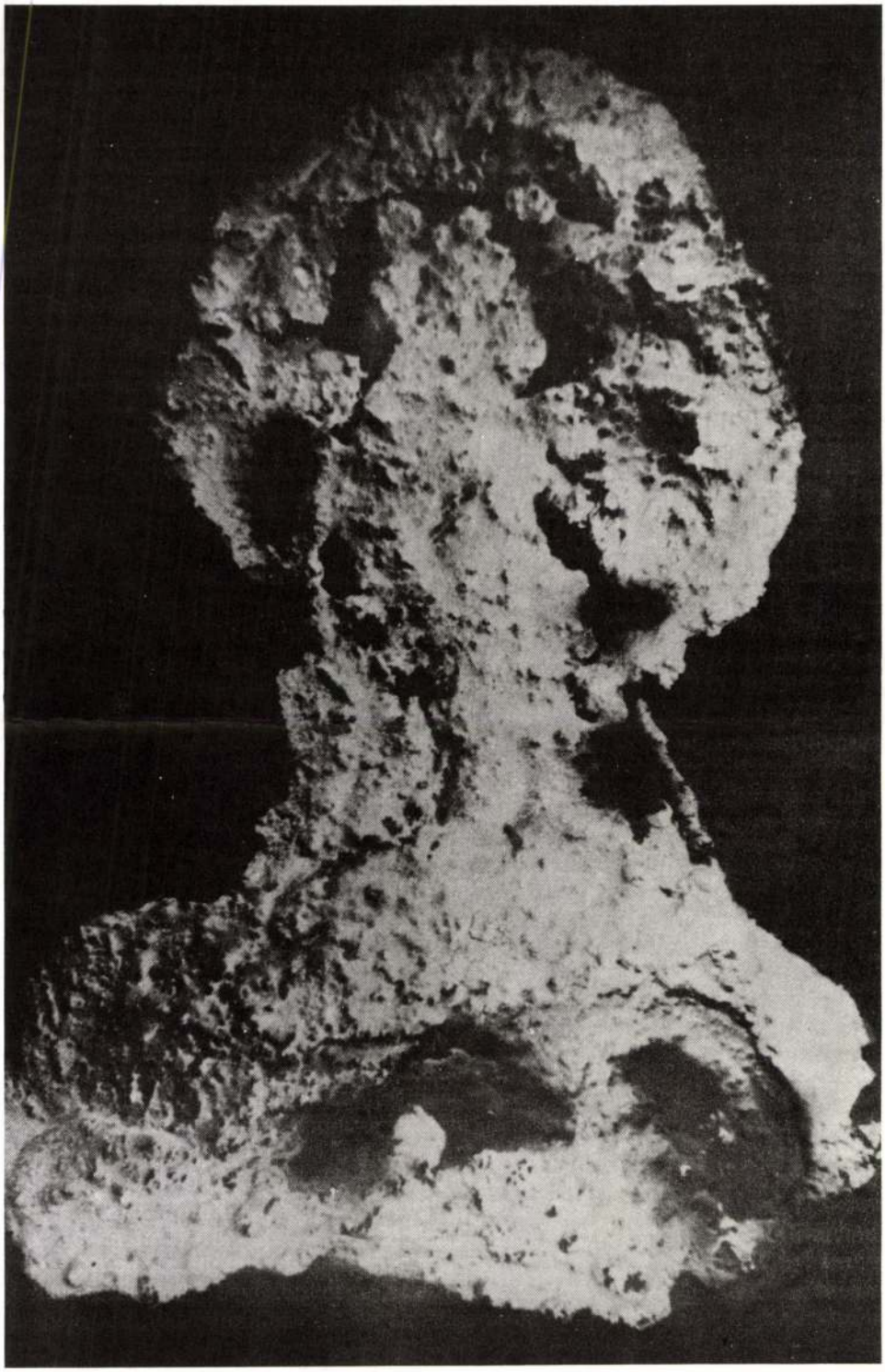

LÁNCZ SÁNDOR

Scholz Erik műtermében

„Valami nagyon különös dolgot lehet érzékelni a zsennyei műteremben. Aki oda beteszi a lábát, barátságos elcsodálkozással reagál. Nincsen idegenkedés. Általában a laikus ember egy mai művész műtermébe behúzott nyakkal megy be: mi ez, ezt én nem értem. Ki fogja ezt megmagyarázni? Ebben az esetben úgy látom, hogy az emberek úgy érzik magukat, mint a gyerekek a sok játék között. Fölszabadultan mozognak." E néhány szóval foglalta össze Scholz Erik 1988-ban, Fábián Lászlóval beszélgetve, műtermében látható művei és közönsége kapcsolatát. Ebben az időben készültek festett göcsörtös roppant gyökerei, különült el régebbi táblaképeitől s kezdett új életet, megtelepedve végleg Zsennyén. Szakított a fővárosi művészélettel, annak minden előnyével és hátrányával, mert úgy érezte, hogy közel négy évtizedes munkálkodás után a magány az, mely képes őt művészete megújulásához hozzásegíteni. Ez a magány természetesen nem jelentett remeteséget, sokkal inkább intenzív személyes kapcsolatokat az egyik oldalon, a természettel való elmélyült együttélést a másikon. Ez a szecesszió nem új jelenség századunkban: elegendő talán egy hazai példát említeni, az Egry Józsefét, aki 1919 után a Balatonhoz, annak világához kötötte életét, hogy abból megújulva váljon hazai piktúránk élenjáró mesterévé.

Scholz Erik számára ezt a megújulást Zsennye hozta meg. Aki ismeri művészetét, korábban alkotott képeit, nem ismer rá az új művekben a mesterre. Mindig is a természethez kötődött munkássága – indulásakor a látványfestészethez; majd pedig ezen hamarosan túllépve, a természeti kép festői megfogalmazásának új lehetőségeit keresve. Eközben döbbent rá az emberek közötti kommunikáció kiürülésére, ellehetetlenülésére. Képei sorozatában – mint azt Németh Lajos megállapította – „sajátos tartalmi kör, emberi szituáció alakulását, az emberi tartalmak tragikus kiürülésének krónikáját festette meg". Tette pedig ezt oly módon, hogy emberalakokkal és emberré formálódó természeti elemekkel népesítette be festményeit, fák és sziklák öltöttek embermimikát.

Új képei egészen mások. A forma oldaláról közelítve hozzájuk – nem mintha a formát el lehetne választani a tartalomtól, csupán a didaktika kedvéért tesszük ezúttal – első benyomásunk, hogy, szemben a foltra épülő korábbi festői előadásmódjával, ezek a vonalra alapozottak. Méretük megnőtt, szikárak, soványak e vonalas formációk a fehérre festett táblán. Ez a vonal azonban nem festett: Scholz Erik talált egy anyagot a természetben, a gyűrűs tuskógombát (Armillaria mellea), mely parazita módjára a fa gyökerén és a talajban ereszt hosszú szálakat. Ebből a risomorphából, melyet leszed és összegyűjt, konstruálja meg „képein" a vonalas formát. Ez a forma azonban, amint létrejött, meg is tagadja önmagát, hiszen már naturális voltában is síkszerűsége, látszólagos dekorativitása ellenére plasztikus. Ezt még fokozza azzal, hogy sziszifuszi munkával színezi is őket – vékony ecsettel rakja fel a színeket –, majd a fehér alap is módosult: visszatért alkotásaira a szín.

Később még újabb anyaggal gazdagította „képeit", hogy a vonalat kiegészítse, ellentételezze: a risomorpha szikárságával szemben valami testes anyagra volt szüksége, s ezt találta meg a plextollal kevert hamuban. Ez lávaszerűen jelenik meg a műveken,

könnyen kezelhető, színezhető, képlékeny, s enged az indulatoknak is. Ezzel Scholz Erik valami ősit fedezett fel és sajátított el. A gomba nyomvonalai mellé rakja, vágja, nyomja fel a hamuformációkat, s a néző dermedten figyeli az ezekből kialakuló képeket. Ezek, ha úgy tetszik, nonfiugratív formációkra emlékeztetnek, valójában azonban az emlékezésnek és egy vaskos anyagmaterializmusnak a szintéziséből születtek. Ő is vallja Antoni Tàpies-szel: egy tárgy valóságának nem kell feltétlenül annak rajzában kifejeződni, megtörténhet ez színekben, egyszerű szimbólumokban, az anyag meghatározott elrendezésében. Scholz Eriknek ezek a művei, nem véletlenül tettük idézőjelbe a „kép" kifejezést, már elhagyták a szigorúan vett képformát, a relief felé közelítettek és ellenállhatatlan erővel idézik fel Bosch művészetét: az állatokból és emberekből összekomplikált maszkszerű arcokat, s jutnak a primitív népek ősszobrainak közelébe. Valami atavisztikus tör bennük felszínre, mely egy elmúlt, vélelmezett, talán soha nem volt valóságot szül újjá. E reliefek nem előkép nélkül valók az egyetemes művészetben, hiszen az az érzés, az a világlátás, mely e műveket létrehívta, évtizedek óta jelen van a világban.

Lássuk hát a műveket. Festményei – maradjunk ennél az elnevezésnél – eleinte formájukban is őrizték származási helyüket: fa alakzatot öltöttek, így kapcsolódtak Scholz Erik korábbi alkotásaihoz, melyeken a mindig önmagát jelentő, tehát nem szimbolikusan értelmezendő fa ábrázolásának igen nagy szerepe volt. Később a risomorphák az emberi alak formáját öltötték, s a hamu-matéria alkotta a tömeget. Majd később ez is módosult: ma már szimbiózisban léteznek, s együttesen, szükség szerint színezve, rendkívül változatos megjelenési lehetőségeket biztosítanak számára. Így keletkezett a *Triptichon,* melyen fehér, kékesfehér és kék színben látjuk a figurát (a leírás alig több elnagyolt, pontatlan jelzésnél), hangulatilag-formailag módosulva-változva az egyes táblákon, s a három együtt ad egy képet. A *Család* fehéres-barnás alapon mutatja be a szürkés anyagfigurákat, az apát, az anyát és a két gyereket. A szaggatott, szándékosan darabos felrakás által a mű erősen plasztikussá vált, s a visszafogott színezés még ki is emeli ezt a plasztikusságot. A *Katasztrofizma* két összetartozó nagyméretű tábla. Vörös alapra festette rá a fehéret, erre rakta rá a risomorpha fekete vonalait, majd ezt gazdagította középen a vastagon, folyékony hamuból kialakított, fehéresre színezett anyagréteg, s erre rakott rá még egy réteg risomorphát. Végül ezt az együttest egyik táblán fehérrel, a másikon feketével fújta be: így vált a két tábla egymás párdarabjává. Ugyancsak a két fél ellentétére épül az *Ambivalencia:* a plasztikusan felhordott anyag a ráfújt festék hatására úgy látszik, mintha egyik oldalon síkban maradna, a másikon pedig kidomborodik a térbe. A *Hasadékon* a kétoldalt vastagon, rücskösen, szürkés-fehér színben csillogva felhordott hamu közepén hosszant csillan ki a fonadékkal vékonyan végigrakott kék alap.

Az emlékezés képessége emberi létünk egyik alaptulajdonsága. Ezekre az emlékképekre épül Scholz Erik több képe. Az *Alakzatokon* az emlékképeket két táblán jeleníti meg. A fehér alapra festett feketére hordta fel a risomorphát és a hamut, ebből formálja ki a kvázi figurákat s ezeket színezi tompább vagy élénkebb színekkel, aszerint, mennyire eleven vagy múlékony az emlék. A kép szélén meghúzott vörös egyenes csík jelzi a jelen időt, míg a többi a véletlenszerű, a múlt fel- és megidézett rétege. Ugyanezt a gondolatot örökíti meg *Az ember érzelmi emlékei* iskolai tablószerűen berendezett kompozíciója, jellemzett, egyénített alakokkal, ahol fontosabb és jelentéktelenebb, más-más jelentőségű szereplők mellképeinek sora népesíti be a festményt. Ez a témája a *Metamorphosis*nak is, melyet „képzeletbeli múzeumnak" nevezett el. A felületet kis kazettákra osztotta és az egyes részekbe más-más formai megoldással: hol plasztikusan, hol festőien, foltokkal vagy folyatva helyezte el az időben és térben másutt és máshol „keletkezett" műalkotásokat.

Sorozatot alkotnak az ún. *piros képek:* ezek életünk egy-egy jellemző szituációját mutatják be. Vörös alapra rakta fel risomorphából és hamuból a kvázi-figurákat, s ezeket színezi a mondandó kívánalmai és a kép igényei szerint. Ide sorolható többek

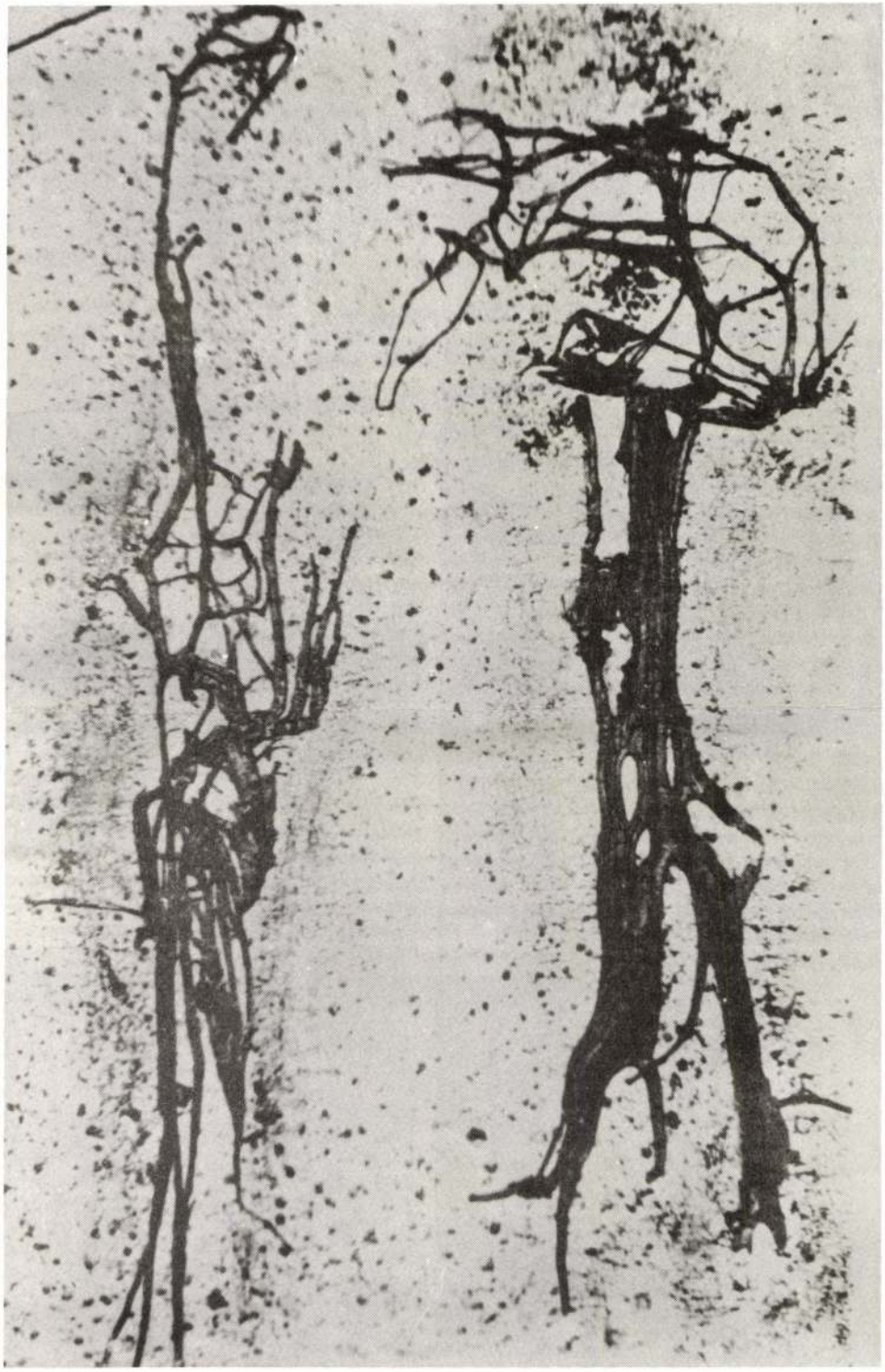

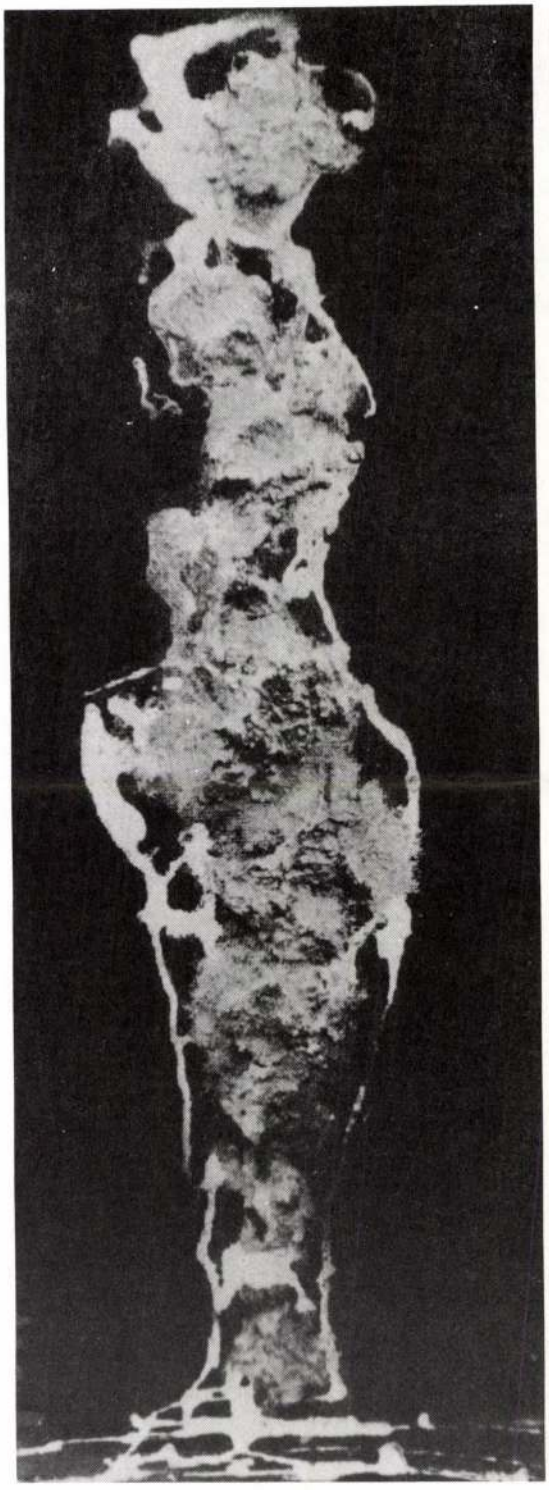

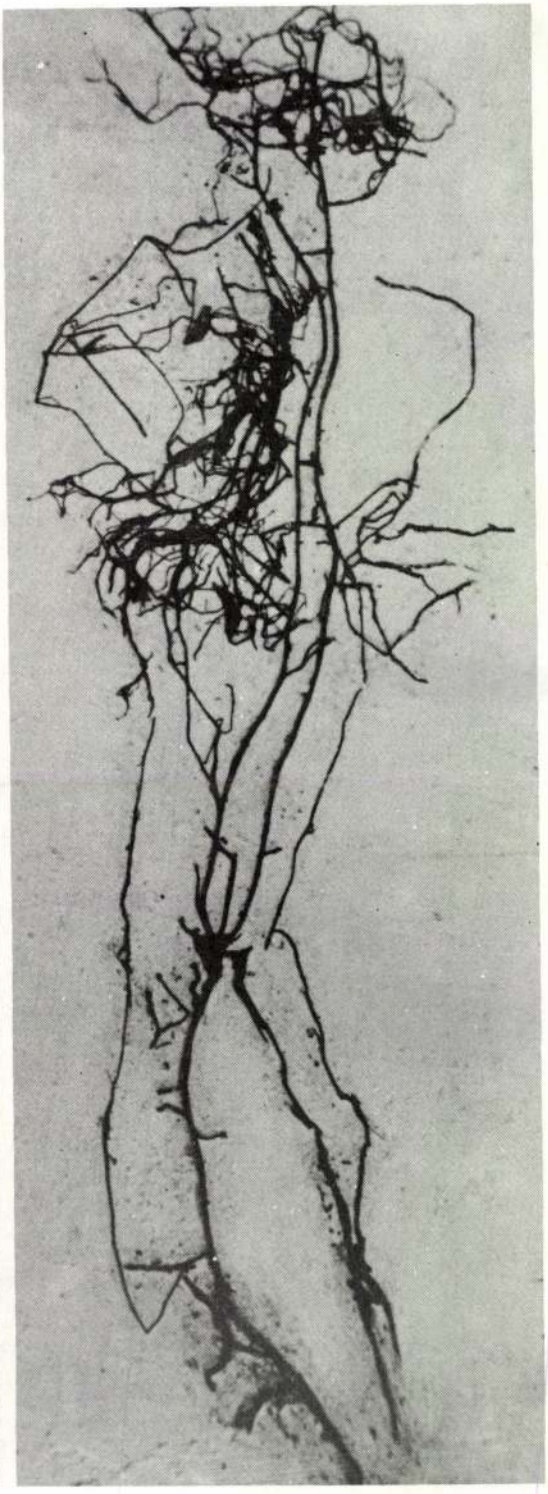

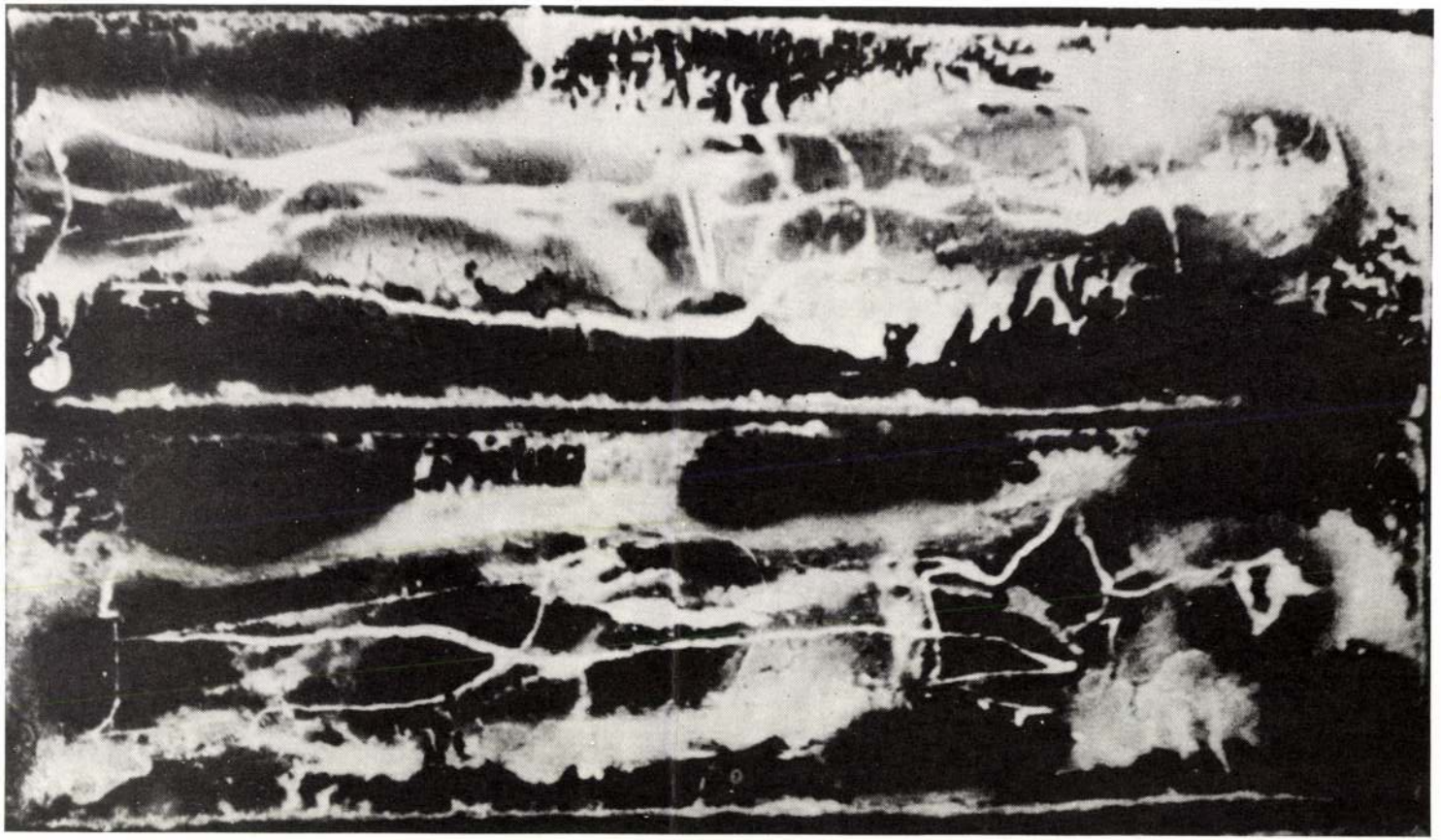

közt *A főnök* két szintre osztott „zsánerjelenete" nagyobb felső és kisebb alsó sorral, a *Kiállításnézők* Henry Moore-szobrok parafrázisaiként ható négy alakja, a *Két soros* és az *Egy soros* sorba rendezett figurái, valamint a *Két nő bikával* szexualitásra utaló jelenete.

Scholz Erik művészetében a konkrét forma helyét a konkrét anyag foglalta el. Az anyag nem csupán az ábrázolás eszköze, de bizonyos fokig annak tárgya is, ugyanakkor a fonadék és a hamu „önálló" viselkedése távolságteremtő tényező is. Jól kitetszik ez három négyzet alakú, egyenként közel négy négyzetméteres felületű képén is, amelyeken a nyersen használt anyag felhordása és színezése különböző, mégis anyaguk rokon volta miatt tartoznak össze, mert ezeken is az anyag játssza a fő szerepet, belőle teremtődik meg az ember, az hordozza az ideát.

A művek – pontosabban egy kis részük – bemutatása, felsorolása után elérkeztünk oda, hogy elemezzük a művész mélyebb gondolatvilágát. Boscht idéztük korábban: de az ő kora még egy forrongó, alakuló nép önmagára eszmélésének az ideje, a középkorból a reneszánszba átmentett mesevilágot emelt be, vitte át a magas művészetbe. Mi maradt ebből napjainkra? Egy utópiából kiábrándult, jószerivel többé semmiben sem hívő, közönyösségbe dermedő színét vesztett társadalom, mely önmagát is védi a hazugnak bizonyult ígéretekkel szemben. A művészet örök törvénye, hogy amit le akar győzni, azt ábrázolja vagy megidézi. A „barbár" düh jelenik meg Scholz Erik műveiben s ez a primitív indulatoktól vezérelt „barbár" művészetre vezethető vissza. Olyan az egész, mint az ősember vitális rengetege, megszépítő romantikus távlatból tekintve: az elidegenített természetet teremti ebben újra, alakítja a maga és közönsége számára. Ne higgyünk a művek látszólagos formátlanságának: nagyon is meghatározott érzésre utaló jelek ezek. A magányba való elvonulása csak fokozta tisztánlátását. Romantikus begubódzása is arról tanúskodik, hogy elégedetlen volt korábbi önmagával, mert úgy érezte, hogy nem eléggé fejezte ki műveivel sorskérdéseinket: s amíg a társadalom élete a földön zajlik, addig az ilyen romantikus elhúzódások eredménye az elmélyülés, s művészekről lévén szó, egyfajta prófétai kitárulkozás lesz és marad. Döntő fordulat tanúi vagyunk ezen új, az utóbbi évek során keletkezett alkotásokat szemlélve. Míg 1968-ban, kiállítása után, még azt írhatta róla méltatója, hogy „...inkább a felületet látja és csupán ismétli a természet különös alakzatainak látványát", addig mára ráeszmélt a művész és a művészet felelősségére egy olyan időszakban, mely a nemzet egész életére hosszú távon döntő lehet, s amikor társai nagy része az epigon-lét sivárságában rekedt meg. Már abban az időben is azon kevesek közé tartozott nemzedékéből, aki ki tudott válni közülük. Mostanra ráérzett, ráeszmélt arra, mit kell mondania, és rátalált ennek adekvát módjára is, ahogyan ezt elmondhatja. Csak látszólag „primitív" ez: ez a primitivitás gondos, körültekintő munka eredménye, amelyben megvan a helye a formaépítésnek és a színfelrakásnak egyaránt. Így vált teljessé Scholz Erik új alkotásaiban a művészete.

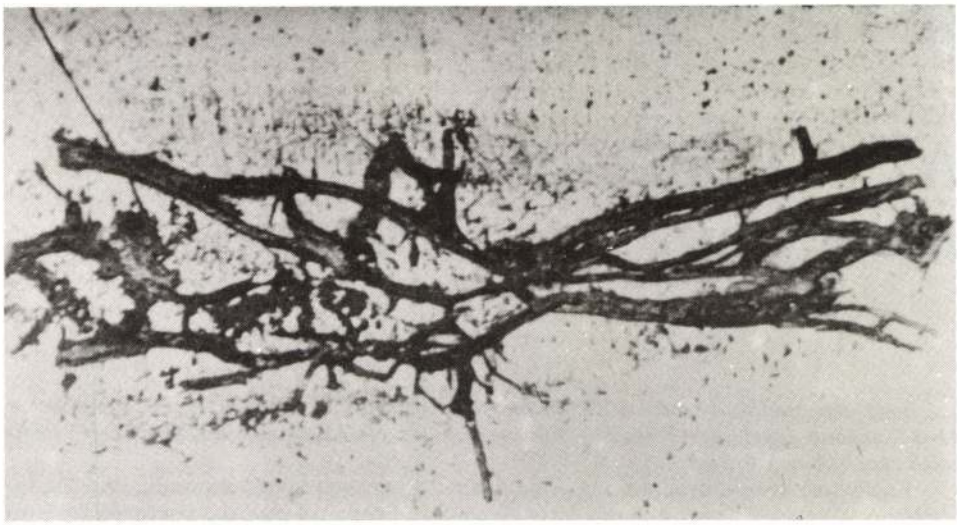

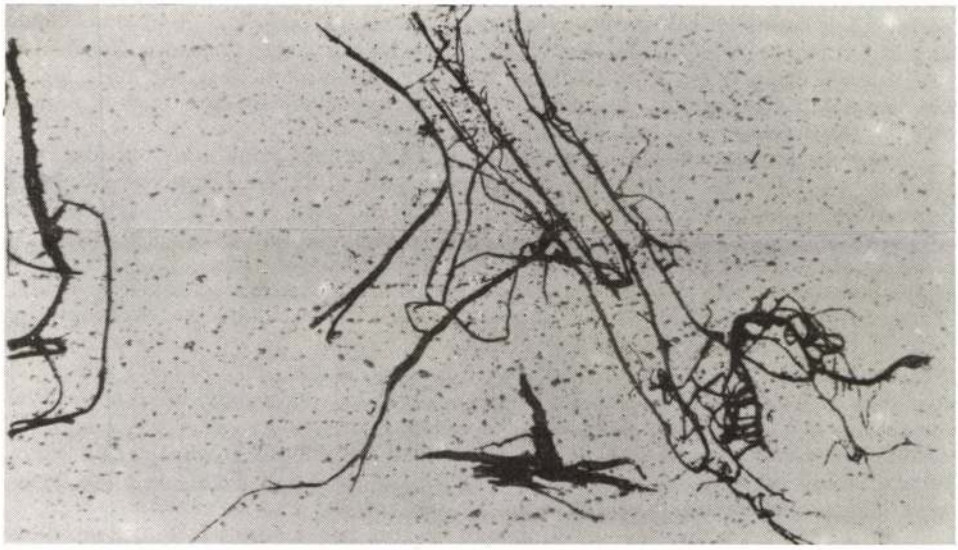

KABA ÁKOS

Az őskrónika és Anonymus koratörténete

„..., hogy oly gazdag Árpád-kori krónikairodalom szállott ránk, melynél teljesebbet a 11–13. század egyetemes művelődéstörténete még a classikus népek örökében élő nemzetek részéről sem tud felmutatni."

Középkori krónikairodalmunk jelentőségét a korabeli Európában alig lehetne találóbban jellemezni, mint a fenti idézet Sebestyén Gyula, *A magyar honfoglalás mondái* című művéből. A hazai tudományos álláspont krónikáinkról azonban még mindig leértékelő. E szemlélet kialakulása, leginkább a bővebb krónikák és Anonymus Gesta kora és őstörténetének teljesen eltérő megfogalmazására vezethető vissza. Részben ez a fölismerés, a nyelvrokonságból feltételezett származásunk mellett, legfontosabb érv a honfoglalás előtti koratörténetünk elbeszéléseinek megbélyegzésére, hogy azok nyugati átvételek, és a krónikások kitalált hamis meséi.

Az idők viharait átvészelt késő középkori krónikáinkat áttekintve feltűnik, hogy azok nagyobb része magánkézből való. Még a páratlan kiállítású Képes Krónika is ide sorolható, valószínű valamelyik Aba-Nekcsei főúrnak készült. Kézai mester írása az egyetlen fennmaradt hivatalos, név szerint IV. Lászlónak ajánlott királykrónika. Az pedig egyenesen elképzelhetetlen, az uralkodó felfogással ellentétben, hogy királyaink a saját használatukra jegyzőikkel ne íratták volna meg őseik származását és történetét. Hisz az idegenbe kiházasított Árpád-házi hercegnők hozományának is elengedhetetlen tartozéka volt a család és őseinek története. Székesfehérvár, Esztergom és Buda királyi gyűjteményei mind elpusztultak. Viszont a magyar kézben lévő későbbi másolatok közül szerencsére jó néhány maradt korunkra. Ezekben a honfoglalás előtti események elbeszélése kisebb-nagyobb eltérésekkel a Képes Krónikán keresztül az Őskrónikát tükrözik. Kivétel Anonymus Gestája, amely teljesen más felépítésű, mint az Őskrónika. Történészeink megkísérelték a két szemléletet egy nevezőre hozni, de eddig kevés sikerrel. Írásunkban ezekre a különbözőségekre keresünk magyarázatot.

Míg a történések rögzítésére Európában főleg az annales vagy évkönyv volt elterjedve, amely száraz időrendi felsorolásra szorítkozott, addig nálunk a krónikaírást az események változatos leírása jellemezte. A regösök és énekesektől átvett hagyományok továbbélése tükröződik krónikásaink tollán. Ennek köszönhető, hogy az utókorra maradtak egyedülálló, felbecsülhetetlen értékű hagyománytöredékek.

Ezeket a hagyományokat a múlt században méltatlan támadások érték. Különösen a göttingeni történész, Ludwig Schlözer és követői Zeuss, Büdinger, Rössler és Dümmler részéről, akik Erdélyben a szászfoglalás elsőbbségét kísérelték bizonyítani, s krónikáinkat a *„tűzbe vetni"*. Hagyományaink rombolásához nyelvrokonságunk volt a legfontosabb tudományos fegyverük, melyet még a jugriai őshaza, manysi népnév, Niebelungenének átvétele, valamint a Kézainak tulajdonított hun krónika túlértékelt érveivel egészítettek ki.

A fenti érvekkel még bővebben foglalkozunk. Ezért a későbbi fejtegetéseink szem-

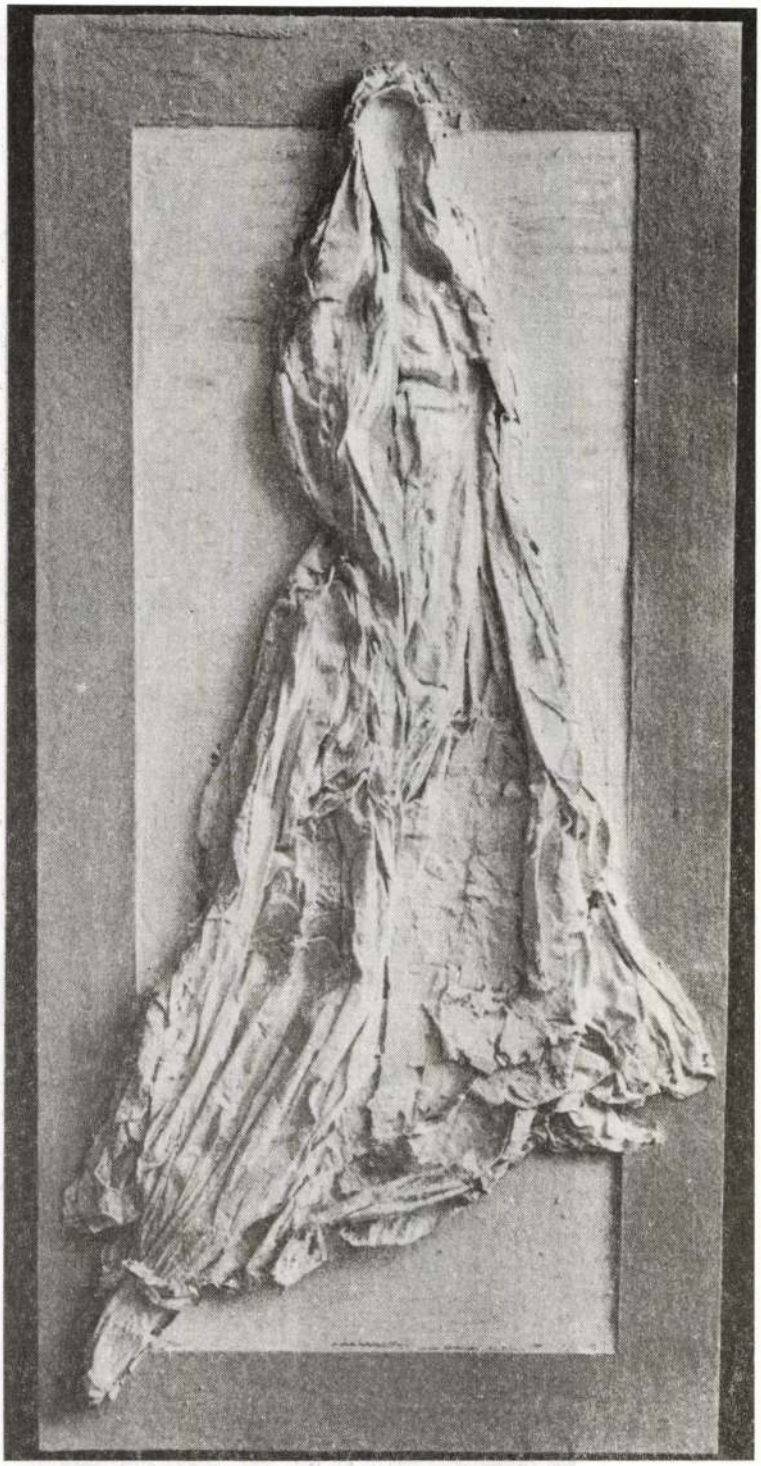

Scholz

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA

SCHOLZ ERIK

KIÁLLÍTÁSA

1960

BUDAPEST

SZEPT. 23. — OKT. 7.

Címoldalon : Növények

Kiállításon

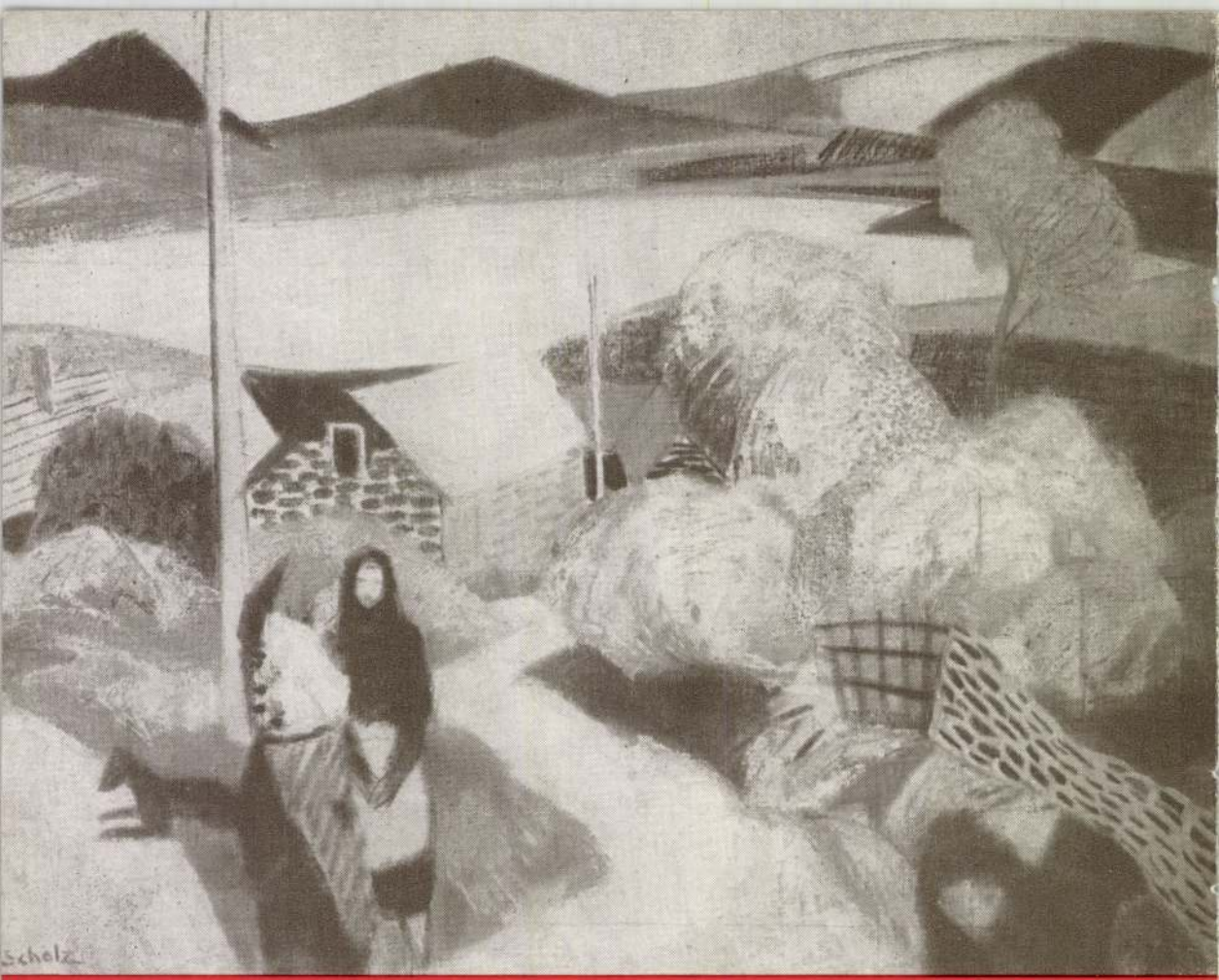

Tihanyi-belső tó

Gangon

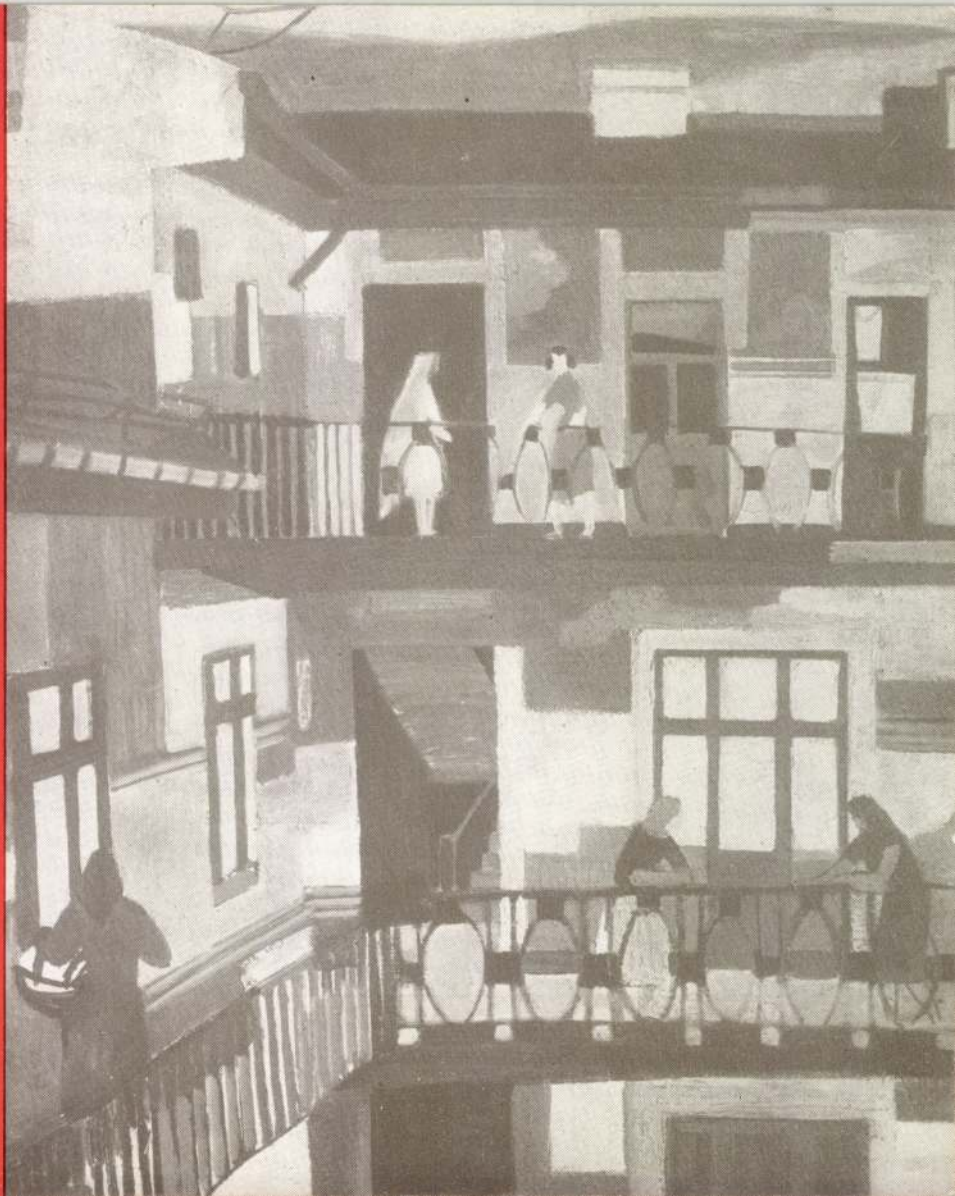

Hajnali Szajna-part

Fiatal leány
arcképe

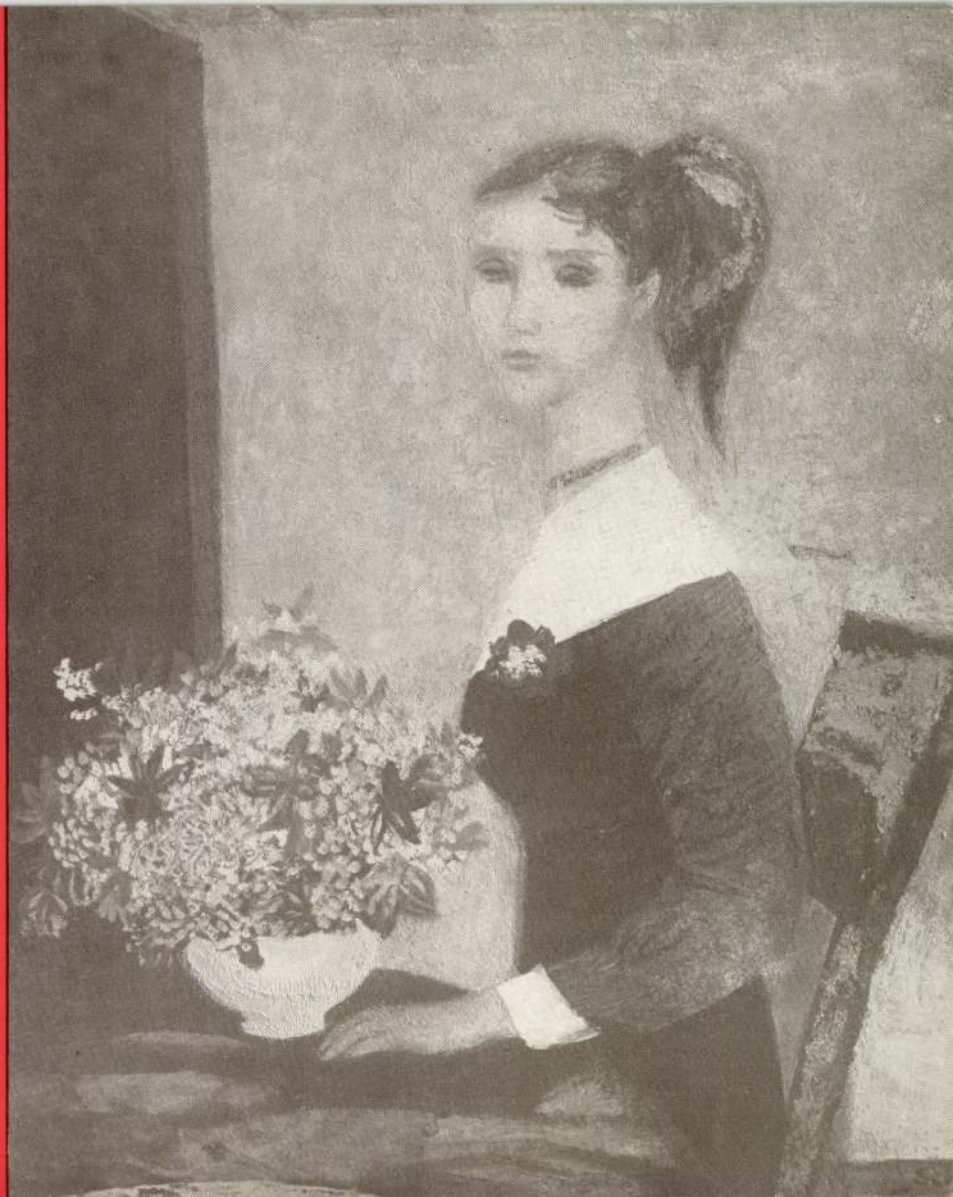

Espressóban

Labdarúgás

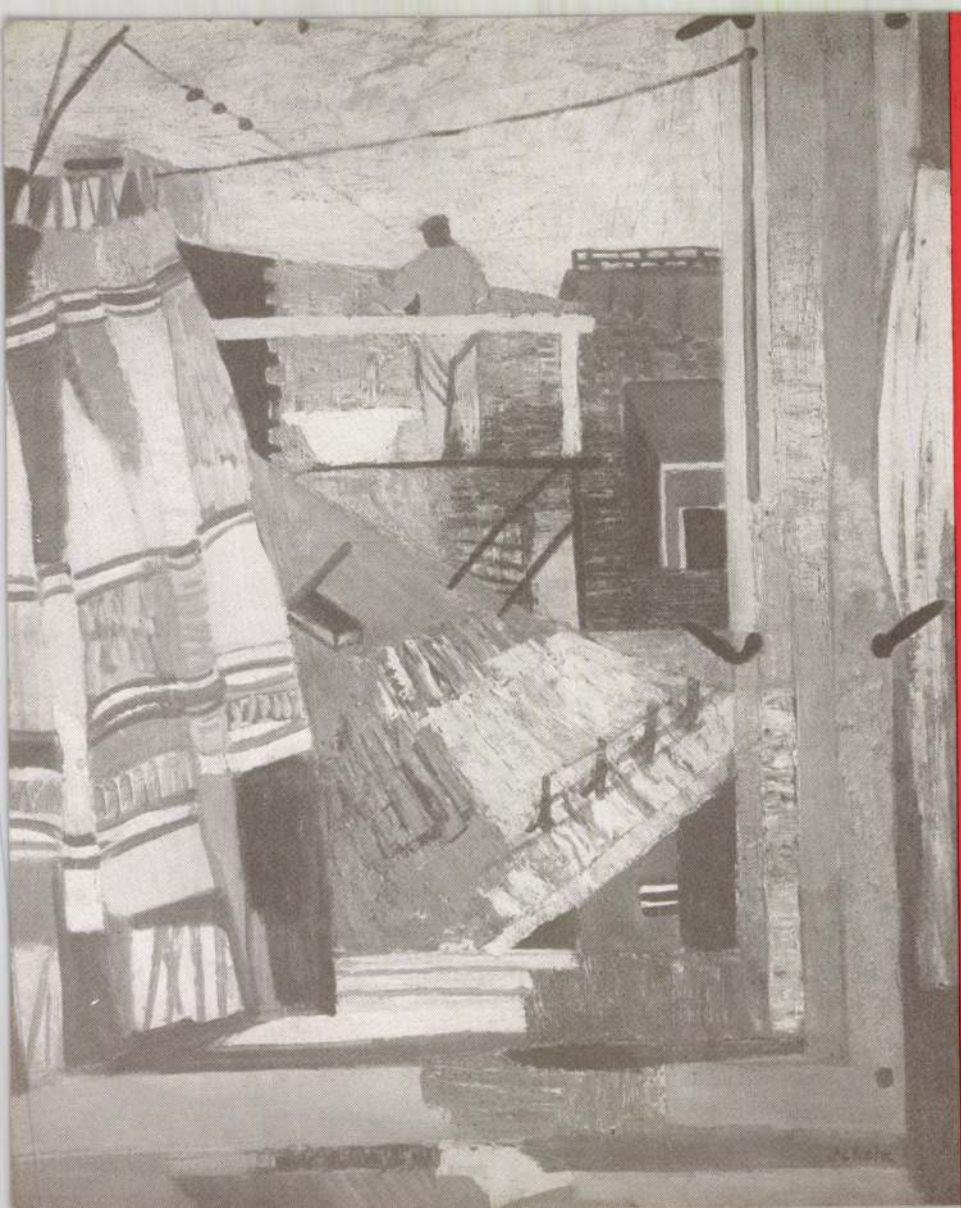

Tetőn

Szobanövények képpel

Akt

ÉLETRAJZ

Budapesten 1926. február 27-én született. Főiskolai tanulmányok 1944—49. Munkácsy-díj 1950-ben. Állandó kiállítója az országos kiállításoknak és a külföldi magyar kiállításoknak.

Tanulmányút 1954-ben Lengyelországban, 1956-ban Szovjetunióban, 1957, 1958-ban Párizs.

Párizsi teraszon	olaj	80×120	
Fiatal leány arcképe	olaj	70× 90	
Ingyen előadás, 1919	olaj	100×120	(collage)
Párizsi kávéházban	olaj	70× 90	
Párizsi szerelmespár	olaj	70× 90	
Akt gitárral	olaj	70× 90	
Műteremben	olaj	70× 90	
Labdarúgás	olaj	125×170	
Tempora mutantur	olaj	120×180	
Gobelin terv I.		35× 55	
Gobelin terv II.		35× 55	
Tihanyi belső tó	olaj	70× 90	
Szüret	olaj	70×100	
Kiállításon	olaj	90×120	
Akt	olaj	70× 90	
Szobanövények képpel	olaj	70× 90	

Növények	olaj	70 × 90
Meteorológia	olaj	70 × 90
Tetőn	olaj	70 × 90
Hajnali Szajna-part	olaj	70 × 90
A Ponts des Artes-on	olaj	70 × 100
Traktorjavítók	olaj	80 × 100
KTSZ műhely	olaj	80 × 100
Gangon	olaj	80 × 100
Téglahordók pihenője	olaj	80 × 120
Espressóban	olaj	80 × 100
„Zseni" a kocsmában	olaj	90 × 120
Szajna-parti horgászók	olaj	70 × 90
Tihanyi szőlőben	olaj	70 × 90
Kapu előtt	olaj	70 × 90
Fiú halakkal	olaj	90 × 70
Olvasó fiú	olaj	90 × 120

F. k.: Dr. Balázs Istvánné — 60-2653-689/4 - Révai-nyomda

Scholz Erik

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1970 FEB 8

A kiállítás megnyitásának részvevői. A kép bal oldalán Scholz Erik festőművész

Scholz Erik kiállítása

1021

A Képcsarnok Vállalat debreceni Medgyessy termében február 6-án, pénteken este nyitották meg az 1970-es év első kiállítását, melyen Scholz Erik Munkácsy-díjas festőművész mutatja be legújabb alkotásait a debreceni közönségnek. A megnyitó közönségét és a jelenlevő művészt Félegyházi László Munkácsy-díjas festőművész köszöntötte, majd dr. Tóth Ervin művészettörténész nyitotta meg a kiállítást. Ismertette Scholz Erik művészi pályáját és többek között ezeket mondta a kiállításon látható képeiről:

– Kétségtelen, hogy Scholz Erik messze elkanyarodott az eddig megszokott látványfestészettől. Új értékskálát állított fel, elsősorban azért, hogy megszabaduljon a tér és idő kötöttségeitől. Scholznál rendkívül tiszteletre méltó az új közlési lehetőségek kutatása, a váratlan és meglepő képzettársítások. Groteszkségbe hajló látomásait nem is lehetne a festészet eddig megszokott eszközeivel kifejezni. Előző munkáihoz viszonyítva jelenlegi tárlatán még tovább lépett az elvonatkoztatások terén.

Scholz Eriknek csaknem mindegyik vidéki nagyvárosban volt már kiállítása. Budapesten eddig két tárlaton mutatta be alkotásait. A Medgyessy teremben bemutatott képeit Debrecenben állította ki először.

...n pénteken este ...

...és valutáris ...ságának ...ka

A KGST pénzügyi és ... állandó bizottsága február 2-től 6-ig megtartotta Moszkvában 15-ik ülésszakát, amelynek munkájában Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, Mongólia, a Német Demokratikus Köztársaság, Románia és a Szovjetunió küldöttsége vett részt.

Az ülésszakon jelen voltak a Nemzetközi Gazdasági Együttműködés Bankjának képviselői is.

A bizottság megvitatta a KGST 23-ik (rendkívüli) ülésén hozott, és a KGST-országoknak a valutáris-pénzügyi és hitelügyi együttműkö-

...életesítésére vonatkozó határozata megvalósításával összefüggő kérdéseket. (TASZSZ)

Munkanélküliség

„A munkaerőpiac enyhülésének" nevezte David Kennedy amerikai pénzügyminiszter azt a tényt, hogy az Egyesült Államokban új csúcsot ért el a munkanélküliség. A most közzétett adatok szerint a teljes munkanélküliek aránya jelenleg 3,9 százalék. Januárban 10 év óta a legmagasabb havi emelkedést mutatták ki. Jelenleg 3,4 millió amerikait minősítenek teljes munkanélkülinek. (MTI)

katonakat, majd kiserlevet tettek a védőkordon áttörésére. Ennek során öt angol katona megsebesült. A nyugalmat csak többórás közelharc után sikerült az angoloknak helyreállítani, akik kilenc tüntetőt letartóztattak.

A TASZSZ londoni tudósítója az észak-írországi eseményekkel kapcsolatban megjegyzi, hogy Londonderryben jelenleg a munkaképes lakosság 18,5 százaléka van munka nélkül, más észak-írországi városokban a munkanélküliség eléri a 30—40 százalékot is. Észak-Írországban a munkanélküliség majdnem háromszorosa Nagy-Britannia átlagos munkanélküliségének. Az angol kormány gyarmati politikája az egyik fő oka az észak-írországi politikai válságnak. Ulster (Észak-Írország) hatalmas munkanélküli tartalék-hadserege megfelel az angol és amerikai vállalatok érdekeinek, amelyek e területet az olcsó munkaerő szinte kimeríthetetlen forrásának tekintik. (REUTER)

...részt. A küldöttségek túlnyomó többsége tagja az Egyesült Államok Kommunista Pártjának, a „Du Bois Club" elnevezésű haladó ifjúsági szervezetnek, vagy független marxista. (TASZSZ)

TOKIÓ. Háromezer japán egyetemista szombaton Tokióban tiltakozó tüntetést tartott az Egyesült Államok vietnami agressziója ellen abból az alkalomból, hogy az amerikaiak öt évvel ezelőtt kezdték meg a VDK bombázását. (TASZSZ)

SZÓFIA. A Magyarország felszabadulása negyedszázados jubileumának szentelt ünnepségsorozat keretében és fővárosunk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából Szófiában február 13. és 21. között Budapest-hetet rendeznek. Bulgáriában az 1970/1971-es tanévtől kezdve 1500 fővel növelik az új diákok számát, az egyetemeken és főiskolákon. (MTI)

SINGAPORE. A fülöp-szigeti kongresszus elé törvényjavaslatot terjesztettek a Fülöp-szigeti Kommunista Párt nyilvános működésének újbóli engedélyezéséről. Mint a szombati singapore-i lapok közlik, a törvényjavaslat szerzői között szerepelnek mind a kormányon lévő nacionalista párt, mind az ellenzéki liberális párt képviselői. (TASZSZ)

Scholz Erik

„Ujami zutanyagó"

„Dolgozó emberek kojott" kiáll.

az Ernst mazeumban

Nejmüvelés

1969 ~~jan~~ 6. szám

3

enállással szemben, milyen csüg-
gesztő helyzetben kellett harcolniuk
eszméikért és művészetükért, arról —
öbbek közt — *Ámos* Imrének nem-
rég kiadott naplója tanúskodik.

Alkotásaik java azonban nem szo-
rul rá, hogy a mostoha körülmények
emlegetésével mentegessük. A Nem-
zeti Galéria termeiben kiállított mű-
tárgyak nemcsak kegyeletes emléke-
zésre, mindenekelőtt esztétikai mélta-
tásra indítanak.

*Mészáros László*ban Derkovits-
csal csaknem egyenrangú szobrászte-
hetséget ismerhetünk meg. Egyszer-
rű, világos szoborművei: a magyar
paraszt erejének és szépségének

nalköltészet
Szántó Piro
jai („Annus
Béla megle
férfi" piros
sonczy Ta
(„A sötétsé
sek sikerét
zső „Vihar
elmosódott
gásban —
lenül a tár
ez a kis r
kus hangu
delmes és

(Illus

Scholz Erik

Scholz Erik: Üzemi zuhanyozó
(E két kép a „Dolgozó emberek között" kiállításon szerepel. Kónya Kálmán felv.)

LEVEGÖT!

Látogatás a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalatánál

Nem. Nem József Attila versé-ről van szó. Az újságíró érzéséről, amikor az íróasztalokkal és em-berekkel telezsúfolt szobába lép. És ez marad a beszélgetés mind-untalan visszatérő motívuma is. Nincs megfelelő helyiség, rosszak a munkafeltételek. Sok a súrló-dási felület az emberek között, gyakori a munkalemaradás. Nincs ez így jól, ezt mindenki tudja, de egyelőre nincs más megoldás sem.

Pedig sokirányú és sokatérő munka folyik a Képzőművészeti Alak Kiadóvállalatánál. Egyik je-

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285
1956 MÁR. 6
VAS MEGYE, SZOMBATHELY

Képzőművészeti kiállítás nyílt Szombathelyen

Szombat este nyitották meg Szombathelyen a TTIT székházában, a TIT Vas megyei szervezete művészeti szakosztályának rendezésében Scholz Erik Munkácsy-díjas festőművész kiállítását Zsennyén készített alkotásaiból. A kiállítást dr. Nyirő Aladár, a társulat Vas megyei elnöke nyitotta meg.

Elmondotta, hogy a TTIT művészeti szakosztálya a jövőben rendszeresen rendez hasonló kiállítást. Minden hónapban bemutatják a közönségnek egy-egy Zsennyén tartózkodó képzőművész műveit, vagy pedig vasi művészek képeit, szobrait. A művészet, a művészek és a közönség között így sokkal mélyebb kapcsolat alakulhat ki, s közelebb kerülünk a Lenin által kitűzött cél megvalósításához: „A művészet legyen a népé!" Kiemelte dr. Nyirő Aladár, hogy megyénkben hatalmas lehetőséget ad a képzőművészetek megismerésére a zsennyei művésztelep. Ezeket a lehetőségeket azonban eddig nem aknáztuk ki — ennek a feladatnak a megoldása még hátra van.

Dr. Nyirő Aladár megnyitó szavai után Meller Péter műtörténész, aki a zsennyei művésztelepről szóló monográfiáján dolgozik, ismertette Scholz Erik eddigi munkásságát. Bevezetőj[illegible] elmondta a zsennyei körny[illegible] milyen [illegible] ségeit. Az ábrázolás változatai folyton alakulnak az emberrel, a festővel, a festő meglátásainak fejlődésével együtt. Ha ránézünk egy tájképre, azonnal megállapítható, mely korban festették. És Scholz Erik tájképei a legmaibbak. Vásznait az intim tájképek típusába sorolhatjuk. Nem a legszebb motívumokat örökíti meg, hanem a legegyszerűbbeket. Képeinek legjellemzőbb vonása az örömteliség. Ábrázolásának középpontjában egy motívum áll, a többit ennek rendeli alá. A nézővel is éreztetni tudja a táj, a fény és színhatások harmóniája felett érzett örömét — fejezte be ismertetését Meller Péter.

A tárlat megnyitása után Tóth Gyula énekszámokkal lépett fel. [illegible] kísérte Bachmann Ti[illegible]or.

...kereskedelem. Venyigeollóból 3 fajtát és mintegy 70 ezer kerti ágfűrészt is árusítanak a földművesszövetkezetek. A fontosabb cikkek mellett megtalálhatók az üzletekben a gyümölcsfakefék, sodronykerék, fakérek-kaparók, gyomírtó-vasak is. (MTI)

Éry István — Hau
a TTIT Vas megyei
műszaki szakosztályá

— Tanácstagi foga
március 9-én este 6
tel dr. Fainer Miklós
ban.

APRÓHIRDETÉSEK

160 kg-os sertés eladó. Alkotmány u. 1. (304)

Eladó egy majdnem új 5 lóerős léghűtéses benzinmotor, Bősze, Egervölgy. (308)

Állandó háztartási alkalmazottat keres felvételre orvos-család. Rákóczi u. 37. (312)

Egy darab 135 kg-os hízott sertés eladó. Vámos Ilona u. 19. Takarógyárnál. (313)

Kovácsszerszám nagyméretű, jó állapotban lévő, bőrfulával eladó. Cím a kiadóban. (315)

Melegvérű, hibátlan 2 éves kancacsikó eladó. Szántó, Nagykar u. 24. (316)

Keltetőgép 460 tojásra, műanya 400 csirkére eladó. Király Béla. Szombathely. Alsóhegy 3.

Textilszakmában is gyakorlott boltvezetőt azonnali belépésre keres a Szombathelyi Földművesszövetkezet. (306)

Férfi és női dolgozókat fizikai munkára felveszünk szombathelyi, kőszegi és sárvári téglagyárainkba. Jelentkezni lehet: Vas megyei Téglagyári ES, Szombathely, Tolbuhin u. 41. (299)

MOZI

Kedd:

SABAKIA

SZAKADÉK

...nők a Testnevelési Főiskolától 63:44 (29:24) arányban kaptak ki. A férfi csapat, akárcsak az elmúlt fordulóban, amíg erővel bírta, pontokkal vezetett ellenfelével szemben. A mostoha körülmények között felkészülő csapattól azonban csak a szabadtéri edzési lehetőségek után várhatunk ezen a téren javulást.

— **Asztalitenisz:** A Szombathelyi Szikra Sportegyesület február 17-től március 4-ig házibajnokságot rendezett, több mint 30 versenyző benevezésével. Mindenki mindenkivel játszott, így

Scholtz Erik
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR IFJÚSÁG
1957 NOV 18.

SCHOLTZ ERIK PÁRIZSI VÁZLAT-FÜZETÉBŐL

Scholtz Erik, a fiatal festőművész néhány hónapot töltött a francia fővárosban. Tanulmányútjának naplóját élénkszínű ecsettel és fürge ceruzával írta meg; vázlatfüzetében több száz rajzot hozott magával — ezekből mutat most be párat olvasóinknak...

Párizsi lány

Egyedül

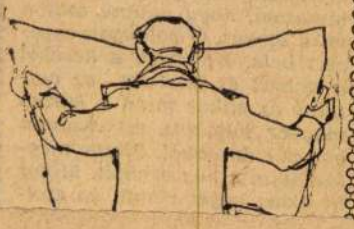

munka, amely úgy segíti a fiatalok sérelmét orvosolni, úgy segít nevelni, hogy közben a KISZ tekintélye is növekszik.

Antal Károly

„A gyerty
a sötétsé

Hiszem, amit látok — mondja az óvatos ember, s mindent jó közelről megnéz. Lehet, hogy aztán megbánja az érdeklodést? Akad ilyen szép számmal. Sokan nyugatimadók éveken keresztül azzal utasítottak vissza minden józan érvet, hogy a kapitalizmus rothadása az egyszerűen frázis. Aztán elmentek és megnézték...

Jönnek a levelek, az üzenetek. Kezdetben csak arról írtak, hogy honvágy gyötri őket, és szégyen, hogy lagerban élnek kegyelemkenyéren. Az autó, a villalakás, vagy éppen a párizsi lányok varázsa, Chicago rejtelmei, az olasz tengerpart illúziói gyorsan elröppentek és megmaradt a mindennapi falat kenyér megszerzésének szürkesége. Ma már, egy év után az új hazát keresők behatóbb ismereteket szereztek, összehasonlításokat tesznek. S milyen eredménynyel?

„Az itteni társadalmi rendszer egy rothadt gyümölcshöz hasonlit, mely élvezetre nem alkalmas. Az utcákon nyüzsögnek a munkanélküliek és az örömlányok. A munkanélküliség óriási méreteket ölt. Én jelenleg még dolgozom napi 16 órát egy konyhán. A fizetésemből csak a legszükségesebb dolgokat tudom megvenni. Pihenésre, szórakozásra nem is merek gondolni.

Kanadából jött ez a levél. Szerzőjével a személyes tapasztalatok iratták e sorokat, mint ahogy idébb néhány ezer kilométerrel, egy Belgiumban élő magyarral is a következőket:

Egyik délután meghívott egy család uzsonnára. Az itteni szokás szerint a háziasszony körülhordoz egy doboz kekszet és amikor mindenki vett, visszazárja a kredencbe. Kérdeztem, hogy nem haragszik-e meg, ha én megmutatom, hogy nálunk otthon mi a szokás. Ő boldogan egyezett bele. Kivettem a kezéből a dobozt és letettem az asztalra és mikor mind a három magyar jóllakott, visszaadtam egy pár darabbal, illetve megkináltam a ház úrnőjét. Mikor ki akart egyet venni, én szóltam, hogy várjon. Kettétörtem a kekszet és felét visszatettem a dobozba, mondván, hogy spórolni kell, mert ez belga szokás. Lett erre nagy nevetés. Elmondtam, hogy nálunk a vendég annyit eihet, amennyit kedve van. Erre majdnem elájult és azt mondta, hogy akkor ő egy év múlva már mehetne koldulni.“

Mi itthon sok dolgot természetesnek veszünk. Sőt, nemegyszer, ha azt halljuk

Scholtz Erik
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR IFJÚSÁG
1957 NOV 16.

SCHOLTZ ERIK PÁRIZSI VÁZLAT-FÜZETÉBŐL

Scholtz Erik, a fiatal festőművész néhány hónapot töltött a francia fővárosban. Tanulmányútjának naplóját élénkszínű ecsettel és fürge ceruzával írta meg; vázlatfüzetében több száz rajzot hozott magával — ezekből mutat most be párat olvasóinknak...

Párizsi lány

Egyedül

Miről írnak a reggeli lapok?

munka, amely úgy segíti a fiatalok sérelmét orvosolni úgy segít nevelni, hogy közben a KISZ tekintélye is növekszik.

Antal Károly

„A gyerty
a sötétsé

Hiszem, amit látok — mondja az óvatos ember, s mindent jó közelről megnéz. Lehet, hogy aztán megbánja az érdeklodést? Akad ilyen szép számmal. Sokan nyugatimadók éveken keresztül azzal utasítottak vissza minden józan érvet, hogy a kapitalizmus rothadása az egyszerűen frázis. Aztán elmentek és megnézték...

Jönnek a levelek, az üzenetek. Kezdetben csak arról írtak, hogy honvágy gyötri őket, és szégyen, hogy lagerban élnek kegyelemkenyéren, Az autó, a villalakás, vagy éppen a párizsi lányok varázsa, Chicago rejtelmei, az olasz tengerpart illúziói gyorsan elröppentek és megmaradt a mindennapi falat kenyér megszerzésének szürkesége. Ma már, egy év után az új hazát keresők behatóbb ismereteket szereztek, összehasonlításokat tesznek. S milyen eredménynyel?

„Az itteni társadalmi rendszer egy rothadt gyümölcshöz hasonlit, mely élvezetre nem alkalmas. Az utcákon nyüzsögnek a munkanélküliek és az örömlányok. A munkanélküliség óriási méreteket ölt. En jelenleg még dolgozom napi 16 órát egy konyhán. A fizetésemből csak a legszükségesebb dolgokat tudom megvenni. Pihenésre, szórakozásra nem is merek gondolni.

Kanadából jött ez a levél. Szerzőjével a személyes tapasztalatok iratták e sorokat, mint ahogy idébb néhány ezer kilométerrel, egy Belgiumban élő magyarral is a következőket:

Egyik délután meghívott egy család uzsonnára. Az itteni szokás szerint a háziasszony körülhordoz egy doboz kekszet és amikor mindenki vett, visszazárja a kredencbe. Kérdeztem, hogy nem haragszik-e meg, ha én megmutatom, hogy nálunk otthon mi a szokás. Ő boldogan egyezett bele. Kivettem a kezéből a dobozt és letettem az asztalra és mikor mind a három magyar jóllakott, visszaadtam egy pár darabbal, illetve megkínáltam a ház úrnőjét. Mikor ki akart egyet venni, én szóltam, hogy várjon. Kettétörtem a kekszet és felét visszatettem a dobozba, mondván, hogy spórolni kell, mert ez belga szokás. Lett erre nagy nevetés. Elmondtam, hogy nálunk a vendég annyit ehet, amennyit kedve van. Erre majdnem elájult és azt mondta, hogy akkor ő egy év múlva már mehetne koldulni.“

Mi itthon sok dolgot természetesnek veszünk. Sőt, nemegyszer, ha azt halljuk, hogy szociális juttatás, háborgunk, hogy miért emlegetjük,

Scholz Erik

FIGYELŐ
ujságközlemény figyelő irodája
Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.
Telefon: 296-534

Lap: Magyar Nemzet
Megjelent: 1951 JÚL 14

Felbontjuk az ötéves tervet

AZ EPRESKERTBEN

Scholz Eriknek hívják, mindössze huszonötéves. Első komolyabb munkára a negyvennyolcas francia bányász-sztrájk ihlette. Az epreskerti műterem egyik sarkából előveszi a hatalmas vásznat.

— Nem, ezt már nem vállalom. Formalista.

Aztán sorra megnézem az azóta készült képeket. Reprodukcióban rábukkanok a „Felszólaló"-ra. Scholz Erik Munkácsy-díjjal jutalmazott, az Első Magyar Képzőművészeti Kiállításról ismert képére.

— Az eredeti nemrégiben megjárta Moszkvát, most éppen Varsóban van.

Hatalmas fejlődés mutatkozik a „Bányász-sztrájk" című kép és a „Felszólaló" című festmény között. A „Felszólaló" fiatal, lelkes, pártos magatartását kitűnően fejezi ki az ifjú művész.

Amint ott áll legújabb képe előtt, ragyogó szemmel, munkájáról beszélve, önkénytelenül arra kell gondolnom, hogy mi is lenne ma ezzel a tehetséges fiatalemberrel, ha országunkat nem szabadítja fel a dicsőséges szovjet hadsereg? A magyar föld hiába küldte volna fel a napfényre, az élet felszínére a maga tehetségeit, elkallódtak volna, vagy elromlottak volna az „őstehetségek" divatján.

Szinte belekapcsolódik kimondatlan szavaimba, amikor leül képe alá a földre és minden átmenet nélkül, csupa nagy lélekzetet véve, mint a búvár, aki a mélyvízből a felszínre emelkedik s egyszerre ragyogni látja a napot, arról beszél, hogy milyen érdekes „játékot" talált ki.

— Tudja, ebben a játékban az a szép, hogy igaz. Az ötéves tervre gondolok most, amit néha a lakásom és az Epreskert közötti úton felbontok a magam számára.

Hallgatom ezt a „játékot" és megtudom belőle, hogy az ötéves terv első éve az ötödéves képzőművész számára 600 forintos ösztöndíjat és egy Munkácsy-díjat hozott.

— De ez „csak" a jelen. Jövőre ugyan kisebb lesz az ösztöndíjam, 400 forint, de az ötéves terv létesítményei rendszeres megrendeléseket biztosítanak számomra. Gondolja csak el, 2500 kultúrotthon fog működni hazánkban az ötéves terv végére, mindegyikben akad bőven munka a képzőművész számára is. De beszélhetnénk a földalatti gyorsvasútról, amelynek várócsarnokait a magyar képzőművészek munkái díszítik majd.

Szépen kikerekedik benne a szó, az utolsó mondatokat már könnyebben, folyékonyabban mondja.

— Az ötéves terv egyik közeli időpontjában nálunk is meghonosítják szovjet mintára a „Képzőművészeti Alap"-ot, ami végkép megoldja az összes anyagi és erkölcsi problémákat. A főiskoláról kikerülő fiatal művészeket például ellátja műteremmel és munkával.

— Folytassam? — kérdezi hamiskás mosollyal. — Tanáraink nemrégiben a Szovjetunióban jártak. Amikor beszámoltak tapasztalataikról, könnyű volt a terv-álmot továbbszőni. A moszkvai szállodák folyosói tele vannak a legjobb képzőművészeti alkotásokkal. Az üzemeket, a gyárakat kiváló munkásaik képei, szobrai díszítik. A növekvő jólét nálunk is megnöveli a dolgozók kulturális igényét. Megjelenik majd valahol az utolsó terv-évben az új képvásárló közönség is.

Így ábrándozik a műterem falai között az ifjú festő a valóságról. Lent, az Epreskert lombos fái, viruló bokrai közt lépdelnek Scholz Erik kollégái. Talán olyasmiről beszélgetnek, vitatkoznak, mint mi ketten fent, a műterem hűvös falai mögött. Bizonyára már többször megbeszélték ezeket a dolgokat az epreskerti fiatal művészek, akik a népből jöttek és a nép szolgálatára indulnak.

Zsolt Ágnes

Az amerikai

Malik, a Szovj
viselője az Egyesi
Szervezeténél fogad
Küzdő Amerikai
Szervezetének ötta
gét. Ez a szerveze
második világhábo
vett amerikai fron
híveket. A küldötts
dést intézett Malik
jetúnió külpolitiká

Malik a kérdése
sen válaszolt. 1
hogy a Szovjetún
védte és változatlan
is védi a béke ügyét és folytatja az együttműködés politikáját mindazokkal az országokkal, amelyek az együttműködést kívánják. A Szovjetúnió senkit sem fenyeget és nincs és nem is lehet semmiféle hódító terve.

Malik emlékeztetett ezután arra, hogy nemrég elhangzott rádióbeszédében idézte I. V. Sztálinnak 1932-ben tett kijelentését Burnes amerikai újságíró előtt, amelyben kijelentette, mi sem könnyebb, mint a Szovjetúnió és az Egyesült Államok népeit meggyőzni arról, hogy a kölcsönös öldöklés káros és bűnös dolog. Malik felhívta a küldöttség figyelmét arra, hogy egyetlen amerikai lap sem közölt visszhangot a szovjet külpolitika rendkívül fontos elveivel kapcsolatban, amelyeket Sztálin nyilatkozatában kifejtett. Az amerikai propaganda általában eltitkolja az amerikai nép elől a fontosabb szovjet nyilatkozatokat, amelyek kezén van az USA-ban a propaganda minden eszköze, szándékosan eltitkolják az amerikai nép elől a béke megszilárdítására és az USA, valamint a Szovjetúnió közötti baráti kapcsolatokra irányuló szovjet javaslatokat.

A hadviseltek küldöttségének tagjai a beszélgetés során közölték, hogy az Egyesült Államokban a fegyverkezési verseny, az amerikai agresszió Koreában és az úgynevezett hidegháború politikája, amelyet az USA uralkodó körei folytatnak, egyre jobban fokozza az amerikai nép amúgy is súlyos adóterhét, és az amerikaiak koreai agressziója az amerikai nép széles rétegeinek felháborodását idézi elő. A küldöttek egyike kijelentette, hogy az Egyesült Államokban a haladó érzelmű embereket felháborítja az amerikai külügyminisztérium eljárása, amely — mint ismeretes, akiktől népellenes cselekedetet, kémkedést, vagy diverziós tevékenységet remélhettek.

Nagyon természetes, hogy egyetlen állam sem tűrheti a maga területén a diplomata-köntösben és diplomata kiváltságokkal jelentkező külföldi kémtoborzók és összeesküvésszervezők garázdálkodását. Ahogy a Mindszenty-per után is követelte a magyar kormány a kémkedő amerikai követségi tisztviselők és a követséghez beosztott kémkedő amerikai katonatisztek azonnali kiutasítását, most is kötelessége volt, hogy ezeknek káros és bűnös jelenlététől megszabadítsa az országot.

A felháborodott magyar nép hangja szólalt meg azokon a gyűléseken, amelyeket a Grősz-perrel kapcsolatosan a gyárakban, hivatalokban, kutatóintézetekben, tudományos testületekben, mezőgazdasági gépállomásokon és

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V, Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Scholz Erik

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1021

GURULÓ KÉPTÁR

Egy meseautó.

Kitárom az ajtaját, s mesélni kezd a belseje. Szép karcolattal egy kedves csúnya utcáról, pasztell-erdő színrengetegéről. Meg annyi ecsetvarázsolta világ.

— Átlagosan százötven—kétszázezer forint értékű képet viszünk a kocsiban, — mondja Pozsonyi Kornél, a Képcsarnok Vállalat munkatársa. De tessék csak nyugodtan megnézni ami tetszik!

Hat forint van a zsebemben, a fizetésemet pedig szocialista megőrzésre átvette tőlem a feleségem. — Így bátran beszélgetek a képeket árusító két rokonszenves férfivel. Agitációs veszély elsejéig kizárva! De kiderül, hogy mégsem kell félni valamiféle rosszértelmű ügynöki erőszaktól. A beszélgetés során egyre inkább látszik, hogy ők nem erőszakos kereskedők.

Ehelyett *készséges segítői az új lakástulajdonosoknak, — vagy más, a festészet után érdeklődő embereknek. Úgy látszik a művészethez nem fér semmi ilyen „ügynöki" megnyilvánulás.*

Most a Jókai Mór utcai új lakások előtt állnak, már két napja. Nyolcvan újdonsült lakástulajdonosnak segítenek a berendezés gondjaiban. Egyikük, Lontai István, képzett lakberendező.

— Azt szeretjük a legjobban, ha megmutatják a lakást, — mondja. — Ilyenkor látjuk, hogy a bútorhoz, a falak színéhez, s egyáltalán az egész lakás összhangulatához milyen képek illenek. Mert a lakásnak élő hangulata van, azt nemigen lehet megtervezni előre.

— Milyen forgalmat bonyolítanak le?

— Öt ilyen gurulóképcsarnok járja az országot, — válaszol ezuttal Pozsonyi Kornél. — S a forgalom egyre nő. Mi például csak Új-Mecsekaljában három év alatt elértük a kétmilliós forgalmat. Az igények is hihetetlen gyorsasággal nőnek, különösen a városban. S vásárlók gyakran meglepő hozzáértésről tesznek tanúságot. Nemrég egy képvételről akartunk lebeszélni egy komlói bányászt. Erre meghívott bennünket a lakásába, megmutatta a saját tervezésű modern szőnyegét, majd hosszú és hozzáértő előadást tartott nekünk az absztrakcióról. Megjegyzem, hogy az illető nem valamiféle deklasszált „úrigyerek", hanem az apja is bányász volt.

— S a falu? Ott sok festményt vásárolnak?

— A vidéken is nagyot nőtt a fejlődés. A falusiak gyakran járnak városba, de a legfőbb oka nem ez. Ma már nem földre gyűjtenek a vidéki emberek, hanem személyes kényelmükre, a szép lakásra is sokat adnak. Igen sok képet eladunk a községekben. Van olyan falusi üzletfelünk, aki már most kérte, hogy 1963 júliusában keressük fel, mert akkor akar venni festményt, s addigra lesz erre pénze.

— Ki a legkeresettebb festő?

— Scholz Erik. De a legtöbb lezsürizett kép gazdára talál.

— Milyen a vevő, mikor önökhöz jön? Látszik-e a komoly vételi szándéka?

— Kérem, nem a vevő jön hozzánk, ha nem mi megyünk a vevőhöz. — S akivel csak lehet, üzletet kötünk. Ez nem foglalkozás, hanem hivatás.

(FÖLDESSY)

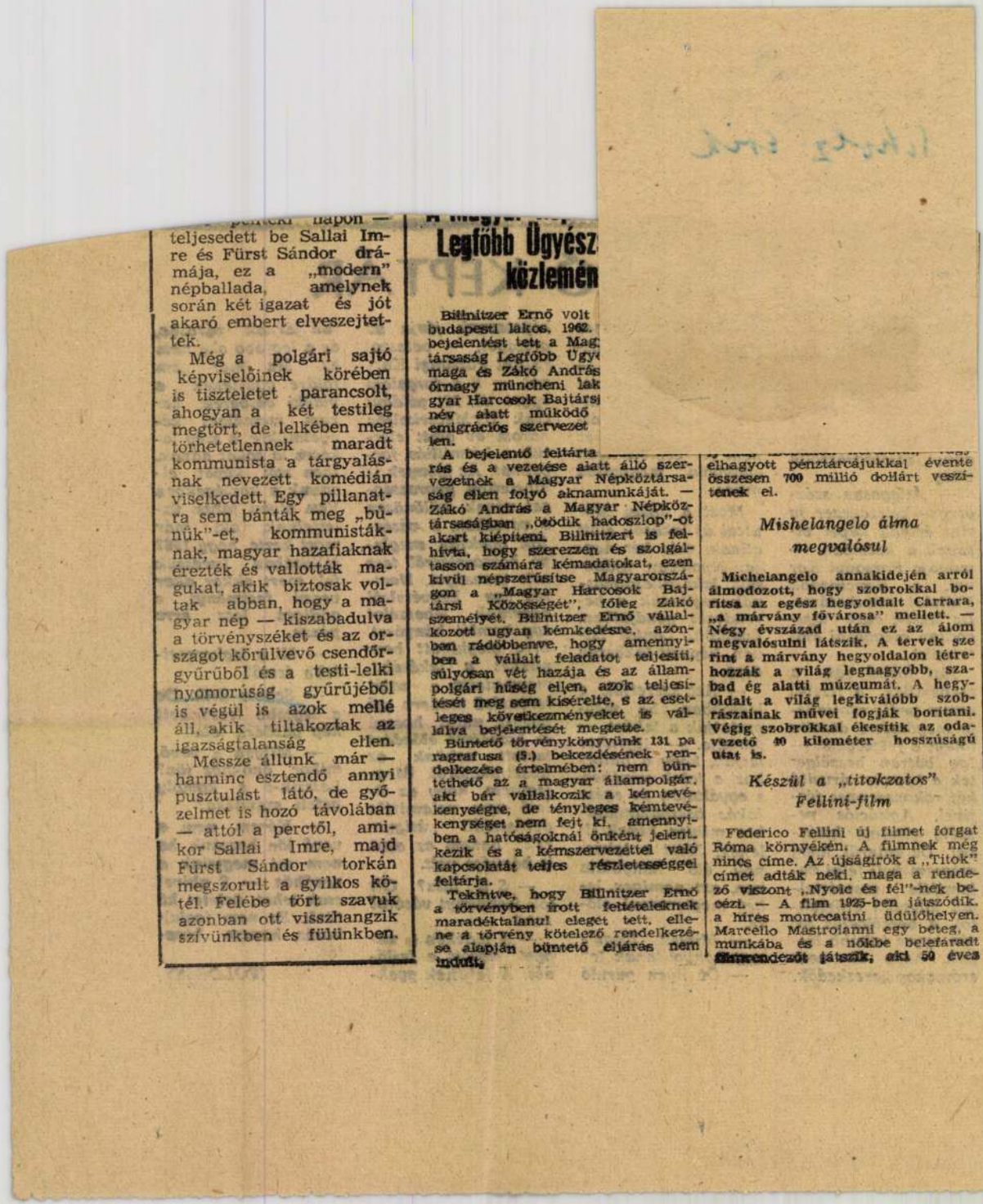

... pénteki napon — teljesedett be Sallai Imre és Fürst Sándor drámája, ez a „modern" népballada, amelynek során két igazat és jót akaró embert elveszejtettek.

Még a polgári sajtó képviselőinek körében is tiszteletet parancsolt, ahogyan a két testileg megtört, de lelkében meg törhetetlennek maradt kommunista a tárgyalásnak nevezett komédián viselkedett. Egy pillanatra sem bánták meg „bűnük"-et, kommunistáknak, magyar hazafiaknak érezték és vallották magukat, akik biztosak voltak abban, hogy a magyar nép — kiszabadulva a törvényszéket és az országot körülvevő csendőrgyűrűből és a testi-lelki nyomorúság gyűrűjéből is végül is azok mellé áll, akik tiltakoztak az igazságtalanság ellen.

Messze állunk már — harminc esztendő annyi pusztulást látó, de győzelmet is hozó távolában — attól a perctől, amikor Sallai Imre, majd Fürst Sándor torkán megszorult a gyilkos kötél. Felébe tört szavuk azonban ott visszhangzik szívünkben és fülünkben.

Legfőbb Ügyész... közlemén...

Billnitzer Ernő volt ... budapesti lakos, 1962. ... bejelentést tett a Mag... társaság Legfőbb Ügy... maga és Zákó András ... őrnagy müncheni lak... gyar Harcosok Bajtársi... név alatt működő ... emigrációs szervezet ... len.

A bejelentő feltárta ... rás és a vezetése alatt álló szervezetnek a Magyar Népköztársaság ellen folyó aknamunkáját. — Zákó András a Magyar Népköztársaságban „ötödik hadoszlop"-ot akart kiépíteni. Billnitzert is felhívta, hogy szerezzen és szolgáltasson számára kémadatokat, ezen kívül népszerűsítse Magyarországon a „Magyar Harcosok Bajtársi Közösségét", főleg Zákó személyét. Billnitzer Ernő vállalkozott ugyan kémkedésre, azonban rádöbbenve, hogy amennyiben a vállalt feladatot teljesíti, súlyosan vét hazája és az állampolgári hűség ellen, azok teljesítését meg sem kísérelte, s az esetleges következményeket is vállalva bejelentését megtette.

Büntető törvénykönyvünk 131 paragrafusa (5.) bekezdésének rendelkezése értelmében: nem büntethető az a magyar állampolgár, aki bár vállalkozik a kémtevékenységre, de tényleges kémtevékenységet nem fejt ki, amennyiben a hatóságoknál önként jelentkezik és a kémszervezettel való kapcsolatát teljes részletességgel feltárja.

Tekintve, hogy Billnitzer Ernő a törvényben írott feltételeknek maradéktalanul eleget tett, ellene a törvény kötelező rendelkezése alapján büntető eljárás nem indult.

... elhagyott pénztárcájukkal évente összesen 700 millió dollárt veszítenek el.

Mishelangelo álma megvalósul

Michelangelo annakidején arról álmodozott, hogy szobrokkal borítsa az egész hegyoldalt Carrara, „a márvány fővárosa" mellett. — Négy évszázad után ez az álom megvalósulni látszik. A tervek szerint a márvány hegyoldalon létrehozzák a világ legnagyobb, szabad ég alatti múzeumát. A hegyoldalt a világ legkiválóbb szobrászainak művei fogják borítani. Végig szobrokkal ékesítik az odavezető 40 kilométer hosszúságú utat is.

Készül a „titokzatos" Fellini-film

Federico Fellini új filmet forgat Róma környékén. A filmnek még nincs címe. Az újságírók a „Titok" címet adták neki, maga a rendező viszont „Nyolc és fél"-nek becézi. — A film 1925-ben játszódik, a híres montecatini üdülőhelyen. Marcello Mastroianni egy beteg, a munkába és a nőkbe belefáradt filmrendezőt játszik, aki 50 éves

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Scholz Erik

NÉPSZABADSÁG

1958 JAN 18

610

Képzőművészeti kiállítások a fővárosban

Öt magyar festő kiállítása a Kultúrkapcsolatok Intézetében

Párizsi képek

(Tudósítónktól.)

Scholz Erik, Breznay József, Gánóczy Mária, Iván Szilárd, Mácsai István magyar festőművészek több hónapos tanulmányúton Párizsban jártak. Elzarándokoltak a képzőművészet Mekkájába, hogy beszívják a montmartrei levegőt, amely évszázadokon át annyi festőt megihletett.

Az öt művész hitelesen elhozta a párizsi életet képeiben, de a magas nívójú művészi alkotásokban nem váltak párizsi festővé, hanem magyar művészek maradtak.

A tematikájuk viszonylag eléggé szűk, főleg a bisztro-teraszok figuráit, a Metro utasait, szerelmespárokat és a párizsi utcát örökítették meg. De azt úgy, hogy a figurákkal a francia emberek ábrázolásával odavarázsolták elibénk.

Nem utánoztak senkit a mai francia festők közül, önmagukat adták, személyes impresszióikat vetették a vászonra. A színek élénkebbek, erősebbek a kontrasztjaik, s általában azok adják meg a jellegzetes francia dekoratív hatást. Ilyen például Scholz *A Cafe Domban* című képe, a meglepő sárga háttérrel. A színek furcsa társulása is érzékelteti a párizsi élet sok ellentétét. A színekkel, a formákkal, tehát a festő nyelvén érzékeltetik az idegen világot, de a képek eszmei tartalmával (például Gánóczy Mária: *Bárban*) — valószínűleg nem is tudatosan — állást is foglalnak. Fülledt, dekadens levegő csapja meg a nézőt a párizsi képek figuráiból, más képeken viszont a nagy hagyományok dekoratív elemei nyügöznek le. Visszaadják a mai kozmopolita Párizs és egyben a gloire városának hangulatát, de egy kis malíciával, művészi fricskával el is különülnek az idegen világtól.

A legtöbb művet Scholz Erik festette. Az ő színezése a legmerészebb, az ő képeiben van a legtöbb finom irónia. Milyen meglepő „Egy párizsi Caféban" című képe, ahol a figurák háttal ülnek, egyik sem törődik a másikkal, elkülönülnek és mégis hasonlók, egybeforrasztja őket a közös atmoszféra. Breznay József finom színei és emberábrázoló képessége Toulouse-Lautrec-re emlékeztet. Iván Szilárd a leghűvösebb a festők között, de ő tekintett a párizsi utca titkába a legmélyebben. Könnyed és mégis megrázó „Párizsi kéregető diákok" című képe. Ezek a diákok nem elkeseredettek, Murger bohémjeire emlékeztetnek, de alakjuk elképeszt. Szinte egybenőnek a párizsi utca macskaköveivel, amely itt: az élet forrása.

Emeljük még ki Gánóczy Mária „A Louvre látogatói" című képét. Aki már járt Párizsban, csak az becsülheti meg igazán a művész emberábrázoló éles szemét, mert nemcsak a Louvre nagysága tárul elénk a kis képen, de a párizsi múzeumlátogatók jellegzetes serege is.

Mácsai István főleg utcarészleteket festett, különösen jól sikerült *Külváros* című képe, amelyben a nézőt azt érezte, hogy a fény városában alkotó művészt elfogta a honvágy. Ez a kép a párizsi külváros romantikáját és nyomorúságát egyaránt tükrözi. *A párizsi háztetők* című képe előtt szinte halljuk, ahogy a *Bohémélet* festője énekel, de kiérzik a festményből a háztetők alatt élő emberek szomorúsága is.

Az öt festőművész jelentős képekkel tért haza Párizsból, elhozták a nagyvárost, az idegen világot a festők nyelvén elbeszélve.

*

A kiállítást Dénes Leó, a Kultúrkapcsolatok Intézetének alelnöke nyitotta meg. Kiemelte, milyen jelentős, hogy a világ különböző részén élő művészek megismerik egymás műveit és egymás hazáját.

A megnyitáson megjelent Paul Boncour, Franciaország magyarországi követe is.

Fiatal olasz képzőművészek kiállítása

A Nemzeti Szalonban ma délben nyílik meg a fiatal olasz festőművészek kiállítása. Pénteken délután *Mario Penelope*, az Olasz Művészek Országos Szövetségének főtitkára a sajtó képviselői előtt röviden ismertette a moszkvai VIT idején a nemzetközi kiállításon, majd Varsóban kiállított anyagot, amelyet Budapestről Szófiába visznek. Mario Penelope hangsúlyozta az egyre intenzívebbé váló művészi alkotások cseréjének jelentőségét.

Elmondta, hogy a csaknem 100 kép alkotói valamennyien fiatalabbak 35 évesnél, s 1951-től többen szerepeltek már kiállításokon, köztük a velencei Biennálén és alkotásaikkal elismert nevet vívtak ki maguknak.

Mario Penelope elmondta, hogy a képek szinte keresztmetszetben tükrözik az olasz képzőművészet jellemző irányzatait. A legnépesebb csoportot a realista mozgalomhoz tartozók alkotják, akik a közönség számára érthető módon kívánják kifejezni a mindennapi élet mindenkit foglalkoztató tematikáit.

Ezeknek szinte ellenpólusaként lépnek fel az absztraktok, köztük a jellegzetes, úgynevezett konkrét absztraktok, akik a valóságból kiindulva, saját szellemiségüknek megfelelően teremtik újra a jelenségeket.

A két csoport között foglalnak helyet az új expresszionisták, akiknek csoportja most erősen fejlődik Olaszországban. Motívumaikat a valóságból veszik ugyan, de valami szatirikus, elkeseredett leleplezéssel tárják a nézők elé mondanivalóikat.

Külön helyen állnak azok, akik az impresszionizmusból és a naturalizmusból vett módszert saját egyéniségük szerint alakítják. A fő áramlatok — mondotta — még többféle állásfoglalást rejtenek, s szenvedélyes viták hatják át az olasz képzőművészetet.

A kiállított csaknem száz kép érdekesen mutatja be az olasz képzőművész-fiatalok alkotásait.

A Balaton a képzőművészetben

A Csók István Galériában nyílik meg A Balaton a képzőművészetben című kiállítás. Ez a csodálatos kékszínű tó 1842-ben Gál Gusztáv ecsetje nyomán jelentkezett először képzőművészeti kiállításon. Azóta mint a mágnes, úgy vonzza magához és ihleti alkotásra a képzőművészeket. A XX. század elejétől ezeket az alkotásokat rendszeresen bemutatták Budapesten vagy Tihanyban. A felszabadulás után, 1948 elején gyűjtötték egybe utoljára a művészek alkotásait.

A mostani kiállításon Mészöly Gézának, a Balaton első nagy festőjének képei mellett Egry József, Csók István, Iványi Grünwald Béla, Bernáth Aurél, Borsos Miklós, Vass Elemér, Szentiványi Lajos, Bartha László és mások művei szerepelnek. Olaj-, akvarell- és pasztellképek sora, bronz- és terrakotta-szobrok ábrázolják hazánk e természeti szépségét.

NÉPSZABADSÁG

Falusi politikánk fontos kérdéseiről tanácskozott a MEDOSZ II. kongresszusa

Fehér Lajos elvtárs felszólalása

A MEDOSZ II. kongresszusának küldöttei pénteken folytatták tanácskozásukat.

A kongresszus második napján felolvasták Ilio Bozzinak, a Mező- és Erdőgazdasági Dolgozók Nemzetközi Szakmai Szövetsége főtitkárának üdvözlő levelét, majd felszólalt a vitában *Fehér Lajos*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja.

Pártunk falusi munkájában az elmúlt 12 évben — mondotta — a mezőgazdasági munkásságra, mint sziklaszilárd alapra építhetett. Közülük kerültek ki a kizsákmányolás ellen, a dolgozók jobb életéért, a szocializmus ügyéért folyó küzdelem legjobb falusi harcosai, a termelőszövetkezeti mozgalom legszilárdabb támaszai, a párt zászlajának leghűbb falusi katonái.

Az a 170 000 szervezett mezőgazdasági munkás, akinek megbízásából ez a kongresszus most itt tanácskozik, megjárta az élet viharos útjait és ma is a szocializmus építésének élvonalában harcol a falun.

Mezőgazdaságunk elmarad a követelményektől

A továbbiakban Fehér Lajos elvtárs részletesen beszélt mezőgazdaságunk szocialista átalakításának a szükségességéről. Adatokat említett a magyar mezőgazdaság szétszórtságára vonatkozóan. Majd megállapította, hogy éppen ezért mezőgazdaságunk elmarad a követelményektől.

Senki sem mondhatja — folytatta — hogy pártunk lebecsülné a dolgozó parasztság igyekezetét. *Gazdálkodásuk feltételei ma jobbak, mint régebben.* Mégis a tények alapján ki kell jelentenünk, hogy

az olyan, főként emberi és állati erőre felépített gazdaság, mint a mi kis- és középparaszti gazdaságaink zöme, elmaradt gazdasági forma, eljárt fölötte az idő.

Pártunk agrártézisei felhívják a figyelmet, hogy meglevő mezőgazdasági nagyüzemeinket (beleértve a termelőszövetkezeteket, állami gazdaságokat) minél előbb példamutató, korszerű, belterjes gazdaságokká kell fejleszteni. Olyanokká, amelyek *termelése és árutermelése meghaladja az egyéni gazdaságokét*, a termelőszövetkezetek tagjainak életés munkakörülményei jobbak az egyéni gazdálkodókénál. Ezen múlik a termelőszövetkezeti gazdálkodás fölényének kialakulása és ennek alapján a dolgozó parasztok megnyerése az önkéntes meggyőzés eszközével a szövetkezés számára.

Hogy termelőszövetkezeteink termelési és árutermelési színvonala elérje ezt a kívánatos szintet, az nagyban múlik a gépállomások, a traktorosok jó munkáján. Éppen ezért helyes, ha a MEDOSZ ennek érdekében teljes erővel mozgósítja a gépállomáson dolgozó szakszervezeti tagokat.

Jobb viszonyt a tsz-ek és a gépállomások között

A gépállomás szakszervezeti tagjai is kövessenek el mindent annak érdekében, hogy megjavuljon és tovább javuljon a termelőszövetkezetek és a gépállomások viszonya, mert ezen a téren még igen sok a kívánnivaló. A termelőszövetkezet és a gépállomás közötti viták leggyakoribb oka az, hogy a traktorok, a betakarító gépek nem mindig jelennek meg idejében a szövetkezetek földjén és a traktorosok sem végeznek minden esetben kifogástalan, jó minőségű munkát.

A továbbiakban Fehér Lajos elvtárs azokról a kedvezményes gépi munka díjtételekről szólt, melyeket a kormány a tsz-ek számára biztosít. Majd megállapította: a termelőszövetkezeti vezetők jogosan kifogásolják, hogy a gépállomások egy része a gazdaságosságra való törekvést *öncélúan* értelmezi és a gépi munkáknál előnyben részesíti az egyéneket vagy az állami gazdaságiakat. Ez helytelen szemlélet és változtatni kell rajta. A gépállomásnak az az alapvető feladata, hogy időben elvégzett olcsó, jó minőségű munkával segítse a termelőszövetkezeti gazdálkodást.

Az előbb említett hibák orvoslása végett pártunk Központi Bizottsága helyesli a kormányhatározatnak azt a törekvését, hogy

a gépállomási dolgozókat anyagilag is fokozottabban érdekeltté kell tenni a termelőszövetkezeti terméseredmények növelésében.

Az állami gazdaságok dolgozóinak hivatása

Szeretnék pár szót szólni az állami gazdaságokban [illegible]

mokráciához hű, tehetséges, jó szervező- és vezetőképes embereket is.

Hatékonyabb üzemi demokráciát

Végezetül szeretnék pár szót szólni az üzemi demokrácia kérdéséről. Pártunk nagy súlyt helyez az üzemi demokrácia, a munkásdemokrácia kiszélesítésére, továbbfejlesztésére.

Az üzem dolgozóinak minél szélesebb körű beleszólási joguk legyen a gazdasági építőmunka irányításába, a szocializmus eredményesebb építése, a munkáshatalom, a proletárdiktatúra államának erősítése érdekében.

Ebből a szempontból nagy jelentősége van a termelési értekezletek rendszeres megtartásának a gazdaságokban, üzemegységekben. A pártszervezetek és üzemi bizottságok ennek gondos előkészítéséhez adjanak az eddiginél nagyobb segítséget az igazgatóknak és üzemegységvezetőknek.

Az üzemi demokrácia továbbfejlesztésében nagy jelentőségük lesz az üzemi tanácsoknak.

Az üzemi tanács a szakszervezet közvetlen irányítása alatt működő munkásszerv.

Ellenőrző joga van nagyon sok fontos kérdésben. Véleményezési, beleszólási joga van a gazdasági tervek elkészítésébe, a főbb bérezési formák kialakításába stb. Döntési joga a nyereségrészesedés felosztásában, a pénzjutalmak odaítélésében, az igazgatói alap szociális, kulturális részének felosztásában, a munkaruha elosztásában. Az állami gazdaságoknak 20 százaléka tavaly abszolut nyereséget ért el, további 60 százaléka eredményjavulást: az állami gazdaságok négyötödében, az éves mérleg elkészítése után a nyereség, illetve eredményjavulás 20 százalékát — 40 millió forintot — osztanak el a dolgozók között. Az elosztás irányelveiben az üzemi tanácsok döntenek.

Nagyon fontos, hogy *a pártszervezetek és üzemi bizottságok nagy figyelmet fordítsanak az üzemi tanácsok megválasztásánál az arra érdemes szakszervezeti és szakszervezeten kívüli dolgozók gondos megválogatására.* S nagyon fontos, hogy a gazdasági vezetők is ne tehertételt, hanem segítőtársat lássanak az üzemi tanácsokban.

Fehér Lajos befejezésül arról beszélt, hogy a párt Központi Bizottsága nagy súlyt helyez arra, hogy a szakszervezetek, így a MEDOSZ is feltétlenül elvégezze azokat a feladatokat, amelyek pártunk, kormányunk politikájának valóraváltásában, a dolgozók nevelésében reája hárulnak.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HÍRLAP

1968 DEC 13

Scholz Erika

1021

Két kiállítás

Scholz Erik Művészi alkotómódszere *a természetelvűség újraértelmezése* — ez az alapmagatartás követhető nyomon Scholz Eriknek a Csók-galériában kiállított valamennyi alkotásán. Nem a fényképezőgép lencséje által is rögzíthető látott világ van jelen ezeken a képeken, hanem *a környezettel való szubjektív együttélést fejezi ki bennük a művész.* E kifejezés érdekében új formarendet alkot. Lemond a hagyományos tér- és időábrázolásról, motívumait, amelyeket sokszor *a legközvetlenebb módon a természettől kölcsönöz, (természeti tárgyakat használ fel)* a síkban, dekoratívan helyezi el. E dekorativitását szolgálják élénk, ragyogó színei is. Ez a festői világ nem tévesztendő össze a biológizmus nyugaton divatos stílusával, amely a természet egy izolált részmozzanatát, a mikrovilágot ábrázolja. Scholz Erik művészetében *mindig jelen van az ember;* vagy közvetlen formában, képalkotó motívumként, vagy közvetett formában, a természetnek, mint az ember környezetének ábrázolásában. Jellemzően mutatkozik ez meg *Az erdőben* című figurális értelemben „ember nélküli" képen: az ábrázolt vegetáció szuggesztívan közvetíti az ember tudattartalmát.

Érdekes, izgalmas világ Scholz Erik művészete. Bizarr példával élve: kissé rokon az élet teljességéről, folytonosságáról tanúskodó emlékek világával.

Czétényi Vilmos Egyik legreprezentatívabb vidéki múzeumunk, a szekszárdi Béri Balogh Ádám Múzeum adott otthont *Czétényi Vilmos* grafikáinak. A kiállított ötven alkotásból egy dramatizáló alkatú képzőművészt ismerhetünk meg. Dramatizáló, abban az értelemben, hogy Czétényi Vilmost elsősorban *az emberek egymáshoz való kapcsolata* érdekli. Emberi kapcsolatokat, viszonylatokat ábrázol valamennyi alkotásában. Kiállított műveinek technikája tulajdonképpen a grafika és a festészet határmezsgyéjére utalja alkotásait (monotypiák és vegyes technikával készült képek).

Czétényi Vilmos művészetének gondolati magja a klasszikus görög mitológia, e műveltségi élményhez kapcsolódva mondja el legszubjektívabb mondanivalóit is. Ám azokban a művekben tudja leghatásosabban közvetíteni művészi szándékát, *amelyekben nem kötődik közvetlenül e gondolati jelrendszerhez, hanem a klasszikus mitológiai motívumokat újraértelmezi, modern tartalommal tölti meg.* Legvilágosabban Bányászsirató című sorozatán mérhetjük ezt le, amelynek két szép lapját a szekszárdi kiállításon is bemutatta.

A művész 1965 óta rendez önálló kiállításokat. A budapesti, majd a várpalotai bemutatkozás után ez a szekszárdi kiállítás is méltán hívja fel a figyelmet stílusában újat kereső, *mélyen humanisztikus művészetére.*

Rideg Gábor

ÁLLÁS

A BUDAPESTI KÖZLEKEDÉSI VÁLLALAT

FELVESZ

JÁRMŰVEZETŐT,

HAJÓVEZETŐT,

HAJÓGÉPÉSZT,

HAJÓGÉP-KEZELŐT,

KALAUZT,

MATRÓZT,

VASIPARI és ÉPÍTŐIPARI SZAK-MUNKASOKAT,

FELÉPÍTMÉNYES PALYA-MUNKAST,

ELEKTRIKUST,

SEGÉD-

Takarítónőket felveszünk 4 és 8 órás munkaidőre. Vörösmarty Gimnázium, Bp VIII., Makarenkó u. 11. sz.

A BUDAPESTI KÖZLEKEDÉSI VÁLLALAT FELVESZ

20 éves kortól, GYAKORLATI IDŐ NÉLKÜL IS TEHER- és SZEMÉLY-GÉPJÁRMŰRE érvényes jogosítvannyal rendelkező (férfi) GÉPKOCSI-VEZETŐKET, és rendkívüli autobusz gépkocsivezetői kikeszesben

Beruh... tal re... és ép... nőköket keres Belvárosban levő országos hatáskörű beruházási vállalat. »Beruházási céltól, az üzembehelyezésig — 141392« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe.

MECHANIKAI LABORATORIUM
Híradástechnikai Vállalat azonnali belépéssel

FELVESZ:
KÖZPONTI TELEPHELYÉRE:
gyakorlott SZERKESZTŐ MÉRNÖKÖKET és TECHNI-KUSOKAT,
MŰSZAKI RAJZOLÓKAT (kezdőket is),
ESZTERGALYOS,
MARÓS,
MECHANIKUS MŰSZERÉSZ SZAK-MUNKASOKAT,
BETANÍTOTT és SEGÉD-MUNKASOKAT,
TAKARÍTÓ-NŐKET;
ALAGI ...ELYÉRE:
...GALYOS,
...ÓS,
...ZAM-
...ZÍTÓ,
...LUS,
...DIÓ-
...ERÉSZ,
...ANIKUS
...ERÉSZ,
...MK
...KATOS,
...MK
...LANOS
...ATOS
...AK-
...ASOKAT,
...GÉD-

LAMPART ZOMANCIPARI MŰVEK LESZABÓ GYAREGYSÉGE

FELVESZ
BUDAPEST, XIII. ÁRBOC U 3 sz.
ALATTI TELEPHELYÉRE KÉT MŰSZAKRA FÉRFIAKAT GÉPMUNKARA,
NŐKET ÜLŐMUNKARA,
KÉZI és GÉPI OLLÓS MUNKARA BETANÍTUNK,
EXCENTER PRÉSGÉPEKHEZ
BEÁLLÍTÓ LAKATOST,
SZERSZÁM-ESZTERGALYOST,
VILLANY-SZERELŐ SZAK-MUNKAST,
TMK-GÉPLAKATOST 1 műszakban,
KAZÁNFŰTŐT 3 műszakban,
BETANÍTOTT GÉPMUNKARA PROGRESSZÍV BÉREZÉS (1500—2000 Ft/hó).
gyakorlott GÉPIRÓT,
LEMEZ-ALAKÍTÓ SZERSZÁMOK SZERKESZTÉ-

Váci út 117—119) felvételre keres automata- és sajtológép beállító lakatosokat, férfi és női betanított munkásokat, anyagmozgató segédmunkásokat, valamint órabéres munkaterületre fiatalkorú 6 órás kisegítőket. Jó kereset lehetőség 44 órás munkahét. Kétheten ként szabad szombat. Bérezés megegyezés szerint. Jelentkezés a vállalat munkaerő gazdálkodásán.

Az EIVRT Vakuumtechnikai Gépgyár,
Budapest, IV., Szilágyi u. 26.

felvételre keres

ESZTERGALYOS,
MARÓS,
GÉPLAKATOS,
MECHANIKAI MŰSZERÉSZ,
VILLANY-SZERELŐ,
KÖMŰVES SZAK-MUNKASOKAT,
illetve BETANÍTOTT MUNKASOKAT.
Továbbá SEGÉD-MUNKASOKAT,
6 órás munkára FIATALOKAT,

DAILY NEWS

from the wires of the News Agency MTI

Neueste Nachrichten

Budapest, Saturday, 23. 3. 1968.
Vol. 2. No. 70. 2 Ft

Security Council resumes ME debate

United Nations/New York, March 22. (AP) — The United Nations Security Council convened Friday afternoon to continue its debate over the Middle East situation following Thursday's Israeli attack on Jordan, the biggest border flare-up since the Middle East war last June.

peace and security by its attempts to frustrate a political settlement in the Middle East cannot go unpunished".

"Israel's continuing aggressive line cannot remain without consequences", the Soviet Government stated. It notes that the fulfilment of the Security Council's resolu- [illegible] November 22 "is the

Block of flats caves in under boulder from cliff

INTERFOTO · MTI/AP

CAVE-IN SCENE: This is the scene after a 34-family apartment building was buried last night by a landslide in Genoa. Rescuers, found four dead and 17 injured by Friday night

Genoa/Italy, March 22. — (UPI) — Police and firemen today dug through the rubble of a six-storey apartment building hit by tons of rocks and earth.

Four women were known killed and at least 14 persons injured in the collapse of a 34-apartment wing of the building Thursday night. The fire brigade listed 30 as missing.

Three survivors, including a man whose leg was pinned down by a heavy beam, were seven hours under the rubble. Firemen were still trying to free a woman.

A boulder weighing several tons came crashing down from a 60-metre (200-foot) cliff overhanging the suburban building. A mass of earth slid behind it. A heavy rain apparently triggered the landslide.

Police said they were unable to determine how many persons were in the building when the boulder hit in the late [illegible]

uated from the part of the building that was left standing. An eight-story building [illegible] top of the cliff also was

Schatz Erik

1021

Modern Art in the making

The first characteristic which strikes the observer of paintings by Erik Scholz, Munkácsy Prize winner, is his boundless love for nature.

He says: "If you want to understand me, study life itself and not me. You will find me in the thick of life. I am interested in everything, curious about everything. I approach everything with empathy. Look at my mushrooms", he adds, pointing to the colony of mushrooms pinned to a studio wall to form a lace-like pattern. "I have worked for hours until I scraped these off a tree-trunk. You will see them on my pictures. I often walk about in forests, trying to behold the secrets of animals and plants."

One of his major endeavours is to make his works as universally understandable as possible. He says: "I have worked on a sgraffito at the Kilian housing estate near Miskolc. I decorated three blank walls. I designed a vast swarm of birds. My work was closely watched by the estate's tenants, who even gave a title to the work: "Supersonic swallows". The title was surprisingly apt. I was delighted that we understood each other so well."

E. Scholz completed his studies in 1948 at the College of Arts in Budapest. Although he took his diploma in mosaic work, he has dealt mainly with painting. He worked at Paris, Warsaw and Berlin, and his customers included British and American collectors, too. He would like to meet every one of his circle of customers—which includes Lothar Bolz, former Foreign Minister of the GDR, who had visited the artist at his studio several times.

His works of the past few years have testified to the wide scope of his themes. There are no "typical Scholz paintings", no routine works or recurrent symbols. His line is "associative painting" and he depicts the features of the world in this manner. He considers imagination an essential for the understanding of his works. Although he lives in a realm of fancy, his fancies are quite realistic—as he puts it, his dreams coexist with realities.

Last year, he worked out a new style. He composes his pictures in relief: he sticks on to the canvas a natural object, or something else required by the overall theme, and then he composes the painted part as a background. Harmony is always complete, the viewer feels to be "on the spot".

For some months now, he has returned to mosaic work. For one wall of the winter bath hall now building at Hévíz, West Hungary, he is composing a mosaic aquarium—with coloured fish forms, and a broad pattern representing his favourite motive—a mushroom colony.

— b. j. —

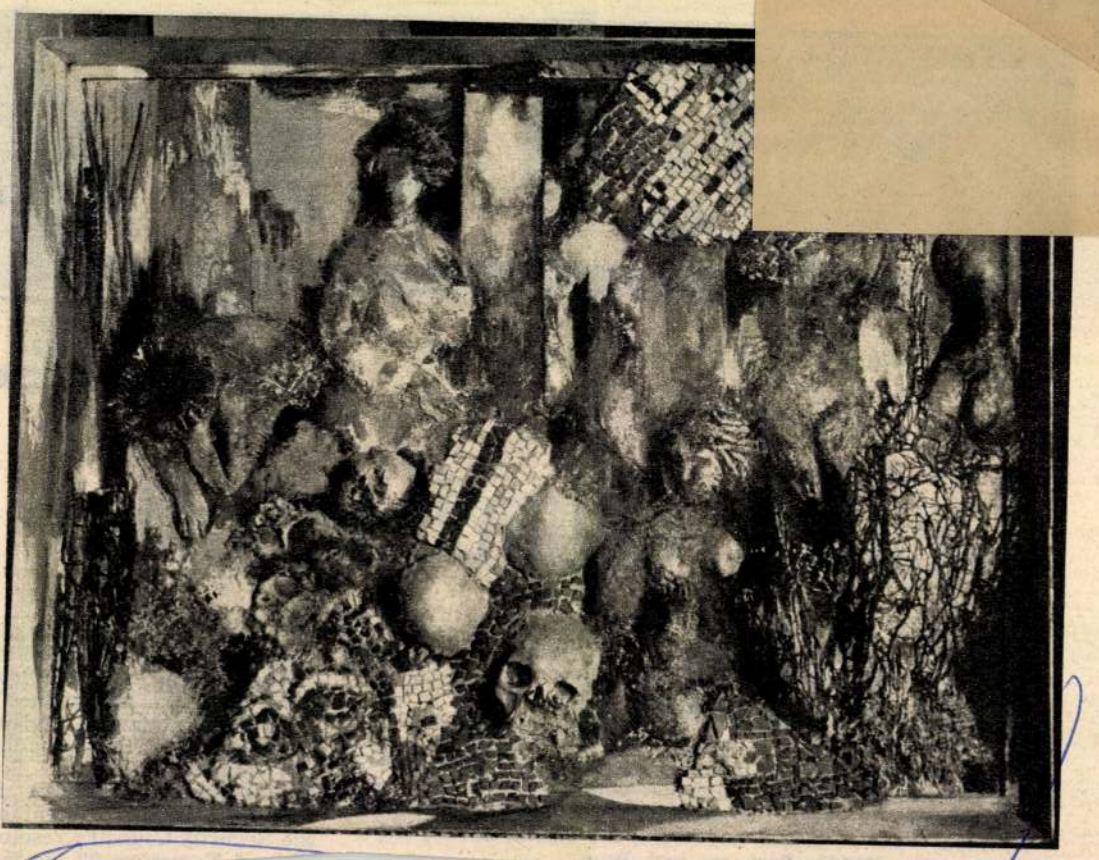

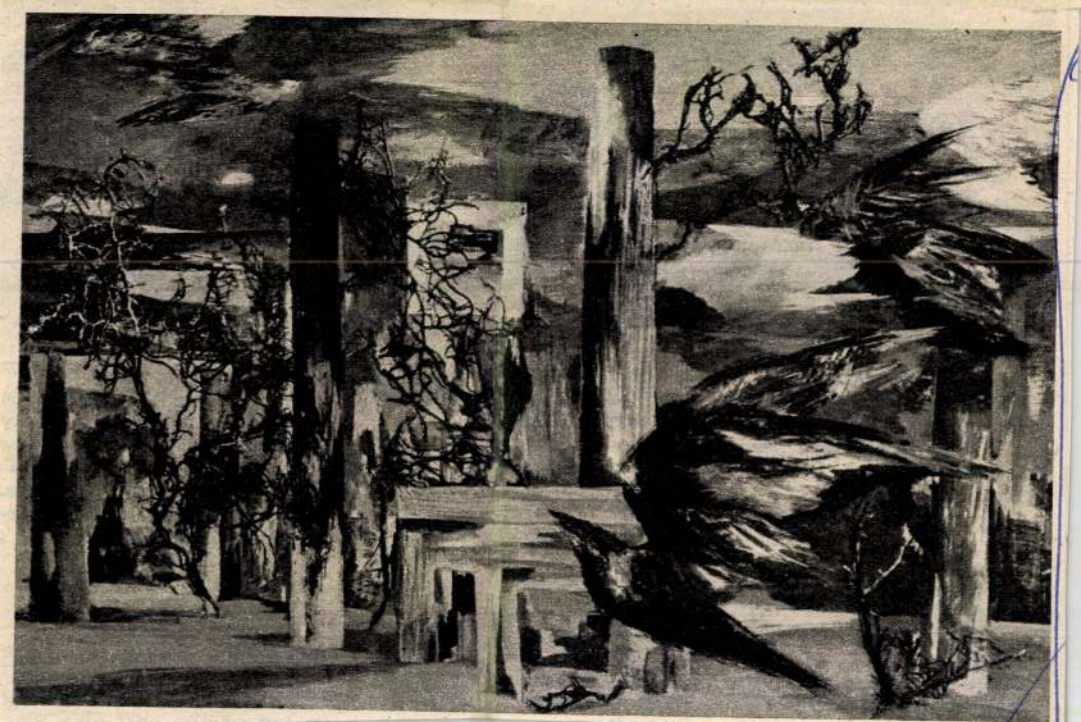

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Scholz Erik.

VAS NÉPE

1963 DEC 7.

1021

Képek az emberről

Mint arról már korábban hírt adtunk, ma délután 5 órakor kiállítás nyílik Szombathelyen Scholz Erik Munkácsy-díjas festőművész képeiből a Képcsarnok Vállalat megyei kirendeltségének helyiségében. Legutóbb 1955-ben állított ki egy sor téli képet a TIT helyiségében. Többször járt Zsennyén, és az ő szavaival élve: — az ország többi művésztelepét nem is ismeri, de Zsennyét annyira megkedvelte, hogy nem érzi hiányukat. Párizsi tanulmányútja után ide tért meg, és ezernyi új, izgató élménye, a korszerűbb és bátrabb látásmód az itt alkotott képeiben jutottak először kifejezésre.

A Nádor presszóban című kép és alkotója: Scholz Erik Munkácsy-díjas festőművész.

Scholz Erik képein újszerűen ábrázolja a ma emberét. Festményeinek fő motívuma az ember alkotta tárgy, főszereplője mégis maga az ember. A ma nyíló kiállításon látható képek közül is azok a legérdekesebbek, újszerűen legtöbbet mondók, melyeken az emberről oly sok mindent eláruló, ábrázolt tárgyak vonzzák először a nézők szemét.

Végezetül hadd idézzük a művész szavait: — A képekről nem olvasni — hanem azokat látni, és ami a művészet igazi célja — találkozni kell velük!

(pataki)

ben. A mintegy húsz olajképből összeválogatott anyag bizonyság arról, hogy alkotójuk a maj élet, a ma emberének ábrázolását tartja elsődleges feladatnak a képzőművészet számára.

Scholz Erik, a fiatal művészek népes táborának egyik figyelemre méltó egyénisége. A főiskolát 1948-ban végezte el, majd 1949-ben az első országos magyar képzőművészeti kiállításon szereplő képeivel már az elsők közé került. A Munkácsy-díjat is akkor kapta. Azóta minden jelentősebb magyar és külföldi tárlaton — melyen hazánk is képviselte magát — szerepelt alkotásaival. 1957-ben és 1958-ban Párizsban az Őszi Szalon és a Népi Szalon kiállításain jelentős sikereket értek el kompozíciói. Egyébként a fiatal művésznek nem ez az első tárlata Szombathelyen.

Elkészült az olimpiai falu

A japánok az olimpiai játékokat használják fel arra, hogy modernizálják Tokiót. Eltüntetik a nyomortanyák egy részét, és gyönyörű, utramodern épületeket építenek a helyükre. Egy nagy, magas útrendszert is építenek, amely lehetővé teszi a látogatóknak, hogy az olimpiai rendezvény bármely eseményét könnyen és gyorsan elérjék. Kibővítik földalatti útrendszerüket, amely már most egyik legmodernebb a világon.

1964-ben olyan összeköttetést létesítenek a repülőtér és Tokió között, hogy az út kb. 45 percig tart. Új vasutat építenek, amelylyel az út Osakába 6 és fél óra helyett 3 és fél óra alatt tehető meg. Ez a vonat óránként 105 mérföldes sebességgel halad majd.

A Yoyogi olimpiai falu — amelyben a világ minden részéből érkező 800 sportolót elszállásolják — már most teljesen kész, bár jelenleg az amerikai katonaság szálláshelyéül szolgál. Az olimpiai falu 510 házával és 15 nagy társasházával várja az olimpia részvevőit. Az olimpiai faluban — amely gyalog 20 percnyi távolságra van a Nemzeti Stadiontól — színház, klubház, előadóterem és társalgó is lesz. A nő sportolókat külön épületrészben helyezik el.

Az érkező sportolókat a tokiói nemzetközi repülőtérről egyenesen az olimpiai faluba szállítják. A vám- és egyéb vizsgálatokat is ott tartják meg.

A tokiói szállodák már most elfogadják a szoba-

Építgetünk, építgetünk

Nagyon örülök, mert munkahelyem a megyei tanács épületében van, s így állandóan közvetlenül érzékelhetem és élvezhetem az építőmunka lelkesítő pezsgését és szépségeit. Szinte nincs olyan ága az építőiparnak, amelyet itt nélkülöznöm kellene. Mert ha netalántán a betonozók be is fejezték volna a folyosó padlójának restaurálását, rögtön megjelennek a kőművesek és feltétlenül lebontanak néhány falat. Ha pedig nem volna már pillanatnyilag bontani való fal, megjelennek a kályhások a tanács színpadán és megmozgatják a cserepeket. Aki a villanyszerelést szereti, azt is gyakorta tanulmányozhatja, aki pedigien művészibb lelkületű, megbámulhatja a festő szakembereket. Építőiparilag tanácsi vonalon járatlannak lenni — mondhatom lehetetlenség nálunk. Jómagam két és fél esztendeje tanulmányozom az újságírás mellett a szerteágazó építőipari szakmát. Nem éppen hosszú idő, de sajnos, csak ennyi ideje vagyok jelenlegi munkakörömben, s tartózkodom a megyei tanács épületének kebelén belül. Vannak, akik hosszabb szakmai múltra tekinthetnek vissza.

Néha interjút is készítek az építőiparosokkal. Hálás munka, ki sem kell menni az anyagért a szobából.

Tegnap például Sanyi bácsival beszélgettem. Két éve ismerjük egymást. Egy szobában „dolgozunk' jelenleg is. Én mint újságíró, ő mint szobafestő. Hasonlítunk is egymásra: mind a ketten festékesek vagyunk. Megszoktuk egymás társaságát, ha egyszer végleg befejezi a munkát, hiányozni fog.

— Ne féljen — azt mondja — nem megy ő el innét egyhamar. Legfeljebb akkor kell elválnunk, ha nyugdíjba megy.

(al)

Lágyhuzal

Azt mondja egyik anyagbeszerző ismerősöm:

— Maga csak úgy gondolja, hogy az én szakmám olyan könnyű. Igaz, nem kell hozzá egyetem, de a mi tudományunkat hiába is akarnák a profeszszorok pár év alatt az emberbe verni.

— Azt mondta a múltkor az igazgatóm: „Kartársam, a pokol fenekéről is, de kerítsen nekem lágyhuzalt. Körülbelül kétezer méter kell az új telep kerítéséhez."

— Hát a pokol fenekére nem szállhattam le még igazgatói meghatalmazással sem. Különben sem biztos, hogy van kerítésdrót a poklok fenekén. Nyakamba vettem a fővárost, de a legtöbb „cég" lerázott a nyakáról. Lágyhuzal? Hahaha! Hogy képzeli?" Van anyagbeszerző, aki néhány kudarc után kedvét és reményét veszti. Vagy felül annak, hogy csakugyan nincs most drót éppen sehol raktáron.

— Én azt mondtam: a hiba nem a huzalban, hanem a módszeremben keresendő. A következő vállalatnál így szóltam a hölgyhöz, akivel ez ügyben tárgyaltam, egy finoman elhelyezett kézcsók után. „Kisasszony, egy példás férj és családapa sorsa van ke- ptam meg ezt az állást és s gyermekeimmel, ha ku- . Kisasszony, a létem függ on."

mosollyal néz rám, hiszen róka a szakmában. Amenyett, azzal egy megyét is be

a nő?
két kilométer drótot. Minden csa.
gyhuzal, mely rögtön előjön eglágyul a kulcsára lelt em-

(al)

het a nyugdíjas

Scholz Erik.

FIGYELŐ
ujságközlemény figyelő irodája
Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.
Telefon: 296-534

Lap: .....

1951 MÁJ 25

Megjelent .....

Magyar írók, művészek, a III. Világifjúsági Béketalálkozóért

A magyar írók, képző- és zeneművészek magukénak érzik a III. Világifjúsági Béketalálkozó ügyét. Művészetükkel kívánnak hozzájárulni ahhoz, hogy a világ békeszerető ifjúságának nagy találkozójára minél méltóbban készüljenek fel a magyar fiatalok.

Scholz Erik „Felszólaló" című festménye, amely az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szerepelt először, Munkácsy-díjat kapott. A művész a VIT tiszteletére most készíti a kép párját a „Hozzászóló" című munkát, amely ugyanannak az egyetemi gyűlésnek másik epizódját örökíti meg. Számos szobrászművészünk, így Szadnai Sándor, Kunvári Lilla készít szobrot a VIT-re, Palotai Gyula a többi között Raymonde Dien, a hős francia békeharcos lány szobrát mintázza meg.

Kadosa Pál Kossuth-díjas zeneszerző és Vavrinecz Béla kantátákat írnak a VIT-re, Maros Rudolf népi táncjáték zenéjének komponálását vállalta. Ránki György népdalfeldolgozással járul hozzá a VIT művészeti előkészítéséhez.

Az írók, költők békeharcos művekkel ünneplik a berlini találkozót. Hámos György Kossuth-díjas író egyfelvonásost, Vasvári István költő pedig verset ajánlott fel a VIT alkalmából. Megkezdték előkészületüket a VIT-re fiatal íróink és költőink, a Fiatal Írók Munkaközösségének tagjai is. Kövesi Endre és Győry Illés György a magyar fiatalok készülődéséről írnak verset. A magyar ifjúság békeharcával foglalkoznak majd Fülöp János és Szalai István elbeszélései is.

Bútort, hálószobát (s
rületet is), varrógépet
padlásholmit veszek.
142—33

Kétrészes kombinált szekrény, prima ki ipari munka, elad Erkel-utca 20. udva ban. Bútorüzlet.

Kétrészes kombiná szekrény jó minősé ben asztalosnál elad Ujpest, Mária-utca 2

Hálók, kombinál szobák és garnitúrál nagy választékbar rendkívül olcsó árakon. **Vámosnál,** Mester-utca tizenhárom.

sek, egyszemélyes ek, fo felek, székek használ tak, újak, elhasznált

és mindennemű tárgyat magas áron veszek. **Berner,** Lágrády K.-u. 22. 202—127. Hívásra jövök.

Értéken felül fizetek **férfi ruhákért** **FROST 222-546**

Veszek használt női kabátokat, kosztümöt, bal lont, lodent. Hívásra megyek 143—559, reggel félkilenctől, este hattól.

Magas áron veszek ruhát, bútort, varrógépet, fehérneműt **225-571**

Csodálatos árakat fizetek FÉRFIRUHÁÉRT, tél kabátért, háztartásokért azonnal **315—279.** jövök.

Könyvtár
felbecsülő
könyvkere
utca 71.

Eladó kö
tesse me
Weinberg,
ca 22. T

Könyveket
magas ár
Telefonhív

Eladó k
fonhívás
helyszínen

Eladó kön
sabb áro
ink. Tele

Művészett
könyvtár
adó. Érd
373. Déle

Lantoshoz
építészeti,
filozófiai
keztek. O
Dorottya-

Többezer
tárra me
Telefon:

Jó könyv
vásárol

SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285

Népszava

1952 MÁRC. 15.

Vidéken a következő

276

Döntött a bír az MSZT képzőművészeti pályá

A *Magyar-Szovjet Társaság* — mint ismeretes — képzőművészeti pályázatot hirdetett olyan alkotásokra, amelyek a művészet eszközeivel fejezik ki a magyar-szovjet barátságot, annak a hatalmas segítségnek eredményeit, amelyet a szocialista építés minden területén nap nap után kapunk a kommunizmust diadalmasan építő szovjet néptől.

A pályázatra *287* mű érkezett be. A bíráló bizottság a következőképpen határozott a díjak odaítéléséről:

A festmények közül az *I.* díjat *Scholcz Erik* Munkácsy-díjas festőművésznek ítélte, az »Obrazcov az Állami Bábszínház színészei között« című képéért. A *II.* díjat *Prohászka József* kapta a »Zsuravljov az acélcsőgyárban« című festményéért. Ugyancsak *II.* díjat kapott *Benedek Jenő* a »Petrovszkij professzor magyar orvosok között« című képéért. *III.* díjat kapott *Czene Béla* »Ananyeva látogatása a Kistextilben«, *Pándi Lajos* »Amoszov munkamódszerátadása Csepelen«, *Mezey Artúr* »Obrazcov mester játszik a gyermekeknek«, *Sarkantyú Simon* »Szovjet küldött a magyar főiskolások között«, *Mácsai István* »Nyikityin arcképe«, *Vén Emil* »Tyihonov portréja«, *Vydai Brenner Nándor* »Szovjet bányászok látogatása egy magyar bányában« című képéért.

A *grafikusok* is szép alkotásokkal fejezték ki a magyar-szovjet barátságot. A zsűri az *I.* díjat *Kőrössy Lajosnak* adta »Szovjet katonák hidat vernek a Dunán« című grafikájáért. *II.* díjat kapott *Lukovszky László* a »Szovjet gép beszerelése a bányába« és *Szalai Gyula* »Szkrjabin« című rajzáért, míg a *III.* díjat *Kós Lajosnak* adták a »Mojszejev-együttes és az Állami Népi Együttes tapasztalatcseréje« című fametszetéért.

A *szobrászok közül* az *I.* díjat kapta *Marton László* »Amoszov elvtárs Csepelen« című domborműve, *II.* díjat nyert *Beck András* Kossuth-díjas a »Petrovszkij konzultál« című fémdomborműért és *Antal Károly* »Szovjet bányászok magyar bányászok között« című reliefjéért, a *III.* díjat *Somogyi Józsefnek* ítélte a bíráló bizottság »Amoszov a csepeli martinászok között« című szobráért.

A bíráló bizottság határozata után az MSZT-képzőművészeti pályázatra beérkezett alkotásokat az Ernszt Mú-

áló bizottság
zatra beérkezett művek felett

zeumban állítják ki, a kiállítás ünnepélyes megnyitása *március 22-én* lesz.

tök
tud..
mányért és tökéletesítésért is.

országos Takarékpénztár
esti fiókja megkezdi
és törlesztések kifizetését

az 50.000 forintos nyereményeket és a 100.000 forintos főnyereményt az Országos Takarékpénztár Központja fizeti ki.

A Magyar Jogász Szövetség tiltakozása a bonni alkotmánybíróságnál a Német Kommunista Párt üldözése ellen

A Magyar Jogász Szövetség a bonni szövetségi alkotmánybíróság elnökéhez intézett levelében tiltakozik a Német Kommunista Párt és a demokratikus tömegszervezetek üldözése ellen. A tiltakozó levél hangsúlyozza, hogy a bonni kormánynak a Német Kommunista Párttal szemben felhozott vádjai teljesen alaptalanok. A levél a továbbiakban rámutat arra, hogy a Német Kommunista Párt működésének megakadályozása ellentétben állna a potsdami egyezménnyel és a bonni köztársaság alaptörvényének 25. cikkelyével.

»A bonni kormány a szövetségi alkotmánybíróságtól a Német Kommunista Párt és a nyugatnémetországi demokratikus szervezetek feloszlatását kérte. A szövetségi alkotmánybíróság tagjait rendkívüli felelősség terheli, amikor döntenek a szövetségi kormány indítványa tárgyában. *A világ minden tisztességes jogásza azt várja az alkotmánybíróság tagjaitól, hogy jogászi és politikai felelősségük tudatában nem fognak vállalkozni e bűncselekmény részesének szerepére.*« — hangsúlyozza befejezésül a levél.

Így váltjuk valóra Gerő elvtárs útmutatását, még eredményesebb munkával vesszük ki részünket a békeharcból és teljesítjük Rákosi elvtársnak tett, egész évre szóló szocialista kötelezettségvállalásunkat.

Martos István
gépészmérnök
Dinamó Elektromotor és Gépgyár

LAPKIADÓ VÁLLALAT
LAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285
Szabad Nép
Scholtz Erik.
1952 MARC 28.

276

„A MAGYAR-SZOVJET BARÁTSÁG"

Az MSZT pályázati kiállítása az Ernst Múzeumban

A Magyar-Szovjet Társaság pályázatot hirdetett olyan képzőművészeti művekre, amelyek kifejezik a Szovjetunió által hazánknak, népünknek nyujtott állandó segítséget. A pályázat kiírása nagy visszhangra talált képzőművészeink körében: még soha nem látott számú pályamunka, 300 mű került a bírálóbizottság elé.

Az Ernst Múzeum újjáépített termeiben most megnyílt a Magyar-Szovjet Társaság pályázati kiállítása. Nagyméretű szemléltető bizonyítás ez a kiállítás: sokrétű anyagával arra törekszik, hogy megmutassa az elmult években az országnak nyujtott felbecsülhetetlen jelentőségű szovjet segítséget, arra törekszik, hogy kifejezze népünk érzéseit és gondolatait, szeretetét és hálaját hatalmas barátunk iránt.

Nemcsak azért fontos ez a kiállítás, mert mintegy 150 műalkotás segítségével népünk életének egyik fontos viszonylatát ragadja meg, hanem azért is, mert a pályázat feltételeit továbbfejlesztették az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon elsőizben jelentkezett mai életkép-festést. A megadott, de alapjában véve mégis szabad tárgy fokozta művészeink érdeklődését a mai témák iránt és szemléletüket még inkább a mai élet tanulmányozása irányította. Különösen két témakör került előtérbe: a nagyüzemi élet és az átalakuló falu világának ábrázolása, a szovjet tapasztalatátadás is talán elsősorban ebben a két szektorban volt a legkézzelfoghatóbb s leginkább ábrázolható is. A kiállításon bemutatott számos művön látjuk Amoszov olvasztárt, Nyikityin akadémikust, Dubjaga szövőnőt, amint a magyar dolgozóknak átadják tapasztalataikat, Panyint, a magyar mozdonyvezetők, Jegorov kolhozigazgatót a tszcs-tagok között. A két fő témakör mellett nem mulasztották el művészeink Petrovszkij orvosprofesszornak, Obrazcovnak, Mojszejevnek, s a szovjet táncosoknak az ábrázolását, Tyihonovnak, Pudovkinnak, Zamuskin műtörténésznek, Baranov biológusnak, Ojsztrahnak a bemutatását munkaközben, vagy irodalmunk nagy tanítómesterének, Gorkijnak megjelenítését. A feldolgozott témák e vázlatos felsorolása is bizonyítja, hogy művészeink a szovjet segítséget és mai valóságunkat széleskörűen ábrázolták.

Nemcsak tematikai gazdagsága miatt érdemel azonban említést a kiállítás, hanem azért is, mert számot ad képzőművészeti középkádereink és az utánpótlás szakmai és ideológiai fejlettsége fokáról. A festmények csoportjában I. díjat nyert *Scholtz* Erik *„Obrazcov az Állami Bábszínház színészei között"* című olajfestménye. Ki kell emelnünk festésmódjának gazdagságát, kifejező erejét, szín-összhangját. Obrazcov alakjában a szovjet művész típusát igyekezett megalkotni, de ez nem sikerült teljesen, mert a főalak is, a mellékfigurák is befejezetlenek. A kompozició ilyen irányú érlelése biztosította volna a mű alapeszméjének elmélyültebb kifejezését. *Prohászka* József, a II. díj nyertese *„Zsuravljev az Acélöntő és Csőgyárban"* című művében a típusok változatosságával, a lelkiállapotok ábrázolásának sokféleségével ért el sikert. Jól kifejezte a szovjet és a magyar dolgozók találkozásának baráti légkörét, de festményének színei még mindig igen szegények és kompoziciója kissé naivan arányos. Ez a fogyatékosság csökkenti a kép életszerűségét. Az ugyancsak II. díjat nyert *Benedek* Jenő *Petrovszkij professzort* ábrázoló festménye a tanulás feszült állapotát fejezi ki. Sok karakterisztikus orvos-portrét vonultat fel; Petrovszkij alakja azonban nem sikerült eléggé: kevéssé egyéni, élménytelen. Műveiben nagyobb gondot kellene fordítania a térbeli arányokra.

Csendes, hangulatos, a valóság benyomását kelti mind *Sarkantyu* Simon, mind *Sugár* Gyula képe. Mindketten a holland kismesterek gondosságán edzették előadásmódjukat. Fejlődésük további során el kell sajátítaniok az ábrázolt alakok szilárd összekapcsolásának módszerét. *Mezei* Artur *„Obrazcov mester játszik a gyermekeknek"* — képe a lélekábrázolás erejével tünik ki. Megkapóan érzékelteti a festmény a nagy szovjet művész rendkívüli átélőképességét, s a bábjáték meséjétől elragadtatott gyermekek típusait és lelkiállapotukat. Azonban a művész festésmódja kissé száraz.

A gazdagabb előadásmód felé halad *Czene* Béla. *„Anonyeva látogatása a Kistextben"* című, reális hatású olajfestményén felszámolta a régebbi, silkszerű, kemény ábrázolásmódját. Alkotó munkáját most főként érzéstartalmában kell gyarapítania. Az idősebb művészek munkái közül kiemelkedik *Jobbágyi Gaiger* Miklós *„Magyarok a Micsurin-kertben"* című képe, mind jó paraszttípusainak lélekrajzával, mind pedig a természeti környezet kifejező ábrázolásával.

A portréművészet terén is több jó festmény megalkotását segítette elő a pályázat. Elsőként kell megemlítenünk *Vén* Emil *Tyihonov* és *Nyikityin portréit*. Harmadik művében — *„Gerő elvtárs Bárgyin akadémikussal és Novikov elvtárssal beszélget"* — azonban sok a modorosság. Hatásos portrét festett *Mácsai* István Nyikityinről, *Diener-Dénes* Rudolf Micsurinról, s *Oelmacher* Anna egy szovjet tisztről.

Az elmondottakból kitünik, hogy bármilyen gazdag és sokrétű a festészeti anyag, bármennyire is megmutatja egyes művészek fejlődését, kifogástalan műveket nem találunk a kiállításon. Sokkal inkább az összbenyomás — tehát a témák közelsége, a változatos színek és méretek — teszik figyelemreméltóvá a kiállítást, mint maguk az egyes műalkotások. Mintha a művészek megelégedtek volna a puszta leírással, hiányzik az anyagból az átélés mélysége, az előadásmód ihletettsége. A hiányosságok létrejöttében a mesterségbeli fogyatékosság mellett minden bizonnyal nagy szerepet játszott, hogy témáikat fényképanyag alapján választották ki. Ha már — sajnos — a szovjet emberek arcvonásait művészeink nem az eleven személyről, hanem fénykép után festették meg, a művek gazdagsága érdekében legalább a hazai környezethez, a magyar típusokhoz kellett volna több élményt gyüjteniök. A legtöbb képen szereplő alakok sematikusak, a környezet véletlenszerű, az ábrázolás nem megy túl a fényképen, sőt nem egyszer leegyszerüsíti azt.

Az üzemi tárgyú képeknél például a művészek kevés kivétellel az alapul vett fénykép nyomán festményeiken sematikusan, színtelenül és anyagtalanul, csak a fény és árnyék egyfajta különbségét festették meg. A mi gyáraink, műhelyeink nem ilyen sötétek, a munkások nem csupán fényektől megvilágított, kísértetszerű kötények és ruhák, hanem egyéni sajátosságokkal rendelkező, eleven emberek. Nincs olyan világítás, amely annyira eltorzítaná az arcokat, hogy indokolná az ábrázolt személyek arckifejezésének sematikusságát. A munkásosztály típusainak és érzelmeinek tanulmányozására sokkal nagyobb gondot kellett volna fordítani. A felületességből ered, hogy sok művész az ábrázolt munkások arcára valami uniformizált mosolyt ragaszt, mint az a *Szemerei-kollektíva, Kay* Lajos és *Vidai Brenner* Nándor festményén látható. Ugyszintén kísért a körúti festészetre emlékeztető, hamis idealizálás is. Ezt a kispolgári felfogást mutatják *Veszprémi* Endre, *Udvari* Pál, *Barta* István képei. Más művészek az idealizáló sematizmust úgy akarták elkerülni, hogy torz, karikaturaszerű alakokat festettek, mint *Rozs* János, *Révai* Edit, *Jánosi* Ferenc. A tehetséges *Móricz* Sándor pedig túlzottan vörös arcszínekkel akart erőt és optimizmust kifejezni, egyébként nagy fejlődésről számot adó *„Petrovszkij tanítja a medikusokat"* — kompozícióján.

Nagyon sok műben — bár nem szándékosan — naturalista felfogás érvényesül. Ez abban nyilvánul meg, hogy a képen szereplő mellékes motívumok elnyomják a lényeget. *Csabai* Kálmán festményén például egy hatalmas traktor uralkodik, a kép szereplőinek egy része éppen csak kikukucskálhat mögüle. Általában az alakok megjelenítésének módja erőtlen, sematikus a holt vashoz képest. *Rozs* János nagyméretű festményén az előtérben bemutatott két borjú a legfontosabb látnivaló. Ezeket festette meg a leggondosabban, a mögöttük álló emberek megalkotására sokkal kevesebb figyelmet fordított. Mások a naturalizmust úgy akarták elkerülni, hogy a „monumentális formalizmus" eszközeit alkalmazták. Ezért sematikus, nem konkrét *Kohán* György *„A Vörös Hadsereg és új honvédségünk hidat épít"* című festménye. Rajzbeli hiányosságok teszik erőtlenné *Hévizi* Piroska festményét, a kép méreteihez nem illő elnagyolás *Felekiné Gáspár* Anni kompozícióját.

De hatástalanná válik a nagyobb szakmai tudással rendelkező művészek munkássága is, ha a száraz leírás, az egyfajta, tiszteletreméltó pontosság nem párosul mélyebb emberi és festői indulattal. Jellemző példák erre *Friedrich* Gábor, *Bezzegh* Zoltán, *Apátfalvi Czene* János, *Szabó* Endre és a *Szemerei-kollektíva* már említett munkája. S ezért jelentéktelen művészeti szempontból *Pándi* Lajos *„Amoszov a martinászok között"* című, első pillanatra hatásos festménye.

Az oldott, impresszionisztikus jellegű előadásmód is fellelhető sok művészünk munkájában. A legkirívóbb példa erre a fiatal *Bér* Rudolf *„Nyikityin akadémikus a Ganz Villanygyárban"* című munkája. A kép színezése és érzelemteli előadásmódja megragadó, de az egész munka mégis befejezetlen, zavaros, széteső, s eszmeileg nagyon fogyatékos. Hasonló hiányosságok jellemzik *Hetei* László túlszínes, *Marosán* Gyula csupán díszítő hatású, vagy *Szilvássi* Margit hangulatos, de szétfolyó festményét.

Általános hiba, hogy legtöbb művészünk még gyermekcipőben jár a pszichológiai ábrázolás terén. Sokan még arra sem ügyeltek, hogy a kompozición az alakok egymásra nézzenek, ezért a festmények jelentős része különálló figurákra esik szét.

Örvendetesen élénk a grafikai anyag. Ismert és megbecsült grafikusaink — *Zádor* István, *Aszódi Weil* Erzsébet, *Domján* József — mellett olyan tehetségek jelentkeztek, mint az I. díjat nyert *Körösi* Lajos, a II. díjjal kitüntetett *Lukovszki* László, a III. díjat nyert *Kós* Lajos és *Szalay* Gyula. Azonban a grafikai anyagban is még mindig igen sok a félreértés, az egyoldalú stíluskeresés.

A szobrászati anyag aránytalanul kevés, de átlagában méltón képviseli szobrászatunk fejlettségét. A legelevenebb munkát a fiatal *Marton* László készítette. *„Amoszov elvtárs Csepelen"* — domborműve reális munkástipusaival és az életet élően tükröző komponálásmódjával értékes munka. Ugyancsak jelentős alkotás *Antal* Károly nagy elbeszélő erővel és mesterségbeli tudással mintázott domborműve. Erőteljes munka *Somogyi* József *„Amoszov elvtárs a csepeli martinászok között"* című szoborcsoportja, bár műve még nem mentes a formalizmusból visszamaradt játékos körvonaltól, s modoros mozdulatoktól. Sokat fejlődött *Forgách Hanna* Erzsébet és *Balázs* István művészete. Más szobrászok, mint *Palotai* Gyula, *Daboczi* Mihály jó mesterségbeli tudással készített művekkel szerepelnek, de általánosságban elmondhatjuk, hogy főképp bizonyos külső tetszetősségre törekszenek. *Beck* András reálisan megkomponált Petrovszkij-plakettjével, *Tar* István a szocialista művész típusát jól megragadó Sztaniszlavszkij-érmével tünik ki.

Az Ernst Múzeumot újra felavató kiállítás minden hibájával, fogyatékosságával együtt is értékes. Meggyőzően bizonyítja, hogy a pártos művészet nem szükíti le a tematikát, hanem soha nem látott módon kitágítja, gazdagítja a művészi alkotó lehetőségeket. S azzal, hogy élesen rávilágít képzőművészetünk hiányosságaira, segítséget is nyujt a további fejlődésben. Művészeinknek az a feladata, hogy még jobban elmélyüljenek alkotómunkájukban, s a nagyszerű témákat magas eszmei tartalommal, magas művészi színvonalon jelenítsék meg.

Végvári Lajos

HAZÁNK EGY NAI

TIZENÖT ÉVVEL EZELŐ

A Szabad Nép hasábjain gyakran jelennek meg hírek az ország minden részéből „Hazánk egy napja" címmel. Uj gyárak, új iskolák építéséről, sztahánovisták újításairól, a dolgozók vidám üdüléséről — népünk gazdag alkotó munkájáról, szép életéről adnak számot ezek a hírek.

Régen másfajta eseményekről számoltak be az újságok. Lapozzunk csak vissza a könyvtárakban heverő régi lappéldányokban: miről írt a sajtó ezelőtt tizenöt évvel?

Munkásélet

„Azoknak a bőrgyárosoknak, akik 50—80—100 százalék áremeléseket hajtottak végre, nincs szívük a munkások részére tisztességes, emberhez méltó életfeltételeket nyujtani. A munkabérek a régiek, de számtalan üzemben alacsonyabbak. A bőrgyárak tekintélyes része még 12—16 órás munkaidő dolgoztatásánál tart." (Bőripari Munkások, 1937 április.)

„Perczel Béla, a bonyhádi Magyar Zománcmű- és Fémárugyár teljhatalmú ura kijelentette a munkások előtt, hogy nála szervezett munkások nem dolgozhatnak. Egyben követelte, hogy a munkások a következő nyilatkozatot írják alá: ‚Alulirott becsületszavamra kijelentem, hogy nem vagyok tagja semmiféle politikai vagy munkásszervezetnek és fogadom, hogy amíg a Magyar Zománcmű- és Fémárugyár Perczel Béla cégnél munkát kapok, semmiféle ilyen vagy hasonló célú egyesületbe be nem lépek a gyár vezetőségének tudta nélkül.' A munkások egy része — noha kenyere elvesztését helyezték kilátásba — megtagadta a nyilatkozat aláirását, mire Perczel igazgató elbocsátotta 30 munkását." (Vas- és Fémmunkások Lapja, 1937 április 9.)

„A Kőbánya felső pályaudvar közelében két fiatal gyermeket találtak a sínek között véresen, eszméletlen állapotban. Hamarosan kiderült, hogy mi történt. Egy sashalmi munkanélküli szobafestő két fia, a 12 éves Schwarz Vilmos és a 11 éves Hermann a tehervonatokról lehulló széndarabokat szedték össze a sínek mentén és eközben egy tolatómozdony mindkettőjüket elütötte." (Az Est, 1937 április 4.)

„Van egy gyár Budapesten, amely egy szegény kőműves találmányából virágzott fel naggyá. Semmi jutalmat nem kapott, még ki is tették az üzemből, ahol segédmunkás volt. Most évek óta pereskedik a gyárral, nem sok reménységgel." (Friss Ujság, 1937. április 4.)

„Heti hat pengő fizetést kapnak a kifutók. Valamikor fiatalabb fiúk végezték ezt a munkát, ma már csupa 25—30 év közötti állástalan szakmunkás, iparos robog az utcán." (Friss Ujság, 1937 április 6.)

„A Király-utca 56. számú házban levő Glasner-gyárban napok óta kihordósztrájk van. A gyár ideiglenes kihordókat fogadott fel, akiknek a munkáját a sztrájkolók meg akarták akadályozni. Két sztrájkolót előállítottak." (Ujság, 1937 április 4.)

„A Belvárosi-templom előtt vasárnap hajnalban megállt egy kézikocsi, amelyet két férfi húzott és egy nő tolt. A kocsiról bútorokat raktak le s az esőben nekikészülődtek, hogy felöltözve lefeküdjenek az egyetlen ágyra. A rendőr láttára mind a hárman futásnak eredtek, be akartak ugorni a Dunába. A rendőr nagynehezen megállította őket. Elmondták, hogy szombaton kilakoltatták őket a Szerdahelyi-utca 3. szám alatti lakásból. Matyi Miklós 39 éves cipészmunkás, felesége és apósa azóta az utcákon csatangoltak." (Friss Ujság, 1937 április 6.)

Parasztsors

„Szentesről jelenti tudósitónk: Kiss Mihály 42 éves szentesi földmüves flóbertpuskával mellébe lőtt, második lövéssel főbelőtte magát. Még élt, amikor kórházba szállitották, de néhányórai szenvedés után meghalt. Megállapitották, hogy Kiss Mihály nagy nyomora miatt követte el tettét. Nyolc árvát hagyott hátra." (Pesti Napló, 1937 április 3.)

„Köröstarcsán és Hajdúböszörményben a földmunkás család fejenkénti és napi keresete 8—20 fillér volt. Megdöbbentően szomorú kép ez, ha arra gondolunk, hogy ez három és félmillió szintiszta magyar lélek helyzetét tükrözi." (Debreceni Független Ujság, 1937 április 3.)

„Az orosházi községháza, majd a főszolgabirói hivatal előtt mintegy 200, lapátokkal, ásókkal felszerelt munkás tüntetést szervezett, munkát kért. A csendőrök a tömegeket békésen szétoszlatták. Három munkást előállitottak a csendőrörsre." (Magyarország, 1937 április 6.)

„A pestvidéki ügyészség vádat emelt Rádóczki István aszódi gazdasági cseléd ellen. Idős anyját az istállóba csukta, rongyokban járatta. Rádóczki azzal védekezett a bíróság előtt, hogy kilencen élnek egy nyomorúságos kis kuckóban. Édesanyja maga kérte, hogy tegyék őt az istállóba. De hát miért tartották rongyokban? — kérdezte az elnök. ‚Nagyon szegények vagyunk kérem, három gyerekünknek van egy pár cipője.'" (8 Órai Ujság, 1937 április 4.)

„A szegvári földmunkásokról. Az inségmunkák nem alkalmasak a munkanélküliség súlyos kérdésének megoldására. Az időszakonként kapott munkák és az inségbérek — 1.20—2 pengő — távolról sem elegendőek a munkásoknak és nagyszámú családtagjaik megélhetésének biztositására." (Magyar Munkás, 1937 április 4.)

„Ribárszki József gödöllői gazda házában megjelent Szuk Gusztáv végrehajtó. A gazda felkapott egy tükröt és azzal támadt a végrehajtóra." (8 Órai Ujság, 1937 április 4.)

Értelmiség

„1300 szellemi szükségmunkást foglalkoztatott a főváros télen." (Esti Kurir, 1937 április 7.)

„Az úgynevezett értelmiségi munkahiány problémája foglalkoztatja Hóman kultuszminisztert. A kormány ugyanis legutóbb megbizta őt azzal, hogy az értelmiségi munkahiány csökkentésére, az állástalan diplomások és főiskolai végzettségüek elhelyezésére tervezetet dolgozzon ki." (Esti Kurir, 1937 április 4.)

„A Magyar Állástalan Tanítók Országos Egyesülete küldöttségben kereste fel dr. Schuller Dezső alpolgármestert, hogy állásokat kérjen az állástalan tanítóság számára. Az alpolgármester meleg szavakban fejezte ki együttérzését az egyesület törekvéseivel." (Nemzeti Ujság, 1937 április 4.)

Ifjúság

„A legtöbb tanonc munkaideje heti 70—80 óra, de egyes üzemekben még ennél is több. Persze, a munkáltatók nem akarják megérteni, hogy a tanoncoknak is szükségük van szabadidőre, olvasásra, tanulásra, megnyugvásra is szüksége van a nyári esték élvezetére, hogy az egésznapi sötét és füstös műhelymunka után egy kis friss levegőt szívhasson. A munkabér! Erről szinte rémregényeket lehetne irni. Vannak szakmák, amelyekben a tanoncok

órától este 9 óráig kell dolgozniok. Az asztalososztályon a tanulóknak fát kell cipelniök a főnök lakására és kályhát kormoztatnak velük. De pofozzák is a tanulókat, sokszor úgy, hogy a falnak esnek. A tanoncnak kell a WC-t is tisztogatnia." (Munkásifjúság, 1937 április.)

„A bodrogközi Krisvánd iskolájában 70 tanulót felmentettek a téli iskolábajárás kötelezettsége alól. Felmentették őket azért, mert nincsen ruhájuk, sem csizmájuk, sem semmijük." (Munkásifjúság, 1937 április.)

Az uralkodó osztály

„A legnagyobb forgalom a Ganz-részvények piacán volt, amelyeknek árfolyamát késő délben 36 pengő fölé hajtották fel. A spekuláció annyiféle kedvező hírt terjesztett a Ganzról, hogy a végén egész komoly kezek állottak be a vásárlók sorába. Külföldi részvényvásárlásokkal, nagy megrendelések hírével igyekeztek feléléniteni a Ganz-piacot. Különféle híresztelésekkel igyekeztek felhajtani a Borsodi Szén árfolyamát is." (Pesti Tőzsde, 1937 április.)

„A Magyar Amatőr Mágusok Egyesülete a Fészekben estélyt rendezett, ahol megjelent József főherceg és Auguszta főhercegasszony is." (A Társaság, 1937 április 4.)

„A Magyar Jogászegylet teljes ülésén Anselmo Anselmi, az olasz korporációs minisztérium főigazgatója a törvénykönyvek és bírói eljárások fasiszta reformjáról tartott előadást. A Kúria dísztermében megjelent Lázár Andor igazságügyminiszter is. Az új büntető törvénykönyv mélyrehatóan harcban áll a felforgató elemekkel, s különösen a politikai természetű bűncselekményekkel. Az előadó Mussolini szavaival fejezte be előadását." (Függetlenség, 1937 április 8.)

„A legújabb pesti divat: kutya coctail-party. Délutánonként összejönnek a kutyatulajdonosok valamelyik magánlakásban, természetesen kutyájukkal együtt, ahol kedvenceik finom porcellántálacskákból válogatott ínyencfalatokat kapnak. Természetesen nehéz a kutyusok ízlését eltalálni." (A Társaság, 1937 április.)

„A házassági hírek élén kétségtelenül Masirevich Szilárd londoni nagykövet leányának eljegyzése áll, aki Scherr-Thoss Herrmann gróffal váltott jegyet. A dúsgazdag német mágnás és az érdekes és előkelő magyar leány esküvőjét az angol koronázás után fogják megtartani és állitólag hét országra szóló lakodalom lesz. Be kell még számolnunk Patzenhoffer Rudolf földbirtokos leányának gyűrűváltásáról Hoyos György gróffal." (Színházi Élet, 1937 április 4.)

„Mackensen György diplomáciai kiválóságának volt köszönhető a német államférfiak Neurath, Göbbels, Göring, Rust budapesti és Horthy Miklós kormányzó, valamint a vezető magyar politikusok németországi látogatása, amelyek mind erősítették, fejlesztették a kapcsolatokat. Gömbös Gyula, a kis Magyarország nagy vátesze látta meg, hogy a magyar élet össze van fűzve két nagy nacionalista birodalommal: Németország és Itália együttműködésével, a berlin-római tengellyel." (Vezércikk a Függetlenség 1937 április 6-i számában.)

Szabadságot, békét!

„A főváros környékén a különböző csendőrörsök napok óta nagyarányúnak látszó kommunista bűnügyben nyomoznak. Kommunista agitátorok járják a főváros környékének kirándulóhelyeit és egyes menedékházakban, tisztásokon a kirándulók között kommunista szemináriumokat rendeznek. A húsvéti ünnepeket felhasználták a csendőrök arra, hogy a szemináriumok előadóit tettenérjék. Egész sereg őrizetbevétel történt." (Magyarország,

Scholz Erik

l. Szabad Művészet
1950. 8.sz. 287.l.
294.l.

48335/1928.szám.

III.

A Müemlékek Országós Bizottságának,

Budapest.

VI. Állatkerti-ut 1.

Folyó évi junius hó 23-án kelt 279 számu előterjesztésére, tudomás és dr. Hekler Antal megfelelő értesitése végett elszámolás kötelezettsége mellett megküldöm. Budapest, 1928.évi junius hó 26-án. A mi-

Scholz Erik

l. Szabad Művészet

1950. 12. n. 470 l.

dove Benito Mussolini, guida tutelare della patria, si affaccia a rinnovare al popolo la sua parola di fede, a chiedere il giuramento di fare l'Italia sempre più alta e più grande. E quando il Duce sul suo cavallo bianco, attraverso la Via dell'Impero passa in rivista le legioni frementi di giovinezza, che lo salutano e lo acclamano, allora non è retorica dire che dinanzi a quello spettacolo ogni cuore italiano balza di fierezza, e sente chiaramente che i grandi eventi dell'oggi spingono le loro radici nello strato più profondo della storia; che il Fascismo ha fatto sì che le antiche memorie di Roma non siano più soltanto materia di archeologica curiosità, ma insegnamento e monito e norma di vita; che le bandiere e i gagliardetti che sfilano sulla nuova Via sono ben degni dei labari e delle insegne che sulle selci della Via Sacra salivano al Campidoglio.

Scholz Erik 1.

Munkácsy-díjas, utaljára 1968 telén a Csók Galériában volt kiállítása, a jövő év elején a debreceni Medgyessy Teremben lesz.
Messzire jutott legkorábbi (1950-55) korszakától.

Baki Miklós: Sch. E. – Művészet, 1969. 8. sz. 36. o.

Schulz Erik

1944 és 49 között végezte a Főiskolát, mesterei Szőnyi és Fényi voltak. Az 50-es évek első felében tónusos zsánerképeket festett, a természettel való kapcsolatot később sem oldotta fel annyira, mint mások.

Babai Miklós: Sch. E. – Művgyűjtő, 1969. 1. sz., 36. l.

Scholz Erik

1960-ban kiállítása volt a Csók Galériában. Művészi kibontakozása akkortól datálható. Az ember és a természet egyaránt foglalkoztatja, az utóbbi időben inkább az első.

Bakó Miklós: Scholz Erich – Műgyűjtő, 1969. 1. sz. 37. l.

Scholz Erik

Szerelmespár (reprò)
Idèt (reprò)

Balsi Miklós: Sch. E. — Műgyűjtő, 1969. 1. sz. 37. l.

Scholz (Erik)

Képével szerepel a gyűjtemményben.

Kerücz Gyula: Hogy vseddig jutunk vség... Fooray László, Hódmezővásárhely; Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 18. l.

1) Scholz Erik
festő

1926-ban született

Scholz kilép a mindennapi valóság világából, s bár a „figurativ" művészet kezeteit nem lépi át, mégis leginkább a „szürrealista" fogalom illik festői törekvéseire.

Különös szerzéllyel kapcsolja öme a valóság legellentétesebb formáit furcsa

Kudás Zoltán: Debreceni kiállítások 1969-70
forduljon

Alföld, 1970. 4. 151-153

2) Scholz Erik
festő

bizarr lényekké, sőt arra is különleges
érzéke van, hogy az ilyen formák, kejzelt
lények, döbbenetes hatását a színek ere-
jével is sajátosan átkangolja.
Kedveli a homlokzérebe beállított
alakokat, ez a beállítás néha a bál-
ványokra emlékeztet. Sajátos felfogása

Kádár Zoltán: Debreceni kiállítások 1969-70
fordulója

Alföld, 1970. 4. 151-153.

3) Scholz Erik

festő"

az arcképeknél az egyes testformák feldurvasztása, ami néha az „ál-monumentalitás" hatását keltei.

Néha ez a furcsa vitrinj a népművészettel is találkozik.

Kádár Zoltán: Debreceni kiállítások 1969-70 fordulója

Alföld, 1970. 4. 151-153.

MDK

Scholcz Erik, festő
Képzöm.Föisk.

115. Fölvonulás.

Magy. Ifj. Képzöm. Kiáll. /VIT/
Föv.Képtár. 1949 aug.16.-szept.lo. Kat.

Scholcz Erik

festő; szül 1926.

Élet.

Ujmagyképz

(1950)

93.1.

A hely neve	A tárgy megnevezése
Felsőkismarton Soprou m.	Kálvária, Ecce homo csoport-ból, részlet

Scholz Erik MDK

Felszólaló

Szénosztályozóban, olf.

Műcsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Scholz Erik, festö

Felszolaló. Olf.
Szénosztályozóban. "

Hücsarnok.-I.M.Képzöm.kiáll. 1950. Kat.6.1.

Scholz Erik MDK

"Felszólaló"

Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás. I.
Szabad Nép. 1950. VIII. 27. 11. 1.

Scholz Erik MDK

"Szénosztályozóban"

Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás. I.
Szabad Nép. 1950. VIII. 27. 11.1.

Scholz Erik festo

Falképvázlat. Scholz

Szabad Művészet. 1950 IV. 12. 470-473

Freskóvázlatok és mozaikok az I. Magyar Reprezentatívszeti Kiállitason

Schulz Emil festő

Szabad Művészet. 1930 IV. 12. 470-473

Freskófestés és mozaikok az I. Magyar
Képzőművészeti Kiállításon

Scholtz Erik

MDK

1950 VIII. 20-án a "Munkácsy Mihály-díj" harmadik fokozatát /2000 frt/ nyerte el

"Felszólaló" c.

festményéért.

Szabad Nép 1950. VIII. 20.

Scholz Erik MNK

A felszolaló c. képét

megvették

Több mint 25e műtárgyat vásároltak eddig az
I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.
Szabad Nép 1950. okt. 3.

Scholtz Erik festö, Munkácsy-dij III.

Szab. Nép. 1950. aug. 20. 7. l.

Scholtz Erik festő.

Szab.Nép.1950.199.sz.aug.27. 11.l.

Scholtz Erik festö.

Szab.Nép.1950.230.sz.okt.3. 8.l.

Schulz Erik festő

Szabad művészet. 1918 IV. 8. 294–295

a Munkácsy Mihály-díj első kitüntetése

Táblakép. „Felszóláló", Schottz

Szabad Művészet. 1950 IV. 8. 294-295

A Munkácsy Mihály-díj első kiosztása

Scholtz Erik festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 8. 297-302

Kis lexikon

Scholz Erik festő

Szabad Művészet. 1955 IV. 9. 330-335.

Németh Lajos: Fiatalok a Kiállításon

Táblakép. „Felszólaló", Scholz

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 330-335

Németh Lajos: Fiatalok a Kiállitáson

Táblakép. „Szénosztályozó", Scholz

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 330-335

Németh Lajos: Fiatalok a Kiállitáson

Scholtz Ernő

festő.

szül. 1926.

Szabad Művészet

1950. 8. sz. 301. l.

való tartása bérbeadó köt
lévő kocsi és gyalogutak
pedig az azokon való közl
setben bérbevevőknek a ki
kintendő.-

Ha azonban bérb
mi szemponton alapszik, va
ban is minden akadály nél
bérbevevők igénye alaptal
a mint a tek. bizottság fe
vesztetés iránt kötelezett
bérbevevők az utak haszná
meggyőződést szerezhettek

A mennyiben még
következtetné, a felmerült k

Scholz Erik

1.

Szabad Művészet

1950. g. n. 330. l.
331. l.
332. l.

es

adra megy

Scholz Erik

l.

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 366. l.

MŰVÉSZI SZALÓNJA
IV., KECSKEMÉTI-UTCA 5.
LAKÁS: XI., ORLAI-UTCA 2.

Budapest, 1935, Febr

Nagyságos Szentinányi Gyula
titkár ne rendezse a Mű
Lexikon ügyét.

Vastagh Gyula

Scholz Erik festő

Szabad Művészet. 1951 V. 1. 25-27

Radocsay Dénes: Jegyzetek az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításhoz

Scholz Erik

l

Szabad Művészet

1957. 26. l.

ve		4.262·26	
ások	13.		173·56
mkák	14.		1.521·62
mkák	15.		1.338·20
nkák	16.		1.019·68
ékek	17.		209·20
bér	18.		30·—
a	19.		10·—
		3.276·58	
ések	20.		2.421·68
mkák	21.		370·—
évben	22.		23·21
en		7.538·84	7.538·84

ár hó 18-án

Möllerutoán

müépítés

Scholtz Erik
főiskolai növendék.

A Berlinben tartandó VIT képzőművészeti kiállításra kiviszik „Hozzászóló" c. festményét. (említve)

Magyar Nemzet, 1957. Jún. 8.

MDK

Scholtz Erik

Zsolt Á.: Felbontjuk az ötéves tervet az Epres-kertben. Magyar Nemzet 1951.jul.4.

Scholz Erik
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 7.
Telefon: 188-296, 188-307
szerszamgépipar
1964. jún 8

1021

„Angyalföldi Montparnasse"

NAGY SIKERE VOLT A XIII. KERÜLETI KÉPZŐMŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSÁNAK. Szobrok, festmények és grafikák szerepeltek a Balzac utcai, ideiglenes helyiség termében. A tárlaton országos hírű nevek bizonyították, hogy a kerület milyen gazdag művészekben, műalkotásokban. A reprezentatív névsor, a gazdag választék egyik titka a kerületben létrehozott és jól működő Fiastyúk utcai művésztelep.

A Mágia utcai három műtermes ház 24 műtermében helyet kapott képzőművészeti életünk színe-java, köztük több Derkovits-díjas alkotó.

A néhány napig nyitva tartó kiállítás felélénkítette a kapcsolatot a lakosság és a művészek között. Dicséret illeti a környékbeli iskolák pedagógusait, akik megragadva a kedvező alkalmat, közös tárlatlátogatásokat szerveztek a Balzac utcai kiállítás megtekintésére.

A TÁRLAT MEGGYŐZŐ SIKERÉNEK HATÁSÁRA, illetékes körökben egy állandó kiállítási helyiség felépítésének gondolatával foglalkoznak, vagy itt, az Autovill kultúrházának kertjében, vagy — ha ez akadályokba ütközik —, esetleg máshol a kerületben.

A művek iránti érdeklődésről a vendégkönyv is tanúskodik. Csupán ízelítőül említünk néhányat a tárlaton szereplő, legnépszerűbb alkotások közül.

Segesdi György „Daidalos"-a, melynek itt egyik tervét láthattuk, nyolcméteres nagyságú kivitelben, a Velencei Biennálén is szerepel. Pap Gyula „Tavasz a télben" és „Krími tengerpart" című műve, Kmetty János „Csendélet"-e, Szentiványi Lajos üde „Tavaszi kert"-je, Würtz Ádám meseillusztrációi, Engel Károly hangulatos rajzai a Fészek Klubról, Beck Judit „Festő és modell" című képe, Klie Zoltán „Öreg fal"-a emlékezetes sikert jelentenek szerzőiknek. Scholz Erik „Erdő" című művét a Fővárosi Tanács megvásárolta.

ÖRVENDETES JELENSÉG, hogy az alkalmi kiállításra idős és hírneves művészek java alkotásaikat küldték. Kmetty János, Hincz Gyula, Bokros Biermann Dezső, Kovács Margit személyében Kossuth-díjasok nevei is szerepelnek a terem falain. A kiállítás rendezéséért Frank János ízlését, kultúráját illeti dicséret.

— Gyuris —

A XIII. ker. Váci út 83. számú általános iskola rajzszakkörének két legjobbja, Baráth Zoltán és Kalamár József a kiállításon

Látogatók a SZIMFI-ben

A SZIM igazgatói tanácsának következő ülésén a SZIMFI munkájáról lesz szó. A tanácskozás előkészítéseként az intézet meghívta a tanács tagjait, hogy a helyszínen ismerkedjenek munkájukkal, gondjaikkal, eredményeikkel. Gyáraink igazgatóinak, főmérnökeinek, főtechnológusainak többsége élt a lehetőséggel, május 29-én *Zádor Ede* és a SZIMFI más vezetőinek társaságában alapos, mintegy négyórás gyárlátogatáson vettek részt. Valamennyi kutatási és fejlesztési kérdésről kaptak tájékoztatót a témavezetőktől, ebéd után megvitatták a látottakat és a korábban felmerült problémákat. Zádor Ede bevezetőjében hangsúlyozta a látogatás jelentőségét, és reményének adott kifejezést, hogy rövidesen újabb, hasonló találkozásra kerül sor.

Jobban koncentráljuk erőinket

Elsőnek *Hazai Jenő*, az Esztergomi Marógépgyár igazgatója mondta el észrevételeit.

— Látogatásunk feltétlenül hasznos és érdekes volt, de egy sor problémára is felhívta a figyelmünket. Többek között arra, hogy nem koncentráljuk eléggé erőinket. A gyárban olyan kérdéseken gyötrődünk, amelyeket itt már megoldottak. Helytelen nekünk foglalkozni a hidraulikával, vezérlésekkel, automatikával, amikor azt az intézet jobban csinálja.

— A hidraulika gyártásának megszervezésé általános probléma. Egységesíteni és központosítani kellene a gyártást, nálunk csaknem minden gépnek más a hidraulikája. Hasonló a helyzet a kezelőelemeknél is.

Megemlítette, hogy egyes laboratóriumok nem megfelelő körülmények között dolgoznak, nehéz lehet így kísérletezni.

Ezután *Horniák Nándor*, az Esztergagépgyár igazgatója beszélt.

— Konstrukciós, technológiai vonatkozásban újszerű, szellemes, amit láttunk. A vezérlésekkel kapcsolatos kutatómunka, a technológiai kísérletek igen jók, most az a feladatunk, hogy minél hamarabb és többet hasznosítsunk belőlük. A megmunkálási feszültségi vizsgálatokról az általánosítható ismereteket rögzíteni kell, hogy SZIM-szinten alkalmazhatók legyenek.

Szente János, a Budapesti Köszörűgépgyár igazgatója is a SZIMFI és a gyárak nem kielégítő kapcsolatáról szólott:

— Műszaki fejlesztési terveinknek kapcsolatban kell lenniük egymással. Zömében a mi fejlesztési témáink kössék le a SZIMFI fejlesztési tervét. Az intézet szakemberei is sokszor értelmetlennek érzik munkájukat, mert nem napirenden levő dolgokkal foglalkoznak.

— Évek óta megoldatlan a motorrezgés- és az ékszíjprobléma. Itt kérünk melléállást a SZIMFI-től, támogassák követelésünket.

Az Esztergagépgyár főmérnöke, *Metka Ferenc*, konkrét állásfoglalásra hívta fel az illetékesek figyelmét, határozzák meg a fontossági sorrendet, és eszerint dolgozzanak. Javasolta, inkább egy külföldi berendezést tanulmányozzunk, mint gondolkodjunk azon, amit másutt már megoldottak. Végül a típusok kivizsgálásának megszervezését sürgette.

— A SZIMFI-ben megvan a szükséges alap, amelyre építeni lehet — mondotta.

Lehet-e közösen dolgoznunk

Ihász Lajos, a Győri Célgépgyár igazgatója az intézetben kidolgozott témák dokumentációi felől érdeklődött, majd egy közös munka lehetőségét [illegible] A gyár megtervez-

— Szeretnénk, ha növekedne a SZIMFI fénymásoló-kapacitása. Néhány egészen jó rajzunk van, de igen sokat kell várni némelyikre.

— Az intézet kidolgozott vá-

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 DEC 15
Scholz Erik Munkácsy
PESTI MŰSOR
díjas művész

1021

MŰTEREMBEN

Scholz Eriknél

Műterem: 1 db széles ágy, 1 db lemezjátszó, 50 db lemez (főleg kórusművek), 1 db festőállvány, 40 db kész kép, még több grafika és rézkarc, 12 porfesték-piramis, 10 db walkyd, 6 doboz plextol, 4 db vastag ecset, 1 demizson vörösbor, 3 csomag pipadohány, 1 pipa, 2 db hátbavágás, 1 mondat: „Minek köszönhetem, hogy meglátogatott?"

Módszer: Állítólag vesz egy farostlemezt, ezt lealapozza walkyddal, közben egy másik lemezre pextollal dolgozik, erre felviszi a porfestéket az elképzelt színből. Az alapra lábbal rápréseli a színezett lemezt, szinte egymásba nyomja a lemezeket. Az így felvitt, létrehozott spontán anyagkép — ahogy az alapon szétfut a festék — és a tudatos művészi beavatkozás ütközik egymással, ez adja a képek dramaturgiáját.

— Benne marad az indulat, erő és lendület, a spontán mozdulat, de a hiba is. Csak maximális koncentráltsággal lehet a plextollal festeni. Versenyezni kell a gondolattal, nem lehet hibázni, ez nem olaj, amit el lehet kenni. Szőnyi mester mondta: „Hagyd benne a kiszaladt mozdulatot, építőköve lesz a képnek!"

Teljesen reménytelen megfogalmazni a láthatót Scholz képein. Néhány hasonlattal próbálkoztam, mint az „őstermészet lábnyomai", „a kínok biológiája", minden nagyon összetett színekkel kifejezve. Kevés a tiszta szín, a tiszta felület. Bonyolult erezetű formák ölelkeznek-öldökölnek a csendéleteken. Ha egyáltalán csendéletek ezek. Fél évszázad „csendje" szorult a keretek közé. Nincs portré, nincs dátum, nincs helyszín. Scholz virágai nem időszakosak, télen is ugyanazokat festi. Nemrég múlt 50 éves, számtalan hazai és külföldi kiállítása volt, legutóbb 1976-ban Pécsett. Munkácsy-díjat kapott 1950-ben.

— Nem tudom, kinek festek. Sok képet gyűjtők vesznek meg de azt nem értem, hogyan tűrik meg ezt a feszültséget egy szekrényfallal szemben, vagy egy ágy fölött. Bár ott még inkább megfér... Hogy ezek a virágok nem szépek? Remélem is. Nézzen körül az utcán, aztán jöjjön vissza, meglátja, milyenek.

Földes László

EZ A DIVAT
Az EZ A DIVAT
decemberi számának tartalmából:
Téli divat Moszkvában, Prágában, Budapesten
„Klasszikus és szertelen"
— a Budapest Szalon bemutatója
Családi körben Koós Jánosékná
Karácsonyi tanácsok, receptek
Tájékoztató az 1977. január 22-i divatbálról
(Hilton Szálló)

MÚZ

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM (VIII., zeum krt. 14—16. Tel.: 134-400). Magy története a honfoglalástól 1849-ig. A k csonyi ajándékozás történetéből.

MAGYAR MUNKÁSMOZGALMI MÚZI (Budavári Palota „A" ép. Tel.: 160-100 magyarországi munkásmozgalom törté 1919. augusztus 1-ig. + Magyar önkéntes a spanyol nép szabadságharcában. Energia, ember, munka. (A Műszaki Múzeum kiállítása.)

A KMP MEGALAKULÁSÁNAK EMLÉKMÚZEUMA (XIII., Visegrádi u. 15. Tel.: 314-342). Vasárnap zárva.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Kapisztrán tér 2/4. Budavári Palota „E" ép. Tel.: 160-184). Magyarország hadtörténete a honfoglalástól a XVII. század végéig. A Rákóczi-szabadságharc (1703—1711). A Magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadserege. A monarchia és az I. világháború. A Varsói Szerződés. A II. világháború. A kézifegyverek története. A magyar ellenállási mozgalom. Az 1848—49-es forradalom és szabadságharc. Az önkényuralom és a kiegyezés kora. A magyar néphadsereg története.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Szent György tér 2. Tel.: 161-038). Fővárosunk ezer éve. A középkori Buda . . . Régészeti ásatások Budapesten. Az aquincumi légió tábor ásatásaiból. Így élnek a budapestiek a XVIII. századtól. II. rész. Otthon.

AQUINCUM
A múzeum romterülete és a kőtár. (III., Szentendrei út 139. Tel.: 687-650). Herculesvilla (III., Meggyfa u. 19—21.) 10—14 óráig, szomb., vas. 10—18 óráig. Fürdőmúzeum. (III., Flórián tér 4—5.) 10—14 óráig, szomb., vas. 10—13 óráig. Táborvárosi múzeum. (III., Korvin O. u. 64.) 10—14 óráig, szomb., vas. 10—13 óráig.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV., Dózsa Gy. út 41. Tel.: 429-759). Egyiptomi kiállítás. Görög-római kiállítás. Régi képtár. (XIV—XVIII. század.) Modern képtár (XIX. század.) Modern szobrok. (XIX—XX. század.) A XX. század művészete. Tiziano és követői. Ember és környezete. (Grafikai kiállítás.) Gyűjtők és gyűjtemények dec. 13-tól.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA B. C. D ép. (Budavári Palota. Tel.: 160—170). Középkori kőtár. Barokk művészet a XVIII. században. Magyar éremművészet és kisplasztika. XIX. századi festészet. Nagybányai festészet. Naiv művészet. XIX. és XX. századi magyar szobrászat. Vaszary János festőművész rajzai és akvarelljei. Történelmi sorsfordulók plakátokon és falragaszokon. „Fényes szelek nemzedéke" kiállítás. Móritz Sándor festőművész emlékkiállítása. Ruziczkay György festőművész kiállítása dec. 26-ig.

NÉPRAJZI MÚZEUM (V., Kossuth L. tér 12. Tel.: 140-058). Az ősi Peru. (Lipcsei Néprajzi Múzeum). „Butella Bálint és Pórsó Örzse" (kerámiák). A Magyarországon élő chilenek művészetei.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33—37. Tel.: 173-293). Japán fametszetek.

KISCELLI MÚZEUM (III., Kiscelli út 108.). Nyitva: kedd—csütörtök—szombat—vasárnap 11—18 óráig.

landó kiállítás). Szekeres Erzsébet faliszőnyegei és grafikái. Jókai emlékszoba nyitvatartása hétfő kivételével: 10—14 óráig. Károlyi emlékszobák. (A Nemzeti Múzeum kiállítása.) Hétfő kivételével: 10—18-ig.

BAJOR GIZI SZÍNÉSZMÚZEUM (XII., Stromfeld A. u. 16. Tel.: 334-536). kedd, csüt., szomb., 15—19, vas. 10—18 óráig.

JÓKAI EMLÉKMÚZEUM (XII., Költő u. 21.) 10—14 óráig.

JÓZSEF ATTILA EMLÉKSZOBA (IX., Gát u. 3.) 14—19 óráig.

KASSÁK EMLÉKMÚZEUM (III., Fő tér 1. Tel.: 687-021). Hétfő kivételével: 10—18-ig.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM (VIII., Baross u. 13. Tel.: 139-099). A Nemzeti Múzeumban 10—18 óráig. A Mezőgazdasági Múzeumban 10—17, vas. 10—18 óráig.

MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM (XIV., Vajdahunyad-vár. Tel.: 420-573). 10—17 óráig, vas. 10—13 óráig.

SEMMELWEIS ORVOSTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Apród u. 1—3. Tel.: 351-934). 10.30—18 óráig.

ARANYSAS PATIKAMÚZEUM (I., Tárnok u. 18.) 10.30—18 óráig.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV., Városligeti krt. 11. Tel.: 426-733).

FÖLDALATTI VASÚTI MÚZEUM (Deák téri metróállomás). Állandó kiállítás.

POSTAMÚZEUM (VI., Népköztársaság útja 3. Tel.: 426-936).

ÖNTŐDEI MÚZEUM (II., Bem u. 20. Tel.: 361-135). 10—17 óráig.

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS VENDÉGLÁTÓIPARI MÚZEUM (I., Fortuna u. 4. Tel.: 161-024).

MÁTYÁS-TEMPLOM (I., Szentháromság tér.) Egyházművészeti gyűjtemény, 9—19 óráig (hétfőn is).

ZSIDÓ MÚZEUM (VII., Dohány u. 12. Tel.: 421-350). Nyitva: hétfőn, csütörtökön 14—18, kedden, pénteken 10—13 óráig.

KÖZÉPKORI ZSIDÓ IMAHÁZ (I., Táncsics M. u. 26.) 10—14 óráig, szomb., vas., ünn. 10—18 óráig.

GÜL BABA TÜRBÉJE (II., Mecset u. 14.) 10—14 óráig, szomb., vas., ünn. 10—18 óráig.

HOPP FERENC KELET-ÁZSIAI MÚZEUM (VI., Népköztársaság u. 103. Tel.: 228-476).

KINA MÚZEUM (VI., Gorkij fasor 12. Tel.: 422-916).

CITADELLA (XI., Gellérthegy. Tel.: 565-794.) Duna kiállítás. 10—22 óráig.

A budapesti múzeumok általában 10—18 óráig tartanak nyitva. Hétfőn szünnap. — Az ettől eltérő nyitvatartásokat külön jelezzük.

Scholz Erik
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1962 JUN 26

ESTI PÉCSI NAPLÓ

1021

A MOSOLYGÓ KÉP

A tempera és lenolaj illatú világnak most aztán vége. A *Scholz Erik* kép még jól emlékezett a festőállványra, ecsetekre, a művész félrebillent fejére, ahogy áthajózott a világos falak között, s jól emlékezett egy másik képre, melynek az volt a címe, hogy „*Hajnali Szajna-part*", s a műteremben nem akart szóbaállni a többi képekkel. Talán azért, mert firnisz szaga volt, igaz, hogy a párizsi képeknek mind firnisz szaga volt. Jól emlékezett a „Hajnali Szajna-part"-ra, mert hosszú ideig egymás mellett támaszkodtak, s látta a házakat, melyek utolsó emeleteikkel belevesztek a felhőkbe, s távolban a rakpart legvégén — két bizonytalan fényű lámpa alatt, két bizonytalan figura mozgott. Azt sem lehetett tudni, hogy két férfi, vagy két nő, s azt sem, hogy felnőttek, vagy gyerekek... Pedig ezt szerette volna tudni, mivel „*Lányka*" volt a neve, s egy kicsit ő rá is hatott a Szajna-part.

A „Lányka" című Scholz Erik kép egypárszor már útra kelt a gondosan bélelt ládákban, s néhányszor már egészen közelről látta az emberek arcát. De ilyent még nem látott.

A tempera illatú világnak most az tán vége. Érezte, — hogy a kis bányavárosban különös dolog történik vele.

Alig nyitották meg a képvásárt, be tódultak az emberek és bámulni kezdték. Egy öreg bányász kinyújtotta a kezét és függőleges, meg vízszintes vonalakat húzott a levegőbe. Később többen is odajöttek, s tárgyaltak felette. Végül egy fiatal hölgy odalépett hozzá, s egy kis lapos cédulát tűzött a lábához. „*Eladva*" — csak ennyi volt a cédulán. De a nyüzsgés nem szünt meg. Egyre többen szóltak a fiatal hölgynek, — hogy Piroska, az a *Benedek Jenő* engem érdekelne...

A Scholz Erik kép azt gondolta, hogy most majd el felejtkeznek róla, de tévedett. — Ujabb és újabb emberek jöttek, s közel hajoltak hozzá, mint a zsűriből az az alacsony ember, aki a „technikát" el lenőrizte. Közel hajoltak hozzá, s a Scholz Erik-kép látta, hogy kicsit tördött az arcuk, fekete a szempillájuk, s a szemükben kis apró fények gyulladnak, ahogy nézik... Kezdett boldog lenni. Óvatosan körülnézett, — hogy hol lehet az az ember, amelyik meg vette?

Neveket hallott, „*Katkó a vájár*"... *Dörnyei Imréné*... és *Farkas László*. — Ezt a Farkas Lászlót sokan emlegették és az egyik sarokba mutogattak. Állítólag megvette a képeket, a sarokgarnitúrát, és a kis kerámiákat is. Azt mondták, hogy bányamérnök... Később látta, hogy oda is kis cédulákat tűznek.

A Scholz Erik-kép mosolyogni próbált, s lelkesedni, mert átragadt rá a bányászok hangulata. Hallotta, amikor Faragó Piroska, aki a Képcsarnok Vállalat nevében rendezte a kiállítást odaszólt Dörnyei Imrénének:

— *Ilyen még nem volt Komlón... Ez a tizenkettedik kép vásár itt a Május 1-ben, de korábban még a giccset keresték... Most nem. Megvették az egész kiállítást... Dörnyeiné, maga nem vásárolt?*

— *Dehogynem, azt az Óvári képet...*

A Scholz Erik-kép érezte, hogy a lenolaj és a tempera illatú világnak vége. Tudta, hogy hamarosan útrakel, s Kökönyösben, — vagy Kenderföldön egy bányászlakás falán kap helyet.

S ha a csillesor kanyarodik a házak alatt, és megremeg a csillár, egy egészen kicsit a Scholz Erik-kép is mozdul a falon. — Igy illik...

— b. — b.

a Wilde zong

hárban | Fal

an szerepel vasú

t osztottak, intézkedtek nításról, megszervezték a gépi aratást

I. kerületi tanács végrehajtó bizottsága

tra, hogy az Állatifehérje Takarmányokat Előállító Vállalat környékén *egészségtelen, kibirhatatlan búz szennyezi a levegőt.* A végrehajtó bizottság a v. b. titkárát utasította, hogy a vállalat Basamalom uti üzemének kitelepítése végett *jegyzőkönyvet juttasson el a KÖJÁL igazgatójának.* A jegyzőkönyv elkészült, a címzett kézhez kapta és már *dolgoznak is a vállalat kitelepítésével kapcsolatos teendőkön.*

Ezután került sor — a végrehajtó bizottság ülésén — a mezőgazdasági munkálatok tárgyalására. A mezőgazdasági csoport jelentése beszámolt arról, hogy a kerületben működő *Szabadföld, Búzakalász és Jószerencsét termelőszövetkezetek felkészültek már az aratásra.* A három nagyüzemi gazdaság összesen *769 holdnyi terményféleséget* — közötte *400 hold búzát,* — arat le, illetve takarít majd be a közeljövőben.

A mai végrehajtó bizottsági ülésen aztán született még egy határozati javaslat, melynek értelmében a v. b. javasolja a Vasas II. területen működő Jószerencsét szövetkezetnek, hogy a *város jobb zöldségellátása és a szövetkezet magasabb jövedelme érdekében két holdról 10 holdra növelje a konyhakertészetet.* Az ülés részvevői a javaslatot *elfogadták.*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Budapesti Rundschau

1968 DEC. 20.

1021

IVAN BOJÁR

Scholz Erik

BEWEGTE WELT

ZWEI AUSSTELLUNGEN

ERIK SCHOLZ

Das Donauknie bei Zebegény ist von malerischer Schönheit, ein Paradies der Maler, besonders, da der erst vor kurzem verstorbene Meister István Szőnyi dort lebte und wirkte. Er war es, der diese Landschaft für die ungarische Malerei erschloß. Es dürfte ebenfalls ihm zu verdanken sein, daß das Bild der schwungvollen Donaukehre mit ihrer dunstigen Atmosphäre, dem jungen Grün am Ufer und den hellumrandeten dunklen Wolken über ihr, zur Stereotype erstarrte — in normalen Ausstellungen findet man es dutzendweise. Erik Scholz scheint in dieser jetzigen Ausstellung diese Stereotypie in Frage zu stellen. Er wendet seinen Blick nicht auf Dunst und Wolken, sondern aufs Ufer, näher auf den schlammigen Streifen, der sich unmittelbar mit dem Wasser berührt. Es ist ein Reich von Strohhalmen, Holzrinden, Kieselsteinen und verwaisten Schneckengehäusen. Man könnte sagen: all das ist Abfall. Kann aber Abfall etwas Schönes an sich haben, darf man in diesem Zusammenhang überhaupt das Wort „schön" gebrauchen? Oder aber — geht es hier tatsächlich um Müll? Eine Antwort auf diese Frage dürften einige Zeilen aus der „Ode" von Attila József, diesem seinerzeit stark umstrittenen Vers geben:

„In Dir wandern selige Schwärme
Ewigen Stoffs im Kanal der [Gedärme,
Und der kochende Sprudel der [Nieren
ists, der wälzt Schlacken, Ver-[jüngung verleiht."
(Übertragung von F. Fühmann)

Ich glaube, die starre Gegenüberstellung von Schön und Nichtschön endet in diesem Gedicht von Attila József, sie findet eine Auflösung darin. Hier verschmelzen Oben und Unten, Äußeres und Inneres, die von der Epidermis gezeigte Schönheit und die alltägliche Neutralität der biologischen Funktion letzten Endes zu einer einzigen Einheit. Auch in den Gemälden von Erik Scholz, besonders beim erwähnten Bild (Donauufer in Zebegény — aber auch im Falle anderer wie Im Wald, Im Fluge, Paläontologie, Römisches Bad). Aus der bemalten Fläche erheben sich applizierte, oft mit Aluminiumfolie dekorierte Elemente: neben Schneckengehäusen und Holzfasern Fragmente tierischer Unterkiefer oder auch Schädelstücke. All das gehörte ins Inventar der Popkunst, Scholz wendet es aber tatsächlich im Sinne der oberflächlich — und hier mag der Ausdruck am Platze sein: operettenhaft anmutenden Schönheit an. Die Farben mit ihrer verhältnismäßig eingeengten Skala von Gelb, Blau und Rot und ihrem zu lebhaften Kolorit scheinen mit dem Inhalt der Gemälde auch dann in Widerspruch zu stehen, wenn wir die Absicht zu Synthetisieren — im Sinne des bisher Gesagten — nicht bezweifeln.

All das wird verständlich, wenn man die künstlerische Laufbahn von Scholz in Betracht zieht: seine stark illustrativen Bilder um 1950, seine Studienreise nach Paris 1957—58, mit Ausstellung im Musée d'Art Moderne, seine letzte Ausstellung in Ungarn im Jahre 1960, als die malerischen Werte der visuellen Welt den Vorrang erhielten und in der Komposition der Bildfläche ohne Tiefe und die Oberflächenspannung der Bearbeitung zur Geltung kamen, innerhalb einer verhältnismäßig konservativ-impressionistischen Anschauungsweise Die jetzige Ausstellung ist eine neue Etappe seiner Entwicklung: er wurde sowohl hinsichtlich der technischen Schlußfolgerungen, als auch im Inhalt tiefer und eindeutiger. Die Schönheit ist bei Scholz, um noch einmal zu diesem Begriff zurückzukehren, nicht weiter eindeutig das Dekorative, sie hat ein Janusgesicht erworben. Ihn ergreifen die Erscheinungen einer Welt am Rande von Aufbau und Zersetzung, die Einheit des Seins bedeutet ihm nunmehr die gleichzeitige Gegenwart von Leben und Tod. Am klarsten erscheint diese Anschauungsweise nicht in den oft gezwungen anmutenden, Pop-artigen Gemälden, sondern in den dynamischen Schwarzweißkompositionen, oder auf jenen farbigen Gemälden, wo das auf Braun und Grau aufgebaute, knappe Kolorit die Aussage und die Klarheit der Formgebung und des Inhalts zur Geltung kommen lassen (Körperlichkeit, Karyatiden, Akt).

Scholz gehört zur mittleren Generation (1926). Seine bisherige Laufbahn und die jetzige Ausstellung sprechen dafür, daß er das Erbe unserer bedeutendsten Meister anzutreten vermag.

Erik Scholz: Haus der Vögel

20 Jahre auf de

Frau Adele Enderl-Leig

BR: Frau Leigh, Sie sind hier als Frau von Minister Dr. Kurt Enderl, dem österreichischen Botschafter, die First Lady der Österreichischen Botschaft in Ungarn, haben auch diplomatische Verpflichtungen wahrzunehmen. Zugleich sind Sie privat, wenn man das so sagen kann, Opernsängerin. Sie sind in dieser Saison zur *Wiener Volksoper* verpflichtet und haben vor kurzem eine Englandtournee erfolgreich bestritten. In Wien singen Sie die Sopranpartien in „silbernen" Operetten, so auch in Operetten von *Lehár* und *Kálmán*. Auch das sind Beziehungen zu Ungarn. Es liegt am nächsten zu fragen, wie sich Singen und Diplomatie auf einen Nenner bringen lassen, und zu allererst: wie Sie zur Oper gekommen sind?

A. L.: Mein erstes hohes C produzierte ich — wie meine Mutter mir erzählte — in der Wiege. So war es daheim ziemlich früh eine beschlossene Sache, daß ich singen lernen sollte. Jedenfalls habe ich dann in London studiert, später in Amerika, an der *Julliard School* in *Manhatten*. Nach Abschluß meines Studiums kehrte ich zurück nach England und debütierte an der *Covent Garden Opera*. Und zwar in der Rolle der Xenia in der Oper „Boris Godunow" mit *Boris Christoff*. Ich habe dann sehr viele Mozart-Rollen gesungen, so die *Barbarina* und den *Cherubin* in „Figaros Hochzeit", die *Susanna* sowie die *Gräfin*, das

Adele Enderl-Leigh im Rosenkavalier
Aufnahme: Housten Rogers

In der Provi — aber nicht pro

Es war eine eigenartige Premiere, der zuliebe ich jüngst in einer ungarischen Provinzstadt war.

Gábor Görgey, ein zur mittleren Generation gehörender Dichter und Dramatiker, modernisierte ein in Vergessenheit geratenes Lustspiel unseres Klassikers Mihály Vörösmarty

(unser Blatt berichtete darüber in Nr. 49.) Es wurde ein Bombenerfolg. Im Parkplatz vor dem Theater von Kaposvár zählte ich an die anderthalb Dutzend Budapester und aus anderen Städten gekommene Pkws, im Parterre saßen mindestens ebenso viele Kritiker wie bei einer Uraufführung in Budapest. Woher dieses Interesse?

ne Madách-Drama, den Moses hervor. Es wurde dann vom Budapester Nationaltheater übernommen und serienweise gespielt, mit enormem Erfolg. Ein anderes Moses-Drama aus der Feder des von den Nazis umgebrachten Károly Pap wurde vom Kecskeméter Theater geborgen. István Miszlay, Regisseur des Jókai Theaters

Vorstellung d

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-743, 340-726
1977 OKT 19
PEST MEGYEI HIRLAP

Scholz Erik, Sajtó-
művész

KIÁLLÍTÓTERMEKBEN

1021 Lasonci Miklós

Vallomás Chiléről, Adyról, színekről, formákról

Elsa Urzua festményei

Budapesten a tárlatok cseréje folytán az emberiség problémái és távlatai egyaránt nyomon követhetők a festészet, a grafika és a szobrászat alkotásaiban is. Aki kételkedik e megállapításban, tekintse meg *Elsa Urzua* műveit a Kulturális Kapcsolatok Intézetének Dorottya utcai kiállítótermében, s meggyőződik a chilei festőművésznő tehetségéről, s a szolidaritás érzése is mélyül e fájdalmas szépség láttán. Elsa Urzua festményeivel látogat haza a gyötrött chilei hazába. Művészetének harcos humánumával építi a holnap Chiléjét. Az elkötelezettség, a küzdőszellem és nosztalgia ötvöződik a gyötrött, összetört és mégis fellobogó formákban — nők ereje, a nép egysége, mely nem engedélyezi hosszú időre a *Megkövült fájdalom* szívszorító állapotát. A nézőpont itt a chilei tragédia, mely nem örök, hanem átmeneti — ezt jelzi Elsa Urzua a *Győzni fogunk* heroikus alakjában. Törvényszerű, hogy a fiatal chilei festőművésznő — aki több sikeres egyéni kiállításon mutatkozott be az amerikai és az európai kontinensen — most minden energiáját népe felszabadítása ügyének szenteli a sajátos eszközeivel Magyarországon is, ahol letelepedett. Az elnyújtott formák kubisztikus torzulásai ezúttal nem stílusújdonságot jelentenek, hanem hűséget Allende igazságához, ezt tárják fel a húsvét-szigeti bálványokhoz hasonlatos fejformák a *Rémület* és az Ébredés képein is.

Scholz Erik: Sirató (1976)

Scholz Erik képei a Műcsarnokban

Más sors áramlik Scholz Erik képeiről. Könnyebb, de ez nem jelenti azt, hogy ezáltal a minőség meghódítása kedvezőbb. Sőt, ez a problémátlanság is gond, ugyanúgy leküzdendő akadály, mint az egyéni vagy közösségi fájdalom. Scholz Erik dicséretére legyen mondva, felveszi a küzdelmet a maga nehezékeivel. Műveit pallérozottság, tökéletes felületkezelés jellemzi — színek és formák megbízható, kellemes arányrendje, de a mélységét illetően vannak még hiányok éppen amiatt, hogy az egyes árnyalatok sokszor csak az ismétlésig jutnak el. Ahol ezt elkerülik, ott a legjobb műveit festi. (*Közel, Nuridsány halálára, Öreg fa.*) Minden készen áll ahhoz, tudás, ízlés, hogy igazán maradandó művek szülessenek közreműködésével, csak valamilyen alapvető élmény szükséges, hogy a nyersanyag fellobbanjon képzeletében.

nehézségekbe ütközik.

A NEB javaslata nyomán az osztály javaslatot terjesztett a megyei tanácsi vezetés elé a magántervezői szakértői bizottság megalakítására. Támogatja a SZÖVTERV megyei irodájának létrehozását. A NEB-javaslattal is összhangban van az osztály törekvése az építési fegyelem megszilárdítására. A jövőben fokozottan ellenőrzi az építőközösségek működésével kapcsolatos állami felügyeleti tevékenységet, s figyelemmel kíséri az építtetők megfelelő tájékoztatást.

Az OTP is egyetértett a NEB javaslataival. A fiókok 1975 májusáig foglalkoztak az Építésügyi Tájékoztatási Központ által kibocsátott Pest megyei családiház-tervek bizományi értékesítésével. Az ÉTK ezt megszüntette, ezért az OTP az ügyfeleket attól kezdve az ÉTK-hoz irányította. Ha az ÉTK ismét kibocsát típusterveket, *a fiókok vállalják a terjesztésüket.* A hitelkérelmek elbírálásához szükséges kellékeket a kerületi fió-

amely segít

A Szak
megyei Tan
a NEB-javas
lése szerint
lene az épí
támogatásá
megyei, ha
ten; ezért f
ző megyei
mét arra,
kollektív sz
tésénél segítsék elő az egysé-
ges szemlélet érvényesülését.

H. E.

hogy megvitassák *Budapes*
általános rendezési, valamir
a *budapesti agglomeráció* te
rületrendezési tervét.

Kukoricatermesztési bemutató és szakelőadás-sorozat

Kukoricatermesztési tanácskozást és bemutatót tartottak szerdán a Herceghalmi Kísérleti Gazdaságban. A téma iránt érdeklődő szakemberek szép számmal, mintegy százan vettek részt a rendezvényen, amelyen *Góg Mátyás* igazgató megnyitó szavai után *dr. Gaál Lajos*, a megyei tanács mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályának vezetője a kukoricatermesztés Pest megyei helyzetéről és feladatairól adott tájékoztatást.

Az ezt követő szakelőadások után a szabadtéri bemutatón az érdeklődők megtekinthették a gépesített betakarítás korszerű módozatait, valamint a kukoricaszárítókat és a takarmánykeverőket is. A megyei tanács mezőgazdasági és élelmezésügyi osztályának felkérésére rendezett termelési ta-

tam: dolgozni fogo

megtalálta ö

Azóta...

A most 29 éves fiatalember élete 1974. november 22-ig pontosan úgy zajlott, mint annyi más kortársáé. Elvégezte az általános iskolát, majd elment a közeli termelőszövetkezetbe dolgozni, kitanulta a lakatosszakmát. Három év után munkahelyet változtatott, Felsőgödön a Vízműveknél lett afféle ezermester. 1966-ban szerezte meg a jogosítványt személy- és tehergépkocsira. Nem sokára *újabb vizsgát tett*, hegesztésből. A kétévi katonai szolgálat után ismét visszament a Vízművekhez. Megnősült, feleségével gyerekkoruk óta ismerik egymást.

Munkahelyén most már gépkocsivezető, a bejárókat hozta-vitte nap mint nap. Közben azért tanult, autóbusz-vezetői vizsgára készült.

1974. november 21-én a Koltói Anna kórház előtt robbant le a Barkas busz, amit vezetett. Másnap busz, amit hozta a mentő hosszú hónapokra.

— Hajtottam magam, szerettem volna mielőbb készen tudni a házunkat — emlékezik. — Augusztusban született a második kislányunk és még mindig *Rádon* laktunk a feleségem szüleinél. *Azon a bizonyos napon is a ház építésén dolgoztam.* A tetőn. Nem is tudom, hogyan történt. A tetőn. Megcsúsztam és...

Először kórházba, majd sza-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1969 MÁJ 9.

Scholz Erik

1021

Kiosztották az Ezüstgerely-pályázat díjait

Csütörtök délelőtt a Magyar Néphadsereg Központi Klubjában kiosztották az MTS Ezüstgerely pályázatának díjait.

A képzőművészeti alkotások közül *Scholz Erik* Munkácsy-díjas festőművész nyerte el az I. díjat a *Labdarúgás* című olajfestményéért. A sportfilm-kategóriában *Timár István* rendező, *Széplaki Gyula* operatőr által készített *Mexikó 68* című színes kisfilm lett a győztes. Az irodalmi művek közül *Kahlich—Gy. Papp—Subert Olimpiai játékok 1896—1968* című könyvet találta a legérdemesebbnek a zsüri.

Az Ezüstgerely-díjat, oklevelet és tiszteletdíjakat *dr. Szatmári István*, az MTS elnökhelyettese adta át a győzteseknek.

A pályázatra érkezett legkiválóbb alkotásokat május 17-ig kiállításon mutatják be az érdeklődőknek a Magyar Néphadsereg Központi Klubjának kiállítási termében.

18-ig.

Panorámás Opel Caraván 62 ezerért eladó. Velence, Szabolcsi út Árok utca sarok, Metzger.

Motorcsónak, speciális építésű, 4 személyes, oldalmotortest 8000 Ft eladó. Telefon: 114—704.

Vennék 50 kcm-es kismotorkerékpárt jó állapotban, készpénzért. — Ajánlatokat: 313—671-es telefonon de.: 8—12-ig.

Budapest XIV., Buzogány utca 8. sz. alatt épülő társasházban két nagyméretű garage eladó. Érdeklődni: Szűcsné, 155—610/187 telefonszámon 8—3-ig.

Volkswagen 1200-as jó állapotban eladó. Sáron Antal, Pilisborosjenő, Fodrász.

Skoda 1102-es üzemképes olcsón eladó. Dezső József, Velence, Ujtelep.

Skoda Octavia Super

6.
15

Ali
var
ban
szív
—6

Sin
szak
mot
Zóly

10/1
V
207
badú

Mág
BD — VD típ. 69 000 sz.-tól jótállási idejét 18 hónapra — BT és VT városi gáz típ. 24 hónapra emeltem fel. NA 1,5—100-ig KLF méretben NNY 0—40 att. KLF fokozatban, légnemű, folyadék, olaj közegekre. Dobolyi Lajos, Bp. XX., Turner K. u. 9. Tel.: 478—446.

a XIX. kerületben, Kossuth térhez közel, iroda céljára. „KÖZÜLET" jeligére a kiadóba.

Közület részére belterületi vagy ahhoz közelső 80—100 m² alapterületű, földszinti, esetleg első-emeleti

CSE

István-parknál
szobás, komfo
közp. fűtéses,
jövedelmező h
ségem elcser
sonló lakásra
nem kell. K
seknek igen
lefon: 294—0

Szétköltözők,
leválasztható
vagy négyszo
kérek. Ádok

HERNÁDI GYULA: SCHOLZ ERIK

A drámafestő

Cleve Backster amerikai kutató, laboratóriumában, 1966-ban polygrafot, azaz hazugságvizsgáló gépet kapcsolt egy filodendron levelére.

A polygraf működésének az a lényege, hogy embernél rögzíti a vérnyomás, a pulzus, a légzésfrekvencia, és főleg a bőr elektromos ellenállásának változását, és ezzel lényegében mérhetővé teszi az úgynevezett pszichogalvanikus reflexeket, tehát az érzelmi, emócionális reakciókat.

Backster vizet adott a filodendronnak, a polygraf mutatója emócionális reakciót jelzett, kitért az elégedettség, az öröm irányába, aztán később meggyújtotta a növény egyik levelét, mire a filodendron elájult a rémülettől, a fájdalomtól.

Nem folytatom tovább a kísérletek leírását, ennyit is csak azért mondtam el róluk itt és most, hogy szinte természettudományos érvényű megoldáskulcsot adjak Scholz Erik festészetéhez.

Backsterék azt igyekeznek bebizonyítani, hogy az élőlények, egészen lefelé a sejtfokozatig sajátos, érzéken kívüli érzékelőképességgel rendelkeznek; ősi, elementáris, úgynevezett „primary perception" kapcsolja őket a lét végtelen variációsorú családjához, családjába.

Scholz Erik csendéleteinek festésekor nem elégszik meg a növényi lét érzelmi struktúráinak újrateremtésével; az ő virágai, levelei, növényi szárai emberi gyönyör- és gyötrelemmotívumok potenciális harcmezeje, melynek véres ütközeteit a nézőt, a műélvező szeme — ez az érzékeny polygraf — rajzolja, festi vissza a küszködő újraalkotás örömével és szomorúságával a tudat, a tudatalatti élő vásznaira.

Scholz drámaíró, illetőleg drámafestő.

Vázáiból elindul a színek, a festékek önmozgásának mágikus izgalma, és a rajz, a száraz, célratörő vonalvezetés racionális geometrikuma, hogy aztán robbanásszerű egyesülésük katartikus pillanataiban valami egészen újat, egészen lényegeset tudjunk meg a világról, önmagunkról.

A formák ütköztetésének újszerű dramaturgiája van jelen ezeken a képeken, mely új dramaturgia felhasználva a növényi lét mellé rendelhető új térképezési és színkezelési elemeket, új dimenzióba fordítja, emeli át a legelemibb, legősibb művészi élményt, az emberi csodálkozást.

Érdekes módon Scholz képeit nézve, elsősorban nem a virágok sorsa, hanem az ember virágsorsa válik az önismeret fájdalmas, ugyanakkor a véges létet a formateremtés információcsodájával meghaladni, átjátszani tudó aktus megváltó örömű tárgyává.

A filozófiák száraz, fárasztó járatai helyett itt a közvetlen átélés egyszerűségében vesszük tudomásul a világ egységét, a tartalom és a forma, a szervetlen anyag és a biológiai létfokozatok, a véges és a végtelen együttrezgésének, szépségének oksági pályáit, véletlent magukhoz szorító csodáit.

Amikor Scholz embert fest, mindig megkérdezi a virágokat, mekkorára nőhetnek ezek az emberek. A virágok válasza mindig egyértelmű kérdés; azt kérdezik, mekkorára nőhetnek az emberek mellett a virágok.

És a festő kérdezve válaszol.

Az emberek élő vázák, melyekből virágok indulnak az ég felé, és a virágok a lét lélegző, színes edényei, melyekben emberek ölelik át egymást, ha szeretnek és bújnak meg, ha fáradtak, ha üldözik őket.

Lehet, hogy Scholz festészetét sokan pánbiológiainak mondanák. Szerintem ez a festészet pánmaterialista, s ennek következtében pánhumanista.

Világa úgy emberközpontú, hogy közben minden létező szabadságát tiszteletben tartja.

A szépség a szabadság koncentrált, formaarcú jelenléte.

Scholz Erik festészete szabad festészet.

Ezért szép.

Elhangzott Scholz Erik festőművész kiállításának megnyitóján.

ÉLET ÉS IRODALOM Bp. 12
1976. márc. 20.
XX. évf. 12. sz. 12. lap.

hasonlít a tiedre, Kamondi viszont rezerváltabb, ő okosan nevet és hamiskásan, ironikusan bólogat. „Megjárod egyszer, Csurka, ezzel a pimaszkodással." Melyiktök mondja ezt? Most már mindegy, egyazon oldalról jön a hang. Onnan. Cudar egy ügy, az ember zsebében kinyílik a bicska, hej, a szentségit! Megőrültetek? Lacik, Pista, hát nem szégyellitek magatokat? Elment a józan eszetek?

Tudom, persze, te nem úgy, te természetessel. Te nem az expresszre szálltál jó tizenöt évvel ezelőtt, Te a személyre ültél fel, a személyre, amelyik lassan, megállásokkal, elakadásokkal viszi az utasát e felé a cél felé, de odaviszi. Amióta felszálltál, Pista bátyám erre a személyvonatra, azóta kérdezgetjük mi egymást, annak az egykori kis falkának a tagjai: „mi van Szabó Pistával?" Hol az egyik, hol a másik tudott rólad valamit. A lényeget valamennyien tudtuk: utazol, távolodsz. Most már nem hangzik föl többet a kérdés: „mi van Szabó Pistával?" Mindannyian tudjuk a választ: megérkeztél.

A közlemény, még a baráti is hajlamos rá, hogy az efféle méregvonatra való felszállásokat és utazásokat elítélje. Hibáztatni az utazót és finnyásan bevonni a zsebkendőt tartó, integető kezet. Persze, hogy nem ez a helyes válasz a kihívásokra; persze, hogy másként is szembe lehet köpni a sorsot; persze, hogy férfiasabb kapával-kaszával a kézben a mezőről nézni ezt a döcögő szerelvényt, persze, persze, persze! De, sokszor egy ilyen szánnivaló példa... Amelyiktől még a tudatosság és az elszántság is elvitatható.

Nyugodtan fekhetsz, Pista bátyám! Míg én élek, ezt az elszántságot és tudatosságot nem veszik el Tőled!

Legutóbbi találkozásunkon az Ob menti véreinkről, az obi ugorokról beszéltél, az obi ugor vadászról, a férfiról, aki két álló napig is képes egyhelyben, mozdulatlanul állni, célra tartott fegyverrel (én bizony már meg nem mondom, hogy íjjal-e vagy puskával...), várva a vad felVálasztott és megjelölt ember voltál te, Pista mindig is. Még azt is megkockáztatom, gonoszul és tudatos kegyetlenséggel szemelt ki Téged a végzet erre az egyszeri példa-útra. Mert nem láthatok mást, csak fensőbbséges kegyetlenséget abban, hogy azon a kis hegyen, azon a kis údvaron, így torkon ragadjon a sors egy apró termetű parasztfiút: írj! És felkapja, felragadja, s amíg a szerencsétlen ember repül és repülés közben a levegőben készül és tanul és megpróbálja madártávlatból nézni a tájat, amelyikből vétetett, ugyanaz az erő, amelyik felragadta, letarolja alatta a tájat. Hová essen vissza a feldobott kő?

Elragadott a gyászhév. Valljuk be férfiasan Pista, hogy nincs ez a táj letarolva. Csak átalakult, mint annyi más minden ezen a világon. Tudtad ezt te is. Láttad és beláttad. Mégis, időnként könnyebb volt a letaroltság miatt búsongani. Mennyit busongtunk, mennyi bort megittunk! Pedig Te csak azért rajzoltad meg, építtetted fel már akkor azt a régit, azt az egyszervoltat, hogy jó mintája legyen az újnak. Példának szántad, főleg erkölcsiekben. A te Cserszegtomajodat, amely voltaképp már akkor sem létezett, amikor te kirepültél belőle. Amely talán soha nem is létezett. Csak most létezik, a Te lapjaidon. S itt örökre.

Változik a világ, sokasodnak a szempontok és a tragédiák. A földobott kő szimbólumában eddig csak a nehézkedési erő képviselte a tragikumot, a kő tehetetlensége, hogy vissza kell hullnia. Egy ilyen mély, egységes magyar tehetség vesztén kell ráébbennie az embernek, hogy van már ennél nagyobb tragédia is: amikor a földobott kőnek már visszaesnie sincs hová, illetve, amikor a földobott ember kőtudatában kijegecesedik a tévészme, hogy nincs hová visszaesnie.

Ez nem siratnivaló hullás, ez iszonyatos hullás. Állok, iszonyodom sorsomba látva, sorsunkba látva. Csönd van. Úr és csönd és hullás. Ordítok: Pista! Pista!

Ő meg csak hullik.

Csurka István

SCHOLZ ERIK

TV 1

5.45 Jó reggelt, Magyarország!
5.47 Falutévé
6.00 A reggel
8.30 Házi gondozás, ápolás. Távtanulási sorozat
8.50 Paletták
9.20 Képújság
16.34 Napi műsorajánlat
16.35 Szlovák nyelvű nemzetiségi magazin
17.00 Képújság
17.05 Szextetthely. Francia tévéfilmsorozat 12. Francishoz végrehajtó várható, mert nem fizette ki a havi részleteket. Barátnője megtévesztő trükköket eszel ki, hogy ne hajtsák végre a bútorok lefoglalását…
17.30 Szószóló. Emberi jogi figyelő
18.00 Közlemények, előzetesek
18.05 Pénzvilág
18.15 Gyereksarok. Terepjáró. Ismeretterjesztő műsor gyerekeknek. Esti mese. Magyar népmesék. Magyar rajzfilmsorozat
18.45 Merlin Színészképző Műhely
19.15 Ez történt akkor…
19.25 Reklám
19.30 Híradó
20.00 Műsorismertetés, reklám
20.05 Telesport
20.10 Reklám, közlemények, előzetesek
20.20 Metropolis játékok
20.55 A Guldenburgok öröksége. NSZK tévéfilmsorozat XIII/8. Az előző rész tartalmából: Sascha visszamegy Oxfordba tanulni. Nane Bécsben van a nagyapjánál, aki mindenben támogatja, és ragaszkodik ahhoz, hogy unokája befejezze iskoláit. Kitty hazajön a kórházból. Thomas megtudja, hogy kocsiját szándékosan rongálták meg. Sógorát gyanúsítja és – mivel Evelynnek pénzre van szüksége – elárulja neki Altdorfot. Thomas egy hamis telefonhívással megtéveszti a magánnyomozót, aki az államrrel Lauritzenhez rohan. Baskurin Párizsban vendégszerepel.
21.40 Reklám
21.45 Vállalkozót keresünk! Vetélkedőműsor
22.45 Kultúr-Révész. Művészeti sorozat
23.25 Késő esti Híradó
23.30 BBC-híradó

TV 2

Jó reggelt!
6.00–9.00 Napkelte
10.00–13.00 Parlamenti Napló
14.00 Parlamenti Napló

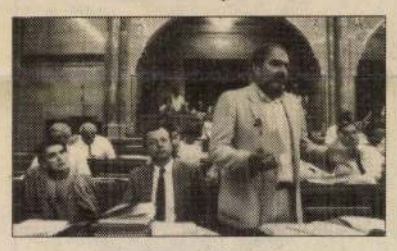

Kellemes délutánt!
Műsorvezető:
Kudlik Júlia és Dömsödi Gábor
16.20 Hírek – Műsorelőzetes – Időjárás
16.30 Ötről hatra
17.30 Kérdezz! Felelek. Egri János műsora
17.45 Gyerekeknek. Atomhangya. Amerikai rajzfilmsorozat
18.15 Telesport
Jó estét!
Műsorvezető: Kertész Zsuzsa
18.35 Műsorelőzetes
18.40 Esti egyenleg
19.05 A vallecasi trafikosnő. Spanyol tévéfilm. A komédia egy spanyolországi kisvárosbeli trafikrablásról szól. A bűntettet egy középkorú és egy fiatalabb férfi követte el. A rablás elszenvedői, a trafik tulajdonosnője és unokahúga azonban, ahelyett hogy rendőrért kiáltottak volna, összebarátkoztak támadóikkal…
20.55 Kameraszínház
21.20 Savaria táncverseny '91 II.
22.00 Híradó
22.25 Sztálintól Gorbacsovig. Angol dokumentumfilm
23.20 Napzárta

FALUTÉVÉ

Szerda reggel ismét kukorékol a kakas 5.47-kor a Tv 1-en. A műsorból: népi csíziók több tételben, vidékközpontú lapszemle, a faluvilág hírei, mindennapi agrárújdonságok.
A tervezett témák:
– Békés mezőgazdasága átalakul.
– Különleges almatermesztés.
– A Parasztszövetség jelene.
– A közép-európai üzleti találkozóról.
– A Kakas hálózat híreiből.
– Alfonz-köszöntő.
Műsorvezető: Zala Simon Tibor
Szerkesztő: Zala Simon Tibor
Majd meglátják!
Ársegély a Kakastól. Telefon: 153-3000/1265
Falu Tv Sajtóiroda

a reggel

reggel

Holnap reggel 6.00 és 8.30 között a Tv 1-en nézze **„a reggelt"**!
A tervezett tartalomból:
– Vélemények a gyávaságról.
– Lehet-e fogyni önmegtartóztatás nélkül?
– Munka nélküli pedagógusok.
– Hostessek lázadása.
– Halottak napja előtt.
– Az utcai segélyszolgálatról.
Továbbá hazai és külföldi hírekkel, időjárás-jelentéssel, sporttudósításokkal, közlekedési információkkal, gazdasági mérleggel, kulturális ajánlattal, mesével és sok zenével várja Önt a képernyő elé a Tv 1-en „a reggel"!
A műsor telefonszáma: 112-9415
Főszerkesztő: Sárközy Erika
Szerkesztő: Dékány István
Műsorvezető:
Albert Györgyi és Bárdos András

NAPKELTE

Holnap 6.00-9.00 között ismét **Napkelte** a Tv 2 csatornáján hírekkel, vallási rovattal, kulturális magazinnal, sporttal, külföldi jelentésekkel és telefonos játékokkal.

Tervezett témák:
– Iskola Galéria.
– Vavian Fable, a könyvmilliomos.
– Színre lép a Mercedes.
– Demjén klubja.
– Maccabi Sportegyesület.
– Vizes percek.
– Hajléktalan lakástulajdonos.
– Új AIDS-gyógyszer.
– Orion-sztori.
– Kérdezzék Önök a kárpótlásról: Sepsey Tamás államtitkárt.

A Nap Tv Kft. műsora.
Producer: Gyárfás Tamás, műsorvezető: Juszt László, felelős szerkesztő: Király Zoltán, főszerkesztő: dr. Székely Ferenc.
A Napkelte hívható: a 272-8811 és a 272-8812-es telefonszámokon.

MŰHOLD

ZENE

6.10 SUP Egyveleg
7.00 MTV Clipvekker
7.10 SUP Egyveleg
9.10 SUP Egyveleg
10.00 MTV Paul King clipműsora
10.30 SUP Egyveleg
12.00 SUP Egyveleg
13.00 MTV Délutáni egyveleg
14.00 SUP Egyveleg – felrázva!
14.30 ST3 Disco '71
14.45 OR1 A holnap mesterei
14.55 OR1 A legszebb gyermekdalok
15.00 SUP Körözve
15.15 ST3 Status Quo-koncert
16.00 MTV Nagy slágerek
16.00 SUP Hullámhosszon
17.45 MTV Egytől 3
18.00 MTV A legfontosabb clipek
19.00 MTV Yo!
19.30 MTV Hívja az MTV-t!
20.00 MTV Ray Cokes clipműsora
20.15 ST1 Szív küldi szívnek szívesen

Fotó: AKPA

22.00 MTV Nagy slágerek
23.45 MTV Egytől 3
0.00 MTV Kristiane Backer clipműsora
0.30 SUP Egyveleg – felrázva!
1.30 SUP Egyveleg
3.00 MTV Videósok éjszakája

GYEREK

7.55 PR7 Trick 7. Rajzfilmshow
14.00 ST1 Rendőrakadémia. Rajzfilmsorozat
14.45 PR7 Trick 7. Rajzfilmshow
15.05 OR1 An-tan-ténusz
18.00 PR7 Trick 7. Rajzfilmshow. Barátok az űrben, Dr. Dolittle, Betty Boop, Mexikó leggyorsabb egere

VEGYES

5.20 PR7 Pro 7 Híradó
5.30 RTL CBS-híradó
6.00 RTL Az RTL reggeli magazinja
6.00 ST1 Jó reggelt a SAT 1-gyel!
6.00 SUP CNBC pénzügyi hírek
7.00 SUP Napkezdet
8.30 RTL A vásárlók magazinja
8.30 ST1 Hírek, időjárás
8.55 RTL Hírek
9.00 OR1 Tv-híradó
9.00 ST1 Hírek, időjárás
9.00 ST3 Osztrák tv-híradó
9.00 SUP Hírek
9.00 TV5 Hírek
9.05 OR1 Jog a szerelemhez
9.05 ST3 Teletext
9.05 TV5 Francia nyelvlecke
9.30 OR1 Mesék a londoni Towerből
9.30 TV5 Kulturális erőleves
9.50 ST1 Tévébolt
10.00 OR1 Iskolatévé
10.00 SUP Győzelem Morris Cerullóval
10.05 ST1 Hírek, időjárás
10.45 TV5 Viva
11.00 RTL A vásárlók magazinja
11.30 TV5 Hírek
11.35 TV5 A One World Channel műsorából
11.50 SUP Zenei hírek
11.55 OR1 A természet birodalmában
12.05 ST1 Szerencsekerék
12.45 ST1 Tévétőzsde
13.00 OR1 Tv-híradó
13.00 RTL Hírek
13.00 ST3 Osztrák tv-híradó
13.10 OR1 Mi – aktívak
13.10 ST3 Teletext
13.30 SUP Túlélés
13.35 ST1 Bingo
14.50 SUP Zenei hírek
15.00 OR1 Te meg én
15.35 ST1 Tévébolt
15.45 ST3 Anyák
15.47 RTL Hírek
15.55 OR1 Környezet-detektívek
16.05 OR1 Ebba és Didrik. Svéd ifjúsági sorozat
16.05 TV5 Hírek
16.15 TV5 Helyzetkép
16.30 OR1 Mini műterem
16.40 RTL Kockázatos!
16.45 ST1 Lottó
16.45 ST3 Falco – Napjaink hősei
17.00 MTV Coca-Cola-híradó
17.00 OR1 Mini tv-híradó
17.00 PR7 Pro 7 Híradó
17.10 OR1 Wurlitzer
17.10 RTL Játékshow
17.15 MTV Új mozifilmekből
17.15 ST3 Műsorismertetés
17.15 TV5 Jó napot, jó étvágyat!
17.20 ST3 Mini tv-híradó
17.30 MTV MTV-hírcsokor
17.30 ST3 Halló Rolf!
17.40 ST1 Hírek, időjárás
17.40 TV5 Kim és Clip
17.45 RTL Csillagtallér
17.50 SUP Zenei hírek
17.55 RTL Hírek
17.55 TV5 Francia nyelvlecke
18.00 OR1 Tv-híradó
18.00 ST3 Képek Ausztriából
18.05 OR1 Mi – piac
18.10 TV5 Szójáték
18.15 ST1 Bingo
18.30 TV5 Hírek, időjárás, hirdetések
18.45 RTL Híradó
18.45 ST1 Jó estét, Németország!
18.50 TV5 Pillantás
19.00 ST3 Ma A ZDF híradója
19.00 TV5 Vadászati és halászati magazin
19.20 ST1 Szerencsekerék
19.22 ST3 3 SAT-stúdió
19.30 OR1 Tv-híradó
19.30 SUP Belső kiadvány
19.30 TV5 Svájci tv-híradó élőben
19.50 PR7 Hollywoodban körös-körül
19.53 OR1 Időjárás-jelentés
20.00 PR7 Pro 7 Híradó
20.00 TV5 Rendkívüli tudósító
20.05 ST1 Időjárási körkép
20.15 OR1 Univerzum
20.15 ST3 Külföld
21.00 ST3 Sas és oroszlán
21.00 SUP A tudomány megmutatja
21.00 TV5 Francia tv-híradó, időjárás
21.07 OR1 Oldalpillantások
21.10 ST1 Hírek, időjárás
21.30 SUP Kelet-európai jelentés
21.45 ST3 Az osztrák tv kulturális hírei
21.55 RTL Vigyázat, robban!
22.00 ST3 Osztrák tv-híradó
22.00 SUP BBC-hírek, időjárás-jelentés
22.25 ST3 Osztrák tv-híradó da capo
22.30 ST3 Klub 2
22.30 SUP Tőzsdeszemle az USA-ból
23.00 MTV Coca-Cola-híradó
23.00 TV5 Francia tv-híradó (Soir 3)
23.05 ST1 Tv-tükör – riportműsor
23.15 MTV Új mozifilmekből
23.20 TV5 Te jó ég, ma kedd van!
23.30 MTV MTV-hírcsokor
23.35 ST1 Hírek, sporthírek, időjárás
23.40 PR7 Kabaré és szatíra Thomas Freitaggal
23.50 RTL Hírek, időjárás-jelentés
0.25 SUP Zenei hírek
0.35 ST1 Bonanza
0.50 OR1 Tv-híradó
1.20 PR7 Pro 7 Híradó
1.25 ST1 Műsorelőzetes
1.35 ST1 SAT 1 képújság műsorkezdésig

SPORT

12.00 ESP Párizsi tenisztorna
12.05 OR1 Hétfői sport
18.00 ESP Európai labdarúgó-gólparádé

Fotó: AKPA

19.00 ESP Téli előolimpiai verseny
19.30 ESP Eurosport News
20.00 ESP Párizsi tenisztorna
20.00 OR1 Sporthírek
20.00 SUP Sportmagazin
21.51 ST3 Sporthírek
23.30 ESP Birkózás
0.30 ESP Eurosport News

FILM

6.20 PR7 Richmond Hill. Ausztrál akciófilm-sorozat
7.05 PR7 Ezer mérföld por. Amerikai westernsorozat
8.35 ST1 Szomszédok
8.40 PR7 Automan – a szuperdetektív. Amerikai fantáziasorozat
9.00 RTL Út a mennyországba. Családsorozat
9.05 ST1 Közkórház
9.35 PR7 Shane. Amerikai westernsorozat
9.45 RTL Gazdagok és szépek. Családsorozat 335.
10.10 RTL Versenyfutás a halállal. Kalandfilmsorozat
10.10 ST1 Honvágy utánad, én zöld völgyem. Osztrák film
10.30 OR1 Valakit megöltek. Amerikai film
10.35 PR7 Ezer mérföld por. Amerikai westernsorozat
11.25 PR7 Káosz a tizedik hatványon. Amerikai vígjátéksorozat
11.30 RTL A vadrózsa. Teleregény 60.
11.50 PR7 Harry csodálatos büntetőbírósága. Amerikai vígjátékshow
12.10 RTL Alias Smith és Jones. Westernsorozat
12.15 PR7 Egy Colt minden esetre. Amerikai akciófilm-sorozat
13.05 PR7 A világ legőrültebb autója. Svájci vígjáték
13.05 RTL Egy apával több. Családsorozat 5.
13.30 RTL A kaliforniai klán. Családsorozat 659.
13.35 OR1 Szeretjük Kate-et. Vígjátéksorozat
14.00 OR1 A Waltonok. Vígjátéksorozat
14.20 RTL A springfieldiek története. Családsorozat 1342.
14.25 ST1 Közkórház. Családsorozat
15.05 RTL A farkasok klánja. Teleregény
15.10 ST1 Szomszédok. Családsorozat
15.40 PR7 A delfinek titkai. Ausztrál családsorozat
15.50 RTL CHIPs. Krimisorozat
15.50 ST1 Bonanza. Westernsorozat
16.35 PR7 Káosz a tizedik hatványon. Amerikai vígjátéksorozat
17.10 PR7 Tenisz, ütők, stukkerek. Amerikai krimiparódia
17.45 ST1 Az Addams család. Humoros horrorsorozat
18.00 RTL A vadrózsa
18.00 SUP Családregény
18.30 OR1 Négyöklű trió. Akciófilm-sorozat
18.30 SUP Wyatt Earp. Westernsorozat
19.00 SUP Családregény
19.15 RTL Knight Rider Akciófilmsorozat
19.30 ST3 Robin Hood. Angol filmsorozat
20.15 PR7 Willi majd csak elringatja a gyereket. Német vígjáték. A tönkrement futballegyesületet csak főnökének lelkesedése meg a dél-amerikai nagynéni pénze tartja fenn. A néni ugyan a klubfőnök lányainak kiházasítására küldi a pénzt, de apjuk azt a csapat adósságainak fedezésére fordítja. A harmadik lány „esküvőjére" – bár az első kettő is csak látszólag történt meg – bejelenti érkezését a nagynéni.
20.15 RTL Twin Peaks. Amerikai sorozat. Cooper ellen valaki merényletet hajt végre. Öntudatlanul fekszik a földön, és víziói vannak…
21.15 OR1 Kötélpálya a halálba. Amerikai film. A gépteremben történt robbanás következtében szédítő magasságban megreked a kötélpálya völgymenetnek tartó kabinja. Mivel a hiba elhárítása sok időt vesz igénybe, egy helikopter próbálja kimenteni a benne rekedt utasokat. A vihar azonban arra kényszeríti a pilótát, hogy felhagyjon a mentőakcióval.
21.15 ST1 Robin és Marian. Amerikai játékfilm. Robin Hood és hűséges társa, Little John 20 év múltán visszatér Angliába, legendás csataik színhelyére. Lady Marian időközben apáca lett. A hajthatatlan nottinghami seriff új összecsapásokra hívja ki Robin Hoodot.

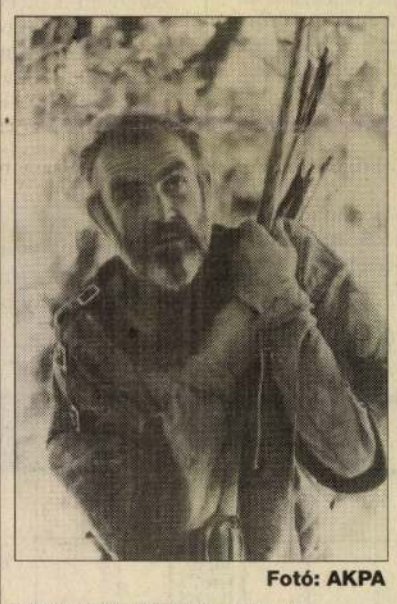

Fotó: AKPA

21.30 TV5 Szent Márton kabátja. Francia tv-krimi. Mi a teendő, ha a pókeren elveszített házat akarjuk visszaszerezni? Hogyan lehet összeegyeztetni az álmot a forradalommal?
22.05 PR7 Fandango. Amerikai vígjáték. Öt amerikai végzős egyetemista utoljára nagy murit akar csapni, mert a vietnami háborúba szóló behívó már a zsebükben van. Egy hippivel kerülnek össze, aki fura ejtőernyős-iskolát vezet…
22.25 OR1 A fekete szűz. Svájci film. A parasztlányok nem akarnak falun maradni. A fiatal gazdálkodók ezért arra kényszerülnek, hogy a harmadik világból hozassanak maguknak színes bőrű feleséget.
22.45 SUP A Triffidek napja Angol film. Idegen meteor csapódik a Földbe, s olyan élőlények spóráit szórja szét, amelyekből idővel emberevő növényzet fejlődik ki. Egyetlen ember akad, aki felveszi velük a harcot…
22.55 RTL Sztárügyvédek, trükkök és perek. Ügyvédsorozat
23.45 ST1 Menekülőben. Akciófilm-sorozat
0.00 RTL Zoltán, Drakula vérebe. Amerikai horrorfilm. Zoltannak hívták Drakula kutyáját. A román hadsereg egyik katonája véletlenül felnyit egy koporsót, kihúzza a kutyából a nyílvesszőt, és az állat feléled…
0.05 OR1 MacGyver. Kalandfilm-sorozat
0.25 PR7 Kobra, vegye át! Amerikai krimisorozat
1.30 PR7 A pampák elátkozottai. Spanyol–argentin–amerikai kalandfilm
1.30 RTL Ha ez a férfi meghal. Amerikai krimisorozat
3.05 PR7 Valószínűtlen történetek. Amerikai rémfilmsorozat
3.40 PR7 Keringő Amerikával. Amerikai zenés film

LAÁR SZIKORA NAPI HOROSZKÓPJA

Mottó: „A csillagok nem determinálnak, hanem hajlamosítanak…"

Ezen a napon napközben igen kedvezően alakulhatnak dolgaid. Otthoni, családi területen pozitív fejlemények felbukkanása várható, de munkáddal összefüggő öröm is érhet. Anyagi szempontból is szerencsés az állás. Vagy munkádból fakadóan, vagy házastársad, partnered révén lehet részed pénzzel összefüggő kellemes fordulatokban. Kedvező hírek is érkezhetnek többféle vonatkozásban. Este viszont bosszantó akadályokkal találkozhatsz.

Ma szerencséd lehet írásokkal, levelekkel kapcsolatban. Magánéleteddel összefüggő örömökre is számíthatsz, és partnereddel vagy házastársaddal alakulhatnak jól az ügyeid. Egy fölmerülő problémát sikerrel tisztázhatsz valakivel, és napi ügyeidben sem lehet okod a panaszra. Az esti órákban viszont jövődděl vagy hivatásoddal kapcsolatos bosszúságaid adódhatnak. Úgy találhatod, valaki akadályokat gördít az utadba.

Ez az időszak nagyon alkalmas lehet arra, hogy olyan dolgokat, amelyeket elképzeltél, most bepótolj. Biztos vannak rossz érzéseid mulasztásaid miatt, ezeket most eloszlathatod. Munkáidban, feladataid elvégzésében eredményes lehetsz. Anyagi szempontból sem előnytelen a helyzet. Lehet, hogy épp most kapod meg járandóságodat, de új lehetőségek is bejelentkezhetnek. Estefelé viszont vigyázz a közlekedésben.

Ma eredményes, erőteljes lehetsz, kedvező események megjelenése várható magánéleteddel és egyéb emberi kapcsolataiddal összefüggésben. Egy kellemes találkozásban lehet részed, írásokkal, levelekkel kapcsolatos sikereid adódhatnak, és új dolgok indítására is alkalmas a helyzet. Szerelmi téren egy fontos dolog tisztázódhat számodra. Este viszont anyagi aggályaid támadhatnak.

Ezen a napon alkalmas a helyzet arra, hogy magadban átgondold, mi az, amit változtatnod kell a jövőben. Mennyire vagy szabad, és mennyire befolyásolnak téged körülményeid. Otthonnal, családdal kapcsolatban rájöhetsz fontos dolgokra, anyagi szempontból is eredményes lehetsz. Az este folyamán viszont feszültségeid támadhatnak partnereddel, úgy találhatod, hogy valaki akadályoz a kibontakozásban.

A mai napon sok segítő erő jelenlétét tapasztalhatod meg. Személyiségedet pozitívan érintő változások következhetnek be, amelyek érzelmi életedre és gondolkodásod alakulására is építően hatnak. Emberi kapcsolataiddal összefüggésben jöhetsz rá valamire, de napi ügyeid intézésében is eredményes lehetsz. Az esti órákban viszont talán több dolgod akad, mint szeretnéd, és a kedved is elmehet az egésztől.

Jövőd, hivatásod kérdéseivel kapcsolatos pozitív események történhetnek a mai nap folyamán. Anyagi természetű jó híreket is kaphatsz, és új, bíztató lehetőségek felbukkanása is várható. Belső lelki életedben harmonikus érzelmi állapotokra számíthatsz, és személyiséged építően befolyásoló fordulatok jelentkezhetnek. Az esti órákban viszont magánéletedben találkozhatsz hátráltató erőkkel, és barátaiddal is nézeteltéréseid lehetnek.

Ma igen kedvezően alakulhatnak dolgaid. Személyiségedet közelről érintő fejleményekkel találkozhatsz. Új lehetőségeid adódhatnak, távlati terveiddel, fontos dolgaiddal összefüggő kellemes fordulat várható. Barátaid is előállhatnak jó ötletekkel és partnered révén is öröm érhet. Estefelé viszont hivatásodat, jövődet érintő változás következhet be, amely bosszúságokat okozhat neked.

Ezen a napon megint kellemes fejleményekkel találkozhatsz. A tegnapihoz hasonló módon érzelmi szempontból sikeres lehetsz. Jövőddel és hivatásoddal összefüggő kedvező fordulatok bekövetkezése várható. Barátaid is segíthetnek valamit dolgaidban, vagy olyan érzéseid támadhatnak, valaki támogat, hogy elgördíts egy akadályt az utadból. Partnereddel kapcsolatos problémáidat is megoldhatod magadban. Este viszont légy óvatos a közlekedésben.

Ma partnereddel, házastársaddal összefüggő pozitív fordulatok jelentkezhetnek be. A külvilág is szolgálhat kellemes meglepetésekkel. Ha volna valamilyen hivatalos ügyed, ezen a napon könnyebben elintézheted, mint máskor. Most valószínűleg a külső segítség sem marad el. Fontos célkitűzéseid területén kedvező erők megjelenése várható. Magánéletedben is bekövetkezhet egy kellemes esemény. Este azonban anyagi bosszúság érhet.

Ez a nap is a munkák jegyében telhet el számodra. Feladataid elvégzésében sikeres lehetsz, és úgy találhatod, ezúttal nincs is más dolgod, minthogy kötelezettségeid letudd. Jövődet érintő pozitív fordulatok jelentkezhetnek be. Hivatásod területén most elérheted azt, amit akarsz. Benned magadban is tisztázódhat, pontosan mik is céljaid. Este viszont partnereddel kapcsolatos bosszúság érhet.

Ezen a napon a tegnapihoz hasonló kedvező hatások felbukkanására számíthatsz. Magánéletedben és alkotó, kreatív törekvéseidben jelentkezhetnek pozitív események. Szerelmi sikereid adódhatnak, és valami új dologba is belefoghatsz. Partnered örömet okozhat neked, és valami tisztázódhat benned emberi kapcsolataiddal összefüggésben is. Az esti órákban hangulatod kissé elromolhat.

Erzsébet-díj '91 jelöltje
Eszenyi Enikő

…ibolondító „végzet asszonya"
…ár Ferenc: Játék a kastélyban
…í vígjátékában, Lady Anna, a
…ildözött hercegné *Shakespeare*
…ichárdjában, pajkos szubrett a
…e Péter című *Eisemann*-ope-
…n, csvódó szerelmes *Dario*
…*emi:* Hajnalban, délben, este
…játékában, és legújabban Ro-
… az Ahogy tetszikben. Szinte
… este színpadon van.

…gy bírja?

…hezen… El is határoztam,
…ost legalább egy fél évig
…ázon belüli repertoárdara-
…épek fel. Fizikailag is elfá-
…Tudja, hogy milyen sok-
… fel-le rohangálni a Pesti
…lépcsőin, az öltöző és a
…között? De az igazi ok:
… képtelen vagyok bármit
…ni magamból, ami előre-
… amellyel meg tudnék fe-
…jabb „elvárásoknak", ki-
… Rosalinda után.

…detlen önmagával?

… erről van szó. Bár tény,
… nehéz szerepet még so-
…m. Ehhez képest rövid
…baidőszak, és bár túl va-
…r a premieren, úgy ér-
… még mindig nem va-
…zen a figurával. Volna
…ene még csiszolni rajta!
…osalinda egészen különle-
…! A színésznők Hamletje!
…talmas kihívás és lehető-
…y csak egyszer adódik a
…rzem is, hogy valami lezá-
…e, és valami egészen más,
…tlen kezdődik utána! A
… a bemutató óta másként
…lágot.

…lmúlt évadban nagy siker-rel mutatkozott be rendezőként az Asbóth utcai Kamara Színházban. Lesz folytatás?

– Valószínűleg csak a jövő évadban. A West Side Storyt szeretném rendezni a Vígszínházban. Már ki van tűzve a bemutató napja: 1992. október 12., elkészült a szereposztás, sőt a tánc- és énekpróbáknak is el kellett volna kezdődniük, de mostanáig nem oldódtak meg a jogdíjjal kapcsolatos problémák, így „áll" a produkció.

– Ez a kilencedik évadja a Vígszínházban. Úgy alakult-e a pályafutása, ahogy – kilépve a főiskola kapuján – megálmodta, elképzelte?

– Sokáig azt hittem, hogy többé-kevésbé sima úton haladok előre. Mostanában kezdek félni!

– Mitől?

– Attól, hogy mind nehezebben birkózom meg az új feladatokkal! Roppant keservesen, kínlódva készültem fel Rosalinda megformálására, naponta meg kellett harcolnom önmagammal. Nyomott az érzés, hogy egyre többet várnak tőlem, és ami még fontosabb: én – önmagamtól! Ezért is kell ez a pár hónapos kikapcsolódás, belső rendteremtés.

– Hogyan lazít, mivel oldódik fel az Ahogy tetszik kimerítő előadásai után?

– Mosakodással! A szerep szerint ugyanis kulimásszal kell bemázolnom magam, és nem is hiszi, hogy milyen sokáig tart, amíg lesikálom a bőrömről a festéket…

– Újabb filmszerepek?

– Valószínűleg november közepén mutatják be a Halálutak és angyalok című, amelyet az első filmes Kamondy László rendezett. Már csak az utószinkron van hátra Gárdos Péter A skorpió megeszi az ikreket című új filmjének munkálatiból. Mindkettőben a főszerepet alakítom. Az egyikben amolyan furcsa fiatal lányt, a másikban még furcsább fiatalasszonyt.

– További tervek?

– Vannak! Méghozzá nem is hétköznapiak!

– Csak nem butikot akar nyitni?

– Ugyan… Sokkal izgalmasabb ügy foglalkoztat. De hogy mi az, még magának sem árulom el. Legyen meglepetés!

GARAI TAMÁS

Zsákban futó macskák

Fotó: SÜTŐ PÉTER

Egy kis laza sajtóbeszélgetésre invitálta a Fővárosi Operettszínház az újságírókat abból az alkalomból, hogy nemsokára friss bemutató következik. *Eisemann Mihály* és *Szilágyi László* örökzöld dallamokkal tűzdelt operettjét a *Zsákbamacskát* mutatják be november közepén. Az elsőrendű szereposztást és miegymást felváltva ismertette két igazgató, az Operetté: *Németh Sándor* és a Vidám Színpadé: *Bodrogi Gyula* – utóbbi rendezőként jegyzi a produkciót. Mint ma minden helyen és időben, hamar szó került a pénzről, merthogy a Nagymező utcaiak sikeres müncheni vendégjátékáról és ma induló németországi turnéjáról is számot adott a direktor, s megjegyezte, „üzleti" sikereik jutalmaként tavaly óta minden szezonban kevesebb költségtámogatást kapnak a fővárostól. A támogatás egy normál méretű színházban a folyó (értsd: növekvő) árakon arra sem elegendő, hogy a villanyszámlát kifizessék. A működőképességet veszélyezteti tehát az elvonás az Operettben is, vagyis lehet zsákban futni. Gyanítom, hogy még ezt is elviselné a színház, ha legalább jó szót kapna a kinti sikerekért. Ehelyett azonban maliciózus és igazságtalan megjegyzéseket zsebelhet be. Mint a vendégjáték egyik szemtanúja állíthatom, hogy a társulat utazásai nem más együttesek rovására szerveződnek. Ha Kalloszkóp nem vinné őket, mást sem vinne, mert nem egyéb árura van szüksége, mint a jó színvonalon előadott klasszikus operettre. Vagyis meg lehet fúrni Operettéket, de nem érdemes, mert abból haszna senkinek se lesz.

Az egyik kérdező azt feszegette, miért a harmincas évek darabgyárosainak reneszánsza? Bodrogitól nagyon ésszerű okfejtést kapott: a szakmailag tisztes színvonalú színjátékokat profik írták, profik játszották. Ma meglehetős hiánycikk az ízléses és profi szórakoztatás. Pedig az emberek most éppoly éhesek az effélére, mint a harmincas és negyvenes évek fordulóján. Bodrogi megeresztett még egy aforizmaszerű kommentárt Németh megjegyzésére, miszerint a rendszerváltás kissé gyorsan robban be hozzájuk: a pártállami időkben – így Bodrogi – azért járt büntetés az Operettnek, mert „a kispolgári csökevények melegágya" volt, most meg azért, mert „üzleti színház". Amiből még sok marhaság adódik. De hát a tájékoztatót nem ezek taglalására hívták össze, hanem hogy elújságolják, fergeteges estékre van kilátás ott, ahol ezt a műfajt értik és tudják.

ALBERT

Fagyott fák
Scholz Erik képei a Szombathelyi Képtárban

A kiállítóterem falán kézzel írott rövid magyarázat a gyűrűs tuskógomba (Armillaria mellea) természetéről, amely „parazita életmódot folytat, a megtámadott fa kérge alatt, a fa gyökerén és a talajban hosszú szálakat ereszt, ezeket a gyökérszerű képződményeket rizomorpháknak nevezzük".

A kétlaki, Budapest után 1987-től Zsennyén is megtelepedett *Scholz Erik* legújabb képein éppen a fa egyik természetes kártevőjéből formálja meg a fákat. A szeszélyesen szerteágazó rizomorphákat jóformán alakítás nélkül elég a kép síkjára simítani, hogy a természeti képlet természetes környezetéből kiemelve előzékenyen, mintegy magától átértelmeződjék. A kócolt hajszálakra emlékeztető finom fonalháló csak anyagként új, a színek felületének simaságát megtörő, elfolyatott festékfoltok formájában motívumként már régen jelen van Scholz érzelemgazdag festészetében. Most azonban, hogy nemcsak a hatás célja, hanem a hatás eszköze, anyaga és forrása is természetes, természetesebb lett a látvány is. Bár talán kevésbé bensőséges. Eltűntek a korábbi meleg földszínek: az újabb képek hangulata fagyos, a fehérrel kevert kékkel vagy zölddel, ritkábban bronzos-aranyos fényben fürdő sárgákkal társított, festékbe dermesztett élősködő gyökér, a képeken földtörténeti korok lenyomataként mutatja az élet emlékét. Valahol, valamikor, a korábban összefüggő dolgok elváltak egymástól: a festmények mellé rendelt szobrok szintén magányos természeti formákat adnak vissza, és szintén igen mértékletes beavatkozással: Scholz Erik a fák törzsének éppen azt a szeletét metszi és állítja ki, ahol az ágak kiválnak a törzsből. Csupán néhány vakítóan fehér ecsetvonást tesz a felület eredeti feketés-barnás kéregszíneihez, lírai, de mégsem romantikus kedvében.

A. J.

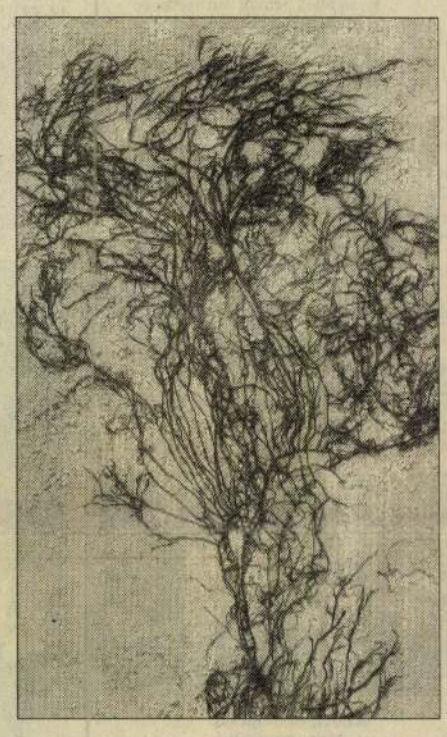

A tegnap megjelent keresztrejtvény megfejtése: „… a kemence sem."

Egyházi fehér könyv

HAVASY GYULA DOKUMENTUMGYŰJTEMÉNYE

Havasy Gyula, Nagysáp plébánosa hosszú évek gyűjtőmunkájának eredményeként jelentette meg a „Magyar katolikusok szenvedései" című dokumentumgyűjteményt.

Bemutatja a békepapi mozgalom egyházellenes tevékenységét, Paskai bíboros és elődje, *Lékai* kollaborációs működését, valamint a papok elleni koncepciós pereket. Bőven taglalja a *Mindszenty-ügyet* és *Bulányi György* kisközösségeinek meghurcoltatását. „A papok börtönemlékeit nehéz összegyűjteni, mert némelyek még ma is félnek, mások pedig nem szívesen dicsekszenek vele" – írja a szerző. Mégis ismerteti, hogyan éltek az 1961. után letartóztatott és elítélt *nem békepapok*. Másutt Lékai bíboros lelkigyakorlatokat tiltó intézkedéséről tudhatunk meg részleteket.

A Bulányi György-féle kisközösségeket a kommunista hatalom nem engedte létezni, s Lékaira bízták a Mindszenty által alapított közösségnek a felszámolását. A részletes és hiteles dokumentumgyűjtemény szerzője szintén üldözöttje volt az elmúlt negyven esztendőben saját egyházának. Ma egy romos, alig lakható épületben él Nagysápon, s máig ellenségként tekint rá Esztergom. Élete fiatal éveiben Szlovákiában pasztorált, s a csehországi deportálások idején elkísérte a kitelepített magyarokat új lakóhelyükre, a Prága melletti falvakba, ahonnan Mindszentyhez fordult levélben – segítségért. Az ötvenes években maga gyártotta imakönyveket terjesztett, s „földalatti" tevékenységével szolgálta a magyarság, a katolikus egyház fennmaradását, Szlovákiában és Magyarországon. A dokumentumkötet befejezéseként a következőket írja:

„Hálás lenne a szerző minden szerető kiigazításért, megköszön minden információt elsősorban börtönt, internálást szenvedett papoktól, szerzetesektől, apácáktól (cím: H-2524 Nagysáp, Plébániahivatal)."

STOFFÁN GYÖRGY

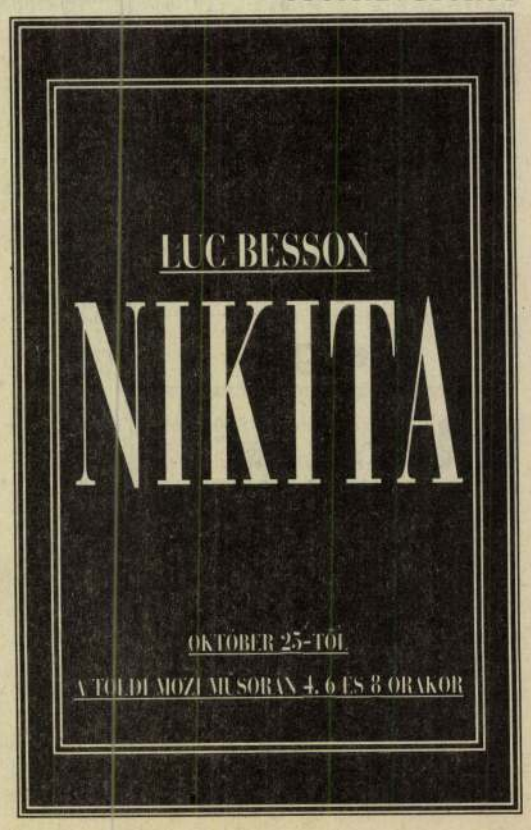

Scholz Erik

Képzőművészeti kiállítások a fővárosban

Öt magyar festő kiállítása a Kultúrkapcsolatok Intézetében

Párizsi képek

(Tudósítónktól.)

Scholz Erik, Breznay József, Gánóczy Mária, Iván Szilárd, Mácsai István magyar festőművészek több hónapos tanulmányúton Párizsban jártak. Elzarándokoltak a képzőművészet Mekkájába, hogy beszívják a montmartrei levegőt, amely évszázadokon át annyi festőt megihletett.

Az öt művész hitelesen elhozta a párizsi életet képeiben, de a magas nívójú művészi alkotásokban nem váltak párizsi festővé, hanem magyar művészek maradtak.

A tematikájuk viszonylag eléggé szűk, főleg a bisztro-teraszok figuráit, a Metro utasait, szerelmespárokat és a párizsi utcát örökítették meg. De azt úgy, hogy a figurákkal a francia emberek ábrázolásával odavarázsolták elibénk.

Nem utánoztak senkit a mai francia festők közül, önmagukat adták, személyes impressziójukat vetették a vászonra. A színek élénkebbek, erősebbek a kontrasztjaik, s általában azok adják meg a jellegzetes francia dekoratív hatást. Ilyen például Scholz *A Cafe Domban* című képe, a meglepő sárga háttérrel. A színek furcsa társulása is érzékelteti a párizsi élet sok ellentétét. A színekkel, a formákkal, tehát a festő nyelvén érzékeltetik az idegen világot, de a képek eszmei tartalmával (például Gánóczy Mária: *Bárban*) — valószínűleg nem is tudatosan — állást is foglalnak. Fülledt, dekadens levegő csapja meg a nézőt a párizsi képek figuráiból, más képeken viszont a nagy hagyományok dekoratív elemei nyügöznek le. Visszaadják a mai kozmopolita Párizs és egyben a gloire városának hangulatát, de egy kis malíciával, művészi fricskával el is különülnek az idegen világtól.

A legtöbb művet Scholz Erik festette. Az ő színezése a legmerészebb, az ő képeiben van a legtöbb finom irónia. Milyen meglepő „Egy párizsi Caféban" című képe, ahol a figurák háttal ülnek, egyik sem törődik a másikkal, elkülönülnek és mégis hasonlók, egybeforrasztja őket a közös atmoszféra. Breznay József finom színei és emberábrázoló képessége Toulouse-Lautrec-re emlékeztet. Iván Szilárd a leghűvösebb a festők között, de ő tekintett a párizsi utca titkába a legmélyebben. Könnyed és mégis megrázó „Párizsi kéregető diákok" című képe. Ezek a diákok nem elkeseredettek, Murger bohémjeire emlékeztetnek, de alakjuk elképeszt. Szinte egybenőnek a párizsi utca macskaköveivel, amely itt: az élet forrása.

Emeljük még ki Gánóczy Mária „A Louvre látogatói" című képét. Aki már járt Párizsban, csak az becsülheti meg igazán a művész emberábrázoló éles szemét, mert nemcsak a Louvre nagysága tárul elénk a kis képen, de a párizsi múzeumlátogatók jellegzetes serege is.

Mácsai István főleg utcarészleteket festett, különösen jól sikerült *Külváros* című képe, amelyben a néző azt érezte, hogy a fény városában alkotó művészt elfogta a honvágy. Ez a kép a párizsi külváros romantikáját és nyomorúságát egyaránt tükrözi. *A párizsi háztetők* című képe előtt szinte halljuk, ahogy a *Bohémélet* festője énekel, de kiérzik a festményből a háztetők alatt élő emberek szomorúsága is.

Az öt festőművész jelentős képekkel tért haza Párizsból, elhozták a nagyvárost, az idegen világot a festők nyelvén elbeszélve.

*

A kiállítást Dénes Leó, a Kultúrkapcsolatok Intézetének alelnöke nyitotta meg. Kiemelte, milyen jelentős, hogy a világ különböző részén élő művészek megismerik egymás műveit és egymás hazáját.

A megnyitáson megjelent Paul Boncour, Franciaország magyarországi követe is.

Fiatal olasz képzőművészek kiállítása

A Nemzeti Szalonban ma délben nyílik meg a fiatal olasz festőművészek kiállítása. Pénteken délután *Mario Penelope*, az Olasz Művészek Országos Szövetségének főtitkára a sajtó képviselői előtt röviden ismertette a moszkvai VIT idején a nemzetközi kiállításon, majd Varsóban kiállított anyagot, amelyet Budapestről Szófiába visznek. Mario Penelope hangsúlyozta az egyre intenzívebbé váló művészi alkotások cseréjének jelentőségét.

Elmondta, hogy a csaknem 100 kép alkotói valamennyien fiatalabbak 35 évesnél, s 1951-től többen szerepeltek már kiállításokon, köztük a velencei Biennálén és alkotásaikkal elismert nevet vívtak ki maguknak.

Mario Penelope elmondta, hogy a képek szinte keresztmetszetben tükrözik az olasz képzőművészet jellemző irányzatait. A legnépesebb csoportot a realista mozgalomhoz tartozók alkotják, akik a közönség számára érthető módon kívánják kifejezni a mindennapi élet mindenkit foglalkoztató tematikáit.

Ezeknek szinte ellenpólusaként lépnek fel az absztraktok, köztük a jellegzetes, úgynevezett konkrét absztraktok, akik a valóságból kiindulva, saját szellemiségüknek megfelelően teremtik újra a jelenségeket.

A két csoport között foglalnak helyet az új expresszionisták, akiknek csoportja most erősen fejlődik Olaszországban. Motívumaikat a valóságból veszik ugyan, de valami szatirikus, elkeseredett leleplezéssel tárják a nézők elé mondanivalóikat.

Külön helyen állnak azok, akik az impresszionizmusból és a naturalizmusból vett módszert saját egyéniségük szerint alakítják. A fő áramlatok — mondotta — még többféle állásfoglalást rejtenek, s szenvedélyes viták hatják át az olasz képzőművészetet.

A kiállított csaknem száz kép érdekesen mutatja be az olasz képzőművész-fiatalok alkotásait.

Falusi politikánk fontos kérdéseiről tanácskozott a MEDOSZ II. kongresszusa

Fehér Lajos elvtárs felszólalása

A MEDOSZ II. kongresszusának küldöttei pénteken folytatták tanácskozásukat.

A kongresszus második napján felolvasták Ilio Bozzinak, a Mező- és Erdőgazdasági Dolgozók Nemzetközi Szakmai Szövetsége főtitkárának üdvözlő levelét, majd felszólalt a vitában *Fehér Lajos*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja.

Pártunk falusi munkájában az elmúlt 12 évben — mondotta — a mezőgazdasági munkásságra, mint sziklaszilárd alapra építhetett. Közülük kerültek ki a kizsákmányolás ellen, a dolgozók jobb életéért, a szocializmus ügyéért folyó küzdelem legjobb falusi harcosai, a termelőszövetkezeti mozgalom legszilárdabb támaszai, a párt zászlajának leghűbb falusi katonái.

Az a 170 000 szervezett mezőgazdasági munkás, akinek megbízásából ez a kongresszus most itt tanácskozik, megjárta az élet viharos útjait és ma is a szocializmus építésének élvonalában harcol a falun.

ket, állami gazdaságokat) minél előbb példamutató, korszerű, belterjes gazdaságokká kell fejleszteni. Olyanokká, amelyek *termelése és árutermelése meghaladja az egyéni gazdaságokét*, a termelőszövetkezetek tagjainak életés munkakörülményei jobbak az egyéni gazdálkodóknál. Ezen múlik a termelőszövetkezeti gazdálkodás fölényének kialakulása és ennek alapján a dolgozó parasztok megnyerése az önkéntes meggyőzés eszközével a szövetkezés számára.

Hogy termelőszövetkezeteink termelési és árutermelési színvonala elérje ezt a kívánatos szintet, az nagyban múlik a gépállomások, a traktorosok jó munkáján. Éppen ezért helyes, ha a MEDOSZ ennek érdekében teljes erővel mozgósítja a gépállomáson dolgozó szakszervezeti tagokat.

Jobb viszonyt a tsz-ek és a gépállomások között

A gépállomás szakszervezeti tagjai is kövessenek el mindent annak érdekében, hogy megjavuljon és tovább javuljon a termelőszövetkezetek és a gépállomások viszonya, mert ezen a téren még igen sok a kívánnivaló. A termelőszövetkezet és a gépállomás közötti viták leggyakoribb oka az, hogy a traktorok, a betakarító gépek nem mindig jelennek meg idejében a szövetkezetek földjén és a traktorosok sem végeznek minden esetben kifogástalan, jó minőségű munkát.

A továbbiakban Fehér Lajos elvtárs azokról a kedvezményes gépi munka díjtételekről szólt, melyeket a kormány a tsz-ek számára biztosít. Majd megállapította: a termelőszövetkezeti vezetők jogosan kifogásolják, hogy a gépállomások egy része a gazdaságosságra való törekvést *öncélúan* értelmezi és a gépi munkáknál előnyben részesíti az egyénieket vagy az állami gazdaságiakat. Ez helytelen szemlélet és változtatni kell rajta. A gépállomásnak az az alapvető feladata, hogy időben elvégzett olcsó, jó minőségű munkával segítse a termelőszövetkezeti gazdálkodást.

Az előbb említett hibák orvoslása végett pártunk Központi Bizottsága helyesli a kormányhatározatnak azt a törekvését, hogy

a gépállomási dolgozókat anyagilag is fokozottabban érdekeltté kell tenni a termelőszövetkezeti terméseredmények növelésében.

Az állami gazdaságok dolgozóinak hivatása

Szeretnék pár szót szólni az állami gazdaságokban dolgozó

mokráciához hű, tehetséges, jó szervező- és vezetőképes embereket is.

Hatékonyabb üzemi demokráciát

Végezetül szeretnék pár szót szólni az üzemi demokrácia kérdéséről. Pártunk nagy súlyt helyez az üzemi demokrácia, a munkásdemokrácia kiszélesítésére, továbbfejlesztésére.

Az üzem dolgozóinak minél szélesebb körű beleszólási joguk legyen a gazdasági építőmunka irányításába, a szocializmus eredményesebb építése, a munkáshatalom, a proletárdiktatúra államának erősítése érdekében.

Ebből a szempontból nagy jelentősége van a termelési értekezletek rendszeres megtartásának a gazdaságokban, üzemegységekben. A pártszervezetek és üzemi bizottságok ennek gondos előkészítéséhez adjanak az eddiginél nagyobb segítséget az igazgatóknak és üzemegységvezetőknek.

Az üzemi demokrácia továbbfejlesztésében nagy jelentőségük lesz az üzemi tanácsoknak.

Az üzemi tanács a szakszervezet közvetlen irányítása alatt működő munkásszerv.

Ellenőrző joga van nagyon sok fontos kérdésben. Véleményezési, beleszólási joga van a gazdasági tervek elkészítésébe, a főbb bérezési formák kialakításába stb. Döntési joga a nyereségrészesedés felosztásában, a pénzjutalmak odaítélésében, az igazgatói alap szociális, kulturális részének felosztásában, a munkaruha elosztásában. Az állami gazdaságoknak 20 százaléka tavaly abszolut nyereséget ért el, további 60 százaléka eredményjavulást: az állami gazdaságok négyötödében, az éves mérleg elkészítése után a nyereség, illetve eredményjavulás 20 százalékát — 40 millió forintot — osztanak el a dolgozók között. Az elosztás irányelveiben az üzemi tanácsok döntenek.

Nagyon fontos, hogy *a pártszervezetek és üzemi bizottságok nagy figyelmet fordítsanak az üzemi tanácsok megválasztásánál az arra érdemes szakszervezeti és szakszervezeten kívüli dolgozók gondos megválogatására.* S nagyon fontos, hogy a gazdasági vezetők is ne tehertételt, hanem segítőtársat lássanak az üzemi tanácsokban.

Fehér Lajos befejezésül arról beszélt, hogy a párt Központi Bizottsága nagy súlyt helyez arra, hogy a szakszervezetek, így a MEDOSZ is feltétlenül elvégezze azokat a feladatokat, amelyek pártunk, kormányunk politikájának valóraváltásában, a dolgozók nevelésében reája hárulnak.

A nagy tetszéssel fogadott hoz-

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Bözsa György út 41

szövarch.143.

Scholz Erik kikérdezése.

Művészetelméleti kérdések.

kikérdező: Kálmán Mária

M.D.K.

Scholtz Erik festő

Restiben c.

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlásá

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások Kiállitásáról. 7.l.

M.D.K.

Scholz Erik festő

Tüntetők c.

Csendélet c.

müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III.

Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III.
Kiállitásáról . 7.l.

Negativ

Petrás: 502 Kerényiné

Scholcz Erik: /Letartoztatás ?/
olf.

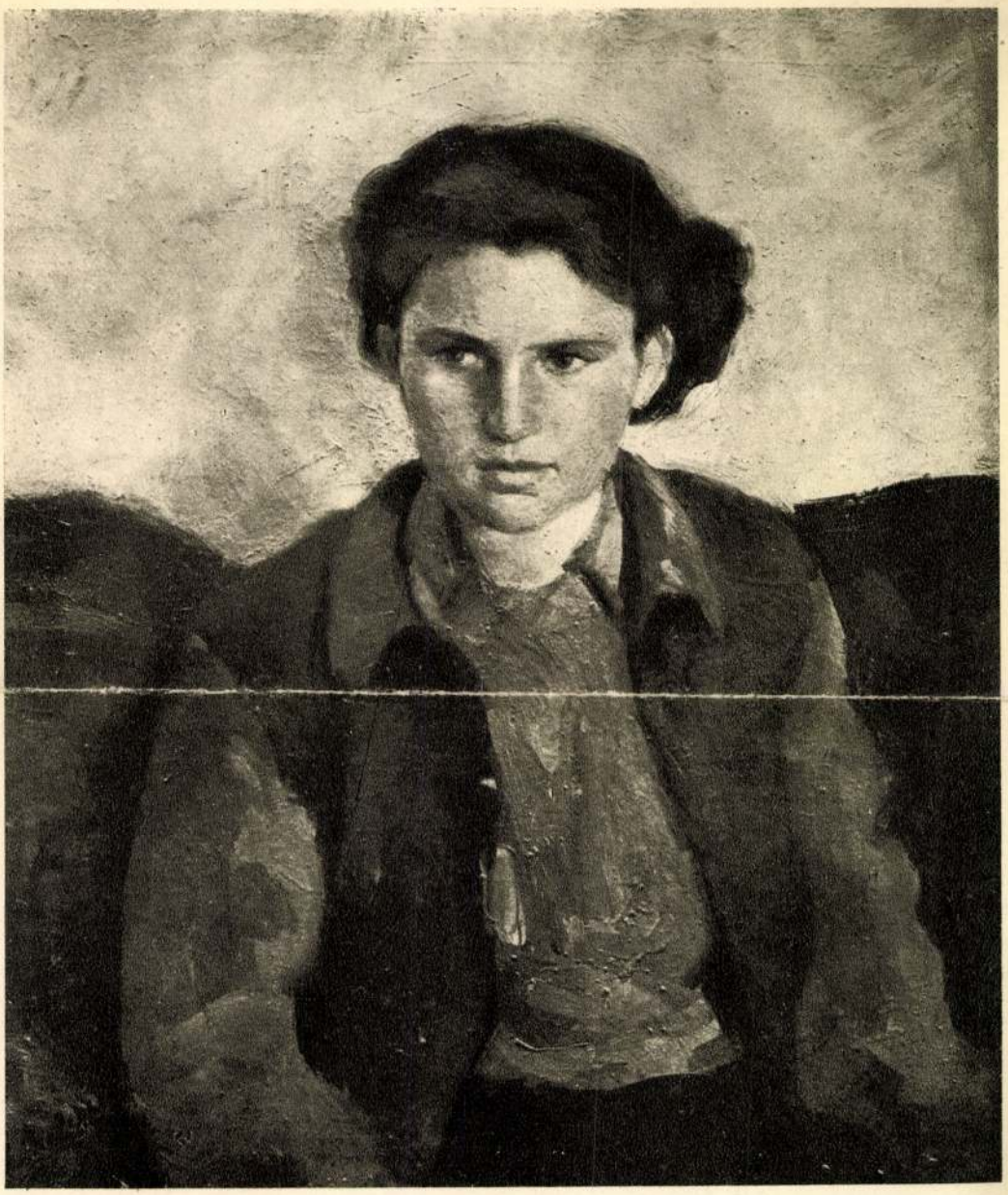

Scholcz Erik: Fiatal lány

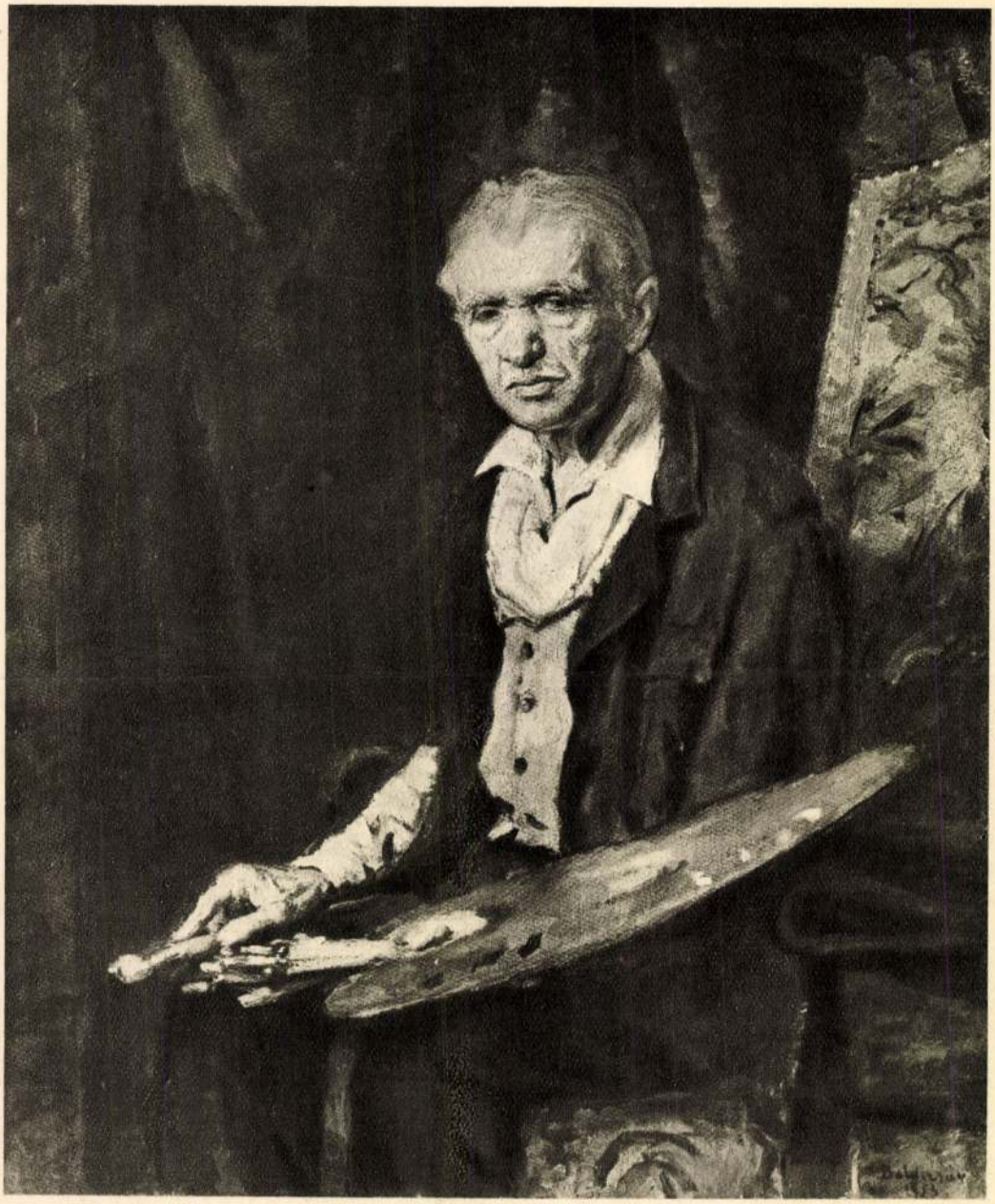

Boldizsár István : Csók István

Scholz Erich

Méltatás

Horváth György: Scholz Erich képei.
Új Tükör, 1977. október 23 - 31 sp.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1968 JUL 27.

Scholz Erik

1021

Nyári műteremlátogatások

Kagyló, gyökér, moha

PLASZTIKUS KÉPEK • KIÁLLÍTÁS: ŐSSZEL

Csontok, kagylók, kavicsok, görcsbe merevült, kiszáradt, lecsupasztott szőlőtőkék, farönkök. Pókhálórajzolatú gombatenyészetek, amelyek a kéreg alatt folyondárként ölelik át a fát és szeszélyes csipkés vonalaikkal a régi kínai tusrajzok finom játékát idézik.

Más műteremben is találkozni a természetnek ezekkel a véletlen műalkotásaival; gyökerekkel és kövekkel, amelyekbe állati vagy emberi alakokat vél látni a képzelet. *Scholz Erik* műtermében ezek az erdőből, szőlőhegyről, vízpartról összehordott tárgyak többet jelentenek ennél: nemcsak díszek, a fantázia ébresztői, nemcsak a természet iránti örök művészi nosztalgia megtestesülései — hanem *részei* is Scholz Erik művészetének.

ÖRÖK KÖRFORGÁS

Hosszan elnyújtott, fekvő téglalap alakú képet tesz fel az állványra, címe: *Örök körforgás*. Plasztikusan a képbe applikálva törött cserépkancsó, szarvascsigolya, gyökér és moha, s mindez szerves része a festménynek, a tárgyak körül burjánzó kompozíciónak, az állandó bomlást és újraszületést idéző zöldeknek és terrakottáknak. Másik sajátos plasztikus képébe két farönköt épített be; formájuk *vergődő madarak* röptére emlékeztet, köréjük festette a művész azt a kékségből szőtt látomást, amit a madárröptű formák felidéztek.

— A néző ismereteire, élményeire, képzeteire is számítok — mondja. — Azt akarom, hogy értsék, amit festek, nem kétszáz ínyenc tárlatlátogatónak akarok dolgozni.

Engedményt azonban nem tesz ezért a közérthetőségért, semmilyen konzervatívabb közlésmód irányába. *A természet: csak kiindulópont.*

— A természet: én magam is vagyok. A bennem élő s a rajtam kívüli világot nem tudom élesen különválasztani; valaminek, ami bennem játszódik, odakint van az apropója, vagy megfordítva... nincs fal a két világ között — próbálja megfogalmazni módszerének indítékait.

KLOROFIL

Nehéz volna bármilyen művészeti iskolába beskatulyázni, s ő maga óvakodik is tőle, hogy divatként múlékony irányzatokhoz kapcsolódjék. Képei — bár dekorativitásuk, komponáltságuk emlékeztet az absztraktokra —, nem absztrakt képek. Az idegen anyagok fölhasználása sem üres formai játék nála, hanem a mondandót szolgáló eszköz.

Nem mond le a szín örömérő l. Célja nem a sok színben való tobzódás, hanem többnyire az egy-egy színben rejlő végtelen lehetőség felkutatása. *Klorofil* című képén a zöld szín változatai fejezik ki a természet virulását, az erdőt járó ember örömét. *Kariatidák* című képén pedig négy akt rőt, őszies színei hirdetnek valami nagyon mai és mégis ősi, pogány testiséget.

Scholz Erik kiállítása ősszel lesz a Csók Galériában. A most 42 éves Munkácsy-díjas művész, egykori Szőnyi-tanítvány 49-ben szerzett diplomát a főiskola mozaik-osztályán. Járt Lengyelországban, a Szovjetunióban, egy évet Párizsban is töltött, s akkoriban kezdett hangot váltani, környezetét új módon megfogalmazni. Itthon és külföldön több kiállításon vett részt, állami megbízásból nagy fali kompozíciókat is készített, amilyen például a hévízi szálló mozaikja.

KÍVÁNCSISÁG

Nyári riportsorozatunk megkezdésekor azért is esett elsőként az ő műtermére a választás, mert a nyolc éve ugyancsak a Csók Galériában megrendezett kiállítására élénken emlékezünk ma is. S készülő tárlatának híre is kíváncsiságot ébresztett egy érdekes, egyéni és vonzó művészegyéniség iránt.

Fencsik Flóra

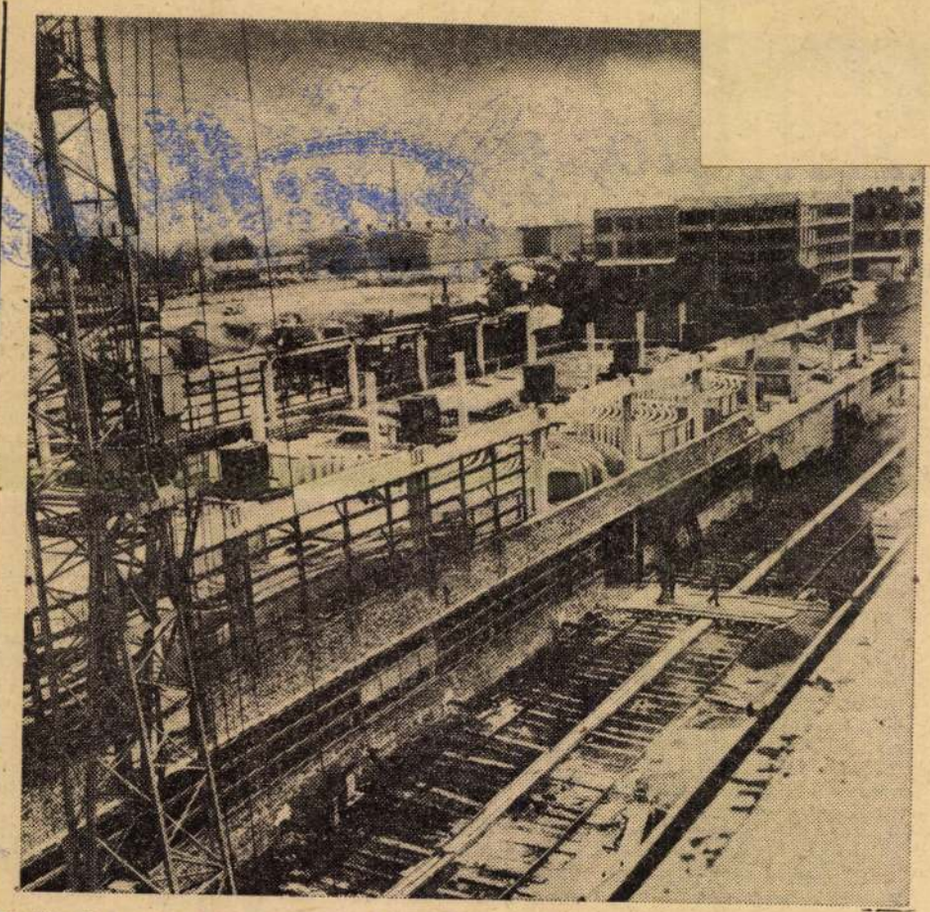

Európa legnagyobb háztartási mosodája épül a XI., Nándorfehérvár úton. Műszakonként 100 mázsa fehérneműt mosnak és vasalnak majd a Patyolat új mosodájában, amelynek építkezését jövőre befejezik. A legmodernebb gépekkel szerelik fel, és 1970-ben üzembe helyezik.

(Bozsán felv.)

SZÓFIA:

Javul az idő

TEGNAP 17 FOK „HIÁNYZOTT"

Hozzászoktunk nyaraink rekordjavításaihoz. Most *a követel oldal* döntötte meg az eddigi rekordot: az abszolút napi csúcsérték maximumától tegnap kereken *17 fokkal volt alacsonyabb a hőmérséklet.* (1921-ben mérték ezt a maximumot július 26-án: 37,4 fok volt.) Általában a napi csúcsértékek még mindig 6—8 fokkal maradnak el az évszaknak megfelelő átlagtól.

A hűvös július mélypontján azonban már túl vagyunk. Lassan, lassan javul az idő. Vasárnapra már valamivel kellemesebb időjárást ígér a meteorológia — 23—25 fokig melegszik majd fel a levegő — esőre nem nagyon számíthatunk, a napsütés is több lesz, de a szél

PERNECZKY GÉZA: Scholz Erik

FAKTÚRA

KÉPZŐMŰVÉSZET

Elkerülhetetlen, hogy előbb-utóbb ezzel a címmel is cikk szülessék. A „faktúra" szó ugyanis egyike azon bűvös kifejezéseknek, amelyek a műkritikust fémjelzik. Ha sokáig nem használja, kétségbevonják diplomáját, ha pedig túl sokat használja, akkor is. Néha azonban egyszerűen csak azért kerül szóba, mert e szakkifejezés valamilyen közérdekű művészeti problémára világít rá. Most

Scholz Erik

festőművész kiállítása *(Csók Galéria)* ad alkalmat erre. Scholz ugyanis olyan képeket fest, amelyek akár lexikonszövegként is megállnák a helyüket a faktúra címszó alatt. A faktúra: felület. A művészi faktúra tehát művészileg megmunkált felület. Minden képnek van valamilyen felülete, tehát kell, hogy faktúrája is legyen. Az igazán „faktúrás" képek felülete azonban valami más, valami több, olyan képek ezek, amelyek mondanivalójukat, hangulati hatásukat és szépségük minden varázsát a jól megmunkált és érdekes hatásokat adó felületbe sűrítették.

Scholz Erik képeinek faktúrája sokak által ismert élményből táplálkozik; a *durva sziklák*, a *göcsörtös gyökerek*, a *redves fakérgek* felületjátékának emlékeiből. Sőt, nemcsak emlékeiből, hanem valóságos jelenlétéből is, hiszen ezek számos képen a vászonra vannak ragasztva. Mégis, Scholz Erik festményei előtt nem érezzük azt az izgalmas megrendülést, amit egy igazi szikla, vagy egy mohával borított öreg fa láttán érezni szoktunk. Mintha Scholz képei valóban csak a felületen maradnának, a szó lélektani értelmében is. Nem mélyítik el, hanem csak ismétlik a természet különös alakzatainak látványát, nem sűrítik, hanem szervírozzák mindazt, amit egy erdő nyújt. A természet őserdejéből megőrzik a „faktúrát", az ízléses felületet.

Pedig a képzőművészet kifejezőeszközeitől nem lenne idegen az a felület sem, amely a mélybe, a drámai örvények, a tragikus repedések világába vezet minket. Hadd emlékeztessünk

Lessenyei Márta

közelmúltban rendezett kiállítására *(Kulturális Kapcsolatok Intézete)*, ahol a bronzszobrok felülete a művésznő tehetségéről és költői érzékenységéről árulkodott. A *Tükrös fej* című szobor például két bronzdarabból állt, egy emberi profilt mutató rögből és egy csiszolt, pengeszerű lemezből. A profil a csiszolt részben tükröződött, tehát a gondolatot tovább szőve: az emberi arányok a holt anyagban is láthatóvá váltak. Másutt egy női test eleven felülete szakadt meg, vált rögössé a bronz szaggatott formáinak nyomán. Lessenyei modoroskodás nélkül is láthatóvá, sőt tapinthatóvá tudta tenni, hogy a művész milyen anyaggal dolgozik, s hogy a ***nyersanyag és a gondolat együtt munkálkodnak*** a műalkotás megszületése közben.

Mindebből azt lehetne gyanítani, hogy a tartalmas felület az emberi arányokat mutató műveken születik meg szívesebben. De éppen Lessenyei szobrainak kissé sematikusan mintázott arcrészletei, a hevenyészve meghúzott orrvonalak, lapos szemöldökök mutatják, hogy ez nem feltétlenül van így. A művésznő itt mintha gyorsan túl akart volna esni a „kötelező" részleteken, hogy minél előbb a számára kedves, nyers bronzhoz láthasson. A kettősséget még le kell küzdenie. Ha majd szobrain nem lesz különbség „ember" és „formálható anyag" között, akkor válik igazán jó szobrásszá.

Élet és Irodalom 1968. XII. 7.

jelent most meg. A Magvető adta ki Kodolányi János kétkötetes történelmi regényét, a *Pogány tüzek*-et. A M. Helikonnál jelent meg Tamási Áron két kis remeke, a *Bölcső és bagoly* és a *Vadrózsa ága.*

Gazdag a

külföldi szépirodalom

termése is. Roger Blondel *Az ökör* című regényének (Európa) hőse egy félszeg vidéki tanár. Ugyancsak az Európa adta ki Ambrose Bierce — a „Keserű Bierce" — különös elbeszéléseit, *Bagoly-folyó* címmel. A Világirodalom Remekei sorozat új kötete Ilja Ehrenburg *Párizs bukása* című regénye. Yves Gandon történelmi regénye, a *Jacquette a vészben*, a Századok-Emberek sorozat újdonsága. Öt világrész elbeszéléseiből ad válogatást az *Égtájak 68*. A Fórum kiadása E. M. Remarque híres regénye, *A diadalív árnyékában*. G. B. Shaw *Szent Johanná*-ját a Magyar Helikon adta ki, Szántó Piroska illusztrációival.

Érdekes

művészeti könyvek

jelentek meg a héten. Az Akadémiai adta ki Pigler Andor összeállításában a *Válogatott festmények a Régi Képtárból* című kötetet, 400 reprodukcióval. Megjelent a *Graphica Hungarica I.* — az Európa albuma a mai magyar illusztráció-művészetet reprezentálja. Jean Renoir *Apám, Renoir* című könyve a Gondolat újdonsága. Castiglione László *Görög művészet*-e (Corvina) második, bővített és átdolgozott kiadás. Németh Lajos *Modern magyar művészet*-e (ugyancsak Corvina) huszadik századi képzőművészetünkről ad átfogó képet, sok reprodukcióval.

Csak egészen röviden a

történelmi, ismeretterjesztő

és riportkötetekről. Antal Zoltán és Hoffer József sport-riport-

A RE

Három dísztelen — jelzőtlen, ragozatlan — főnév. Magyarul mostanában megjelent francia könyvek címe. *A remény (André Malraux), Az undor (Jean-Paul Sartre)*, és *A láz (J. M. G. Le Clézio)*. Három különös kalandja a reménytelenségnek.

★

Furcsa, hogy bizonyos könyvek milyen gyorsan öregszenek. *A remény*, André Malraux regénye, a maga idejében bizonyára rendkívüli érdekesség, talán szenzáció is lehetett. Nekünk: hosszadalmas, részletekbe vesző, mégis valahogy felszínes, külsődleges. A szerző kiváló megfigyelőképessége és magasfokú íráskultúrája ellenére. Meglehet azért, mert — okkal? ok nélkül? — úgy érezzük, hogy mi már többet tudunk a spanyol polgárháború (és általában a forradalmak meg a polgárháborúk) emberi és történelmi lényegéről, mint Malraux, aki pedig maga is résztvett benne.

A történelmi távlat hiánya, s ennek következtében a művészi általánosítás fogyatékos volta — néhány zseniális kivételtől eltekintve — a pillanat hevületében született, s születésük pillanatában nem egyszer fontos, izgalmas szépirodalmi művek gyakori végzete.

Malraux azonban az elmúlt harminc esztendőben másikfajta végzettel is találkozott.

A *kaland* hitvallójából és irodalmi újraértelmezőjéből egy alapjaiban konzervatív kormányzat higgadt-diplomata közoktatási miniszt*e*re lett. (Mintha csak illusztrációja volna Marcuse professzor „integrálódási elméletének.") A lázadás, a szabadság nagy kalandját — melynek *A remény* úgyszólván apológiája — ma Franciaországban azok képviselik és hírdetik, akik időnként nagyonis hangosan tiltakoznak, egyebek között, a konzer-

Sorsa szomorú példázat volt

Nyolcvanöt éve született Szabédi László

1907-ben született Szabédi László, erdélyi magyar költő, akinek embertelen végzete mintegy az erdélyi magyarság 1945 utáni történetének egyik szomorú és elgondolkoztató példázata lett. Szabédi unitárius családban nőtt fel, Kolozsvárott és Strasbourgban végezte tanulmányait, s mint költő, elbeszélő és tanulmányíró egyaránt beírta nevét az erdélyi magyarság történetébe, sőt a magyar művelődéstörténetbe. A népi irodalom hívei közé tartozott, költőként is a népi hagyományokat követte, ugyanakkor nyugat-európai műveltség és tanultság birtokában kívánta szolgálni a magyar kultúrát. Midőn 1940 őszén Erdély egy része visszatért, barátaival, közöttük *Jékely Zoltánnal* és *Kiss Jenővel* együtt alapította és szerkesztette a Termés című negyedévenként megjelenő folyóiratot, amely amellett, hogy elemző módon foglalkozott az erdélyi magyarság sorskérdéseivel, azon fáradozott, hogy enyhítse azokat a feszültségeket, amelyek a népi és az urbánus tábor között létrejöttek.

Szabédi a második világháború után, midőn Kolozsvár ismét román fennhatóság alá került, osztozott azoknak a meggyőződésében, akik szerint az erdélyi magyarság csak úgy védelmezheti meg önmagát és intézményeit, ha „baloldali orientációt" vesz fel, és a kommunista pártra támaszkodva próbál védekezni a nagyromán nacionalizmus általános magyarellenes támadásával szemben. Néhány esztendőn keresztül, az úgynevezett Groza-korszakban ez a taktika valamelyest be is vált: az erdélyi magyarság meg tudta őrizni, sőt fel tudta építeni intézményeit, közöttük az egyik legfontosabbat, a kolozsvári Bolyai Tudományegyetemet, amelynek rendkívüli szerepe volt az erdélyi magyar értelmiség képzésében.

Az ötvenes években mindazonáltal fokozódtak a román nacionalizmus támadásai, és fokozatosan kiderült, hogy a „baloldali orientáció" nem képes hathatósan megvédeni a magyarság elemi érdekeit. Az 1956-os magyar forradalom leverése után aztán a bukaresti kormány általános támadást kezdett a kisebbségi magyar intézmények ellen. Ennek legelszomorítóbb következménye volt a kolozsvári magyar egyetem felszámolása, pontosabban beolvasztása a román egyetembe. Az „egyesítést" bejelentő egyetemi gyűlésen, amelyen a bukaresti pártközpont képviselőjeként az akkor központi bizottsági titkári tisztséget viselő későbbi pártfőtitkár: *Ceausescu* maga elnökölt, Szabédi László mint az egyetem tanára védelmébe vette a külön magyar egyetemet. A gyűlés elnöke részéről durva rendreutasításban részesült, majd a titkosrendőrség kezdte zaklatni. Idegei felmorzsolódtak, s végső kétségbeesésében vonat elé vetette magát.

Életéről és haláláról hosszú éveken keresztül hallgatnia kellett az erdélyi magyarságnak, csupán a magyarországi folyóiratokban jelent meg munkásságáról néhány közlemény. Művei később az olvasók kezébe kerültek Romániában is, sőt 1984-ben *Mózes Huba* tollából egy Szabédit bemutató kismonográfia is megjelent. Tragikus végzetéről mindazonáltal nem lehetett a nyilvánosság előtt szólani. Most aztán az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) és az erdélyi unitárius egyház jóvoltából megemlékezhettünk születésének nyolcvanötödik évfordulójáról.

A kolozsvári unitárius egyház dísztermében (az egykori unitárius kollégium épületében) erdélyi és magyarországi előadók részvételével tudományos konferencia idézte fel költői és tudományos munkásságát, emlékszobát avattak fel egykori kolozsvári lakóházában, majd másnap bensőséges ünnepség keretében emlékezett meg róla az a kicsiny, színmagyar unitárius falu: a Marosvásárhely közelében lévő Szabéd, amely gyermekéveinek otthona volt, s ahonnan az eredetileg *Székely László* nevet viselő költő a vezetéknevét választotta. A szabédi megemlékezés egyszersmind hagyományt kezdeményezett; ezentúl minden esztendőben: május elején Szabéden fognak találkozni az erdélyi magyar irodalom művelői és barátai.

Pomogáts Béla

Belvilág

Scholz Erik művészetéről

„Vannak vidékek..." – kezdi versciklusát, s – ha jól emlékszem – annak minden darabját a költő, a többesszámmal jelezvén: azon a világon belül, amelyet világegyetemnek szoktunk titulálni nagyképűen, olykor valóságos ismeretek híján, nos, ezen a világon belül újabb, kisebb világok léteznek, amelyek – ez viszont egy bizonyos fokig ismét tapasztalat – még újabb világokból állnak össze – mindkét végen tulajdonképpen vég nélkül: ad infinitum;

egy ilyen világ, egy ilyen vidék (hogy a költő szavánál maradjunk) *Scholz Eriké*, sajátvilág – ahogy írni, mondani szokás (így egybe), amelyben alkotóként, teremtőként jelen van, működik, azaz: gyarapszik önmaga és gyarapszik birodalma, hiszen ez egy gondosan fölépített birodalom alvilággal és felvilággal, ahol az árnyak suhanása épenúgy látható–hallható, miként a legvaskosabb létezések burjánzása, mondhatni szövedéke és itt nyomban illendő megállnom, hogy a szövedéket gombaszövedékké, gombafonadékká alakítsam, ahogyan – képtelen vagyok szerényebben fogalmazni – ő alakítja a gombafonadékot a lét-szövedék kirafinált jelképeivé figyelmeztetőleg:

Akire emlékezünk (1984)

elképesztően gazdag világban éltek (élünk), amely ennek ellenére is, vagy tán éppen ebből kifolyólag a végtelenségig gazdagítható, ugyanis a művész fantáziája kizárólag a végtelennel határos és ott is csapong, azon a környéken (vidéken, világban) – bizony ez borzongató, bizony ez csábítóan ingerlő, ez kíváncsiskodásra sarkall, ez behatolásra csábít, na, hová is? hát persze, hogy Scholz Erik világába, sajátvilágába, belvilágába, mivel ott, és csakis ott, sejthetjük a megoldás lehetséges kulcsát, belvilága megfejtése által önnön világunk alaposabb megközelítésének esélyeit, ha egyáltalán lehetnek ilyen esélyeink, ha ez – bizonyos határokon túl – nem istenkísértés, amelynek büntetés, bűnhődés a vége;

arcom redői, arcod ránca, arca gyűrődései a gombák fonadéka a képeken – hozhatnám minden szóbeli magyarázkodás kézenfekvő segítőjeként a szavakat, a metaforikus hozzáférkőzést, úgy tetszik azonban, ezek a megkuszálódott vonalak valamiféle mélylélektani olvasatot is követelnek, nemcsak efféle fölszínes hasonlítgatást, valami olyasmiről is szólnak, amely már magát a gesztust minősíti, a cselekvő alkotót, aki iszákjába gyömöszöli az erdők termékét, fakérgek lehántóját, hogy műtermében (belvilág) szétszálazza őket a maga akarta (ámde valóban a maga akarata?) szerint, a maga kénye-kedvére (remélhetőleg, kicsit a mienkre szintúgy), átfogalmazza – ha tetszik – , ami újfent csak istenkísértő pillanat, de talán nem a sötét Sátáné, hanem Luciferé: a fényhozóé, akinek fénye átvilágítja, megvilágosítja a... a... mit is?

reménytelen! valójában a művészet megközelíthetetlen a külső szemlélő részéről, szavakkal leírhatatlan a legjobb fogalmazó által is, ugyanis éppen a belvilágba, a titkok gazdag tárházába lehetetlen behatolni, a sajátvilág föltárhatatlan, az alkotó lélek lefülelhetetlen, nem marad más, mint a szolíd szemlélődés, a csöndes együttlét a művekkel, a száj távolságtartó motyogása, a sóhaj csöndje, amelyben ott sustorog, ott duruzsol a költő hangja:

„Vannak vidékek..."

Fábián László

Elhangzott tegnap, a művész kiállításának megnyitóján, ~~Veszprémben~~. VÁRPALOTÁN!
Jan. Darday

Függönyrojt

Eltolódás

Nincs még itt az ideje az 1991/92-es színi évad summázásának (bemutatók vannak hátra, értékelő esemény – a XI. Országos Színházi Találkozó – következik két hét múlva), de a szezon néhány fő sajátossága már ma is meglehetősen körvonalazható. Közülük csak egy az az *eltolódás*, amit a színházak műsorában, s főleg a sikeressé (közönségsikeressé) vált produkciók műfajában észlelni lehetett. Ez ügyben is a fővárosi színházaknál maradnék; a vidéki társulatok számos alapvető körülményt illetően más helyzetben vannak.

Az eltolódás, ezt nem nehéz észrevenni, *a szórakoztató művek, a zenés-táncos darabok irányába következett be*. Nem az *Operett Színházat*, a *Vidám Színpadot* vagy a *Rock Színházat* (esetleg még nem is az *Arizona Színházat*) említeném. Ezeknél a zenés műfaj – operett, musical, zenés komédia – *természetes* profil. Velük szemben az egyetlen, de meghatározó követelmény: színvonalas műveket jól játsszanak a műfaj elég nagy és eléggé eltérő értékű választékából. Az eltolódás a prózai színházaknak nevezett együtteseknél volt jellemző. S nem is mindig a bemutatók *számarányának* a könnyebb műfajok felé billenésében, hanem a bemutatók *minőségét*, az előadások színpadi értékét tekintve. Vegyük például a *Nemzeti Színházat*. Ott az arányok, pusztán a címeket nézve, nem mutatnak változást. De az évadjuk legjobb előadása a *Kőműves Kelemen*, amely gyakorlatilag egy igen összetett *táncszínházi* produkció. S változatlanul nagy közönségsiker a *Várszínházban* a *Godspell*, ez a kitűnő musical. És még júniusban bemutatják a *Karmelita Udvarban* a *János vitézt*.

Hogy a *Madách* lassan (vagy tán nem is olyan lassan) a nagy zenés darabok, a világhíres musicalek színháza lesz (lett), az már szinte föl sem tűnik. Hiába játszották ebben az évadban a *Lear királyt* is – az igazi közönség – és kasszasiker mégiscsak a *Kabaré* és a *József*, mint ahogyan a *kis Madáchban* is (minden vitathatósága ellenére) *A szabin nők elrablása* lesz a húzó produkció még jövőre is. A *Víg* nem mondhat le a nagy közönséget vonzó darabokról. Az *Óz, a csodák csodája* abba a sorba csatlakozik, amelyben az évek óta a műsorról levehetetlen *A padlás*, a *Fekete Péter* vagy a *Csókos asszony* található. S már tudjuk: keményen készülnek a *West Side Story* bemutatójára.

A *József Attila Színház „rejtett bemutatóként"* elővette a *Diákszerelem* című amerikai zenés játékot (majd csak ősztől játsszák rendszeresen). A *Budapesti Kamaraszínház* – némiképp maga is *„eltolódva"*, de profilbővítésként is – a *Mechanikus narancs* bemutatására vállalkozott. Jószerével csak a *Katona József Színház*, a *Merlin*, a *Radnóti* és a *Játékszín* (bizonyos tekintetben mind különleges helyzetben van) tudta megtartóztatni magát a zenés műfaj műsorrendbe állításától. Már most jó ez, vagy nem jó? *Nem tudom.* Alighanem kénytelenek leszünk tudomásul venni, hogy itt erős átstrukturálódás megy végbe. Nagy tradíciójú színházak elvesztik évtizedeken át megszokott arculatukat, mert kénytelen-kelletlen igazodniuk kell az elpiacosodó (elüzletiesedő) körülményekhez, a központi támogatások rendszerének (s főleg összegeinek) változásához, ha a felszínen akarnak maradni. A kisebb színházak könnyebb helyzetben vannak, a nagyobb befogadóképességűek nehezebben élnek. A szó esztétikai értékrendet jelentő értelmében vett *művész színházak* egyre kisebb játszási helyekre szorulnak, ezért is tarthatja szinten magát a *Katona József* (ahol a *Kamara* megnyitása kifejezetten ennek a helyzetnek kedvezett), a *Radnóti*, a *Játékszín*, vagy a *Merlin*.

Hogy mi várható? Nehéz megmondani. Egyelőre nyílt és színfalak mögötti csatározások folynak színházak hovatartozásáért, központi (minisztériumi, önkormányzati) támogatásokért, s egyre többet emlegetik a színházak privatizációját is. Színész-munkanélküliség, bérgondok, romló-omló színházépületek – bizony *az 1992/93-as évad sem ígérkezik majálisnak.*

(takács)

Zenei segítség – nagyothallóknak

Utolsó hangversenyéhez érkezett a „Nagyothalló Gyermekekért Alapítvány" jótékonysági koncertsorozata. A világhírű és hazánkban már harminc éve méltán népszerű karmester *Lamberto Gardelli* fővédnökségével fémjelzett, négy estből álló összeállítás nyitóhangversenyén tavaly decemberben az itáliai maestro vezényletével és nemzetközi szereplőgárdával a Budapest Kongresszusi Központban Verdi Requiemje csendült fel. Az amúgy is forró sikerű estet II. János Pál pápa Rómából érkezett áldása tette még felejthetetlenebbé, s a különböző rádióállomások sugárzása jóvoltából Európa is felfigyelt a nemzetközi színvonalat is jóval felülmúló előadásra.

Lamberto Gardelli fellépti díját teljes egészében az alapítvány javára utalta, sőt a február 17-i, operaházbeli koncertjének – ahol saját Requiemjét vezényelte – honoráriumát a fenti alapítvánnyal megosztva a Péterfy Sándor utcai Kórház sebészeti alapítványa kapta.

A Dr. Török Béla Óvoda Általános Iskola és Diákotthon „Nagyothalló Gyermekekért Alapítvány-a" javára utalta át a Győri Balett együttese a Gulliver utazásai című balett február 9-i előadásának teljes bevételét, május 29-én pedig a Zeneakadémia nagytermében a Magyar Szimfónikus Zenekar és *Lantos István* zongoraművész ad jótékonysági koncertet *Medveczky Ádám* vezényletével az alapítvány javára. A *Weber, Liszt és Beethoven* népszerű alkotásaiból összeállított műsorral kívánják segíteni a fővárosban működő, de országos jellegű, nagyothalló gyermekeket oktató intézmény munkáját.

Spangel Péter

Nemzeti Könyvesház Alapítvány

Nemrég jött létre a Nemzeti Könyvesház Alapítvány, melynek célja, hogy száz magyar klasszikus kötet kiadásával önköltségi áron eljuttassa a magyar irodalom legnagyobb értékeit a határon túli magyarsághoz. Az Alapítvány képviselője, *Szentmihályi Szabó Péter* a következőket mondta: „Túrhetetlen és tarthatatlan a mai állapot. Ebek harmincadjára került a klasszikus magyar irodalom. Olyan felmérhetetlen szellemi kár ez, mintha egyszerre szűnne meg a Nemzeti Múzeum, a Nemzeti Színház, az Opera. Nem tudom, mit szólna a mai helyzethez Illés Endre, a mára tönkrement klasszikus könyvkiadó igazgatója, aki *diófát akart ültetni*, évtizedekre előre gondolkodott. Egy zenekar kap annyi évi támogatást, mint a teljes magyar szépirodalom. Illés Endre diófáját nem hagyjuk kivágni. A Nemzeti Könyvesház az ő örökségét kívánja folytatni, a könyvekbe foglalt gondolat megőrzése összmagyar érdek, nincs semmi ennél fontosabb, amit utódainkra hagyhatnánk."

A Nemzeti Könyvesház Alapítvány lapunk hasábjain is meghirdette előfizetési felhívását. A külföldi magyarság klasszikus magyar irodalommal való ellátása érdekében továbbra is várja magánszemélyek és intézmények támogatását az MHB 327-11022 számlaszámon. A sorozatot meg lehet rendelni az alapítvány postacímén: 1311 Budapest, Pf. 8.

Székelyföldön a budapesti Nemzeti Színház

Folytatva székelyföldi turnéját, az utóbbi napokban Csíkszeredán vendégszerepelt a budapesti Nemzeti Színház. Vasárnap, május 24-én „hazavitték" a Csíksomlyói passiót. A passiójátékok egész Erdélyből a Csíkszereda külvárosának tekinthető Csíksomlyón voltak a legnépszerűbbek. A csíksomlyói barokk templomtól és a ferencesek kolostorától másfél kilométernyire levő városi művelődési ház színpadán a több mint kétszáz évvel ezelőtti előadások hű megjelenítését láthatta a közönség. „Benne volt a székely ember földhöz kötött szemlélete az Úrról, s ő egy fiáról, az emberi létet körülvevő jó és rossz megszemélyesített valóságáról, s alakjairól, a kísértő bűnről, viháncoló ördögökről, a jóság angyalairól... a cselekmény magva, mint általában a passiójátékoknak, a világ teremtése, a Megváltó kínzatása és keresztrefeszítése." – írja Bálint András a Hargita Népe május 26-i számában.

A Nemzeti Színház második csíkszeredai előadása (szintén vasárnap) Göncz Árpád Kő a kövön című stúdiójátéka volt.

Hétfőn és kedden Sütő András Ádvent a Hargitán című színművét mutatták be a Nemzeti Színház vendégszereplői.

Minden előadásukat telt ház, nagy közönségsiker övezte.

Botos László

Miskolci könyvnapok

Miskolc kulturális, közművelődési és könyvkereskedelmi életének színesítése érdekében május 27. és június 12-e között megrendezi a *Miskolci könyvnapokat*, melyet hagyományteremtő rendezvénynek szántak. Az idei könyvnapok szellemi irányítását a *Felsőmagyarország Irodalmi Alapítvány*, a *BÍBOR* Könyvkereskedés és a WELL Reklámügynökség vállalta fel. Alapelvük, hogy újjáélesszék a régi könyvhetek ünnepi hangulatát, növeljék a könyvkiadók és könyvterjesztők mecénási szerepét és újabb könyvolvasó réteget nyerjenek meg.

A város vendégül látja többek között a marosvásárhelyi *Látó* szerkesztőség munkatársait, a kárpátaljai *Hatodik Síp* folyóirat szerkesztőit. Érdekes eseménynek ígérkezik a megyében és Miskolcon élő alkotók találkozója vagy a könyvkiadók és könyvterjesztők kétnapos összejövetele. Minden bizonnyal könyvtörténeti esemény lesz a *Püski* Kiadó történetének kiállítása. A kéthetes rendezvényt könyvesbál zárja.

(F. Á.)

SCHOLZ Erik graf

LAK-ÉRT

Tervező, Építő és Értékesítő Kft.

Budapest XVIII. kerületében
14 házból álló,
8-10 lakást magába foglaló,
2-3 szintes, családi jellegű

csoportházakat építünk

Idei átadás - idei hitelfeltételek.

Tárgyalási lehetőség
hétfőtől péntekig 14 és 19 óra,
szombaton 9 és 13 óra között:
Budapest, Futó u. 34. 1082,
telefon: 113-8411.

ÁLLAMI VAGYONÜGYNÖKSÉG

AZ ÁLLAMI VAGYONÜGYNÖKSÉG
ELŐPRIVATIZÁCIÓS PROGRAMIGAZGATÓSÁGA

pályázatot hirdet

önálló, magas szakmai színvonalú munkakör betöltésére, társasági jogban jártas

jogászok és

privatizációs gyakorlattal rendelkező

közgazdászok számára

Idegen nyelv ismerete előny.
A pályázatokat, részletes szakmai önéletrajzzal, a jelenlegi fizetés és a jövedelemigény megnevezésével, május 30-áig lehet eljuttatni a következő címre:
Budapest XIII., Pozsonyi út 56. 1133.
Felvilágosítást ad dr. Hangodi Éva, telefonszáma: 149-4750/13-24.

EGY PERCET MEGÉR, HA BETÉR!

A FOTÓELEKTRONIK IPARI KISSZÖVETKEZET
(Budapest V., Múzeum krt. 19.)

diszkontáruházának ajánlatából:

- olcsó kazetták
- Pfaff varrógépek
- szintetizátorok
- H0 modellvasutak
- márkás mikrohullámú sütők.

EGY PERCET MEGÉR, HA BETÉR!

Javítás esetén a munkadíjból 10% NE DOBJA EL!

VIDEO és KAMERA szerviz+tartozék

Rövid határidővel vállaljuk:
- videómagnók, kamerák (VHS, S-VHS, VHS-C, Beta, stb.) javítását, karbantartását
- videók, televízlók áthangolását garanciával
- CD lemezjátszók javítását
- stúdiótechnikai berendezések (U-matic, Beta, MII) javítását, karbantartását

TÁVIRÁNYÍTÓK
javítása, beszerzése katalógus alapján
TÖBB EZER TÍPUS

NÉZZEN BE HOZZÁNK!

Budapest XI.
Menyecske u. 37.
Telefon: 186-8538

BIZSU
UNO
nagykereskedés

- Bizsuk
- napszemüvegek
- kiegészítők
- illatszerek

viszonteladóknak a legolcsóbban.

Budapest,
Peterdy u. 31. 1071
Tel./fax: 121-2854

Nyitva: hétköznap 8-tól 16 óráig.

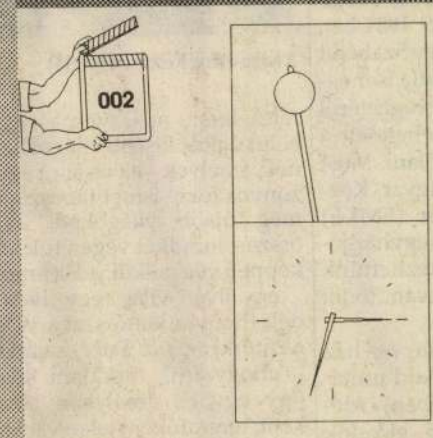

Talán, még nem késő, hogy felkeressen bennünket.

MIKROPO COMPUTER
Budapest, Nagymező u. 51. 1065
Telefon: 112-7830. Fax: 112-4431
ALAPÍTVA 1982

"Én siker-Te siker=Misiker"

MISIKER

Szolgáltató Központ
Olcsóbban, mint bárhol!

3 munkanap alatt Gyorsan
1 hónap Garanciával
Csodálatosan Szépen

CIPŐvarrás, -ragasztás, -sarkalás, -talpalás
ZIPPZÁRcsere, -beépítés, kocsicsere
KÉS-OLLÓ élezés, politúrozás
ÖNGYÚJTÓtöltés, -szelepelés, -javítás
PATENTÍROZÁS
egy-egy darabot is
VARRÁS-FOLTOZÁS
gyereknadrágtól az ágyneműig
KULCSMÁSOLÁS
csak az eredetiről
ESERNYŐjavítás
Mellékajánlat: ha gyógyszerét nem tudja kiváltani, mert nincs, SEGÍTÜNK!

Cím: 1071 Budapest, Peterdy u.23.

Külföldi utazásaihoz 88 országban, több mint 2000 irodában

bérelhet gépkocsit, forintért

Belföldön is megrendelőink rendelkezésére állunk.

Bővebb felvilágosítás:

DENZEL - EUROPCAR
Budapest, Thán Károly u. 3-5. 1119
Tel./fax: 166-4515
Telex: 226-443

Europcar inter rent

Angol- és németnyelv-tanfolyamok,

heti 4x3 és 3x3 órában,
június 15-étől és július 27-étől,
minden tudásszinten, kis csoportokban.

Szintfelmérés németből: minden hétfőn,
angolból: minden szerdán, 14 és 17 óra között.

BABILON NYELVSTÚDIÓ

Budapest, Teréz krt. 41. 1067
(a Béke Szállónál)
Tel.: 132-4974, fax: 132-5326

LÁNG AUTÓ Kft.

AUTÓALKATRÉSZ ÜZLETHÁZ

Budapest VI., Jókai u. 40.
(A Skála Metró mellett.)
Telefon: 131-0571, 132-0082

Nyugati és japán személygépkocsikhoz

- szűrők
- ékszíjak
- fékbeté
- osztófejf
- megsza
- rotorok
- ablaktö
- féktárcs
- fékdobc
- vízpump
- lengésc
- hűtők
- termosz
- gömbf

Az eredetivel azo
Alacsony árak. H
Viszonteladóknal

HC

Miért érdemes a HEMINGWAY COMPUTING bemutatótermében vásárolni?

Mert

* a HEPTA ELECTRONICS, a MIKROLAB, a RAINBOW, a KONTRAX és a SUMMATECH cég számítógépeinek, irodatechnikai berendezéseinek és telekommunikációs eszközeinek gazdag választékát kínáljuk Önnek,

** nálunk a géppel együtt, egy helyen választhatja ki és vásárolhatja meg számos ismert szoftverház programrendszerei közül az Önnek leginkább megfelelőt,

*** az eredeti forgalmazócégek árai érvényesek.

HEMINGWAY COMPUTING
Budapest, Etele (Szakasits Árpád) út 68. 1115
Tel.: 161-1812

Scholz Erik

Ember Mária

Két tárlat Csepelen

[Csepel Galeria: Scholz Erik,
Iskola Gal. Maghy Zoltán]

Magyar Nemzet, 1986. ápr. 1. 4.

Ben-téri szentenciák, avagy: luxus-

Ben Vautier Budapesten • Szomba

Ben jött, láttuk, és elment.* Vagy csak úgy hisszük, hogy elment. Gesztusai, gondolatszilánkjai, provokatív vagy félszeg kijelentései talán örökre köztünk maradnak. Egyszerűen azért, mert Ben olyan közel áll hozzánk, mint maga az élet, a hétköznapok bizonytalansága és a létezés relativitása, vagyis: örök kétely. Kétkedés abban, hogy mi az élet és mi a művészet, hogy értjük-e mindezt, s hogy fontos-e mindez, vagy egyáltalán nem fontos.

Duchamp óta — már számtalanszor elisméltetett — a művészet és a műalkotás egyik központi tulajdonsága, annak csapda-jellege. Hol kezdődik és hol ér véget a művészet, mitől lesz valamiből műtárgy és valamiből mitől nem lesz az? S hogy mitől lesz valakiből dicső művész, s hogy valaki miért nem válik soha azzá, holott nem is biztos, hogy mindez tehetség kérdése.

Kiváltképp Ben használja előszeretettel azt a szót, hogy versengés, versenyre kelés — főleg saját maga és *Yves Klein* viszonylatában („Minthogy Klein a magáénak mondhatta a kék színt, a levegőt, az ürességet, nekem ezeknél az abszolútumoknál abszolútabbakat kellett kitalálnom. Egyik nap megjelentem, és azt mondtam Yves-nek: no jó, tiéd a monokróm, tiéd a tűz, de nekem egy még ennél is jelentősebb van a kezemben. Mi az?, kérdezte, mire én: ez egy pingponglabda, és ebben a pingponglabdában benne van Isten. Te Istent még nem szignáltad, úgyhogy én most szignálom. (...) Egy másik abszolútum: az üveg. Még mindig azon morfondíroztam: hogyan győzhetném le Kleint — ő volt az el-

ban voltak vele, h
a világ — soha ne
méltó kihívás volt

A hatalmas ver
fajta modernista
vagyis mindenki
amely legtöbbszö
csolódott: „Nam
Vostell a bebetono
son művészeti lev
detben mindent s
E mögött a sokrét
kált a közös mag
amely sokkolóbb
produkciókban vá
kolnia kell" — Be
lett Ben művészet
újdonság opusána
letkezési okává vá
tam... Mindig azt
cióművészet szell
lódnak.

Vautier 1960-ba
a művészeti rends
mint például „A m
tézményrendszeré
mélő fricskák azt
művészet funkciój
val szemben is az.

Scholz Enikő

Ember Mária

Ismeretlen ismerős

Két kiállítás

[Scholz Enikő, Vigadó G.
Bornemisza Lenke, Csontváry terem]

Magyar Nemzet, 1986. máj. 31. o

Świerkiewicz Róbert: Hármas bugyor/Treble pocket 19
technika, 195x220 cm (Fotó: Szelényi Károly)

Świerkiewicz Róbert: Te vagy a legnagyobb N. J. P
Greatest, N. J. P. 1990, vegyes technika, 195x220 cm (
Károly)

Świerkiewicz Róbert: Corsini Botanico (Budapest–Róma
vegyes technika, 71x61 cm (Fotó: Tahin Gyula)

Świerkiewicz Róbert: Csobánc – Corsini Botanico (Bu
9.), 1989–90, vegyes technika, 71x61 cm (Fotó: Tahin

Świerkiewicz Róbert: Macskaház/Cat House 1989–90, v
ka, 31x63 cm (Fotó: Tahin Gyula)

Świerkiewicz Róbert: Sátor/Tent 1989–90, vegyes tec
cm (Fotó: Tahin Gyula)

Świerkiewicz Róbert: Tető és szállás/Roof and Abode
300x560x600 cm (Fotó: Tahin Gyula)

SCHOLZ ERIK

Vadas József

Fagyos képek

[Vigadó: Scholtz Erik]

Élet és Irodalom, 1986. máj. 23. 13.

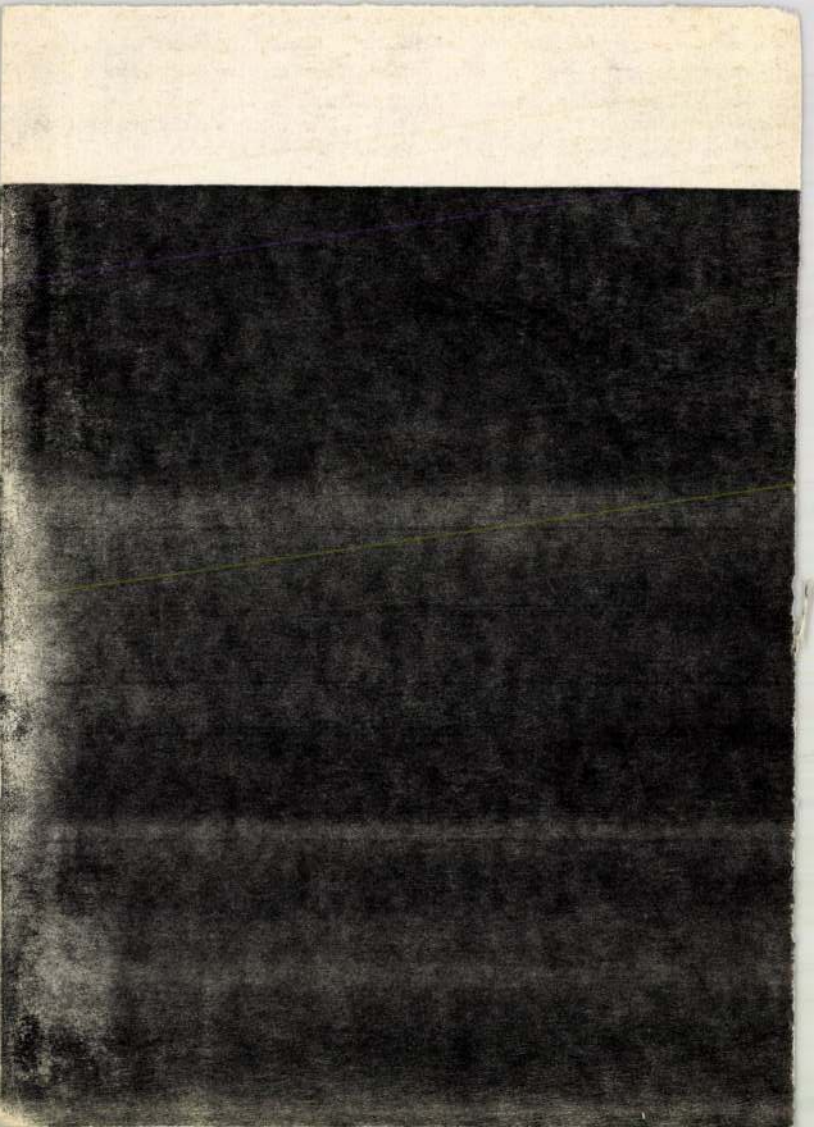

MDK

Scholz Erik, festő

A bükki fafeldogozó c. alkotásáért 15000 ft-os első díjjal jutalmazták.

—: Mezőgazdaság a Képzőművészetben 7.

Népszabadság, Bp. 1970. aug. 27.

Scholz Erik

a Munkácsy díjjal ritüntetett mester müveit a budapesti Csók István galériában mutatta be. Varsóban, Berlinben és Párizsban is dolgozott.

Bíró Judit: Bilder von Erik Scholz. Neueste Nachrichten, Bpest, 1968. nov. 30

6 l.

Scholz Erik

Művei a párizsi Modern Művészek Muzeumában is szerepeltek. Kiemelkedő alkotása „A meztelen ház." Két szövegbenyomott reprodukciot közöl, az „Önarckép" és „Groteszk"-et;

Bíró Judit: Bilder von Erik Scholz.

Neueste Nachrichten, Bp. 1968. nov. 30 6 l.

Scholz Erik

festőművész kiállitása. Bp,Csók Galéria. - Ism: Perneczky Géza, Élet és Irodalom,1968.49.sz.8.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

17o.l.

A MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZEK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE
ÉS AZ
ÚJPEST GALÉRIA
A 3. METRO ÚJPESTI VÉGÁLLOMÁSÁNÁL
BUDAPEST, IV. ÁRPÁD ÚT 66.
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS BARÁTAIT

SCHOLZ ERIK

MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1994 MÁJUS 6-ÁN 17 ÓRÁRA

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA

DR. SUPKA MAGDOLNA

SZÉCHENYI-DÍJAS MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
1994 MÁJUS 30.-IG NAPONTA
D. E. 11-TŐL ESTE 6-IG

Jónsson
Ásgeir
Ásgeir Jónsson
Ásgeir Jónsson
Ásgeir Jónsson

Scholz Erik

emzet Magyar Nemzet

Kedd, 1986. április 1.

Két tárlat Csepelen

IGEN KULTURÁLT SZÍNVILÁG *Scholz* Erik színvilága. Bár a legmeglepőbb módon válogat színeket egymás mellé, az összhatás nem tarka lesz, hanem lírai.

Ez az első impressziója a látogatónak az újonnan megnyitott *Csepel Galéria* (XXI.., Tanácsház tér 3.) két termét járva. A következő gondolata meg az: kár, hogy a festmények címkártyáján évszám nincs feltűntetve (öreg hiba, amit már annyiszor szóvá tettünk más kiállító helyiségek esetében is, de úgy látszik, hiába) — mert így a néző csak találgathat, hány év termését látja, s abból is melyik mű melyik ágán függ vajon a művészi alkotás életfájának?

Úgy vélem, a *Barna erdő* viszonylag korábbi, hogy tehát Scholz Erik mintegy tíz évvel ezelőtti *ezüst korszakából* volt már kibontakozás. Ez a Barna erdő színesedik, a barnák — és közbül a zöldek — sokféle árnyalata már mélykék árnyékoküregek feltárulkozását is megengedi. Aztán az *Ablakszentek* már élénk pirosakat is felvillant, ahogy templomi üvegablakok tudnak pirosan izzani. Egy másik képen, a *Tengerparton* címűn olvadt okkersárga égi folyammá lesz a nyári napsugárzás.

A legújabbak közül valónak érzem a *Fák között* című, színekben immár tobzódó alkotását. Meghökkentő színtársítások keletkeznek felszabadult ecsetvonásai nyomán, sehol semmi „dekázgatás", számítgatás, spekuláció. Amiképp meglepheti a közönséget a *Magány* jelzetű kép is, a vérvörösbe mártott tájjal, fölötte az elmélázó, archaikus torzóra emlékeztető, barna figura csupán jelzésszerű felvázolásával.

Scholz Erik festői festő — érdekes módon *rajzai* inkább egy szobrász rajzai lehetnének. 1973—1975 között készült, fekete-fehér kompozíciós vázlatait tudomásom szerint most állította ki először. Rajtuk a tömeg, a testek tömege mozdul, vibrál; helyettesíti a színt.

A TANYÁN bolondulásig lehet festeni — idézi Koszta József szárazan rajongó mondását *Maghy* Zoltán egy régebbi interjúban szűkebb környezetéről: a Hajdúságról s tágabb világáról: az Alföldről szólva. A hazai táj vonzása minden korszakában erős volt, leolvasható ez a Hajdúböszörményben élő idős művész minden korszakának képeiről a csepeli *Iskola Galériában* (XXI., Rákosi Endre utca 138.).

Apám című festménye 1933-ból az induló fiatal művész legjobb kvalitásait mutatja — *modern* festőt remélhettünk benne, kinek előadásmódja szűkszavú, tömör, higgadt, s a kép ennek következtében önmagán túlnövő, monumentális hatású. Sajnos, ezt az irányt Maghy Zoltán a későbbiekben nem követte, jobban mondva nem tudta eldönteni, részletezőn posztimpresszionista akarjon-e lenni vagy nagyvonalúan összefoglaló, dekoratív. Századunk magyar piktúrájának alapdilemmája volt ez, s a századdal nagyjából egyidős művészek között több akadt, aki visszaretten...

Maghy Zoltán most kiállított főművein (melyek mellett, a címkartonokon megintcsak nem olvasható keletkezésük dátuma) stíluskeveredés érződik. *Álló önarcképén*, valamint a *Ferenc és felesége* kettősén felesel egymással a nagyvonalú összefoglalni akarás és az aggályos kismesteri ecsetkezelés. Lényegre törő realizmus (mint például *Sarokház Böszörményben* című képén) néz szembe a falakon pepecselőbb hajlandóságot eláruló munkákkal.

Ám váratlan fordulatot hozott művészetébe a *pop art*-tal való megismerkedés, a *pop art* adta bátorítás. A képbe bevihető *valóságos elemek* katalizátorai lesznek a műveknek, összesűrítői, felerősítői, felfokozói a művészi erőnek, leleménynek. Maghy Zoltán, túl a hetvenedik életévén, olyan festményekkel állt elő, mint az igazi villanyoszloppal megtűzött, a szokvány képkeretet szétfeszítő, a síkból kilépő *Öreg ház*, vagy a még merészebb kivágatú *Hajdúház*, valóságosat imitáló léckapujával, ablakkeretével. Az applikációs eljárás a festőt nagyvonalúságra készteti, előhívja játékos hangulatát, megfiatalítja!

Kívánhatunk-e mást, mint kitartó tréfás kedvet?

Ember Mária

Változatlanul hiány van hazai f
és színes televízióból

Felavatták az új orgonát Pannonh

KÖZÉLETI HÍR

Kovács Antal államtitkárnak, az Országos Vízügyi Hivatal elnökének vezetésével hazaérkezett a magyar vízügyi küldöttség Kairóból, ahol március 22. és 29. között tárgyalásokat folytatott Iszam Radi *Abdel-Hamid* öntözési miniszterrel, a két ország hosszú távú vízügyi együttműködésének fejlesztéséről. Kovács Antal államtitkárt fogadta Juszef *Vali* miniszterelnök-helyettes, mezőgazdasági miniszter.

Csehszlovákia Kommunista Pártjának kongresszusáról hazaérkezett az MSZMP küldöttsége

A Magyar Szocialista Munkáspárt küldöttsége, amely *Németh* Károlynak, az MSZMP főtitkárhelyettesének vezetésével részt vett Csehszlovákia Kommunista Pártjának XVII. kongresszusán, szombaton hazaérkezett Prágából.

A fogadtatásnál jelen volt Ondrej *Durej*, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság magyarországi nagykövete.

Bernhard Vogel hivatalos látogatása

Marjai Józsefnek, a Minisztertanács elnökhelyettesének meghívására hétfőn hivatalos látogatásra Magyarországra érkezett Bernhard *Vogel*, a Német Szövetségi Köztársaság Rajna-Pfalz tartományának miniszterelnöke.

A vendéget és kíséretének tagjait a Ferihegyi repülőtéren *Melega* Tibor külkereskedelmi miniszterhelyettes fogadta. Jelen volt Ernst-Friedrich *Jung*, az NSZK budapesti nagykövete.

Készülődés az ünnepre

Április 4-e tiszteletére a főváros és valamennyi település utcáit, tereit zászlódíszbe öltöztették már, s felkerültek a színes

elesett szovjet hősök és más népek elesett katonái emléke előtt. Április 3-án az MSZMP Központi Bizottsága, az Elnöki Tanács, a Minisztertanács a fegy-

mel. A tanácskozáson tizenöt előadás hangzik el történelmünknek egy, viszonylag ritkán feldézett korszakáról, amelyben —

MDK.

Scholz Erik

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1966 dec.4.

NÉPRAJZI MÚZEUM, Budapest

Róheim Géza és a Néprajzi Múzeum

Száz éve született Róheim Géza magyar folklorista, etnográfus, a pszichoanalitikus antropológia nemzetközi hírű megalapítója.

A centenárium alkalmából rendezett emlékkiállítás a Néprajzi Múzeumban a tudós és a múzeum kapcsolatának bemutatásán keresztül kívánja az életmű gazdagságát és sokoldalúságát érzékeltetni.

Róheim magyar folkloristaként kezdte pályafutását 1917. és 1919. között. Az akkor még a Magyar Nemzeti Múzeumhoz tartozó Széchényi Könyvtár keretében, a korabeli önkéntes gyűjtők által felhalmozott népszokásokra és néphitre vonatkozó anyagot rendezte.

Olyan néprajzi tárgyról például, mint – a december 13-tól karácsonyig készített – Luca szék többszáz oldalas tanulmányt írt.

„A magyar néphit és népszokások" címmel 1925-ben kiadott könyve összegezi a hiedelem-lényekre, a halotti szokásokra, a tavaszi rítusokra és hasonló jelenségekre vonatkozó ismereteket. Az adatokat a Folklore Follows magyar tagozata (amelynek Róheim is tagja volt) néven működő gyűjtőhálózat tagjai gyűjtötték össze.

Róheim 1928–1931 között hosszabb időt töltött Ausztráliában, Új Guineában és Közép-Amerikában. Itt nemcsak mítoszokat, elbeszéléseket dokumentált, hanem a rítusok tárgyi kellékeit is összegyűjtötte és értelmezte.

A benszülöttek szerény ruházatának valamennyi eleme, a karkötők, nyakláncok, fejdíszek és hasonlók a totemisztikus szertartásokban új és új értelmet nyernek, amiről tulajdonképpen csak a szertartások résztvevői tudnak. A kiállítás nézői a tárgyak és a Róheim által készített egykori fényképek segítségével mégis részesei lehetnek egy távoli kultúra ünnepeinek és hétköznapjainak.

Pápua Új Guinea földműveléssel, állattartással és halászattal is foglalkozó népének nemcsak rituális tárgyai érdekesek, hanem gazdagon díszítettek a mindennapi élet eszközei, tárgyai is.

Róheim Géza ausztráliai és Normanby szigeti (Pápua Új Guinea) tárgy gyűjteménye – amelyet 1932–33-ban ajándékozott a Néprajzi Múzeumnak – több száz darabból áll. A kiállításon adott válogatás csupán ízelítőt ad ebből. Külön érdekességként említjük meg azokat a fonográffal készült felvételeket, amelyek a Normanby szigeti szertartásokon készültek 1930-ban és világszerte egyedülálló ritkaságnak számítanak.

A kiállítást kis könyv-gyűjtemény egészíti ki, érzékeltetve, hogy Róheim műveit világszerte újból és újból kiadják.

Kiállításunk tisztelgés az előtt a magyar tudós előtt, aki azok közé a kevesek közé tartozott, akik a humán tudományok területén vívtak ki maguknak nemzetközi megbecsülést.

Verebélyi Kincső

A SZOMBATHELYI KÉPTÁR kiállításai

Edith Temmel festőművész

1942-ben Grazban született, itt él ma is, autodidakta, művészi fejlődése Elga Maly révén bontakozott ki. A későbbi években Josef Fink festészeti tanfolyamait látogatta.

A Forum Stadtpark és a Gruppe 77 tagja. 1969 óta 50 kiállítása volt bel- és külföldön, pl. Grazban, Linzben, Bécsben, Baselben, Tel Avivban és Krétán.

A Szombathelyi Képtárban grafikáival, festményeivel és üvegfestményeivel mutatkozik be.

Salamon Nándor

Marosfalvi Antal festőművész

A Szombathelyen élő Marosfalvi Antal kiállítása hármas alcímet visel: Vallomások – játékok – szolgálat. Munkái e három fogalom köré csoportosulnak: festményei az ember természetközelségéről, a lét és az elmúlás örök körforgásáról vallanak; ötletgazdag, figyelemre méltó megmunkálású „játékai" – amelyek a kisplasztika, az object műfajába lépnek át –, elsősorban a párkapcsolatokat, a férfi és a nő viszonyát, a hűség és a jellem kérdéseit boncolgatják, s játékosságuk mellett nagyon mély gondolatokat fogalmaznak meg; a végtelen türelemmel és alázattal újjávarázsolt lepusztult, régi festmények közül láthatunk néhányat, melyeket Marosfalvi a Szombathelyi Képtár restaurátoraként a szolgálat jegyében visszaállított régi fényükbe.

Marosfalvi festői munkásságából több mint két évtizedet ölel fel ez a bemutató, kisplasztikái talán a művészetét ismerők számára is meglepetést jelentenek.

A kiállítás gondolkodásra késztet, nem szenzációhajhász, hanem a világ jobbik, nemesebb felét mutatja meg nekünk.

Zsámbéky Monika

Scholz Erik festőművész

A muzeológusi tapasztalat azt mondatja az emberrel, hogy amennyiben egy hatvan év feletti festő „nagy" kiállítással jelentkezik, akkor az életműkiállítás.

Scholz Erik esetében nem erről van szó. Utóbbi két évének munkásságát mutatja be, és ebből már sejthető, hogy fontos közölnivalója van.

Ha összehasonlítjuk ezen műveket a korábbiakkal, először az jut eszünkbe, hogy ezek újszerűek, csak később gondolunk az azonosságokra. Végül is a helyzet vázolása érdekében fontos az utóbbival kezdeni. Scholz Erik korábbi alkotásain, amelyek egyébként rendkívül gazdagok festőileg, felfedezhetjük az asszociatív hajlamot. A festő végleges zsennyei letelepedése hozta meg azt a váltást, amelyet nyugodtan nevezhetünk reveláció értékűnek Scholz Erik pályáján. A természet újszerű felfedezésének lehetünk tanúi ké-

pei láttán. A korábbi évek natúrához közeli, de bizonyos minimális szinten impressziókat is rögzítő képeivel szemben diadalmaskodik az átírás, átfogalmazás. Paradoxnak tűnik e megállapítás, ha észrevesszük, hogy a művész közvetlenül a természetből vesz ki és helyez a képeibe növényi részeket. Egyfajta kulcs az ellentmondás feloldására az, ha eszünkbe jut a művészeknek az az ősi tulajdonsága, hogy a természettel való versenyzés, sőt a vele való azonosulás úgy érhető el, ha nem a látványt utánozzuk, hanem vele hasonló módon cselekszünk, természetesen az emberi természet adottság-határain belül.
Nos, Scholz Eriknél valami hasonló figyelhető meg és még valami: egy mélyről jövő játékosság, amely némiképp magyarázatot ad arra, miért tud olyan friss, fiatalos lenni egy olyan művész, aki korábbi eredményeivel a babérjain is pihenhetne.

Gálig Zoltán

MÚZEUMI PROGRAMAJÁNLAT

A gödöllői Városi Múzeum és a Gödöllői Művésztelep Alapítvány november 16-án egésznapos rendezvénysorozatot szervez, melynek keretében tudományos tanácskozás, vetítés és kötetlen esti programok lesznek. A rendezvénysorozat célja az egykori Gödöllői Művésztelep (1901–1920) szellemiségének tudományos értékelése, valamint az alapítvány anyagi helyzetének javítása lesz *(lásd a 11. oldalon).*

*

BARTÓK BÉLA EMLÉKHÁZ, Budapest:
(176–2100)
hangverseny:
18 órakor
1. – Weiner Leó, Viski János, Farkas Ferenc és Szervánszky Endre művei
15. – Mozart, Kodály művek
29. – Mozart művei

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM, Budapest:
(175–7533)
előadás:
Szakrális Művészeti Szabadegyetem
17 órakor
14. – A keresztény liturgiák kialakulása
28. – A zsidó vallásgyakorlat eszközei és jelképei
hangverseny:
A világvallások liturgikus zengése a Tomkins Énekegyüttes közreműködésével
Vígh Andrea (hárfa),
Solymosi Ferenc (orgona)
19 órakor
30. – Héber liturgikus zene
„Obadjától Kodályig"
Ázsiai liturgikus dallamok

INTERCISA MÚZEUM, Dunaújváros:
(25/17–486)
előadás:
17 órakor
27. – Az európai feudalizmus kialakulása
gyermekfoglalkozás:
14.30 órakor
6. – Jó játék ... múzeumi szakkör

KECSKEMÉTI KÉPTÁR, Kecskemét:
(76/21–776)
előadás:
Távoli eredetek
17 órakor
28. – Az indiai kultúra
hangverseny:
Évfordulók nyomában
17 órakor
27. – Vivaldi fuvolaversenyek

LISZT FERENC EMLÉKMÚZEUM ÉS KUTATÓKÖZPONT, Budapest:
(122–9804)
hangverseny:
11 órakor
2. – Eckhardt Gábor (zongora)
9. – Barbara Moser (zongora)
16. – Ádám Zsuzsanna (ének), Végvári Csaba (zongora)
23. – Akadémia Rézfúvós Kvintett
30. – Horváth Mária (zongora)

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM, Budapest:
(142–0565)
2. – 11 órakor: *filmvetítés* – Mindennapi közlekedésünk krónikája
tárlatvezetés: A tömegközlekedés története
3. – 11 órakor: *filmvetítés* – Polgári repülésünk története
előadás: Utasszállító repülőgépeink
8. – 17 órakor: *filmvetítés* – Az autó
előadás: Jobbra hajts, balra hajts! 50 éve változott meg Budapest közlekedése
9. – 11 órakor: *filmvetítés* – Gyorsabban, messzebbre, magasabbra...
tárlatvezetés: Az útépítés eszközei a múlt századtól napjainkig
10. – 11 órakor: *filmvetítés* – Spanyol filmkockák
előadás: Közlekedési érdekességek Barcelonától Andorráig
14 órakor: *tárlatvezetés* – A hajózás története az ókortól napjainkig
16. – 11 órakor: *filmvetítés* – Búcsú a gőzmozdonytól
tárlatvezetés: Mozdonygyártás Magyarországon 1873–1945
17. – 11 órakor: *filmvetítés* – A közlekedés múzeumaiban
előadás: A Felvidék közlekedése a kiegyezés idején
23. – 11 órakor: *filmvetítés* – Római filmkockák
tárlatvezetés: Hidak és utak az antik Rómában

Scholz Erik

Szombat, 1986. május 31. Magyar Nemzet Magyar

KÉT KIÁLLÍTÁS

Ismeretlen ismerősök

HA EGY FESTŐ olyan címet ad művének, hogy *Jelenet okkerban*, akkor bizonyosak szoktunk lenni afelől, hogy programot adott. És hiába áll vagy mozog azon a képen hat vagy nyolc vagy hatvannyolc figura, hiába esik le az ebédlőcsillár a kép előterébe (vagy nő ki ugyanezen előtérből egy üvegfüggőkkel csilingelő fa): a művészt e jelenetből csakis és kizárólagosan a jelenet színekben való megfogalmazása foglalkoztatta. Ámde *Scholz* Erik festőművész *Vigadó Galéria*-beli kiállításán nem annak vagyunk tanúi, hogy a művész programot adott, elhatározta, hogy megfest egy jelenetet az okkersárga különböző árnyalataiban, hanem *az ellenkező folyamat* részeseivé leszünk: ezeken a képeken a színek létrehoztak valamit, ami aztán a végeredmény felől úgy is értelmezhető, mintha valamiféle jelenet volna, történetesen fáradt sárgában.

Vagy itt van az *Egy személy* című gép. Áll rajta keleties lepelben, a nálunk megszokottnál színesebb vagy esetleg már el is fakult (halotti?) lepelben *egy személy*, azt sem tudni, férfi-e, nő-e. A festmény szélén a finoman elstilizált díszeknek-jeleknek valamiféle ó-egyiptomi hangulata árad. Talán ez a festmény árulja el nekünk, némaságában legbeszédesebben, keletkezése titkát: aligha képzelhető, hogy a művész egy meghatározatlan nemű és korú személyt kívánt volna vászonra vinni — hanem ahogy a kezét vitte az alkotói indulat s töprengéseinek tárgya lett az előtte kibontakozó színek-vonalak gubanca, úgy vált értelmezhetővé az, ami létrejött.

A SZÍNEKHEZ VALÓ viszonya a legfontosabb eleme ennek a festészetnek. Az okkert már említettem, de a kékek még látványosabbak: a *Kék bejárat* drapériáinak, kék sugárnyalábjainak súlyos suhogása, vagy *Az Égei-tenger kékje* című képén a kék fényeső. Figurális munkáin is a fény törése, villódzása érdekli a művészt igazán. Tömeg mozog ezeken a képeken, nagyvárosi tömeg, arctalan tömegtársadalom. Az a tömeg, amely az amerikai Georges *Segal* szintelen szobrain mélán és unatkozva, esetleg csüggedten, már semmire se várva várja, hogy a lámpa zöldre váltson. Ez az a tömeg, amely — hogy hazai példát hozzak — *Kovács* Tamás Vilmos képein szorong, sőt, szűköl önnön tömegében... Scholz Erik festményein nem tükröződik semmi ilyesfajta érzelem, az ő tömegemberei arctalanok, miként egyik képcímében maga is megállapítja: *Ismeretlenek*. A kavargásból azonban néha felénk fordul egy arcél, megszólít minket egy kézmozdulat: a művészszel közös művészeti emlékeink villannak-derengenek fel, leginkább talán a régről ismert olasz művekről, Giorgione megöregedett fiatalembere netán a *Talponálló* pultjánál, michelangelói figurák az *Asztalnál*, sőt, a Mona Lisa a *Beszélgetők* közt?

De nem, nem szabad sejtéseinket még ilyen kérdő formában sem kimondani, mert a kimondás által rögzülnek, elnehezülnek. Inkább csak annyit gondolhatunk, hogy mégsem igazán arctalanok ezek az arcok, hanem egyikükben-másikukban mintha ismerősre bukkannánk. S ettől közünk lesz hozzájuk, a nagyváros ezernyi fényszilánkjától vert tömeg egyedeihez, miközben a színek vibrálása még mintha a nagyváros rájuk záporozó zajainak is hangot adna.

HÚSZ ÉVE NEM VOLT kiállítása Budapesten *Bornemisza* Lászlónak, az utóbbi hat-hét évben készült festményei most is csak egy hétig voltak láthatók a Vörösmarty téren, a *Csontváry Teremben*. Sajnálhatjuk, hogy nem láthatjuk sűrűbben ezt az eredeti világszemléletű művészetet. Mert nála a falakról megannyi elvarázsolt kastély néz le ránk, a házak harmónikaszerűen hajladoznak, tornyon toronycsodák nőnek, sziklacsúcsokon hagymakupolák imbolyognak. A művész a tárlatnak a *Mediterrán és skandináviai emlékezések* címet adta, de valójában eléggé mindegy a cím; a lényeg az, hogy nála mind az olasz, mind a finn tengerpart városairól az jut eszünkbe, hogy „hullámzik, nem süllyed el". A szigetek a tengerben nála csak házak a tengerben, s igaza is van, hisz ég-föld-víz gyakran egybeolvad párában és ködben — s ő azt a tündéri pillanatot rögzíti, azt a tűnékeny pillanatot, amikor beáll a varázslat.

De Bornemisza László nem áhítattal fogadja a varázslatot, hanem iróniával. Ennek a gunyoros világlátásnak a kivetülései a csur-

IRÓNIÁJÁNAK FORRÁSVIDÉKE francia: maga közli ezt velünk Voltaire, majd Rabelais tiszteletére ajánlott munkáin. Hőse nem egyszer „egy kópé", az egyik képén például Karéliából, de kópésan élvezi megtréfálásunkat maga is. Amikor kedvtelve dob még egy repülő háztetőt a hullámvasúttáj fölé. Amikor figuráival játszik (szeretett *Lumiki* lányalakjának egyszercsak virágok nőnek a kalapján). Játszik a festékkel is, s átterjed ránk, nézőire, az öröme, amikor egy festékpaca értelmet nyer!

Mindezek a művek attól válnak egységessé, hogy a művésznek saját világa van, ahogyan ma mondani szokás: önálló mitológiája. Vagyis a tenger hullámvesében szelíden tótágast álló házikók között avagy a megszelídíthető városrobotok környezetében, a csíkos, a pettyes, a szakadt levegőben, hirtelen felütik fejüket torz figurinói: meghitt szarkazmusától ismerőseink. Vannak ugyan kritikusok, akik festmény és grafika ilyesfajta vegyítését helytelenítik, de a kétlábúak nyüzsgését a pikkelyes háztetők alatt, sőt, véleményét házainkról s nyüzsgésünkről, mégis kedve és kedvünk szerint oldja humoros mesévé Bornemisza László, beszéljen akár északi, akár déli tájakról.

Ember Mária

Nemzet

ya

mondani
derék lege
hetett, azt
ma, mert a
alig van a
melege sz
berek hajl
„Ebben
volt a kul
zem ki magamat. Volt itt egy olvasókör. Egyletnek is mondták, olvasóegylet — így népiesen. Tizennyolc évtől lehetett tag valaki, legényember, szóval állampolgár. Minden este oda lehetett menni. Még Kossuth Lajos eredeti képe is benn volt a könyvtárban. Aztán ugye ott minden este elkártyáztak, olvastak. Járt az újság, a Pesti Hírlap szokott mint újság megjelenni ott. Akkor aztán szilveszteri műsorokat csináltunk, kabarékat szerveztünk, tavasszal meg színdarabokat. Minden évben bevett szokás volt, azért is, hogy legyen egy kis jövedelme az olvasókörnek, meg odacsaltuk a lányokat a szereposztásra, ne kölljön eljárogatni a házhoz. Így fundáltuk ki. Nem is a tanító szerepelt ve-

Nincs olyan mint én

Voltál szeszélyes
Holdpenge éles
Farsangi álarc
Gúnyolva édes

Voltál — mi voltál?
Orgia oltár
Zengett belőled
Táncóra zsoltár

Kétféle ablak
Kelet s nyugat vagy
Ha erre nézek
Ha arra ott vagy

Fény fény sötétség
Egyesülését
Ünnepli minden
zöld ég

a város
gához
atáron
áthoz

álom
alálon
eresztül
doládon

ma. Az semmi se, ami itt megy. Odahordják a sört, aztán dorbézolnak, az nem élet, kultúrélet, mint előbb, ott inkább csak dorbézolnak meg vandáloskodnak. Egyelőre, hogy ez a falu fejlődjön én nem látok kilátást. Még tanító sincs."

Öreglegények vetetlen magvaitól még üresebb az utca. Öregasszony áll a kapuban, messziről bámulja az idegent, közelebbről a kapu mögé bújik, lépteim után visszanyikorgatja újabb bámulásra, lopkodva kihajol. Szegény, kiszáradt ölű kapuőr. Ki lehet ez az ember?

Meresztette a szemet. „Zsidók... Bernáth szavai ötlöttek fel agyában. Bernáth mondta, hogy a nyilasok éjszakánként a Dunába lövöldöznek a zsidókat, és Rapp is benne van a dologban. Rapp volt a legerősebb fiú az osztályban, ő volt a leventefoglalkozások csillaga, megneznette magát, akibe belekötött. Megkérdezte Rappot. Rapp a szeme közé nézett, közölte, hogy ez aljas rémhír, a zsidókat dolgozni viszik.

Az emberek a rakpart szélén álltak. Libasorban álltak, és vetkőztek. Egyik nem vetkőzött.

Megismerte Rapp rikácsolását. Mindig rikácsolt, amikor kihozták a sodrából.

— Vetkőzz, vagy beléd lövök, nyavalyás.

Nevetés felelt. Keserű, gúnyos nevetés. A kabátos alak megló-dult. Csobbant a víz. Géppisztoly kattogott. Hosszan, fülsértően kattogott.

„A Rapp..." Belekapaszkodott a korlátba. Nyitott szájjal szedte a levegőt.

A többit tarkón lőtték. Egyiket a másik után. Úgy zuhantak előre, mint holmi zsák. Némán zuhantak, és a víz megcsobbant. Minden lövést csobbanás követett.

Hamar vége lett.

Lehunyta kicsit a szemét. Újra látta a fegyverekből kicsapó tüzeket. Szédülés környékezte. „A Rapp..." Ujjai kifehéredtek a korláton. Képzeletében a rakpart vérben úszott. Rengeteg vérben. Rapp is véres volt, tetőtől talpig véres, a vér csak úgy csorgott róla.

Összerázkódott. Már nem tudta megkülönböztetni, melyik a Rapp. Hajladoztak, bugyrokba kötötték a holmit, vállukra lódították. Laza csoportba verődve baktattak felfelé a lépcsőn, és akkor szívébe ugrott a félsz. „Csak ne erre jöjjenek... Uram Isten, tedd, hogy ne erre..."

Nem arra mentek.

Figyelte a távolodó lépteket. „A Rapp..." A Duna felől fújt a szél, a holdfény ezüstösen csillogott a vízen. Lassan mozdította meg a lábát, elindult. Belekapaszkodott a korlátba. A lépcsőnél megállt.

Az alsó rakparton semmi sem látszott. Üres volt, nem látszott rajta semmi. Egyáltalán semmi. Egyetlen csepp vér sem. Csak a négyszögletes, szürke macskakövek látszottak, semmi más. Megint Rapp jutott az eszébe, és ismét összerázkódott. „Ezért van pénze." Már nem irigyelte. Nézte a rakpartot, és mellére horgasztotta fejét. Újra és újra hallotta a csobbanásokat, pedig csend volt. Csak az ágyúk morajlottak a messzeségben kitartóan, szüntelen, mint távoli hullámverés.

Az aktakukac

Az aktakukac kistermetű, karikalábú, menyétarcú falusi fiatalember volt. Valamikor a század elején látta meg a napvilágot az egyik, szülővárosommal határos szomszéd faluban. Onnét vonatozott be egy korai vonattal a városba, hogy bekutyagolva a Főtérre, idejében foglalhassa el posztját a járásbíróság porszagú iktatójában. Elhanyagolt, ódon épület volt ez az egyemeletes valahai palota, amely egykor – amikor még a vár is állt – többek között a Rákócziak, majd Pázmány Péter tulajdona is volt. Ám a dicső idők múltával lassan ütött-kopottá válva szinte szégyenlősen adott hajlékot a beléköltöztetett járásbíróságnak. Az aktakukacot csöppet sem zavarta az elaggott épület roskatagsága, ahogy az öles falak történelmet lehelő dohszaga sem érdekelte: a majd falusi ház nagyságú iktatói terem valójában az ő mennyei birodalmát jelentette, amelyben uralkodhatott, ő, a senki-semmi, vézna kis parasztsarjadék. A négy polgári elvégzése megszabadította őt a trágyásvillától, a nehéz paraszti munkától s annak minden verejtékes kínjától, s kitárta előtte a kalamárisos-bélyegzős „úri létet" mímelő hivatalnokvilág ajtaját. Így az elégedettség dölyfével élte életét, fontosságának tudata próbálta feledtetni vele hitvány porhüvelye rútságát, amely miatt még a Világos téri piroslámpásos ház küszöbét sem igen merte mindeddig átlépni.

1928-at írtunk. Az iktató úr már-már a harminchoz közeledvén elfojtott énjét túlfűtött hazafias érzületével próbálta kielégíteni. Egy mesterségesen létrehozott ujdonatúj államalakulat azon szerencsés állampolgárává válhatott, aki a két államalkotó testvérnemzet egyikéhez tartozhatott. Ennek okán már csak törve volt hajlandó megszólalni magyarul, holott szülőfalujában, melynek többsége nem magyar anyanyelvű lakos volt, az idősebbek egyaránt jól beszélték mindkét nyelvet, s nem viseltettek ellenséges érzülettel a magyarok iránt.

Késő őszre járt, csípős szél fújt a Főtéren azon a napon, amikor az irnok úrral, az iktató aktakukacával életemben először és utoljára találkoztam. Német kisasszonyom mélyebbre húzta fülemre utált pomponos sapkámat és felhajtotta télikabátom prémes galléját, hogy ne fázzam meg a sétán. Így sétáltunk, el-elálldogálva a főtéri kirakatok előtt, ám én a portékák helyett inkább a fiákeres stand lovait mustráltam, bennük gyönyörködtem. Igy esett, hogy csakhamar megpillantottam apám nemrég alkalmazott, törékeny és nagyon fiatal másod-irodakisasszonyát, Szlecsinkát, amint hajladozva, széllel küzdve iparkodik a járásbíróságra.

Még pattanásos arcú bakfis volt, épp csak elvégzett négy polgárija után egy gépírótanfolyamot, s máris pénzt kellett keresnie. Vonzódtam hozzá, kedves lénye és törékenysége miatt.

Kezdetben ő is csak törve beszélt magyarul. Nem csoda, hiszen egy közeli szlovák nagyközségből járt be hozzánk naponta. Ám csakhamar egyre folyékonyabban kezdett el magyarul beszélni. Szerettem Szlecsinkát, akinek Jozefka volt ugyan a keresztneve, ám mégis „kisasszonykának", Szlecsinkának hívták, és szerettem a sok évszázados roskatag palotát, a járásbíróság épületét is, ezért elrángattam a kisasszonyt a selyembolt csábító kirakatától, kérvén, kísérjük el Szlecsinkát a bíróságra. Kettejüknek mindig én voltam a tolmácsa, mert különben csak jelbeszéddel érintkezhettek volna.

Áhítattal léptem be a vén falak közé, a boltozatok alá. Felbaktattunk a kopott lépcsőkön a huzatos emeleti folyosókra és bekopogtattunk az iktatóba.

– Volno! Szabad! – hallatszott bentről.

A kivörösödött hajú vaskályha köpte a meleget. A cigarettafüsttel vegyes, áporodott levegőben ott lebegett a frissen olajozott padló olajszaga, és persze az akták poros papírszaga is.

Az aktakukac sajtot evett. Az elemózsiát gyorsan az asztalfiába süllyesztette, majd székét kissé hátralökve felém fordult és rám meredt:

– Nocsák, mágá mit keres itt, urfi? Tudja, hogy magának itt nincs helye, semmi keresnivalója?! Tudja, mágá hová váló? Azsiába, ahonnét jöttek máguk elrábolni a mi drága földünket! Máguk bárbár ráblók, má is nyereg alatt puhitott lóhúst esznek! Pfuj! – és köpött.

Nagyot köpött. Nem a padlóra, az olajosra. Az arcomra. Sírtam, de nem a köpés miatt. A lóhús miatt. A lovak és a kutyák a barátaim voltak. Legkedvesebb barátaim. Szerettem a virslit, de amikor megtudtam, hogy lóhúsból készítik, többé már nem ettem.

Szegény német nevelőnőm értetlenül, kétségbeesve állt az iktatóban. Majd retiküljéből elővette a kölnis üvegcsét, zsebkendőjére csöppentett belőle, és sietve nekilátott, hogy arcomról ledörzsölje az aktakukac vastag, gusztustalan nyálát.

Szlecsinka kővé dermedten állt, csak tátogni tudott.

– Mágá menjen, urfi! Meg se álljon Ázsiáig! Ott a máguk helye, nyers-lóhúsevők! – sziszegte gyűlölködve az aktakukac.

Nem tudom, hogy értem haza. De azt igen, hogy erről soha senkinek sem beszéltem volna. Nem, soha senkinek sem mondtam volna el. De Szlecsinka mindent elmondott az apámnak. Apámnak, akinek minden idejét lekötötte az ügyvédkedés és a vadászás, s így teljes egészében a gondos körültekintéssel kiválasztott német nevelőnőkre bízta nevelésemet. És apám most, azon a késő őszi estén – először és utoljára – térdére ültetett és hosszan beszélt velem. Úgy, akárha felnőtt lettem volna, holott csak négyéves voltam. De az értelmem kinyílt, és felnőttként fogadta be a hallottakat: azt, hogy mit jelent a kisebbségi sors, hogyan kell azt elfogadni, megértően, méltósággal, hogy kell abban és azzal élni, példamutatóan, a gyűlöletre sem gyűlölettel válaszolva...,

...hogy az elvakultság az indulatok gyümölcse. Mérges gyümölcs, tartózkodni kell tőle... Így folytatódott a hosszan tartó, hasznos beszélgetés, mely immár tudom, mindhalálig elkísér. És azt is, hogy e nélkül sem önmagamat, sem sorsomat, életalakulásomat nem tudtam volna gerincroppantás nélkül elfogadni, vele élni mindmáig.

Valójában eltulajdoníthatatlan aranyat jelentett számomra az aktakukac arcomra förccsent nyála, s ahogy egyre jobban öregszem, egyre hálásabb vagyok neki érte. Mert általa tanultam meg békésen elfogadni azt a sorsot, a kisebbségit, amelybe akaratlan beleszülettem. Áldom hát érte őt, akivel csak egyetlenegyszer találkoztam. S akinek a nevét sem tudom. Aki, ha még él, talán e tragikus huszadik századdal egyidős. S ha már nem él, poraiban is áldom, mert neki köszönhetem, hogy az vagyok, aki, azaz, hogy az vagyok, akinek-aminek születtem. Ő mentett meg a tévutakról, és néki köszönhetem azt is, hogy apám egyetlenegyszer a térdére ültetett, egy régi estén, egy hosszúhosszú beszélgetés erejéig, amelynek tartalma által váltam mérhetetlenül gazdaggá, s mely gazdaságtól immár sohasem foszthat meg senki sem.

Tordon Ákos

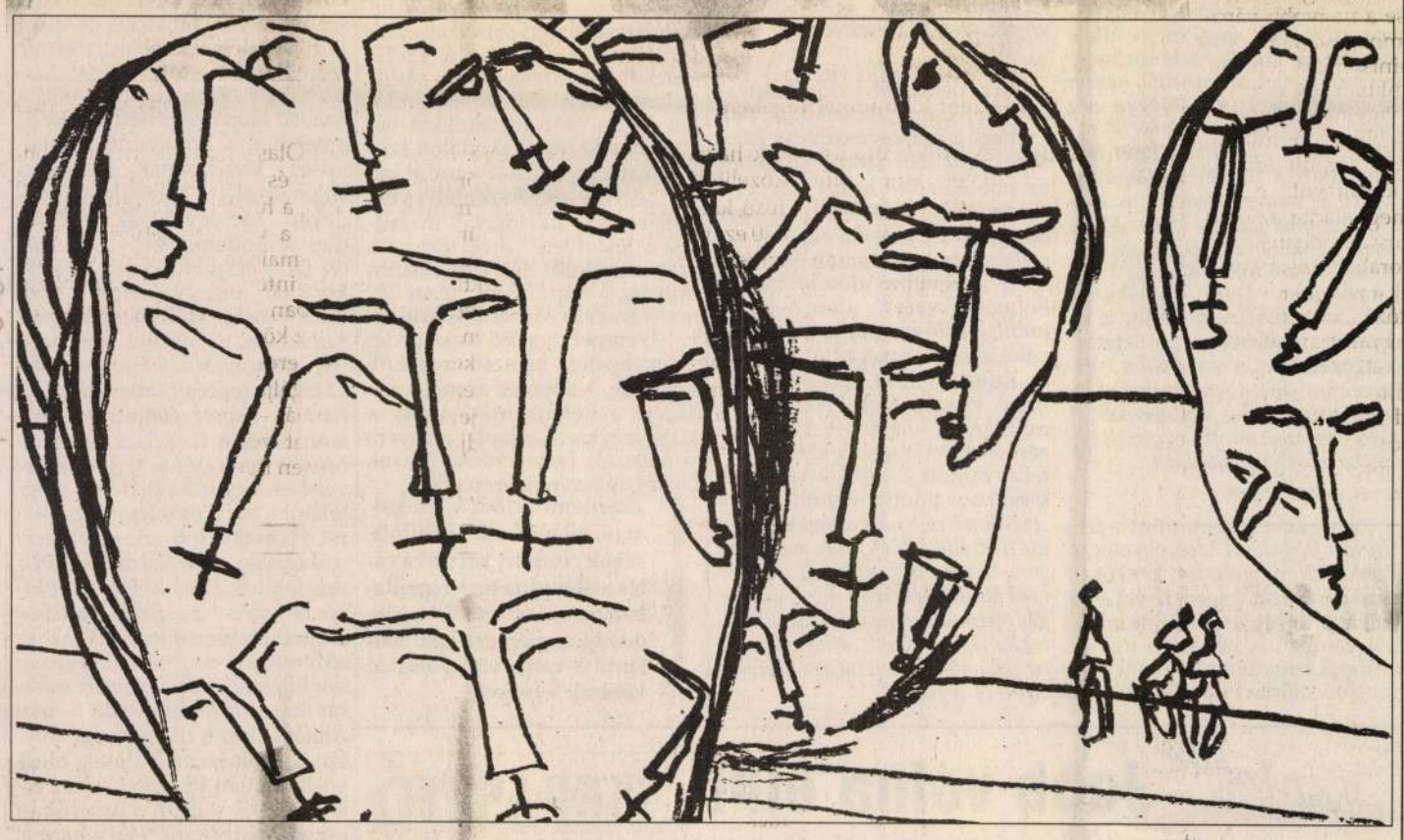

SCHOLZ ERIK RAJZA

Simonyi Imre:

Mint bohózatban

Még szól a vén. Már nem is ő – a penna
motyogja foghíjasan a papírra:
„Emlékszel még arra a lányos pírra?
S tudod-e már, hogy az volt a gyehenna?"

Már hogyne tudnád! – S leírod: „Velem ma
megtörtént – mi is!? – a mennyeknek kínja,
s a pokol öröme – miként előírva
vagyon régtől férfiembernek." – Mert ha

ezt tudod, akkor tudod: nem az öröm
lesz részed – még a könnyű pusztulás se! –
Mint bohózatban rohansz e körkörön:

– Nő-férfi-ügy? – röhejbe göngyölt dráma! –
akár pesztonka, ringyó, szalondráma.
– Süvöltsd hogy így van, de hogy így van – lásd be.

(A költő hagyatékából)

Jakob Böhme

A vámszedők nem könnyen hagyják el dúsan jövedelmező foglalkozásukat. Ismerünk ugyan egy Máté nevezetűt, aki ezt megtette egy vándortanító kedvéért. Kevésbé ismert azonban egy *Christian Bernhard* tulajdonnévvel jegyzett vámszedő, aki Párizs városában hagyott fel egykoron az aranyak és csengő tallérok számolgatásával: ezután *Jakob Böhme* kéziratait másolta.

Ki volt Jakob Böhme? *Hegel* szerint az első német filozófus. A marxisták még véletlenül sem említették meg a nevét, mivel teozófus, vizionárius, a legnagyobb keresztény gnosztikus volt az istenadta. Autodidakta – mondhatnánk mai szóval. Suszterinas, aki látomásokat lát és jegyez fel. *Abraham von Franckenberg,* Böhme közeli barátja írt meg egyet-mást a sziléziai cipész különös életéről. Egy idegen kihívta a boltból, nevén szólította és nagy dolgok átélésére, értelmezésére buzdította. A belső útról, az idegen sugalmazta, alkatából előhívható látomásos érzékenységről később maga írt megrendítő sorokat Hajnalpír című művében.

Irigyelhetjük Jakob Böhmét, akit egy önedény különös csillogása a konyhában már transzba ejt. *Lelke szerint az ember égő, örök természet, szikra a középből* – véli, s alkotja meg a misztika egyik alaptételét, a fény, a tűz, a víz, az elemek komplexitásával foglalkozva.

A turba, Böhme főszava, a XVII. századból visszhangzik később annyiszor *Hamvas Béla* írásaiban. *A turba a létezés egyetemes felfordultsága. Turbának hívják a sötét, zűrzavaros, gondterhelt, aggódó, szorongó, kínlódó, iránytalan állapotot, amelyben és amelytől az ember többet szenved, mint éhségtől vagy hidegtől. A turba az üdv negatívuma.*

Böhme meglepő paradoxonokkal tűzdelt, látomásos textusa már a maga korában, a szektás, szeparatista, valamint a különféle reformációs mozgalmak közepette visszhangra talált. Egy sziléziai nemes, *Karl Ender von Sercha* fülébe jutott a vizionáló cipész híre, és görlitzi birtokán másolóműhelyt rendeztetett be. Mindent másoltak itt *Paracelcus* műveitől kezdve Böhméig, ami támadta a dogmákat és új világképet ígért.

Görlitz lelkipásztorának természetesen nem tetszett az újmódi istenségkutatás, a hermetikus hagyományok újrafelfedezése – irtóhadjáratba kezdett Böhmét támadva, kiprédikálva szószékéről. A *suszter, maradj a kaptafánál* imperitivusa kétévi hallgatásra készteti. A városi tanács eltiltotta az alkotástól. Böhme utazik, üzletet nyit, kereskedik, de hét év után újra tollat fog, számos mester titkos művének tanulmányozása után újabb titkokat feszeget.

Negyvenévesen már az átszellemült, bölcs vargaként ismeri nevét a világ. Sokat utazik, sziléziai barátjainál a népes társaság valóságos kollokviummá avatja megjelenését, tudósok találkozóhelyévé. Ám 1624 telén újabb hadjárat indul a *philosophieus teutonicus* ellen városa szószékéről. Fogynak körülötte az igazi pártfogók. Drezdában az udvari orvos, választófejedelmi kémikus fogadja egy ideig. Emberek százai keresik fel, tanácsot kérve, beavatást a mágiába, magasabb tudományokba. Böhme maga is médiumnak fogja fel magát, az élő istenség, az örök szellem közvetítő tolmácsának. Együgyű embereket választ ki a Mindenható, hogy dicsősége megnyilvánuljon mindenekben – hajtogatta. – A vallási viszálykodás majd megszűnik, az Úr egyik seprűt a másikkal takarítja el.

Görlitzben, negyvenöt évesen hal meg az intuitív próféta, a németek teozófusa, aki a *Sátán megvetett ágyát lelte* kora prédikátorainál, remélte, hogy az emberi szó az istenivel dialógussá, s nem diabolikus párbeszéddé válhat, s a teljes megújulás jegyében a *népek nyelvei átfestődnek Isten nevének öt hangjával.*

Halálos ágyán fiát arra kérte, gondoskodjon kéziratairól és tárja ki az ajtót, mert jobban akarja hallani az angyalok énekét. *Távozom hát a Paradicsomba* – sóhajtotta utoljára, az isteni lét három princípiumának leírója 1624-ben. Amely év karácsonyán megszülenik a másik nagy sziléziai látnok, *Angelus Silesius.*

Pardi Anna

A képernyő földi mása: a pálya–avagy fel, falura, Írországban!

Mert összejött, és csak hogy elmondhassam, ír földön elvonatoztam Tipperarybe, nem is volt „olyan" messze, Tipperary pályája tulajdonképpen Limerich Junction megálló mellett van, innen elébb be kellett kocsiznom Tipperarybe, ahol teljesen fölöslegesnek látszó módon foglaltam – tehát! – szállodaszobát, mert a pályáról, versenynap végeztén, Dublinba visszavonatozhattam volna. De mégse volt hasztalan a két éj megszállás, mert vendéglátóim nagyon kedvesen bántak velem, ennem-innom (innom kávét, vizet) volt bőven, s mert hamar kiderült, mi járatban vagyok, mert ügyem lett, háziasszonyom lelkemre kötötte, jövőre, ha visszatérek versenynapra, el ne mulasszuk meglátogatni két falubélijét: Christie Roche – v. Christy? – egykori galopp zsokéchampiont, meg a most „uralkodó" akadálybajnokot, az általam megannyi eredménye révén ismert, minden efféléért tisztelt Charlie Swant.

Ez eredmény. Mert riportot készíthetek velük. Most, hogy télre elbúcsúzom – s remélem, csak télre, s még hőbb vágyam, hogy Magyarországon egyszer még SIS-közvetítés legyen, s akkor nekem egy szerény okoskodó rovatom e tárgyban, lórovat, túl s innen az irodalmon –, most ezzel az ígérettel zárhatom írógépem ily ügyben.

Tipperary kis pálya, kedves pálya. Lankás a táj, rokonszenves a jelenlévők kara, gyerekek rúgják a kólásdobozt a betonozott vásártérszerű pálya-környűlte terepen, elegancia és lezserség nyüzsög, szintén messze kiskorúak tolonganak a kasszáknál, fogadnak egykét fontba, akár én, bizony, Karamazov Alajosa távoli rokonának éreztem magam ekképp, emlékszünk a regény szép búcsújelenetére, ahol felidézik a már halott Iljusecska egykori szavait: sok morzsát kér a sírjára, hadd járjanak oda a verebek, s akkor ő nem érzi magát egyedül. Mallow-ban, közeli város, de sajnos megint Dublinból kellett „rávonatoznom", már ismerős tájakon át, két nap múlva volt verseny, nagyobb kerületű pálya, bár nem akkora, mint a Curragh, a fő-fő galoppterep, ahol a túlsó kanyar jócskán a ködbe vész; a lényeg itt is ez volt, mint később Limerickben, az igaziban, e végképp nagyon szép helyen aztán: valóság ez, nem SIS-képernyő, a valóság földi mása pedig néha kész mennyország! A hatalmas dobaj, a szél, a szagok, a mozgás, színesség, a lovak és lovasaik irdatlan nagynak tűnő „figurája", a futamok egymásutánjának ritmusa, cselekvésed személyes kiterjedése – eszel, mászkálsz, lépcsőkön ücsörögsz, korlátra kapaszkodsz etc. – mind-mind újdonság a nagyvárosi irodajárónak.

Voltak közepes jelentőségű versenyek, de most nem effélékről akarok beszámolni. Persze, nyertem 1 fontot régi „ismerősöm", Ballykett Nancyn, persze, hogy minden verébroyalizmusom ellenére – *Charles és Di* ellenére royálisabb vagyok a királynál, hahaha! főleg veréb téren – kihagytam Royal Ballerinát, s hiába nevezem magam a három testőr egy harmadának olykor, a Three Mousquetaires nevű lovat is mellőztem. Meg a kedves nevű Little Musgrave-et... csak mutatóba pár mozzanat, íme, ugyan miért ilyen az ember, miért nem szíve szerint dönt, mit cifrázza?

De Turfitt Anna nagymamám emlékére, meg mert jó lónak ígérkezett, megjátszottam Anushát, elégedett lehettem; kedvvel néztem Wackoo Jackoo futását is, bár 19-es száma helyett a süket kasszás 9-est nyomott a cetlimre, hát a 9-essel egy váratlan izgulási „ajándékot", pakkot kaptam... A pakk jól tartotta magát, 4-ik lett a nagy mezőnyben, fizetett placcot. Mókás eset, nem? Ráadásul akaratlanul is ingyen lógtam be Limerick pályájára, egy mentőkocsi mögött ballagtam, „jó napot, doktor", üdvözöltek, hm. A jegy legalább 7 font lehetett, bizony, oda nem mentem a kasszákhoz megérdeklődni. Kis magnómmal riportot készítettem, mármint magamról s halhatatlan cselekedeteimről számoltam be így az örökkévalóságnak, viszontláttam a kólásdobozt rugdosó kétmankós srácot, közelről szemlélhettem Charlie Swan mozdulatait, követhettem zsokétaktikázásokat, csodálhattam a szürkületet, élvezhettem a későre forduló ősz leheletét, a csípős szelet a vasútállomáson, cigarettáztam a jó meleg kocsiban, robogott velem a szerelvény, ismerős raktárakat, szarvasmarhákat, templomtornyokat és hidakat láttam, megvolt pár versenynap, ír földi pályáim számát 7-re növeltem, lassan eltűnődhetek, a Rolling Stones egykor „másodosztályú állampolgára", most talán nem a legjelesebb Stones-zene korszakában elsőosztályú nyilván, Ron Woods járt több pályán? mert hogy ő állítólag... Alkalmasint a legkisebb összegekbe fogadó felnőtt lehettem, késő este dublini szombámba hazaérve még fordítottam, rádiót hallgattam, mármint Limerick után, Tipperaryt és Mallow-t követően kőként hulltam ágyba. Jó szerencsét, téli álmot nem kívánhatok búcsúzóul – remélem „találkozunk" még.

Tandori Dezső

Illyés Gyula:

Még egy lecke

(részlet)

...

Se zene hát, se fénycsóva, de főleg
semmi mutatvány, hanem
csönd és tiszta mondat
oly éles-veszélyesen, mint a nyíl,
mely levitte Tell fia fejéről az almát
és ugyanakkor – bajtársaim –
a szolgaságot egy ország szívéből.

(Kortárs)

KORTÁRS

Budapest, 38. évf. 11. sz.
Főszerkesztő: Kis Pintér Imre

Az első közzététel igen markáns hangsúlyai adnak rangot az évfordulókat is kordokumentáló igénnyel regisztráló folyóiratszámnak, mely *Illyés Gyula* kiadatlan verseivel nyit, és a mártír *Radnóti Miklós* fogolytársának, az akkor alig 19 éves *Andai Ferencnek* a megszólalásával zárul. Minden álomba és világszövegbe anyanyelven sulykolódó közösségi és magánévszámok előterében fogalmazódik a Curriculum vitae rovatban (ezúttal kissé rendhagyó módon) *Orbán Ottó, Somlyó György* és *Temesi Ferenc* pályarajza, *Nagy László* alakját idézve *Kiss Ferenc* naplórészletei a hetvenes évek második feléből és *Kiss Anna* levélközleményei vagy *Kántor Lajos* írása *Szilágyi Domokosról* és *Hervay Gizelláról*. Prózával *Görgey Gábor* és *Kalász István* jelentkezik, verssel *Tóth Judit, Határ Győző, Ágh István, Tornai József*, emellett *Tolnai Ottó, Marno János, Kalász Márton* és *Szepesi Attila* versközleményeit *Vajda Gábor, Schein Gábor, Gyarmati László* és *Szekér Endre* „ellenjegyzi", továbbá *Lator László, Aczél Tamás* és *Szilasi László* könyvéről, valamint *(Szakolczay Lajos* tollából) *Deim Pál* montázsairól olvashatunk ismertetőt.

HITEL

Budapest, 7. évf. 11. sz.
Főszerkesztő: Csoóri Sándor

Csoóri Sándor: Emlékezés 1956 novemberére; *Simonffy András:* Ott, egyedül; *Tőkés László:* A magyar–román nemzeti megbékélési politika buktatói; *Döbrentei Kornél, Ferenczes István, Fodor András, Kalász Márton, Kerék Imre, Rózsa Endre, Szepesi Attila, Tamás Menyhért, Tari István* versei; *Borbándi Gyula:* Nagy Ferenc emigrációban; *Mezey Miklós* beszélgetése *Incze Lászlóval*, a kézdivásárhelyi múzeum igazgatójával; *Barcsa Dániel:* Érzelmes utazás; *Várnagy Ildikó:* A szobrászatról 1994-ben; kritikák *Bánffy Miklós, Esterházy Péter, Gion Nándor, Kertész Imre, Novák Béla Dénes* és *Rózsa Endre* könyveiről.

„...A Magyarországon kiadott négy Bibó-kötet egyikében meglelem ezeket a sorokat. Ha újraolvasom őket, már nem zenél hátamon a kilelős hideg, a lehetett volna másként is megannyi változatának szólama. Elég, ha látom őt magam előtt kőrengetegbeli szobájának íróasztali lámpájánál. Négy-öt ujját használva kopog az írógépen. *Vállában zsibbadásféle, szemüvegét igazítja. Jöhetnének érte. Dolga van. Hiszen államminiszter. S mert a helyén maradt: ő most nem csak magányos, de egyetlen is: ő a kötelességét tudó lelkiismeret."*

(Simonffy András: Ott, egyedül)

Budapesti Negyed

Budapest, 2. évf. 5. sz.
Főszerkesztő: Gerő András

A város úgy, azért és akkortól örök, hogy – alatta (és az alatt is) régebbi, por betemette városok vannak, s az iliászi történelem is ekképpen (korban és térben) város elleni vad szakaszára és a városok történetére tagolódik. Ennek vaskos paradoxonát éri tetten a városról szóló negyedévi folyóiratnak A város alatt című száma, mely e „vízszintesen tagolva rétegezett" falakat a római kortól *Póczy Klára* dolgozatával faggatja, s a város hajléktalanjainak mai helyzetfelmérésénél *(Diósi Ágnes)*, az informális gazdaság *(Dezsérié???–Futó–Kállay)* és a bűnöző vállalkozások *(Katona Géza)* nagyságrendjének becslésénél köt ki. A hőskorról (az 1949–1956 közötti fővárosi metróépítésről *Prakfalvi Endre* ír összefoglalást), a világvárosiasodó bonyolultságú közműrendszerről (ezt *Sali Emil ismerteti*) és a városdúlás általi barbár fenyegetettségről *(Nagy Lajos, Szép Ernő, Déry Tibor* naplórészletei) egy akármilyen, modern kori Bábel ősképletének sajátos változata körvonalazódik. Hogy ez a történet folyamatosan valahol a mitizált „mélyből jöttség" és a (városiatlanító) „mélybe tartás" kelet-európai ködbe vesző lejtőjén fogalmazódik, azt legfőképp *Eörsi István* Fazekak című (Táncsicsról szóló) filmnovellája és *Csizmadia Ervinnek* a szammizdat 1977–81 közötti szubkultúrájáról közzétett dolgozata pedzi, valamint *Gosztonyi Péter* feltáró írása a Köztársaság téri ostromról és a kazamaták mítoszáról.

A város könnye ez, a könnyben a só: a városi néphit. A városban, a város által válik állandó folyamattá a föltárás és eltemetődés, a város az, melynek helyét többé talán nem hinthetik be sóval, akárhogyan alakul a hordák és falanxok történelme. Hacsak el nem jön, bele nem fészkel a városok utáni – de az már nem a mi történelmünk.

STUDIA NOVA

1. évf. 1. sz. Szerkesztők:
Szilágyi Ferenc és Beke Albert

Kezünkbe vehettük első számát a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karán szerkesztett folyóiratnak. Az egyre gazdagodó folyóirat-palettán rögtön előkelő helyre sorolhatjuk. Harmadfélszáz oldalas kiadvány; részletes ismertetésére aligha vállalkozhatunk. Kövessük inkább futólag tematikus elrendezettségét. Teológia, filozófia és pszichológia alcím alatt *Karasszon István* a keresztyén és zsidó bibliatudomány összevetésére vállalkozott, *Hegedűs Loránt* Jézus és Freud lehetséges összekapcsolásainak leképeződéseit vizsgálja. Történelmi tanulmányokat *Kőszeghy Miklós, Erdélyi István* és *Püspöki Nagy Péter* tollából olvashatunk; nyelvészeti kutatásait *Czeglédi Katalin, Megay Tamas* és *Huszár Ágnes* osztja meg velünk. Irodalmi tanulmányt öt, műbírálatot nyolc szerzőtől olvashatunk. Az előbbiek közül *Szilágyi Ferenc* írása (Erdélyi ritkaságok, kiadásra váró 17–18. századi szépirodalmi és filozófiai művek marosvásárhelyi és kolozsvári könyvtárakban) emelkedik ki, valamint *Szabó T. Ádám* beszélgetése *Czegei és Szentenyedi Wass Albertné szül. Siemers Éva* grófnéval (Erdélytől Bajorerdőig); a második blokkból *Beke Albert* írása ötlik szembe *(Hegedűs Loránt* Nyitás a végtelenre című könyvének elemző vizsgálata). Megszívlelendő tanulságokra bukkant e munkában, továbbemelésük bennünk is kényszeres igénnyel jelentkezik.

„...éppen az emberi minőség elvesztése fenyegethet leginkább bennünket. Sorskérdéssé válnak azok a megfigyelések, melyek e veszélyeket felmérik, és azok a megoldások, amelyek révén a veszélyek elkerülhetők. Kohézióbomlás, azaz az embert, a népet, az emberiséget összetartó kötőanyag bomlása az az alapvető veszély, mely mindnyájunkat érint."

SOKAN KÖZÖTT

Nem túl gyakran adódik alkalmunk arra, hogy kút fölé hajolva eszméljünk rá a mélység és az idő együvé tartozására. De még ha így lenne, s a kút – amely Thomas Mann szerint csalhatatlan időmérő eszköz – rendelkezésünkre állna, akkor sem látnánk benne mást, mint a téglaborítású fal végtelenjét. Az ilyen „múltba n ező" vizsgálódás teszi jogossá a kijelentést, miszerint: az emberiség története épülő vagy elporladó falak története. Elválasztanak, foglyul ejtenek, esetenként kívül rekesztenek. A távolságtartás furcsa, metafizikailag is kezelhető eszközei, melyekhez nagyon is valóságos tragédiák csatlakoznak. Kürtszóra leomló, majd másutt, más korban jelszóra újrakeletkező korridorok, Maginot-vonalak, szögesdrótból emelt térzárlatok – megannyi természetellenes, kierőszakolt képződmény, mégsem gondol senki a megszüntetésükre. Nélkülük nem tudnánk elképzelni sem rendet, sem biztonságot. Szemünk láttára formálódnak, alakulnak át, mintha saját evolúcióval rendelkeznének. Monumentalitásuk annál szembeötlőbb, minél embertelenebbek voltak létrejöttük körülményei. A mából visszatekintő írások közt böngészgető ember számtalan falmaradvánnyal találkozhat. Persze az új, a meglévő mindig izgalmasabb. Egy napjainkban emelt, lebontott vagy állandósult fal története több fejezetből álló olvasmány. Az írott szó legfeljebb csak követheti, ám sohasem érheti tetten ennek folyamatát.

*

Az *Európai utas* (5.évf. 3.szám) Egy fal leomlott gyűjtőcím alatt a berlini fal megszűnésével, annak előzményeivel, körülményeivel s részben következményeivel foglalkozik. A *Kennedy*-látogatást idéző képanyag mögött *Vajda Mihály* egyéni szempontok alapján taglalja a falomlások témakörét. Történelmi és mitológiai példákat vonultat fel, amelyekhez viszonyítva *„a berlini fal, az azért valami más volt... nem azért épült, hogy* megvédje *a mögötte élő körülkerített közösséghez az idegenek zaklatásától, hanem hogy a mieinket* akadályozza *meg abban, hogy belépjenek a körülkerített területre". Esterházy Péter* történetében a mával foglalkozik. *„Kelet és nyugat továbbra is létezik... azonnal látszik, ki jön Münchenből és ki Drezdából, látszik a járásán." Klaus Kinkel* tárcája 1989. szeptember 10-re emlékezik, *Ryszard Kapuscinsky* pedig a ledöntött építmény „utóéletét" dolgozza fel. *„A szimbólum valóban eltűnt, de... a nyugat-berlini lakosok még mindig úgy mennek át Kelet-Berlinbe, mintha egy más, egy idegen világba indulnának."*

*

Nem kevesebbet, mint a *történelem faggatását* kíséreli meg a Polisz (13. megjelenés, 1994 ősz), amikor a volt Jugoszlávia és a balkáni térség íróinak munkáiból válogat. A bevezető írás az európai szigettenger között lavírozgató szürke Hamletekről tesz említést, akik nem buknak el, de meg sem dicsőülnek. Csupán monológot mondanak, amelyhez Vukovár és a berlininél is rosszabb kettéosztásra kiszemelt Szarajevó kiégett, negatívba fordult falai szolgáltatnak illusztrációkat. *Goran Todorovic* a bosnyák illúziók szertefoszlását megrázó interjúrészletekkel ábrázolja. A bolgár *Blaga Dimitrova* e témához kapcsolódó versei akár graffitik is lehetnének egy szarajevói ház falán. *Franjo Tudjman* a versailles-i egyezmény igazságtalanságairól, *Dimitij Rupel* pedig a világ reménytelenségéről értekezik. Az albán kultúrát Európától falként elválasztó vallási és politikai szemléletről egy-egy, *Hidajet Hisenivel* és *Ismail Kadaréval* készített interjút olvashatunk. A polgárháborús szerepvállalásukkal kitűnt írókat, politikusokat bemutató írások a fal mindkét oldalát megvilágítják. A már említett szerzők mellett *Vuk Draskovics, Dobrica Csoszics* és *Radovan Karadzsics* is irodalmi szemelvénnyel mutatkozik be. Ha áttételesen is, ám mindenképpen a falak témaköréhez illeszthető a *Kézfogások* című rovat, ami a honi különbözőségeknek, a véleménykülönbségek párbeszédeltetésének kíván otthont nyújtani. A figyelemre érdemes kezdeményezés *Göncz Árpád* ajánlásával, jókívánságaival indult útjára.

*

Egy ilyenfajta, embertől emberhez tovább adható párbeszéd szükségessége melletti érvelésként is felfogható *Mezey Katalin* írása az irodalom elpiacosodó „agorájáról" a *Magyar Naplóban* (6.évf. 17.szám). Az írótársadalmi futóárkok, az elvesztettek??? „második értékrend" és a független kritikai értékrend hiánya, a hírbe hozott alapítványi mecenatúra, a művészeti élet kárörvendően sorsára hagyva kikényszerített hajótörötti létharca látleletével állítja ki az irodalom- és művészetellenes társadalmi légkör fenntartóinak szegénységi bizonyítványát.

*

Jóval nehezebb ledönthető falak jelenlétéről tanúskodik *Gáll Ernőnek* a marosvásárhelyi *Látóban* (5.évf. 10. szám) közzétett esszéje. Közép-Európa tragédiái címmel, a bibói látlelettel egybecsengve, azokról az akadályokról tesz említést, amelyek a Keletről jövő népek előtt lezárják a Nyugatra vezető utat. A Duna menti konföderáció immár megvalósíthatatlannak tűnő vízióját, és Kundera 1984-ben publikált, nagy visszhangot kiváltott tanulmányát – amely szerint a közép-európai tragédia kis nemzeteket sújtott – mint e tézis két sarkalatos pontját vonultatja fel. *„Ha Kundera tíz évvel ezelőtt keményen bírálta a Nyugatot, mert magára hagyta az 'elrabolt' Keletet, nem állíthatjuk, hogy most, amikor földrészünk e régiója kiszabadult 'elrablói' kezei közül, a legfejlettebb európai államok sietnének keblükre ölelni és segíteni."*

Jászkunság

Szolnok, 40. évfolyam, 5. sz.
Főszerkesztő: Körmendi Lajos

Az új számban publikált írások jórészt a periodika fejlécén jelzett témakörökhöz (társadalom, kultúra) kötődnek, de néhány vers és prózai mű erejéig a (szép)irodalom is képviselve van. A folyóiratot ezúttal is *Zalán Tibornak* A kor falára fölcímmel szignált publicisztikája, „fedőlapírása" vezeti be: Búcsú, egyedül. A megrázóan szép, lírai hangú följegyzést a számvetés szándékával vetette papírra a negyvenéves korára hirtelen elmagányosodott, az irodalomból is lassan kivonulni készülő ismert író. A lap másik „egyszemélyes" rovatának (Passziánsz) a gazdája *Seprősi-Czárán György*, aki a politizáló magatartásról írta lapszéli jegyzetét. Fakszimilében közli a lap a Németországban élő *Endrődi Bella János* 1956-os verskéziratait. Már a címével is *Illyés Gyula* közismert versét idézi *Turcsány Péter* nagyszabású verse, A zsarnokság kísértete. *Jenei Gyula* interjúja a lap- és könyvszerkesztőként is tényekedő szerző legújabb verseskönyve kapcsán készült, de szó esik irodalmi és közéletünk számos kérdéséről is. Izgalmas és gondolatébresztő *Kerékgyártó T. István* esszéje (A vidékiség vigasztalansága) a provinciális gondolkodás- és szemléletmódról. *Sarusi Mihály* Románjárás Magyargyulán címmel közli készülő dokumentumregényének egy részletét. *Erdei-Szabó István* öt verse, és *Rideg Istvánnak* a költő legutóbbi kötetét méltató találmánya egyaránt árnyalja azt a képet, amely az Erdei-Szabó munkásságát számon tartó verskedvelők tudatában kialakult a tanár-költőről. *Szana Tamás* irodalom- és művészettörténész életművével két szakdolgozat is foglalkozik: *Szurmay Ernőé* és *Füvessy Anikóé*. A Jászok Egyesületének egyik vezetőjével, *Dobos Lászlóval* készített interjút *Bona Zoltán*. A jászok betelepülésének történetéről és a jász etnikai tudatról értekezik *Selmeczi László* is (A jászok társadalma a 13–15. században). *Szerepi Nagy Attila* helyenként a régi mesemondókat idéző szófordulatokkal beszéli el a karcagi lakodalmi szokásokat, ahogy azok – amint írja – a „régi öregektől személyes beszélgetések alkalmával maradtak a fejemben". *Botka Ferenc* a századforduló tájékán alkotó művész-fotográfusról, *Rónai Dénesről* ír, *Zelei Miklós* tévékritikával szerepel, *Serfőző János* pedig megzenésített nemzeti imánkról értekezik. A folyóirat állandó melléklete a Rólunk írták, amely a Jász-Nagykun-Szolnok megyére vonatkozó, helyi érdekű cikkek bibliografikus rendszerezése.

„Szellemi elődök, fogalmak, világnézeti beállítottságok címerré, zászlóvá válása silányítja törzsi gerillaharcok színterévé Magyarországot, mérgezi irgalmatlanul a várva várt politikai korszak légkörét."

VILÁGOSSÁG

Budapest, 35. évf. l0. sz.
Főszerkesztő: Papp Gábor

„...túlzó (és nem természetes) módon akart alkalmazkodni környezetéhez. Valószínűleg személyiségének valódi – és nem egyszerűen leplezett – titkai e mögött a viselkedéshéj mögött lehettek. Hiszen úgy tűnik, hogy (...) politikai magatartásának is egyik legfőbb hajtóereje a bizonyítási kényszer volt, s ezt tökéletesen akarta csinálni, mert mindig nagyon félt – bábdiktátorként az igazi diktátortól." A kipontozott helyeken *Rákosi Mátyás* nevét olvashatjuk; azt próbáltam érzékeltetni: *Lányi András* tanulmánya (Rákosi antiszemitizmusa), bár mindvégig szigorúan kötődik tárgyához, ráutaló következtetéseivel folytonos összehasonlításra készteti olvasóját. Olyan helyzetekkel is, amelyekre a tanulmány nem, vagy csak érintőlegesen utal: ha az államhatalom mellőzi vagy belülről bomlasztja az azonosságtudatot (bármelyik kötődésre épít), sohasem lesz képes megteremteni az állam belső és külső egyensúlyát. Ilyen értelemben érvényes igazán a jelzett Erikson-gondolat: *„Az ember soha nem csak a maga idejében él, noha azon kívül sem tud élni."* Ezért tehát – summázza Lányi András – amikor valakit a múltból „(le)leplezünk", az rólunk is szól a jelenben. Abban a jelenben, amelynek *másik* változatlan kötelezettsége és kötelessége: 1956. Története, hatása, utóélete, új helyének kijelölése *„...mind a politikai hagyomány, mind a nemzeti önismeret és történelmi tudat vonatkozásában"* – olvashatjuk *István György* Októberi jegyzetében. Gondolatmenete nem kutatói irányváltás. Kijelentése ugyanis, amely szerint 56 emléke és öröksége az utóbbi néhány évben járatódott le, csupán annak az erőteljes történelmi igénynek újraismétlése, amely szerint 56 a reformkommunizmus egyik korai (talán első) pillanata volt csupán (ezt az irányt szabták a rehabilitációs politikai törekvések is korábban); s ezt az igényt erősíti a folyóiratban *Szalay László* (Előhang 1954-ből: a Szabad Nép taggyűlése) cikke is, amelyben a kommunista értelmiség lázadásának stációival stigmatizálja a forradalmat. Érdekes – bár ugyancsak nem eredeti 56 irodalmában – *Guy Turbet-Delof* eszmefuttatása *Mauriac* korabeli feljegyzéseiről, valamint *Peter I. Hidas* tanulmánya Kanada és az 1956-os menekültek viszonyáról. *Farkas János László* a szeptemberben elhunyt *Karl R. Popper* életművére pillant; *Németh G. Béla* a liberalizmus és kereszténység közös nevezőjét, együtthatóját véli megtalálni – bár a problémák gyökerét ő is csak érinti. *„Az egyén szervezkedéshez, oktatáshoz, sajtóhoz való jogát az állam köteles tiszteletben tartani és biztosítani. A vallásos emberek azonban mindenkor csak az alkotmányos polgári törvényhozáson keresztül érvényesíthetik másokat nem sértő kívánságaikat"* – írja. Állítása, épp tézisszerűsége folytán is, csak kiemeli a máig megválaszolatlan kérdéseket. Az állam mit és milyen súlyozásban köteles biztosítani? Hol a határ a hagyományok sérthetetlensége s az új áramlatok olykor már agresszív módon jelentkező, mégis törvényes (?) térhódítása, térkövetelése között? Általában véve: jó lenne e témákról a világosság tényeinek elfogadásából kiinduló, a világosság megteremtésének igényével íródó tanulmányokat (is) olvasni, ahogyan ennek szempontjait *Andorka Rudolf* fogalmazza meg az e számban olvasható interjúban.

A politikában a legfőbb cél a hatalom megszerzése és megtartása. A tudományban a legfőbb cél, a legnagyobb érték a tudományos igazság felderítése. Ez két teljesen ellentétes cél. (...) Természetesen a társadalomtudósnak, ugyanúgy, mint minden állampolgárnak, lehet, sőt kívánatos, hogy legyen politikai véleménye, ennek alapján pártpreferenciája, de ezt távol kell hogy tartsa tudományos munkásságától.

Irat-kapocs

Jobb volna élni

VIRRASZTÓ

A közelmúltban látott napvilágot egy új kétheti lap. Profilja elsőre kissé szokatlan volt mindenki számára. A Virrasztó című tudományos, kulturális, szolgáltató lap központi témája: a halál és a temetés. György Zoltán főszerkesztőt kértük, mutassa be a lapot.

– Eredeti elképzelésünk egy nekrológújság elkészítése volt, amelyben megrendelésre prózai és verses nekrológokat, gyászjelentéseket, valamint részvét- és köszönetnyilvánításokat jelentettünk volna meg, az ehhez tartozó temetkezési reklámokkal együtt. Ilyen formában ez egy hirdetési újság lett volna.

– *Mégis más lett belőle...*

– Több okból változtattunk az eredeti elképzeléseinken. A halál és a halálélmény mindenben benne van, egyetemes. Az embereket más szempontból is érdekli a halál, mint ahogy én azt elképzeltem korábban. A nekrológírás valójában régi-új műfaj. Régen ugyanis szokás volt szinte minden temetésen nekrológot mondani vagy sírverset írni. Hogy próza- vagy versformában tették, az attól függött, hogy kivel íratták meg. Egyik következő számunkban például közölni fogunk két halotti verset. Szeretnénk ezt a szokást felújítani, vagyis az újságban rendszeresen verses és prózai nekrológokat megjelentetni. Tervbe vettük többek között azt is, hogy amennyiben igény van rá, fiatal színészekkel elmondatjuk ezeket temetéseken is. Fő témánk mégiscsak az élet óvása és a halált követő tisztességek megadása. Elsősorban a művészetekben, filmeken, újságokban uralkodó motívum a halál. Ha másképp nem, legalább az említés szintjén. Nem telik el olyan nap, hogy ne találkozzunk vele legalább egyszer, a sajtóban vagy a médiában. És persze ott van a fekete humorban is, ami nagyon fontos mindenki számára.

– *Miből tartja fenn magát a lap?*

– Egyelőre hirdetésekből. Számítunk alapítványok és szponzorok támogatásaira is. Közel tízezer példányban jelenik meg a Virrasztó, a halottak napjára kiadott második szám is igen kelendő volt.

– *Milyen rovatok vannak az újságban?*

– A Panteon című rovatunkban jelességek, nagy személyiségek halálának körülményeit, temetésüket írjuk le. Nekrológ rovatunkban, melyben mellesleg pályázatot fogunk kiírni halotti beszédek, illetve verses és prózai nekrológok írására, irodalmi munkákat ismertetünk az olvasóval. Kegyeleti szertartásokat írunk le, történelmi és történeti áttekintéssel, vallásonként. A gyászzene története mellett a temetőrégészet, művészettörténet, valamint a nyelvészet is helyet kap. Egészségügyi rovatunk is van, hiszen végső soron életközpontú az alapállásunk. Jogi rovatunk is lesz, ahol a halálozással és a temetkezéssel kapcsolatos jogi problémákat fogjuk leírni.

(barta)

Az oldalt szerkesztette:
Bognár Antal

I. Scholar

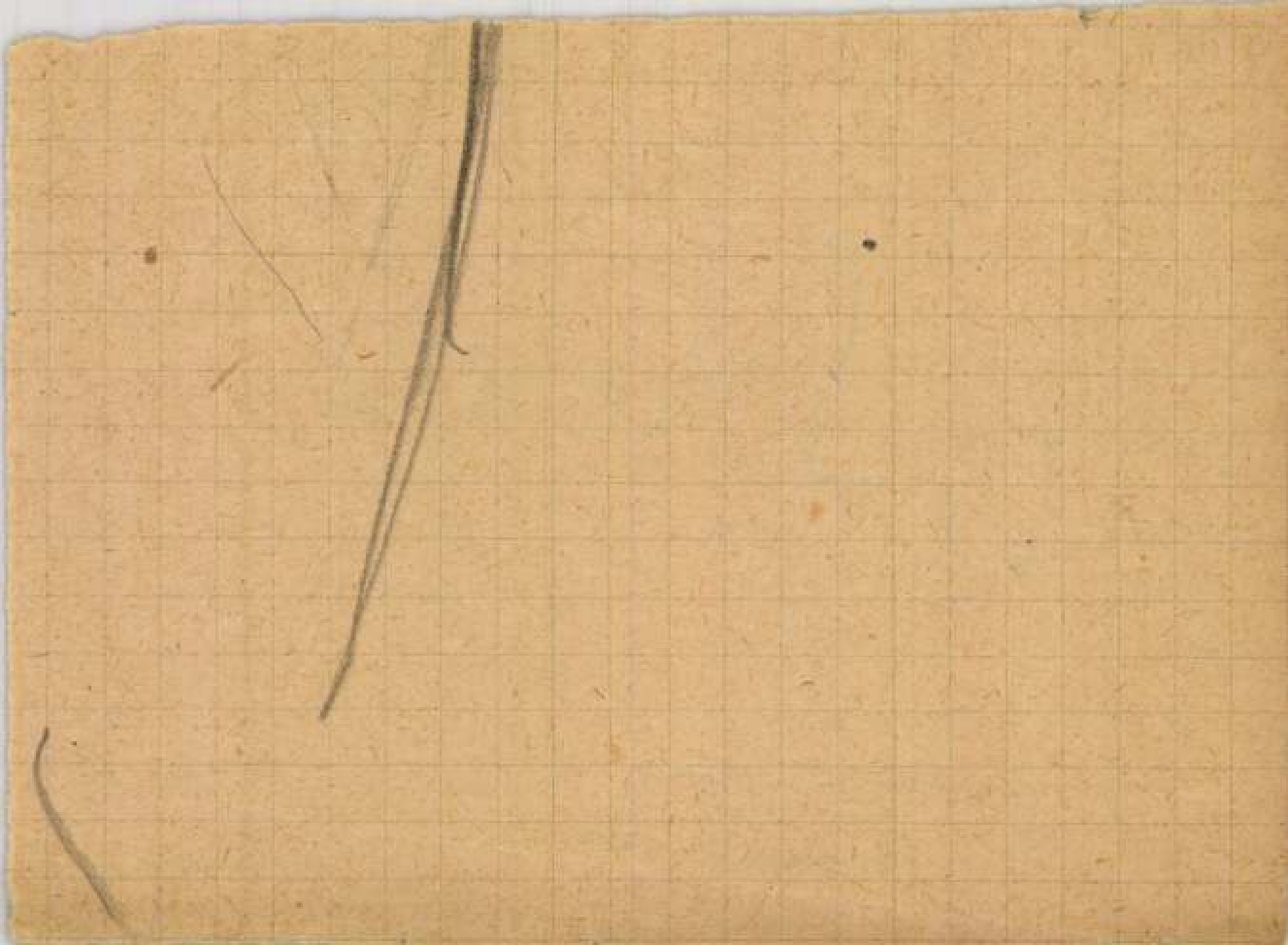

A MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZEK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE
ÉS AZ
ÚJPEST GALÉRIA
A 3. METRO ÚJPESTI VÉGÁLLOMÁSÁNÁL
BUDAPEST, IV. ÁRPÁD ÚT 66.
TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT ÉS BARÁTAIT

SCHOLZ ERIK

MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
1994 MÁJUS 6-ÁN 17 ÓRÁRA

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA

DR. SUPKA MAGDOLNA

SZÉCHENYI-DÍJAS MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
1994 MÁJUS 30.-IG NAPONTA
D. E. 11-TŐL ESTE 6-IG

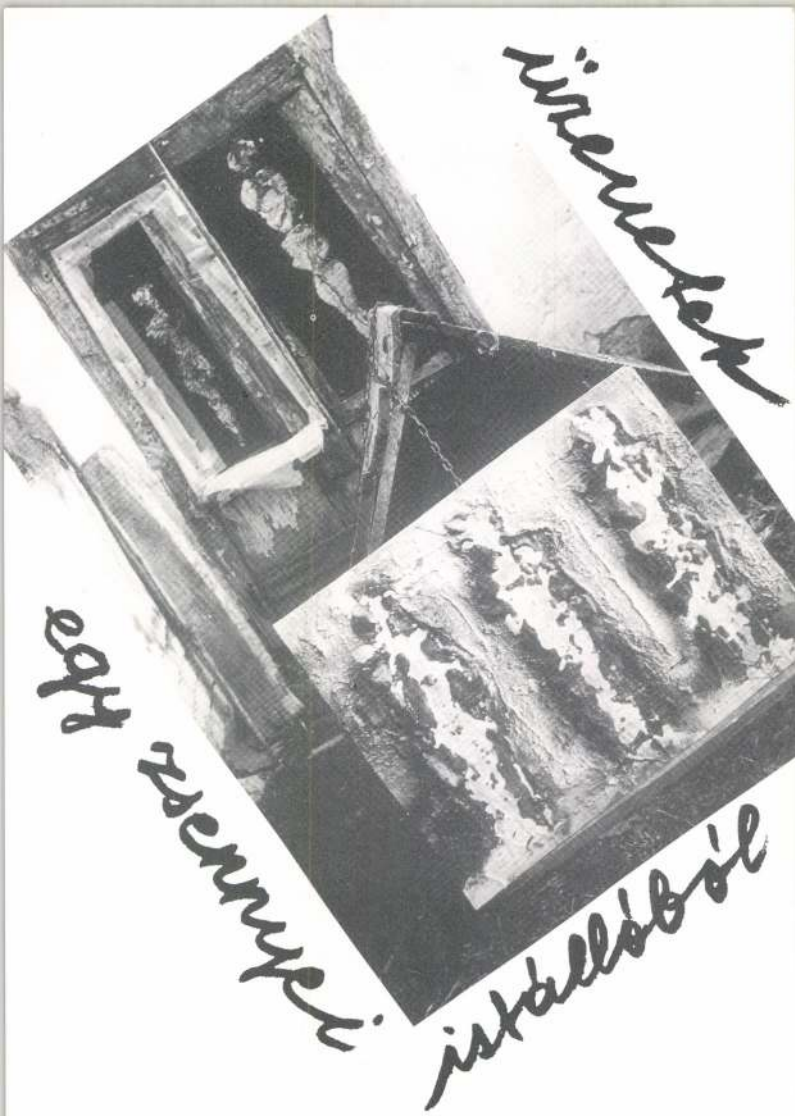
üzenetek
egy zsennyei istállóból

Atavizmusok. ... Valaha-volt lények létének emlék-töredékeit, a személyes és kollektív ösztönvilág démonait hívom elő hamuból és a rizomorphák természetes rajzolataiból. A történelmi sorssal egybeeső drámájukat a magam esztétikai értékrendje szerint formálom vizualitássá.

Scholz Erik

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

SCHOLZ ERIK

Munkácsy díjas festőművész

kiállításának megnyitójára 1994. június 29-én szerdán 17 órára
a Budapest Galéria Kiállítóházába (III., Lajos utca 158.)

A kiállítást megnyitja:

MAURER DÓRA
festőművész

A kiállítás megtekinthető július 24-ig hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

Felelős kiadó: Zsigmond Attila főigazgató

SCHOLZ ERIK

Scholz Erik

†

In Trauer geben wir bekannt, daß

ERIK SCHOLZ

kunstmaler

– Munkácsy – Preisträger –

nach mit Geduld ertragener schwerer Krankheit

in seinem 70. Lebensjahr am 06 - Mai 1995 -

friedlich entschlafen ist.

Die Beerdigung findet auf dem Friedhof in ZSENNYE / UNGARN statt.

Ein Trauergottesdienst für den Verstorbenem wird am 18. Mai 1995. 18^{h} in Szent László Kirche / Budapest gefeiert.

Nikolett Dárday/Scholz
Dr. Gabor Scholz
Livia Breznay-Scholz
Kaspar Sebastian
Eva-Maria
Alexander
Enikő

Dr. Tamás Scholz / Ungarn
Familie Bisztriczky / Ungarn

D-72810 Gomaringen
In der Stelle 25.

†

Fájdalommal tudatjuk, hogy

SCHOLZ ERIK

– Munkácsy –díjas festőművész

életének 70. évében

türelemmel viselt hosszú betegség után

1995. május 6.-án csendesen örökre elaludt.

Temetése

1995. május 15.-én, hétfőn 14^{30} órakor lesz ZSENNYÉN, a Cicellei Temetőben, evangélikus szertartás szerint.

Az engesztelő szentmisét

1995. május 18.-án, csütörtökön este 18 órakor mutatjuk be a Szent László róm. kat. plébániatemplomban. (Bp. XIII. Béke tér 1/a)

Gyászolják: felesége Dárday-Abriani Nikolett, fia Dr. Scholz Gábor, menye Scholz-Breznay Lívia, unokái: Kaspar Sebastian, Eva-Maria, Alexander, Enikő, továbbá dédunokái, fivére Dr. Scholz Tamás és a Bisztriczky-család.

Emlékét megőrizzük!

Dárday H-1136 Budapest, Balzac u. 8-10. V. 2.

Scholz Erik

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KFT. BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 FEB

NÉPSZAVA

Budapest

[illegible] talán majd a műanyag ajtó mintájára feltalálják a műanyag hátsóajtót is, műanyag összeköttetésekkel.

— Pénteken Debrecenben, a Medgyessy-teremben, a Képcsarnok Vállalat rendezésében megnyitották Scholz Erik Munkácsy-díjas festőművész kiállítását. A tárlaton a művész 40 olajfestménye látható.

Haditerv

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Scholz Erik

1969 DEC 29

NÓGRÁD
Salgótarján

Megjelent a Műgyűjtő

A napokban megjelent a Képcsarnok Vállalat reprezentatív kiállítású, új folyóirata, a Műgyűjtő első száma. A Képcsarnok Vállalat mind a tudatos, mind az ösztönös gyűjtők számára kíván segítséget nyújtani a lap rendszeres megjelentetésével. További eredményeket akarnak elérni a kulturált képzőművészeti közízlés kialakításában. Csak ízelítőül felsoroljuk az egyes rovatok elnevezéseit: Bemutatótermeink, Emberek — művek — gyűjtemények, Nemzetközi képmagazin, Kiállítási előzetes, Művészet és otthon, Műgyűjtők kislexikona, Művek és könyvek. A Műgyűjtő első számának mellékleteként négy diapozitívet is mellékeltek a szerkesztők, mintegy ezzel is közelebb hozva a képzőművészetet az otthonokhoz. Scholz Erik, P. Bak János, Gyémánt László és Szinte Gábor egy-egy alkotása látható a diákon.

volt, Cseman k
mekből. Az ifj
váltósúlyban M
13 fős mezőnyt
lem után az 5.
A felnőttekné
váltósúlyban,
kisközépsúlyban
két súlycsoport
tíz volt a részt
ítt sem tudta
eredményt elérni az SKSE versenyzői, mindketten a kiesés sorsára jutottak.

A Cement- és Mészművek Váci Gyára felvételre keres

elektrikusokat,

kúszódaru-kezelőket,

SCHOLZ Ervin

Korrekció

Az olvasói leveleket a Népszava a Szerintem rovatban rövidítve, esetenként szerkesztett formában adja közre. A lap előre közli, hogy az írások tartalma a levelezők nézeteit tükrözik, melyek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőség véleményével. Ez logikus „önvédelem"! Szerintem a Terror a családban című közlésemet mégiscsak akként rövidítették le, hogy az értelmét veszítette. Mert nem mellékes, hogy 3-5 éves gyerekkel menekülnek az asszonyok, avagy 3-5-8 gyerekkel menekülnek az asszonyok. A levelek rövidítése logikus, mert sokszor túl terjedelmesek a közlésre váró információk, de az ésszerűség nem mellőzhető. Igen fontos nézetkülönbség, mert 3-5 gyerek világrahozatalára az vállalkozzék aki társával – de egyedül is – elég erősnek érzi magát csekély társadalmi támogatottsággal a felnevelésre.

Erőss Angéla, Budapest

sék a jogosítvány érvényesítésekor kötelező vizsgálatokkal, természetesen a kellő anyagi háttér biztosításával. A magánvéleményem az, hogy a kormány ezt a véleményt és álláspontot a Magyar Orvosi Kamarával egyeztetve be fogja építeni a készülő kormánytervezetbe, annál is inkább, mivel a beteg rá van utalva az orvosára, az orvos pedig a betegekre, így e két érdeket is figyelembe véve a kormánynak koordinálni kell álláspontját a széles orvostársadalommal, és közösen, demokratikusan kialakított javaslatok alapján fogja a tervezetet elkészíteni, mivel a beteget is érdekeltté kell tenni a megelőzésben egészsége érdekében.

Somogy Gyula, Székesfehérvár

Dölyfösség

Én még idézőjelben sem vagyok Kovács László MSZP-elnök „ügyvédje", ez az írás nem személyének szól, hanem a politikai kultúra

ez a sorsom..."

őadóművész Szécsi Margittól kapta a nevét

a meg a hi-
árni kezdte
lított estjé-
Domokos-,
bet király-
j műsorral
émkalapos
a budake-

pódiumra
zni kezdett

né verseiből szerkesztettem, az ötvenedik előadás felé közeledik, a Szindbád hazamegy című Márai-est a századik felé. A Mennyből az angyal, a Halotti beszéd végén beletapsolnak, sírnak. Az emberek, pontosabban egy részük ma is ki van éhezve a szép szóra.

– *Hogy jut el mondjuk Celldömölkre?*

– Vonattal. Egy időben

– *Megéri?*

– Rossz, hogy a Kondor-lemezem nem jelenhet meg, mert az egyetlen örökös sértettségből nem engedi. Rossz, hogy a Szécsi Margit-lemezem nem jelenhet meg, mert nincs rá pénz. De nem ez számít. Az számít, hogy sokan segítettek, a gimnáziumi tanáromtól, *Kemény Gézától Szokoli Tamás* veszprémi költőn át a rendező barátaimig,

RÖVIDEN

Posztumusz kiállítás

Scholz Erik, 1995-ben elhunyt festőművész Pszicho-táj gyűjtőcímű alkotásainak első, nyilvános kiállítása mától mindennap 14–20 óráig látható az Újlipótvárosi Klub-Galériában (Bp. XIII., Tátra u. 20/b). A tárlatot a művész születésnapján, február 27-én 18 órakor Laczkó Ibolya művészettörténész értékeli.

mentnek szól, de a miniszterelnök saját hivatali otthonának kertjében terjesztette elő, mégpedig nem a parlamenti képviselők plénuma, hanem a kormány előtt. Más szóval: összefoglalta a kor-

kai elnökök szokásos januári kongresszusi beszámolójához „az Unió állapotáról" – azzal a nagy különbséggel, hogy a beszámoló nem a törvényhozó testület előtt hangzott el.

nek mindeddig nem sikerült rést találni páncélzatán. Az évi jelentéssel sem az a baj, hogy nem igaz, hanem az, hogy túl nyilvánvalóan reklámcélokat szolgál – és ezért komolytalan.

életminőségének felemelkedését fogja szolgálni, s hozzájárul úgy a szűkebb mint a tágabb régió biztonságának és stabilitásának megerősítéséhez.

DAL

kerülhetetlen a Podgorica és a Belgrád közötti kapcsolatfelvétel, akkor is csak a közalkalmazottak állnak szóba a szövetségi kormány illetékeseivel.

Montenegró azért nem ismeri el Momir Bulatovic kormányát, mert azt olyan monte-

szándékában távozni hivatalából, hogy a május 31-én rendezett montenegrói parlamenti választásokon az általa vezetett Szocialista Néppárt súlyos vereséget szenvedett a reformpárti „Éljünk jobban" pártkoalíciótól.

Az oroszok közvetítenének

A közel-keleti békefolyamat újraélesztésének a záloga, hogy a felek tartsák magukat a megbékélés Madridban elfogadott elveihez és az eddig aláírt megállapodásokban vállalt kötelezettségeikhez – erre a közös véleményre jutott tegnap *Jevgenyij Primakov* orosz külügyminiszter és *Mahmud Abbasz* (Abu Mazen), a PFSZ végrehajtó bizottságának főtitkára.

Moszkvában tartott találkozójukon mindketten megerősítették: a közel-keleti rendezés céljait úgy lehet és úgy kell elérni, hogy valamennyi ágában – ide értve a palesztin és a szíriai–libanoni vonalat is – párhuzamosan lépnek előre. Mahmud Abbasz, aki egyben a közel-keleti orosz–palesztin bizottság társelnöke, hangsúlyozta, hogy a békefolyamatban jelentős szerepet játszik Oroszország. Ugyanakkor szorgalmazta, hogy az orosz diplomácia erősítse tevékenységét és politikai együttműködését a palesztin féllel.

Primakov ígéretet tett arra, hogy Moszkva minden erejével igyekszik elhárítani az akadályokat a palesztin és az izraeli nép megbéléséhez és biztonságához, a közel-keleti térség stabilitásához és a jószomszédi viszonyok megteremtéséhez vezető útról – írta az MTI. Az orosz és a palesztin fél egyetértett abban is, hogy célszerű lenne összehangolni a békefolyamat védnökei – az Egyesült Államok és Oroszország –, valamint a rendezésen fáradozó más államok erőfeszítéseit.

Orosz bányászok tartottak ülősztrájkot a moszkvai kormányépület előtt, elmaradt béreik kifizetését követelve. Kirijenko kormányfő azonban továbbra is hajthatatlan

FOTÓ: MTI – KÜLFÖLDI KÉPSZERKESZTŐSÉG

Egyetemügyben magyarázatot kérnek Constantinescutól

Célkeresztben az elnöki tanácsadó

Romániában folytatódnak a magyarellenes megnyilvánulások a nemrég befejeződött tusnádfürdői nyári szabadegyetemen elhangzott bizonyos kijelentések és Orbán Viktor miniszterelnök látogatása kapcsán.

Anghel Stanciu, a szélsőséges nacionalista Nagy-Románia Párt képviselője, a román parlament alsóháza oktatási szakbizottságának elnöke levelet intézett *Emil Constantinescuhoz,* amelyben kéri az államfőt: adjon magyarázatot *Zoe Petre* elnöki főtanácsos ama tusnádfürdői nyilatkozataival kapcsolatban, melyekben egyértelműen kifejezte, hogy támogatja romániai önálló magyar állami egyetem újraindítását. Anghel Stanciu, illetve akiknek a nevében kérdez, azt szeretnék tudni, hogy Zoe Petre nyilatkozatai magánvéleményt fejeznek-e ki, vagy az államelnöki hivatalét, netán személyesen az államfőét. Stanciu azzal vádolja a főtanácsos asszonyt, hogy támogatja a román oktatási rendszer szétdarabolását, az etnikai jellegű szepratizmust. Stanciu úgy is szeretné megismerni Constantinescu véleményét, mint államfőét, és úgy is, mint volt egyetemi rektorét.

Az utóbbi időszak történései, mint például az RMDSZ követeléseinek elfogadása és *Orbán Viktor* beavatkozása olyan ügyekbe, amelyek kizárólag a román államra tartoznak, valamint az Erdély fölötti társszuverenitás eszméinek terjesztése és az a kísérlet, hogy a magyar nyelvet második hivatalos államnyelvvé nyilvánítsák Romániában, ezek mind-mind az etnikai jellegű területi autonómia megteremtésének céljával tett lépések, ami nagyon veszélyes a román egységes nemzetállam számára – szögezi le „aggódó levelében" Anghel Stanciu.

Megjegyzendő, hogy a tavaszi-nyári parlamenti időszakban az alsóház oktatási szakbizottsága felfüggesztette az új román oktatási törvény vitáját, és az önálló magyar állami egyetem újraindítására vonatkozó cikkely megvitatása is az őszi ülésszakra maradt. Az előjelek nem túl kedvezőek – ez a levél a magyar egyetem tervének elutasítását igyekszik előkészíteni. Ha ugyanis az államfő állást foglal az önálló magyar állami egyetem ellen – ez Stanciuék reménye – akkor a szenátus után minden bizonnyal a képviselőház is elutasítja.

BOTOS LÁSZLÓ
CSÍKSZEREDA

Martonyi János Bajorországban

A bajor kormány a bonni koalícióhoz hasonlóan egyértelműen kiáll Magyarországnak az Európai Unióba történő mielőbbi felvételéért – biztosították tárgyalópartnerei *Martonyi Jánost.* A magyar külügyminiszter tegnap délután a bajor fővárosban kezdte meg kétnapos németországi hivatalos látogatását.

Az MTI-nek adott nyilatkozatában a magyar külügyek irányítója elmondta: mind *Edmund Stoiber* bajor tartományi kormányfő, mind *Erwin Huber* bajor pénzügyminiszter támogatja az EU-nak a kelet-közép-európai államokkal tervezett bővítését. Mint fogalmaztak, szó sincs arról, hogy a szóbanforgó államok – köztük Magyarország – csatlakozására legkorábban csak 2015-ben kerülhetne sor. A nyár elején napvilágot látott ilyen értelmű nyilatkozatot, amelyet egy bajor képviselő tett, félreértésnek minősítették.

Martonyi János közölte: a bajor kormány álláspontja szerint meghatározott kérdésekben, konkrét problémák megoldása végett átmeneti intézkedések válhatnak szükségessé a leendő új tagok csatlakozásával kapcsolatban. Ezen átmeneti intézkedések időtartama húzódhat el 2012-ig vagy akár tovább, ám a korábbi időpontban való EU-csatlakozást ez nem érinti.

A bajor fél konkrétan a szabad munkaerő-vándorlást és a mezőgazdaságot nevezte meg olyan kérdéskörként, amely német, illetve bajor álláspont szerint adott esetben problémákat okozhat a tagországok belépése nyomán. Ugyanakkor Magyarország esetében Martonyi János tárgyalópartnerei nem látnak okot az aggodalomra – áll az MTI tudósításában.

Monarchista fórum Ukrajnában

A kelet-ukrajnai Harkovban rendezik meg szeptemberben a második ukrajnai monarchista fórumot, amelyen részt vesz *Mihajlo Karacsevszkij-Vovk,* Kijev, Csernyihiv és Karacsev nagyhercege, aki az ukrán uralkodói cím jogosultjának tartja magát – jelentette tegnap az Intelnews hírügynökség.

A jelenleg Lengyelországban élő Mihajlo Karacsevszkij-Vovk nagyherceg Bölcs Jaroszláv fejedelem leszármazottjának tartja magát. A monarchista fórum előkészítésekor Harkovban azt nyilatkozta, hogy mivel ő az egyedüli élő leszármazottja az ukrán uralkodói dinasztiának, joggal illeti meg az ukrán trón.

Az ukrán uralkodói címre pályázó nagyherceg bizonyos *Eduard Hodosz* báró meghívására érkezett Ukrajnába. Az első monarchista fórumot, amelynek helyszíne a lengyel határ közelében fekvő Lvov volt, hét évvel ezelőtt rendezték meg – áll az MTI jelentésében.

Az Intelnews híriroda beszámolója szerint a nagyherceg a közeli jövőben *Leonyid Kucsma* elnökkel is meg kívánja tárgyalni az ukrán trónöröklés kérdését. Ukrajna újkori története nem ismer saját uralkodóházat.

Erdő és hamu

Az Ernst Múzeumban (Nagymező utca 8.) augusztus 18-án nyílik meg a három esztendeje elhunyt Munkácsy-díjas mester, *Scholz Erik* (1926–1995) emlékkiállítása. A festő utolsó esztendeit a Vas megyei Zsennyén töltötte, ahol szemlélete – mely mindig a szellem és természet kettősségére épült – megfelelő talajra és motívumvilágra talált. E kiállításon, melynek találó címe: Erdő és hamu, az idősödő, a betegséggel folyamatosan küzdő művész utolsó művei láthatók. Scholz Erik így beszélt ezen munkáiról *Fábián Lászlónak* egy interjúban: „Valami megmagyarázhatatlan affinitásom van a fákhoz... Rá kellett jönnöm, hogy prehisztorikus ember működik bennem, aki erdőlakó lehetett, tehát a gyűjtögető természeti ember. A képeken így kerültek a fák közé figurák. Mindig a fákkal, a növényekkel őshonosan együtt élő emberek. Kicsit olyanok, mintha meglátnának és megbámulnának téged – a nézőjüket..." Scholz Erik maga is úgy élt, ahogy a képein ábrázolt figurák. Szenvedélyes gombász volt, afféle „félnomád" erdei barangoló, az évszakok, hegyek-völgyek minden rebbenésére érzékenyen reagáló lélek, aki most már csak a műveivel lehet közöttünk.

A tárlat, melynek anyagát *Dárday Nikolett* és *Maurer Dóra* válogatta, szeptember 20-ig tekinthető meg. KÁKONYI PÉTER

ÓRIÁS-TOSCA. A világ legnagyobb plakátja jelent meg a Saatchi and Saatchi reklámügynökség jóvoltából kedden Rómában. A 274 méter hosszú és két méter magas plakát, amely a szó szoros értelmében körülkígyózza a Piazza del Popolót, Puccini Tosca című operájának bemutatását hirdeti a római Teatro dell'Opera előadásában. Az előadás színhelye a római olimpiai stadion lesz.

„Az anyanyelv az identitás szimbóluma"

Nemzet, nacionalizmus, migráció

A kisebbségi kérdés, az etnicitás, a nemzet, a nacionalizmus, a nemzetközi migráció és a regionalizmus témaköreiben közöl tanulmányokat a Regio című társadalomtudományi folyóirat. Az ezévi második szám Asszimiláció: identitások találkozása és ütközése cím alatt vizsgálja a kisebbségi helyzetben lévő etnikai csoportok beolvadásának folyamatát a többségi nemzetbe.

Gereben Ferenc Az anyanyelv az identitástudat szerkezetében című munkájában közel 2500 magyar ajkú, hét közép-európai országban élő felnőtt megnyilatkozásai alapján vizsgálja: az anyanyelv milyen szerepet játszik egy közösség önmeghatározásában. Adatai szerint a magyarsághoz való tartozás nem származás, hanem az anyanyelvhez, a kultúrához, a történelmi (és vallási) hagyományokhoz fűződő kötődés szerint történik. Gereben kimutatja, hogy a közép-európai magyar népcsoportok körében az azonosságtudat fogalmának nem etnikai, hanem etikai, valamint kulturális és emocionális jelentése van. „Az anyanyelv a kisebbségben (kétnyelvűségben) élő magyarok önazonosságának megfogalmazása során fontosabb szerepet játszik, mint az anyaországban". A magyar nyelvet ezek az emberek a legfontosabbnak tartják az identitásukat meghatározó tényezők közül. „A nyelv, a hétköznapi érintkezés eszköze, az információk és a kultúra hordozója – kisebbségi helyzetben – identitást jelző szimbólummá válhat" – hangzik a szerző összegző következtetése.

Mirnics Károly írása a jugoszláviai Vajdaságban megvalósult asszimilációs politika hatásait mutatja be. Már a titói korszakban, de a későbbiekben is tudatos, ideológiai és manipulatív módszerekkel jól átgondolt asszimilációs politikát folytattak az országban. Ennek következtében 1981 és 1991 között a magyarok száma 12 százalékkal csökkent. Ebben az időszakban mintegy húszezren mondtak le magyar nemzetiségükről. A helyzet drámai: „Az 1989 után bekövetkezett úgynevezett rendszerváltás következményeivel nem foglalkozom. Ugyanis ez az időszak már nem tekinthető nemzetiségi szempontból asszimilációnak, hanem etnocídiumnak."

A Portré-rovatban *Schöpflin György,* Londonban élő politológus Ráció, identitás és hatalom című munkája az egyesülő Európa kívánatos hatalmi berendezkedéséről elmélkedik. Leszögezi: a kétévszázados vita, hogy a ráció vagy az identitás legyen-e a hatalom szervező elve: félrevezető. A két elv szembeállítása tévedés. Egyik tényező sem nélkülözhető kontinensünk jövőbeli politikai irányításában. Fennáll a veszély, hogy a hatalom önkénnyé válik racionalitás nélkül. Az elmúlt évtizedek Európájának történetét vizsgálva azt a következtetést vonja le: Nyugat-Európában a „racionalitás hegemóniája" volt elfogadott, Kelet-Európában – különösen a kommunizmus összeomlását követően – a hatalom gyakorlásának szimbolikus formái nagyobb szerepet kaptak. A szerző szerint a nyugati és a keleti államoknak szükségük van egymásra: „Ráció és identitás szintézisének megteremtésében (...) hangsúlyos szerepet kaphat az a sajátos jártasság, amellyel Közép- és Kelet-Európa képes hozzájárulni az európai integráció folyamatához. Ha van eszme, amelyre Európa felépül, az a sokféleség és annak kezelése."

F. PAPP ENDRE

Természeti képek

Vadászati, halászati és természetvédelmi témájú képzőművészeti kiállítás nyílt pénteken Sopronban, az Erdészeti Múzeumban. *Rácz Józsefné* igazgató az MTI-nek elmondta: a Békés megyei Szabadiskola Egyesület tagjai vonultatják fel műveiket. Harminchat alkotó félszáz munkája: olajfestmények, grafikák, tusrajzok és akvarellek, továbbá réz vadászkürt és serleg, valamint vadakat megjelenítő fafaragások láthatók a kiállításon. A Kétegyházán működő Szabadiskola Egyesület kötelékében hivatásos és naív festők is dolgoznak az ország minden részéből. A mostani a hatodik országos tárlatuk ebben a témakörben. Két évvel ezelőtt, a negyediknek szintén Sopron adott otthont. A kiállítás augusztus 18-ig várja az érdeklődőket.

Pintér Lajos a Móra Kiadó legendás szerkesztője, a költő *Kormos István* mellett ért poétává. Maga a válogatott verseket tartalmazó kötet címe is egy „Kormos-esetre" tekinthet viszsza. Történt ugyanis, hogy Pintér első kötete a Kozmosz-sorozatban készült, a címe pedig az volt: Fehéringes folyók. Ám a nyomdász „félreszedte" a címet, így lett belőle Fehéringes foglyok. Szegény Kormost csaknem megbüntették a rebellis kifejezés miatt, végül a kötet csak megjelent 1975-ben, ám Pintér nem feledte a beszédes és a korra ugyancsak jellemző esetet, s most válogatott kötetének, mestere emlékére is, a Fehéringes foglyok címet adta.

Költőnk versbeszéde oldott, a mindennapi beszélt nyelvből indul ki. Idegenkedik a manapság divatos kerékbetört, nyakatekert, kilúgozott versbeszédtől. [illegible] [illegible] – írja egyhelyütt. „Őszi éjszaka, mellette alszom,/ hosszú hajával betakarózom..." – zárja hasonló keserédes szentenciával a Rajz őszi tűzfalon című verset. „Figyellek titeket, fiatalok, ahogy/ a divat mészárszékei előtt,/ autók sorfala közt sétáltok: fehér öltönyben, maszkban, gázálarcban..." – kezdi a Zöld ország című verset, melyben ezredvégi világunk romlását, benne az ember sorsának reménytelenségét mondja ki. Különös, fájdalommal és talán titkos reménységgel is átitatott a költemény és az egész kötet hangja: a negyvenöt éves költő az öregedés közelítő árnyaival viaskodva tekint a sebzett világra, a fogyatkozó zöldre és a fiatalokra, akikben még talán több a gyanútlanság és több a reménykedés, hogy világunk lakható lehet az eljövendő évezredben is.

SEP

A nyár kedvez a zenés színpadi műfajoknak, kivált, ha a pódiumon népszerű dallamok kelnek szárnyra. A Szegedi Szabadtéri Játékok ideális alkalmat teremtenek opera-bemutatókhoz. Minap az Álarcosbál szabadtéri előadásaiban gyönyörködhettek az operakedvelők, Kerényi Miklós Gábor, az Állami Magyar Opera rendezőjének színrevitelében. A főbb szerepeket is az Ybl-palota magánénekesei játszották. Képünkön baloldalt Felber Gabriella és Anatolij Fokanov, a statiszta mellett jobbra pedig Miklósa Erika és az olasz Nicola Romano - LIN

FOTÓ: MEZEY BÉLA

Scholz Erik

Nézet

Válságmenedzselés és telekspekuláció

Tájkép lóverseny után

1933-ban Budapest egyik fő szenzációja az új ügetőpálya megnyitása volt a Kerepesi úton. Az akkor még kuriózumnak számító esti világítású versenyek méltán váltak a fejlődő világváros egyik nevezetességévé. A szükséges karbantartások elmaradásának ellenére a mai napig megfelelően szolgáló létesítményt az ügetőtulajdonosok építették igen komoly anyagi áldozatok árán a magyar ügetőversenyzés hasznára és mindenki gyönyörűségére. Ezt a létesítményt, illetve alóla a telket most az ÁPV Rt. kiárusítja.

A lóversenyzés nem sokkal a háború után állami tulajdonba került, sőt, állami monopólium lett. A tulajdonos érdekeit(?) az ÁPV Rt. képviseli. Az ő megbízásukból került kinevezésre korábban *Vető Miklós* és a mostani igazgató, *dr. Székely Péter.* Irányításuk alatt soha nem ismert mélységekbe zuhant a magyar lóversenyélet.

Válságmenedzselés

Az igazgató úr egy korábbi nyilatkozata szerint megbízása egyrészt válságmenedzselésre, másrészt a privatizációs tender előkészítésére szól. Már első ránézésre is látszik, hogy ezek közül a válságmenedzselési tevékenység volt inkább eredményes. Legalábbis a válság szempontjából. A válság ugyanis köszöni szépen, jól van, sőt a sikeres menedzselés hatására ilyen jól még sohasem volt. A fogadási forgalom reálértékben soha nem volt ilyen alacsony, mint most. Úgy gondolom, minden bajnak ez a szomorú tény a forrása, beleértve olyan, ettől látszólag független dolgokat is, mint a versenyek tisztasága vagy a pályák állapota stb. Miért mondjuk, hogy mindennek a kulcsa a fogadási forgalom mértéke? Miért tartjuk úgy, hogy a mai válságos helyzetben ez az a mutató, ami szinte egyedül hivatott értékelni a vezetés munkájának eredményességét? A lóversenyzést ugyanis a fogadási forgalom tartja el. A fogadók által feltett pénzből – törvény által szabályozva – 30 százalékot lehet elvenni a versenyrendezés költségeinek fedezésére, illetve a futamok díjazása céljából. A levonás kisebbik része kellene, hogy fedezze a rendezési költségeket, esetleg nyereséget is termelve a szervezőknek. A nagyobbik rész a futtatókon keresztül kellene, hogy biztosítsa a lótenyésztés költségeit, hisz elvileg a nyert díjak teszik lehetővé a futtatónak, hogy újabb lovakat vásároljon, valamint ez adja a szakma (trénerek, lovasok, lovászok) megélhetését is, hisz a futtató finanszírozza a tréningezés, versenyzés költségeit is – elvileg szintén a versenydíjból. Ma mind a versenyrendezés, mind pedig a futtatás veszteséges a fogadási forgalom és a versenydíjak elképesztően alacsony volta miatt. A lóversenyzés mai vezetése kétségtelen, aktívan is sokat tett, tesz a lóversenyzés leépítéséért, pl. a fogadóközönség fokozatos elvesztésének időszakában igen szellemes megoldás volt a belépődíjak felemelése 300 forintra, mégis a legnagyobb hiba, mondhatni bűn, a passzivitás, a fogadási rendszer szinte érintetlenül hagyása.

A fogadási forgalom ilyen mértékű csökkenésének legfőbb oka, hogy Magyarországon ma a lóversenyen elért nyeremények névértéke azonos a harminc év előttiekkel! Akkor egy átlagos hármasbefutó-nyeremény egyhavi fizetésnyi összeg volt, ma ugyanaz a két-háromezer forint egy hét végi bevásárlásra sem elég. A maximálisan nyerhető 150-200 ezer forintból akkor egy kis lakást lehetett venni, ma nem adnak érte egy tízéves Skodát. És ahhoz, hogy ide jussunk, elég volt ölbe tett kézzel ülni. Nem tagadható, hogy vannak sikeres rásegítő intézkedések, a már említett belépődíj-emelés mellett ide sorolható a galopp-pálya már-már hermetikus elzárása a közönség elől (a metró felőli bejárat lezárása), és a látogatottság változása szempontjából igen hatásosnak tűnik az a terv is, miszerint a galopp egy időre kiköltözne Alagra, de az igazi eredményt a fogadási rendszerek haldokolni hagyásával lehet elérni.

Totalizatőrreform

Az infláció azt jelenti, hogy ugyanez a reálérték egyre nagyobb névértékben valósul meg. Eközben a fogadó látszólag jól jár, hisz azt tapasztalja, hogy jövedelmének lóversenyzésre fordítható hányadából egyre nagyobb variációkat tud megjátszani. Ezért azonban súlyos árat kell fizetnie: az elérhető nyereménye a megjátszható variációk növekedésével arányos mértékben csökken. A nyereményosztalék ugyanis nem az összforgalomtól függ, hanem az egy fogadó által megjátszható lehetőségek számától. Tehát ha most valamiféle csoda folytán a fél ország elkezdene lóversenyezni (mármint fogadni), a forgalom elérhetné a kívánt rentabilitási szintet, de az osztalékok változatlanul alacsonyak maradnának, ami viszont maga után vonná a rohamos forgalomcsökkenést, és nagyon hamar ismét ugyanannyi játékos lenne, mint most van. Tessék belegondolni, mi volna, ha ma is 3,30 lenne egy lottószelvény ára? A sokkal több megjátszott variáció miatt százmilliós remények helyett minden héten lenne jó néhány ötös 1-2 millióért, lényegesen kisebb érdeklődés mellett.

Az előbbiek azt is jelentik, hogy a jelenlegi állapotban a versenyzésnek nem szabad vidékre terjeszkednie, előbb a fogadási rendszert kell helyreállítani. Ennek pedig az a nagyon egyszerű és semmibe sem kerülő módja, hogy fel kell emelni a fogadási alapegységet olyan szintre, hogy az arányok megfeleljenek a korábbiaknak, ezáltal biztosíthassák a sikeres évek osztalékainak reálértékét. A lépés a fogadók körében természetesen népszerűtlen lesz, de a lóversenyzés – és nem utolsósorban éppen a fogadók – érdekében elkerülhetetlen. Az összes lehetséges variáció és az egy fogadó által megjátszott átlagos variációszám arányának helyreállítása ugyanis nem szociális kérdés, hanem matematikai.

A fogadási rendszer reformjának másik eleme egy olyan új fogadási formának a bevezetése kell, hogy legyen, ami konkurenciája lehet a kétségtelenül erős elszívó hatású szerencsejáték piacnak. Egy olyan játékot kell bevezetni, ahol a nyereményalap halmozódása folytán a nyerhető összeg a milliós nagyságrendet is eléri. Ilyen sikeres játékok szerte a világban megtalálhatók, Svédországban például a mi lottónyereményünknek megfelelő mértékű összegért játszik szinte az egész ország. Egy héten egyszer működik ez az országosan játszható fogadás, és bár az egyes versenypályák futamonkénti fogadási kínálata a miénkhez képest szegényesnek mondható, az ottani totalizatőr a világ egyik legszínvonalasabb (ügető) versenyzését tudja eltartani. Hosszú évek után végre látszólag történt elmozdulás ebben a témában nálunk is, de oly módon, hogy az szervesen illeszkedik a „válságmenedzselés" eddigi folyamatába. Bevezettek egy olyan új fogadást, a hatosbefutót, ami túl azon, hogy sportszempontból teljesen érdektelen, gyakorlatilag szerencsejátéknak minősül, ráadásul fizikailag meg sem játszhatók a legegyszerűbb variációk sem. Mintha a totóban csak hagyományos módon, az ún. kollektív vagy kombinációs lehetőségek nélkül, minden egyes tipposzlopot kézzel kitöltve lehetne játszani! A fogadás, amelynek csábító osztalékával a fogadási rendszer „zászlóshajójának" kellene lennie, napi 5-10 000 forintnyi nyeremény halmozására képes. Nevetséges volna, ha másrészről nem volna oly siralmas!

Privatizáció

És most nézzük a vezetés másik feladatát, a privatizációs tender előkészítését. A privatizáció alapvető célja az, hogy a korábban általános állami tulajdont minél előbb magánkézbe adja. Az állam ugyanis rossz tulajdonos, mint azt az előbbiek is igazolják, ezért a lóversenyzést is mielőbb olyanok irányítása alá kellene-kellett volna vonni, akiknek érdekük a rendszer jó működése.

A lóversenyen a privatizálódási folyamat a rendszerváltozással egyidőben kezdődött meg. Fokozatosan magánkézbe kerültek a lovak: a versenylóállomány túlnyomó többsége magánfuttatóknál van, de a tenyésztés is (néhány klasszikus televértenyésztő központot leszámítva) privatizáltnak tekinthető. Ennek hatására igen sok jóvérű és jó képességű import került az országba, ami nagyon biztató a jövőre nézve. Az ügetőről elmondhatjuk, hogy soha ilyen jó minőségű versenyanyag Magyarországon még nem volt! És ez nemcsak az importoknak köszönhető, hanem a korábbi rendszer béklyóitól megszabadult hazai tenyésztés, és az egyébként száz százalékban magánosodott, vállalkozói alapra került szakmai munkájának is az eredménye.

Csak egy területet nem érintett a privatizáció: a versenyrendezés-fogadásszervezés területét. Ehhez az egyre inkább veszteséges állami monopóliumhoz foggal-körömmel ragaszkodtak. Ki tudja, miért? Nem adták oda (vissza?) a tulajdonosok szervezeteinek. Nem adták koncesszióba egy profi cégnek, amire szintén van jó példa a világban, olyanoknak, akik tudják, lóversenyeket és fogadásokat szervezni nem pártmegbízatás kérdése, hanem szakma elvárásokkal, törvényszerűségekkel, elmélettel és gyakorlattal. Görcsös igyekezettel, (tudatos?) következetességgel sikerült mindvégig fenntartani a hozzá nem értést, termelni évről évre a veszteséget.

Tavaly végre készítettek egy azóta el is fogadott kormányelőterjesztést a fogadásszervezés koncesszióba adásáról, de mellé tettek egy másikat is, amely szerint az ügetőpályát eladják, és a galopp területén építenek helyette egy újat. Mi célból? Kinek az érdekében? Kiderült, hogy azok az éves „támogatások", amivel a folyamatos veszteséget finanszírozták, kölcsönök voltak, melyek most a pályát terhelik. Kiderült, hogy a szakszerűtlen irányítás eszközével a cég folyamatos eladósítása folyt. Magyarországon ma hitelt kapni köztudott, hogy milyen procedúrák árán lehet. Hányféle üzleti terv, megtérülési számítás, mekkora fedezet kell hozzá! Ez a cég úgy kapott kölcsönöket, hogy az első pillanatban is lehetett tudni, ha úgy irányítják, ahogy eddig, semmit nem fog törleszteni belőle! Egyedül a telek, mint fedezetnek számíthatott garanciának. Lehet, hogy ez az egész korábban vázolt folyamat, a szakszerűtlen, veszteséget termelő irányítás a telekeladást készítette elő? Mindenesetre ezt a tendert már lezárták. Mindegy, hogy ezt a pályát a harmincas években az ügetőfuttatók építették a saját pénzükből, és csak az ismert legitimációjú államosítás vette el tőlük. Mindegy, hogy az ÁPV Rt. ügyvezető igazgatója Szolnokon a Hozam klubban (alig két éve!) a versenyzés legszélesebb képviselete előtt kijelentette, hogy a lóversenyzés ingatlanvagyonát kizárólag a lóversenyzés céljára fogják használni. Mit számít? Írjuk a többihez!

A tender első nekifutásra sikertelen volt. Az ÁPV Rt. ugyanis az ajánlat szerint csak a pénze egy részét kapta volna vissza, és ők még 700 milliót akarnak. Mivel az egész tendernek egyedüli célja az volt, hogy az ÁPV Rt. visszakapja a pénzét, a végkifejlet szerintem teljesen logikus. Azt viszont nem értem, hogy a Nemzeti Lóverseny Kft. igazgatója miféle érdekeltség alapján tartotta ezt a sikertelenséget tragédiának? Miért aggódott a Magyar Lovaregylet elnöke a tender kezdeti sikertelensége kapcsán a lóversenyzés jövőjéért? Önmagában attól, hogy az ügető kiköltözik a galoppra (ki tudja, milyen körülmények között?), semmi nem fog megoldódni. A franciák végül is elnyerték a kifejezetten számukra kreált tendert. A pályázó cég felépítheti a bevásárlóközpontot vagy a sportcentrumot a Kerepesi úti pálya helyén, az ÁPV Rt. megkapja a pénzét, esetleg néhány ember az ügy körül anyagilag megalapozza családja jövőjét, de a versenyzés ugyanúgy folytatódik, ahogy most.

Álmegoldás

Naivitás azt hinni, hogy azok, akik eddig nem tudták megfordítani a leépülési folyamatot, attól, hogy máshol lesznek a versenyek, egyszer csak megindítják a versenyzést a felfelé vezető úton. Ahhoz viszont, hogy egy külső cég vegye kezébe a dolgokat, nem feltétlenül kell lerombolni a jelenlegi ügetőpályát. Ne feledjük: a pálya területére aspiráló cég nem szakmai partner, ő csak a telket akarja megszerezni, és egészen más célra hasznosítani. Felépít ugyan egy új ügetőpályát a galopp területén, de aztán, mint ahogy igazából be sem lépett, kiszáll ebből az üzletből. Mivel közvetlenül nem érdekeltek a magyar lóversenyzésben, vajon milyen lesz az a pálya? Bár a terveket a nyilvánosság előtt titkolják, hírlik, hogy nemcsak az ügetőpálya, hanem a Kincsem parki csodálatos környezetben lévő műemlék jellegű főtribün és az ideális méretű versenytér is részben áldozatul esik ennek a „privatizációs" őrületnek. És hogy az építkezés időtartamára Alagra szoruló galoppversenyzés egyáltalán megéri-e a „gigantikus" tervek megvalósítását, az még kérdés...

A francia cég nem a magyar lóversenyzést akarja megváltani. Közreműködésére csak azért van szükség, hogy a rábízott értékkel hanyagul gazdálkodó ÁPV Rt. a saját cechét a lóverseny céljait szolgáló vagyonnal kiegyenlíthesse. Ez azonban bármennyire is jogszerű, mérhetetlenül erkölcstelen. Elég kárt okozott az állami dilettantizmus eddig is. Úgy lenne illendő, hogy a tisztelt ÁPV Rt. telekmanipulációk nélkül, tehermentesen kínálná fel a magyar lóversenyzést fogadásszervezési koncesszióba. Hamis az a beállítás, hogy a magyar lóversenyzés gondjait csak a pályaeladás útján lehet megoldani. Ugyanis a legfőbb gond ma nem a pályák állapota, még ha van is tennivaló ezen a téren, nem is kevés. A legfontosabb teendő: a lóversenyzésnek mint gazdasági tevékenységnek a jövedelemtermelő képességét helyreállítani! Ebben az irányban viszont sem a korábbi, sem a mostani vezetés semmi érdemlegeset nem tudott produkálni. A nézőszám csökken, a fogadási forgalom névértékben is visszaesik, pedig a totalizatőr megfelelő reformja hamar felmutatható eredményeket hozhatna.

Úgy gondolom, hogy a jelenlegi fogadási rendszer pénzbe nem kerülő rendbetétele (a fogadási alapösszeg emelése) önmagában is meg tudná állítani a leépülést. Az a véleményem, hogy egy máshol is bevált, milliós nagyságrendű nyereményt ígérő játék szakszerű bevezetése mindenféle befektetés nélkül is megindíthatná a versenyzést a felemelkedés útján. Feltételezem, hogy egy ilyen módon (egyszerűen és olcsón) rendbe tett rendszer országos terjesztése némi marketinggel nagyon hamar jövedelmet termelő vállalkozássá teheti a lóversenyzést. Ha ehhez külső tőke kell, nosza, privatizáljunk! Egy felszállóágban lévő cég biztos könnyebben adható koncesszióba, mint a mostani. Ehhez persze szándék és némi hozzáértés kívántatnék.

Másokkal ellentétben én nem attól estem kétségbe, hogy sikertelen volt a tender első kiírása, hanem attól, hogy sikeres volt a második. Nem igazán drukkolok azért, hogy az ügető helyén akár bevásárlóközpont, akár sportcentrum épüljön, nem igazán drukkolok a francia beruházók üzletének sikeréért. Azért szorítok, hogy ez a szép sport – és ez a gazdasági ágazat – végre elinduljon felfelé.

GÁL LÁSZLÓ

FOGYÓ LIGETÜNK

Erdő és hamu

Scholz Erik, a festő, utolsó esztendeit a Vas megyei Zsennyén töltötte, ahol szemlélete – mely manicheusmódon mindig a szellem és természet kettősségére épült – megfelelő motívumvilágra talált. A motívum szó nemcsak a látvány kínálkozó fragmentumaira vonatkozik, hanem főképp az életérzés teljességére. Ez a szemlélet a világot úgy éli át, hogy annak időbeli rétegei és örvényei is áthatják a mindenkor felfénylő pillanatot.

Scholz korai festményein is kísért a tájábrázolás. Kvázi-kertjei és kvázi-domboldalai, a bennük álló fákkal és cserjékkel, kristályos napfényben fürdenek. Opál- és türkizsugár hatja át minden részletüket. Később a képei elkomorulnak. Derűjükbe borongás keveredik. Ez azonban így pontatlan és lapos igazság. Mert inkább az történik Scholz kései munkáin, hogy manicheus szemléletmódja elmélyül. A korábbi kettősségek, a derű és ború, aranyzöld és koromfekete, napfény és éjszaka dualizmusa kioltódik. A két világ helyébe az egyetlen valóság vonzása és varázslata lép, ahol nincsen különnappal és külön-éjszaka, külön-vadon és külön-földmélyfeketeség, külön-angyalszárny és üszkösen bűzlő kadáver, hanem a kontraszt egységben, egyszerre derűs-borongós állapotban oldódik fel. A festőnek megszűnnek ezáltal mintegy alkalmi közérzetei és helyükbe a teremtés emlékezete és átélése, a sors kettős természetének felismerése lép. Nincsenek szeszélyei többé. Nem animális lelke él és alkot, hanem a szelleme. Szelleme, a szó mindkét, Jakob Böhme értelmezte vonatkozásában: miszerint ahol a Teremtő a dolgok-jelenségek lelkületével működik a világban, ott Istenként, ahol viszont ezektől idegen sugallattal, ott Sátánként van jelen.

A mester, Zsennyébe kerülve, valamiképp visszatalált a vigasztalan, ezredvégi „lineáris időszemléletből" a ciklikusba, az idő örvényeit felmutató és folyamatosan átélő, tradicionális szemléletbe, melyben még él a reménység, sőt a bizonyosság a nietzschei–borgesi Örök Visszatérés ünnepében.

Az idősödő, a betegséggel folyamatosan küzdő művész utolsó műveiben már nem is képeket fest, hanem sorslenyomatokat. Scholz Erik így beszélt ezen munkáiról Fábián Lászlónak egy interjúban: „Valami megmagyarázhatatlan affinitásom van a fákhoz... Rá kellett jönnöm, hogy prehisztorikus ember működik bennem, aki erdőlakó lehetett, tehát a gyűjtögető természeti ember. A képeken így kerültek a fák közé figurák. Mindig a fákkal, a növényekkel őshonosan együtt élő emberek. Kicsit olyanok, mintha meglátnának és megbámulnának téged – a nézőjüket...

Scholz úgy élt, ahogy a képein ábrázolt figurák. Szenvedélyes gombász volt, afféle „félnomád" erdei barangoló, az évszakok, hegyek-völgyek minden rebbenésére érzékenyen reagáló lélek. Nemcsak látta, valamiképp magába itta a tavaszi rétek és az őszi erdők fragmentumait. A zajló vizeket és a megroskadó fakérgeket. A kifordított gyökerek diabolikus sugallatait és az ásító barlangkürtők fekete lehelletét. A lepkeszárnyak elmosódódó lenyomatát meg az eltaposott szkarabeuszok fényét. Az ebihalaktól hemzsegő pocsolyákat meg lepketaplók borította rönkfák nyugalmát. Ezek a szellemében, ezáltal testében is mintegy folytatódnak. Ereit a földmély kristályvarázslatai és hamuja-korma tölti be.

A test, az idő múlásával, kövesülni kezd. Hasonlatosan egy gyümölcshöz, mely kezdetben napfénytől izzik és türkiz vízcseppek hatják át. Később magába töpped, a napfény megveresedik barna kérgén, mélyeiben pedig megfogyatkoznak a keringő vizek. És sejtjeirostjai közé ásványi üledékek rakódnak.

Volt egy terve, melyet megvalósítani már nem tudott. Egy zsennyei kerítésfalra freskót akart festeni. Goya egyik-másik öregkori freskója fennmaradt, melyeket a La Quinta del Sordo-ban festett. A torz poféák, elszabadult álmok és a szaturnuszi szörnyűségek lenyomatai öregkori borzongásairól tanúskodnak. A rettenettel, ahogy szembenéz az örök éjszakával. Mondják, Gauguin is telefestette tahiti háza falait, csodás művekkel, melyeket a romlékony anyag megőrizni nem tudott, csak az emlékezők mesélnek a remekműről.

Kétség nem férhet hozzá: Scholz Erik zsennyei kerítésfreskója, ha elkészül, a maga útját mondta volna el a napsugaras tájtól, a lombok kristályvarázslatától az elüszkösült gyökerek és bomló levelek, gombafonalak és ásványvilágban kunkorgó férgek éjszakájáig. Az erdőtől a hamuig. A lélektől a szellemig. Az ötlettől a teremtő képzeletig. Az élettől a létig. A maga egyszervolt arcától a műveiben továbbélő mester összetört, gyökereklyuggatta emlék-arcáig.

SZEPESI ATTILA

FOCINOVELLA-PÁLYÁZAT

Roberto Baggio

– *Roberto Baggio!* – mondta a sötét hajú recepciós, és nagyot csettintett a nyelvével. Mivel a csöppnyi bolognai hotelben ő volt egyben a pultos is, töltött nekem egy pohárka Camparit. Nagyon értetlenül nézhettem rá, mert megismételte a nevet.

– *Calcio* – tette még hozzá, bár volt egy csipetnyi sértődöttség a hangjában. Én alig láthatóan felvontam a vállamat, erre ő elővett egy képet. Egy hozzá hasonló, sötét hajú olasz mosolygott rajta, kék mezben.

– Roberto Baggio – mondta harmadszor is a nevet, és ez úgy hangzott, mint valami imádság utolsó sora.

– Vagy úgy – gondoltam magamban, és rájöttem, hogy ez a nyár is világtörténelmi jelentőségű: 1994 júliusa volt, a foci-vb ideje.

– Si, si – mondtam, és nagyon sajnáltam, hogy lánynak születtem. Mert valahogy a foci a férfiak sportja. Legalábbis gyerekkoromban többször is ezt éreztem. Például amikor apám „A csodacsapat" című könyvet olvasta. Hiába kérleltem, hogy olvassa hangosan, hogy melléje kucorodva én is részese legyek a történetnek, mindig azt válaszolta, hogy ez nem való nekem. Aztán ott voltak a srácok a Csaba utcában. Egész nyáron rúgták a bőrt, de sosem vettek be egyik csapatba sem. „Ez nem lánynak való – közölte az egyik nagyfiú, és én lesújtottan kullogtam haza. Felnőttként így aztán eszembe sem jutott meccset nézni. Ha valamelyik tv-adón meglátam a zöld gyepen rohangáló játékosokat, rögtön csatornát váltottam.

– Italia–Bulgaria – szakította félbe gondolataimat az olasz, és valami plakátfélét nyomott az orrom alá. Amennyire megértettem a szöveget, úgy vettem ki, hogy este valami parkban ünnepély lesz, ahol közvetítik a döntőbe jutásért vívott meccset.

– Ciao – mondtam a recepciósnak, és a Camparit szinte érintetlenül tettem vissza a pultra. Nagyon meleg volt. Kisétáltam az ifjúsági parkba, és ugyancsak meglepődtem az óriási tömeg láttán. A park közepén felállítottak egy hatalmas vetítővásznat, és három oldalról lelátókat ácsoltak. Nagy nehézségek árán sikerült befurakodnom az egyik sor közepére, de testi épségem kockáztatása ellenére is úgy éreztem, meg kell törnöm végre a régi varázst. Elhatároztam, hogy nő létemre igenis meg fogom nézni a meccset. Sok lányt láttam ott különben, az egyik tisztára úgy nézett ki, mint *Ornella Muti.*

Valószínűleg a játék helyszínén sem lehetett nagyobb hangzavar, mint itt, a bolognai parkban. Amint elkezdődött a közvetítés, mindenki torka szakadtából énekelte az olasz himnuszt, aztán kereplőket pörgettek és petárdákat pukkantottak. A játékosok még bele sem rúgtak a labdába, a hangulat máris felforrósodott. „A latin vér" – gondoltam akkor, de alighanem többről volt szó. Egy egész nemzet szurkolt egy emberként saját testéből való, imádott csapatának. A nézők szinte eggyé váltak a játékosokkal. A képernyő körvonalai feloldódtak, és egybefolytak a park fáival. A körülöttem ülők lelke, vágyai, reményei gurultak a labdával ide-oda. Az el-

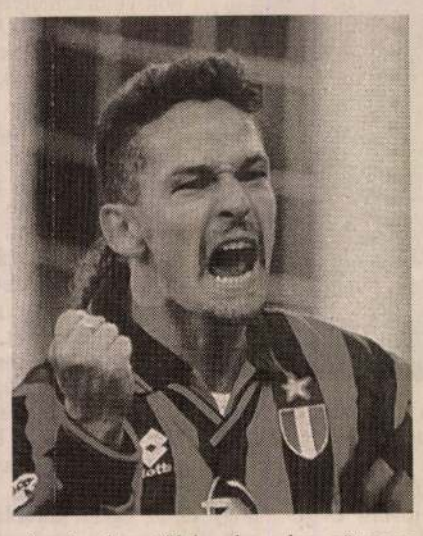

ső másodperctől kezdve olyan ütemes biztatás kísérte a hatalmas képernyőn mozgó focisták minden mozdulatát, mintha élőben rohangáltak volna. Amikor Roberto Baggiót közelről mutatták, az olasz lányok megveszekedett őrültként sikoltoztak. Az Ornella Muti-féle még a nevét is kiabálta. (Ezen, persze, a szállodai recepcióssal folytatott beszélgetésem után egyáltalán nem csodálkoztam...)

Az első olasz gólnál a székekre felállva percekig ünnepelt a bolognai fiatalság, ugráltak és kiabáltak, pezsgőket és petárdákat durrantottak, óriási nemzeti zászlókat lengettek. A bolgár gólt néma csendben nézték, és annyira bánatosak voltak, hogy én akkor szívből kívántam, hogy győzzenek az olaszok. Elképzelni is nehéz volt, mi lenne, ha kikapnának. Egyszeriben én is azon kaptam magam, hogy teli torokból biztatom Roberto Baggiót! Egy pillanatra elhallgattam, de körülöttem mindenki annyira ordított, és különben is, annyira izgultam az olasz csapatért, hogy átadtam magam a csodálatos, magával ragadó, frenetikus élménynek: SZURKOLTAM!

Igen, szurkoltam. Ráadásul egy idegen ország számomra addig ismeretlen csapatának, de azokban a pillanatokban a körülöttem lévő olaszokat testvéreimnek éreztem. Bármilyen hangos kiabálás kitelt volna tőlem, hogy legyőzzük a bolgárokat. Az est csúcspontja kétségkívül az a pillanat volt, amikor az olaszok berúgták a döntőbe repítő győztes gólt. A park közönsége összeborulva sírt és nevetett, hullámzott és ölelkezett. Nagyszerű pillanatok voltak ezek. Senki nem gondolt még Roberto Baggio döntően kihagyott tizenegyesére, nem gondolt élete problémáira. Egyszerűen mindenki euforikus állapotba került. A város (egész Olaszország) hajnalig ünnepelt és mulatott.

Még álmomban is zöld gyepet láttam. Reggel félig alvó állapotban vánszorogtam az árkádok alatt az aznapi hivatalos megbeszélésre. Ahogy a Piazza Maggiorén átvágtam, hallottam, hogy mindenki a meccsről beszél. Az újságosbódék falait elárasztották a sportlapok és a győztes olasz csapatról készült fotók, emléktárgyak. Én is vettem egy képet, hogy mindig emlékeztessen arra a gyönyörű éjszakára. Míg az apróval bajlódtam, az újságárus kihajolt a bódéból, és rám kacsintott. – Roberto Baggio!!! – szólt sokatmondóan, így, három felkiáltójellel. – Roberto Baggio – feleltem, és én is kicsit hunyorítottam. Arra gondoltam, milyen tökéletesen kitárgyaltuk a meccs eredményeit. Nem kellettek ehhez nagy szavak. Úgy éreztem, messziről látszik rajtam, hogy micsoda futballrajongó vagyok. Ami, ugye, nő létemre becsületemre válik. Azon töprengtem, ha ilyen fantasztikus volt az olaszoknak drukkolni, milyen jó érzés volna egyszer a döntőbe jutott magyarokért is kiabálni...

KÉRI KATALIN

LAPPANGÓ REMEKMŰVEK

Kronoszféra

Isaac Asimov: The Chronosphere

A hetvenes évek elején jó nevű amerikai filmvállalatok sorra kísérleteztek a régmúltban, vagy a távoli jövőben játszódó fantasztikus történetekkel. Mindez elsősorban az Űrodisszeia 2001 *(Arthur C. Clarke)* és a fél évtizeddel korábban forgatott Időgép *(H. G. Wells)* sikerének tudható. nem véletlen tehát, hogy a Paramount cég a pályája csúcsára érkezett *Isaac Asimovot* kérte meg egy „időutazáson alapuló", látványos és fordulatos elemekben bővelkedő filmtörténet megírására. Asimovra elsősorban a Halhatatlanság halála című regénye miatt esett a választás, ebben ugyanis egy liftszerű időgépet működtetett, amelyen át nemcsak kommunikálhattak, hanem kereskedhettek is egymással az évszázadok. Olyan elképzelés is létezett, hogy a nagy könyvsikernek számító Halhatatlanság halálát kellett volna filmvászonra adaptálni, ám kiderült: az olvasás közben hihetetlenül izgalmasnak bizonyult történet nem rendelkezik elég látványelemmel, ezért Asimov egy merőben új „időutazásos" történet megírásához kezdett. Röpke hat hónap alatt el is készült a Kronoszféra első, letisztázatlan változata, de a Paramountban közben a katasztrófa-pártiak kerültek fölénybe, s a tudományos-fantasztikumnak minősülő Kronoszféra forgatását bizonytalan időre elhalasztották. A meglehetősen elnagyolt filmtörténetet Asimov többször is módosította, alakítgatta, s az Alapítvány-trilógia záró darabjának megjelenésével egyidőben már valódi nagyregényt fabrikált belőle. Sajnos a Kronoszféra mégsem kerülhetett be az Asimov-életműbe, mert a Paramount minden kiadási és reprodukciós jogot magánál tartott. Úgy hírlik, ez a terminus jövőre, vagyis 1999-ben jár le, s amennyiben Asimov jogutódja úgy dönt, kiadatja a regényt, a Kronoszféra akár a frankfurti könyvvásár legnagyobb slágere is lehet.

Kronoszféra

A regény alapmotívuma egy közelgő kozmikus katasztrófa: a Naprendszer galaktikus vándorlása közben fekete lyukhoz érkezik, amely megsemmisítéssel fenyegeti az emberiséget. De minden rosszban van valami jó is: a tudósok kiderítik, hogy a fekete lyukba való belépéskor – megfelelő körülményeket teremtve – megvalósítható az időutazás. Ezért a tudóstársadalom expedíciót szervez, amelyet egy gyémántkeménységű gömblaboratórium belsejébe telepít. Az expedíció feladata, hogy az időutazás lehetőségét kihasználva kb. 600 millió évet utazzon visszafelé az időben, és mesterséges beavatkozásokkal gyorsítsa föl az evolúciót annyira, hogy az emberiség kb. 1 millió év „fórt" kapjon a fekete lyukhoz érkezésig, mert ennyi idő alatt már olyan technológiák kísérletezhetők ki, amelyekkel az egész Naprendszer kitelepíthető. A továbbiakban Asimov már nem foglalkozik csillagászati kérdésekkel: gömblaboratóriuma a fekete lyukba érkezéssel egyidőben sikeresen visszaröpül a kívánt korszakba, ám a tudósok ámulatára, életnek még csak nyomát sem lelik a Földön. A nyolcfős társaság tehát nekilát, hogy a magukkal hozott preparátumokból „életet hozzon létre". Afeladat már csak azért is bonyolult, mert a csapat 40 000 évenként csupán egyetlen napra „ébred föl" hibernációs álmából (Asimov számításai szerint ezzel a módszerrel 40 évet öregedve „utolérnék" saját korukat), s akkor is nem várt problémák egész sorozatával kell megküzdeniük. Előfordul, hogy a gömb évmilliókig a föld alatt pihen, vagy éppen egy lávató közepén úszik. Ráadásul olyan furcsaságok derülnek ki, hogy az állandónak hitt természeti törvények is „megöregszenek". Százmillió év alatt még a gravitáció is megváltozik, nem beszélve az elemek csip-csup tulajdonságairól. A társaság tehát 40 000 évenként egy napra fölébredve küszködik az evolúció elindításával, s nemhogy időt nyerni, de a tudomány által ismert időszakokat megtartani is majdhogynem képtelen. A csoport karbantartója az egyetlen, aki csak a meghibásodások esetén ébred, s mert az ilyen ügyek egyre gyakoribbak, a többieknél jóval gyorsabban öregszik. Még jobban bonyolítja a dolgot, amikor kiderül: a férfiakból álló társaság egyik tagja nő. A gömb ettől kezdve szerelmek és intrikák fészke lesz, amelyek következtében véres tragédiák történnek. 300 millió évig tartó küszködés után az evolúció már többé-kevésbé tűrhetően működik, ám a karbantartó ekkorra már meghal végkimerülésben, s a gépek egymás után mondják föl a szolgálatot. Amikor a csapatból már csak ketten élnek – egy férfi és egy nő – egyetlen hibernációs kád marad üzemképes állapotban. Szó sincs tehát arról, hogy „utolérhetnék" saját korukat, mi több: az evolúciót sem sikerült meggyorsítaniuk. Így aztán az emberpár ebbe az utolsó kádba fekteti közös gyermeküket, s a hibernációs időt végtelenre állítva kilép az időbe. A törhetetlen gömb Mezopotámiában mondja föl a szolgálatot, ekkor oldódik föl a hibernálás zárja, s az ifjú Gilgames szemét törülgetve, csodálkozva lép ki belőle a bőrpáncélba öltözött harcosok közé.

(Isaac Asimov: The Chronosphere, Paramount Pictures Co., 1997.)

ZSICÁR JÁNOS

Ifjan, mint Árpád-házi király

Tizenötödik halálévfordulón Illyés Gyuláról

Kiállítási megnyitón Illyés-verset akartam fölolvasni: a Konok kikelet életakaró sorait. A kötet eltűnt. Nem találtam. Valahová letettem az úton, a buszon maradt vagy az újságosnál. És akkor pánikszerű félelem tört rám: honnan szerzem meg a válogatott verseket, hogyan leszek meg az Egy mondat a zsarnokságról, a Koszorú nélkül. Nélkülük gyenge vagyok és erőtlen. A tavaszesti pillanatban villant belém Illyés nagysága, hiánya, „haza a magasban" költészete.

Kompország nagy tanúja hatvan éven át vívta költőharcát. Agyunkba balzsamozta be magát (ahogy *Adyról* írta) örök kérdezőként: tettünk-e a hazáért? a reménytelenségből kilépett-e a Mohács-nép? A szétszéledt nyáj fájdalmai, a történelem sorskérdései ott égtek benne nem múló nyugtalansággal. Mintha a pusztai őrök, a robotba belerokkant parasztok vezették volna a tollát, hogy soha ne térjen le lelkiismerete ösvényéről.

Hosszú életével, hatalmas életművével éles korszakot írt irodalmunkba, ahogy ránk zuhant halálával is. Mert védtelenek lettünk. Árvák. Roppant tölgyfaóriásként védelmezett bennünket, hószakadásban fölénk borult fáradt ágaival, s észre sem vettük, micsoda gyilkos erők gyülekeznek ellenünk! Tizenöt éve nincs közöttünk Illyés Gyula.

És amit kimondani is szégyen, a hallgatás betonfala veszi körül. „Mi történhetett velünk – kérdezte a sírnál *Csoóri Sándor* –, hogy a magyar irodalomnak erről a *Vörösmarty, Arany* s *Babits* mellé lépő alkotójáról alig beszélünk? Életében, legtöbbünknek, ő volt a mérce. Ő volt a magyar irodalom: élők és holtak szekértáborának a megszervezője; a magyar megnyilatkozás szimbóluma; a bűnbak és a lángész; a politikus, a nemzetmentő, a mindenkori árvízi hajós; a csodák szétszedője és összeszerelője."

Ennyi minden. És most a megtagadott mester. Pedig a Puszták népe ma is eleven szociográfia, a Petőfi a forradalmárlét legszebb leírása: a Rend a romokban – és későbbi verseskötetei – hűség a szegények világához... A Hunok Párizsban című regénye remek szellemi korrajz. Drámái a történelmet vallatják, hatalom és erkölcs viszonyát vizsgálják, a népi komédia ízeit varázsolják újjá... Élete utolsó pillanatáig dolgozott: esszéi, tanulmányai, naplójegyzetei, műfordításai, népmesei feldolgozásai vastag köteteket töltenek meg.

„Hajó a ház és próbált utasa/visszaint: isten áldjon kis haza – /Óvjon az Isten és / asszony-ész, férfi-kéz!" – tizenöt éve írta Illyés ezeket a sorokat, s bizony ma is elkelne nemzetféltése, apai biztatása. „Egész munkássága azt bizonyítja – írta *Domokos Mátyás* –, hogy a személyiség gondja, a nemzet gondja és a világ gondja megfér egyetlen életművön belül, ha olyan tehetség igazgatja, mint az övé. „Főleg vérző arcú XX. századunk, amely semmit nem tanult az előző kor háborúiból és pusztításaiból."

Illyés verseit olvasva, egyszerre fény gyúl köröttünk, bársonyos ebermeleg ölel át. Nézzük ámulva az örök jó időt, látjuk a rendületlen rendezőt: szelidül harag, gyűlölet, fölragyog szomorú arcunk: úgy tűnik, nem reménytelen az élet.

FENYVESI FÉLIX LAJOS

BUDAI KÉPESLAPOK

Modell

A Deák térről a kék metróval Kőbánya-Kispest felé haladva a Határ útig utazol; az aluljáró jobb oldali kijárata visz az Europarkhoz, amely elnevezése ellenére nem park, nem fás-bokros, enyhet adó liget, hanem többszintes, néhány óriási cserép növénnyel díszített, itt-ott a pihenésedet szolgáló padokkal ellátott hatalmas bevásárlóközpont. Az Európark földszinti terében találod egy nagy üvegkalitkában a modellezők boltjának kirakatát. Repülőgépek, anyahajók, vadászbombázók, tankok és a legkülönfélébb helikopterek kicsinyített mását csodálhatod meg.

Ezúttal téged a helikopter érdekel. Voltaképpen repülőgép az is, forgószárnnyal ellátva. A hajtómű energiája forgásba hozza a rotort, amely egy függőleges tengely körül forgó, légcsavarhoz hasonló, lapát alakú szárnyas kerék, amely a helikopter felemelkedéséhez, ill. levegőben maradásához szükséges felhajtóerőt biztosítja. A helikopter nemcsak függőlegesen emelkedni, illetve süllyedni képes, hanem lebegni, oldalirányban repülni is tud.

Te csak messzebbről figyeled a kirakatot, így jól láthatod a szinte az üveghez tapadó fellelkesült arcokat, vágyakozó mosolyokat. A nyilván katonaviselt apukák nagy átéléssel és nosztalgikus melankóliával magyarázzák kisfiúknak, melyik gép mekkora városrészeket tudna lebombázni, a földdel egyenlővé tenni. Külön kiemelik a helikopter manővezerő képességét, amely révén a sűrű bozótosban is bevethető, nem beszélve a könnyedségről, amellyel a bemérő szerkezeteket és az elhárító fegyverek hatósugarát kerüli ki.

Azért utaztál Budapest délkeleti részére, hogy a visszaúton jobban megértsd, amit látni fogunk. A Deák térről a piros metróval utazunk a Moszkva térig, ahol választhatunk a 18-as és az 56-os villamos közül (nosztalgikus hajlamúak az utóbbit választják), bármelyiken folytathajuk utunkat északnyugati irányba, két megálló a Városmajor, ahonnan fogaskerekű visz fel a Széchenyi-hegyig. Rövid sétaút vezet a János hegy csoportjához tartozó, 477 méter csúcsmagasságú Széchenyi-hegyig, amelynek déli oldalát szegélyezi a Farkas-völgy a sziklás Ördög-orommal.

Ám nem jutunk ilyen meszire, még a hegy fennsíkján, egy nagy kiterjedésű fásbokros rét szélén, a nyugati lejtő erdőborította pereménél járunk, amikor meghalljuk a hangot. Ijesztő, meglepően erős hang, mintha a közvetlen közelünkben, úgy a fülünk tájékán, egy helikopter zúgna. Lehetne esetleg egy méhraj is, ám amint megpillantjuk a kis önjáró micsodát, amely ilyen nagy hangon vergődik a fák derekának magasságában, ökörszemre is gondolhatnánk, ha nem volna ez az erős búgó hangja. És most már tudjuk, hogy ez a kis helikopteres modell, ez a forgólapátos vibráló lény egy hím szarvasbogár.

Lucanus cervus, Európa legnagyobb fedelesszárnyú rovara. Teste fekete és fényes, a hím rágója hatalmas szarvvá fejlődik, a szarv vége villásan elágazik. A Tolnai Világlexikon még úgy tudja, hogy a szarvasbogár tölgyesekben mindenütt előfordul. Az újabb lexikonok már igazi ritkaságról, hazánk erdeiből eltűnőfélben lévő szarvasbogárról beszélnek.

A Budai-hegységnek alig van párja a világban: szinte a csodával határos, hogy egy kétmilliós világváros közvetlen közelében még erdei állatok lakta vadon él és virágzik.

A város szívéhez, a Deák térhez kétségtelenül az Europark van közelebb.

NAGY GÁBOR

Scholz Erik

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 NOV 30

NÉPSZABADSÁG

1021

— SCHOLZ ERIK Munkácsy-díjas festményei szerepelnek a Váci utcai Csók István Galériában pénteken este megnyílt kiállításon. A tárlatot a Képcsarnok rendezte mintegy 30 kompozicióból.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 / 188-307

ÚJ KOMLÓ

Új képeket, iparművészeti munkákat állít ki a képcsarnok

A Képcsarnok Vállalat komlói kiállítótermében ismét gazdag anyaggal várják az érdeklődőket. Iparművészeti tárgyak, lámpák, kis bútorok, kerámiák, iracka perzsa szőnyegek érkeztek a napokban. Különösen nagy a választék a festményekben. Több mint száz alkotás, neves művészek munkája közt válogathatunk. Megtalálhatjuk a Munkácsy-díjas *Sholz Erik*, *Keleti Jenő*, a VIT- és Munkácsy-díjas *Kokas Ignác*, az ugyancsak Munkácsy-díjat nyert *Czene Béla* és *Sarkantyú Simon* képeit. Érdekesek a képeivel most jelentkező Gungl László festményei is.

a halhatatlanok
a kifejezésére. L
betegágyak felet
épéseit kisérik?
nnyit ránk pazar
kellene érte. P
kis csokor virá
eküink, csak akk
igarú szem soha

gimnázium

ják a jubileumi
s a ballagást

A tanulók gyakorlati foglalkozásáról tárgyalt a tanácsi v. b.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1962 DEC 6

VAS NÉPE

Scholz Erik

másig szállítja őket. (x)

1021

SCHOLZ ERIK festőmű-
ész képeiből kiállítást ren-
eznek a Képcsarnok Vál-
alat szombathelyi helyisé-
gében. A kiállítást dr.
Zsigmond László, a Haza-
fias Népfront megyei elnö-
ke nyitja meg szombaton
délután 5 órakor.

A rádió

BO 37. TR. asztali tra
elemmel működik
Budapest 7+2 csöves
AR 612. 5+2 csöves

Scholz Erik

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 DEC 4

VAS NÉPE

Képzőművészeti kiállítás nyílik Szombathelyen

A képzőművészet berkeiben is megkezdődött a télszezon. Csak néhány napja, hogy véget ért Szombathelyen a Képcsarnok Vállalat megyei kirendeltsége által rendezett reprodukciós kiállítás, és máris egy újabb előkészületei foglalkoztatják a rendezőket.

Legközelebb a hét végén, december 7-én nyílik új képkiállítás a megyeszékhelyen. Ezúttal Scholz Erik Munkácsy-díjas budapesti festőművész, mintegy húsz olajképét láthatja majd a közönség a Képcsarnok Vállalat szombathelyi kirendeltségének termében.

Scholz Erik kamarakiállítását nagy érdeklődés előzi meg, hiszen a művész neve nemcsak a hazai műértő és műpártoló közönség előtt ismert, hanem jelentős külföldi sikerek is állnak már mögötte.

penészes takarmány… etessünk, a sáros burgonyát és répát előbb

alaposan mossuk meg

és csak azután készítsük el a pácot kupacokba, vagy nagyobb tömeg esetén prizmába.

A tehenek téli takarmányozására fokozatosan térjünk át, ugyanúgy, mint amikor tavasszal a zöldtakarmány etetését kezdjük el. A szálastakarmányok etetésével napról napra mind több nedvdús téli ta-

TÉSEK

JÓL FŐZŐ mindenest keresek azonnalra. Érdeklődni déjután 3-tól Szombathely, Somlay u. 9. (5003)

VAS-MŰSZAKI szakmában jártas eladót, vagy kereskedelmi technikumi vég-

Scholz Erik

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

1963 NOV 27

REPRODUKCIÓS KIÁLLÍTÁS NYÍLT tegnap délelőtt Szombathelyen a Képcsarnok Vállalat megyei kirendeltségének helyiségében. A kiállításon, amelyet december elejéig tartanak nyitva, csaknem hatvan világhírű alkotásról készített színes nyomatot láthatnak az érdeklődők. A reprodukciós kiállítás után Scholz Erik Munkácsy-díjas festőművész képeit mutatja be a szombathelyi közönségnek a Képcsarnok Vállalat.

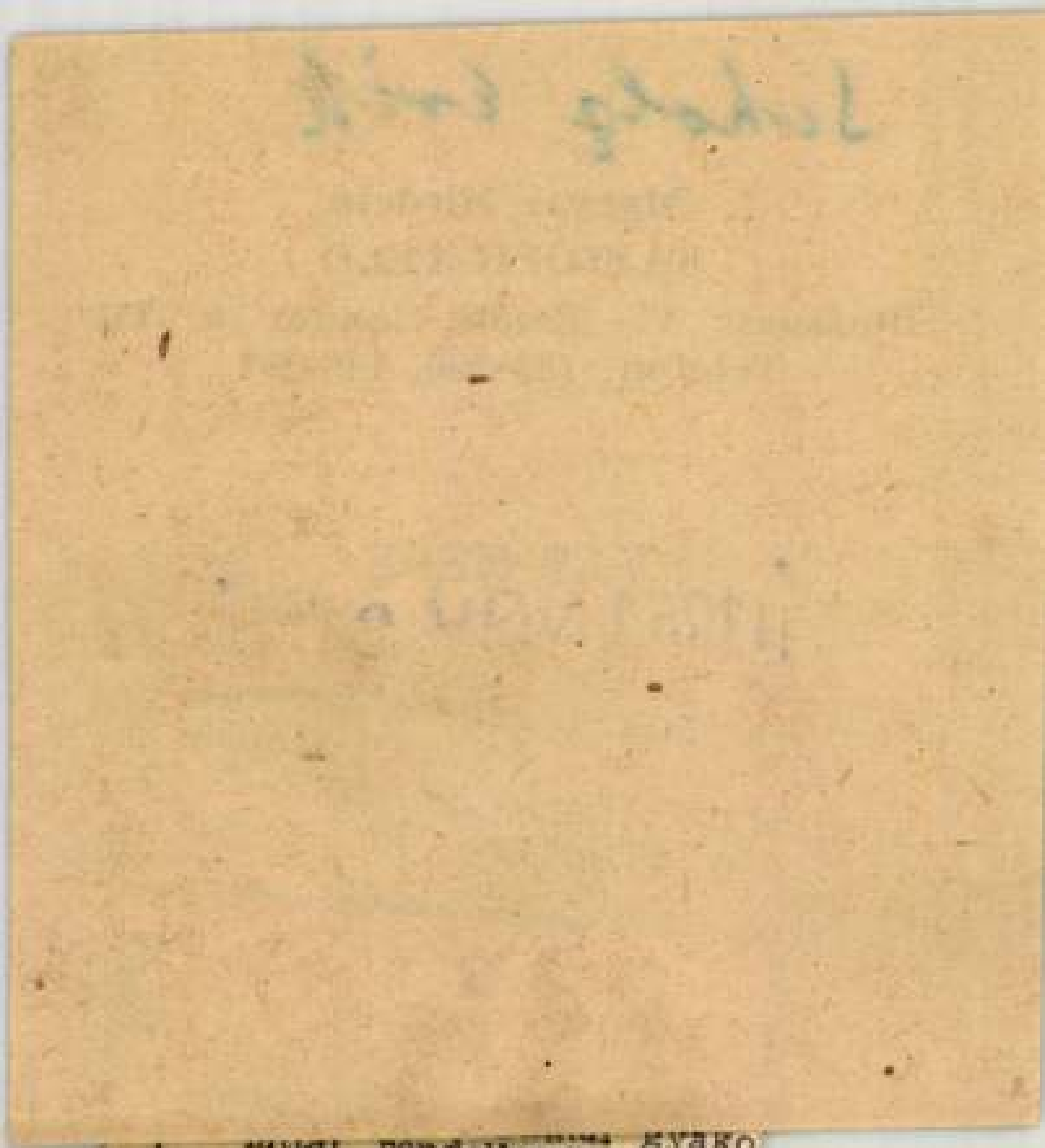

...gyako
...rendelkező anyagb
szerzőt azonnali belépéss
felvesz a Körmendi Gépá
lomás.
(546

VILLANYSZERELŐT és segéd
munkásokat felveszünk
Jelentkezni lehet: Hidépít

Scholz Erik

ÉLETÜNK

MŰMELLÉKLET • 2003

SCHOLZ ERIK

Repro: Markovics Ferenc

FÁBIÁN LÁSZLÓ

Föl-föl tűnik Scholz Erik alakja*

„az ember gyakran tökéletesen közömbös saját sikere iránt"
Sesztov

Járva a zsennyei utcát váltig megképlik előttem köpcös kis alakja, amint jön felém a harangláb irányából; fején svájci sapka, öltözékéből csak a kék köpeny ötlik szembe megkeményedett festékfoltjaival (legkisebb fiamra szállt örökség Erik barátjától), egyik kezében bicska, másikban alma, menet közben fogyasztja a gyümölcsöt – valami pótcselekvésképpen. Ugyanis minden egyéb tevékenység, ami nem festészet volt, számára pótcselekvésnek tetszett – talán az egyetlen gombászást kivéve, ami viszont rendkívül szorosan kapcsolódik művészetéhez. Ez utóbbiban is találkoztunk; gyakorta róttuk együtt az erdőt, ki-ki a maga kedvenceire vadászva, ő beérte jobbára piruló galócával, én szívesen kajtattam tinóruk, galambgombák vagy éppen zöld ánizsgomba után. Mi több, földön fekvő, korhadozó fák kérge alá kíváncsiskodott, onnét gyűjtött gombafonadékokat hátizsákjába, amelyek utolsó alkotói korszakában gyakorta szolgáltak egy-egy kép alapjául.

Valahogyan természetes közege volt az erdő, otthonosan, noha folyvást csodálkozva járt benne. Ebben a bensőséges viszonyban nem az mozdította meg fantáziáját, hogy miként másolhatná hűségesen örök témát látva benne művészetéhez, sokkal inkább az, vajon képes lehet-e olyat alkotni, amit a természet befogadna, önnön szerves részéül ismerne el. Vágyakozva mesélte, örömest választana a véletlenül útjába kerülő fadarabok közül néhányat, hogy azokat a maga festői világára kissé áthangolva, színükben, formájukban kiegészítve visszacsempéssze az erdőbe, és évek múltán konstatálhassa, milyen változások árulkodnak *„visszaidomulásukról"*. A gondolat játékosnak tetszett; ma mégis föl-föl villan bennem a remény: a Farkaserdőt járva hátha egyszer ráakadnék egy ilyen áttervezett object trouvée-ra, rafinált scholz-i *talált tárgy*-ra. Egyre inkább hiszem: létezhetnek.

Mindenesetre, képei léteznek, galériák, lakások falain megtalálhatók. Az érdeklődő külvilág, amely – sajnos – már utókor, ezekből a művekből ismerheti munkásságát; mi, a szűkebb baráti kör, egyáltalán azok, akik ismerték hétköznapjait (egyébként kizárólag hétköznapjai voltak, mivel szakadatlanul dolgozott), megpillanthatjuk akár a kis falu, Zsennye rendre alakuló mitológiá-

* Elhangzott 2003. szeptember 11-én a Szombathelyi Képtárban

jának figurájaképpen is: anekdoták idézik alakját. Logikus és méltányos azonban, hogy mindinkább a mű kerül előtérbe, és szellemével tartunk beláthatatlan horizontú kapcsolatot. Ma pontosan tudjuk, hogy ez a szelíd, noha minden szelídsége mellett is javíthatatlanul intranzigens, a megalkuvásoktól irtózó szellem a modern magyar festészet markáns figurája, és a hangsúly egyaránt nyomatékos a *modern* valamint a *magyar* jelzőn. Mégis, szívesebben fogalmazok úgy, hogy a sajátosan magyar művészet talaján létrejött modern festészet Scholz Erik életműve. Amit teremtett, nem vezethető le közvetlenül a nemzetközi modernizmusokból, avantgard törekvésekből, jóllehet, szellemileg rokon velük. Egyáltalán nem véletlen, hogy Scholz és társai stiláris-tartalmi újításait indulásukkor új fogalommal jelölte meg a kritika: *szürnaturalizmus* néven váltak ismertté. Nos, a fogalom talán nem pontos, ám festőnk esetében ennek ellenére sokatmondó, hiszen a már említettekből is kitűnhetett, milyen szoros kapcsolatot tart fönn az általa egyáltalán nem utánzásra kiszemelt természettel, mennyire azonos viszont annak struktúrájával, életrendjével. Egészen más kérdés viszont, hogy a művészi kreáció valóban öntörvényű alkotói világot hoz létre az adott alapokon, és hogy ez az egyszeri, megismételhetetlen világ Scholz Erik világa.

A kis köpcös alak tehát ezekben az olykor egyenesen a monumentalitást sugalló munkákban él köztünk tovább. Mutatja magát.

SCHOLZ ERIK

„tükör vagyok, de nem szobád falán..."
Kölcsey Ferenc

Festő volt, és nem hallgathatom el, hagy bensőséges barátom; sőt, családom barátja. Barátságunk részben festészeti érdeklődésemre alapozódott, ám valóban csak részben, mivel összefűzött vele mágikus vonzódásunk az erdőhöz, na meg – természetesen – a gombákhoz. Ezúttal azonban a festőről legyen szó mégis csak, mivelhogy ez maradt utána: egy valójában földolgozatlan, majdhogynem áttekinthetetlen festői hagyaték, amellyel nem tud (nem is akar?) mit kezdeni a magyar művészettörténet. Azt gondolom azonban, hogy ha mégis kezdeni kívánna valamit, hát Papp László tekintélyes váci gyűjteménye remek kiindulás lehet a földolgozáshoz. (Minden esetre, ezúttal erre a gyűjteményre támaszkodnék magam is.)
Scholz sajátos utat járt be élete jó hatvan esztendejében. A főiskola, a diplomázás az ötvenes évek szocreál dogmatikájának virágzására esik; szakmailag ugyan mindent elsajátíthatott mestereitől: Szőnyi Istvántól és Fónyitól, más kérdés, hogy mire használhatta az ott megszerzett ismereteket. Voltaképpen kamatoztathatta volna egy nagy léptékű murális tevékenységben, hiszen szembeötlő tehetsége volt a dekoratívitáshoz, amely tehetségét azonban mégsem muráliákba fektette, hanem festészetében szelídítette táblaképi korlátok közé, noha le nem mondva a fölületritmusok, színritmusok gazdag és vonzó lehetőségeiről. Azt gondolom, ez a sommásnak tetsző megállapítás úgyszolván az egész életműre érvényes: ennek jegyében fogalmazhatunk az indulás kísérleteiről, de ez munkál a párizsi időszak műveiben éppúgy, mint az egykor fölöttébb hangzatosan szürnaturalizmusnak titulált korszakáról, nem is szólva az erdei gombafonadékok különös kalligráfiájáról. Mindebből könnyű levonnunk azt a konzekvenciát: Scholz festői életművének úgyszólván nincsenek intimitásai, holott erőteljesen expresszív, holott esetenként fölöttébb lírai, újra és újra minden a dekoratívitásnak rendelődik alá. Magától értetődően a kolorizmus is. Ritkák ugyan az olyan érett Scholz-képek, amelyeken nem a feketék dominálnának, ugyanakkor ezek mintegy föltüzelik a jobbára keveretlen tubusszíneket, élővé varázsolják a fölületet.
De hiszen mindenkor ez is a cél.
Scholz mindig is azt szerette volna, ha munkáit a természet visszafogadná a vegetációba, ott élnének véges életet. Kivált megfestett fáit látta volna így szívesen. Egy jelentékeny festő életművének azonban – civilizációnk protokollja szerint – galériákban a helye - mindenki szeme elé.

Fábián László

4

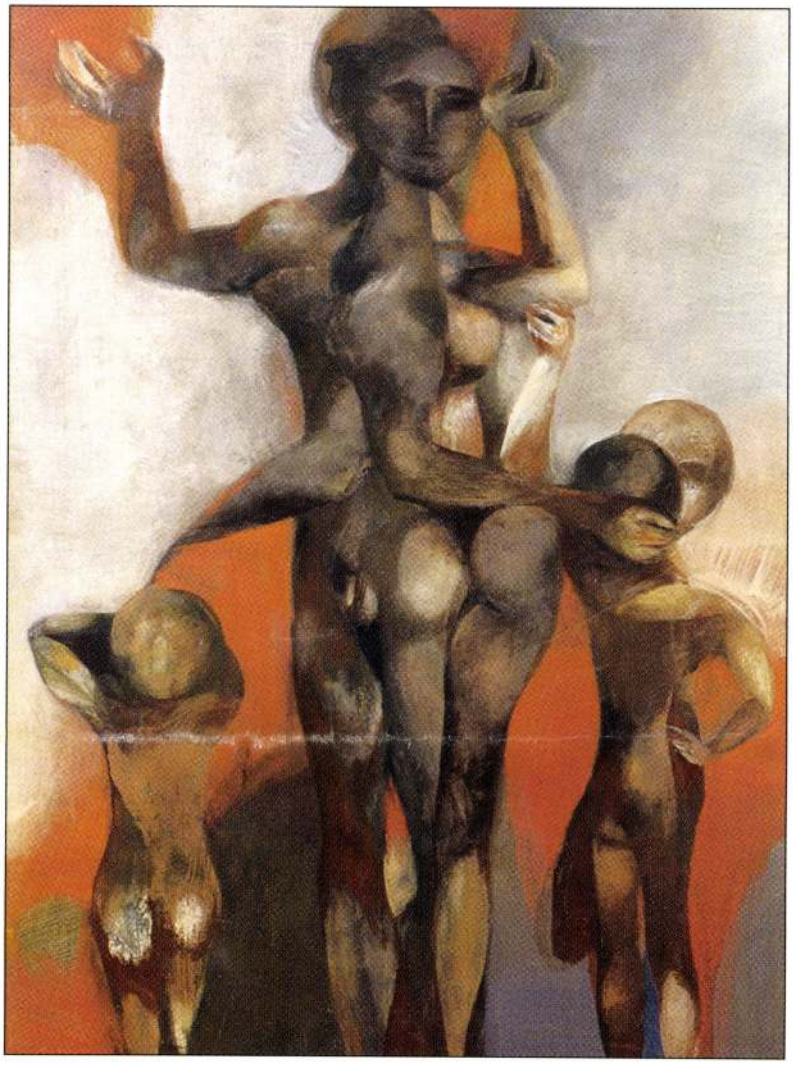

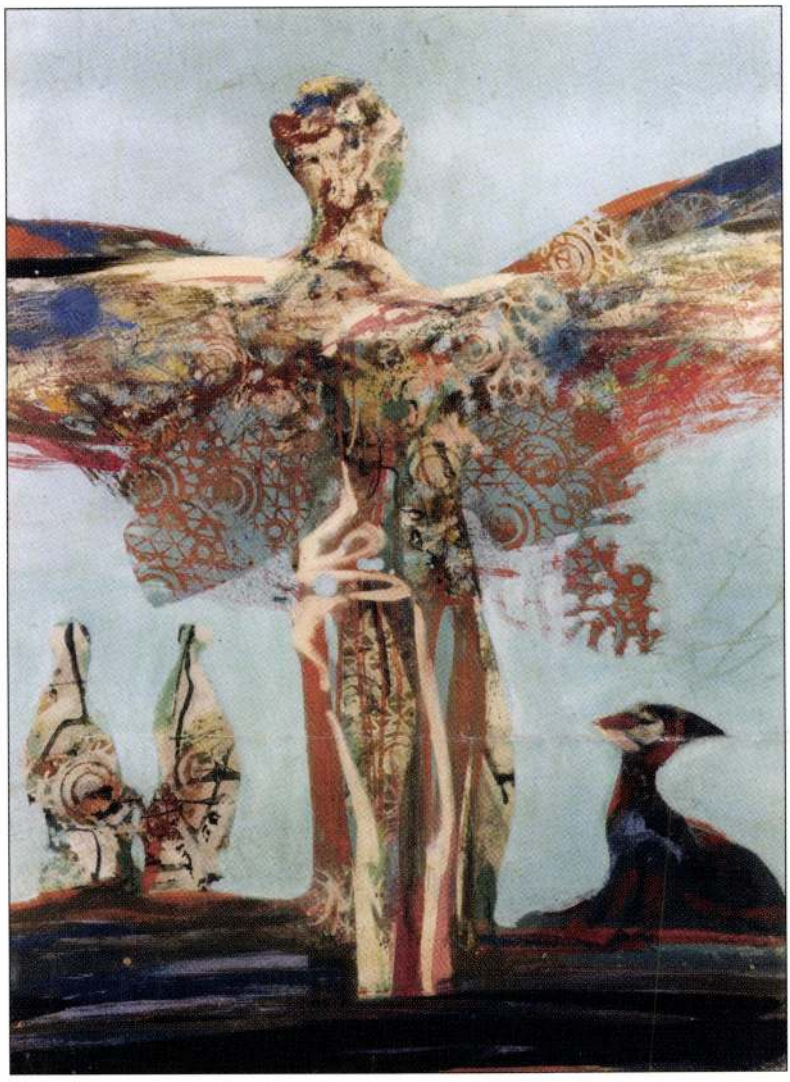

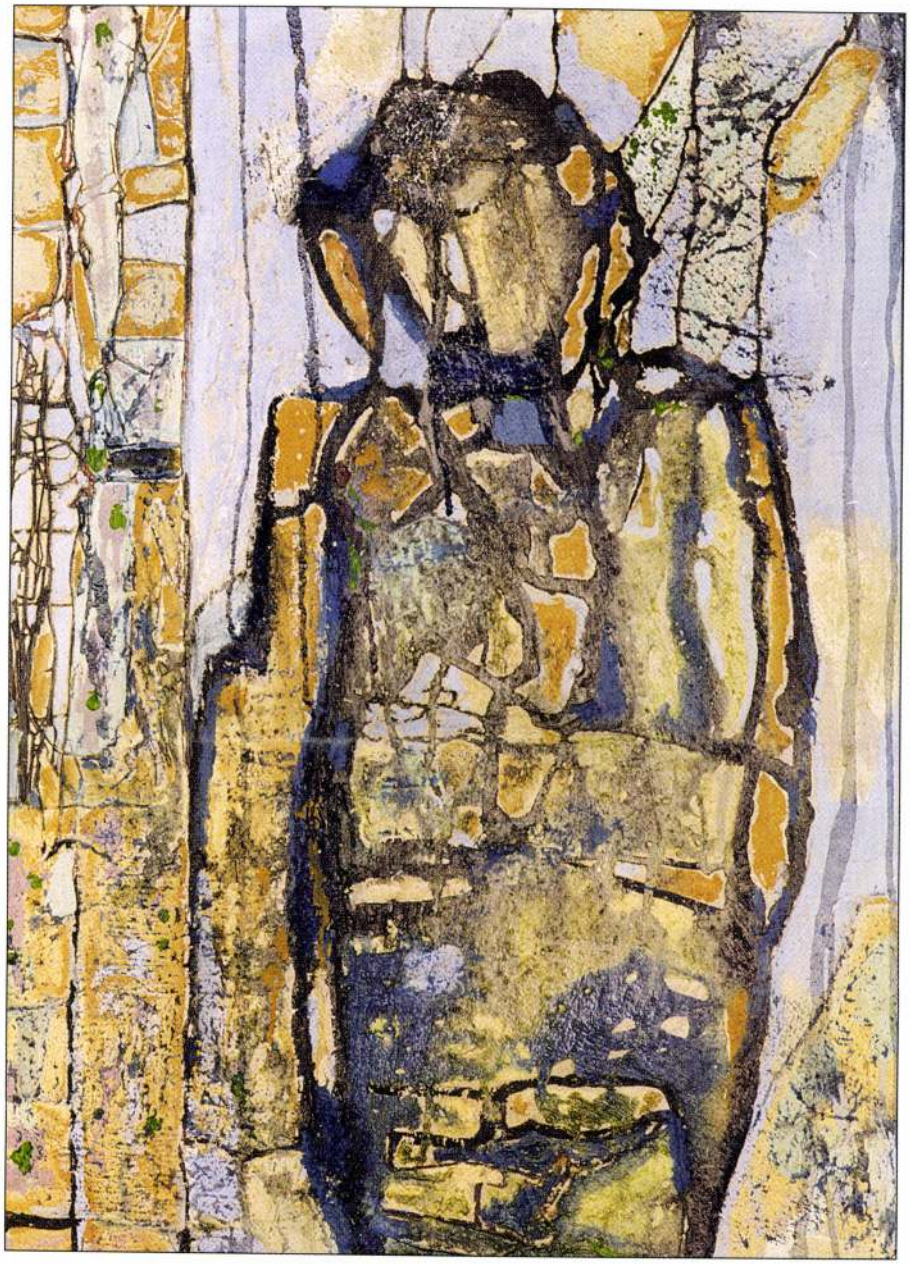

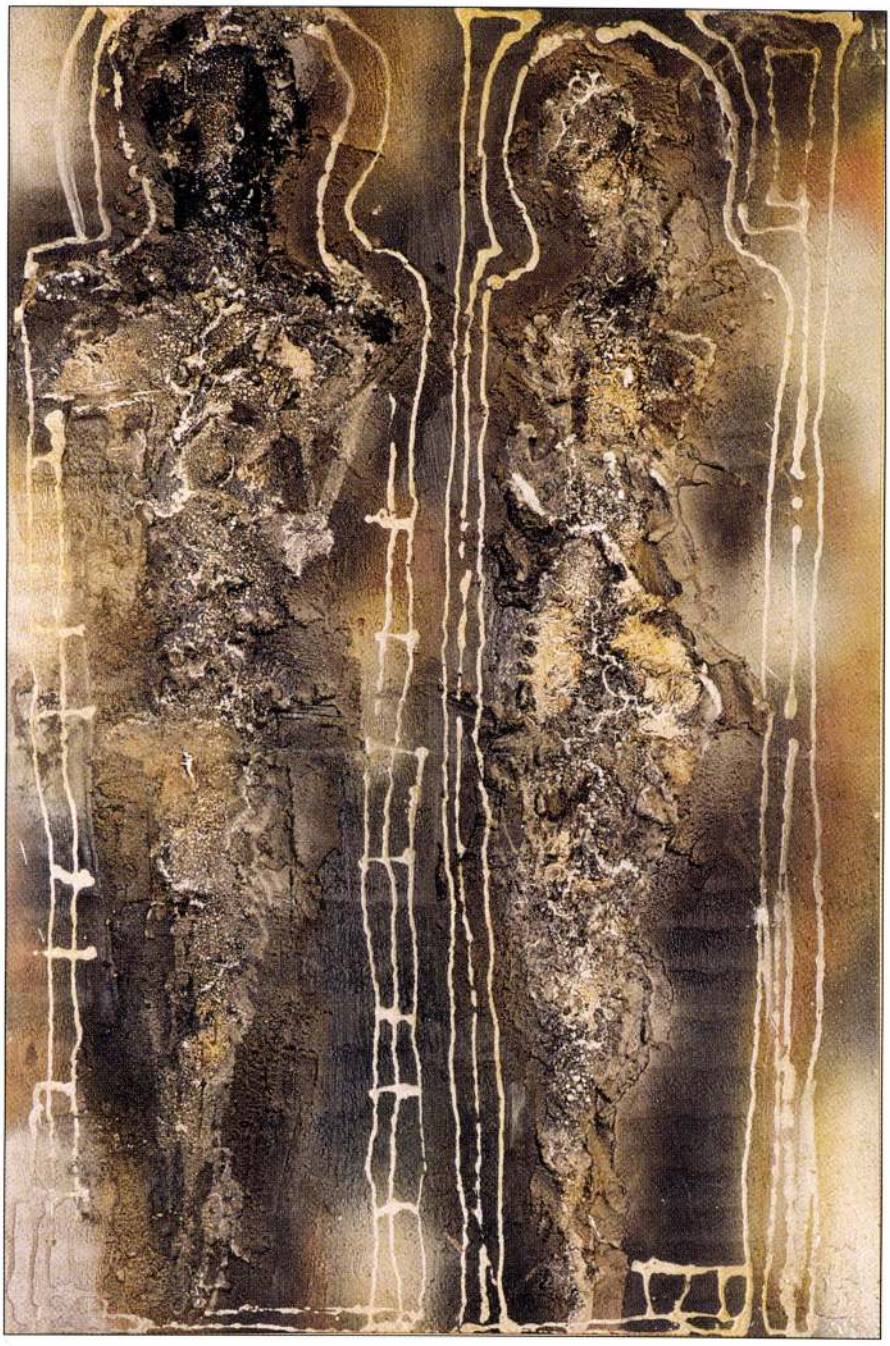

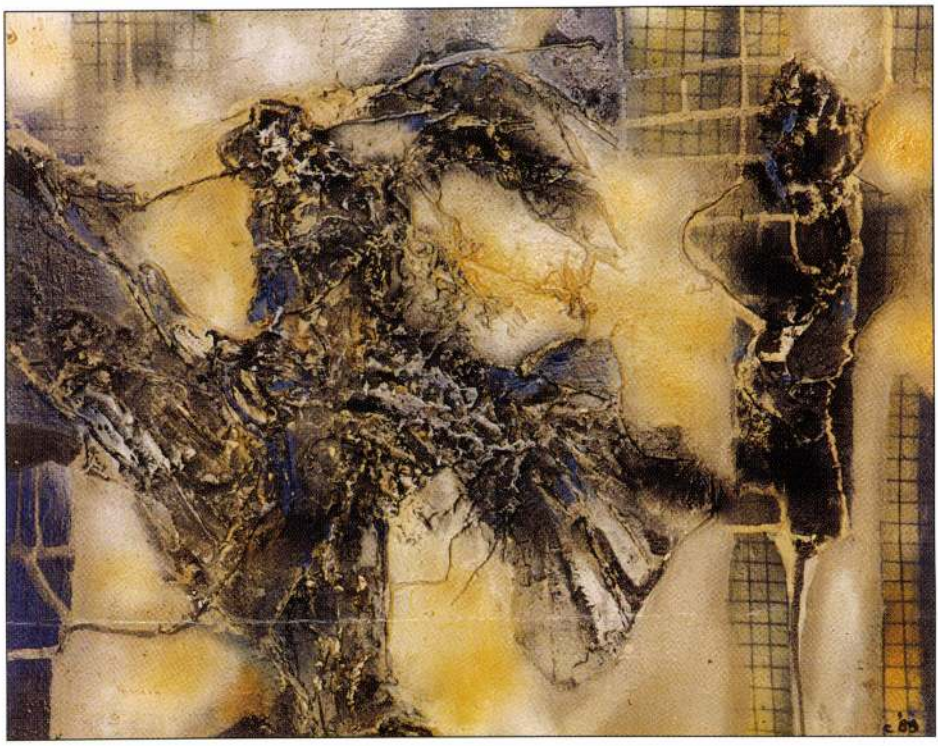

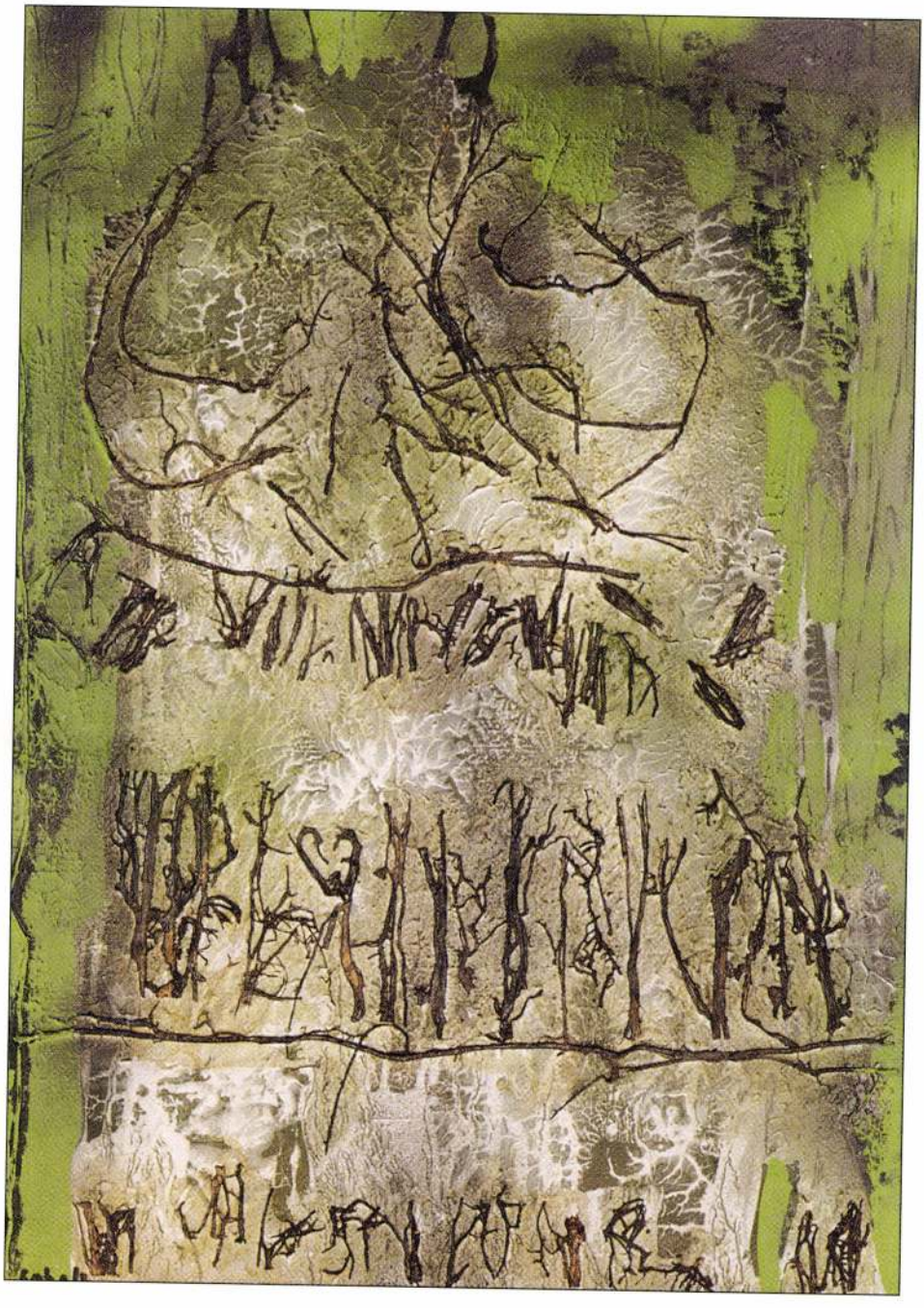

HANGALAKZATOK:

a Hanga Kiadó 2003-as tavaszi-nyári „kollekciója”

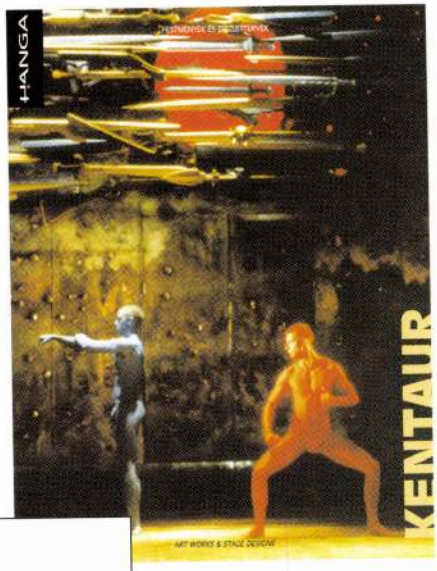

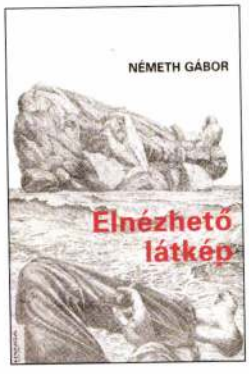

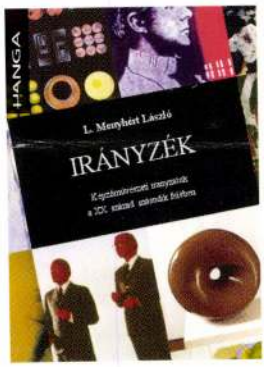

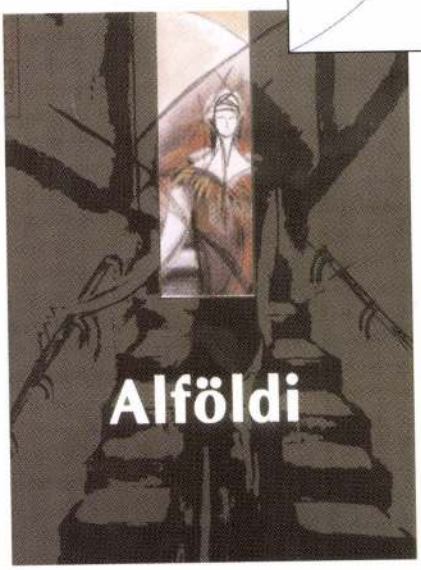

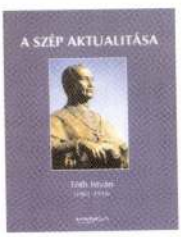

HANGA KIADÓ

További információ: Hanga Kiadó
1089 Budapest, Reguly Antal u. 21.
Tel.: 210-6829, tel./fax: 210-6811

ezért 1953-ban egész gyűjteményét az akkor alakuló körmendi múzeumnak adományozta, megalapozva ezzel a Rába Helytörténeti Múzeum létrejöttét.

Csaba József polgári foglalkozása szerint hivatalnok volt. 1926-tól 1941-ig Csákánydoroszlón, mint segédjegyző talált megélhetést, majd 1941-től 1945-ig Péterhegyen (ma Gornji Petrovci, Szlovénia) lett körjegyző, 1945-től a tanácsok megalakulásáig Csákánydoroszlón körjegyzőként, majd tanácstitkárként, illetve 1953-tól 1963-ig a nárai állami gazdaságban adminisztrátorként dolgozott Az 1960-as évektől a Savaria Múzeum néprajzi és természettudományi osztályainak volt külsős munkatársa. Szerény jövedelméből élt egész életében, s tartotta el magát, majd 1948-tól özvegyen maradt édesanyját és beteg testvérét. Kedveseinek gondozásán kívül nem maradt sem ideje, sem kellő anyagi ereje a családalapításhoz, haláluk után egyedül maradt, élete végéig élve a magányos ember elhagyatott életét.

Még életében, tudományos munkássága elismeréseként a Magyar Ornitológusok Szövetsége Herman Ottó érmet, a Magyar Néprajzi Társaság a Dr. Sebestyén Gyula emlékérmet, a Hazafias Népfront Országos Titkársága pedig több éves áldozatos természetvédelmi tevékenységéért Széchenyi István érmet adományozott Csaba Józsefnek. Tagja volt a Magyar Néprajzi Társaságnak, a Mikológiai Társaságnak, a Vasmegyei Természetvédelmi Csoportnak, a Magyar Madártani Egyesületnek, a körmendi Magyar-Finn Baráti Körnek és külső munkatársa volt a Magyar Madártani Intézetnek.

Halálát követően, 1983-ban hagyatéka a Savaria Múzeumba került. Mindennek értelmében az intézmény muzeológusai a 2003. május 15-én *„A száz éve született vasi nótárius feljegyzései – Csaba József tudósi és képi hagyatéka"* címen megnyílt kiállítással a jelentős munkásság történetét, tényét és eredményeit kívánják tovább menekíteni a felejtés elől.

A kiállításban szereplő sztereó-képnéző berendezéseket *Szelényi Károly* fotóművész készítette, melyek érdekessége, hogy a kiállított több mint száz fényképfelvétel egy részét háromdimenziós formában is megcsodálhatjuk. A berendezések nyújtotta látvány egy vásári jelenetet bemutató interieurt idéz.

Illés Péter

Králl Borbála kiállítása
Budapest Galéria, Lajos utca

Scholz Erik retrospektív kiállítása
Ember, fa, hamu

Szombathelyi Képtár
2003. szeptember 11. – október 12.

Scholz Erik (1926–1995) festőművész a 20. század második felének egyéni hangú alkotója. A halála óta eltelt néhány év már bizonyos távlatot ad művészetének, jobban áttekinthetővé vált életpályája, annak változásai az 50-es évektől a 90-es évek közepéig. Scholz Erik az 50-es évektől erősen kötődött Vas megyéhez, hiszen rendszeres látogatója volt a zsennyei művésztelepnek, s végül 1987-ben le is telepedett Zsennyén. Többször résztvett szombathelyi kiállításokon. Utoljára 1991-ben volt egyéni tárlata a képtárban, ahol az utolsó két évtized alkotásait mutatta be. Most egy összegző kiállítás megrendezésére kerül sor, ahol összegyűjtjük az 50-es, 60-as évektől készült munkáit – és a későbbiekkel együtt bemutatjuk.

A képeket közgyűjteményekből (Magyar Nemzeti Galéria, Kiscelli Múzeum, Paksi Képtár, Szent István Király Múzeum) és magántulajdonból kölcsönöztük.

Scholz E.

Jazz Art

Szombathelyi Képtár
2003.szeptember 19. – október 31.

Interaktív lemezborító kiállítás. A 60-as évektől megjelent nemzetközi jazz lemezek borítóit állítjuk ki,

Itt/Most
Kortárs Művészeti Intézet
Dunaújváros

melyeket nem egy eseteben neves képzőművészek terveztek vagy képzőművészeti alkotások felhasználásával jelentek meg. A kiállítás interaktivitását az adja, hogy minden egyes kiállított lemezről részleteket hallgathat a látogató.

Csatolt kiállítás: *Siklós Péter* nemzetközi hírű fotóművész jazz művészekről készült kiállítása *Jazz fantáziák* címmel.

SZEGED

Barbárok a római birodalom peremén

Sírok, csontok, szarmata emberek a madarasi temetőből (Bács-Kiskun megye)

Móra Ferenc Múzeum
Szegedi várban 2003. szeptember 5-től

Közönségünk megszokhatta, hogy kiállításainkon időről-időre megismerkedhet mára teljesen eltűnt, régi népekkel, melyeknek neve már csak a történeti könyvekben fedezhető fel, és csontjaikat az antropológiai intézetekben, tárgyi kultúrájuk maradványait pedig a múzeumokban őrzik. A mostani bemutatóra egy iráni eredetű, keletről, az egykori dél-orosz sztyeppékről bevándorolt népcsoport, a szarmaták egyetlen temetőjének leletei közül válogattuk ki a tárlókban látható ékszereket, eszközöket, használati tárgyakat. A célunk elsősorban az volt, hogy egykor a mi vidékünkön megtelepedett, és évszázadokig itt élt és temetkezett embereket, családokat mutassuk be, és egyéni sorsukon keresztül adjunk képet egy korszakról, melynek a neve: az Alföld római kora. Ez az az az időszak, melyről oly kevés szó esik ma még a történelem tankönyvekben. Sokak számára úgy tűnhet, mintha szűkebb hazánk földjén, a Tisza-táján soha nem is létezett volna ez a földműveléssel, állattenyésztéssel, fejlett kézműiparral és fejlett ízléssel rendelkező nép, melynek mindennapjairól, történelméről épp az utóbbi időkben egyre többet sikerül megtudnunk. Ötszáz év nagy idő, ha pl. azt nézzük, hogy 1500 és 2000 között milyen események és változások történtek a Kárpát-medencében. Nem volt ez másképp az i. sz. 1 – 5. század között sem: egy világbirodalom virágkora és bukása, népek vándorlása, megtelepedése, királyok és királyságok tündöklése és végleges eltűnése, békés évek és évtizedes háborúk egymásutánja, alkotás és pusztulás egyaránt jellemezte ezt az időszakot is.

A római hódítást követően a Dunától nyugatra eső terület fennhatóságuk alá került, majd Pannonia néven provinciává szervezték a rómaiak. A Duna ettől kezdve természetes határként választotta el az Alföldet a Dunántúltól. A közvetlen szomszédságban az 1. sz. közepére már biztosan megjelent a Duna-Tisza közének északi részén az iráni eredetű szarmaták egyik törzse, melyet jazignak neveztek a források.

A kiállításon bemutatott, a 2-5. század között ugyanarra a helyre temetkező közösség egykori települése a Lugio-Partiscum közötti úthoz közel élte mindennapjait. (Lugio a mai Dunaszekcső területén helyezkedett el, a forrásokban említett barbár város, Partiscum pedig Szegeddel azonosítható.) Az alföldi szállásterületen feltárt legnagyobb szarmata temető 623 temetkezése egyaránt bemutatja egy korszak embereit, temetkezési szokásait, egykori viseletét, valamint a két provincia közötti kapcsolatokra is

1021

bb 77. scholz erik festményei

t tf/tr-lm zs 1968. november 29.

szerepelnek a váci utcai csók istván galériában pénteken este megnyilt kiállitáson. mintegy 30 kompozició sorakozik a falakon, a paravánokkal megnagyobbitott bemutatótermekben. scholz erik a középgenerációhoz tartozó müvész, a főiskolán három évig szőnyi istván növendéke volt, később fónyi géza tanitványaként végezte el a mozaik tanszakot. első alkotói sikerét az 1948-as francia bányász-sztrájk emlékére festett kompozicióval aratta. eredményes munkásságával elnyerte a munkácsy-dijat. mostani tárlatát a képcsarnok rendezte és sok érdeklődő jelenlétében nyitották meg./mti/

- -

bb 80. Ünnepség eger felszabadulásának évfordulója alkalmából

vid-fm/mné-lm zs 1968. november 29.

egerben pénteken ünnepségsorozatot rendeztek a város felszabadulásának 24. évfordulója alkalmából. a vilati uj egri gyárának elektromüszerész brigádja - az üzem első szocialista brigádja - ünnepi röpgyülést tartott, amelyen felvette beregovojnak, a lenin-renddel, és a ,,szovjetunió hőse,, címmel kétszeresen kitüntetett ürhajósnak a nevét. ezt követően koszoruzási ünnepséget rendeztek az uj felszabadulási emlékmünél, majd üzembehelyezték az uj pénzügyi palota tetején müködő egri fényujságot, amelyet a vilati egri gyárának müszaki kollektivája készitett társadalmi munkában.

délután a városi tanács disztermében magyar-szovjet barátsági nagygyülést rendeztek, ahol trezsenyik sándor, a vá-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Scholz Erik

MAGYAR NEMZET

1968 NOV 27

Scholz Erik festőművész kiállítását a Csók István Galériában (V., Váci utca 25.) november 29-én, pénteken délután fél hat órakor Weöres Sándor nyitja meg.

A024

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Scholz Erik
TÁRSADALMI SZEMLE
1968 JUN

1021

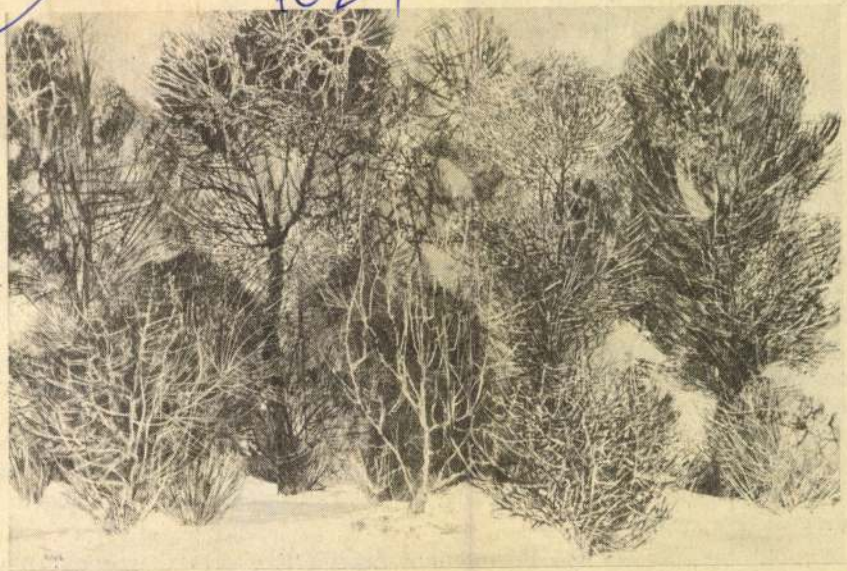

Scholz Erik: Téli zsennye

nép nemcsak saját országa területéről űzte k
más országok népeit is felszabadította a f
nemcsak világraszóló hőstett volt, hanem e
humánus cselekedet is, amelynek eredmén
antiimperialista és békeharc bázisa.

A szovjet külpolitika másik lényegbe
és a dolgozó nép érdekeivel való összefor
egyenjogúsága, a kölcsönös tisztelet és egy
kozás elvei alapján fejleszti kapcsolatait a nagy és kis nemzetekkel egyar
Ezen az alapon jelenleg közel száz országgal áll diplomáciai viszonyban, s valamilyen formában kapcsolatot tart fenn a világ szinte minden államával. A Szovjetunió, a lenini elvekhez híven, mindig következetesen harcolt a népek demokratikus jogaiért, szabadságáért és függetlenségéért, s hű szövetségese volt azoknak, akik az imperialista elnyomás és a gyarmaturalom bármely formája ellen harcoltak. A szovjet külpolitika *osztálytartalmánál fogva antiimperialista politika.*

A szovjet külpolitika mint *békepolitika* véső dött az embermilliók, köztük a magyar dolgozók tudatába. E politikának ugyanis lényegéhez tartozik a békéért, a nemzetközi biztonságért, a leszerelésért, a népek közti barátság erősítéséért és ápolásáért folytatott harc. A békeharc mély forradalmi és osztálytartalommal bíró feladat, mert ez a harc az imperializmus legagresszívabb erőinek visszaszorítására, népellenes terveik meghiúsítására, a háború megakadályozására irányul.

Az Októberi Szocialista Forradalom óta eltelt évtizedek meggyőző történelmi tanulságokkal szolgálnak arról, hogy a szovjet állam a legnehezebb idő-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 NOV – 4.

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

Sholtz Erik

... Választóinak.

☐ *Ma NYÍLIK a szegedi Képcsarnok Vállalat Kárász utcai helyiségében délután 5 órakor Bod László festőművész kiállítása. Megnyitó beszédet mond Sholtz Erik Munkácsy-díjas festőművész.*

— AZ ANGLIAN ...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1900 NOV 27.

Scholz Erik

1024

Scholz Erik kiállítása

Scholz Erik festőművész — akinek műtermében tett látogatásunkról a nyáron riportban számoltunk be, s akinek a természettel való szoros és sajátos kapcsolatú képei egyéni hangot képviselnek mai festészetünkben — péntektől kiállításon mutatja be új műveit a Csók Galériában.

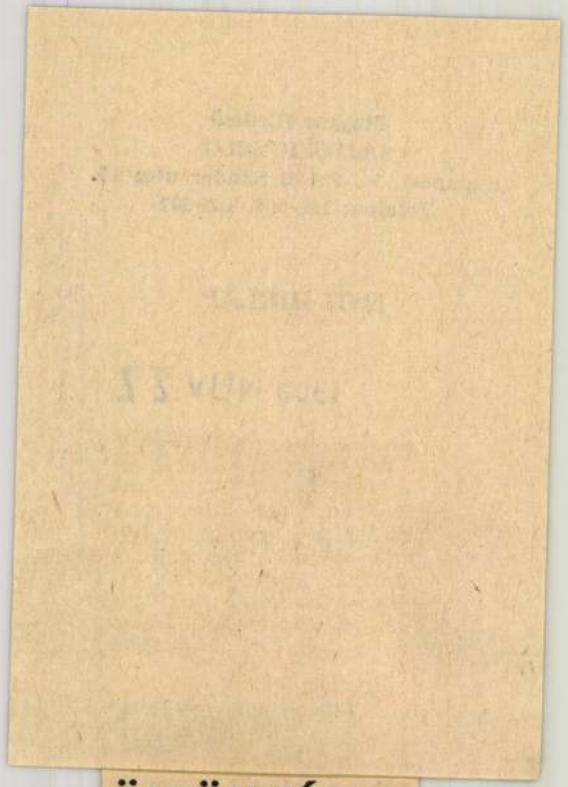

ÖLTÖNYÉT

Londoni források nem kételkednek benne, hogy a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR HIRLAP

1969 MAJ 9

1021 Scholz Erik

Az új Ezüstgerely-díjasok

Csütörtökön délelőtt a Néphadsereg Központi Klubjában *dr. Szatmári István, az MTS OT elnökhelyettese* osztotta ki az idei Ezüstgerely-díjakat.

A képzőművészet területéről érkezett pályaművek közül *Scholz Erik Munkácsy-díjas festőművész Labdarúgás című olajfestménye nyerte el az első díjat. Győri Dezső szobrászművész Leány a karikával című bronzszobra és Gyurcsek Ferenc Ökölvívó című gipsz kisplasztikája nyert még pályadíjat.*

A sportfilm kategóriában az Ezüst Gerely-díjat *Tímár István rendező és Széplaki Gyula operatőr Mexikó 68 című színes kisfilmje* nyerte el. Ezenkívül tiszteletdíjat kapott *Csőke József rendező Kajakozók című fekete-fehér filmje, Máhrer Emil Mesterfokon című televíziós riportfilmje, és a Szökrön László rendezésében készült Cselgáncs alapjai című oktatófilm.*

Az irodalom kategóriában Kahlich—Papp—Subert: Olimpiai játékok 1896—1968 című könyvet jutalmazták Ezüst Gerely-díjjal. Ezenkívül tiszteletdíjat kapott *Páder János Kosárlabdázás oktatása* című könyve, *dr. Nádori László Edzéselmélet* című munkája, és *Wendler Antal* négykötetes *Bácsalmás sportja* című sportmonográfiája.

A sportfotó kategóriában az Ezüst Gerely-díjat nem adták ki. Az indoklás szerint a beküldött pályamunkáknál hiányoztak a sport döntő pillanatait megragadó, figyelmet lekötő, kiemelkedő sportképek. Tiszteletdíjban részesült *Chochol Károly: Távolugró, Vadas Péter: Istenem, Hemző Károly: Knoch out, Marnitz Miklós: Hess, Almási László: Kukucs és Falus István: Miniszaltó* című képe.

RÁDIÓ

KOSSUTH: 8.16: Tánczene. 8.56: Éln
kell. IX. rész. (Ism.) 9.25: Olasz verseny
10.05: Függés és függetlenség. Ripor
10.30: Déki Lakatos Sándor népi zeneka
szik. 11.00: Iskolarádió. 11.35: Édes an
vünk. (Ism.) 11.40: Csajkovszkij: A cá
pellője — jelenet. 12.30: Tánczenei kokté
A KISZ Központi Művészegyüttes rajl
kara játszik. 13.39: Legkedvesebb versein
Mai témák — mai dalok. 14.05: Petri
zongorázik. 14.31: A Gyermekrádió r
15.10: Brahms: III. szimfónia. 15.50: K
dium. 16.05: Így élünk Százhalombattán.
Szimfonikus zene. 17.51: Az Ifjúsági Rádió mű-
sora. 18.09: Két lány apát keres. Rádiójáték.
19.35: Irodalmi összeállítás. 20.05: Kedves le-
mezeim. 21.03: A Stúdió 11 játszik. 21.19: Lát-
tuk, hallottuk. 21.39: Beszélgessünk zenéről!
22.20: Nyári Károly népi zenekara játszik. 22.50:
Meditáció. 23.00: Zenekari muzsika. 0.10—0.25:
Könnyűzene.

PETŐFI: 8.05: Therése. Részlet Poulenc ope-
rájából. 8.40: A titkos háború. III. rész. 9.00—
10.00: Mai mesemondónk: Mensáros László.
11.45: Sebestyén Mihály színházi anekdotái.
12.00: Kamarazene. 13.05: Balettzene. 14.00—18.00:
Mindenki kedvére — kettőtől hatig. 18.10: Szlo-
vák művészek operafelvételeiből. 18.40: Rózsa
Miklós: Bűvölet — flimzeneszvit. 18.52: Le-
hoczky Éva énekel, Szabó Mária és Parádi Ró-
bert fuvolázik. 19.27: Nóták. 20.25: Új könyvek.
20.28: Egy szegény vándorlegény kalandjai. Rá-
diójáték. 21.28: Híres prímások muzsikálnak.
21.51: Terrorral a terror ellen? 22.06: Előadás
Cucciniről. I. rész. 22.46: Patachich: Színek 67.
szvit. 23.10: Gül Baba. Részlet Huszka—Mar-
tos operettjéből.

URH: 18.10: Tánczenei koktél. 18.55: URH ze-
nei kalauz. 19.35: Mai magyar és angol szer-
zők estje. Közben: Kb. 20.28—20.45: Henri Bar-
busse két elbeszélése. Kb. 21.30: Operettkettő-
sök. 22.02: Schubert: Rosamunda — kísérőzene.

TELEVÍZIÓ

BUDAPEST: 8.25—12.20: Iskolatévé. Orosz
nyelv. Magyar Irodalom. Élővilág. Francia

József Attila Színház: Aba Sámuel király (K.
bérlet 5., 7). **Thália Színház:** Nyomozás a Thá-
liában (7). **Kis Színpad:** Urak és elvtársak (es-
te 8). **Irodalmi Színpad:** Szép magyar komé

1978.IX.7.Televizió 2.MÜSOR 21.15
TV Hiradó 2

- A budapesti Csontváry teremben ma nyitották meg Solcz Erik Munkácsy-dijas festőművész kiállitását. Délben még a rendezés lázában néztük meg a képeket. Ugy éreztük a növényzet itt nem csupán szokásos dekoráció, hanem szervesen a tárlathoz tartozik, része a természetnek amelyből Solcz Erik képei erednek. Szinekben formákban fogalmazza meg tájképeit és a természet ezernyi szépségét. A csapdosó uszonyok kavargásától elvezet a tengerfenék rejtett kincséig. A korálok csipkefinom mintázata ugyan azon a természeti elven épül, mint egy falevél erezete. Ebben az általánositásban azonosul a természettel és elsősorban az emberrel. Itt van voltaképpen képek részeibe rejtve fejlődés történetünk a majomtól az ősemberig. A mester igy fogalmazott. A természethez nyulok, igy próbálok uj tartalmat adni a bennünket körülvevő világ a velünk együtt létező, lélegző természet általunk átalakitható formáinak. Solcz Erik kiállitása a Vörösmarty téri Csonváry teremben szeptember 21-ig várja látogatóit.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 DEC 19

PESTI MŰSOR

Scholz Erik festőművész

Kiállítások

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA (Képcsarnok Vállalat, V., Váci u. 25.) 15-ig: **Scholz Erik festőművész kiállítása.** Nyitva: 10.30—19, szombaton 10—15, vasárnap 10—14 óráig.

ERNST MÚZEUM (VI., Nagymező u. 8.): **Rédő Ferenc és Vörös Rozália gobelin kiállítása.** Hétfő kivételével 11—19 óráig.

FÉNYES ADOLF-TEREM (VII., Rákóczi út 30.): **Vértesi Nándor kerámikusművész kiállítása.** Hétfő kivételével 11—19 óráig.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA (V., Kossuth Lajos tér 12.): **Uitz Béla kiállítása.** Hétfő kivételével 11—19 óráig.

MŰCSARNOK KAMARATEREM (Hősök tere) 15-ig: **Edward Steichen fotóművész kiállítása.** Nyitva: 11—19 óráig.

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM (V., Károlyi u. 16.): **Krúdy illusztrátorai.** Hétfő kivételével 10—18 óráig.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV., Dózsa György út 41.): **Murillo és kortársai.** Hétfő kivételével 10—18 óráig.

III. f
úgy ha
tet élő
bán ki
fenyege
de Féli
téssel s

Budapest, december 15

De. 3/4 10-kor: TIT-TÁRLATVEZETÉS A BUDAVÁRI PALOTA ÚJJÁÉPÍTETT TERMEIBEN: A Ferenczy-család kiállítása. Vezető: Szabó Katalin.

De. 10-kor: TIT-TÁRLATVEZETÉS A MAGYAR NEMZETI GALÉRIÁBAN (V., Kossuth Lajos tér 12.): Csontváry művészete. Vezető: Soós Klára. — A magyar biedermeier. Vezető: Telepy Katalin dr. — Uitz Béla kiállítása. Vezető: dr. Kontha Sándor.

De. 10-től este 6-ig: PANORÁMA BEMUTATÓ A MÁRIA MAGDOLNA TORONYBAN (I., Kapisztrán tér 2).

De. 10-től este 5-ig: BUDAI VÁRBARLANG. Találkozás: I., Úri u. 9.

De. 11-kor: TIT-TÁRLATVEZETÉS AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN (IX., Üllői út 33—37.): Magyar ötvösművészet a X—XIX. században. Vezető: Héjjné Détári Angéla.

De. 11-kor: FELHÉVÍZI FÜRDŐEPÜLETEK. Előadó: Hegyi István. Találkozás: a Lukács fürdő ivócsarnokában.

1021 Scholz Erik, festő-művész

1978.IX.7. 4,25 N:

Jó reggelt!

- Öt kiállitás, öt városban. Lengyel Anna meghivája.

- Scholz Erik festőművész kiállitása nyilik ma délután 5 órakor Budapeesten a Csontváry teremben. A Munkácsy dijas festő 1950 óta állitki. Müveit láthatják többek között a Magyar Nemzeti Galériában, a Kiscelli Muzeumban vagy a székesfehérvári István király Muzeumban. Scholz Erik készitette a Hévizi Gyógyfürdő mozaikját is Ma nyiló kiállitásán az utóbbi években készült képeit láthatják.

Scholtz Erik

SCHOLZ ERIK Munkácsy-díjas festőművész kiállítása tegnap nyílt meg a Műcsarnokban, a budapesti művészeti hetek keretében. A tárlaton az érdeklődők a művész ötvenkét, többségében nagy méretű műanyag-tempera-festményét láthatják.

Magyar Hirlap 1977/237/1o

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1972 APR 22

ÉLET ÉS IRODALOM

Scholcz Erik

1021

Scholcz Erik: Fiatalok

1972. ÁPRILIS 22.

már régen elsajátították a gyorsolvasás technikáját. A szem ne araszoljon végig a sorokon; elég, ha a szedéstükör közepét pásztázza végig: a szöveg értelmét így is föl lehet fogni.

Ezt az olvasástechnikát — főként szépirodalmi szöveg olvasásakor — soha nem tudtam elsajátítani, s alkalmasint soha nem is fogom már. A lassú olvasók fajtájából való vagyok, sajnos. Ez, tudom, azzal a hátránnyal jár, hogy soha nem sikerült fölhabzsolnom a mindenkori világirodalmat. De a lassú olvasásnak is van előnye: amit érdemes volt ízlelgetve, komótosan elolvasnom, az jobbára meg is maradt bennem, értékei véremmé váltak, s nem szaladt keresztül nyomtalanul szervezetem szellemi emésztőrendszerén.

Helyeslem, hogy a teméntelen információáradat korában, amikor az információk jó része még mindig nyomtatott szöveggel jelentkezik, sajátítsunk el egy olyan olvasási technikát, mely az eddiginél gyorsabb (bár felületesebb). De nem ártana az olvasás bizo-

... nem ellenőriztem volna többször is a képernyőn, nem hinném el, hogy a leghíresebb nyugati szimfonikus zenekarokban még véletlenül se található egyetlen nő sem.

Nem szeretem ezeket a nő nélküli produkciókat, amint nem szeretem a nő nélküli munkahelyeket sem (hivatalokra, irodákra gondolok természetesen). Ahol nincs nő, legalább olyan egyoldalas légkör alakul ki, mint azokon a munkahelyeken, ahol viszont csak nő dolgozik.

Nagyon helyeslem, hogy a szerelemben és a házasságban nélkülözhetetlen partner a nő. Ettől a maradi véleményemtől nem tántorít el a legérdekesebb Bernstein zenekari óra sem, a hunyt szemű Karajan legmegrázóbb dirigálása vagy Boschkowski mester vidám keringő produkciója a New York-i, a berlini és a bécsi szimfonikusok élén. És a csupa férfiszínésszel játszott színdarabok sem tántorítanak meg.

Ha egyik-másik koncert meg színielőadás alatt igen, de szerencsére előtte és utána úgysem nélkülözhetők a nők.

Azóta egyvégtében azon tunodöm: milyen nehéz magyarul írni. Egyetlen mondatot is nehéz jól, egyértelműen megfogalmazni, hát még egy egész regényt. Egy könyvbírálatról már nem is szólva. Az most már bizonyos: hihetetlen bonyodalmakba keveredik az ember, ha regényt ír. Újra kell tanulnia ragozni. Valahogy így: én írok, te írok, ő írok.

Nehéz. Még gyakorolnom kell.

Nemes György

1972. ÁPRILIS 22.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

VAS NÉPE

1969 FEB 16

Scholz Erik festő

1021

Zsennye 1969

Tavaly áprilisban a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon két zsennyei képet is láthattunk az egyik Scholz Erik *Téli Zsennye* című nagy temperaképe volt, a másikat Gulyás Dénes festette. A vasi képzőművészek tárlatain úgyszólván visszatérő téma a zsennyei kastély, vagy a táj, a Sorok patak és a Rába-part, látványa. Zsennye bevonult a magyar képzőművészetbe; az itt festett és a Zsennyét megörökítő képek egymás mellé rakva — ha egyszer összegyűjtené őket egy leleményes tárlatrendező — beborítanák az ódon kastély falait, tetőzetét; az itt készült vagy itt tervezett szobrokból jutna a park minden tisztására, minden fája mellé egy-egy. Domanovszky híres képétől, az *Olvasótároktól* kezdve a szombathelyi Horváth János *Zsennyei kastélyáig* hosszú a sor, s benne oly sok az érték, hogy érdemes és izgalmas feladat lenne valamennyit feljegyezni. Ez a feljegyzés megörökítené a magyar képzőművészet történetírói számára a „zsennyei művek" keletkezésének körülményeit, s esetleg arra a kérdésre is választ adhatna, hogy milyen hatása van Zsennyének a szocialista képzőművészet fejlődésére, milyen színekkel gazdagította például tájfestészetünket stb.

A kastély és környéke csendes, a parkban vastag fehér hótakaró, az utakon, ösvényeken mély csapások. A művésztelep tíz szobája közül nyolc foglalt. Legtöbb vendég az alkotótöprengő magányt keresi (és találja) itt, de van, aki feleségével együtt tölti a zsennyei napokat, mint például Holpa Henrik festőművész, sőt az sem ritka, hogy a gyereket is magukkal hozzák, mint például a Szabados János—Wéber Klára művészházaspár.

Szenes Zsuzsa textiltervező iparművész és grafikus (éppen most érkezett vissza egy kis körsétáról) viszonylag rövid időt tölt Zsennyén: kilenc napot. Székesfehérvári kiállítására készül, önálló tárlatra, amelyen 35—40 grafikája és 15 textilmunkája kerül a közönség elé. Grafikáiból a fővárosi Dürer-teremben áprilisban külön kiállítást is rendeznek. A székesfehérvári tárlat március 2-án nyílik, tehát ez a sürgetőbb határidő. Mappájából tusrajzokat vesz elő, kész munkákat és elkezdett képeket. Első pillantásra régi miniatúrákra emlékeztetnek a rajzlapot teljesen kitöltik a különös alakú figurák és tárgyak, amelyeknek minden részletét aprólékos gonddal megrajzolta, s most dekoratív hatású csoportokban sorakoznak egymás mellett mitológiai eredetű ábrák, dúsan díszített, népi motívumokkal ékes alakok, fejek, térkitöltő elemek, vonalak, síkidomok. A primitív népek művészetének naiv realizmusa, a távlatot nem ismerő művészeti korok képeiről ismert szerkesztési mód különös varázsát érezzük a képeken. A már elkészült *Régi nyaraló*, az *Úszóiskola*, a *Vásári hangulat* és a *Passziánsz* mellé új lapok sorakoznak. 7—8 új téma és „félkész termék", csupa érdekes ötlet, s megfigyelhettük munka közben: ötletből azonnal képre váltó valóság minden munkája. Nem készít előzetes vázlatot, leül az üres fehér lap elé, tustolla alól végleges formák kerülnek ki. Mondja, hogy textilmunkáit is hasonló módszerrel készíti. Gyapjú hímzései rendkívül munkaigényesek. Tavaly a nagykanizsai *„Prizma 13"* kiállításon, s a fővárosban rendezett textiles kiállításon is gyapjú hímzésekkel és faliképekkel szerepelt. (Első kiállítása 1959-ben a *Műcsarnokban* harmadmagával, legemlékezetesebb külföldi bemutatkozása a *Majna Frankfurtban* rendezett iparművészeti tárlat.)

— S most hallottam, hogy Szentléleky Tihamér kezdeményezése nyomán megvalósul a textilművészeti biennálé, s ennek éppen Szombathely lesz az otthona. Remélem, akkor kétévenként Vas megye székhelyén is szerepelhetek...

Szabados János festőművész és felesége, Wéber Klára szobrászművész, kaposváriak, s nem először járnak Zsennyén. Mondják, pihenésre, nyugalomra és elmélyült munkára alig lehetne jobb helyet elképzelni a zsennyeinél. Ablakuk előtt az állványon egy festmény kékbarna-fehér tömbjei, inkább elvont mértani síkok, mint előlénvre, tárgyra emlékeztető foltok. A fiatal, Derkovits-díjas művész többféle technikával kísérletezik, nem köti végérvényesen egyik irányzat és módszer sem, éppen ezért minden új műve fölfedezés, út az ismeretlenbe. Legújabb képe például érdekes ötvözete a két rokonművészeti ágnak: a festmény alsó harmadába egy fej-dombormüvet épített, ehhez az ötletet és a mintát a szoba régi székeinek támláján faragott dombormű adta. S bizonyára az is, hogy felesége éppen plakettek gipszmintáin dolgozik.

— Az Iparművészeti főiskolán *Z. Gács György* volt a mesterem, *Miháltz Pál* a festő-tanárom, nekik sokat köszönhetek. Különösen pedig annak a szabad, kötetlen légkörnek, amelyben dolgozhattunk, kísérletezhettünk. Általában törekszem a dekorativitásra, hisz a művészet egyik funkciója a díszítés, az ember világának szebbé alakítása. Mostani munkáim a Derkovits-beszámolóra készülnek. Egy-egy ilyen alkalomra 6—8 képet kérnek tőlem, abból választják ki a legjobbakat. Kaposváron a megyei tárlatokon rendszeresen kiállítok, részt vettem a Balatoni Nyári Tárlaton, a debreceni kiállításon, ott Medgyesi-plakettet kaptam, két olajképpel és négy grafikával szerepeltem a pesti Stúdió Kiállításon, és a „Tizenegyediken". Munkáim egy része zsennyei eredetű, pontosabban szólva itt készült.

A készülő munkákat feleségével megvitatják, művészeti kérdésekben szigorú kritikusai egymásnak. Hogy melyikük szigorúbb?

— Mindig az, akinek a másik „fél" munkáját kell megbírálnia — válaszolja Wéber Klára, s ebben a férj is egyetért kritikusával...

Holba Tivadar a hagyományos tájképfestészet stílusában festi zsennyei képeit, a Rába és a Sorok partjának egy-egy hangulatos részletét, a napfényben csillogó havas tájat, kazlakat, fákat, bokrokat. Nemrég érkezett, s mint mondja, valószínű, májusig marad a vendégszerető, kellemes zsennyei otthonban. A környék házai, s a helyenként még érintetlen régi táj számára a hagyományos falu hangulatát és ihlető varázsát jelenti, bár — teszi hozzá — oly gyorsan változik, modernizálódik a falu, hogy lassan elfogy a régi téma az ecset alól...

★

Igen: az idő Zsennye öreg fái, évszázados falai fölött is tovazúg könyörtelenül. Csak a fehér táj mozdulatlansága, a vastag hótakaró és a fák komor sziluettje bűvöli el néhány percre az embert a zsennyei kastély mellett. A művészek ezekből, a bűvölet perceiből örökítenek meg néhányat a jövendő számára.

Bertalan Lajos

Szombathely csatlakozik Budapesthez!

A jobboldal balra tolta a forradalmat

„Nap-nap után érik a legrútabb támadások a szociáldemokrata pártot, a szervezett munkásságot. A reakciós sajtó minden alkalmat megragad, hogy a magyar demokrácia forradalmának megteremtőjét, a népszabadságok egyetlen igaz őrét, a magyar munkásosztályt bemocskolja. A vidéki lapocskáktól eltekintve magában Szombathelyen négy napilap tipródik rajtunk. Ha naponkint csak egyszer ütnek bennünket, akkor is egy héten 24 ütést mérnek ránk. És mi egy héten csak kétszer tudunk visszavágni..." Ilyen elkeseredett hangú felhívást tett közzé 1919. február 6-án a Testvériség című munkáslap. A felhívást közvetlenül az tette indokolttá, hogy a hetenként kétszer megjelenő Testvériséget napilappá alakítsák át. Az események alakulása ugyanis sürgetően vetette fel ezt az igényt. A reakció egyre élesebben hallatta hangját, a jobboldal mind erőteljesebben indult hadba a forradalom ellen.

A politikai helyzetkép napról napra változott az országban. Budapesten különösen forróvá vált a helyzet, amely tüntetésekben, sztrájkokban nyilvánult meg. A kommunisták programja a szocialista forradalom győzelmének kivívásáért, igen nagy visszhangot váltott ki a népi tömegek körében. A párt politikai befolyása és szervezeti ereje hetek leforgása alatt hallatlan mértékben megnövekedett, a polgári kormánynak és politikai partnereinek körében viszont annál nagyobb rémületet keltett. Ez a rémület váltotta ki azokat az akciókat, amelyek elvezettek a kommunistaüldözésekig. Február 20-án a Népszava előtti tüntetést a kormány kommunistaellenes provokációnak használta fel, majd ennek kapcsán másnap letar-

jelzi a szociáldemokraták lapjából vett idézet. A Szombathelyi Újság már február 2-án *A kommunisták ellen* címmel írt vezércikket, amelyben a főtüzet a „magyar bolsevizmus"-ra irányítja, de pontosan célzott csapást mér a szociáldemokratákra is. *„Feltétlenül helyesnek és okosnak ismerjük a kommunisták, s általában a zavargók ellen való határozott állásfoglalást. Hangsúlyozzuk azonban, hogy minden zavargást el kell ítélnie a munkástanácsnak, tehát azt is, amelyet túlbuzgó szociáldemokraták az ellenvélemény elfojtására rendeznek."* Ugyanez a lap nyílt szervezkedésre uszítja a polgárságot. Mondanivalóját sztaniolba csomagolja, úgy tesz mintha békítene, amikor uszít. *„A polgárságnak éppúgy össze kell fognia, ahogyan a munkásnak"* — írja, de ne álljanak szembe egymással.

Pár nappal később *Vér folyt Budapesten* című cikkében már így ír a Szombathelyi Újság: *„A fölizgatott szenvedélynek már nem lehet gátakat emelni!"* Ujjong a kommunista párt vezetőinek letartóztatásán, szerinte végre *„Kun Béla meglakolt"*, s pusztításról

be borították és pusztulásba vitték a nagy orosz birodalmat..."

A szombathelyi munkásság javát azonban nem lehetett félrevezetni. Február elején munkanélküliek százai vonultak a püspökvár elé. Követelve a püspöktől: vagy mondjon le a munkások elleni politizálásról, vagy távozzon a püspöki székből. A püspök szemére vetették: ő az, aki a háttérből irányítja a házaló asszonyokat, akik a keresztény szocializmus mellett agitálnak, ő teremt fészket a püspökvárban a szervezkedő ellenforradalmár tiszteknek, gróf úrfiaknak.

Február 22-én pedig — immár ki tudja hányadszor — újból vizsgázik a forradalmi munkásság. Tüntető népgyűlést szerveznek az ellenforradalmárok ellen. Általános sztrájkkal csatlakozik a szombathelyi munkásság Budapesthez. *„Budapesten megtévedt emberek fegyverrel rohantak proletártestvéreink ellen. A munkásmozgalom szent céljait vérfoltok szennyezték be* — írja a Testvériség. — *Budapest munkássága sztrájkba lépett, hogy a munkabeszüntetés hatalmas fegyverével tüntessen egy proletár testvérharc fölidézése és a régi rend visszaállítása ellen".*

Szombathely munkássága a január 22-i általános sztrájkkal és tüntető népgyűlésekkel adott kifejezést annak, hogy egyetért a budapesti sztrájkoló munkássággal. Délelőtt 11-kor az üzemekben beszüntették a munkát, bezárták az üzleteket s a munkásság, a szervezett magánalkalmazottak tömege zárt sorokban vonult a gyűlés színhelyére. Fölvonult a rendőrség, a helyőrség s míg a tüntetés tartott, nem közlekedett a villamos és a vízszolgálta-

A Népszava el

mely oldaláról jövő ellenforradalmi kísérlettel szemben. A katonaság nevében *Zsirai (Lajos?)* tiltakozott az ellenforradalmi mozgolódás ellen, követelte, hogy a reakciós tisztek távozzanak a katonaság éléről. *Tárnok Gyula* főhadnagy a katonatanács teljes támogatását garantálta a tüntető gyűlésnek.

A rendelkezésre álló dokumentumok alapján tehát így alakult a politikai helyzetkép Szombathelyen 1919. februárjában. A kommunista pártnak még nem voltak szervezetei, tehát kifejezett kommunistaüldözésről sem tudunk. Az újságcikkek ugyanakkor — az idézettek és ezen kívül még sok — gyakran íródnak a kommunisták ellen. A szociáldemokrata párt még február elején olyan nyilatkozatot tesz, miszerint elhatárolja magát a „rendbontók, a kommunisták" tevékenységétől. Kovács József beszédében elhatárolja a szociáldemokratákat *„bármely oldalról jövő ellenforradalmi kísérlettel szemben"* talán még mindig azt jelenti, hogy a kommunisták mozgalmára gondol? Számos kérdés vetődik fel, az azonban két-

— a jobboldal

Scholtz Erik

Szabad Művészet

1957. 12. 7. 539. l.

A müemlékek orszá

Scholz Gril

Kiállítása a Nádasdy-várban, Sárvárony
„Fahasábfestményei"

Salamon Nándor
ajánlé

Uj Tükör,
1989 júl. 23.

Részlet Scholz Erik kiállításáról

pucer ferlit tenni, amelyben
írás foglalkozott a nudizmus-
eg a hazai naturizmussal. Mos-
an már az állami kiadók veze-
iztatják a szerkesztőket: több
tériát az olvasónak! Van is
verseny, kajla kamaszok sze-
zési útmutatókat árulnak az
rókban és a többi... A *Sztár*
zin Magyar Judit szerkesztet-
lönszáma semmiképp sem so-

pest
vezető: 9

Terjeszti
bármely
a hírlap
üzleteibe
ellátási
Lehel
postauta
Helir 21
Előfizeté
évre 636.

Scholz Erik

Scholz Erik festőművész kiállítása február 27-én, hat órakor nyílik meg Csepelen, a Tanácsház téren lévő Csepel Galériában.

ŏ

Magyar Nemzet 1986. II. 25.

Schalz Erik: „Fakitermelés" (II. díj).

„Mező gazdaság a képzőművészetben" c. pályázat II. díjasa.

Szövetkezet, 1945. szept. 24.

Scholz Erika festőművész

MEGHÍVÓ

1488 – fnyv 1. telep

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK MEGHÍVJA ÖNT

SCHOLZ ERIK

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

DR. SUPKA MAGDOLNA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1977. OKTÓBER 7-ÉN, PÉNTEKEN, DÉLUTÁN ½5 ÓRAKOR

MŰCSARNOK
BUDAPEST, HŐSÖK TERE

SCHOLZ ERIK

SCHOLZ *Erik* /BUDAPEST, 1926 – BUDAPEST, 1995/
PÁRISI KÁVÉHÁZBAN, *1957–58*
■ OLAJ-FAROST, 70 X 90 CM
JELEZVE JOBBRA LENT ■ SCHOLZ PARIS

KIÁLLÍTVA ■ SCHOLZ ERIK FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA.
BUDAPEST, CSÓK ISTVÁN GALÉRIA, 1960. SZEPTEMBER 23–OKTÓBER 7.
KAT. SZ.: 4., *PÁRISI KÁVÉHÁZBAN.*

VARGA *Magda* /BUDAPEST, 1921 – ? /

„44-ES EMLÉKEM"

■ OLAJ-VÁSZON, 100 X 141 CM

JELEZVE A HÁTOLDALON AJÁNLÁSSAL ■ VARGA MAGDA. BARÁTJÁNAK GLÓSZ ANDRÁSNAK, AKI HŰ VOLT HOZZÁ ÖRÖKKÉ. 1979. XI. 28.

a jelennel, az elképzelés a valósággal. A kép egy részét a megszokott panoráma – a romkerti környezet, utak, fák – foglalja el. A fontosabb falmaradványok, alapok helyén azonban ott állnak a több ezer éves épületek, a feltámasztott múlt. Fotorealisztikus részletességgel kidolgozott minden fal, oszlop, ablakkeret, cserép. A valószerűséget fokozza, hogy a képen – éppen úgy, mint azon kívül, a valóságban – ugyanolyan irányban süt a nap, a virtuális épületek árnyékot vetnek egymásra és a környezetükre. Minden a maga helyén, nagyságában és távolságában látszik, mintha csak valóban felépült volna. Nem kell többé elképzelni a nehezen elképzelhetőt: ott áll a helyén.

A fejlesztésre a lehetőséget az Alfa Program adta, amelynek keretében a kormány tavaly közel egymilliárd forintot fordított a hazai múzeumok korszerűsítésére. A SZTAKI az amerikai Silicon Graphics magyarországi képviseletével együtt pályázott és nyert, majd alvállalkozók – műegyetemi tanszékek, magáncégek – bevonásával fél év alatt valósította meg a projektet. A telepítendő kronoszkópok ideális helyét az Aquincumi Múzeum vezetői választották ki régészeti szempontok alapján. Első lépésben két múltbanéző felállítását határozták el. Az egyiket a régi múzeumi főépület mellé, ahonnan jó rálátás esik a valamikori nagy közfürdőre, a Macellum nevű piacra és a mellette lévő iparosházakra, a másikat a jelenlegi szabadtéri színpad mellé, ahonnan a Collegium, a nagy lakóház és a Mithras szentély mutatható be.

Maga a kronoszkóp merőben új, szabadalmazás alatt álló technikai eszköz. A krómosan csillogó, nemesacélból készült fémháznak mindenfajta időjárási viszontagságot el kell viselnie, hiszen szabad ég alatt áll, esőnek, forró napsütésnek, fagynak kitéve. A fejrész ellensúlyos mechanizmussal könnyítve kézzel emelhető-süllyeszthető, magas felnőttek, gyermekek, tolókocsisok egyaránt könnyen szemmagasságba állíthatják a két kis betekintő ablakot. A nézőke mikroképernyőket és optikai rendszert tartalmaz, hőtől, hidegtől és párától temperált ventilláció védi. Az állvány és a forgó fejrész közé precíz szögelfordulás-érzékelőt építettek be, annak érdekében, hogy a mikroképernyők mindig az aktuális – a nézőke irányába eső – képet mutassák.

A mikroképernyők a videójelet a múzeumi főépületben lévő központi számítógépekről kapják. A szoftver különleges, eddig sehol nem alkalmazott módon kombinálja a fototechnikát és a számítástechnikát. A rendszer fontos része a napsütés- és árnyékmérő műszer, amelyet egy tetőn helyeztek el, jeleit a számítógép értékeli, és figyelembe veszi a megjelenített virtuális épületek és környezetük fényviszonyainak, árnyékainak a kiszámításánál. A belsejéből folyamatosan halk zene szól, időnként felidézve az Aquincumban talált római kori víziorgona feltételezett hangját.

A kronoszkópok a tervek szerint a szezonnyitástól kipróbálhatók az Aquincumi Múzeum romparkjában (1031 Budapest, Szentendrei út 139.).

Április 29-én két időszaki kiállítást is nyitunk. A *„Fonjuk meg a múltat…"* című kiállítás célja, hogy az ókori emlékek, és a mai kézműves termékek segítségével megelevenítse a rómaiak mindennapi életében jelenlévő kosarakat és fonással előállított berendezési tárgyakat, a fonott készítmények széleskörű használatát, a fonásnál használt alapanyagokat és szerszámokat, a fonási technikát és a kosarak kultikus szerepét.

„Állatok az emberek világában" címmel az állatcsontok tudományos vizsgálatának eredményei kerülnek bemutatásra. Ezzel az aquincumi archeozoológiai kutatások eredményeit tárják a nagyközönség elé, kiemelve a jellegzetesen aquincumi vonatkozásokat, az embert és az állat sajátosan az erre a korra jellemző kapcsolatát, az ezzel kapcsolatos attitűdváltozásokat, az állati „életút" fejezeteit.

Iparművészeti Múzeum

Bronzba zárt imák

500 orosz fémikon a moszkvai Rubljov Múzeumból és hazai közgyűjteményekből

2005. április 26. – július 10.

Az orosz kulturális évadhoz kapcsolódó kiemelkedő magyarországi múzeumi esemény a világon eddig legnagyobb szabású – több mint félezer darabot felvonultató, ezer év tárgyi anyagát felölelő – orosz fémikon kiállítás, melyet az Iparművészeti Múzeum részben az oroszországi múzeum, részben magyar közgyűjtemények, magángyűjtők, részben saját gyűjteményéből állított össze.

A kiállítás a Rubljov Múzeum anyagát kronológiai sorrendben, a magyarországi gyűjteményekből válogatott tárgyakat ikonográfiai csoportosításban mutatja be.

Dan Reisinger életmű kiállítás

2005. május 9. – május 29.

Az 1934-ben született, magyar származású művész egyike az izraeli formanyelv megújítóinak. Ő készítette el többek között az EL AL légitársaság, az izraeli vasúttársaság, és több nemzetközi vásár izraeli pavilonjának arculati terveit. Plakátterveit és grafikáit erőteljes színek jellemzik, önvallomása szerint élettörténetét három szín fejezi ki: a sárga a gyerekkori emléket, a sárga csillag viselésére kényszerült időket idézi, a vörös a felszabadító Szovjet Hadsereg, a kék Izrael egének jelképe. Munkásságának eredménye ma már több mint 200 logó, 250 plakát, számos csomagolás-, postai bélyeg-, naptár- és kiállításterv. Ő az első designer, aki 1998-ban elnyerte hazájának legmagasabb állami kitüntetését, a tudomány, irodalom, színház és építészet kimagasló eredményeit honoráló Israel Prize-t.

Kártya – játék – szerencse – Az Iparművészeti Múzeum játékkártya-gyűjteményének kiállítása

2005. május 13. – augusztus 21.

A Talon Osztrák-Magyar Kártyatársaság és a Bube, Dame, König Német Játékkártya Társaság 2005 májusában tartja éves közgyűlését. A rendezvényhez kapcsolódva a múzeum saját kártyagyűjteményéből rendez kiállítást. A kiállítás minden korszakból mutat be kártyákat a legkorábbi, XVI. századi fametszetes kártyaívektől, a XX. századi magyar munkákig. Nemcsak játékként érdekes, de fontos kordokumentum a vár-, város és látképes tarokk, mely bemutatja Bécs és Pest-Buda jellegzetes építményeit, a Monarchia városait, várait, erődítményeit. Különleges játék a rébusz-tarokk, a betű- és képrejtvény, amely oktató céllal készült.

Külön helyet kapnak a kiállításon a kártyamotívummal díszített tárgyak (doboz, pohár, étkészlet), valamint egy kártyaasztal.

A gyermekeket játszósarok várja.

Rendezvények

A Budafoki Mozart Ifjúsági Zenekar koncertje 2005. május 22-én, vasárnap 16 órától

Ünnepi nyitva tartások

Május 15. vasárnap (pünkösd)	nyitva
Május 16. hétfő (pünkösd)	zárva
Május 17. kedd	zárva
Május 18. szerda (Múzeumi világnap)	ingyenes

ZEBEGÉNY

Scholz Erik 1926–1995

Szőnyi István Emlékmúzeum

2005. április 16. – június 26.

Különös véletlennek, vagy a sors szükségszerűségének tudható be, hogy *Scholz Erik* képeivel 2005-ben, halála után tíz évvel két helyen is, szokatlan kontextusban találkozhat a közönség.

Ez év februárjában az „Újlipótvárosi Klubban" három aktív művész, *M. Novák András, Végh András* és *Gáll Ádám* a legnagyobb természetességgel vállalták fel, hogy a tíz éve halott mester mellett állítsák ki műveiket, így visszamenőlegesen igazolódott Scholz Erik törekvéseinek máig ható érvényessége. A halott és élő művészek közötti időhatárok elmosódni látszottak. A Szőnyi Múzeumban megnyílt tárlat egy másik összevetés által teremt izgalmas lehetőséget a megmérettetésre. Először történhetett meg, hogy Szőnyi mester művei mellé kerültek az egykori tanítvány munkái.

A pályakezdő Scholz Erik 1957–58-ban fél évre kapott útlevelet és öt dollárt egy párizsi tanulmányúthoz. Ebből nyomorgott egy padlásszobában, de mindent megnézett, ami szeme elé került, főleg a kortárs kiállításokat. A párizsi kitérő döbbentette rá, hogy a saját útját kell megtalálnia, mely sem az itthoni szocialista realista diktátumot nem követi, sem az európai modern művészet tucattermékeit. Mindezt súlyos megélhetési gondok közepette kellett véghez vinnie. De ösztönei biztosan vezették ki a természetbe. A zebegényi, a zsennyei táj, az erdők csendje súgta meg, hogyan kell festenie.

„Kiteljesült, jó érzéssel éltem a fák között. Bementem egy erdőbe: oda érkeztem, ahol számomra a legjobb. Ösztönösen működtek bennem ezek a dolgok. Hálás voltam a fáknak, talált fadarabokból bálványokat csináltam nekik. Kifaragtam, megfestettem őket, otthagytam a fák között eldugva. Újra meg újra megtaláltam őket. Úgyszólván kultikusan éltem benn az erdőben." Műveit tehát kultikus tárgyaknak is mondhatjuk. Olyan prehisztorikus emberként fogalmazta meg önmagát, aki valamikor erdőlakó lehetett. A képeken így kerültek a fák közé a figurák. Kicsit olyanok, mintha meglátnának és megbámulnának téged – nézőjüket.

A korai figurális képein sem a látvány érdekelte, hanem az emberi szituációk, a kommunikáció megdermedése, az ember arctalan tömeggé válása, eljutott az emberi figura jelszerű ábrázolásáig. A természetet nem úgy látta, mint mestere *Szőnyi István*, bár mindketten szinte panteisztikusan tisztelték azok erőit. A folyópartot,

A beregi árvíz
Időszaki kiállítás a Móra Ferenc Múzeumban

mint a szüntelen metamorfózis helyét fogalmazta meg, a pusztulás, átalakulás, épülés kellékeiként bukkannak elő az uszadékfák, csigák, kisodort kavicsok képein.

Élete utolsó, nagyon termékeny korszakában a zsennyei erdőben rátalált egy különös természeti képződményre, a rizomorfa gomba fonalaira, melyeket ráapplikált képeire, hagyta, hogy önálló életet éljenek, sőt önálló képalkotó elemként is alkalmazta őket, például a Székesfehérvárra került két és fél méteres tábláin.

A közel ezer darabból álló oeuvre legjelentősebb munkái a Nemzeti Galériába, a Szombathelyi, a Székesfehérvári Képtárakba, a Paksi Múzeumba kerültek, és egy kollekció 2001-ben Papp László gyűjteményébe, Vácra. A Szőnyi Múzeum munkatársai ebből a több mint másfélszáz munkából válogattak azzal a szándékkal, hogy felvillantsák Scholz Erik életművének legfontosabb vonulatait itt, a mestere életműve mellett.

Köpöczi Rózsa

SZEGED

A magyar kortárs képzőművészet legmarkánsabb alkotója Szegeden – Földi Péter

Móra Ferenc Múzeum
2005. április 8. – május 22.

Földi Péter festőművésznek nyílt kiállítása a Móra Ferenc Múzeumban. A táralt rendezője, *Nagy Imre* művészettörténész szerint a kortárs képzőművészet legegyénibb hangú, legmarkánsabb szereplőjét ismerhetjük most meg.

Földi Péter kapcsán a szakirodalom a következő kifejezéseket emlegeti: szuverén, öntörvényű, stílustendenciákhoz és divatirányzatokhoz nem kötődő. A képzőművész jelenleg is szülőfalujában, Somoskőújfalun él. Nem véletlen, hogy alkotásaiban erőteljesen nyomon követhető a vidéki Magyarország érzésvilága. Szintén merít Földi a népművészet és a néphagyomány mesterkéletlen formáiból. Az egri Tanárképző Főiskola rajztanáraként külön ihletet jelentenek számára a gyermekrajzok. Publikációban is többször szerepelt e témakör. A kritikusok szerint Földi Péter műveiben az ismétlődés és a fogyatkozás gondolatisága keveredik az egyiptomi kompozíciós stílus sajátosságaival.

Árvíz a múzeumban

Móra Ferenc Múzeum
2005. május 29-ig

Két helyen is átszakadt a Tisza jobb parti gátja és közel 75 órán át zúdult az ár a korábban sikerrel megvédett falvakra. Közel 140 millió m^3 víz árasztotta el a vidéket, több, mint 2000 épület pusztulását okozva.

2001. március hetedike fekete napként vésődött a Felső-Tisza vidék beregi falvainak életébe. Az akkor már négy éve újra és újra rekordokat döntő tiszai árvíz és a védekezők küzdelmében a víz győzött.

Az, hogy ekkora pusztítást okozhatott az áradás, annak is köszönhető volt, hogy a Tisza-mente népe – köszönhetően a1846-ban megkezdett Tisza-szabályozásnak és ármentesítésnek – már biztonságban érezte magát s korábban árvízjárta helyeken is építkezett. Az ezen a vidéken hagyományos építőanyag, a vályog szárazon kiváló, jó hőszigetelő is, ám a vizet nem bírja, szétmállik.

A 2001. tavaszi tragédia utáni újjáépítéssel Bereg falvainak életében új időszámítás kezdődött. A korszerű építőanyagokból, az árvízvédelmi szempontokat is messzemenően figyelembe vevő építészeti megoldásokkal készült lakóházak immár nyugodt életet biztosítanak lakóiknak. Az új helyzet minden bizonnyal meg is változtatja valamennyire majd életüket is – mint volt ez mindannyiszor, amikor hasonló történt.

A kiállítás ezt a közel két évszázados folyamatot kísérli meg végigtekinteni az ártéri életmódtól a folyószabályozásokon és árvízvédelmi munkákon át a 2001-es beregi árvízig, majd a falval újjáépítéséig.

A beregi árvíz

A tárlaton a 2001-ben hullámsírba omlott Bereget egy enteriőr idézi fel: a leomlott vályogfalon át lépünk a ház belsejébe, ahogyan a sebtében menekülők biztonságba helyezve otthagyták értékeiket. A nyitva felejtett televízióban az árvíz eseményeiről tudósítanak – közben a tető roskadozik. A falakon fotósorozat az újjáépült házakkal és faluképekkel.

KECSKEMÉT

Papírsárkány – játék és művészet

Népi Iparművészeti Múzeum

2005. szeptember 4-ig

Zsinóros sárkányok kiállítása, amelyben együtt láthatók a sárkányozás történetének legfontosabb típusai, valamint a Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhelyben szervezett alkotóműhely egyéni tervezésű sárkányai.

„Mi ez a zsinóron röpködő egyszerű szerkezet, amely még a rakéták korában is izgalomba hozza az embereket a világ minden táján? És mi adta az ötletet az első sárkány készítőjének? Valószínűleg sohasem tudjuk meg. A sárkánynak nincsen megfelelője a természetben. Igazi találmány. Ez a zsinóron feszülő sárkány volt az első aerodinamikai törvényeknek engedelmeskedő, működő repülőszerkezet. A sárkányt feltételezhetően a világ különböző részein egymástól függetlenül is feltalálták. Mégis a hagyomány szerint Kína a sárkányok szülőföldje. A legrégebbi ábrázolások és írásos nyomok innen származnak. Az i. e. 4. században készült az a csésze, amelyen az első sárkányeresztést ábrázoló kép látható…

Az európai sárkányok valószínűleg azokból a dekoratív szélzsákokból alakultak ki, amelyeket a rómaiak az i. e. 2. században harci zászlóként használtak. Csak jóval később kezdték őket szabadon repíteni. Az első feljegyzés 1326-ból származik. Ez egy olyan „dracone"-t, sárkányt említ, amelynek szárnyai vannak, amely nincs oszlophoz kötve, hanem szabadon száll…"

Bodóczky István

A MÚZEUMI VILÁGNAPON 2005. május 18-án a múzeum látogatása ingyenes.

Kalotaszegi hímzések

A Zana-gyűjtemény eddig nem látott darabjai és a Díszítőművész Szakkör tagjainak munkái.
Látogatható: május 18- 28-ig.

GÖDÖLLŐ

Ha a falak mesélni tudnának… – A gödöllői kastély 20. századi történetéről az egykori virágház és fürdő termeiben

Királyi Kastély

2005. április 20 – október 30.

A Gödöllői Királyi Kastély első felújított termei 1996. augusztus 17-én nyíltak meg a nagyközönség előtt, majd évről évre újabb szakaszok készültek el 2000 augusztusáig. A középső rész emeletén berendezett kiállítás a Grassalkovich családot és a királyi időszakot mutatja be történeti- és enteriőr-kiállítás formájában. A legújabban elkészült épületrészt, a *Grassalkovich II. Antal* által kialakított kastélyszínházat 2003 augusztusában adtuk át, mely az előadásokon kívüli időben szintén látogatható.

A most nyíló időszaki kiállítás, kiegészítve az emeleti tárlatot, a kastély 20. századi életén, változásain, és felújításának eddigi állomásain kalauzolja végig látogatóit fényképek, tárgyak, építészeti emlékek és egyéb kordokumentumok felhasználásával. Betekintést enged az épület egy korábbi, 19. századi állapotába is a feltárt falfestések és épületelemek segítségével. Új, a látogatóktól évek óta elzárt helyszínen a felújításra váró szárnyak egyikében fogadja az érdeklődőket.

A kastélyparkot északról kísérő hosszú szárnyat (7. szárny) narancsháznak építtette *Grassalkovich I. Antal,* 1764 előtt. Terét kilenc csehsüveg-boltozatos szakasz fedte, hozzá nyugat felől csatlakozó kapualjjal, benne kúttal és azt követő még két helyiséggel. A narancsház az udvar felé nagy, boltíves nyílásokkal kapcsolódott, a túloldalon az országút felé pedig zárt falát mutatta. 1769–70-ben emeletet húztak a földszintes épületre, úgy, hogy nyugati végén díszes sarokrizalittal zárták az épülettestet, amely boltozatos földszintjével sala terrenaként szolgált. Lakóiról muzsikusszárnynak nevezték el, később a 19. század elején pedig fürdőt és virágházat telepítettek bele, melyről *Odrobenyák János,* egykori plébános így ír 1875-ben:

Scholz Erik

3768.
Scholz Erik (1926-)
Művek (vál.)
Scholz Erik festőművész kiállítása a Vigadó Galériában : 1986. május 16 - június 15. / [a kiállítást rend. és a katalógust szerk. Scholz Erik]. – [Bp.] : Vigadó Galéria, [1986]. – [14] p. : ill. ; 23 cm. – (Vigadó Galéria ... számú katalógusa, ISSN 0230–113X ; 58.)
ISBN 963 01 7239 9* fűzött : 20,- Ft
75(439)Scholz E.:061.4(439)„1986"

Scholz Erik

185	Tavasz	pasztel	60.—
186	Ősz	pasztell	30.—
187	Tabán	pasztell	60.—

Nemzeti Szalon
[Akv past kiáll. 1932 máj-jun]

A XVIII.

1243. *Gróf Csáky Imr*

Derékig van ábrázolv
szembe néz. Göndör parc
barna, szeme kék, arcza és
minorja felett palliumot és
keresztet visel. Soli deoja és
széles. A háttérben függöny
balra egyháznagyi jelvényel
van. Felirata a faragványos
»*Eminent. ac Rdssimus S*
e Com: Csáky de Kereszts

Vászon méretei 60·1 : 55 c
az 1908 november 18-iki (1868-
(2020–908) és 1909 január 6-ik
nolák Károlytól 100 K-án (118
nuár 24-én (210–909). — Els
(848–909). — Az elszámolást jóv
11526–910 szvsz. határozat (91

19

Uj Tükör, XXIII.évf.21.sz.1988
SCHOLZ ERIK

Több napsütés Cannes-ban

TÁVMONDATOK A FESZTIVÁLRÓL

A fesztivál plakátján az idén 127 filmet vagy filmhőst azonosíthatunk — nagyítóval

Griffin Dunne és Rosanna Arquette az Éjfél után című Scorsese-filmben

Bob Hoskins és Cathy Tyson a Mona Lisában

A cím nemcsak az időjárásra, a műsorra is érvényes. Meglepő fordulat ez, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy egy évvel ezelőtt mennyire hiányoztak a vígjátékok. Bár nemcsak a jókedv nyomta rá bélyegét az idei fesztiválra, ezúttal erőltetés nélkül kezdhetem a derű óráival. Persze nem hagyományos értelemben vett vígjátékokat láttunk, hanem korunkhoz inkább illő sötét komédiákat.

Melyik volt a legjobban megcsinált darab? Azt hiszem, habozás nélkül az *Éjfél után*i állíthatom az élre, Martin Scorsese filmjét egy fiatal amerikai számítógép-programozóról, aki nagyon unja eseménytelen életét, író szeretne lenni, s egy este a véletlen olyan kalandsorozatba keveri, hogy alig jut ki belőle ép bőrrel. Telefonhívásra éjfél után New York SoHo negyedébe megy, mely egészen más, mint londoni névrokona, a Soho. A sajátos írásmód magyarázata: a SoHo a South Houston Street rövidítése. Ezen a környéken egykor raktárak, gyárak, ócska lakások álltak. Az ipar és a kereskedelem kivonulása után a tulajdonosok olcsó műtermeket, lakásokat alakítottak ki többnyire olyan magányosoknak, akik nem tudták megfizetni a világváros művésznegyedének, Greenwich Villagenek a lakbéreit. Színes és bolond figurák egész sora keresztezi a főhős útját. Ez az éjszakai New York a hírénél mégis kevésbé félelmetes. Joseph Minion forgatókönyve igazi valóságszeletnek hat annak ellenére, hogy Paullal a legképtelenebb fordulatok esnek meg. Egy jámbor, józan és teljesen átlagos fiatalember társaságában utazhatjuk be a „flugosok" világát.

Másik, ugyancsak élenjáró mulatságomat kissé félve adom elő, mert Nagisa Oshima filmjét, a *Szerelmem, Maxot* a kritikusok egy része értetlenül fogadta. *Az érzékek birodalmá*nak híres japán rendezője ezúttal az angol humor egy sajátos fajtájából, a „tongue in cheek", azaz a rejtetten gúnyos szándékú komédiából vizsgázott jelesen. A bizarr háromszögtörténetet, melyben a Párizsban élő angol diplomata felesége egy csimpánzzal folytat viszonyt, körülbelül annyira szabad komolyan venni, mint Swift *Szerény javaslatát* az ír gyerekek húsának elfogyasztására. Vagy, hogy frissebb és témában is közelebbi példával éljek, John Collier faarccal előadott történetét, a *Majomfeleség* című regényt említem, melyről már Szerb Antal beszámolt *A világirodalom történeté*ben. E humor lényegéhez tartozik, hogy a rendező semmilyen magyarázatot nem fűz a történethez, egyenesben ábrázol, szó sem lehet parabolát sejtető utalásokról. A néző így sokkal jobban átéli a társadalmi konformizmus és a tűréshatárok kérdésességét. Mert míg senki sem akad fönn a férj tartós és elég üres viszonyán a követség egyik titkárnőjével, a borzadály hullámzik végig az előkelő társaságon, amikor megsejti a feleség titkát. Aki mellesleg őszinte, gyöngéd szeretetben él a majommal — a rendező megkíméli a nézőt a sokkoló, állati erotika minden kifejeződésétől. Az újságírók megkérdezték a feleséget alakító Charlotte Ramplinget, nehéz volt-e a játék a csimpánzzal? „Nem, igazán nem" — válaszolta. „Az érzelmek ugyanolyanok voltak, mint Paul Newmannel. Csak a majom másképp reagált, ennyi az egész."

Abszurd komédiának indult Marco Ferreri filmje, az *I Love You*. Egy fiatal férfi megcsömörlik sikereitől a nőknél. Nincs kedve beszélgetni, gyöngédkedni, gyereket csinálni. Véletlenül egy női fej formájú kulcstartóra akad, mely füttyentésre angolul suttogja, hogy „szeretlek". Bizarr szatíra következnek ama fiatal férfiakról, akik az életben minden jót maguknak akarnak, de semmiért sem hajlandók fizetni? Szó sincs róla. Ferreri, miként hőse, belebolondul a furcsa tárgyba. A kulcstartót a férfiálmok érvényes szimbólumának tartja a semmit sem kívánó, füttyentésre készséges nőről. Ám rájön, hogy minden csavarás ellenére ötlete hamarabb fogy el, mint a szokásos játékidő. Ezért megfejeli történetét némi mellékcselekménnyel: egy párizsi kultúrház mindennapjairól, érdekes mozaikokkal a színesbőrűekről, a könnyen ágyba bújó mai lányokról, a munkanélküli lét keserveiről. De ezek már más hangúak, nehezen érvényesülnek a bizarr alapötlet társaságában.

A negyedik sötét komédia a tehetséges prózaíróként is jegyzett ír Neil Jordan *Mona Lisá*ja annyiban emlékeztet Ferreri filmjére, hogy az első része ennek is egységes, jó, ám aztán modort vált, és attól kezdve már csak mérsékelten érdekes. Igaz, itt a realista téma követeli ki később a sötét színeket. George, a kopaszodó, elvált londoni autószerelő sofőrnek szegődik Simone-hoz, a gyönyörű színesbőrű konzumnőhöz, aki a legdrágább szállodákba jár klienseihez. A két annyira különböző ember összeszokása, George kikupálódása a modortalanságból, a csúnya beszédből kifejezetten mulatságos. A prostitúció mélyvilága, a kábítószerekkel sakkban tartott gyereklányok sorsa már inkább kriminek vagy dokumentumfilmnek hat.

A *Húsz év múlva* című Lelouch-filmről következő számunkban írok, amikorra a tévénézők már újra láthatták az *Egy férfi és egy nő*t, és a jövő hétre marad a fesztivál művészi szempontból legjelentősebb filmje is, *Az áldozat* Tarkovszkijtól.

KÖRÖSPATAKI KISS SÁNDOR

Lapzárta után
Arany Pálma, a zsüri nagydija
A zsüri különdija
A legjobb rendezés
A legjobb férfialakitás
A legjobb női alakitás
A legjobb operatőri munka
A legjobb rövidfilm

A fesztivál dijai:
Roland Joffe: A küldetés
Andrej Tarkovszkij: Az áldozat
Martin Scorsese: Éjfél után
Michel Blanc, Bob Hoskins
Barbara Sukowa, Fernanda Torres
Sven Nykvist: Az áldozat
Jane Campion: Peel

Harcolni tudni kell

A színház nem szelíd intézmény.
Írások Major Tamástól
és Major Tamásról. (Magvető)

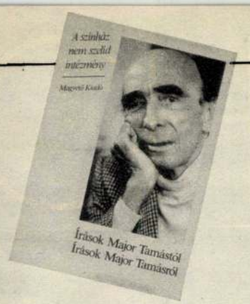

Ez az írás Major Tamás halála előtt született; szövegén nem változtattam. Csak jelen időben tudok beszélni Róla. Életműve lezárult, most már bennünk él tovább: szellemére még sokáig szükségünk lesz.

*

Nem ildomos kritikát írnom Major Tamás — Antal Gábor szerkesztésében megjelent — könyvéről, mert ha csak egy rövid interjúszemelvénnyel, két, nyúlfarknyi recenziórészlettel és egy születésnapi köszöntővel is, de szerepelek a kötetben. Nem kritikát írok tehát. Amúgy is azt gondolom, hogy egyszer már Major esküdt ellenfeleinek kellene kritikát írniuk róla. Azoknak a színházi embereknek, akik *szóban* évtizedek óta csepülik, de még sohasem jutottak el addig, hogy megkíséreljék végiggondolni, netán írásban rögzíteni érvelésüket Major színházával szemben. Vagy akár a *saját* színházuk mellett. Nyilván mert nincs mit végiggondolniuk. Az elméletellenesség, az iszony az írásbeliségtől — tisztelet a kivételnek — valósággal a „teória" szintjére emelkedett Thália némely szekértolójánál (ami mellesleg a gyakorlati színházon is meglátszik). Csinálni kell a színházat — így szól a „gyakorlatias" magyarázat —, nincs idő írogatni, s a megfogalmazások csak kiszikkasztják az eleven életet a teátrum érzékeny légteréből. Csupán az olyan durva, színházidegen — és mindenekelőtt ráérő — fráterek háborgatják könyveikkel a titkokat rejtő szentélyt, mint Brook, Strehler vagy Efrosz.

És persze Major. Ő különben is gyanús. Képes a fönt említett urakra meg egy hölgyre, bizonyos Ariane Mnouchkine-ra mint példaképre hivatkozni, még napjainkban, a nyolcvanas években is. Holott éppen most olvasom egy jeles rendezőnktől (aki legalább tollba mondja a véleményét), hogy a mai Brookra meg a mai Mnouchkine-ra már nem illik kényelmesen mutogatni, mert az egyik hindu eposzokat csinál, a másik „japánul" csinálja Shakespeare-t, vagyis világkultúrát csinálnak az európai kultúrából — mi pedig ezekkel az eszközökkel nem adhatunk „eredetien európai válaszokat" a saját problémáinkra. Bátorkodom Major nevében is elképedni ekkora tájékozatlanságon. A *II. Richárd* vagy a *Mahabhárata metaforájá*ból a „kabuki színházat" vagy a „hindu eposzt" venni észre anynyi, mint az egykor nevezetes *Lear király*ból a bőrruhákat. Aki *látta* — nemcsak nézte — Mnouchkine-t és Brookot, az tudja, hogy fütyülnek a „japán" Shakespeare-re és a hindu eposzokra. Legföljebb nem a „vízügyi hivatal", szintjén művelik a színházat. Lehet erre azt mondani, hogy szerencsére nincs rá szükségük. Szerintem nekünk sincs. Lehet, hogy valaha volt, bár én ebben is kételkedem. Ideje volna fölmérni, hogy a magyar színházat a reformkor óta a mai napig a filozófiai kultúra hiánya húzza le a hétköznapi voluntarizmus vagy a polgári szórakoztatóipar süllyesztőinek valamelyikébe.

Kapóra jön Major könyve. Ő aztán világéletében *politikus* színházat csinált, de nem napi árfolyamon; még akkor sem, amikor a leszűkített ideológikus szemlélet kötelező volt, és épp neki kellett képviselnie az ország első színházában. Valahogy mindig kibújt alóla, ösztönösen vagy tudatosan ráérzett, hogy a színház aktualitása a színpad és a nézőtér közötti *viszony* függvénye, tehát elsősorban ezt kell megváltoztatni, föloldani merevségéből, kiszabadítani a beidegződött jólneveltség bilincsei közül. Ez a magyarázata rakoncátlan, „harsány", „kifelé forduló" színészetének, és ezért hivatkozik minduntalan Shakespeare-re, Molière-re, később Brechtre, Strehlerre, Brookra, Mnouchkine-ra. Így ha az utóbbiak ma „időszerűtlenek", akkor Shakespeare és Molière is az. Major tudniillik nem azt mondja, hogy úgy kell darabot írni, mint Shakespeare vagy Molière, és úgy kell játszani, ahogy Brook vagy Mnouchkine — ilyesmit egyetlen normális ember sem mond. Csak *szemléletet* kell tanulni tőlük. Azt kell megtanulni, hogy a színház nem oktatósdi, nem irodalmi szalon, nem föllebbviteli bíróság, nem lelki menedék, nem áhítatos szentély, nem étkezés utáni deszert — *nem szelíd intézmény*. A színház szabálytalan, rendetlen, profán gyülekezőhely, ahol önmagunkkal találkozhatunk.

Úgy tetszik, Major prédikációi aktuálisabbak, mint valaha, mert arról szólnak, hogy *mire való a színház*. A napi gyakorlat azt mutatja, hogy egyelőre még ezt sem tudjuk mindig. Nem vagyunk tisztában a formával, ami a rendelkezésünkre áll, különben nem vitatkoznánk végkimerülésig a rendezői szabadságról, az író iránti hűségről, az avantgardról vagy egy kihúzott mondatról. Ha a formával majd tisztába jövünk, elgondolkodhatunk rajta, mivel töltsük meg. Addig harcolnunk kell, hogy a színház színház legyen. Major pontosan ezt teszi. Írásaival is *harcol*. Nem véletlen, hogy ez a leggyakoribb igéje. És ő aztán tud harcolni.

Koltai Tamás

Egyre modernebb...

Almási Miklós:
Mi lesz velünk, Anton Pavlovics?
(Magvető)

Csehovhoz fel kell nőni. Vagy meg kell öregedni? Más múlt századi orosz írók egyre tökéletesebb klasszicizmusukkal fénylenek az időben, Csehov egyre modernebb. Mint Dosztojevszkij, aki olyan lélektani megfigyelésekkel lep meg, amelyeket csak századunkban fedezett fel a pszichológia, Csehov olyan emberi kapcsolatokat (vagy kapcsolatképtelenségeket?) ír meg, amelyeket Beckett és Ionesco ábrázol. Emlékszem, hogy mulattatott valamikor, hogy a színpadon mindenkinek vallomásmániája van, de a partnerek nem válaszolnak, hanem szintén hosszan és gyakran önkínzón saját magukat jellemzik. Mindenki valami szépet, nagyot akar, és senki nem csinál semmit, a dráma végén ott vagyunk, ahol voltunk. Szinte kínálta a paródiát. Most, egy-két évtizeddel Csehov megismerése után meglepődve olvasom Almási Miklós elemzéseiben, hogy ... Hát hiszen nem volt szentségtörés, ha mosolyra fakadtam a faültetés világmegváltó jelentőségén vagy ifjú lányok elvágyódásán a fényes-pompás szerelmi házasságba, vagy ha egy évek óta Párizsban élő dáma az öreg cseresnyéskerttől várja gyermekkora és tiszta ifjúsága visszatértét. Ezek a színpadi művek nem tragédiák, nem középfajú drámák, hanem vígjátékok. Ma már tudom, hogy az örökké Moszkvába vágyó nővérek nem szoktak eljutni Moszkvába, hogy az érdekházasság unalmas, de védett állapotából vajmi kevés asszony képes egy bizonytalan új szerelmet teljes szívvel vállalni, hogy a művészeknek csak üzemanyag vagy még az sem a szerelem, inkább az alkotás pótcselekvése, hogy jószándék, tenniakarás mind kevés, körülményeink rabjai vagyunk, hogy a szenvedés, az elrontott élet megvallása többnyire süket fülekre talál, hiszen mindenkinek megvan a maga baja ...

Almási Miklós olyan szuggesztíven idézi fel négy Csehov-drámát, a *Sirály*, a *Ványa bácsi*, a *Három nővér* és a *Cseresnyéskert* színpadi látványát, hogy végig tudjuk élni, csak másképp, az ő irodalmi-rendezői szemszögéből. Az előszóban írja is, hogy a drámákhoz nem mint irodalmi művekhez az irodalmár közeledett, hanem mint néző, ha úgy tetszik, elvetélt rendező, aki ilyennek szeretné látni Csehov darabjait. Színikritikustól is meglepő módszer, de Csehov esetében talán a legindokoltabb: ezek nem könyvdrámák, a dőlt betűs utasítások gyakran mást mondanak, mint a dialógus. „Elmegyek" — mondja az egyik szereplő, mellette az utasítás: marad. „Hadd nézzem meg" — mondja a férfinak az egyik leány, majd körülnéz a szobában. Hogy mosolyt fakaszt? Épp ez volt az író szándéka.

Túl komolyan vesszük vagy nem vesszük elég komolyan Csehov drámáit — erről szól Almási Miklós könyve. A *Ványa bácsi*, a *Cseresnyéskert* vígjáték, még ha mindenki szerencsétlen és szomorú is benne. Mégcsak nem is tragikomédia, hiszen ahhoz tragikus figurák kellenének, Csehov figurái pedig éppen nem tragikusak. Nem veszik fel a harcot igazán a körülményekkel, csak elmélkednek róla, hogy harcolni kellene, élnek egy életet, amely olyan, amilyen, egy a sok közül, egy életet, amely helyett valami szebbet, valami mást szeretnének, de nem is igen tudják, mi az a más. Legkegyetlenebbül — mint Almási Miklós több helyütt írja — az értelmiségi lét kiüresedése talál el minket. Igen, ilyen nagyra hivatottnak hittük vagy hisszük magunkat, ilyen formában társalgunk, és ilyen formálisak a kapcsolataink, így forgunk a saját keserű levünkben, így nem veszszük észre a másik jajkiáltásait ... Csehov becsap minket, mikor rokonszenvet ébreszt Asztrov doktor vagy Ljubov Andrejevna iránt. Nincs miért együttérezni, ahogy az író sem érez velük együtt. Ilyenek és ilyenek is maradnak. Az író hűvös távolságtartásához azonban úgy látszik, még mindig naivak vagyunk. Csehov abszurd párbeszédei, amelyek voltaképp különálló monológok vagy rejtett jelzések, reménytelen kísérletek valódi emberi kapcsolatokra — sajnos, ez a valóság. A valóság az, amit könyvének címét parafrazeálva így tesz fel Almási Miklós: „Mi *van* velünk, Anton Pavlovics?"

Kaptol Zsuzsa

SCHOLZ, JOVIÁN, PÜSPÖKY

Scholz Erik, akinek munkáit a kiállításlátogatók régóta ismerik, egyéni hangú, a Földközi-tengeri színpompa, az absztrakció és a szürrealizmus hagyományaiból egyaránt merítő valóságszemléletével májusban mutatkozott be a Vigadó Galéria látogatóinak. Két, az ifjabb generációhoz tartozó pályatársa, Püspöky István és Jovián György szintén a mediterrán világban járt; úgy tűnik, újjáéled a római ösztöndíj hagyománya. Az ő szemléletmódjuk azonban nyersebben, fanyarabb ízzel ad hírt képbe átszűrődő élményeiről.

Scholz Erik: Az Égei-tenger kékje

Scholz Erik: Odalenn délen

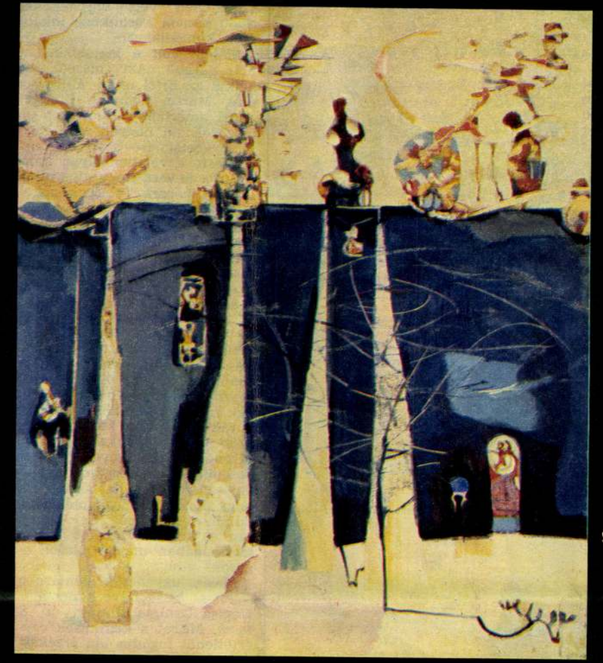

Scholz Erik: Mediterrán világ

Jovián György: Éjszaka

Jovián György: Római angyal

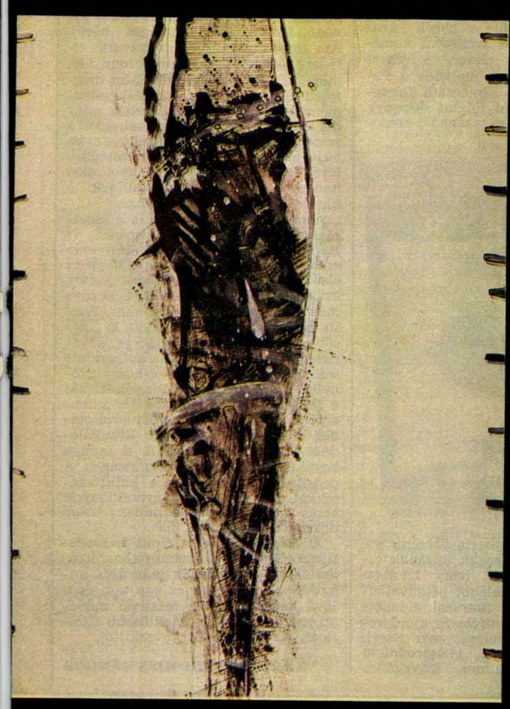

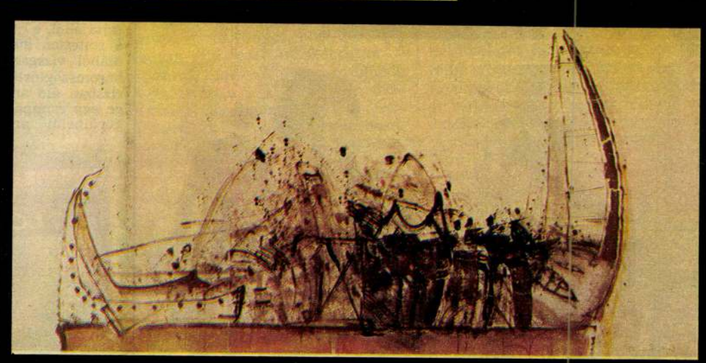

Püspöky István: Árgyélus éjszakái

Püspöky István: Corpus II.

KOVÁCS FERENC
ÉS LÉVAI JENŐ FELVÉTELEI

MAI MŰSOR

RÁDIÓ

KOSSUTH: Óránként: Hírek. Időjárás. Útközben. 4.30: Reggeli Krónika. 8.10: Törvénykönyv. 8.20: Műsorismertetés. 8.40: Napközben. 11.05: Szonda (ism.) 11.35: A fellázadt pofozógép. 12.00: Déli Krónika. 12.30: Ki nyer ma? 12.40: Falurádió (ism.) 12.50: Külpolitikai figyelő. 13.05: Nemzetközi vallási híradó. 13.30: Az evangélikus egyház félórája. 14.05: Klasszikusok mindenkinek. 14.50: A hét költője: Csokonai Vitéz Mihály. 15.05: A Nyitnikék kívánságműsora. 15.35: Üzenő — a vakációról. 15.45: Járdányi Pál: Székely rapszódia. 16.00: Délutáni Krónika. 16.10: Mindennapi gazdaság. 16.20: Találkozás a stúdióban. 17.05: Eco-mix. 18.00: Esti Krónika. 18.30: Ráadás. 19.05: Sportvilág. 19.30: Jó éjszakát, gyerekek! 19.40: Összeállította: Mezey Katalin. 20.05: A népzene hagyományőrzői. 20.30: Határok nélkül. 21.05: A Rádiószínház bemutatója — A vendégszerep. 22.00: Késő Esti Krónika. 22.30: Versenyfutás az atombombáért. 23.05: Lemezmúzeum.

PETŐFI: 4.30: Hírek. Időjárás. 4.32: Hajnali kalendárium. 6.03: Reggeli csúcs. 7.40: Sportreggel. 8.00: Hírek. Időjárás. 8.05: Műsorajánlat. 8.10: A '60-as évek slágerei. 8.50: Apró-cseprő — gyerekekről. 9.00: Hírek. Időjárás. 9.03: Zöldtelefon: 138-8082. 9.10: Zene-szó. Benne: Tour de Hongrie. 10.55: Öt perc tudomány. 11.00: Hírek. Időjárás. 11.05: Családi persely… 11.15: Mosolygó Magyarország. 12.00: Nótakalendárium. 12.50: Tour de Hongrie (Budapest—Győr) 13.00: Hírpercek. 13.08: Műsorajánlat. 13.10: Hogy tetszik lenni? 13.45: Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00: Kettőtől ötig. Benne: 15.00: Hírek. Időjárás. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.03: Délutáni csúcs. 17.30: Tour de Hongrie (Csorna—Sopron) 18.00: Gördeszka. 18.30: Kapaszkodó. 19.00: Hírek. Időjárás. 19.05: Öt perc tudomány. 19.10: Garázs. 19.30: Hangfalfestő. 20.00: Minden hangra emlékezem. 21.00: Hírpercek. 21.10: Közkívánatra. 22.00: 60 percben 60 év. 23.00: Hírek. 23.03: Sporthíradó. 23.10: Máról holnapra. 4.03: Verbunkosok, csárdások.

BARTÓK: 6.00: Muzsikáló reggel. 9.05: Pódium. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: „Világos lesz a világ…" 10.55: Az allemande-tól a zapateadóig. 11.35: A hét zeneműve. 12.00: Hírek. Időjárás. 12.05: Hangverseny délidőben. 13.40: Jan Paerce operafelvételeiből. 14.00: Hírek. Időjárás. 14.05: Follow me. 14.20: Batsányi és Kazinczy (rádiójáték). 15.07: Kóruspódium. 15.30: Régi fúvós kamarazene. 15.540: Hírek. Időjárás. 15.55: Wagner: Parsifal. 17.55: Hírek. Időjárás. 18.00: Nagypéntektől Parsifalig. 18.36: Fenyőfák. 18.45: Konsztantinosz Kavafisz versei. 20.15: Hírek. Időjárás. 20.20: Zenei tükör. 20.50: Napló. 21.05: A színdarabíró dala. 22.387: Új Zenei Újság. 23.12: Vladimir Horowitz Domenico Scarlatti-szonátákat zongorázik. 23.20: Rádiószínház. 0.18: Hírek. Időjárás. 0.23: Évszázadok muzsikája.

CALYPSO (MW 873 kHz) Minden óra 30-kor: Hírek, időjárásjelentés. 8.00—13.30 — Calypso → Műsorvezető: Kőszegi Gábor, 8.35 Fővinform, 9.35 Útinform, 9.45 Novotny Zoltán: Budapest története, 11.35 Fővinform, 11.40 Pártai Lucia: Praktikus praktikák, 12.00 Sporthírek, 12.35 Útinform, 13.30—19.00 — Calypso — Műsorvezető: Novotny Zoltán, 14.35 Fővinform, 15.35 Útinform, 16.35 Fővinform, 17.35 Útinform, 18.00 Sporthírek, 18.15 Horoszkóp, 18.35 Fővinform, 18.45 Mit vegyünk fel holnap?

RÁDIÓ—11. 1118 Bp., Kaptárkő u. 8. Tel.: 173-6929 és 173-6947. Mindennap 14.00—20.00 között az FM 71,63 Mhz-en! Műsorvezető-szerkesztő: Kovács Géza László, 14.00 Hangoljon ránk! — információ, lapszemle, HBO-ajánló, aktualitás, hírkaleidoszkóp, 15.00 Szűkebb pátriánk — benne: Kerületi hírek, A hét verse, Tárlatlátogató, Rendőrségi hírek, Heti Patika, 16.00 VOA, 17.00 Magazin — benne: Yellow Minutes, ÁVÜ-hírek, Sportfélóra — a foci-vb '94 jegyében, Vendég: Meskó Zsolt az Egyetemi Színpad művészeti vezetője, aktualitások, játék, 19.00 Bazár — benne: Rockláda: vendég az Edda egy. 19.30: Játék, bazár, szórakoztató összeállítás.

TELEVÍZIÓ

TV—1: 6.03: Műsorismertetés. 6.05: Falutévé — törvénytippel, agrometeorológiával, növényvédelemmel. 6.25: Határtól határig. 6.35: Üzlet. 6.45: Híradó. 7.00: Napkelte. 9.00: Napközi. 9.30: Riviéra. 10.30: Walt Disney bemutatója (ism.) 11.30: Játék. 12.00: Déli harangszó. Hírek. 12.07: Déli Üzlet. 12.32: Képújság. 145.58: Műsorismertetés. 15.03: Helló, világ! (ism.) 15.40: Falutévé (ism.) 16.00: Híradó. Időjárás. 16.12: Péter mester bábjátéka (komolyzenei film) 16.42: Hullámvarázs. 17.15: Külügyi ügyek. Holland—kanadai films. 17.45: Kalendárium. 18.25: Jelképtár. Az arc (ism.) 18.30: Múlt-kor. 18.46: Zenelánc. 19.05: Szerencsekerék. 19.37: Mesék a Felkelő Nap országából. Szlovák rajzfilms. 19.47: „Engedjétek hozzám!" 20.00: Híradó. 20.45: Családi kör. Krémeszabáló. 21.42: Létkérdések. 22.27: Unokáink is látni fogják… 23.07: Robben Ford — the Blue Line a Pori Jazz 1993 fesztiválon. 23.41: BBC-híradó. 0.01: Képújság.

TV—2: 16.00: Képújság. 16.05: A Hét (ism.) 17.00: Műsorajánlat. 17.03: Időjárás. 17.05: Pif és Herkules. 17.30: A múlt tanúi. 17.45: Tükör. 17.56: Csellengők. Eltűnt gyerekek nyomában. 17.58: Időjárás. 18.00: Körzeti híradók. 18.13: Magyarország ma — Kupecek. 18.35: Tudomány alapfokon. A Snowdon-hegységtől az óceánig. 19.05: Az utolsó mohikán… 20.10: Összefoglaló az ifjúsági és junior triatlon Eb-ről. 20.50: Zenés vándorlás Óperenciában. 21.30: Híradó. 21.53: Időjárás. 22.00: Kapcsolatok. 22.35: A dicsőség szárnyai. Am. film. 0.10: Üzlet.

SZÍV TV

Július 25., hétfő

19.00 Napi műsorajánlat. 19.10 Testépítés — profikkal amatőröknek. 19.30 Gyermekmozi: Pinocchio — rajzfilm. 20.00 Fellegi Ádám operakalauza II. rész Aida. 20.40 Seiko-shop. 21.00 Szív Tv-mozi — Nyári filmesték. Verseny az idővel — amerikai sci-fi. 22.45 Prevenció, egészségmagazin. 23.00 Műsorzárás.

DUNA TV

Július 25., hétfő

14.00 Hírek, műsorismertetés. 14.05 A selyemút (6. rész ism.) — színes japán ismeretterjesztő sorozat. 15.00 Gazdakör (ism.). 16.00 Hírmondó — Vendégünk: dr. Nikolényi István, a Szegedi Szabadtéri Játékok igazgatója. 16.25 Mofli (mesesorozat). 16.50 Cimbora — Tallózó (ism.). 17.40 Mese. 17.55 Műsorismertetés. 18.00 Híradó. 18.10 A boldog család — német tévéfilmsorozat. 19.05 Magyarok Amerikában — dokumentumfilm. 19.45 Régiók — Tudósítók stúdiója. 20.20 Ritmus '94 — Könnyűzenei magazin. 21.00 Híradó. 21.20 Gerolsteini kaland — magyar film. 22.55 Vers.

Nap-tv

Kedden reggel is NAPKELTE a Tv—1-en.
Tervezett témáink:
— Hogyan védik politikusaink életét? — Hogyan tovább a privatizációval? — Megindult az átvilágítás! — Agrárpercek a Kamara közgyűlése után — Kinn, padon: Szirányi János, a Magyar Rádió elnöke
A NAP Tv Kft. műsora
Producer: Gyárfás Tamás, műsorvezető: Kurucz Péter, felelős szerkesztő: Kurucz Péter
Telefonszámaink az adás alatt: 251-0490 és 251-0119
NAPI SACC: 27-28-811

Meghallgatjuk Önt, hallgasson meg minket!
A Szociomühely műsoraiban
Július 25-én, hétfőn:
Apró-cseprő 8 óra 50 perckor
A „szálemezés", az az ütemes himbálózás, amit nagyon sok kisgyereknél észrevesz a felnőtt, és megijed, mert nem tudja az okát. Miből ered ez az „örömringatás"? Hogyan alakul ki a szokás? Miképp szoktatható le erről a gyerek? Ezekre a kérdésekre válaszol Gáspár Sári mikrofonja előtt dr. Ranschburg Jenő pszichológus. Kérdésekkel hívható éjjel-nappal: 138-7973.
Kapaszkodó 18 óra 30 perckor
Műsor azoknak, akik sérült emberek társai munkahelyen, iskolában, a családban, az élet bármely területén.
A szerkesztő Ferenczy Ágnes a 138-7617 telefonszámon várja a hallgatók kéréseit, információit, véleményét.
Szociomühely szerkesztőség, 1800 Budapest, Bródy S. u. 5—7. Felelős szerkesztő: Jónás István. Tel: 138-7170. fax: 1-177-177. Üzenetek, vélemények, ötletek éjjel-nappal 138-7973.

TV4

Július 25., hétfő

19.00 Műsorismertetés. 19.05 Aerobic. 19.17 Sráckarika. 19.20 Knight Rider. Szőlőrend után. 20.10 Szociofotó. 20.40 Külvárosi szoba. Bűnügyi dráma. 22.15 Műsorzárás

Falu-tv

Kedd reggel ismét kukorékol a KAKAS 6.05-kor a Tv—1-en
A műsorból: Népi csíziók, időjárás, úthelyzet, lapszemle, faluhírek, falusport, agrárújdonságok vállalkozó gazdáknak, iparosoknak, kereskedőknek, orvosoknak, pedagógusoknak, civileknek és egyenruhásoknak — a vidéki Magyarország polgárainak
A tervezett témák:
— Adótipp — aktuális adókérdésekről — Az Ecsédiek hétköznapjai — Öntözni kell a homokon — Levelek és válaszok a Kakaspostából — Anna-, Anikó-köszöntő
Szerkesztő: Sári Enikő
Műsorvezető: Sári Enikő

MAJD MEGLÁTJÁK!
ÁRSEGÉLY A KAKASTÓL!

DANUBIUS RÁDIÓ

Július 25., hétfő

(Budapest: 103,3 MHz, Debrecen: 103,5 MHz, Kabhegy: 100,5 MHz, Szeged: 94,9 MHz, Sopron: 102,0 MHz)
5.00-9.00 Reggeli műsor, 5.00-9.00 Rókusfalvy Pál, 7.45 Sporthírek, 9.00-13.00 Danubius-délelőtt, 9.00-13.00 Siklós András, 12.45 Sporthírek, 13.00-19.00 Egyről—hétre, 13.00-16.00: Bálint Edina, 16.00-17.00 „Popbazár" — Rónai Egon, 17.00-19.00 Szerkesztő-műsorvezető: Péter György, 17.00-18.30 Állatorvosi tanácsadás — Dr. Hargitay András, 18.45 Sporthírek, 19.00-22.00 Esti dallamok, 19.00-20.00 Billboard-slágerlista — Kajárik Andrea, 21.00-22.00 Blueslemezeiből válogat: Földes László, 22.00-2.00 Egy éj a Danubiusban, Szerkesztő-műsorvezető: György Gábor, 22.05 Sporthírek.

RÁDIÓ BRIDGE 102,1 FM

Július 25.hétfő
(Ultrarövidullám: 102,1 MHz.adapest vételkörzeten — Telefon: 20-2-98)
Állandó isorok: 00.00-24.0(Zene, hírek, infoációk, 6.00-21.30 Traffipax-információk inként, 5.00-22.00 Voa News Every Houn the Hour (angol nyelvű hírek minden e;z órakor) 6.50 MTV-Europe hírek, 7.30 magazin, 8.00-8.30 Central Europe Toda— angol nyelvű műsor, 9.00-10.00 Foris percek (gazdasági magazin), 10.45-10.Apró. Az Expressz és a Rádió Bridge közhirdetési műsora, 10.50 MTV-Europe hírel 1.30 Hírmagazin, 13.50 MTV-Europeírek, 14.45-14.51 Apró. Az Expressz és Rádió Bridge közös hirdetési műsora, 16.017.00 Slágerlista — Billboard Hot One Hued/2, 17.15-17.25 Ki nyer ma?, 17.30 Hírmazin, 17.50 MTV-Europe hírek, 18.00-18.Kukker. Esti Kulturális Tájékoztató, 18.48.51 Apró. Az Expressz és a Rádió Bridgözös hirdetési műsora, 20.00-20.30 Budap day and night — angol nyelvű műsor, .30-21.30 Kép hang nélkül — filmzenei öeállítás, 21.30 Hírmagazin, 21.50 MTV-rope hírek, 22.00-23.00 Magánhangzó —récy jazzműsora, 24.00-5.00 Kvakvarak.

Erdőtűz Hevesben és Borsodban

MTI

Kigyulladt a fenyveserdő Esod megyében, Harsány és Kisgy között. A lángok terjedését csak sárnap délutánra tudták megakadázni a tűzoltók. Erdőtűz keletkezett :ves megyében Hatvan és Jászfényaru között is. Itt szintén fenyves tt a lángok martaléka, amely a közben leégett 20 hektáros takarmány zatáblától kapott lángra.

McCANNERICKSON

Pannon GSM. Országról-országra.

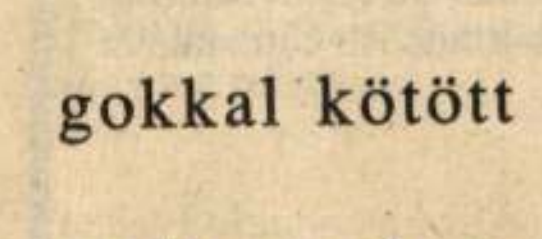

Németország - Görögország - Franciaország - Svájc - Dánia - Finnország - Norvégia - Svédország - Észtország. A Pannon GSM elkíséri külföldi útjain is. A fenti európai országokkal kötött megállapodások szerint mobilkészülékét ezeken a helyeken is használhatja. Forintért! A hívó félnek pedig csak az Ön számát kell tárcsáznia. A rendszerbe hamarosan bekapcsolódik Ausztria is és az országok száma egyre nő. Szeretne többet megtudni a Pannon GSM szolgáltatásairól és tarifarendszeréről? Hívja a 270-4120-as telefonszámot (nonstop!) vagy látogassa meg a XIII. ker. Váci út 37. szám alatti bemutatótermet. Nyitva: hétfőtől-péntekig 9.00-19.00, szombaton 9.00-14.00 óráig.

PANNON GSM
Az élvonal.

Ma kezdődik a bayreuthi fesztivál

MTI

A Parsifallal nyit hétfőn Bayreuth, a Wagner-hívők mekkája: 58 ezren adóznak az idén is a zeneköltő kultuszának, ennyien férnek be a terembe harminc estén át, a csak Wagner-darabok előadására épített s csak nyaranta megnyíló Festspielhausba.

A túljelentkezés tízszeres volt, ősz óta a 83. ünnepi játékok sajtóirodája már csak úgy küld ki programot, hogy a „minden jegy elkelt" mondatot is rányomtatják.

Bayreuth nem egyszerűen fesztivál, hanem varázslat, mágikus szeánsz, elsősorban a múlt századi zeneköltő, Liszt vejének rajongói számára. Az idei játékokat a szokásosnál is nagyobb izgalom előzi meg: új betanulásban adják elő Richard Wagner monumentális tetralógiáját, A Nibelung gyűrűjét (A Rajna kincse, A walkür, Siegfried, Az istenek alkonya). Maga a mester úgy rendelte, hogy öt év kell, míg a rendező, a karmester, a díszlet- és jelmeztervező az énekesekkel együtt megszüli, minden részletében összeérleli a négy részt. Wagner 26 évig dolgozott ralógiáján, beleszámítva azt a tizkét éves szünetet is, amelyben megaotta a Trisztán és Izoldát és A nürergi mesterdalnokokat. Az ünnepi té- kok 1951-es felújítása óta nyolcszor viszik színre új betanulásb a Ringet, a rendezést a Wagner-uka Wolfgang, a játékok intendán a berlini Alfred Kirchnerre bízta, tenei betanítást James Levine-re. Nga Wolfgang Wagner kétszer is renete a darabokat, testvére, Wieland sntén kétszer.

A tetralógia minden rendező ámára óriási kihívás, s az elmúltárom évtizedben néhányan megpbálkoztak új értelmezésekkel, a agyományos wagneri színpadot megújító szcenikai elképzelésekkel. A Wagner-klisékhez hozzászokott közönség számára már-már botrányos rendezés volt a francia Patrice Chereau 1976-os színrevitele, Pierre Bo lez karmesteri-zenemesteri asszisztlásával. A Ringet utoljára Harry Kuj fer rendezésében játszották Bayreuthban, 1988-tól 1992-ig.

A Balaton után Fairfordba tartanak a Fehér Albatroszok

A Balaton-part legillusztrisabb vendégei az elmúlt hétvégén minden bizonnyal a szlovák légierő L—39-es repülőköteléke, a Biele Albatrosy pilótái voltak. A hat sugárhajtású repülőgép a balatonkiliti repülőtéren tartott légiparádé keretében pénteken, szombaton és vasárnap emelkedett a levegőbe.

A kilátogató közönség, illetve a környéken strandolók ezrei csodálhatták meg a negyedórás légibemutatót. Lapunk munkatársának a pénteki edzésen különleges élményben volt része. Az 5-ös számú repülőgép hátsó ülésén ülve, a lehető legközelebbről lehett tanúja, illetve részese a — szó legszorosabb értelmében — lélegzetelállító égi figuráknak, a felhőkarcoló bukfenceknek.

A Fehér Albatroszok vezetője, az 1-es számú gép pilótája, Ivan Chvojka alezredes a földet érés után elmondta: 1992 májusában Prerovban debütált a kötelék. Ő maga 38 évével, 2500 repült órájával csoportja legidősebb, illetve legtapasztaltabb pilótája.

A rendkívüli feladat rendkívüli képességű embereket, s hihetetlenül összeszokott gárdát követel. A 650 kilométeres sebességgel végrehajtott kötelékbukfenc során a repülőgépek szárnyvégei között sincs másfél-két méternél nagyobb távolság. A „hatosfogatba" ideiglenesen nem lehet bekerülni. A Biele Albatrosy tagjai maximum négy évig repülhetnek a kötelékben. Tartalék repülőgépet minden bemutatóra visznek, ám tartalék pilóta nincs. Ha valaki megbetegszik, megsérül vagy bármilyen okból nem tud részt venni a repülésen, egy géppel kevesebb emelkedik fel.

Évente 6-8 bemutatót vállalnak. A felkészülési időszakban szinte minden napra jut egy edzőrepülés. Chvojka parancsnoktól megtudtuk: a legközelebbi „fellépésük" a világ egyik legjelentősebb katonai repülőseregszemléjén jövő héten, Fairfordban lesz.

G. Z.

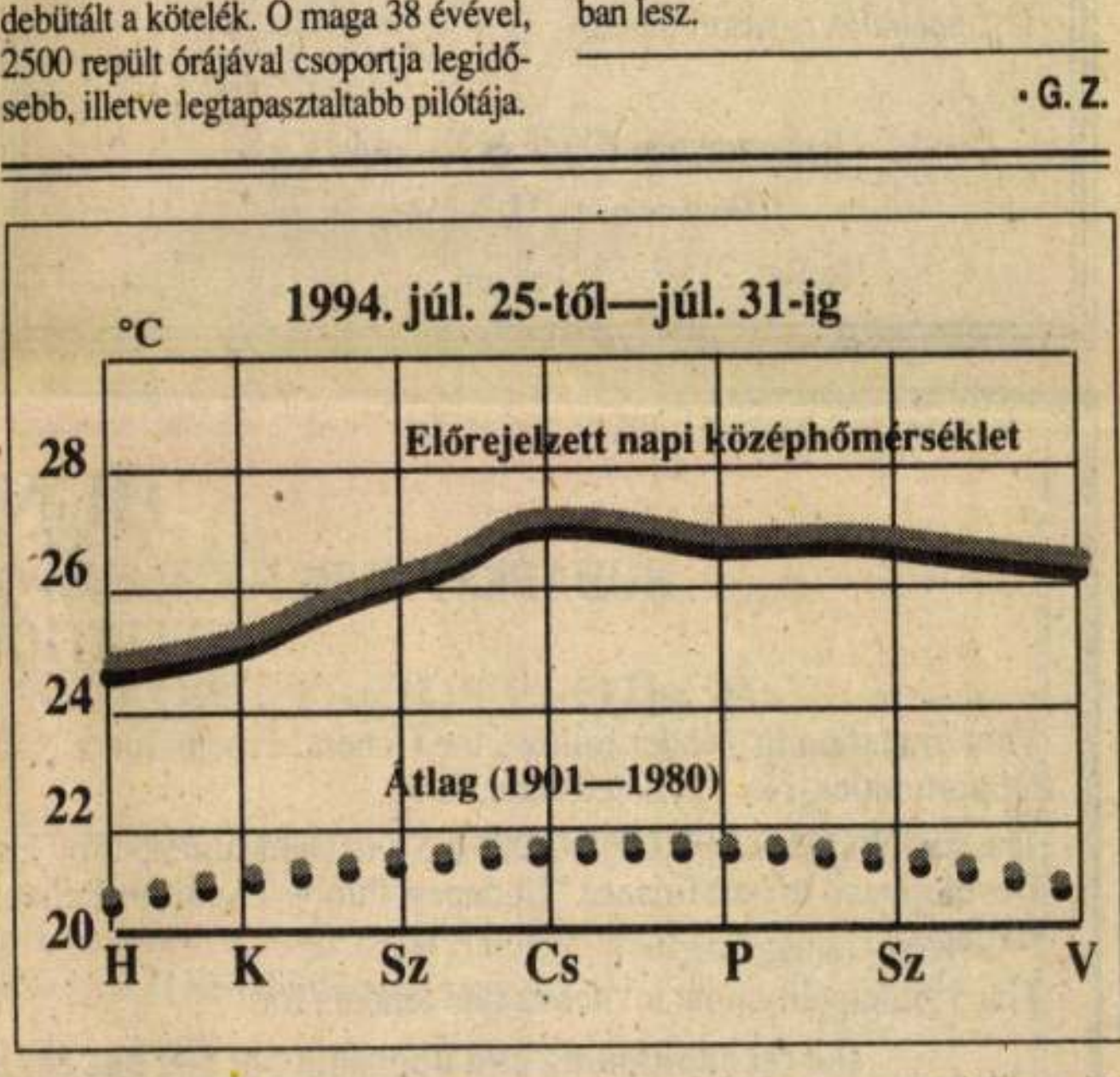

Időjárásunkat a következő héten is egy nagy kiterjedésű anticiklon határozza meg, melynek hatására folytatódik az igen meleg idő. A hét első felében sok napsütésre számíthatunk, a leszálló légáramlatok a magasból is száraz levegőt hoznak, így csapadék nem valószínű. A hét második felében fokozódik a kánikula, nagyrészt napos idő lesz, csak a délutáni órákban növekszik meg időnként a gomolyfelhőzet. Egy-egy zápor, zivatar kialakulhat. A kora délutáni hőmérsékletek már 31 és 36 fok között várhatók. Melegek lesznek az éjszakák, a hőmérséklet a hajnali órákra eleinte 16—22, majd 18 és 23 fok közé süllyed.

Speciális meteorológiai tájékoztatás prémiumtelefonon

Regionális előrejelzések (12-36 órás)	
Bp és környéke	Tel: 06-90304621
É-Dunántúl	…22
D-Dunántúl	…23
Duna-Tisza köze	…24
Tiszántúl	…25
Északi középhegység	…26.
Balaton (V.1.-IX. 30.)	…27
Országos előrejelzés (12-36 órás)	Tel: 06-90304611
(5 napos)	…31
Széljelentés és előrejelzés vízisporthoz	06-90304671
A telefonszolgáltatás díja: 77.- Ft/perc	

Könyvek között

Kant és az angolszász filozófia

A königsbergi filozófus, Immanuel Kant (1724—1804) életművét a kortársak az emberi ész felvilágosodásban megindult önállósulási folyamatának betetőzéseként ünnepelték. Az ő szemükben azt vitte végbe Kant a filozófiában, amit a francia forradalom a történelemben: felszabadította az embert a tekintélyek uralma, az őt elnyomó, kiskorúságban tartó autoritások rabiga alól. Tette ezt azáltal, hogy kopernikuszi fordulatában kimutatta: nem ismereteink alkalmazkodnak a tárgyakhoz, hanem a tárgyak ismereteinkhez. Az ember a megismerésben nem eleve adott világgal áll szemben, hanem tudati aktivitásával ő ezen világ megszervezője, a természetnek „törvényhozója" — ez pedig másik oldala annak a ténynek, hogy a francia forradalomban az ember a társadalomnak a törvényhozójaként jelent meg.

Kant filozófiája azonban nem annyira betetőzésnek, mint inkább új kezdetnek bizonyult. Még élt a königsbergi mester, amikor új filozófiai kezdeményezések intultak ki belőle. A német idealizmus rendszerei az abszolútum egét kanti alapokból kiindulva ostromolták. A 19. század második felében azután a idealista rendszerektől való megcsömörlés ismét Kanthoz való visszafordulást eredményezett: a múlt század hatvanas-hetvenes évei a „Vissza Kanthoz!" jelszó jegyében született mozgalmaktól voltak hangosak.

A 20. század számos filozófiai irányzata közül is jó néhány kapcsolódott a kanti rendszerhez, próbálta saját álláspontját a vele való párbeszédben megfogalmazni, továbbgondolni. Heidegger Kant-interpretációiban az értelmezők már több korszakot különböztetnek meg, a vallásfilozófiák emberképüket Kant nyomán alapjaiban újraformálták, s a kezdeti elfordulás után az angolszász filozófiában is újra előtérbe kerültek a kanti témák.

Ezen utóbbi fejleményekről szól Ujvári Márta Kanti témák a mai angolszász analitikus filozófiában című könyve. Sőt, nemcsak szól róluk, de önálló elemzési szempontjaival számos ponton hozzá is járul az analitikus filozófia kantiánus témáinak áttekintéséhez, rekonstrukciójához.

A 20. század elején az empirista hajlandóságú angolszász filozófia a nagy lendülettel fejlődésnek induló matematikai logika segítségével frissítette föl eszköztárát; a nyelvnek a modern logika eszközeivel végzett elemzése a hagyományos filozófiai kérdések újszerű megközelítése, megoldása vagy éppenséggel feloldása számára kínált lehetőséget. A nyelvi elemzés egyfelől a tudomány nyelvére vonatkozott, s ebből jött létre a logikai pozitivizmus, másfelől a hétköznapi nyelvre irányult, s ezt az ágat szokás analitikus filozófiának nevezni. A szerző joggal emlékeztet arra, hogy az analitikus filozófia nem azonos a pozitivizmussal vagy a tudományfilozófiával, mellyel manapság időnként nálunk összemossák; az analitikus filozófia nem tekinti a tudományt megfellebbezhetetlen instanciának, érdeklődése nem pusztán, sőt nem is elsődlegesen a tudomány nyelvének elemzésére korlátozódik, s a hagyományos metafizikai kérdések elől sem zárkózik eleve el.

Az „analitikus" mellett az „angolszász" megjelölés is némi magyarázatra szorul. Már a könyv jegyzeteiből is kitűnik, hogy az „angolszász analitikus filozófia" művelői között számos német szerző akad; s noha az első generáció tagjai között igenis voltak brit filozófusok (Russell, Moore), a 20. századi „angolszász analitikus" szellemiség előkészítőinek, terjesztőinek és élenjáró képviselőinek túlnyomó többsége (Wittgenstein, Carnap, Neurath, Popper, Reichenbach és mások) valójában közép-európai emigráns volt.

A könyv egyik érdekessége, hogy újra felfedezi a magyar Alexander Bernátot: kimutatja, hogy a múlt század nyolcvanas éveiben íródott Kant-könyvében egy jellegzetes mai angolszász értelmezést anticipált. E felfedezés önmagában is figyelemreméltó, ám alkalmas egyúttal hozzájárulni annak az önmagát makacsul fenntartó attitűdnek a megrendítéséhez, mely hazai filozófiai múltunkhoz alapjaiban lekezelően viszonyul. Vajon e lekezelő attitűd tényleg megalapozott-e, s nem pusztán a filozófiai múltunk és jelenünk közti (a jelen számára előnytelennek ígérkező) összevetést hivatott elodázni? — tehetjük fel Ujvári Márta felfedezése nyomán a kérdést.

Ha a szerzőnek azt az állítását, miszerint könyve olvasásához csupán „némi filozófiai előismeret" szükséges, csak azzal a megszorítással fogadhatjuk is el, hogy szimbolikus logikából „némi előismeretnél" mindenesetre valamivel több szükségeltetik — Ujvári Márta könyve mindenképpen igényes, alapos munka, melynek egyes fejezetei rangos nemzetközi szakfolyóiratokban is napvilágot láttak: értékes hozzájárulás a jelenkori filozófia egy jellegzetes ágához. (Akadémiai Kiadó, 1993)

• Fehér M. István

A Staatsoper fantomja

Láttam és hallottam már Budapesten is egy-két énekes világsztárt (Louis Armstrong, Ella Fitzgerald…), de olyan élményben még nem volt részem, mint a bécsi operaházban rendezett jazzfesztiválon. Pedig gyanakodhattam volna, hisz Al Jarreau minden lemezét ismerem, az 1975-ös We Got bytól az idei Tendernessig. No meg azt is tudom, hogy Al az egyetlen férfi énekes, aki három különböző kategóriában (jazz, pop, rhythm-blues) kapott Grammy-díjat. Az 54 éves, milwaukee-i fekete muzsikus egyébként a Tenderness promóciós turnéja során lépett fel európai jazzfesztiválokon. London és Hága után, Montreux előtt adott koncertet Bécsben (Off Opera).

Az osztrák mentalitás következtében a 19 órára hirdetett — telt házas! — hangverseny percre pontosan kezdődött. Először ugyan kissé csalódottan vettem tudomásul, hogy az Al Jarreau All-Star Band néven beharangozott zenekarban nincs ott a legutóbbi CD basszusgitáros-producere, Marcus Miller és a zongorista-hangszerelő Joe Sample. Fellépett viszont a nagy nevek közül a dobos Steve Gadd és a zongorista-orgonista Neil Larsen. Már az első szám, Jorge Ben brazil szambája, a Mas que nada tűzbe hozta a közönséget. A CD dalai (Your Song; Summertime; You Don't See Me) mellett olyan Jarreau-klasszikusok is sorra kerültek, mint a Take Five, az L Is for Lover, a Since I Fell for You és a Spain. Sziporkázó humorával nemcsak a nézőteret nevettette meg, sokszor muzsikusai is hangosan kacagtak a (zenei) poénokon. A produkció profi — Al egy szemvillanására vagy intésére a zenekar hangulatot, ritmust váltott. Dinamikázásait, hangzsonglőrködéseit, hangszerutánzásait plasztikus kézmozdulatokkal jelenítette meg, hogy még a zenei analfabéták is értsék, miről van szó. A másfél órás, fantasztikus hangulatú koncert utáni három ráadásból Ma Rainey 12 taktusos bluestémája, a C. C. Rider tetszett leginkább, melyben Neil Larsen lélegzetállító Hammond-orgonaszólót játszott. Remélem, egyszer csak elhozzák hozzánk is Mr. Jazzvocalt, s akkor nem kell kifelé 35 fokos hőségben, hazafelé szakadó esőben mintegy 600 kilométert utaznom. A benzinárakról nem is beszélve.

• Maloschik Róbert

Miért nem marad reggelire Für Anikó?

„Bulvárszerep nincs"

Für Anikó sokfélét játszik. Ugyanúgy volt Cordelia a Lear királyban, mint Bombalurina a Macskákban vagy Solvejg a Peer Gyntben és Mary Smith a Páratlan párosban. Nem először lép fel nyáron sem a Madách Kamarában. A két évvel ezelőtti bemutatón is főszerepet játszott, akkor is Benedek Miklós volt a partnere.

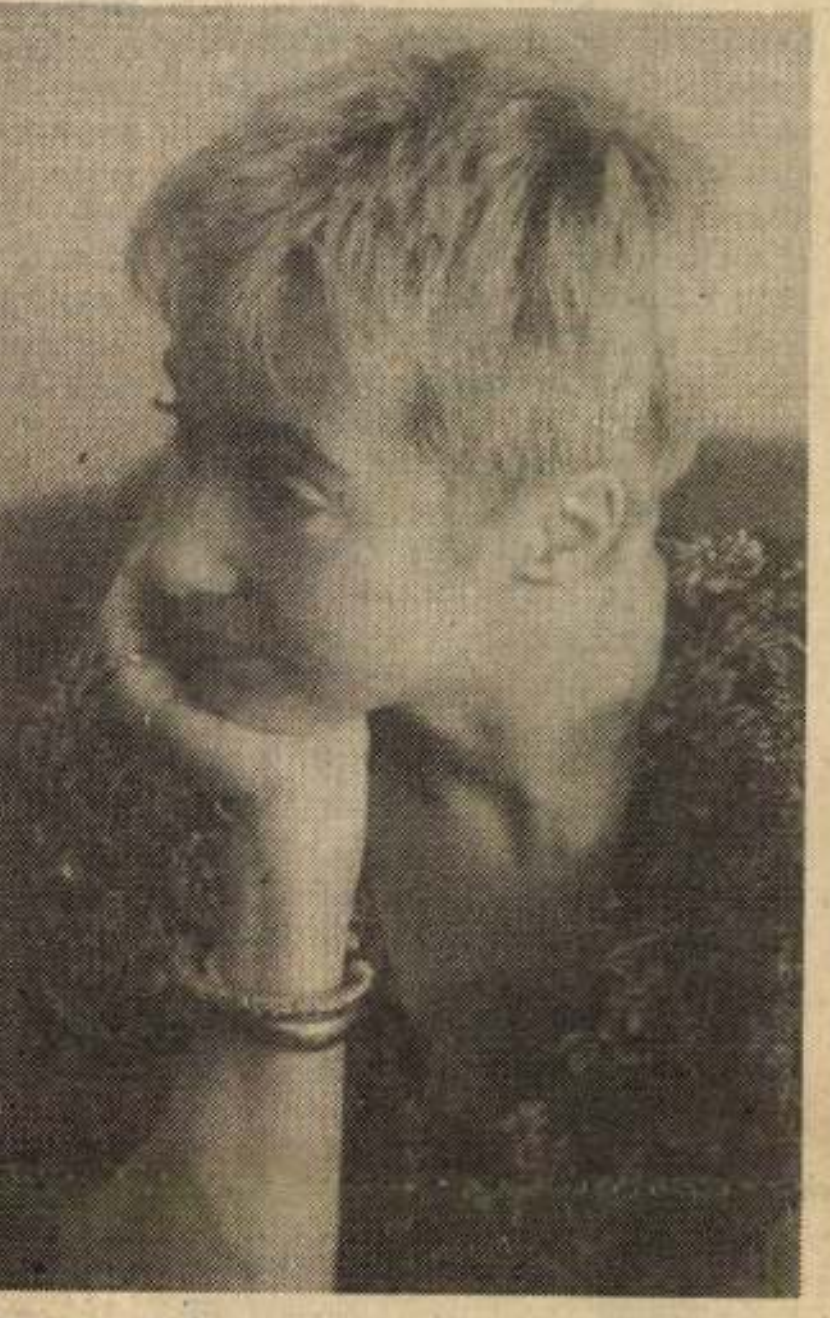

Für Anikó FOTÓ: PÉLYI NÓRA

— Ön azt mondta, hogy az ember alkata, személyisége „lehív" bizonyos szerepeket. A Miért nem marad reggelire? című darabban játszott Louise-t vonzotta az ön személyisége?

— Úgy érzem, hogy egyáltalán nem vagyok beskatulyázva. A dívától az őrültig mindent játszottam már. A skálának az egyik hangja ez a szerep.

— Nem ebben a darabban játszik először terhes nőt. Hiszen a Szoba, kiáltással című Xantus János-filmben is áldott állapotban lévő asszonyt játszott, a Téli regében Hermioneként szintén állapotos volt.

— Elmondhatom, „praxisom" van a terhes anyákban. Bár valószínűleg már elvárják tőlem, hogy szüljek egy igazi gyereket, de azért, gondolom, az véletlen, hogy éppen ezeket a szerepeket osztották rám.

— Nyáron is játszott már a Madách Kamarában. Most is — mint akkor — bulvárdarabban lép fel.

— Ez egy újabb feladat. Még ismerkedem azzal a lánnyal, akit játszom.

— Mit ismer már belőle?

— Keveset. Ő ugyanúgy pózol, mint valamennyien a mindennapi viselkedés közben, ez elengedhetetlen eszköz az életben maradáshoz. Csak ő talán szélsőségesebb az átlagosnál. A férfi szereplő is — akit Benedek Miklós játszik — szélsőséges a maga neméban. Ellentétben a lánnyal, túlzottan bezárkózik, merev, mindig öltönyt, nyakkendőt hord, nem enged a maga közelébe senkit. George és Louise — víz és tűz. Ezért érdekes, ahogyan az írók, Gene Stone és Ray Cooney „ütköztetik" őket.

— Az ön által alakított ifjú hölgy rendkívül cserfes, fűvel-fával lefekszik…

— Ha úgy gondolja. De másnap esetleg nem úgy gondolja, és akkor nem hajlandó lefeküdni senkivel. Hangulatember.

— Van a két emberben valami közös?

— Első pillantásra semmi a világon. Eleinte még annyi sem, amennyire a két nem vonzást gyakorolhat egymásra. Ami mégis közös bennük, hogy szeretetlenség veszi őket körül.

— De végül is leveszik egymás maszkjait.

— Igen, részben. De azért nem jutnak el az „ásó, kapa, nagyharangig". Csak annak az öröme, eufóriája hat rájuk, hogy sikerült a másikat kimozdítani a megállapodottságból.

— Szerintem jót tenne az előadásnak, ha egy jelenettel korábban lenne vége. Akkor érezhető lenne, hogy a szabados életvitelű fiatal Louise és az idősödő, szokásaihoz ragaszkodó úr, George kapcsolata csak néhány napig tarthat. Talányosabb, humorral telibb befejezés lenne, mint a kissé szirupos happy end.

— Ez a kötelező amerikai befejezés. Bár a happy end nem egyértelmű, hiszen világos, hogy ez a kapcsolat csak nagyon rövid lejáratú lehet.

— Tolnay Klári és Mensáros László is több darabban játszottak együtt a Madách Kamarában, szinte állandó partnerekként. Önnek és Benedek Miklósnak is nyilván többletet jelent, hogy nem először dolgoznak együtt.

— Körülbelül már ismerjük egymást, és emiatt nyíltabban, merészebben közelítünk a másikhoz, ettől jobban dolgozunk együtt.

— Könnyed darabokból egyre több lesz a Madáchban…

— Mindenütt egyre több lesz a bulvár. Ez talán a színházak nehéz helyzetéből, az életben maradás kényszeréből fakad. De azért másféle darabokat is játszik a színház.

— Színészi szempontból nem jelent problémát, hogy túl sok a bulvár?

— Olyan, hogy bulvárszerep, nincs. Shakespeare-rel éppúgy megkínlódik az ember, mint Ray Cooney-vel és Gene Stone-nal, ha nem akarja olcsón adni, amit csinál. A mostani előadásban olyan háborút vívunk a kellékekkel, olyan a fizikai strapa, hogy úgy érzem magam a produkció végére, mint akit agyonvertek. Attól, hogy valami bulvár, még nem törvényszerű, hogy értéktelen legyen.

— Azt nyilatkozta: baj, hogy a Madáchban nincsenek vendégrendezők.

— Igen. A színházak cserélgethetnék a rendezőket, hiszen mindenki mást tud. Egyrészt jó egy ismerős csapattal együtt dolgozni, de fontos lenne, hogy érjenek minket új impulzusok.

• Bóta Gábor

Tárlatlátogató

Zsennyei őszikék

„1987-ben megtelepedtem Zsennyén, és ettől kezdve munkásságomban komoly fordulat állt be." Ezt írja Scholz Erik a Budapest Galéria Lajos utcai helyiségeiben rendezett kiállításának katalógusában. Teljes joggal.

Annak idején Zsennyén időzve bekukkantottam az ott frissen megtelepült mesterhez, aki rögtönzött kamaratárlatot rendezett korábbi képeiből. Ezeket erős színek és rusztikus gesztusok jellemezték. Időközben azonban a vöröseket és a kékeket egészen más kolorit váltotta fel: most a fekete és a szürke dominál, s az ezüstös csillogás tudatos sápadtságra változott. Mert bár maradt a vörös és a sárga, ezek fátyol mögött rejtőznek. S ami még látványosabb: a húsosan telt alakzatok helyén vékony erekben, olykor inkább csak tapintható hajszálerekben folyik a festék a tűnődő felületeken.

Scholz Eriknek tábora van, amit meg is érdemel. Képeit nagy műgonddal festi; heves gesztusainak is maximális türelmet szentel. Erkölcsi súlyát nem kis részben az adja, hogy volt bátorsága már akkor félabsztraktnak lenni, amikor ezért inkább csak lefitymálás járt. Nem hallgathatom el persze azt sem, hogy ezt a nonfigurativitást mindig olyasfajta festői ködben találta, amely az én szememben gyengítette a mögötte rejtőző erőt. Csakhogy, mint tudjuk, a félszegség kellő báj kíséretében olyan vonzerő, amelyre az atléta termetű hímek csak sápadt irigységgel tekintenek. S ez vonatkozik a festészetre is.

Scholz Eriknek ez a tartózkodó szemérmessége változatlanul sajátja és varázsa. De ezekben az újabb képekben mintha természetessé is válna, hiszen láthatóan a maga őszikéit festi. Az erdő kopasz ágaira, a növények kapaszkodó gyökereire, a lombokon átszűrődő bágyadt égboltra tekint együttérző részvéttel, egy élet küzdelmeivel és tapasztalataival a háta mögött.

• Vadas József

MEGJELENT

Csia Lajos
Bibliai lélektan
című könyve

A bibliai lélektan szellemi természetrajz, amit azok értékelnek, akik hisznek a Biblia örök ifjúságában, abban, hogy ma is adhat használhatót, komoly kutatásra méltót.

A könyv megrendelhető kedvezményesen a kiadónál utánvétellel *karton kötésben **400 Ft** + postaköltség, kemény kötésben **550 Ft** + postaköltség.*

*Bolti ára kemény kötésben: **800 Ft**.*
Viszonteladók is vásárolhatnak.

Százszorszép Kiadó és Nyomda Kft.
1096 Budapest, Haller utca 76.
Telefon: 215-1453. Telefon/fax: 215-1899
MH 5652

VÁSÁROZÓK, FIGYELEM!

A BUDAPEST Bel-Ami Rallye helyszínein (Fejér, Veszprém, Komárom és Pest megye területe) büfés és vásározói lehetőséget kínálunk.

Érdeklődni: (22) 328-613.
10413 MH

A XXII. kerületben

1725 négyzetméteres telken, 660 négyzetméter hasznos alapterületű, raktárakból, műhelyekből, irodákból és szociális helyiségekből álló, 1990-ben korszerűsített épület (pince, földszint, padlástér), az M0-ás autópálya közvetlen közelében, 5 digitális telefonfővonallal, mindkét oldalon kamion- és teherutóbeállási lehetőséggel eladó.

Érdeklődni a 269-1177/121 számon lehet, munkaidőben.
MH 10 081

PÉNZINTÉZET KERES
középfokú végzettségű, valutapénztárosi vizsgával és pénzügyi gyakorlattal rendelkező
ÉRTÉKTÁROST
és valutafeldolgozót.
Érdeklődni lehet a 252-2553-as telefonszámon.
PRP

ELADÓ

Budapesten, a X. ker., Jászberényi úton 82 000 m², a X. ker., Gyömrői úton 32 000 m² közműves, iparvágánnyal ellátott **ingatlan, felépítményekkel együtt** (megosztva is).
Telefon: 261-2610
MH 10 417

HUNGARY
BUDAPEST PUBLIC TRANSPORT REHABILITATION PROJECT
INVITATION TO TENDER

This Invitation to Tender follows the General Procurement Notice for this project which was published in the EBRD Procurement Opportunities, No. 15, dated June, 1993.

The MUNICIPALITY OF BUDAPEST ("The Municipality") has received a loan from the European Bank for Reconstruction and Development to part finance "Budapest Public Transport Rehabilitation Programme" for the development of the transport system in Budapest.

The Municipality now invites sealed tenders for:

the reconditioning and upgrading of 500 bus engines to be used by the Budapest Transport Company.

Tendering for contracts to be financed out of the proceeds of the loan from the European Bank for Reconstruction and Development is open to firms all countries.

Tender Documents may be inspected at the address below as from 1 August, 1994 and purchased upon payment of a non-refundable fee of USD 500 (local companies shall pay the HUF equivalent amount based on the exchange rate on the date of purchase). Remittances shall be made to the account of Inteltrade Co. Ltd. with Citibank, Budapest number #217-98931/2949-008 using the following reference:

EBRD Tender No.: BKV/105-3

Tender Documents will be available on presentation of the receipt for the remittance from:

INTELTRADE CO. LTD.
Mr. Szilárd Kiss, Sales Executive
Budapest II., Medve utca 25—29., 1027 Hungary
Tel.: (+36-1) 201-0054
Fax: (+36-1) 201-0017 or 201-0008

All Tenders must be accompanied by a Tender Security, in an acceptable form, of 4% of the value of the submitted Tender in any freely convertible currency and must be delivered to the address of Inteltrade, as stipulated in the Tender Documents, not later than 10. a.m. on 19 September, 1994. The Tenders will be opened promptly thereafter in the presence of the Tender's representatives who choose to attend.
MH 10 520

TENDERFELHÍVÁS

BUDAPESTI TÖMEGKÖZLEKEDÉSI REHABILITÁCIÓS PROJECT

Jelen tenderfelhívás megfelel a fenti projektet is magában foglaló EBRD Általános Beszerzési Értesítőnek, melyet a 15. sz. Beszerzési lehetőségek c. kiadványban tettek közzé, 1993 júniusában.

A Budapesti Önkormányzat (önkormányzat) kölcsönt kapott az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Banktól, amely magában foglalja a budapesti közlekedési rendszer fejlesztését célzó Budapesti Tömegközlekedési Rehabilitációs Projektet.

Az önkormányzat versenytárgyalási ajánlatokat vár az alábbi tartalommal:

a Budapesti Közlekedési Vállalat által felhasználásra kerülő 500 db buszmotor felújítása

Az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank által finanszírozandó szerződésre szóló versenytárgyalás nyitott valamennyi ország cégei számára.

A tenderdokumentáció 1994. augusztus 1-jétől megtekinthető és megvásárolható 500 USD vissza nem térítendő díj ellenében (helyi cégeknek a vásárlás napján érvényes árfolyamon számolt Ft-ellenértéket kell átutalni). Az átutalást az Inteltrade Rt. Citibanknál vezetett #217-98931/2949-008 sz. számlájára kell teljesíteni, az alábbi referencia feltüntetésével:

EBRD Tender No.: BKV 105-3

A tenderdokumentáció a következő címen vehető át, az átutalás megtörténtét igazoló okmány ellenében:

INTELTRADE Rt.
Kiss Szilárd üzletkötő
1027 Budapest II., Medve utca 25—29.
Telefon: 201-0054
Fax: 201-0017 vagy 201-0008

Az ajánlathoz mellékelni kell az ajánlati garanciát, megfelelő formában, a beadott ajánlat értékének 4%-ára, bármely szabadon átváltható devizában. Az ajánlatokat a tenderdokumentáció előírásai szerint az Inteltrade Rt. címére kell szállítani, legkésőbb 1994. szeptember 19-én 10 óráig. Az ajánlatok felbontása közvetlenül ezután történik az ajánlattevők azon képviselői jelenlétében, akik az eseményen részt kívánnak venni.
MH 10 521

Nyugellátások – visszamenőleg

MTI

A szeptember 1-jétől megemelt öregségi, rokkantsági, baleseti és hozzátartozói nyugellátás 1994. január 1-je és augusztus 31-e közötti időre járó összegének kifizetését – külön nyugdíjutalványon – már megkezdte a posta. Az özvegyi és szülői nyugdíjakat, illetve az árvaellátást akkor is emelni kellett, ha azok megállapítására 1993. december 31-ét követően került sor. Ezeket szintén külön utalványon, még november első felében kifizetik. Visszamenőleges, egyösszegű kiegészítés jár a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátásban részesülőnek, ha szeptemberben emelésre jogosult. Ha a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátást 1994. január 1-je előtt állapították meg, akkor az egyösszegű emelés 2400 forint. Ha 1993. december 31-ét követően, ám 1994. szeptember 1-jét megelőzően állapították meg a rendszeres szociális ellátást, akkor annyiszor 300 forint az emelés, ahány hónapon keresztül folyósították a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátást. Ezek kifizetésére decemberben kerül sor.

A rendszeres szociális járadék összege 1994 szeptemberében nem emelkedett. Ennek ellensúlyozására decemberben egyösszegű 3600 forintos kiegészítést kapnak azok a járadékosok, akik 1994-ben minden naptári hónapra jogosultak voltak. Ha a jogosultság 1994.január 1-je és december 31-e között nem minden hónapban állt fenn, annyiszor 300 forintot kapnak, ahány hónapon át ellátásra jogosul volt a járadékos.

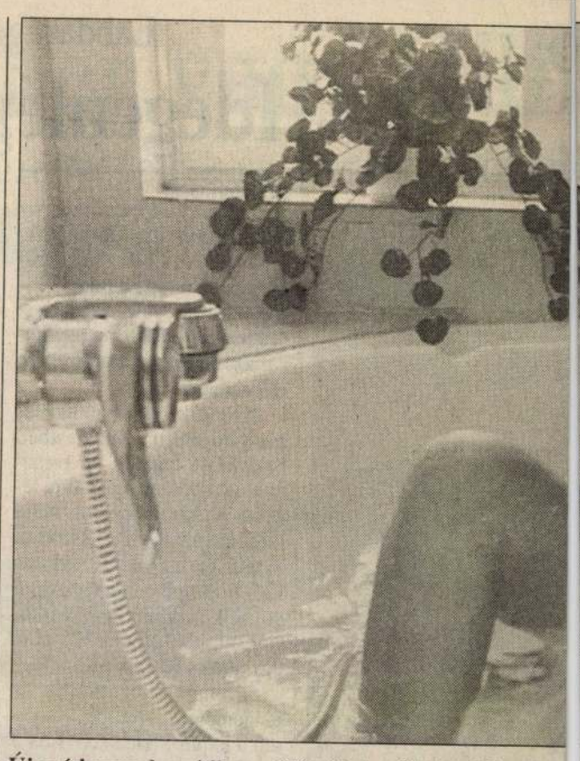

Új módszerrel segítik a szülő nőket a fővárosi Szent István Kórház szülészetén. A vajúdó kismamák a szülőszoba mellett, egy meleg vizes medencében mozogva ellazítják izmaikat, és oldottan készülnek a szülésre FOTÓ: MTI

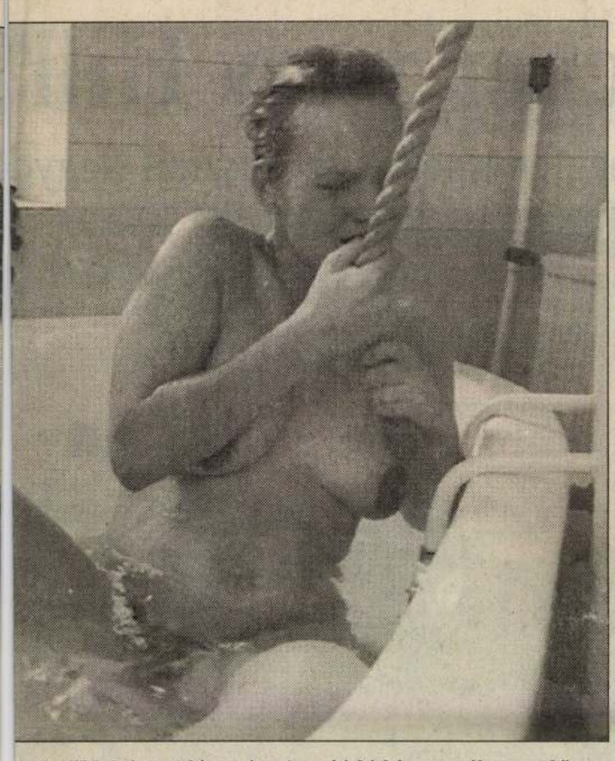

Sátánista öngyilkosok Szécsényben

Egyiküknél elszakadt a kötél

MH-információ

Október 26-án a szécsényi izraelita temetőben két fiú készült öngyilkosságra.

„26-án, szerdán, iskolából hazamentem, magamhoz vettem a nevelőapám gázpisztolyát. Amikor a temetőhöz értünk, már mindketten annyira ittasak voltunk, hogy nekünk már mindegy volt. Megbeszéltük, kötél által leszünk öngyilkosok. De a biztonság kedvéért még a pisztollyal is leadunk egy-egy lövést a fejünkre"- idézte föl a történteket a túlélő fiatalember, akivel leszakadt a kötél. A fiú felvette a pisztolyt a földről és bement a városba. Azt is csak később vette észre, hogy a nyakában maradt a kötél.

A Nógrád megyei, sátánista eszméhez közel álló fiatalokról tartott pénteken sajtótájékoztatót Salgótarjánban Rafael Károly rendőrfőkapitány és bűnügyi helyettese, Dávid Gyula. Elmondták, hogy a sátánista öngyilkosságot október 28-án fedezte fel egy környéken élő férfi, aki megtalálta a temető fáján a felakasztott, halántéka táján sérült fiatalember holttestét. A 17 éves halott fiú többször kísérelt már meg öngyilkosságot. „A barátom rockernek vallotta magát, ami nála szinte egyet jelentett a sátánizmussal, illetve a vallással való szimpatizálással – magyarázta a fiú barátja. Ezenkívül szimpatizált a skinhedekkel is, ez meglátszott a ruházatán. Én is rockernek vallom magam. Több barátunk van, aki a sátánista nézetei miatt, a nyakában fordított keresztet visel".

A fiúk november 4-re tervezték a közös öngyilkosságot, „amikor elmennek ünnepelni. A halott fiú egyik füzetének utolsó lapján ez áll: „1977. április 23 (a születési dátuma) és 1994. november 4. 17 év három hónap 11 nap".

• I. K. J

Önpusztító magyarok

MH-információ

Hat évvel alacsonyabb a ma megszülető magyar gyerekek várható élettartama, mint a Nyugat-Európában élő kortársaiké. Mi az oka ennek, hogyan lehet ezen változtatni? – tette fel a kérdést J. E. Asval, az Egészségügyi Világszervezet (WHO) európai regionális irodájának igazgatója a Népjóléti Minisztériumban tegnap megtartott sajtótájékoztatón.

A közelmúltban öt évre újraválasztott norvég szakember úgy ítéli meg, hogy az orvoslásra nem kínálkozik egyszerű megoldás, miután Magyarországon a kritikussá vált egészségügyi helyzet oka meglehetősen sokrétű. Ezért alapvető, halaszthatatlan változtatásokra van szükség.

Az 50 országban, mintegy 850 millió ember egészségét óvni hivatott intézmény első embere elmondta, hogy tapasztalata szerint a múltban a magyar egészségügy túlságosan a meglévő betegségekre koncentrált, ami önmagában nem változtat a tendencián. Ezzel együtt és részben ehelyett, a kiváltó okokat is vizsgálni kell, amelyek az iparosítás következtében legfőképp a környezetünkben keresendők. De nem kevésbé ludas a népesség romló egészségi állapotában az életvitelünk önpusztító jellege, amely „nem is teni eredetű".

A regionális igazgató, ak Kovács Pál népjóléti miniszte meghívására látogatott Magyarországra, vég nélkül sorolta a dohányzás, mértékteler italozás, rossz táplálkozási szokásaink s a vészes mozgásszegénység következményeit, ami egyszersmind azzal is jár, hogy lényegesen többször keressük fel az orvost, mint a kontinens nyugati felén élők. A tapasztalt szakember az átlag magyar állampolgárt a mitológiából ismert Sziszifuszhoz hasonlította, akinek az egészsége a domb alján lévő hatalmas sziklába van zárva.

Ezt akarjuk mi a csúcsra görgetni. „Ami nyilvánvalóan nem sikerülhet, ha Sziszifuszt nem készítik fel megfelelően az erejét meghaladó teljesítményre".

• K. P.

Mozgóképesek reformbizottsága

Visszautasítják a vádakat

A Magyar Film- és Tévéművész Szövetség vezetőinek javaslatára ülést tartott a Magyar Mozgókép-alapítvány és a később hozzá csatlakozott filmes szervezetek. Az összejövetel előzményéhez tartozik, hogy a szakma egyes képviselői élesen támadták az alapítványt, annak – ilyen formában – a létét is megkérdőjelezték. A résztvevők tegnap megfogalmaztak és elfogadtak három dokumentumot és létrehoztak egy reformbizottságot a belső kommunikációs rendszer javítására, a finanszírozás elveinek felülvizsgálatára.

Az Állásfoglalás című dokumentum leszögezi, hogy az aláíró szakmai szervezetek továbbra is fontosnak tartják az alapítvány fenntartását és reformját. Ebben látják a biztosítékát annak, hogy a magyar filmszakmában felhalmozódott szellemi és anyagi erő integrálódni tudjon a kialakulóban lévő új médiumstruktúrába. Szerintük csak ez teremtheti meg a magyar filmművészet továbbfejlődésének, fennmaradásának feltételeit.

Az Országgyűlésnek eljuttatandó másik dokumentumból, a Helyzetképből többek között megtudható, hogy a szakma költségvetési támogatása reálértékben az elmúlt négy év alatt kevesebb, mint a felére zsugorodott. Az 1994. évi támogatást a pótköltségvetési elvonás 155 millió forinttal csökkentette, ami a filmszakma éves támogatásának több mint 15 százaléka. A kultúra egyéb területeiről az átlagos pótköltségvetési elvonás 4 százalék körül alakult. Emellett a Magyar Televízió sem teljesítette korábbi, a szakma 210 millió forintos támogatására vonatkozó szerződését. E fejlemények megkérdőjelezik a szakma működését. A dokumentum, elismerve a megszigorítások szükségességét, csupán a minimális költségvetési források biztosítását, s ezért a költségvetési előterjesztés módosítását kéri.

A harmadik dokumentum lényegében egy köszönőlevél a nemzeti és szakkuratóriumok tagjaihoz. Egyúttal visszautasítják az őket az utóbbi időben ért személyeskedő, méltatlan és a valóságnak nem megfelelő támadásokat.

• Gervai András

Mozgásban a Nádasdy Akadémia

MH-információ

Vállalkozók és orvosok, művészek és műgyűjtők, amerikai és magyar vegyesvállalatok vezetői és alapítványi támogatók kaptak elsősorban meghívót arra a jótékony célú kiállításra, amelyet tegnap nyitott meg az Ernst Múzeumban a Nádasdy Alapítvány javára Nemeskürty István.

A tavalyi sikeres operagálaest után adódott az ötlet, hogy a fiatal zenészeket és környezetvédőket támogató Nádasdy Akadémia ügyének előmozdítására ezúttal kiállítást rendezzenek. A részt vevő művészek az eladási ár felét az alapítványnak adják, ám sokan a teljes vételösszeget felajánlották a nemes célra.

A festők közül a kiállításon szerepel Gerzson Pál, Szántó Piroska, Keserü Ilona, Koncz András, Szemadám György, Csorba Simon, Banga Ferenc, Pajzs László; a szobrászok közül Kiss László, Várnagy Ildikó, Körössényi Tamás, R. Törley Mária, és fényképeivel szerepel Scholz Erik is. Két műtörténész jegyzi a jótékony tárlatot: Benedek Katalin, aki a rendezés munkáját is vállalta, valamint Keserü Katalin, a társrendező Műcsarnok igazgatója. A kiállítás vasárnap estig 10 és 18 óra között látogatható.

A kanadai–magyar alapítvány által fenntartott Nádasdy Akadémia időközben megkezdte működését. A nádasladányi kastélyépületet még felújítják, de kisebb koncertek tartására már van lehetőség. Környezetvédők utaztak Kanadába, ottani hegedűművész jött Budapestre, s míg az alkotóházként működő kastély nem üzemel, e csereprogramok jelzik az akadémia létét.

• Lukácsy András

HÍRHASÁB

Ügyvédi óradíjak a Cityben

(Reuter) A kereskedelmi jogban járatos cégek ügyvédei a világon Londonban mérik legdrágábban szolgáltatásaikat. A Brit Jogi Társaság lapja, a Gazette szerint még amerikai kollégáiknál is borsosabb árakat számolnak fel szolgáltatásaikért. A londoni pénzügyi negyed, a City jogi irodái 375 és 560 dollár közötti áron dolgoznak óránként. (A hasonló amerikai irodák óradíja „csupán" 200-400 dollár.) A drágák közé tartoznak még a hongkongi (390-500 dollár), a német (315-500 dollár), a francia (300-385 dollár) és a japán 250-550 dollár) ügyvédek. Az amerikai irodák azonban más országbeli társaiknál jobban keresnek, mert szolgáltatásaikat az amerikai cégek gyakrabban, évi 2-3 ezer órára is igénybe veszik - írja a Reuter.

Kétezer éves a betlehemi csillag

(MTI) Ma lesz pontosan kétezer esztendeje annak, hogy a betlehemi csillag megjelent az égbolton és mutatta az utat a napkeleti bölcseknek Jézus születési helyéhez. A 86 éves Konradin Ferrari d,Occhieppo osztrák csillagász, a bécsi egyetem professzora egy babiloni ékírásos naptár alapján számította ki a csillag megjelenésének pontos időpontját. A Saturnust a zsidó nép megjelenítőjének tekintették, míg a Halak zodiákus gyűrű Palesztínát jelentette. A babiloni tudósok tehát a két bolygó együttállásából a zsidó Messiás eljövetele jelének tekintették.

Szente Péter hazajön

(MTI-MH) Pénteken hazatelepült Szente Péter, a BBC magyar osztályának eddigi vezetője, aki csaknem két évtizedig dolgozott az angol rádió magyar szekciójában. A politológus végzettségű médiaszakember nemrégiben magyar politikusokkal és a Magyar Rádió elnökével is tárgyalt – adta hírül rövid jelentésében a Magyar Távirati Iroda. Érdeklődésünkre a BBC magyar osztályának munkatársai elmondták: Szente, akinek komoly szívműtétje volt nemrégiben, saját maga kérte nyugdíjaztatását, és családjával együtt hazaköltözött. A rádió elnöki titkárságán annyit árultak el Szente budapesti rádiós tárgyalásairól, hogy azokon nem a saját elhelyezkedéséről, hanem a BBC és a Magyar Rádió kapcsolatairól esett szó.

Magyar pop-art Berlinben

(MH) Két hónapon keresztül a magyar pop-art művészettel ismerkedhetnek meg a német főváros polgárai. A berlini Magyar Házban csütörtök este nyílt meg a Pop-art in Ungarn című tárlat, amelyen az elmúlt negyedszázad alkotásai közül többek közt Bukta Imre, Bachman Gábor, FeLugossy László, Galambos Tamás, Keserű Ilona, Kemény György, Kéri Imre, Lakner László, Szabados Árpád, Schéner Mihály és a Helyettes Szomjazók munkái láthatók.

Antall-est a Merlinben

(MH) Élet-mű? Antall József címmel ma este nyolc órakor a Merlin Színházban Frei Tamás, Elek István, Radics Péter, Révész Sándor, Bozóki András, Gerő András, Katona Tamás, Rév István és Vitányi Iván beszélget az egykori miniszterelnökről. Ötlet- és házigazda a Café Bábel című folyóirat szerkesztősége.

Progressz-csatlakozás a Mirhez

(MTI) Pénteken a kazahsztáni Bajkonur űrállomásról sikeresen útnak indult a Progressz-T–25 teherűrhajó, amely a tervek szerint két nap múlva kapcsolódik a Mir űrállomáshoz. Ez volt az utolsó start az idei orosz űrkutatási programban. Az Interfax szerint a Progressz-T–25 kísérleti berendezéseket, élelmiszert, ivóvizet, oxigénfejlesztőket és más, a fenti létezéshez szükséges anyagokat szállít az űrállomásra. A vasárnapra tervezett összekapcsolódást az automata rendszer hajtja majd végre. A Miren tartózkodó kozmonauták a tervek szerint márciusban térnek majd vissza a földre.

Vádemelés két rendőr ellen

(MTI) A Budapesti Katonai Ügyészség jelentési kötelezettség megszegésének vétsége miatt emelt vádat két gyáli rendőr ellen. A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa az ügy első tárgyalási napját december 8-ára tűzte ki. Az eset 1994. június 20-án azzal kezdődött, hogy Gyálon K. A. lábatlani lakos erőszakkal elvette három horgászni készülő gyermektől a náluk lévő horgászfelszerelésüket. A rablást követően az egyik fiú nagybátyja a gyáli rendőrőrsre vitte a gyermekeket. Itt V. L.-né rendőr zászlós elsőrendű vádlott meggyőződött arról, hogy bűncselekményt történt. A nagybácsi és a kérdéseket feltevő őrmesternő között azonban vita alakult ki. Cs. I. rendőr törzsőrmester másodrendű vádlott ugyancsak vitába keveredett a felháborodott D. L.-lel. A nap folyamán az egyik gyermek hozzátartozója bejelentést, míg a másik sértett apja feljelentést tett a dabasi rendőrkapitányságon, annak alapján az ügyeletes tiszt intézkedett, késő este a rendőrök az elkövetőt elfogták. Az ügyészség megállapította: a rendőr zászlós és a törzsőrmester nem jelentette a rablást annak ellenére, hogy egyértelműen meggyőződtek: bűncselekmény történt. A vádirat szerint a jelentéstételt azonnal meg kellett volna tenni.

Az orosz és olasz maffia összefonódik

(MTI) Az alvilágban egyre szorosabb kapcsolatok fonódnak az orosz és az olasz maffia között – derül ki a Confcommercio vállalkozói egyesület jelentéséből. Az olasz maffiaellenes hivatalokat és rendőröket idéző beszámoló azt állítja: orosz bűnöző családok már megvetették lábukat Olaszországban, hogy összehangolják ottani társaikkal a kábítószer-, fegyver-, nő- és pénzcsempészést. Az oroszok egyre nagyobb hányadáért felelősek a 120 millió dollárnyi szennyes pénznek, amely évente a gazdaságba kerül. A szicíliai maffia finomító laboratóriumai immár szerves részei az – 5-7 millióra tehető – orosz kábítószer-élvezők óriási piacára szállító hálózatnak.

Könyvek karácsonyra

MH-információ

Az Ab Ovo kiadó tegnap a Petőfi Múzeumban tartotta karácsonyi beszámolóját, miután ez az intézmény igen sok segítséget adott slágerkönyveknek elkészítéséhez. Az Eladó az egész világ című album ugyanis háromszáz év magyar történetét kínálja – hirdetésekben. Az emberi leleményesség, szellem és humor gyöngyszemei találhatók a kötetben, mely minden bizonnyal a könyvvásár egyik legkeresettebb munkája lesz. A csaknem negyedszázada Izraelben élő Salamon Pál korábbi munkáira az idősebbek emlékezhetnek még. Most a Sorel ház című családregényével jelentkezik újra idehaza, miután tavaly a tévében hallottuk-láttuk egy játékát. A Snoopy név lassan már Magyarországon is fogalommá válik; a gyerekeknek szánt képregény második kötete, Charles M. Schulz munkája is kapható már a boltokban.

A Balassi Kiadó ezúttal egyetlen könyvet mutatott be karácsonyra, az azonban ínyenceknek való csemege. Márai Sándor Ismeretlen kínai költő (a Kr. után a 20. századból) című „kézirat gyanánt" most közreadott tíz versből és hét levélből álló vallomáscsokrát, amely 1945-ben kelt, Mészöly Dezső mutatta be az egybegyűlteknek, majd Tolnay Klári beszélt e könyvecske anyagáról. A kínai költő álarcába rejtőzött szerző természetesen maga Márai, s a versek és levelek címzettje a színésznő. Az egész kötet, kiegészítve a tavalyi tévéadás írott anyagával, felidézi egy barátság (illetve románc) emlékét a háború utáni időkből. A versek, és olykor a levelek is az író csúcsteljesítményei közé tartoznak.

Reprezentatív sajtótájékoztatón mutatta be tegnap a téli könyvvásárra készült 15 új könyvét az Officina Nova. Mint Székely András irodalmi vezetőtől megtudhattuk, ha valaki valamennyi művet meg óhajtaná venni, az 27 485 forintot fizethetne. Kétségtelen, az Officina Nova könyvei költségesek, ám a világszínvonalú minőség világszínvonalat némileg megközelítő árat követel. A viszonylag olcsóbb kiadványok közül való az Officina Világévkönyv 1994–95. táblázatokkal, portrékkal, adatokkal, otthon és könyvtárban egyaránt szükséges kézikönyv. A Mitológiai és bibliai jelenetek a művészetben című képes lexikon az ez irányú műveltség hiányát igyekszik pótolni, és hasznos eligazítást nyújt a biblia világában. A szakácsnői ambíciókkal rendelkező hölgyeket nyilván lebilincseli majd a Sörfalatok és borkorcsolyák képesen ínycsiklandó receptúrája. A kiadó ebben az évben is megjelentette a Rekordok könyvét, a művészettörténet iránt érdeklődők számára egy gyönyörű Impresszionizmus-albummal kedveskednek. Az Officina Egyetemes Lexikona a szerkesztői elképzelések szerint alaposabban át-, illetve kidolgozott, mint a Larousse- vagy a Cambridge-enciklopédia.

• L. A. – V. B. É.

NYILVÁNOS JEGYZÉSI FELHÍVÁS

A PER-CENT '94

Ingatlanbefektetési, Hasznosító, Kereskedelmi és Szolgáltató Részvénytársaság nyilvános részvényjegyzéssel történő kibocsátás keretében:

KIBOCSÁTÁSRA KERÜL 300 DB, EGYENKÉNT 50 000 FT NÉVÉRTÉKŰ, NÉVRE SZÓLÓ RÉSZVÉNY

A részvények 000001—000300-as sorszámúak, túljegyzés esetén folyamatosan sorszámozva.
Minden részvény egy szavazatot és azonos jogokat biztosít.
Egy részvénytulajdonos szavazati joga nem lehet több az össz-szavazatok 25%-ánál, még akkor sem, ha a tulajdonában levő részvények összes névértéke meghaladja a kibocsátott részvények teljes névértékének (alaptőke) 25%-át.

A részvények 62 500 Ft értékben kerülnek kibocsátásra

A jegyzés ideje: 1994. november 21.—december 12-ig tart.
Minden munkanap 9 órától 13 óráig.

A jegyzés helye: Budapest, Monostori utca 34. L & G. Kft.
Telefon: 160-8016, 160-8316

Fizetési feltételek:
A jegyzett részvény névértékének 20%-a a jegyzés alkalmával, 10%-a december 14-én 10 óráig, a fennmaradó 70%-a pedig 1994. december 20-ig fizetendő ki.
Aluljegyzés esetén a társaság nem alakul meg. Ez esetben az alapító a jegyzés lezárását követő 15 napon belül a befizetett összeget levonás nélkül, kamatmentesen visszafizeti az érintett részvényjegyzők előzetes értesítése mellett. (Gt. 255. § (3.) bek.)

Az újonnan, jogelőd nélkül létrejövő részvénytársaság alapítási tervezete tájékoztatója és alapszabály-tervezet a jegyzés helyén a jelen jegyzési felhívás megjelenésének napjától megtekinthető.

E befektetés megfelel a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1991. évi XC. törvény 35. § (1.) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseknek, így a befektetéssel az adóalap 30%-a adómentessé tehető.

Az Állami Értékpapír Felügyelet 1994. november 11-én kiadott engedélyének száma: 20 220/94.

Schumacher vagy Hill?

Ecclestone-t halálosan megfenyegették az Ausztrál Nagydíj előtt

MH-Adelaide

Mintha egy hollywoodi filmstúdió szakemberei rendezték volna meg, olyan eseményekben gazdag, izgalmas, sőt drámai a Forma–1-es világbajnokság utolsó hétvégéje az ausztráliai Adelaide-ben. Pedig csak a felvezetésnél tartunk, hol van még a vasárnap, a Grand Prix napja, amelyen eldől, hogy nyolc hónap, 15 verseny után a 92 pontos német Schumacher vagy a 91 pontos angol Hill nyeri-e az idei világbajnoki címet.

Még mielőtt a két szupersztár a lapok címlapjára került volna, a Forma–1-es család más tagjaitól volt hangos minden létező médium, ugyanis fellázadtak a csapatok vezetői, hogy szinte alig maradt idejük a múlt heti suzukai nagydíj után felkészíteni az autókat a sorozat záróversenyére. Különösen azok a csapatok protestáltak, amelyek Japánban az ítéletidőben komoly veszteségeket szenvedtek, és összevissza törték autóikat. Az egész világbajnokság során csak a francia és a brit verseny között volt egy hét különbség – még júliusban –, akkor azonban még nem volt ennyire kiélezett a küzdelem, mint most a finálében, és emiatt a nyáron lenyelték az érintettek, hogy egy kicsit figyelmetlenül állították össze a versenynaptárt a részükre.

Bernie Ecclestone, a Forma–1 irányítója foglalkozhatott volna a háborgók ügyével, neki azonban nagyobb baja volt ennél. Ő maga kerítette a problémát, amikor azt nyilatkozta, hogy Adelaide unalmas alvóváros, és csakis a Forma–1-nek köszönheti, hogy turisták tízezrei keresik fel. Azonnal a támadások kereszttüzébe került, a helyi politikusok kikérték maguknak ezt a megnyilvánulást, hiszen Adelaide, amely az idén tizedik alkalommal ad otthont a Forma–1-nek, Dél-Ausztrália fővárosa és 1,2 millió lakosú lüktető központ, ahol mindig történik valami.

FOTÓ: MTI KÜLFÖLDI KÉPSZERKESZTŐSÉG – EPA

Ennyi maradt Schumacher kocsijából

A Forma–1 vezére itt Ausztráliában halálos fenyegetéseket is kapott – melbourne-i lakosoktól. Ecclestone ugyanis 1996-ban Melbourne-ben szeretné megrendezni a Forma–1-es záróversenyt Adelaide helyett, és a város legszebb zöldövezetét, a Victoria parkot nézte ki lehetséges színhelyként. A környezetvédők azonnal akcióba léptek, tüntetést rendeztek Ecclestone ellen, és megfenyegették, ha egyetlen fát is ki mer vágatni, végeznek vele. Az ügy annyira komoly, hogy a Forma–1 vezetője még a hét elején álnéven utazott Melbourne-be egy kis helyszíni szemlére, a szállodában Eric Bernie néven jelentkezett be, és nem mert mutatkozni a sajtó előtt.

Az érdekes kísérőesemények mellett a sportvilág azért Damon Hillre és Michael Schumacherre figyel. Hill még a pénteki rajt előtt összetűzésbe került csapatfőnökével, Frank Williamsszel, az angol pilóta ugyanis úgy vélte, alulfizetik. Kilenc nagydíjat nyert, ebből hatot ebben az évben, mégis kevesebb a járandósága, mint Nigel Mansellnek egy-egy fellépése alkalmával. Hill még tesztpilóta volt, amikor aláírta Williamsszel a szerződését, és ebből fakad az ellentmondás, amelyet azonban a pénteki első kvalifikációs futamig megoldhattak, mert a versenyző nyugodt volt, mosolygott, és azt hangoztatta, semmi sem zavarja az összpontosításban. Részleteket senki sem szivárogtatott ki arról, hogy Williams mennyit dugott Hill zsebébe.

Hill mindenáron bizonyítani akar a hét végén, és nagyon bízik a győzelmében. Ugyanilyen magabiztos Schumacher is, akit csapattársa, Johnny Herbert készített fel lelkileg. Herbert női ruhába öltözött a boxutcában, és az 1995-ös Miss Kalendárium szépségkirálynővel együtt táncbemutatót tartott Schumachernek. Ezután azonban drámai fordulatok következtek az első kvalifikációs edzésen.

Először Mansell ment ki húsz perc elteltével a boxból, majd négy perccel utána Hill, és a két Williams-pilóta ideje rögtön a két legjobb volt. A harmincadik percben következett Schumacher, lelassított, hogy aztán ki tudjon lőni, és legyen helye a pályán. Gyorsan az élre is állt, de mivel majdnem kicsúszott, visszatért a boxutcába.

Mansell nyolc perccel a kvalifikáció befejezése előtt újra csatasorba állt, mert nem hagyta annyiban. Alighogy elkezdett száguldozni, egy kanyar után majdnem belerohant Herbert kipördült kocsijába, és így ő is 180 fokban megfordult. Mansell idegei jók lehetnek, hiszen ezután olyan köridőt ért el, amellyel újra az élre állt.

És ekkor következett Schumacher. A sikánnál nekiszáguldott a pályát övező gumifalnak, kettőt pördült, szanaszét repültek a kerekek, összetört a kocsi, de a balesetből Schumacher egy karcolás nélkül került ki.

Szombaton, az újabb hivatalos időmérő futamon még változhat a vasárnapi rajtsorrend, amely rendkívül fontos a végső eredmény szempontjából.

Schumacher pénteki sajtótájékoztatóján meglepően nyugodtan beszélt a baleseté-ről, megjegyezte azonban, hogy még a kvalifikációt megelőzően kérte a rendezőket, hogy a sikánnál csináljanak valamit, mert túl veszélyes. Lehet, hogy ez a baleset kellett ahhoz, hogy vasárnapra némi módosítást hajtsanak végre.

• L. Kelemen Gábor

Az első időmérő edzés eredményei: 1. Nigel Mansell (brit, Williams Renault) 1:16,179 perc, 2. Schumacher (német, Benetton Ford) 1:16,197, 3. Hill (brit, Williams Renault) 1:16,830, 4. Häkkinen (finn, McLaren Peugeot) 1:16,990, 5. Barrichello (brazil, Jordan Hart) 1:17,537, 6. Irvine (brit, Jordan Hart) 1:17.667.

Az eddigi győztesek

1985. Rosberg	Williams Honda
1986. Prost	McLaren TAG Porsche
1987. Berger	Ferrari
1988. Prost	McLaren Honda
1989. Boutsen	Williams Renault
1990. Piquet	Benetton Ford
1991. Senna	McLaren Honda
1992. Berger	McLaren Honda
1993. Senna	McLaren Ford

Labdarúgó Európa-bajnoki selejtezők

Idegenlégiós román csapat

MH-információ

A labdarúgó Európa-bajnokság selejtezőiben az igazi nagyüzem majd szerdán lesz – akkor tizennyolc mérkőzést rendeznek –, három találkozót azonban már a hét végére előrehoztak.

Az első csoportban Románia válogatottja Bukarestben Szlovákiát fogadja. A románok eddigi könnyen 3–0-ra legyőzték Azerbajdzsánt, majd idegenben 0–0-t játszottak Franciaországgal. A szlovákok otthonukban mérkőztek gól nélküli döntetlenre a franciákkal, s Izraelből is elhoztak egy pontot (2–2).

A román válogatottban tíz idegenlégiós szerepel, egyedül a kapus Stelea képviseli a hazaiakat. Szinte az utolsó percekben dőlt el, hogy a kisebb sérüléssel bajlódó, a Tottenhamban játszó Ilie Dumitrescu ott lehet a kezdőcsapatban. A szlovákok válogatottja a Slovan Bratislavára épül. Josef Venglos, a szlovákok szövetségi kapitánya abban bízik, hogy csapata folytatja az idei EB-hagyományokat, s ezúttal is pontot szerez.

A várható összeállítások.

Románia: Stelea – Petrescu, Belodecici, Prodan, Selymes, Timofte, Popescu, Lupescu, Hagi, Raducioiu, Dumitrescu.

Szlovákia: Molnár – Stupala, Glonek, Kinder, Chvila, Kristofik, Tittel, Tomaschek, Moravcik, Penska, Dubovsky.

A CSOPORT ÁLLÁSA

1. Románia	2	1	1	3–0	4
2. Izrael	2	1	1	4–3	4
3. Lengyelo.	2	1	– 1	2–2	3
4. Szlovákia	2	–	2	2–2	2
5. Franciao.	2	–	2	0–0	2
6. Azerbajdzsán	2	–	– 2	0–4	0

A 6. csoportban Portugália Ausztriát látja vendégül. A portugálok még százszázalékosak, az osztrákok Liechtenstein legyőzése után viszont otthonukban kaptak ki Észak-Írországtól. Herbert Prohaska, az osztrákok szövetségi kapitánya a védő Fürstaller személyében másfél éves működése során már a negyvenedik játékost állítja be válogatottjába. Antonio Oliveira, a portugálok mestere elsősorban annak örül, hogy sérülések most nem nehezítik a csapat összeállítását, ennek ellenére csak a mérkőzés napján jelöli ki a pályára lépő tizenegyét. Hazai környezetben mindenképpen győzelmet vár csapatától.

A CSOPORT ÁLLÁSA

1. Írország	2	2	– –	7–0	6
2. Észak-Íro.	3	2	– 1	7–4	6
3. Portugália	2	2	– –	5–2	6
4. Ausztria	2	1	– 1	5–2	3
5. Lettország	2	–	– 2	1–6	0
6. Liechtenstein	3	–	– 3	1–12	0

A 4. csoportban Ukrajna Kijevben Észtország válogatottjával mérkőzik vasárnap. A papírforma szerint biztos ukrán győzelem várható.

• F. G.

Sakk rapid Grand Prix

Polgár Judit kiesett

MH-Párizs

Hatalmas meglepetések születtek a párizsi PCA (Hivatásos Sakkozók Társasága)–Intel rapid Grand Prix sorozat utolsó versenyének nyolcaddöntőjében. Ivancsuk, az előző Grand Prix-torna győztese Smirinnel szemben két partiban döntetlenül végzett, így villámhelyosztó következett. A sorshúzás Ivancsuknak kedvezett, és ő a sötét színeket választotta, mivel sötétnek hat perc áll rendelkezésére világos öt percével szemben, és sötétnek döntetlen is elég a továbbjutáshoz. A versenybíró, Filipowicz lengyel nemzetközi tornavezető elmondta, hogy ez a rendszer helytelennek bizonyult, a sorsolás nyertese szinte mindig a sötét színeket választja, és sötéttel tíz esetből kilencszer továbbjut. Itt azonban nem ez történt, Smirin a játszmában felülkerekedett, szép küzdelemben nyert.

Még nagyobb meglepetés született a Korcsnoj–Milov találkozón, amelyben a fiatal izraeli mester mindkét partiban erőteljes királyszárnyi támadásban győzött nagynevű ellenfelével szemben. A verseny nagy esélyesével, a világbajnokjelölt indiai Ananddal szemben az orosz-francia Vaisser ugyancsak 2:0 arányban, mindkettőben áldozattal tarkított igen szép játszmában nyert. Nikolics 1,5:0,5-re nyert Tkacsijev ellen. A francia-brit Sadler és az orosz Vizmanavin között az első partiban döntetlen született, a másodikban az orosz nagymester tankönyvbe illő nagyszerű végjátékvezetéssel győzött, így ő jutott tovább.

Polgár Judit a legnehezebb ellenfelet kapta a Grand Prix-ért folyó versenyben élen álló Kramnyik személyében. Az első partiban Judit volt világos, de Kramnyik csak egyszerűsítésre törekedett, és a játszma döntetlen lett. A másodikban az orosz világmester mindent elkövetett a nyerésért, de Judit hárított és a végjátékban még ő állt jobban. Ez a parti is döntetlen. Így villámjátszmára került sor, a sorsolás Kramnyiknak kedvezett, és a sötét bábokat választotta. Erőteljes támadásával szemben, noha a játszma végig nyílt és izgalmas volt, Juditnak nem sikerült védelmet találnia, így Kramnyik győzött, továbbjutott, és a nagydíj szinte biztos esélyesének tekinthető.

A nyolcaddöntők további két mérkőzését lapzárta után játszották le.

• D. L. L.

ESEMÉNYEK – EREDMÉNYEK

LISZTES KRISZTIÁN, az FTC labdarúgója lett október legjobb ifjúsági sportolója. Az Interag Sport City Áruház által felajánlott sportszerjutalmat tegnap adta át a játékosnak Gallov Rezső államtitkár.

HATVANMILLIÓ FORINTBA került az a modern tornacsarnok, melynek ünnepélyes átadására pénteken került sor Tiszaújvárosban.

A DUNA TV vasárnap 10 órától 12-ig tartó Sportképek című adásában a következőket láthatják a nézők: beszámoló a krakkói vívó Európa-bajnokságról; Camel Trophyn innen és túl; összefoglaló az ÚTE–MTK Magyar Kupa-mérkőzésről; a stúdió vendége Bicskei Bertalan és Wukovics László; beszélgetés Mészöly Kálmánnal és Détári Lajossal.

ASZTALITENISZ

Férfiválogatottunk az Európa-ligában 4:0-ra győzött Hollandia ellen, s ezzel csoportgyőztes lett.

TENISZ

A másfél millió dollár összdíjazású férfi antwerpeni férfitorna nyolcaddöntőjében: Sampras (amerikai, 1.)–Reneberg (amerikai) 6:3, 6:3. A negyeddöntőben: Larsson (svéd, 7.)–Lareau (kanadai) 7:6, 6:7, 7:6, Delaitre (francia)–Björkman (svéd) 6:3, 6:3.

Az 1,125 millió dolláros moszkvai Kreml Kupa férfitorna második fordulójában: Rosset (svájci, 6.)–Zoecke (német) 6:4, 6:2. A cseh Vacek sérülés miatt visszalépett, így az orosz Volkov játék nélkül jutott a legjobb négy közé. A negyeddöntőben: Rosset–Kafelnyikov (orosz, 3.) 6:7, 6:4, 6:3, Eltingh (holland)–Korda (cseh, 7.) 7:6, 6:4.

A 750 ezer dolláros philadelphiai női torna második fordulójában: Po (amerikai)–Tauziat (francia) 6:3, 2:6, 7:5, Pierce (francia, 2.)–Fendick (amerikai) 6:3, 6:1, Schultz (holland)–Davenport (amerikai, 3.) 2:6, 6:2, 6:4, Sabatini (argentin, 4.)–Kruger (dél-afrikai) 6:4, 6:0, Zvereva (fehérorosz, 5.)–Halard (francia) 6:1, 6:4, Huber (német, 6.)–Raymond (amerikai) 5:7, 6:3, 7:6, Tu (amerikai)–K. Maleeva (bolgár) 6:4, 6:3.

A Buenos Aires-i 300 ezer dolláros férfitorna harmadik fordulójában: Berasategui (spanyol, 1.)–Etlis (argentin) 3:6, 6:0, Clavet (spanyol, 8.)–Carbonell (spanyol) 6:1, 7:5, Viloca (spanyol)–Squillari (argentin) 6:4, 6:2, Frana (argentin)–Costa (spanyol, 2.) 7:5, 7:6. A negyeddöntőben: Corretja (spanyol, 3.)–Mattar (brazil) 6:1, 6:3, Novacek (cseh, 5.)–Dosedel (cseh, 4.) 6:1, 6:3.

AEROBIK

A Malibu-kupa nemzetközi verseny győztesei: Simkó Andrea, Körtvélyessy Ákos, Dóczy Dorottya, Bolla Marianna (kettős), Mészáros Réka, Bogár Szilvia, Bottyán Béla (trió).

SPORTGIMNASZTIKA

Fráter Viktória (OSC) lett az országos egyéni bajnokság legeredményesebb versenyzője, mivel az összetett után labdával, buzogánnyal, szalaggal és Szalay Andreával holtversenyben karikával is az első helyen végzett. Kötéllel Szalay lett a bajnok.

VÍVÁS

Ferjancsik Domonkos aranyérmet nyert Varsóban a junior kardvívó Európa-bajnokságon.

LABDARÚGÁS

Megegyezett egymással az ÚTE-Novabau és Parmalat: a Magyar Kupában november 30-án 17 órakor a Megyeri úton lesz az első összecsapás, a visszavágót pedig december harmadikán 16 órakor a székesfehérvári stadionban játsszák le.

A francia bajnokság 17. fordulójában: Nice–Martigues 1–1, Monaco–Nantes 2–2, Cannes–Montpellier 3–0. Az élcsoport: 1. Nantes 37 pont, 2. Paris SG 31, 3. Cannes 30.

Az angol bajnokságban: Manchester United–Manchester City 5–0. Az élcsoport a 14. forduló után: 1. Newcastle 33 pont, 2. Manchester United 31, 3. Blackburn 30.

A 12. alkalommal kiírt Öböl Kupa elnevezésű nemzetközi tornán Abu Dzabiban: Szaúd-Arábia–Bahrein 3–1.

Újabb két menedzsernek mondtak fel az angol Premier League-ben. Ardiles (Tottenham) és Walker (Everton) után most Ron Atkinson (Aston Villa) és Gerry Francis (Wueen's Park Rangers kapta meg felmondóleyelét.

A megvesztegetéssel vádolt Bruce Grobbelaar, az angol elsőosztályú Southampton csapatának, valamint a zimbabwei válogatottnak kapusa pályára léphet vasárnap Zaire ellen az Afrika-kupa mérkőzésen – jelentette be a Nemzetközi Labdarúgó-szövetség. Grobbelaar egyébként továbbra is elutasítja a vádakat, melyek szerint pénzt fogadott el tiltott szerencsejátékkal foglalkozó személyektől, s az összegek fejében hozzájárult bizonyos mérkőzések elvesztéséhez.

KOSÁRLABDA

A magyar férfiválogatott, amely szerdán Franciaországban 89:51-re kapott ki, szombaton 17 órakor Zalaegerszegen Bulgária ellen játszik újabb EB-selejtezőt.

Az amerikai profibajnokság eredményei: New York Knicks–Orlando Magic 101:99, Detroit Pistons–Indiana Pacers 112:110, Cleveland Cavaliers–Milwaukee Bucks 108:88, Sacramento Kings–Portland Trail Blazers 84:104, Los Angeles Clippers–Atlanta Hawks 91:108.

JÉGKORONG

Elmaradtak a rossz időjárás miatt a pénteki OB I-es jégkorong mérkőzések. A Lehel HC–Ferencváros-Whirlpool és a Dunaferr–ÚTE-Office and home találkozók új időpontja: november 14., hétfő 18 óra.

SAKK

Anatolij Karpov nyerte a francia Lautier elleni hatjátszmás páros mérkőzés második partiját, és 1,5:0,5-re vezet.

MŰKORCSOLYA

Kijelölték a november 22. és 27. között a Budapest Sportcsarnokban sorra kerülő junior világbajnokságra a magyar indulókat: Vidrai Szabolcs, Kőszegi Zoltán, Czakó Krisztina, Sebestyén Júlia, Póth Diana, Maros Barbara, Szabó Szilvia (egyéni), Szabó Krisztina–Sári Tamás, Kiss Orsolya–Rosnik András (jégtánc)

ATLÉTIKA

A Futapest Klub szombaton 11 órától Pestlőrincen, a Péter-halmon tartja krosszfutását. A 14 éven aluliak 4, az idősebbek 10 kilométeres távon versenyeznek. A Tövishát utcai Benedek Elek Általános Iskola, a verseny központja, ahol nevezni is lehet. Az iskola a Határ úti metrővégállomástól a 194-es autóbusszal közelíthető meg.

BILIÁRD

Rangos eseménynek lehetnek szemtanúi a magyar biliárdrajongók, Budapesten rendezik meg november 17. és 20. között az Euro Tour '94 nemzetközi pénzdíjas poolbiliárd versenysorozat hetedik versenyét, a Hotel Korona Hungária Opent. Az előzetes nevezések alapján Európa legjobbjai indulnak.

DARTS

Jelentős díjakkal rendezik meg az I. Smirnoff Steel-Darts Kup versenysorozatot, amelynek döntőjét 1995. április 15-én a Budapest Sportcsarnokban bonyolítják le.

REPÜLÉS

Az esztendő legjobb sportrepülőit köszöntötték pénteken délután a Műegyetemi Sportrepülő Egyesület klubhelyiségében. Elismerésben részesült Bánszki Tamás ejtőernyős; Besenyei Péter, a 17. motoros műrepülő világbajnokságon a kötelező programban lett aranyérmes, s egyéniben nyert még egy bronzérmet is; a vb-bronzérmes Besenyei Péter, Szász Alajos, Veres Zoltán összetételű magyar válogatott.

RÖPLABDA

A tokiói nemzetközi női torna eredményei: Kuba–Brazília 3:0, Oroszország–Japán 3:0.

ÖKÖLVÍVÁS

Két kubai világbajnok – Waldemar Font Quintero (51 kg) és Manuel Mantilla Rodriguez (48 kg) – doppingvizsgálata hozott pozitív eredményt a szentpétervári Jóakarat Játékok után. A két ökölvívót a nemzetközi szövetség két évre tiltotta el a versenyzéstől.

ÜGETŐ

Szombat

1. Vekker (8) – Varjas (10) – Vince (11) – Hondos Star (12)
2. Ucello (1) – Ukk (5) – Szortiment (4) – Uzsa (3)
3. Pribék (3) – Tiszt (10) – Sandra (9) – Rozmaring (6)
4. Vamba (6) – Ronja Prophet (3) – Sólyom (5) – Siller (7)
5. Rozella (8) – Példás (7) – Totem (1) – Öcsike (4)
6. Szigetköz (7) – Tróusi szél (8) – Tina (9) – Politikus (10)
7. Rapid Hanover (10) – Pasztilla (3) – Pikoló (8) – Kerepes (6)
8. Unaccepted (2) – Olasz (8) – Timur Lenk (4) – Prima (11)
9. Self Defence (6) – Arvid (8) – Lis (5) – Kwina Bunter (11)
10. Teherán (6) – Testőr (8) – Ürügyeink (12) – Richard Boy (4)
11. Tercett (7) – Spirál (3) – Uránusz (8) – Rapira (12)
12. Suttyó (2) – Trinitárius (4) – Távira (8) – Szamuráj (12)

A versenyek 14 órakor kezdődnek.

GALOPP

Vasárnap

1. Keg of Gins (9) – Grande Jolly (8) – Tenerife (15) – Madrasz (18)
2. Galyatető (11) – Matus (12) – Ali (5) – Abszolút (3)
3. Mór (9) – Tókirály (4) – Massai (2) – Bordal (8)
4. No Celever (4) – Tahasun (1) – Birthady Dress (9) – Davil Princess (2)
5. Tókirály (9) – Tercelán (8) – Kacagó (14) – Gallas (3)
6. Miranda Teresa (4) – Patrónus (9) – Marokko (1) – Hartiia (2)
7. Super Symphonic (6) – April's Foll (4) – Mumus (1) – Bujdosó (8)
8. Sfinks (8) – We Love You (18) – Ferryman (1) – Világjáró (13)
9. Nepomuk (6) – Szepes (11) – Opá (9) – Derék (5)
10. Abasár (3) – Mirabilis (1) – Bravuros (7) – Cadillac (2)

A versenyek 10.30 órakor kezdődnek.

BONUS

A növekedés alapritmusa.

- Védelem az infláció ellen
- A Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. garanciájával
- Jegyzési hitel, fix 22% kamattal
- Adókedvezmény

Ha bárkit megkérdezünk, hogy milyen értékpapírba fektetné szívesen a pénzét, biztosak lehetünk a válaszban. Mindenki olyan befektetési lehetőség mellett döntene, amelynél a pénzét biztonságban tudhatja, amelyik potenciálisan magas hozamot eredményez, és ezeken túl még adókedvezményt is kínál.

A most kibocsátásra kerülő, ötéves futamidejű BONUS Részvény-befektetési jegy minden szempontból megfelel a fenti követelményeknek.

A **biztonságot** az ország egyik legnagyobb pénzintézete, a **Magyar Külkereskedelmi Bank Rt.** szavatolja, mivel garanciát vállal a befektetési jegyek névértékének futamidő utáni visszafizetésére.

A jegyzési időszak végére összegyűlő tőke a Budapesti Értéktőzsdén nyilvántartott részvényeken keresztül a gazdaságba áramlik. Szakembereink figyelemmel kísérik a gazdasági élet eseményeit, és kellő időben végrehajtott tranzakcióik folymatosan növelik az Ön befektetésének értékét. És a **kedvezmények**? Most csak párat említünk. A részvény-befektetési jegy vásárlására fordított összeg leírható a jövedelemadó alapból. A jegyzéshez változó kamatozású, rövid lejáratú, illetve **22%**-os fix kamatozású, hosszú lejáratú hitelt igényelhet. Részvény-befektetési jegyét bármikor, napi áron adhatja el a Budapesti Értéktőzsdén.

Bővebb információért, illetve jegyzési szándékkal, kérjük, keresse munkatársainkat az **október 31. - december 16.** közötti időszakban az alábbi helyeken.

A JÓL ÜTEMEZETT BEFEKTETÉS

BONUS

RÉSZVÉNY-BEFEKTETÉSI JEGY

Investor-MKB Befektetési Alapkezelő Kft.

1051 Budapest, Szent István tér 11/b. Tel.: 268-70-81, 268-78-26

Jegyzési helyek a Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. fiókjaiban: Budapest: V. Szent István tér 11. Tel.: 132-5727 ■ V. Türr István u. 9. Tel.: 118-420 ■ V. Apáczai Csere János u. 7. Tel.: 269-0922 ■ VI. Andrássy út 17. Tel.: 269-0922 ■ **Debrecen:** Simonffy u. 2. Tel.: 52-316-911 ■ Vár u. 6/c. Tel.: 52-316-911 ■ **Győr:** Bécsikapu tér 12. Tel.: 96-328-244 ■ Bajcsy-Zsilinszky u. 19. Tel.: 96-328-244 ■ **Pécs:** Király u. 47. Tel.: 72-325-411 ■ **Sopron:** Várkerület u. 16. Tel.: 99-311-308 ■ **Szeged:** Kölcsey u. 8 Tel.: 62-314-377 ■ **Szolnok:** Baross u. 10-12. Tel.: 56-374-677 ■ **Veszprém:** Óváros tér 3. Tel.: 80-421-519

Kérje tájékoztatónkat a jegyzési helyeken!

Scholz Erikének

a Corók galériában megnyílt kiállításáról bírálat. A bírálat a „természetelvűség újraértelmezéséről" szól és a „környezettel való szubjektív együttélésről". Cím szerint csak „Az erdőben" c. képet említi.

Két kiállítás (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1968. december 13. 9. l.

Scholz Erik

"Uj müvek" c. a Mücsarnokban rendezett kiállításon szereplő müveit dicsérettel emliti meg kritikájában Szabó György: "Fa és erdő" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. márc. 6.
XV. évf. lo. sz. 13. lap

Scholz Erik MDK

Szerepelt a népfront által rendezett képzőművészeti kiállitáson a Balzac u. 5. üvegpavilonjában.

"Erdő"

(f. á.): A XIII. kerületi képzőművészek kiállitása.

MAGYAR NEMZET 1964 máj. 26. //// 28.

Schulz Erik
festő

Az erdészet témakörében tartozik
a „Bükki vadászjelenet" is, valamint
az „Erdő" gobelin-je is, amelyet
a Kertészeti Egyetem tulajdonába
került.

Telepy Katalin: Vadgazdaság a képzőművészetben.
Művészet, 1971. január - 26. lap

Scholz Erik
festő

Készülő kiállítása alkalmából a „Műgyűjtő" 1970. 1. számának kiállítási előzete c. rovata foglalkozik munkásságával.

Sz. E. Folyóvátszemle
Lelkes, Pécs 1970. II. 191.

Scholz Erik

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 JAN 2

ÉLET ÉS IRODALOM

Budapest

KIÁLLÍTÁSOK

PÁLÓCZY HORVÁTH ÁDÁM emlékkiállítás a Petőfi Irodalmi Múzeumban. Megnyitó: január 31-én.

HORLING RÓBERT fotóművész „Canada" című fotókiállítása a Műcsarnokban Megnyitó: február 6-án.

SCHOLZ ERIK festőművész kiállítása a debreceni Meggyesi-teremben. Megnyitó: február 6-án.

NYILATKOZAT

Schatz Erich

„Testiszeg"

Vol. Lepje, Jo. 1970. feb. 28.

Scholtz Erik M.D.K.

grafikus

A XIII. kerületi művészek tárlatán vett részt.

F.J.: XIII. kerületi képzőművészek

Élet és Irodalom, 1964. május 30-8 lap.

SCHOLZ ERIK, festő

Egy Modern Magy. Képtár létrehozására a Múz. 200 magy. művésztől kért képeket.
Egy olajképet ajándékozott. 183. old

KOVÁCS PÉTER: Évi jelentés. Uj szerzemények. Képzőművészeti gyüjtemény 183. old

ALBA REGIA: István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvar

Schelt Emil festőművész

Vallomásait pénteken nyitották
meg Debrecenben a Medgyessy teremben.
40 olajfestmény szerepel a tárlaton.

Magyar Nemzet 1970 február 7
4. old.

Scholz Erik

festő

Az erdészet körébe tartozó munkák első díját Scholz Erik Bükki fafeldolgozó"-ja nyerte.

Telepy Katalin: Mezőgazdaság a képzőművészetben.
Művészet, 1971.január - 26.lap

Scholze Erika

Munkácsy-díjas, egyik képét a Képcsarnok Vállalat pécsi fiókjának emberei viszik magukkal családi körútjukra.

B. Varga S.: Művészetbarátok között; Műgyűjtő, 1970. 3. sz. 53. l.

Scholz Ernő festő

A vadászat témakörében a „Vaddisznók' művével szerepel.

Telepy Katalin: Mezőgazdaság a képzőművészetben.
Művészet, 1971.január - 26.lap

Schulz Ernő festő

Részt vett a tárlaton

D.Fehér Zsuzsa: A SZOT kiállítás.
Művészet, 1971. január - 25.lap

Schultz Erik, festő

MDk

Díjat nyert.

– : Kiosztották a felnőttoktatási Képző – művészeti pályázat díjait 6.

ESTI HIRLAP Bp. 1965. márc. 19.

MDK

Scholz Erik, festő

Debrecenben nyílt meg
tárlata.

–: Kulturális hírek 4.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 4.

Schulz Erik

Emlitve

Sz. E. Folyóirathemle
Jelenkor, Pécs 1970. feb.

Scholtz Erik

Emlétve

Egri Mária: Képzőművészeti „új szer-
zeményei"...

Szolnok megyei Néplap, Szolnok 1970. jún. 16.

MDK.

Scholtz Erik
festő

Az Ernst Múzeumban a
kiállításomról volt.

Szigeti Erzsa: Egy kiállítás és „háttere"
Művészet, 1963. január – 38 lap

Schulz Erik

A debreceni Medgyessy Teremben kiállításait jelzi a kiállítási naptár (11.6–11.21.).

Műgyűjtő, 1969. 1. sz.

SCHOLZ ERIK

Dalmadat ábrázoló műve szerepel a műcsarnokban (emel).

Losonci Miklós: Vadászat a művészetben.

PEST MEGYEI HIRLAP, 1971. szept. 12.

Scholz Erik, jerk /

L.: Martyn Ferenc

Rózsa Gy.: A válogatás .... 7.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1976. jan. 17.

Schulz Erik

1. Erdő műanyag-temp. 90x120
2. Koriatidák —"— 80x110

V. Balatoni Nyári Tárlat
1970. Keszthely

Scholtz Erik

I. díjat nyert

Mérőfavadaságunk a képrőmi-
vészetben
Magyar Hírlap, Tfo. 1970. aug. 27.

Scholcz Erik
festő

A bükki fafeldoldozok c. festménye nyerte a Merőgardaság a képzőmű-vesztben amű pályázaton az első díjat

— · —

...lkü veszet, 1970. szeptember - 11 kap.

Scholtz Erik

Díjat nyert a merőgazdasági pályázaton

Merőgazdaság a Répőművészetben
Szolnok megyei Néplap, Szolnok
1970. aug. 27.

Sólti? Erik (Schultz)

Első díjeset a mg-i riállítós pályázatoi

Kertészet és Szőlészet, Bp. 1970. sept. 18.

Scholtz Erik

Díjat nyert a mezőgazdasági
kiállításon.

(festor): Mezőgazdaság a képzőművészetben
Magyar Nemzet, Bp. 1970. szept. 11.

Scholz Erik

A bükki fafeldolgozók c. festménye (emul.) I. díjat (15 000 Ft) kapott a Megbízhatóság a képzőművészetben c. pályázaton.

Művészet, 1970. szept.

SCHOLZ ERIK

„BÜKKI FAFELDOLGOZÓ" C. KÉPE SZEREPEL A KESZTHELYI „MEZŐGAZDASÁG A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN C. KIÁLLITÁSON.

R. I. TERMÉSZET KÖZELBEN.

NAPLÓ, 1990. OKT. 24.

Scholtz Erik

I. Díjat nyert a „Mezőgazdaság a képrőművesetben" c. pályázatom

Csongrád megyei Hírlap 1970. aug. 27.

Scholz Erik festő

Kiállítását a Csók István

Galériában nov. 29.-én nyitja meg

Weöres Sándor.

Magyar Nemzet 1968 nov. 27

– Napló –

Scholtz Erik

Díjat nyert a merőgazdasági pályázaton

F. L. Kiállítésnál Kiállítésnál
Magyar Hírlap, Tp. 1970. sep. 1.

Scholz Erik

Többekkel (Bod László, Demjén Attila, Nikádi Erzsébet) együtt példaként említve arra, hogy egy-egy művész kiállításait nagyobbat más és más közönség látogatja. Mindegyikhez nagy anyagi áldozatot hozott.

Csók István Galéria. – Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 10. l.

Schulz Éva

Képei a Csók Galériában

Magyar Nemzet 1968
dec. 7.

Scholtz Ervin

Tér mint. temp. 60×80

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok

Scholz Erik

festő

M.D.K

A szőfoki Napfény szállodát an
vannak képei

Láncz Sándor: Új képzőművészek alkotások a Balaton körül
művészet, 1962. szeptember – 22 lap.

SCHOLZ Erik

Fábián László: Almák, gyökerek, gombák. = M. Művészeti Fórum, 1, 1998, 1. 50-51. Il

szempontból jelentős régészeti leletekre is
az ilyen leletek pénzbeli kiváltásának lehető

A romantika hozta magával a műtárg
fejlődésével egyértelművé vált, hogy a m
tárgyvédelemnek már nem elsősorban az u
szolgálnia.

A műemlék- és műtárgyvédelmi intéz
század eleje óta érvényesültek, amikor is Fra
törvényhozási vagy közigazgatási úton gc
védelméről, megőrzéséről. Ebből az eszméb
a múzeumok, közgyűjtemények is.

A kulturális örökség védelmének haté
ság törvényi és intézményi háttere, a védele

Magyarországon a műemlék- és műt
kapcsolódott, azonban a kezdeményezések
hozott. 1872-ben alakul meg a Műemlékek I
emlékek fentartásáról szóló törvényt (1881.

M.D.Y

Schoh Ernő
festő

A Csók István galériában
rendezett tárlatról.

— : Kiállítások
Művészet, 1968. november - 44 lap.

Scholz Erik festő

Kiállítása nyílt a Csók Galériában

Magyar Hirlap 1968 XII. 1

Scholz Erik Jestő

A Csók galériában

Kiáhítása nyílt

Magyar Nemzet 1968 XII. 1

Scholz Erik

Szerepel az alábbi tárlatok

L. gy.: Az angyalföldi képzőművészek ünnepi kiállítása

Magyar Nemzet 1969 IV. 4

Scholz Erik

Nádas c. műve (cml.)

a Szolnoki Múzeumban van

Egri Mária: A Damjanich Múzeum legújabb tejtőművészeti szerzeményei

Szolnok Megyei Néplap 1969 I. 7.

Scholcz Erik festő

A Csók galériában

kiállítása nyílt

Kovalista Művészeteri 1969 I. sz.

Scholz Erik

Szerepel a „Studió 58-68" tárlaton a műsorlapban

Németh Lajos: Új törekvések a magyar képzőművészetben

Kritika 1969 IV. sz. 34 old.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Scholz Erik
festő

M.D.K

Szombathelyen tartott tárlatot.

— : Hírek
Művészet, 1964. január – 47 kep.

Scholz Erik

„Moderat" s graffito, öss. 90cm?

Borsod-Abauj-Templin mappe,

Mistolc, Kilián-dél lakó

telepi 3 lakóhás végfala.

Tájékoztató 64/65 képző és Iparmúvészeti Lektorátus 36 l.

Scholtz Erik

„Vegetáció" - panno, 17,25 m².

Pécs, Legénynálló, előcsarnok.

Baranya m.

Tájérzokató 64/65, képző és Iparmi-
vészeti Lektorátus 9 l.

MDK

Scholz Erik

Téli Zsennye, szint.temp.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

M.D.K.

Scholz Erik festőművész

Perneczky Géza ir a müvész kiállitásáról a Csók Galériában. A müvész "..képeinek fakturája sokak által ismert élményből táplálkozik; a durva sziklák, a göcsörtös gyökerek, a redves fakérgek felület játékának emlékeiből." -irja a kritikus. A továbbiakben megállapitja, hogy inkább a felületet látja és csupán ismétli a természet "..különös alakzatainak látványát."
Képzőművészet c. rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1968. dec. 7.
XII. évf. 49. sz. 8. lap

MDK.

Scholz Erik

Müvészet 1965 nov. lap 29.

Scholcz Erik, festőművész

A Bartók Béla út 32. Galériában megnyílt kiállítás témája portrék, vallomások a legfontosabbról: az emberről. Scholcz Erik nyolc darabból álló „Antinosztalgia panoptikum" – a szerepel a tárlaton. (említve).

Módos István: Arcképek magángyűjteményekből. Pesti Műsor, 1980. máj. 21.

Scholz Erik

Pogány Gábor: A zsúri természetrajza

Művészet, 1983. szeptember

MDK.

ERIK

Scholz ~~Henrik~~

Muzeumkert c. müve pályadijat nyert

Délmagyarország 1965. márc.23.lap -

Scholcz Éva

Scholcz Éva „Sgraffito"-ja Miskolcon, a Kilián lakótelepen van. A mű a dekoratív vonal, az expresszív vonal ábrahájában van.

Kovács Gyula: Kifejező és dekoratív vonal.
Művészet, 1978. augusztus - 28 lap.

Scholz M.D.K.

Gobelin- tervek

Dutka Mária: Egy monumentális műfaj feléledése
Ankét a korszerű gobelinről
Magyar Nemzet 1962. október 30. 4.l.

Scholtz Ernő festő
[SCHOLTZ]

gobelinjei
emlité

FERENCZY NOEMI

MŰVÉSZET 1985/10/21

Scholz Ernő
festő

M.D.K.

Csók István emlékkiállítása.

Művészeti életünk
Művészet, 1961. április - 40 l.

MDK

Scholz Erik, festő

Tárlata nyílt meg a Csók galériában.

— : Hír

12.

Népszabadság. Bp. 1968. nov. 30.

104
+ 7

111

MDK

Scholz Erik, festő

A Csók Galériában megnyitották tárlatát.

– : Ma volt – ma lesz 8

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. nov. 29.

MDK

Scholz Erik, festő

Új műveit a Erik Galériában
mutatja be. (Nov. 29-től.)

– : Scholz Erik kiállítása 2.

ESTI HIRLAP. Bp. 1968. nov. 27.

Scholz Erik, festő

MDK

A riporter meglátogatta a 8 év után ismét kiállításra készülő festőművészt. A műtermelátogatás tapasztalatai mellett a művén nyilatkozatát és néhány új alkotásának elemzését közli. (Klorofil, Kariatidák, Örök körforgás c.) A kiállítás a Csók Galériában lesz.

Fenczik Flóra: Kagyló, gyökér, mocha 2

ESTI HIRLAP

Bp. 1968. júl. 27.

MDK

Scholz Erik, festő

Szerepel a képzőműv.
kiállításon.

(fenesik): Kürtösök az előszarnokban 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968 ápr. 11.

Scholz Erik

Munkácsy díjas festő kijelentése perint ő a Miskolc melletti Kilian lakótelep sgraffitóit alkotta; három falon madárrajokat festett, melyeket a lakótelep lakói „Szuperpónikus fecskék"-nek neveztek el.

„-b.j-": Modern Art in the Making"

Daily News, Bpest, 1968. III. 23. 2 l.

Scholz Erik

Tanulmányait 1948-ban fejezte be a Képző művészeti Főiskolán. Gőllehet diploma munkája mozaic volt, főleg festészettel foglalkozott. Párizs - Varsó - és Berlinben dolgozott.

-b.j.-: Modern Art in the Making

Daily News, Pest, 1968. III. 23 2 l.

Scholz Erik

Angol és amerikai gyüjtők is vásarolták müveit. A legutóbbi időben reliefszerüen dolgozza ki müveit – és az elmult hónapban mozaik munkát is végez.

-b.j.-: Modern Art in the Making

Daily News, Bpest, 1968. III. 23 ?

2 l.

Scholz Erik

„A Hévíz-i fürdő" egy falon egy mozaik aquarium képét alkotja. A pezsgő jelzés nélküli két reprodukcióját is közöl.

-b.-j.: Modern Art in the Making

Daily News, Bpest, 1968. III. 23 2 l.

MDK

Scholcz Erik

Mozaikképeiről

Népszabadság 1967 szept.29.

MDT

Scholz Erik, festő

A bévízi gyógyfürdő új csarnokaiba kénít mozaik képeket.

– : Új képzőművészeti alkotások 9

Népszabadság Bp. 1967 szep. 29.

MDK.

Scholz Erik

Fecskék c. sgraffitójáról

Északmagyarország 1966 jan.9.

Scholz Erik MDK

Fák, szintetikus temp.

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Scholz Erik

Fék, sznitetikus temp.

X. Magy. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1965.

Scholz Erik

Szerepel a X. nagy. kép. műv.
kiállításon

Körnes Éva: A X. nagy. kép. műv.
kiáll.

Tiszatáj 1965 XII n. 925 old.

Scholz Erik

Tájképe

szerepel a X. hagy. Kép. mův.
Kiállításon

Kortárs 1965 XII r. 2004 old.

Schoba Erik

festő

M.D.K

„Fák" (repro)

Művészet, 1965. december - 19 lap

Schobr Erik
grafikus

M.D.K.

Rezit vett a tárlaton.

D. Tekér Ibursa: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállításról
Művészet, 1965. november - 28 lap.

M.D.4

Scholcz Erik
festő

„Borjúskert" jét mutatta be
a Savaria Mumumban
levő tarlalon

Ongyal Endre: A Csennyei Művésztelep...
Művészet, 1967. augusztus – 42 lap.

M.D.

Scholz Elek
grafikus

Méltatás.

Gy.: A gicces ellen, a jó érdésért.
Nők Lapja, 1967. jul. 8 – 23 lap

Scholtz Erik

festő

M.D.K.

Rezit vett a tárlaton.

Bodnár Eva: Balatoni Tárlat. 1966

Műveszet, 1967. február - 45 lap -

MDK.

Scholz Erik

Kiállitásának hiradása

Szocialista Müvészetért 1967 jan.

Scholl Éva

Téglahordó lányok c. képéről ír.

Nők Lapja 1966. nov. 26.

M.D.K

Scholz Erik
festő

„Téglahordó lányok"
(repro)

D. Fehér Zsuzsa: Korunk és az ember.
Nők Lapja, 1966. nov. 26 - 16 lap

M.D.V.

Scholz Erik

festő

Erdőben' annú képét állította

"ki a tárlaton.

Szelényi György: Ungyalfoldi képzőművészek II kiál

ztása.

Művészet, 1966 szeptember - 42 lap.

Scholz Erik festő

Szöreg nőrény és állatkompozícióit emeliti.

Bodnár Éva:
„A Balaton a képző-
művészetben"

Jelenkor 1966 - 8

Scholz Erik

Kezdel a Balatoni Nyári
Tárlaton Keszthelyen

Jelenkor 1966 VIII. v. 741 old.

MDK.

Scholz Erik

Kiállitási hirad á s

Magyar Nemzet 1966 juli 1.

MDK.

M.D.K.

Scholz Erik

Művei a kiállitáson

Perneczky Géza: A fehérvári muzeum uj szerzemény-
nyeinek kiállitása

Magyar Nemzet 1966. julius 1. 4.l.

Scholz Erik

Scholz Erik

M.D.K.

Művei a kiállitáson

Perneczky Géza: Angyalföldi képzőművészek II. kiállitása

Magyar Nemzet 1966. május 24. 4.l.

MDK.

Scholz Erik

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 máj.24.

MDK.

Scholia Erik

Kiadatlan kritika

Magyar Nemzet 1966 máj. 24.

MTK.

Scholz Erik

Kiállitási kritika

Népszabadság 1965 okt.3.1.lo.

Scholz Erik, festő

MDi

Szürrealista törekvésű

A X. M. Képzőműv. Kiállítás

Rényi Péter: festészet és korszerűség 9-10

NÉPSZABADSÁG, B. 1965. okt. 3.

M.D.V.

Schobr Erik
Grafikus

Méltatás.

D. Fehér Lsursa: Húsz év után
Művészet, 1965. április – 3 kap

Scholz Erik, Jestő MDG

Múzeumkert c. képe 5000 ft-s

harmadik díjat

– : Kihirdették a felszabadulási évforduló alkalmából kiírt képzőművészeti pályázat eredményét

NÉPSZABADSÁG

bp. 1965. márc. 26.

9.

Scholz Erik M.D.K.

Részt vett a pályázaton

Tájkép: Muzeumkert, III. dij ,5ooo Ft

A felszabadulás évfordulójára kiirt képzőművészeti pályázat eredménye

Magyar Nemzet 1965. március 20. 7.l.

M.D.K.

Scholz Erik

A felszabadulási pályázaton díjazva

Népszabadság 1965. márc. 20

M.D.K.

Scholz Erik

A felszabadulási pályázaton dijazva

Népszava 1965. márc. 20.

Scholz Erik

M.D.K.

Dijazva a pályázaton

Muzeumkert / III. dij 5ooo Ft /

A felszabdulás évfordulójára kiirt kép szövészeti pályázat eredménye
Magyar Nemzet 1965. márc. 20

M.D.K.

Scholz Erik

Gobelin-tervét az Ip. Váll. szövőmühelyében szövik
1 db

Tomanovszky György: A magyar gobelin -művészet h
éve
Magyar Nemzet 1965. márc. 7.

Scholz Erik M.D.K.

Az Iparművészeti Vállk szövőműhelyében kivitelezték gobelin-tervét

Domanovszky György: A magyar gobelin-művészet husz éve

Magyar Nemzet 1965. március 7. 9.l.

Scholtz Erik festő

szöveg emliti, mint az első tárlat rendezőjét.

Muret nem emlit.

Sárvári Nádu:
„Képzőmuvészeti kiállitás a Haladás Népfront klubjában".

Magyar Nemzet 1965. jan. 16.

M.D.K.

Scholz Erik, festő

Pór Bertalannal és Ujvary Lajossal közösen készitett „Uzak országából dolgozók hazája" c. képéről szerző lesujtó kritikáját lásd Pór B. nál:

Láncz Sándor: A szocialista realizmus müvészetéből 1949-1956

Müvészettörténeti Értesitő, 1965. XIV.évf. 2.sz.

121. old.

Scholtz Erik M.D.K.

Művei kiállítva a Magyar Népfront Orsz. Tanácsa klubjában

Clochard

Szabó Éva: Szeretjük mi a szépet, csakhá...

Szocialista Művészetért 1965. márc.

MDK

Scholz Erik

Erdő, gobelin

Téli Tárlat 1964. Székesfehérvár

1938. dec.-ben Horthy d

II. világháboru idején

politikai csoporthoz ta

Scholtz Erik festő M.N.K.

Művei a kiállitáson

Sárávári Márta: Képzőművészeti kiállitás a Hazafias Népfront klubjában

Magyar Nemzet 1965. január 6. 4.l.

Scholtz Erik M.D.K.

Díjazva a fővárosi tanács felszabadulási képző-
művészeti pályázatán

" Muzeumkert"

Napló

Magyar Nemzet 1965. március 16. 4.l.

MDK

Scholz Erik, festő

Labda nigás c. olajfestményéért

I. díjat kapott.

– : Kiosztották az Ezüstgerely-pályázat díjait 16.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. máj. 9.

Scholz Erik

Somogyi Gábor festőművész a Helikon Galériában szept. 18.-ig, Stein Anna /Franciaország/ a pécsi Janus Pannonius Muzeumban szept. 17.-ig. Scholz Erik festőművész a Csontváry Teremben szept.7.-től, Orbán István fafaragó a kecskeméti Naiv Művészek Muzeumában szept.3.-tól mutatja be műveit. Banga Ferenc grafikai kiállitása a hódmezővásárhelyi Tornyai János Muzeumban, Szabady Veronika kerámiakiállitása a székesfehérvári Béke ligetben okt. 2.-ig, Bokros Birman Dezső emlékkiállitása a székesfehérvári István Király Muzeumban szept. 2.-től, Lesenyei Márta, Kiss Sándor, Kiss Kovács Gyula a szombathelyi Berzsenyi Könyvtárban szept. 9.-ig, Tóth István "Pillanatok" c.fotókiállitása a kecskeméti SZMT Művelődési Központban szept. 10. ig tart nyitva. Élet és Irodalom, Bp. 1978. szept. 2. XXII. évf. 35. sz. 8. lap.

Erik Scholz.

Courtney-Saal: Gemälde von Erik Scholz.

Ausstellungen

Daily News, 1944. Sept. 12.

Scholtz Erik festő M.D.K.

Díjazva a pályázaton

Kiosztották a felszabulási képzőművészeti pályázat díjait

Esti Hirlap 1965. márc. 10.

Scholz Erik

Született 1926-ban. Festő. Tanulmányai: a bpesti Képzőművészeti Főiskolán. (1948). Munkácsy díjas 1951-ben. Ösztöndíjjal Párizsban is tanult. Csók István díjat nyert.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 255 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Scholz Erik

Kiállít a szolnoki Aba-Novák Teremben.

Műgyűjtő 1972/4. sz. „kiállítási naptár"

Scholz Erik, festőművész

A Zsennyei művésztelep tavaly ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját. — Rendszeres vendégek voltak, Scholz Erik, Kerényi Jenő és még sokan mások.

Zentai Pál: Zsennye.

Vas Népe, Szombathely, 1979. ápr. 8.

Scholz Erik, festő

□ SCHOLZ ERIK festőművész képeiből holnap délután 5 órakor nyílik kiállítás Budapesten, a Csontváryteremben (V., Vörösmarty tér 1.).

-□ Scholz Erik

2.

Esti Hirlap, Bp. 1978. szept. 6

Scholz Erik
festő

Szolnokon az Aba-Novák Terem-
ben Scholz Erik Munkácsy díjas
festőművész kiállítása X 18-án
nyílik.

——: Kiállítási naptár.
Művészet. 1973.október - 45.oldal

Scholz Erik

Nagyocn olajképét mutatta be a debreceni Medgyessy-terem.

Magyar Hírlap 1970. II. 7. [illegible] l.

Schulz Erik

nevo emlitve

Művészettörténeti Értesitő 1972

300, 306. old.

SCHOLZ ERIK, szobrász

Miskolc uj és helyreállitott létesitményei, 1945-1980
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák
56.-Madarak, -III. ker. Kilián Dél lakótelep végfalakon
Scholz Erik müve.-202.old. 4.jegyz

ifj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.old

A Herman Ottó Muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

SCHOLZ ERIK,a madarak,-III.ker.Kilián Dél,lakótelep

Scholtz Erik, festő

szerepel a tárlaton

↓

(h.m.): Anyaföld és a művészet

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. dec. 14.

Scholz Erik

Bezélgetés a gyerekről, tempera
60 x 80 cm

Alpusztultak emlékére
tempera, 120 + 90 cm

Angyalfotok kipző- és ipanüvészek
kiáll. Műcsarnok 1974

Scholz Erik festőművész

Szolnokon, az Aba-Novák Teremben rendezett kiállitását október 18.-án nyitják meg, -közli a lap kulturális eseményekkel foglalkozó rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. okt. 13.
XVII. évf. 41. sz. 2. lap.

Erika Schalz

Ausstellungen:

Contrary-Saal: Gemälde von Erika Schalz.

Daily News. 1978. Sept. 13.

Erik Scholz

Ausstellungen:

Gontoury-Saal: Gemälde von Erik Scholz.

Daily News, 1948. Sept. 15.

Scholz Erik

Scholz Erik képeit bemutatta
a Műcsarnokban. A tárlaton
a művész az utóbbi 2-3 év
termését mutatta be.

Horváth Györgyi: Scholz Erik képei.
Új Tükör, 1974. október 28 - 3. lap.

Scholtz Éva (1926 Bp.

Munkácsy-díjas festőművész

kiállítása a Pécsi Képcsarnokban

1976. március 4–18.

– Katalógus a tárlatban –

Scholz Erik

Műve szerepel a „Vadászat a művészetben" c. Ziállításon a Műcsarnok-ban

Pestmegyei Hírlap 1971 szeptember 12
4. old.

Scholz Erik

A Nemzeti Galéria kiállitásáról Vadas József számol be: "Képek a várfalon" cimmel. Felsorolja az ott szereplő művészneveket, ismerteti munkájukat: Anna Margit, Baranyó Sándor, Balogh András, Balogh Ervin, Barcsay Jenő, Barta Lajos, Bartha László, Bartl József, Bálint Endre, Benedek György, Benedek Jenő, Berényi Ferenc, Berki Viola, Bernáth Aurél, Bér Rudolf, Bokros Birman Dezső, Borsos Miklós, Breznay József, Csáky-Maronyák József, Csernus Tibor, Csikszentmihályi Róbert, Deim Pál mutatták be műveiket a "Képek és szobrok három évtized művészetéből" c. tárlaton. A nevek a 2.-es cédulán folytatva.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Scholz Erik

Domanovszky Endre, Ék Sándor, Farkas Aladár, Fejér Csaba, Ferenczy Béni, Fényi Géza, Fóth Ernő, Frank Frigyes, Gadányi Jenő, Güllner Miklós, Gyarmathy Tihamér, Hajnal János, Hincz Gyula, Holló László, Iván Szilárd, Kerényi Jenő, Keserü Ilona, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kóka Ferenc, Kokas Ignác, Kondor Béla, Korniss Dezső, Kucs Béla, Lakner László, Makrisz Agamemnon, Marton László, Martyn Ferenc.
A művészek nevének felsorolása a 3.-as cédulán folytatódik.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Scholz Erik

Medgyessy Ferenc, Melocco Miklós, Mihálty Pál, Németh József, Orosz János, Papp Gyula, Pirk János, Pór Bertalan, Ridovics László, Sarkantyu Simon, Schéner Mihály, Scholz Erik, Sikuta Gusztáv, Somogyi Árpád, Somogyi János, Somogyi József, Sváby Lajos, Szabó Vladimir, Szalay Ferenc, Szentiványi Lajos, Szentgyörgyi Kornél, Szőnyi István, Szkok Iván, Tar István, Tóth Béla, Vigh Tamás, Záborszky Viola. A kiállitásról szóló részletes kritikát lásd: Bernáth Aurél nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27. XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Scholz Erik, Jestő

L.: Dudás Jenő

Pogány b. E.: Mező gazdaság ---- 9.

Népszava, Bp. 1975. szept. 14.

Scholz Erik

Munkácsy-díja festőművész kiállítása tegnap megnyílt a balassagyarmati Horváth Endre Galériában. A tárlaton a művész 19 szintetikus tempera képét állították ki.

Magyar Hírlap 1973/7 Pold.

Scholz Erik

můvét „Fecskék" (sgraffito) Miskolcon a Kilián-déli lakótelepen helyezték el. (1964).

Bartha László és Flach Antal: Miskolc 1971. Miskolc, 1971

631

Scholz Erik, festő

Külön kis képegységekből állítja
öme kompozícióit. (Szürnaturalista...)

Dr. Maksay Zánló: a tér a festészetben (2)
166-173.

Élet és Tudomány, Szp. 1972. T. 28. XXVII/4.

Schotz Erik

Fecskék (sgraffito)
Kilián-déli lakótelep 1964.

Miskolc, 1971.
Kulturális Tájékoztató, 63. l.

Scholz Erik

Dám bika (Gyulaj), műanyagtempera, 122 x 170 cm, repr.

Vadászati Világkiállítás - Képzőművészeti Kiállítás, Bp. 1971.

Scholcz Erik

"Fiatalok" cimmel -két arcot ábrázoló rajzát
"bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. ápr. 22.
XVI. évf. 17. sz. 3. lap.

Schobz Erik
festő

„Testiseg"
(repro)

Gyenes: Műgyjtő I. évf.
Nők Lapja, 1970. febr. – 9 szám

Scholz Erik

Bemutatott műve:

"Téli zsemlye ", szintétikus tempera, 86 x 120

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállitás,

Budapest, 1968.

7 1

Scholz Erik

Dám bika (Gyulaj)
műanyagtempera, 122 x 170 cm

Vadászati Világkiállítás 1971.
Műcsarnok

Scholz Erik

A Studió Galériában Tóth Valéria szobrászművész kiállitása október 29.-ig,

a soproni Fabricius-házban Szenes Zsuzsa iparművész textilkollázs kamara kiállitása október 30.-ig,

a Mücsarnokban Scholz Erik festőművész kiállitása október 30.-ig tart nyitva, -közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom Bp. 1977. okt. 15.
XXI. évf. 42. sz. 8. lap.

Scholtz Erik, festő

□ SCHOLZ ERIK festőművész kiállítását dr. Supka Magdolna művészettörténész nyitja meg ma délután fél ötkor a Műcsarnokban.

2.

Esti Hírlap, Bp. 1977. okt. 7.

Scholtz Erik, festőművész

Scholtz Erik festőművész alkotása a keceli községi ravatalozóban.

Vigilia, Bpest, 1975. jan.

1870-ben visszakerültek Enyingre, ahol Ákos újra gyerekkorát és ifjúságát töltötte. A kastély egyik szárnyában kaptak hétszobás lakást. A családfő számtartó és bérletfelügyelő lett. Igazságos, szigorú ember volt. Az iskolamestert megkérte, hogy ha gyermekei rosszak, kétszer úgy büntesse meg őket, mint a parasztgyerekeket. Istvánnál azonban erre nem került sor, most is példás viseletű fiú volt. Gimnáziumba Veszprémbe ment, otthon csak vakációit töltötte.

Pályaválasztása nem lepte meg rokonságát, érezték, sejtették, hogy papi hivatás bontakozik lelkében. Hogy szerzetes lett, az már nagyobb meglepetést keltett. 1886-ban szentelték pappá. Újmiséjét Enyingben mutatta be. Testvérhúga, Janka, így emlékszik vissza erre a szép eseményre: „Lelkem visszarepül a múltba, s ott látom magamat édesanyám mellett az enyingi templom első padjában. Ott ültek bizonyosan édesapám és testvéreim is, de én csak édesanyámra emlékszem. A sekrestye átellenében van egy kis helyiség, ott láttam nagymama fejét, amint nagy áhítattal várakozik a misére. A templom tömve volt emberekkel, néhány nagyleány fehér ruhában a sekrestye ajtajában, minden csupa virág és csupa várakozás. Édes jó anyám falfehéren és reszketve mered a sekrestye-ajtóra. Egyszerre csengetés, orgonazúgás, s az ajtóban megjelenik kehellyel a kezében, lehajtott fejjel, átszellemült arccal az én Ákos bátyám. Édesanyám leborul a térdeplőre és zokogni kezd, én is sírok, mind sírunk. Hisz nem ment még oltárhoz pap, aki nála méltóbb lett volna erre a kegyelemre... Ő nemcsak okos és bölcs ember, hanem nemes és jó a végtelenségig, és Krisztusnak igazi szolgája és követője, ő a szeretet és könyörületesség igazi apostola. Én áldom a jó Istent, hogy őt testvéremül adta."

Szép lelkű, tiszta életű pap maradt haláláig. Rendi kötöttsége mellett a családi kapcsolatot is őrizte, főképp édesanyja kedvéért. Vele s testvéreivel egy nyarat Balatonalmádiban töltött, és a neves műfordító, Jánossy kanonok vitorlásán járta anyjával a tavat. Tanítványai, rendi növendékei előtt férfias szemérmességgel titkolta szíve belső hangjait. Sejtették-e róla, hogy a professzor úr

MDK

Scholz E., festö

Pór Bertalan vezetöjével és Ujváry L.-val közösen:
"Urak országából dolgozók hazája." Olf.

Bp.Mücs.-II.Nagy.Képzöm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.
Kat.8.l.

Scholz Erik.festö MDK

Gyülés falun. Olf.

A hozzászoló. "

Bp.Rücs. ÁS-II.Magy.Képzőm.Kiáll. 1951.nov.4.-dec.2.

Kat.8.1.

Scholz Erik MDK

Gyülés falun, olf.

A hozzászóló, olf.

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Scholz G.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon, Urak, országából dolgozók hazájá c. kompoziciót Pór Bertalan- és Ujvárny L.-el közösen alkották. (anlétre.)

Magyar Nemzet, 1951. Dec. 1.

Scholtz ~~[illegible]~~ fürh
festő

M.D.K

Pór Bertalan és Ujváry festő mű-
vésszel való közös alkotásukat
1951-ben mutatták be.

Geszti László: Az 1962. év monumentális falképei
Művészet, 1964. február – 20 lap.

Scholz E. és Ujváry L. és Pór Bertalan

1

Urak országából dolgozók hazája
(repr.)

Séta a II. magyar képzőművészeti kiállításon
Nők Lapja 1951 nov 7. Budapest

Scholz Erika

festő

Nül. 1925

Szabad Művészet

1951. 198. l.

si jegyzék

hó 1.-én kifizetendő illetményekről.

	9	10	11	12	1
	e v o n á s o k				

	fizetési előleg		pénzintézeti központi kölcsön		letiltások		had- felszerelési adó		állam nyeren kölcs
	P	f	P	f	P	f	P	f	P
5							3	0 2	
0							2	1 2	
0								3 6	

Scholz Erik

Szabad Művészet

1957. 24. l.

Telefon : 189—540.
Postafiók — *Postfach:* 242.
Postatakp. csekkszám — *Postscheck:*
Budapest : 37.473, 58.037,
Leipzig : 29.165, Paris : 160.010.

BUCHHANDLUNG DER KÖNIGL.
LIBRAIRIE DE LA PRESSE DE L'U
BOOK-SHOP OF THE ROYAL H

SZÁMLA

Müemlé

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos

Budapest, 19.....

IV. Kossuth Lajos-utca 18.

1 Palladio 1940 évi előfiz.dij

SZÁMLA

BUCHHANDLUNG DI
LIBRAIRIE DE LA PRI
BOOK-SHOP OF TH

Alapítási év — *Gegründet:* 1577.
Telefon : 189—540.
Postafiók — *Postfach:* 242.
Postatakp. csekkszám — *Postscheck:*
Budapest: 37.473, 58.037,
Leipzig : 29.165, Paris : 160.010.

Scholz Erika

Szabad Művészet

1957. 11. sz. 483. l.
486. l.

műemléki vonatkozású fénykép lemezeket, összesen 530 darabot és I. Ferencz József királyunk koronázási kardvágásáról felvett pillanatkéznek lemezmásoletát. Ajánlata szerint egy 9/12. lemez ára 28 K, a 9/4-esé 36 K, a 13/18-esé 56 K, a 18/24-esé 112 K., melyárak a // Pejtsik-féle árajánlaton, alapulunk. Minthogy azonban tömegvételről van szó, hajlandó volna dr. Lux Kálmán tetemes ármérséklessel az egész gyűjteményt 20,000 K és végösszegben átengedni.

Tekintettel arra, hogy a gyűjtemény tulnyomó része hazánk megszállt részein levő műemlékek képeit tartalmazza, melyekhez tanulmányozás és főleg felvételek céljából bajos hozzáférkőzni, de a meg nem szállt területeken levő műemlékeknek képeit is bizonyos, a tanulmány céljából fontos időpontokban adja a kollekció és Bizottságunknak érdeke, hogy a gondozása alatt álló műemlékekről minél változatosabb képekkel tudjon a tanulmányozóknak s esetleges

Scholtz Erik festö.

Szab.Nép.1951.259.sz.nov.4. 9.l.

Scholtz Erik

MDK

Obraszov az Állami bábszinház szinészei között,olf.

Műcsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

MDK

Scholtz Erik

Obraszcov az Allami Bábszinház
színészei között. Olaj.

"Magyar-Szovjet Baratsag" Képzőmüvészeti
kiallitás katalogusa.1952. 5.l.

MDA

Scholtz Erik

Obraszcov az Allami Bábszinhaz színészei között című kép repr.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállitás katalogusa.1952. 5. l.

Festészet.

" Obraczov az állami bábszinház szinészei között." festette Scholcz Erik
I.dij.

Uj Világ.1952.12.sz.márc.20.7.l.

Scholcz Erik festö.

Uj Világ.1952.12.sz.márc.20. 7.l.

Scholcz Erik

Munkácsy-díjas festőművész

A Magyar-Szorjet Barátság Képzőművészeti Kiállításán, az Ernst-Múzeumban, „Obrazcov az állami Bábszínház színészei között" c. képe szerepelt, mely mű a Magyar-Szorjet Társaság pályázatának I. díját nyerte a festmények közül. (említve és repro).

Uj Világ, 1952. Márcz. 20. 7. l.

Scholtz Lajos.

A Magyar-Szovjet Társaság képzőművészeti kiállításán Obrazcovot ~~arat~~ láthatjuk olajfestményein, a Magyar Bábszínház művészei között. Mint első díjat nyert. (emulitve)

Népszava, 1952. ápr. 11.

Sholtz Erik.

festőművész

A Főv. Tanács festészeti pályázatára meghívást kapott „1848. március 15. Budapesten" témakör vázlatának elkészítésére.

Magyar Nemzet, 1952. ápr. 23.

Scholtz Erik.

A Magyar Népköztársaság Képzőművészeti Kiállításán, Bukarestben szerepelt, művével.

Romániai Magyar Szó, Bukarest, 1952. Máj. 6.

Scholtz Erik.

„Látogatás" c. képe szerepelt az Ernst-Múzeumban rendezett orcképkiállításon.
(említve)

Népszava, 1952. Júl. 24,

Scholtz Erik

Szabad Művészet

1952. 4.sz. 175.l.
176.l. (kép)

Patzner István

Id. Ormós Zsigmond emlékezete

Temesvár, 1895. Délmagyarország
Tört. és Rég. Muzeum-Társulat.
8-r, 40 l. Füzve.

I. 4. p. h.

Scholtz Erik

Szabad Művészet

1952. 7 sz. 301. l.

1949.X.21.

I

На дворе́ и в шко́ле

– Дикта́нт –

Кало́дец, На дворе́ шко́лы дере́вя скаме́йки и (кало́де) ~~кало́дец~~

Кто на дворе́? На дворе́ де́ти. Ани́ иду́т

шко́ле в шко́лу. Что в шко́ле? В шко́ле кла́ссы,

кабине́ты, кариѳо́ры и учи́тельская.

(Сро) Спра́ва вери́, слева́ окно́. Кто в шко́ле

Scholcz Erik

és Szabó Lajos Munkácsy-dijas müvészek a Békekongresszusra közös képet készitettek, -irja a lap: "Készülődés a Békekongresszusra" cimmel.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. nov. 6.
III. évf. 23. sz. 3. lap.

MDK

Scholtz Erik, festö

Csendélet.	Olf.
Fiatal lány arckép.	"
Felszabadulás.	"

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.ja n.-febr.Kat. 9.l.

Scholcz Erik

MDK

Csendélet, olf.

Fiatal lány arcképe, olf.

Felszabadulás, olf.

Műcsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Scholcz Erik

Fiatal leány, repr.

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Scholtz Erik

Fiatal lány arcképe 1953 olaj OSZM tul.

1955. Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok. Kiállitott művek jegyzéke. 9.1.

Kitrimi

Fiatal lány arcképe.
(Scholtz Erik festőmův. festménye)

Művelt Nép, 1954. febr. 2. 17. old.

Kirimi

Schaltz Erik festőművész

Művelt Nép, 1954. febr. 2. 17. old.

Kitinai

Scholcz Erik festőművész

Irodalmi Ujság, 1954. jan. 16. 2. old.

Scholcz Erik

A fiatal müvészek között emliti meg a kritika, s kiemeli "Fiatal leány" c. portréját, melyet a kiállitás legszebb arcképei közé sorol-Cseh Miklós: "A IV. Magyar Képzőművészeti Kiállitás" c.,-a Mücsarnokban rendezett tárlaton.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. jan. 16.
V. évf. 2. sz. 1-2. lap.

MDK

Scholtz Erik

Fiatal lány

Domonkos L: ~~É.~~ IV. M. Képzőm. Kiáll. Szab. Nép, 1954. jan. 15.

M.D.K.

Scholtz Erik festő

a IV. képzőművészeti kiállitáson
szerepelt képeiről:

Redő F.: IV. hagyar képzőművészeti kiálli
tás. Művtört. Ért. 1954 1 sz. 166

Scholz Erik festő M.D.K.

akvarelljéről:

Redő F: IV. hagyar képzőmüv. kiállitás
müvtört. Ért. 1954 1 n. 170

Scholcz Erik, festő, sz. 1926.

A Képzm.Főiskolát 1944 és 1950 között végezte el. A Főiskola 1948. évi kiállitásán kultuszminiszteri dijat nyert. 1950."Felszólaló" c. festményére Munkácsy-dijat kapott, majd két év mulva a M.-Szovjet Társ pályázatán Obrazcovval foglalkozó kompozicióját I.dijjal jutalmazták.

Leányportréval szerepelt a bukaresti VIT-kiállitáson.

Uj M.Képzm.III. 1953.

85.l. és kép

IV.1954.130.l
és kép

Scholcz Erik

"Kisfiu arcképe" c. müvét igen nagyra értékeli, [illegible] dicséri mesterségbeli tudását, müvészéi erejét, Cifka Péter: "Nyári Tárlat" c. kritikájában.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. juli. 31.
V. évf. 2o. sz. 9. lap.

Kirimi

Scholtz Erik festőművész

Szodalmi Ujság, 1954. jul. 31. 9. old.

MDK

Scholtz Erik

Cifka P.: A Nyári Tárlat problémáiról. SzM. 1954.
248.l.

Kiszimi

Scholz Erik festőművész

Művelt Nép, 1954. aug. 8. 1. old.

M.D.K.

Scholtz Erés, Ferenc

nevét említés:

P.G.: Les Populistes reçoivent les Peintres Hongrois
Les Lettres Françaises, Párizs, 1954. jun. 17.

Scholtz Erik

MDK

Bergeron, Régis: Magyar festők képei Párizsban.
Szabad Nép, 1954. jul. 13.

MDK

Scholcz Erik, festö

Jutta . olf.
Paprikatidztitás a konzervgyárba n. olf.

Mücs.-V.M.Képzm.K-áll. 1954.dec.-1955.jan. Kat.16.l.

Scholcz Erik

MDK

Jutta, olf.

Paprikatisztitás a konzervgyárban, olf.

Műcsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Schoitz Erik festő

"Cséplés " /olaj/ Népmüvelési Miniszterium
megvizása

"Önarckép" /olaj/

VI.Magyar Képzőmüvészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955.20.1.

MDK

Scholtz Erik

Cséplés. Olajf. 110x160 N.M.
Önarckép. " 55x68 N.M.

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 20.l.

Scholtz Erik MDK

Cséplés, olf.

Önarckép, olf.

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Scholtz Erik MDK

Fiatal lány arcképe, 1953, olf.

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

MDK

Scholtz Erik

Látogatás 1952 olaj Békéscsabai Múzeum tul.

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok. 1955
Kiállított művek jegyzéke. 12.1.

Scholtz Erik MDK

Látogatás, 1952, olf.

Műcsarnok 1955. Képzőművészetünk tíz éve

Scholtz Erik
festő

M.D.K.

Bemutatott képeinek témája
a Felszabadulást dolgozza fel

—: Kiállítás nyílik a siklósi várban
Dunantúli Napló, 1955 nov. 18 - 4 lap

M.D.V.

Scholcz Erik
festő

A földosztásról készült képet
mutatta be a tárlaton.

O. Gy.: Képkiállítás a siklósi várban.
Dunantúli Napló, 1955. nov. 24 - 1 kp

Scholtz Erik. MDK

Munkácsy- díjas.

Szerepelt a kiállitáson.

Majthényi Károly: A zsennyei művésztelep első szombathelyi kiállitása.
VAS MEGYE, Szombathely. 1956. máj. 18.

SCHOLTZ ERIK

1. Zsennye olaj 80x65
2. Csépelés -"- 110 x 160

Zsennyei művészetelep kiállitása. Szombathely, 1956.

MDK

Scholz Erik

Aradi N: Kertészet a képzőművészetben. MN. 1956. aug. 7. Kiáll. a Kertészeti Főiskolán.

Decs
Tolna m.

Mesterné, kb. 45 é.

Scholz Evik

kiállított festmények:

Reggel, olaj, 70 x 90 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

12.l.

MDK

Scholz Erik, festö

Reggel. Olaj.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat.1967. Kat. 12.1.

Scholz Erik MDK

Reggel, olf.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Scholz Erik

Reggel, olj., 70×90 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása 1957
kat. nevk. Kisdéginé Kisimi Irén

12

Scholz Erik MDK

Munkácsy -dijas festőművész

Kiállitott a Szombathelyi TTIT klub-helységében.

1956-ban.

---:Kiállitás nyilt a TTIT-ben
Vas Népe, Szombathely. 1957. máj. 3.

MDK

Scholtz Erik

Munkácsy dijas festőművész hazatért Párizsból. Részt vett itt egy kiállításon.

mélt.

Esti Hirlap 234 sz. 1957. okt. 6 2 old.

MDK

Scholtz Erik

Quartier Latin, of.

Akt, of.

Kályha előtt, of.

7o müvész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

Scholtz Erik

kiállított festményei:

Quartier Latin, olaj, 70×90 cm.
Akt, -"-, 100×80 cm.
Kályha előtt, -"-, 88×118 cm.

7o művész kiállitása, Bp. 1957. Bp. 1957. 17 lev.

3. lev.

MDK

Scholz Erik

Akt, repr.

7o művész kiáll. Ernst Muz. 1957. dec.

Scholtz Erik

Akt. (repr.)

7o művész kiállítása, Bp. 1957. Bp. 1957. 16 lev.

14. lev.

Scholtz Erik

[redacted]

70 művész kiállítása az Ernst múzeumban
Fenti alkotó munkái is szerepelnek.

/merészen modern/

Esti Hirlap 3ol sz. 1957. dec.24. 2 old.

M.D.K.

Scholtz Erik, festőművész

Az 1957-ben létrehozott képcsarnoki "Galéria" üzlet évente 4 kiállitást rendezett. E művész is szerepelt ezeken. 313.o.

Sarkadiné Hárs Éva: A pécsi Képzőművészeti Élet 20 éve/1944-1963/.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, 1963. Pécs, 1964

Scholc Erik

MDK

5 festőművészünk dolgozott Párizsban.

/dekorativ kompoziciók/

Esti Hirlap 15 szám 1956. jan.18 2 old.

MDK

Scholz Erik
festőművész műtermében elkészitette Jean Cocteau francia festőművész plakátját Párizsban.

Esti Hirlap 44 szám 1958. febr 21 2 old.

Scholtz Erik MDK

Czobel Béla beszámol fenti fiatal művész Párizsi működéséről.

Esti Hirlap 89 sz. 1950. ápr. 17 2 old.

Scholz Erik

MNK

Szerepelt a kiállításon.
"Olvasó fiu."

Dr. K-F.-né.: A szennyei művésztelep kiállítása.
Vas Népe, 1958. máj. 25.

MDK

Scholtz Erik

Rue de Paris, of.

Exposition de Peinture Sculpture et Arts Graphiques Hongrois d'aujourd'hui. Antwerpen, 1958.

MDK

Scholc Erik

A párizsi "Őszi tárlaton részt vesz.
/A halász/

Esti Hirlap

267 sz. 1958. nov. 13 2 old.

Scholtz Erik,festő

1958-ban a Pécsi Modern Magyar Képtár számára az Állami Vásárló Bizottság 15 festményt vásárolt. Scholztól is egyet. 222.old

Romváry Ferenc: A modern Magyar Képtár története Új szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum Képtára Évkönyve.1967. Pécs,1968

M.D.K.

Scholz Erik, festőművész

1958-ban a Müv.Miniszterium által a Múz.-nak vásárolt "Kályha előtt" c. képe. Ltsz: 58.31.1. 120.o.

F. Petres Éva: Uj szerzemények.

Az István Király Múz. Évkönyve. Alba Regia II-III. 1961-62. Székesfehérvár, 1963

Schölcz Erik MDK

Ingyen előadás proletárgyerekeknek a cirkuszban, 1919. olf.

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

K. D. K.

SCHOLZ Erik festő

„Ingyen előadás proletár-gyermekeknek a cirkuszban"

Fejvári Béla: A Tanácsköztársaság 40. évfordulóján rendezett VII. Képzőművészeti Kiállításon
Magyar Építőművészet 1959. 4/8. sz. 270. l.

Scholtz Erik
festő

MDK

Méltatás.

Artur Tivadar: Fiatal festők a Múcsarnokban.
Magyar Ifjúság, 1959. ápr. 4.

Scholz Erik

MDK

Művészeink vidéki gazdaságokban. Fenti művés is részt vesz.

Esti Hirlap 129 sz. 1959. junc. 4 . 2 old.

MDK

Scholz Erik

Kék Duna, of.

Halászbástya, of.

Felszabadult Pp. művészeto B.Szol. 1960.

Scholz Erik

(1926)

Lók Diana, 1950, olaj-vászon, 70×90 cm,

Halászbástya, 1960, olaj-vászon, 80×100 cm.

A felszabadult Budapest művészete

Budapest, 1960. Kiállítás, 31 l.
katalógus.

MDK

Scholz Erik

Fiatal lány, o.f
Alvó ujságárus, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG.
1960.

M.D.K.

Scholz Emil
festő-

A Képzőművészeti Alap Kossuth Lajos utcai képcsarnok üzletében nyílt meg kiállítása.

— : —

Napló 1960. nov. 1 - 2. lap

M. D. K.

Scholz Erik
festő

Szüreti képe

D. Fehér Ilsuzsa: „A munka dicsérete"
Művészet, 1960. november – 32 kep

Scholtz Erik

A Csók galériában kiállitáson résztvesz.

39.sz. 1960 febr. 16. 2 old.
Reti Mirlop
/Cs.M. cikke " Munka dicsérete" cimmel/

MDK

Scholz Erik

Labdarugás, of.

Tempora mutantur, of.

Tihanyi belső tó, of.

Scholz E. kiáll. Csók I.Gal. Budapest, 1960. szept.

MDK

Scholz Erik

Gobelin terv I.

Gobelin terv II.

Scholz E. kiáll. Csók I.Gal. Budapest, 1960. szept.

MDK

Scholz Erik

Akt gitárral, of.

Müteremben, of.

Scholz E. kiáll. Csók I.Gal. Budapest, 196o. szept.

MDK

Scholz Erik

Ingyen előadás, 1919, of.

Párizsi kávéházban, of.

Párizsi szerelmespár, of.

Scholz E. kiáll. Csók I.Gal. Budapest, 196o. szept.

MDK

Scholz Erik

Párizsi teraszon, of.

Fiatal leány arcképe, of.,repr.

Scholz E. kiáll. Csók I.Gal. Budapest, 1960. szept.

MDK

Scholz Erik

Szüret, of.

Kiállitáson, of.,repr.

Scholz E. kiáll. Csók I.Gal. Budapest, 1960. szept.

Beaver, cf.

Kirkland, cf., capt.

MDK

Scholz Erik

Akt, of.,repr.

Szobanövények képpel, of.,repr.

Scholz E. kiáll. Csók I.Gal. Budapest, 1960. szept.

MDK

Scholz Erik

Növények, of.

Meteorológia, of.

Tetőn, of.,repr.

Scholz E. kiáll. Csók I.Gal. Budapest, 1960. szept.

MDK

Scholz Erik

Hajnali Szajnapart, of.,repr.

A Ponts des Artes-on, of.

Scholz E. kiáll. Csók I. Gal. Budapest,1960. szept.

MDK

Scholz Erik

Traktorjavitók, of.

KTSz mühely, of.

Scholz E. kiáll. Csók I. Gal. Budapest, 1960. szept.

MDK

Scholz Erik

Gangon, of.,repr.

Téglahordók pihenője, of.

Scholz E. kiáll. Csók I. Gal. Budapest,1960. szept.

MDK

Scholz Erik

Espressoban, of.,repr.

"Zseni" a kocsmában, of.

Scholz E. kiáll. Csók I. Gal. Budapest,1960. szept.

MDK

Scholz Erik

Szajna-parti horgászók, of.

Tihanyi szőlőben, of.

Kapu előtt, of.

Scholz E. kiáll. Csók I.Gal. Budapest, 1960. szept.

MDK

Scholz Erik

Fiu halakkal, of.

Olvasó fiu, of.

Scholz E. kiáll. Csók I. Gal. Budapest, 1960. szept.

Tim Malakkal, of.

Olvad Tim, of.

Scholz Erik, festő 7D4

Kiállítása nyílik a Csók Galériá-
ban szept. 23-án.

-: Ma hallottuk

2.!

Esti Hírlap, Bu. 1960. szept. 22.

M. D. K.

SCHOLZ Erik festő

Kiállítása a Csók Galériában

Gobelin-terv

Tanulmányút: Lengyelország – hovjetunio

Párizs

Labdarugás

Fiatal lány portréja

Dusha Mária: Kiállítások

Magyar Nemzet 1960 (XVI.) 236. sz. 4. l.
okt. 5.

Scholz Erik, festő

1904

A Munkácsy-díjas Scholz Erik festőművész, szovjetunióbeli, csehszlovákiai és párizsi tanulmányútjai után a Csók István Galériában rendezte meg első gyűjteményes kiállítását. Scholz „nyugtalanul kereső, kutató művész."

Muraányi-Kovács Endre: Jegyzetek Kiállításokról 9.l

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 19.

MDK

Scholz Erik

Vitatkozók, of.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Múz.
1960. nov.

M. D. K.

SCHOLZ Erik

Részvétel a kiállításon

Dutka Ilona: Dolgozó emberek között
Új törekvések az Ernst Múzeum kiállításain
Magyar Nemzet 1960. (XVI.) dec. 4. 8. l.

Scholz Erik
festő

M.D.K

Párizsi szerelmespár", „Pont des Arts",
„Cafe St Michel", „Nővények", „Szobanövé-
nyek kiegyel", „Zsem hocsniaban", „Eszpresz-
szóban", „Ingyen előadás 1919-ben"

Kowalowsky Márta – Kovács Péter: Scholz Erik kiállítása
Művészet, 1960. december. – 30 l.

Scholtz Ernő
festő

M.D.K.

Akt (repro), Gauguin (repro)

Korvalovszky Márta – Kovács Péter: Scholtz Ernő kiállítása
Művészet, 1960. december. – 30 l.

M.D.K.

Schols Erik
festő

A székesfehérvári Múzeumban a „Triptichon
és a képzőművészetben" című kiállításon
műveit részt vettek.

Művészeti életünk. ~~33 lap~~
Művészet, 1960. decemberi. — 33 l.

Scholz Erik
festő

M.D.K.

Budapesti kiállítása után
Pécsett tartott tárlatot.

— 41 f.
Művészet, 1961. január. — 1 szám

Scholtz Erik, festő

M. Dk

A Csók István alkotó közösség ülésén a nagy művén emlékére alapított éremmel tüntették ki.

–: Ma hallottuk

2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. febr. 24.

Scholz [Erik], festő MDh

Szerepel a bécsi Künstlerhausban rendezett magyar festészeti kiállításon.

– : Ma hallottuk 2-l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. szept. 17.

M.D.K.

Scholz Erik

festő

Halászbástya c. olajfestménye

" (repro)

Bars Sári: Képet vásárolnak

Nők Lapja, 1961. nov. 25-5 lap

MDK

Scholz Erik

Gyárkerités, temp.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.1961.

M.D.K.

SCHOLTZ Erik

Gyárkerítés

Gábor István: Dolgozó emberek között
Kiállitás az Ernst Muzumban

Magyar Nemzet 1961. December19 4.1.

MDk

Schultz Erik „festő"

Részt vesz az Ernst Múzeum kiállításán.

Pelle Imre: Dolgozó emberek közöl 9. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. dec. 22

Scholz Erik
grafikus

M.D.K.

„Gyárkerítés" c. munkája

Lauer Sándor: Képzőmű vészeti Krónika
Élet és Irodalom, 1961. december, 23-14 l.

Scholz Erik

Karajal a „Dolgozó emberek körött" c. kiállításon

Vigilia, 1961, 2 n., 120 old.

M.D.K

Schobz Erik
festő

Méltatás

D. Fehér Zsuzsa: A kortársi festészetről

Művészet, 1962. január ~ 25 l.

MDK

Scholcz Erik

A mi utcánkban, temp.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. - 15.l.

Scholcz Erik MDK

A mi utcánkban, temp.

Műcsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Scholcz Erik MDh

Szürrealista hatású a tárgytól
független színeivel.

Rényi Péter: A IX. Magyar Képzőművészeti
Kiállítás festményei 8.1

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. máj. 12.

SCHOLZ Erik M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

Dtke Mária: "Épitjük, védjük szép hazánkat"
Kiállitás az Ernst Múzeumban
Magyar Nemzet 1962. szeptember 30. 8.1.

Scholz Erik

MDK

munkája az Uj /komlói/állandó jellegü
képcsarnok vállalati kiállitó termében.

Neves müvészek munkája.
Uj Komló 1963. jan. 29.

MDK

Scholz Erik

Trolimegállónál

Perneczky G.: A székesfehérvári téli tárlat.
Népszabadság 1964. febr. 18. 8.l.

MUK

Scholz Erik

Trollmege Ilonai

Fermeczky G.: A szénkészletbetvári telit tanulat.
Képzőművészeti Főisk. Tabr. 18. S.l.

Scholz Erik
festő

M.D.K.

Troli megálló cimű képe
szerepel a tárlaton

Laúcz Sándor: Székesfehérvári tárlat
Művészet, 1964. május – 30 lap

MDh

Scholz Erik, festő
grafikus

Gobelinje sikerültebb, mint a
„Festmények között szereplő Troli-
megállónál c. képe.

Perneczky Géza: A székesfehérvári téli tárlat

8.l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. febr. 18.

MDK

Scholz Erik

Szerepelt a fehérvári Csók István Képtárban rendezett téli tárlaton.

"Troli -megállónál"

Sobor Antal: Téli Tárlat.
Fejér Megyei Hirlap. 1964 febr. 9.

Scholz Erik M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

"Erő"

/f.á./: A XIII. kerületi képzőművészek kiállitása

Magyar Nemzet 1964. május 28 . 7.1.

MDK

Scholz Erik

Üzemi zuhanyozó, temp.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz. 1964. máj.

Scholz Erik festő M.D.K.

Művei a kiállitáson

Dutka Mária: Dolgozó emberek között

Kiállitás az Ernst-muzeumban

Magyar Nemzet 1964. május 16. 4.l.

Scholz Erik
festő

M.D.K

Üremi zuhanyozók
ábrázoló képét mutatta be
a tárlaton.

Dutka Mária: Egy liállítás képei a dolgozó emberről
Nők Lapja, 1964. május 23 - 22 kp

YEM

Scholz Erik

Üzemi zuhanyozó

Festmény, reprodukció.

Népművelés, 1964. 6-szám, 33. l.

Schulz Erik
festő

M.D.K.

Részt vett a találkozón.

Oelmacher Anna: Dolgozó emberek között
Művészet, 1964. augusztus – 42 lap.

Schulz Erik

Weöres Sándor egyik versének címe: Schulz Erik képeire.

Dévényi Iván: Weöres Sándor otthonában; Nagyvilág 1972/9. sz. 48. l.

Schulz Erik

Képmásolat Weöres Sándor gyűjteményében.

Dévényi Iván: Weöres S. otthonában; Műgyűjtő 1972/4.sz. 48.l.

FNyV. 10 15999

Scholz Erik
festőművész

KÉP CSAR NOK

MEGHÍVÓ

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

SCHOLZ ERIK

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1968. NOVEMBER 29-ÉN,
PÉNTEKEN DÉLUTÁN 1/2 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND

WEÖRES SÁNDOR

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST V., VÁCI UTCA 25.

MEGTEKINTHETŐ: XI. 29-TŐL XII. 15-IG
HÉTKÖZNAP 10,30—19 ÓRÁIG
SZOMBATON 10—15 ÓRÁIG
VASÁRNAP 10—14 ÓRÁIG

A Szombathelyi Képtár és a Baráti Kör
tisztelettel meghívja

SCHOLZ ERIK

Munkácsy-díjas festőművész
legújabb műveinek (1989–1991) kiállítására

Megnyitja:

Dr. GONDA GYÖRGY
a Baráti Kör elnöke

1991. október 18-án 16.30-kor

Megtekinthető: november 3-ig

F. k.: Dr. Gráfik Imre – Sylvester-Print Kft.

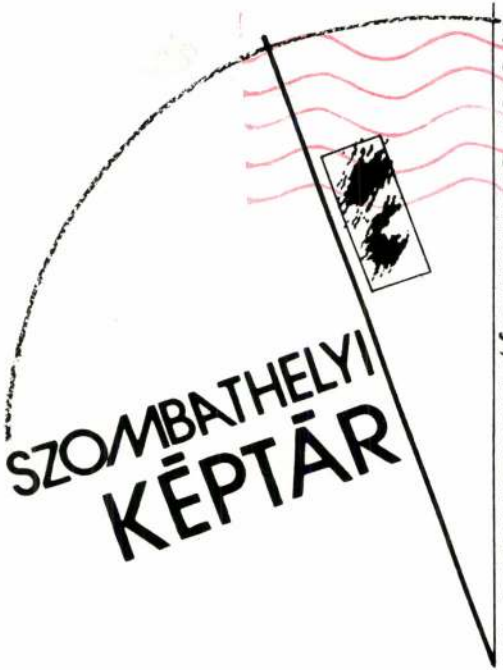

H-9700 Szombathely, Rákóczi F. u. 12. Tel.: 13-074

SZOMBATHELY 91 X.11 P-V/4-14

MAGYARORSZÁG 007 FORINT

Siklósi Péter
Budapest
Bakáts u. 10.

1054

Scholz Erik

Szigetvár melletti kastélyban – melyet 1842-ben kezdtek építeni és 1896-ban készült el – ez év novemberében az állami gazdaság és a Képcsarnok Vállalat képzőművészeti kiállítást rendezett, melyen a művész művei is szerepeltek.

Riskó Géza: Kortársművészek bemutatója szentegáton.
Pesti Műsor, 1976. dec. 8.

Scholz Erik, Jenő

L.: Kő Pál

—: A Jelenkor krónikája 384.

JELENKOR Pécs, 1976. január XIX/4.

28

Scholz Erik, Jestő

L. Szók István

Potoczky J.: Képek . . . 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. ápr. 20.

Scholz Erik, festő

l.: Szalóky Sándor

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976 márc. 5

Scholz Ernő festő

Pécsett márciusban nyílt meg Scholz Ernő festőművész tárlata.

----: Kiállítási naptár.
Művészet, 1976. március - 48.oldal.

SCHOLZ Erik festő

GÁLIG Zoltán: Scholz Erik festőművész, Szombathelyi Képtár.
= Múzeumi Hírlevél, XII.évf.11.sz.1991. 9-1o.p.

Szombathelį Szombathelyi Képtár

SCHOLZ ERIK

A.J.: Fagyott fák : Scholz Erik képei a Szombathelyi Képtárban. = Kurir,II.évf. 296.sz. 1991.okt.29. 11. p. ill.

Szombathely, Szombathelyi Képtár,kiáll.,1991

alatt

fölé, vagy egy rámpára. Ellenőriz-
ürőt, a hajtómühazat, a tengelyek
tömlőket, a kerékfékegységek tömi-
lel, vagy kétségei vannak afelől,
tovább üzemeltetni, akkor fordul-

tlenség, szivárgás esetén a motort
tó a támasztóbakokon van, vagy
bakokat, ugyhogy a kocsi szilárd
k csepeg-e valahol az olaj, jó-e

att kiegészitő alátámasztás, biz-

evételezéssel könnyen ellenőrizhető.
a fémes részek és nincs-e kopás,
.

Ford Escort

SCHOLZ Erik festő

Fábián László: Belvilág : Scholz Erik müvészetéről.
= Uj Magyarország, II.évf. 124sz. 1992. május 27. 11.p.
ill.

Veszprém, kiáll.1992

Megint Mazsola (mesekönyv, 1966), *A szitakötők szigetén* (mesék, 1969), *Brúnó kapitány* (verses képeskönyv, 1970), *Mazsola és Tádé* (képes mesekönyv, 1971), *Frakk, a macskák réme* (gyermekreg., 1973), *Iskola a faliszekrényben* (mese, 1975), *Labdarózsa* (gyermekreg., 1976), *A repülő dívány* (ifj. reg., 1977), *Szeleburdi család* (ifj. reg., 1977), *Hajónapló* (ifj. reg., 1978), *Az elvarázsolt egérkisasszony* (gyermekreg., 1979), *Frakk és a foci* (gyermekreg., 1979), *Koránkelő darázs* (ifj. reg., 1979), *Mazsola* (képes mesekönyv, 1980), *Jó éjszakát, Maci!* (képes mesekönyv, 1981), *Labdarózsa lámpája* (gyermekreg., 1981), *Hol a cica?* (képeskönyv, 1982), *Lepke az trógépen* (gyermektört., 1982), *Bari, bari bárány* (képeskönyv, 1983), *Egy egér naplója* (mese, 1983), *Én vagyok a Tévé-maci* (mesék, 1983), *Micsoda pók a vízipók!* (mesék, 1985), *Tündér a vonaton* (mese, 1986), *Madárfürdő* (ifj. reg., 1988), *Duruzsoló* (mese, 1989). ***Hobbi:*** kutyák, pasziánsz, kertészkedés, szőlészet, könyvek. ***C.:*** Magyar Televízió, 1810 Bp., Szabadság tér 17. Tel.: (1)153-3200.

BÁLINT Andor biológus. Tiszavárkony, 1920. máj. 21. ***Sz.:*** Büchler Ödön, Ungár Margit. Özvegy (nős 1985-ig Hessleim Anna). ***Gy.:*** Vera, 1950, Ferenc, 1954. ***T.:*** József Nádor Műszaki és Gazd.tud. Egy., 1939–44, Növénynemesítő Int., Mosonmagyaróvár, 1946–47, ELTE Tanárképző, 1948–49. 1945–46 Kiskunfélegyházán gazd. szakelőadó, 1947–48 a bp.-i Növényöröklési és Nemesítési Int., szerződéses nemesítője, majd kísérletügyi adjunktusa, 1949– az Agrártud. Egy.-en tanít, 1985-ig tszv., 2 évig rektorh., 6 évig dékán, 1991– ny. 1950–53 az MTA Biológiai és Agrártud. Oszt. szaktitk., a Növénynemesítési Biz. tagja. Kut. területe a kukorica beltartalmi nemesítése, mutánsok, poliploidok indukálása. A biológiai tud. kand. (1952), dokt. (1969). Akadémiai Díj. ***F. m.:*** tankönyvek: *Genetika* (1967), *Növénynemesítés* (1966, 1976), szakkönyvek: *Heterózis és mutáció a kukoricában* (1967), *Protein Growth by Plant Breeding* (1970), *Physiological Genetics of Agricultural Crops* (1984), *A vetőmagtermesztés genetikai alapjai* (1980) és 60 publikáció magy. és idegen nyelven. ***Hobbi:*** pszichológiai munkák, irod. olvasása. ***C.:*** Agrártudományi Egyetem, 2103 Gödöllő, Páter Károly u. 1. (munkahely), 1026 Bp., Bimbó út 168/a. (lakás). Tel.: (28)10-618 (munkahely), (1)116-7436 (lakás).

BÁLINT András színész. Pécs, 1943. ápr. 26. ***Sz.:*** Bálint Péter, Dubsky Mária. Nős, Deák Krisztina. ***Gy.:*** Dániel, 1985. ***T.:*** Színműv. Főisk., 1961–65. 1965–69 a pécsi Nemzeti Színház, 1969–80 a Madách Színház tagja, 1985– a Radnóti Színház ig. 1983– a Színműv. Főisk. tanára. Jászai Mari-díj (1977), érdemes művész (1988), filmkritikusok díja (1977), tv-kritikusok díja (1989). ***F. sz.:*** Shakespeare: *VI. Henrik*, Edgar (Shakespeare: *Lear király*), Antonius (Shakespeare: *Julius Caesar*), Henry Higgins (Shaw: *Pygmalion*), Helmer (Ibsen: *Nóra*), önálló estek Kosztolányi, Szép Ernő, Radnóti, Babits műveiből, filmen: *Álmodozások kora* (1965), *Fényes szelek* (1969), *Szerelmesfilm* (1970), *Trotta*

SCHOLCZ ERIK, festő

A Mohácsi Galéria 1969.évi átrendezését a Művészeti Alap vásárlásából a Képtárba Került anyag tette lehetővé. Igy került oda SCHOLCZ műve is. 302.old.

KOMÁROMY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

Scholz Erik

Az 1920 körüli közül azon kevesek közé tartozik, akik ki tudtak válni.

Németh Lajos: Modern magyar művészet
Corvina 1968.

Scholz Eric

az 1950-es évek vége felé fejezte be tanulmányait; tájképfestő maradt, csupán méretei változtak; nem fest többe vedutákat csupán részleteket

Németh Lajos: Current Exhibitions. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1969. 34. sz. 177 l.

SCHOLZ ERIK

ÚJ MŰVÉSZET

1998/aug.

P - 9396

2.0.

MTAK Kézirattár Ms 4585/69.

Kézírás a Nyugat levélpapírján.

Zengővárkonyba írt levél.
Babits Mihály ld. 826.sz.

1. Babits nem FL utolsó, 846.sz. leve
válaszol.
2. Ld. 794/1.
3. FL nem kapott Baumgarten-segélyt.
4. Ld. 826/2.
5. FL-nak ez után Mit mond a szemtanú
és A filozófia kis tükre. Halasy-N
II. 16. 4.sz..23o-231.p. √jelent c

√c. írása

SCHOLZ ERIK

Új művészet

1998. ~~okt~~ AUG.

2.0.

SCHOLZ ERIK

LÁNCZ SÁNDOR: SÁG. MŰHELYÉBEN

ÉLET ÜNK 1994, 345-350

komoly értéket nem képviselő ajándékot szabad hozni!

Budapesti Fesztiválzenekar • menedzser-igazgató: Körner T
Levélcím:1364 Bp., Pf. 101. • Telefon: 318-
e-mail: 100324,2617@cor

MDK

Scholz Erik, festő

Részletesebben foglalkozik

művészetével.

Németh Lajos: Új törekvések a magyar képző-
művészetben

34-37. o.

KRITIKA, BP. 1969. április

VII/4.

Scholz Erik

A hévizi kórház új fedett fürdőépülete /Kun Attila, Legány Zoltán építészek, Segesdi György, Lakner László, Scholz Erik képzőművészek, Garajszky József belsőépitész./ - Ism: Szende László, Müszaki Tervezés, 1968. 11.sz. 34-36. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l.

154. l.

Schotz Erik

Scholcz Erik

Készítette a hévízi Állami Gyógyfürdő kórház fedett fürdőépülete fénes falmozaikjait.

Magyar Építőművészet 1969 1. n. 291

Scholtz Erik

festő

Élet.

Ujmagyképrőm II.

25. t. 63. l.

h. államtitkár.

ottságának,

B u d a p e s t .

Scholcz Erik

festő

szül. 1926

l.

Újmagyarkép

b

| P. M. |

Fénykép

Palai

Képzőművészek Szövetsége

Scholz Erik: Felszólaló /I. Magyar Képz. Kiáll./

Jel: Scholz 950

Olajfestmény

Fotó: Petrás S.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: K A 1026/16 Hegedűsné

Scholtz Erik: A hozzászóló

Olaj

1957. X. 26.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: F.A. 1025/32 Hegedűsné

Scholtz Erik: Gyulés falun

Olaj

1951. X. 25.

Neg. van

Fénykép Palai

Képzőművészek Szövetsége

Scholtz Erik: Gyülés a falun /II. Magyar Képz. Kiáll./

Olajfestmény

Foló: Petrás I.

Neg. van

Fénykép

Magar Foto: KJ 4804/5 Hegedűsné

Scholtz Erik: Árvíz

Olaj

1954.

Neg. van

Fénykép

Palla

Képzőművészek Szövetsége

Scholtz Erik: Fiatal leány arcképe /IV. Magyar Képz. Kiállítás/

Jel: Scholtz 1953

Olajfestmény

Fotó: Petrás S.

Neg. van

Negativ

Petrás: 532 Kerényiné

Scholtz Erik: Obraszcov az Állami bábszonház művészei között.
olf.

Scholz Erik épitész M.D.K.

Kaposvár, gimnázium Szávay Jánossa, Souheitl Fe:
Ferenccel és Gáspár Boldizsárral.

Zádor Mihály : Kaposvár, Bp. 1964. 170.l.

Scholz Ernst

Késmárk

Táj- és arcképek minden-
féle technikában,
rajzok, 13 db kiállítva
az alábbi tárlaton

Verzeichnis der mo-
dernen Gemäldeaus-
stellung Zipser Maler.
Lyceal-Jubiläum.
Kesmark 1933.

Scholz Erik

MAPFE 1928 Ort Erik
1 pantell, 1 vörf.

549.

Dietrich Ch. W. E.

Az örtorony. (~~Der Wurth-Thurm.~~) 1 Bl. 2-ét.

97 m. 1402

K. 5.—

Scholz Erik

Vári házudvara

Nemzeti Szalon
tav. kiáll. 1932 jun

Sulz, aranypénzmérő IX. 85.

Scholz Erik

Tél, tempera

Nemzeti Szalon

MAFE 20 éves jub.
kiáll. kat.
1935. dec. 20 –
1936 jan. 6.

SCHOLZ ERIK

123/a. Rothenburg, vízf.

Nemzeti Szalon

Őszi tárl. 1940. okt.

Scholz Erik

festő

Börzsönyi táj, tempera

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1942.

CSÓK ISTVÁN GEREVICH TIBOR HORVÁTH JÁNOS

FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ

HUBAY CEBRIAN ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

SCHOLZ ERIK

148. Öreg paraszt, tempera

149. Csendélet, tempera

Nemzeti Szalon

őszi tárl. 1942. okt.

MDK

Scholz Erik

Fiam, paszt.

Parkrészlet, vf.

Nagy. Akvarell és paszt.festők 14. kiáll.K.Szal.
1928. okt.

16. l.

MDK-

Scholz Erik, festö

Tél. Tempera.

Nemzeti Szalon.-MAFB XX .Jub.Kiáll. 1936. dec.20.-1936.
jan.6. Kat.

Scholz Erik, festöm. MDK

Tél. vizf.

Csallóközi rétek. "

Nemz. Szal.- Tavaszi kiáll. 1941. jun.15-29.
Kat.

Scholtz Erik

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. VI. 11.

MDK

Scholz Erik

Öreg paraszt, temp.

Csendélet, temp.

Őszi tárlat. N. Szal. 1942. okt.

Scholz Erik MDK

Öreg paraszt, temp.
Csendélet, temp.

Nemzeti Szalon 1942. okt.
Téli tárlat

Scholtz Erik

** **Scholtz Erik** akvarell-festőművész kiállításának megnyitása a holnapi napon a Nemzeti Szalonban.

Újság 930. XII. 14.

MDK

Scholz Erik, festö

Nyár. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárla t. 1931. junius. Kat.

MDK

Scholz Erik, festö

Patak partja. Pasztell.

Nemzeti Szal on.-Őszi Tárlat. 1931. csopt. [illegible] Kat.

Scholz Erik, festö MDK

Vári ház udvara.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1934. junius. kat.

MDK

Scholz Erik, festö

Bakonynána. Pasztell.

Nemzeti Szalon.-Őszi Tárlat.1933. szept. Kat.

MDK.

Scholz Erik, festö

Csendélet. Pasztell.

Nemzeti Szalon.-téli tárlat.1932.dec. Kat.

Scholz Éva

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

ÉK 1933. IV. 16.

Scholtz Erik

festőművész

Magyar Akvarell-és Pasztellfestők Egyesületének kiállításán - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1935.VII.28.

GEORGIUS SCHOLTZ, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.Kihirdetve:1716.febr.14-én.-A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza. 1608-tól 1869-ig.- E mesterek egyike volt:
14.- Georgius Scholtz, Keissmarck. 151.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

M. D. K.

SCHOLZ György építész

Létesítményi tervfőmérnök a lakó-
telepnél

Szende László: Pécs nyugati városrész
építészeti elrendezése
Magyar Építőművészet 1955. 3/4. sz. 108. l

SCHOLZ, H. H., kérmári építőmester

H. H. SCH., Baumeister in Kärmark, a kérmári magistrátus tagja lett. (1830, 683 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

K. D. A.

SCHOLTZ, Paul asztalos

1 [illegible]. Székesfehérvár püspöki palota építkezési költségeinek számadásában szerepel 1777-78.

Apghárty. Barokk szobrászat... Bp. 1955.

II 266. l.

K. D. U.

SCHOLTZ, Johannes szobrász

1779. Szeben polgára

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 270. l.

SCHÖN, Franz fecit

1790 Porzon

An 1998. 245.

zél megkülönböztetés mindig a vár-
északot jelöl.

707-ben a császári seregek felgyúj-
lián Sándorné „piaci nagy háza" és

6. 22. cs. capsa 60. N. 323., 28. cs.
54. N. 184. p. 1-2. Esterházy Károly
b „útjába". (ld. az 1795-ös Joannes
va még jelzik a Pikler-féle házat.)
. Halála után Balázsovits prefektus
kélyebb értékű épületet [N. 348.]
a főtéri örökös szabadsággal ren-
ul lacikonyha tartatott benne egy
radalomtól, hogy ezt az előnytelen

azt a telekcsoportot bontatta le és
képen is szerepel még a várkastély
ost túllép a szűkebben vett témán,
elhatározta, hogy új plébániatemp-
etű plébániatemplom körítőfalához
tása. Ezek a boltok a Maynzeck-féle
ldigiekhez viszonyítva részletesebb
belőlük a boltok sűrűsége (kereszt
z, hogy a város polgárai közül a leg-

SCHOMER, Bernard Nolwin

1748 Poissy

An 1998 245

317. P. 125.
318. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 91.
319. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
320. P. 1216. 33. cs. capsa 64. N. 140.
321. P. 1216. 30. cs. capsa 63. N. 1. p. 3-4.
322. P. 1216. 33. cs. capsa 64. N. 140.
323. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 89.
324. P. 125.
325. P. 125.
326. N. 58-as oklevél alapján
327. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
328. N. 58-as oklevél alapján
329. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 23.
330. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
331. P. 125.
332. P. 125.
333. N. 61-es oklevél alapján
334. N. 58-as oklevél alapján
335. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1
336. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39. p. 54-57.
337. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
338. N. 62-es oklevél alapján
339. P. 125.
340. P. 125.
341. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
342. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 93.
343. P. 125.
344. N. 61-es oklevél alapján
345. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 93.
346. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
347. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39. p. 75-76.
348. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39. p. 60-61.
349. P. 1216. 32. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
350. A N. 62-63-as telek a 17. században még egy telek volt, majd a 18
kiváltságát mindkét telken megtartva.
351. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
352. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39 p. 60-61. és 23. cs. capsa 60. N.

MDK

SCHOLTZ KRISTÓF

A felvidéki könyvnyomtatásnál játszott szerepet.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdiszités a XVI. században.

Akadémiai kiadó Budapest 1961. p.25.

Scholtz Tivadar

1898/99 I.

Ferkèpzomfoiskèvk

Bo. 1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÓGRÁD

1963 JUN 15

Schmidl Ferenc

102

Szobor Nógrádgárdonynak

Szépül a nógrádgárdonyi TBC-szanatórium parkja. A gondozott parkba 220 centiméter figuraméretű kőszobor elhelyezését tervezik. Radó Károly szobrászművész az 1:5 léptékű tervet július 30-ig mutatja be a Magyar Képző- és Iparművészeti Lektorátus bizottságának, az agyagmodell október 30-ig, a gipszmodell november 20-ig készül el. A park rendezését a LAKÓTERV készíti, a szobor posztamensét Schmidl Ferenc építészművész tervezi. Radó Károly alkotását a tervek szerint, a következő év elején helyezik el a parkban a szanatórium látogatói és lakói jelenlétében.

sor

ekvadkert — Szorospatak v.: Gures. Az elöl állók a pályaválasztók, a mérkőzések kettő óvételével 17.30 órakor kezlődnek.

Megyei B. osztály:

Keleti csoport: Mátraverebély — Rákóczi bt, Mátraverebély, 17.30 ó., v.: Angyal.

Nyugati csoport: Mohora — Bercel, v.: Mojs, Szendehely — Diósjenő, v.: Markói, Hugyag — Nógrád, v.: Békési, Nagyoroszi Tsz — Szügy, v.: Dombovári I., Alsópetény — Drégelypalánk, v.: Pobori. Az elöl állók a pályaválasztók, a kezdési idő 17.30 ó.

RÖPLABDA

NB II., férfi: Martfű — St. Petőfi, Martfű, 8.30 ó, Ganz-MÁVAG — St. ZIM, Kőbányai út, 10 ó.

Scholtz Gyula, festő; szül. 1890 augusztus 16-án Krasznokvajdán (Abaujtorna vármegye).

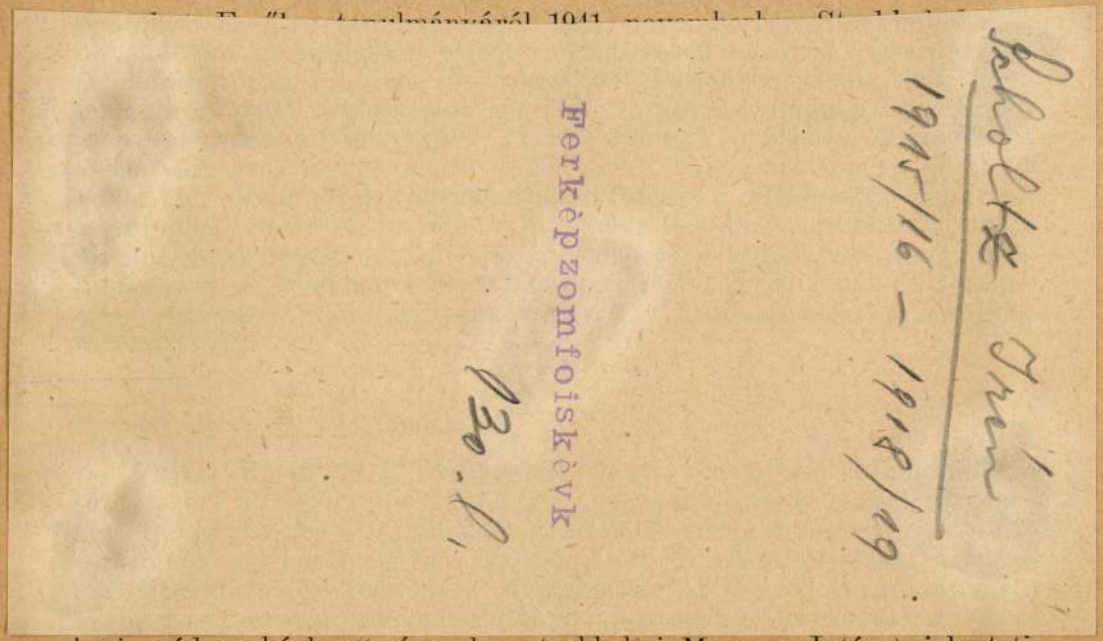

kori svéd egyházban“ címmel a stockholmi Magyar Intézet jelenteti

XIII. HORVÁTORSZÁGI ÖSZTÖNDÍJAS.

Dr. Szabó Pál Zoltán (1901, Pécs, róm. kat.) egyetemi magántanár (Prinz professzor) 1942. július—szeptember hóban magyar állami ösztöndíjjal tartózkodott Horvátországban. A horvát illetékes tényezőkkel lépett éritkezésbe és igyekezett személyes kapcsolatokat létesíteni a tudományos vezető tényezőkkel.

XIV. BULGÁRIAI ÖSZTÖNDÍJASOK.

Ebben a tanévben valósult meg először az ösztöndíjas-csere a bolgár királyi kormánnyal. Ketten küldettek ki, akik dr. Fehér Géza egyetemi ny. r. professzornak, a szófiai magyar királyi követség kulturális attaséjának vezetése alatt dolgoztak. Ezek a **csereösztöndíjasok:**

Bödey József (1918, Tana, róm. kat.) okl. középiskolai tanár (Melich professzor) 1941. évi október 31-től 1942. évi június hó végéig tartózkodott Bulgáriában. Egyetemi előadásokat hallgatott a bolgár nyelvészet és történelem köréből. Speciális kutatásokat végzett a bolgár népdalköltészet magyar történeti vonatkozásaira vonatkozólag. Elkészítette szláv nyelvészeti disszertációját. Magyar folyóiratokban több bolgár történelmi és irodalmi műről jelent meg ismertetése. 1942

Ifj. Scholtz Gyula

"Az aradi gyásznapokból. A szöllősi malom, ahol Rüdiger orosz tábornok a magyar sereggel találkozott."
"Füzfa, közel a kivégzések helyéhez. A háttérban Ujarad"
Két kép. Repr.-ók.

ÉLET, Bp. 1911. okt. 15. III. évf.
42. sz. 1277. lap.

Scholtz Gyula

1923/24 – 1924/25 – I.

Ferkèpzomfoiskèvk

130.-

Scholz Gyula épitész M.D.K.

A kaposvári kórház további bővitéséhez készit
te vet Vámos Ignáccal ,1898.
kivitelező: Gáspár Gyula

Zádor Mihály: Kaposvár, Bp. 1964. 178 .l.

Scholz Gyula épitész M.D.K.

Kapcsvár, kórház bővitésének terve, , kivitelező Gáspár Gyula /1887/

Zádor Mihály: Kaposvár, Bp. 1964. 175.l.

MDK

Scholtz Ilona, iparmüvész

Mellény. Kunsági hímzés.

Nagy Balogh János. Egy. és a Tesz által rend. 1937. évi karács. Közmüv. Kiáll. Kat. Kispest. Városháza.

Scholz Imre iparművész

Az Iparművészeti Vállalat boltjában látható Víg Béla iparművésszel közösen tervezett és kivitelezett öntött műanyag garniturája, piros színű ülőgarnitúra.

Lugosy Bálint: Láttam-tetszett

Ez a Divat, Budapest, 1973. 4.

JACOB SCHOLTZ, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
276.- Jacob Scholtz, Einsidel, 1807. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

Scholz János: műgyűjtő

Czére Andrea: Mesterrajzok New Yorkból.

A Szépművészeti Múzeum négy amerikai magángyűjtemény válogatott rajzaiból rendezett kiállítást, 1989. márc. 17–máj. 21. között, Mesterrajzok New Yorkból címmel, négy gyűjtő között kettő magyar és kettő osztrák származású: Scholz János és Wolf Emil magyar műgyűjtők válogatott rajztárlatát láthattuk a kiállításon, – a régi osztrák-magyar eredetű, ~~[illegible]~~ Bécs és Sopron környékén honos családból származó Scholz János csellóművész régóta felújította a barátságot egykori hazájával, bpesti zenei versenyek zsűritagjaként többször járt Magyarországon az elmúlt években. A gyűjtés szenvedélye gyermekkorától elkísérte, módszeresen gyűjtött grafikákat, majd barokk és romantikus díszlettervet.

Művészet, 1989., 11–12., 46-old.

JOHANNES SCHOLTZ, textilfestőmester

18zO-ban hat Liptó-megyei helység/Liptószentmiklós,Kózsahegy,Német-Lipcse,Tarnóc,Szelnice,és Hibbe/ közös festőcéhet alakitott szentmiklósi központtal,19 mester részvételével.-Ezek egyike:
1.-Johannes Scholtz, Szentmiklós
124.old. 42.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101-old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

Scholz Károly

templom festő
a díszítőfestés a tihanyi
apátsági templomban
fentitől
Mihályi Ernő dr. —
Vigyázó János dr.
Tihany részletes ka-
lauza, Bp. 1926. 31. l.

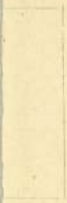

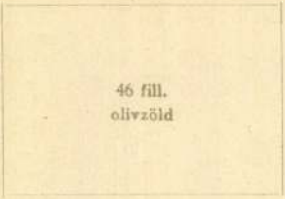

szinváltozás, vizj. négyszeres kettőskereszt, 15.

Scholtz Károly

Festő

l.

Móbius Izabella

Deák Ebner Lajos

37. l.

Ferdinand Károly főherczeg

Mellig, balra, arczélbe
jelvényével meg vállra vetett k
függönynyel. A keretet allegori
állitott disz ékesiti. Felirata

Ferdinand Carolus Ert

és ez után jobbra: 48

Rm., mér. a rl. 29.3 :

Szn. 105-900.
332-900-58

Scholz Károly

Pokorny Frigyes

A restaurált tihanyi templom és monostor Magyar Sion

1894. 641. és

Kv. ll.

Kés vasból, római VII. 196

b) tartozik a jelen Ügyrendben foglalt s az előadótól nyert s nyerendő utasításokat vonakodás nélkül, pontosan teljesíteni;

c) kötelessége a hivatali helyiségeket a hivatalos órák után gondosan elzárni s ügyelni, hogy a hivatalos órák után a helyiségekbe idegenek be ne lépjenek;

d) tartozik a hivatali helyiségeket látogató idegenekkel szemben tiszteletteljes és illedelmes magaviseletet és előzékenységet tanúsítani.

e) A szolga a hivatali helyiségben és mindennemű hivatalos járat alkalmával a részére megállapított egyenruhát viseli;

f) hivatalos kiküldetése esetén szabályszerű élelmezési díjban részesül;

g) tartozik naponként reggel hét órakor, a vett utasításhoz képest esetleg korábban is, a hivatali helyiségben megjelenni, ott a hivatalos órák megkezdéseig a takarításokat s egyéb szükséges munkákat elvégezni s a hivatalos órák tartama alatt a hivatalos helyiségben tartózkodni.

h) A szolgának a szolgálat ideje alatt

Scholz Károly

Vestő

cród

Jalsovics Aladár Károly:

A balatonfüredi gyógyhely és kirándulási helyei. Bp. 1878.

110-113. l.

A leltári tárgy megnevezése

Bevétel				Kiadás			
vétel	ajándék	vételár vagy becsérték		vásárolt	ajándékozott	érték (leírandó összeg	
				vagyontárgyakból			
darab, kötet, füzet		P	f	darab, kötet, füzet		P	f

Scholz Károly

festő

a tihanyi apátsági templomban a nagy falkeper alatti oldalfalakon levő figurális és ornamentális keper fenti művei. 1889.

Sörtihanyiapáts

149.173.l.

3412. Engberg Gabriel
Sz. Tampaere (Fin

A zsákmány nyomáb

Egy hegyes tájék
~~sárgacsőrű madarat~~ a
melynek feje hamvaskék, k
tett szárnya és háta rozs
lába sárga és karmai hoss
Engberg.

Lemezpapir, méretei
Vétetett az 1907. j
alapján 1000 Kán. (160-907

Vét. 7738-907

KARL SCHOLTz, gextilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.-A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
312.- Karl Scholtz, Leutschau, 1827. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Schöltz (Scultetus) Kristóf

beszterczebányai nyomdász 1578
és könyvkötő.
l.

Gulyáskönyvny
195 – 196 l.

~~Római lelet, Királyhida – VIII. 148.~~

Scholtz Kristóf

Könyvnyomdász

XVII. 24

l.

Kerlész nyomtatott

119. l.

nyira korhadt, hogy az eső raj-
nnek következménye pedig - ha
elkorhad, beszakad a templom
usztul a különben is ingó ha-
le fognak hullani a harangok is.
t javitások alkalmával lesze-
ll a hó és eső, ugy, hogy ilyen
zarvazat és gerendázat, de a
othad s a falak nedvessége is
n uj fedelet nem nyer a templom.
kéréssel fordulunk a T. Ország-

Hunyady templomunk megmentésére
s ezáltal annak teljes pusztu-

./.

ttsága Nagyméltóságu Elnöksé-

BUDAPEST.

MDK

Scholtz (Sculteti) Kristof

nyomdász

1575-78. volt a besztercebányai nyomda vezetője. Első munkája egy csillagászati könyv volt, melynek egyetlen meglévő példányát Lipcsében őrzik.

Fortinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói Hunyadi h. idejéből 1848-49-ig

Grafikai Szemle 1892. 11 f. 179. l.

Scholtz Kristóf
nyomdász

l.
Könyvkiáll, emlék
146. C

Budapest 1939

teljes

ÁCS GÉZA
könyvkötő-mester
Budapest, IX. Bakáts-tér 9.
Telefon: 184-198.

Ő pegyét azon Hirz

1953.

Felszólamlások és visszáruk csaki

Scholtz Margit

1894/95 - 1896/97 és 1900/01
1902/3 Deák Elmer isk.

Ferképzomfoiskèvk

130. l.

Scholtz Margit

vízfestménye a buddvári honvéddini minoritsium helyén állott luteránus templomról.

Repr.

Sztehlo Kornél: A budai ág. hitv. ev. egyház története.

Említve

Győry Aranka: Evangélikus templommüvészet Budapesten. Bpest, 1935. 30. l.

nem müvészi munka

o-

o-

em

fin-

csak

ző

lt

ne-

en-

ár

ek

l-

et

kor

~~Dorfinger~~ *Wegweiser....

~~1829~~ 366.l.–

Scholtz Margit

jun. 24.

Szül. 1874 Bpest

1896/97 III. é. rajztjel

1897/98 I. IV. é. " "

1897/98 II. " "

Miniszterelnökség, m. kir. V. 223,

Scholz Margit

Stul. Budapest 1874

Evang. 4 folg, 2 gyarapítás

1894/95. I–II. női osztály

1895/96 2.

Konstantinopoly h. n. V. 17.

Schulz Margit

4 poly. 2 ipanistole

a [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

Ipanistole 1893

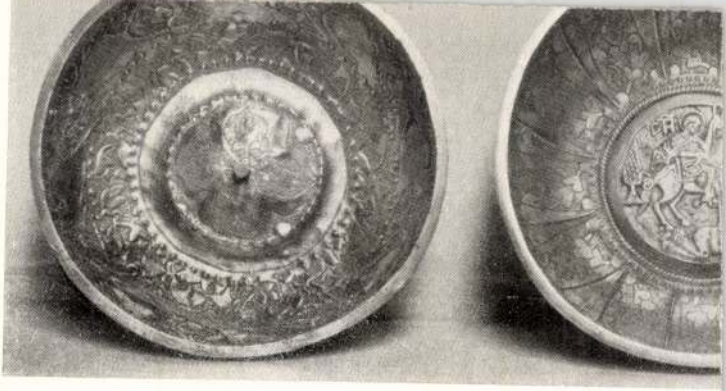

822

823

1073

918

II. 3187. Scholz Miksa, 20 éves, kath., született Ó-Lomnitzon, elhalt atyja toronyőr volt, élő modelles osztály, 1875 okt. 14.

Som 182.1

Kanizsa látképe IV. 102.

Scholz Miksa, festő; szül. 1855-ben Ó-Lomnickon, hol atyja toronyőr volt.

1875. okt. 14-én a münchemi képzőművészeti akadémia élő modellek osztályára iratkozott be.

Somogyi Miklós: Magyarok a münchemi képzőművészeti akadémián. Művészet. 1912. 182. l.

Scholz Mik.

Müvenet 1912 182

Feliratás 1683-ból való födeles kupán

V. 158.

Scholtz Rezső

A mult náradban működöt.
Szobafestő vállalata volt
A József utca egyik bérházán látható
ornamentális falfestménye.

(emlitve)

Lyság 1937 IV. 18

Gelléri Mór: A magyar ipar ütközői. Budapest, 1887 221. l.

SCHOLCZ RÓBERT, szobafestő.

Az épitési iparral együtt fejlődött a szobafestőipar, melyhez minél szebb, minél diszesebb palotákat és közintézeteket épitettek, annál több igényeket, fűztek. Scholcz Róbert volt hazánkban az első, ki ez ipart a mesterség szűk korlátaiból kiemelve, igazi és elsőrendű műiparrá fejlesztette. A főváros számos közintézete, sok kiváló épülete tanuskodik e jeles műiparosunk kiváló versenyképességéről és kitünő izléséről.

Scholcz Róbert született 1837 január 1-én Boroszló mellett, Sziléziában. Atyja szerény állásu hivatalnok volt s fiát az iparos pályára szánta. Scholcz Róbert tehát első tanulmányai befejezte után egy szobafestőhöz került inasnak és tanuló évei alatt is kitünt sok jó tulajdonsága, engedelmessége és igyekvő, példás magaviselete által. Felszabadulása után, az ötvenes évek elején, Bécsbe ment, hol ez idő szerint atyja lakott. Itt munkába állván, az akkor jó hírrel biró szobafestőmestereknél dolgozott, de mivel ekkor ez iparág meglehetős középszerű szinvonalon állott, valami nagy előhaladást ezeknél nem tehetett. Pedig erős volt benne a vágy és az ösztön, hogy magát szakmájában tökéletesitse. Az akkor a műipariskolák s

a rajzakadémiával kapcsolatos tanfolyamokat látogatta tehát és itt uj világ tárult szemei elé. Megismerkedett a formák tökélyével, a minták legjavával, a színkeverés, a színezés nemes titkaival s rendkivüli buzgalommal és odaadással szentelte szabad idejét az esti tanfolyamok szorgalmas látogatásának és ismeretei gyarapításának. Itt szerzett tapasztalatai és sokoldalú ismeretei fejlesztették benne később a jeles műiparost, vagy mint sokan nevezik, a művészt.

Még bécsi segéd korában sokat dolgozott Scholcz Magyarországba. Középületek és magánpaloták kifestési munkáit vezette s ez alkalommal tapasztalta egyszersmind azt is, hogy Pesten a szobafestő-ipar ez időben rendkivül szük keretekben mozgott. Miután továbbá látta, hogy fővárosunk emelkedőben van s mivel viszonyainkkal nagyon megbarátkozott, 1857-ben megtelepedett Pesten s megnyitotta üzletét. Ez időtől számithatjuk a szobafestő iparnak hazánkban való fokozatos fejlődését. Eleinte sok nehézséggel kellett megküzdenie, mert alig volt nálunk alkalmas munkaerő. A segédek akkor vándorlásaikban csak Bécsig jutottak, Pest mint ipari központ akkor még ismeretlen volt. De Scholcz ügyesen segített a bajon, maga nevelt, maga képzett, értelmes munkásokat és ezek segélyével, az ő mesteri vezetése alatt és a fejlődő, mindinkább épülő és szépülő főváros által nyujtott alkalom következtében végre oly magas fokra emelte iparát, hogy ma — és ez a magyar iparnak becsületére válik — a külföldi munkások nem Bécsbe mennek tanulni, hanem hozzánk, Budapestre jönnek és Scholcz műhelyében számos, főleg az északeurópai országokból való külföldi munkás, kik állami ösztöndijak segélyével tökéletesitették magukat szakmájukban, tanulta meg a szobafestő-műipart a szó valódi értelmében. Scholcz különben művészi hirnevét rendkivüli pontosságával és szigorúságával állapitotta meg. Soha nem adott át munkát, mint a melynek tökéletességéről személyes meggyőződést szerzett s ha a munkásai által már-már befejezett munkán hibákat fedezett fel, sokszor volt rá eset, hogy egész szobákat átmázoltatott s a szabatos munkát elölről kezdette. Az általa elért haladást — anélkül, hogy a mestert jellemző szerénységet meg ne sértsük — túlságos dicséretekkel elhalmoznunk nem szabad. De jellemzi az ő sikereit egyik kiváló szaktekintélynek nyilatkozata. Eitelberger, bécsi műipari muzeum volt hirneves igazgatója, a műipari haladás egyik legalaposabb ismerője ugyanis, egyszer fővárosunkban való időzése alatt odanyilatkozott, hogy az

építőipar Budapesten a bécsi építő-iparral nagyon sok ágazatában lépést tart, de vannak oly ágai is, melyek haladásukban a bécsi ipart már túlszárnyalták. Ezek közé tartozik a szobafestőipar is. És ha ez igy van, a mi kétségtelen, akkor ez első sorban Scholcz érdeme.

Scholcz műipari haladásának legékesebben szóló bizonyitékai az operaház, a ferenczvárosi templom, a várkerti bazárépületek, a redoute, a királypavillon, az iparművészeti muzeum s több más középület, valamint számos kiváló magánépület szobafestési munkálatai. Iparában való jelességéről tanuskodik továbbá a mai szobafestőnemzedék, melynek sok kiválóbb tagját ő nevelte és képezte, biztositván ezáltal e műiparágnak fővárosunkban való továbbfejlődését. E fiatal nemzedék Scholcztól különben nemcsak ipari jelességet, hanem kiváló szorgalmat, szakmája iránt való előszeretetet, takarékosságot és példás, józan életmódot is tanulhatott.

Ipara körül szerzett érdemeit legfelsőbb helyen is méltányolták, midőn őt két izben kitüntették s neki az udvari szobafestő czimet ajándékozták. Az országos iparegyesület is diszérmével tüntette ki Scholczot „műipari haladás"-ért. Szaktársai tisztelik benne ez iparág fejlesztőjét és érdemes uttörőjét s midőn Budapesten a szobafestők, mázolók, aranyozók, stb. ipartestületben tömörültek, e testület elnökévé Scholczot választották, ez által is kifejezvén a bizalmat és tiszteletet, melylyel iránta méltán viseltetnek.

SCHOLTZ Róbert

NEMES Márta: Lechner Ödön Iparmüvészeti Muzeuma. =
Tanulmányok Budapest Multjából XXIV. Bp., 1991 69-70.p.

A belső festést vállalta, de valójában
mind a tervezést, mind a kivitelezést Reimann Károly
Mikra készítette

Scholz Róbert, festő M.D.K.

Körre mürödésével készültek az Andrássy [Népkörtársaság] uti hüvenkér ornamentalis festészeti diszitései, melyeket Láng A. maga tervezett. Figurális rész Lotz müve.

Bauzeitung für Ungarn. Bp.1877. VI.évf. 46. sz.

371. old.

M.D.K.

Scholz Róbert, festő

„művészi festményei" fogpár diszitemi a Seefehlner Lajos féle papír-kereskedést, mely a Kiegő utcából a Váci-utcában lévő Riunione Adriatica hárába költözik.

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1977. VI.évf. 26. sz.

195 old.

Scholz Róbert

készítette az egykori Fővámház belső falképeit

Gábor István: Egy régi épület új élete.
Budapest, 1971. 1..sz. 16-19. l.

M.D.K.

Scholz Róbert, festő

Készítette a Fürdő-utcai Kramer-féle bár Sgraffito-festményeit, melyek „az egész bárnak költői varázst kölcsönöznek".

Bauzeitung für Unagrn, Bp. 1879. VIII.évf.

jul. 13. sz. 222. old.

M.D.K.

Scholz Róbert, festő

Hésitette a Freund Vilmos tervei szerint épült háromfrontra nyíló Sugár-uti Gomperz-palota falfestési dicsitményeit.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1881. X.évf.

aug. 7. sz. 163.old.

Scholtz Róbert

M.D.A.

nyert megbízást a lipót-
városi bazilika díszfestési
és aranyozási munkáira

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII. évf.
ápr. 13. sz. 5. old.

MDK

Scholz Róbert

festőmunka és aranyozás

Hauszmann Alajos: A bpesti igazságügyi palota.
Épitő Ipar, 1897, XXXI.k. II. füzet.

MDK

Scholtz Róbert

Az Igazságügyi paleta disz és szobafestését végezte.

26.o.

YBL ERVIN: A Magyar Nemzeti Galéria paletája. Bp. 1960.

Scholtz Róbert
építész

Sgraffitója a Képzőművé-
szeti Főiskolán van.

Kiss Ákos: Néhány szó a historizmusról.
Művészet, 1966. november - 8 lap

malk

Scholtz Robert szobrászm

remek munkáju sgraffitlöi a
hármas boltíven

Ybl Ervin: Az Operaház Bp. 1962

13. l

S C H O L T Z Róbert

sgrafittói diszitik a Képzőművészeti Főiskola homlokzatát./1881/

Gerő László: Magyar épitészet a XIX. század második felében, Bp. 1955. 4o. l. TIT Útmutató 37.

K. D. U

SCHOLTZ Robert

Bp. Sztalin u. 71. sz. (Képzőművészeti Főisk.) sgrafittoi

építész: Rauscher Lajos

Gerő László: Magyar építészet a XIX. sz. második felében Bp. 1955. 26. l.

Scholtz Róbert

díszítőfestő

munkái a kir. palo-

lázd rában és a

kir. kápolnában

Lehbudaikirpal

67. l -

1900

Scholz

1876-ban épül fel Rauscher Lajos terve szerint az Orsz. Mintarajztanoda uj épülete a Sugárút és Izabella u.sarkán. Sgrafittók: Székely Bertalan, kivitelk: Scholtz diszitőfestő. - 1878-ban épül a mellette lévő Műcsarnok, Láng Adolf terve szerint.

Rónai György: Gondolatok művészneveléslink intézményesitésének centenáriumán.
Művtört.Ért.1971.3.sz.2o4-212.l. 2o9.l.

2o9.l.

Scholtz Róbert

agrokémiai diszciplína a Képzőművészeti Főiskola hallgatója.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

213/

Scholtz Róbert

alkotta a Népköztársaság ut. 69-71. sz. a.
Képzőművészeti Főiskola épületének homlok-
zatát.

Berza László, Bernát György, Erdei Fe-
renc stb.: Budapest Sexikon, Budapest
1973 13351

5401

Scholtz Róbert

A fülkeboltozatban festményei vannak
(eml.)

Véstesy Miklós: A Vakkertbazás

Budapest 1970 X.

Scholz Róbert

szobafestő és mázoló mester † Budapesten 1912. junius 11-én 80 éves korában.

Iparát művészi tökélyre fejlesztette s ezzel — idegen bevándorolt létére — a magyar iparnak sok dicsőséget szerett.

Épitő Ipar
1912. 246. l.

M.D.K.

Schulz Róbert, festő

Díszítette a Wind-féle 24 lakásos „pompás kivitelű" bérház festészeti díszítését a Sorozsári-utcában.

Budapester Bauzeitung und Wohnungs-Anzeiger,
Bp.1874. III. évf. 32. sz. 217 old.

Scholtz Róbert

[illegible] készült. A templom menynyezetén és falain levő diszítő munka derekas alkotása *Scholtz* Róbertnek, a lipótvárosi bazilika festőjének. A százhúszezer forintnál többe került templomot a múlt szeptember hó 24-ikén dr. Kozma püspök ezrekre menő közönség jelenlétében maga szentelte föl.

L. M.

A (borsodmező) – Keresztesi templom – Vas. Ujs. 1899. 754 l.

Scholz Robert

Pest

und

Bauzeitung für Ungarn

1876. 188. l.

Scholtz Robert

dissfarbó, anyozó
mikai.

ipod

NB. 24 l.

1856/57

Scholz Robert

Lényítette az Ybl Miklós által épített „Vaskert Kioszk" különleges népségű loggia-sgrafittoit

Dr. Czagány István: „A Kiralyi vizmű" története
(a cikket lásd Ybl Miklósnál)

Budapest 1981/3 36.o.

SCHOLZ Róbert

Ybl Miklós épitész 1814-1891 : A Hild-Ybl Alapitvány kiállitása a BTM-ben 1991/1992. [katalógus] Bp. : Hild-Ybl Alapitvány, 1991
1o7,134,124,254,267..

Scholtz Róbert
festő

Az Opera foyer reneszánsz díszter-
mének díszítését Roth Károly, Feszty
Árpád és Scholtz Róbert végezte.

Scholtz Róbert 22, 37, 40, 42, 44, 79, 97, 121, 145, 159
(in: Déry Attila; Budapest eklektikus épületszobrászata
/Művészettörténet-Műemlékvédelem I. /OMF kiad. Bp. 1991./

Scholtz Róbert

alkotta az Operaház falfestményeit.

Mezzo László, Mernót György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 13351

8871

M.D.K.

Scholz Róbert, festő

nyert megbízást az Operaház mároló mun-
káira, aki ujabban ilyen mun-
kákat is vállal.

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1880. IX.évf.

ápr. 18. sz. 146. old.

M.D.K.

Scholz Robert

ürod

Kurtz Vilmos

A budapest-ferencvárosi róm. Eath plébániatemplom.

Bp. 1879. 44. l.

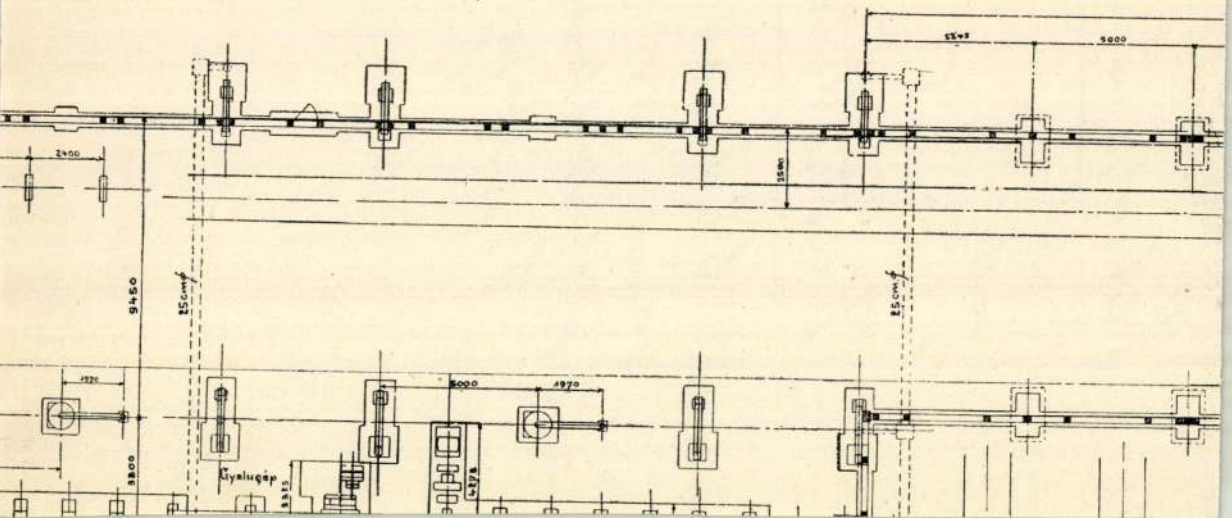
5000
2400
9450
25cm
25cm
1970
5000
1970
3800
Gyalugép

Scholz Robert

laid

Vas. Vyst 1879 6581

Scholz Róbert, festő

M.D.K.

Készítette a Buhovits Gyula építész tervei szerint Blashovics Ernő részére, a Reáltanoda-utcában épült magánpalota mennyezet- és felfestményeit

Bauzeitung für Ungarn, Bp.1878. VII.évf. 26. sz.

[melléklet hiányzik!] 181. old.

MDK

Scholz Róbert asztalos

A párisi kiáll. jutalmak kiosztása. Vas. Ujs. 43.sz.
1878. 687 l.

Scholtz Róbert

U. 1326.

26.

Giulio C

Scholtz Robert

Jestě

red

Kov

Scholz Robert

festo

Zsod

Kovács

Scholtz Robert

mod

Craz 166

1902

címlapon gyalogküzdelmet látunk egy karddal támadó lovag és egy, bár árnyatlan, de tartásában és testformáiban még mindig a budai (illetve rpaccio-féle) ábrázolást követő szörny között. A szöveg végén pedig vetkezik II. Lajos magyar király harcának és halálának története enc versszakban. Az első vers így hangzik:

Frölich so will ich singen
wol hewr zu dieser frist
wol von dem König aus Ungern
der vnschuldig gestorben ist
er war bey zwantzig jahren
ein König in Ungerland
vn war von edlem Stamme
König Ludwig war sein Name
ein König in Ungern vnnd Böhmerlandt.

A könyv tipikus terméke a kezdő barokk német irodalmának, érzelgős mpiláció, melynek eredetiségét és irodalmi értékét erősen túlbecsülnők,

alakok és formák között utánarezeg még valami keletkezési idején történeti légköréből, abból a nagyfeszültségű katharzisból, mely a mohá tragédiát megelőzte.

Darabunk azonban nemcsak kor- és tématörténeti szemszögből l érdekességgel. Egészen különleges helye van a renaissance magyarorszá befogadásának történeti folyamatában is. Ezeket a jelenségeket manaps már más, szabadabb szemmel vizsgáljuk. A régebbi beállítás — pozitivis vagy romantikus előjellel — erősen túlbecsülte ennek a folyamatnak részleteit és az idegen behatások jelentőségét. Az egyik oldalon na igyekezettel összegyüjtötték azokat a támpontokat, melyekből a történ művészi életnek külföldi kapcsolatok útján előállott megtermékenyítésé lehetett következtetni, hogy azután vérmérséklet vagy világnézet szeri az ilyen hatások összeségéből a magyar műtörténeti fejlődés értékét kido borítsák vagy pedig szkeptikus alaphangulatnál azokat tagadják. De romantikusok is, akik az ilyen idegen befolyásoknak a lehetőségét, mint magyar nemzeti géniuszhoz méltatlant visszautasították, tulajdonképp ugyanebbe az önámításba estek, amikor azt hitték, hogy az ilyenek létezé

Scholz Róbert

festő készítette a budai palota ht.
István termének aranyozási munkáit.

Czagány István: A budavári palota és a Szent György téri épületek. Bp. 1966. Müszaki k., 194 l., 212 kép

108. l.

Scholz Róbert

Mauzoleum a volt Kúria épületé-
nél, majd a budai palotákban
foglalkoztatta.

Czogány István: A budavári palota és a Szent György
téri épületek. Bp. 1966. Műszaki k., 194 l., 212 kép
135.1.

mdk

Scholtz Robert és Feszty Árpád

művei díszítik a foyert. Az előbbi groteszk festése között Feszty operai tájképei láthatók.

Ybl Ervin: Az Operaház Bp. 1962 19.

Selbstbildnis

Scholtz Róbert

alkotta az Operaház képmeinek egyes mennyezet- és falfestményeit.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2281

Scholtz Róbert

l.

Egyházm. tap

I. 288. l.

Scholz Robert

Lied
an
Kaiser Napoleon

Scholz Robert

lásd

Györgyi Geia

SCHOLTZ ROBERT
festőművész

Budapest
Operaház
TKM 545

18. old.

képfelület létrehozására. A 90-es évek elején újra festeni kezdett, nem túl nagyméretű, néhány színt felhasználó - Picasso, Bacon irányába tájékozódó - képei felületét egyetlen expresszív figura tölti be, ez egyben a periódus egyetlen motívuma is.
Ek: 1979: Vízivárosi G.; 1985: Stúdió G.; 1986: Horváth E. G., Bgyarmat; 1987: Városi G. [Samu Gézával, Romvári Jánossal], Glasgow; 1994: Fortuna G.; 1996: Pannónia G. Sopron; FMK; 1997: Kék Iskolag., Csepel.
Vcsk: 1986: Szajna G., Varsó; 1990: Duna G.; 1992: *BAE '92*, Bp., Közgazdasági Egyetem; 1993: Franz Kettele Haus, Graz, A.; *BAE '93*, Hungexpo; 1995: *Helyzetkép/Magyar szobrászat*, Műcsarnok; Europahaus, Klagenfurt.
Irod.: BÁRDOSI J.: *Acht Ungarn*, ÚM, 1992/8.; BOHÁR A.: *kétpólusú identitás*, ÚM, 1996/9. *(BÁ. J.)*

FARKAS Lídia festő
(Bp., 1910. márc. 21.–Bp., 1985. jan. 1.)
1929–34: MKF, festő-tanári oklevél, mestere: Glatz Oszkár. Pohárnok Zoltánnal közösen színezett rézkarc illusztrációkat készített több irodalmi műhöz, köztük Petőfi: *János vitéz* c. elbeszélő költeményéhez. 1957 óta szerepelt csoportos bemutatókon. Festészetének jellemzője az impresszionisztikus látásmód, a kifejező, színes paletta. Elsősorban táj- és városképeket, virág-csendéleteket festett oldott ecset-

elismerő oklevele; 1987: Kiváló Munkáért elismerés. A szegedi Szög-Art Művészeti Egyesület tagja, a szekszárdi Illyés Gyula Pedagógiai Főisk. Rajz tan-

Farkas Pál: Babits Mihály, 1980

Schulz Róbert festőművész

1884. február 27-én, – 90 évvel ezelőtt – megnyílt a Lipótvárosi Operaházban, melynek mennyezetét és falfestményeit a művész többedmagával festette.

Reggeli krónika III.

1994. IV. 27. 9.00 N |11|

Scholz Róbert, festő (műhelye). 1.) Folytatás.

Szvoboda D. Gabriella: A budapesti falképfestészet vázlatos áttekintése, 1863-1903-ig.

18. „Az Operaház ornamentikájának részlete, 1883." |repr.|

22. „Az Országház ornamentikájának részlete a kupola kerengőjéből, 1895 körül." |repr.|

Művészettörténeti Értesítő, 1986., 3-4, 145-148-old.

Scholtz Róbert

a bpesti-kőbanyai
vk: pléb. templom
nelsejener diszitőfes-
teše fentstől

Hortemplép

44. l.

Scholtz Róbert festő.

a budapesti ferencvárosi templom belsőjének polychrom festését készítette 1880. ban.

Dr Czakó Béla - egyházművészeti Lap. 1880. 288 l.

Scholz Róbert díszítő-festő

Pesti Hirlap. 1880. ápr. 22. 4.

Fő. ügyek
A festucvárosi templom befejezési
Rölt ségirányzatát....

MDK

Scholtz Robert festöm.

A lent jelzett templomban az oszlopfőket s a boltozat egyes részeit polychromtestes-sel diszitette.

A budapesti-ferencvárosi templom.

Egyházmüvészeti lap. 1880. 288.l.

Scholtz Róbert festő (műhelye). 2.) Folytatás.

Szvoboda D. Gabriella: A budapesti fal képfestészet vázlatos áttekintése, 1863-1903-ig

21. Scholtz Róbert műhelye: A Mátyás-templom ornamentikájának részlete a máltai lovagok oratóriuma

Művésnettörténeti értesítő, 1986, 3-4, 147-ild.

22. Scholtz Róbert műhelye: Az Országház ornamentikájának részlete a kupola kerengőjéből, 1895 körül. Fotó Szelényi Károly

dal, filozofikusan megszerkesztett Olümposzának hat jelenetén történik.

A munka ezúttal oly hatalmas, és a határidő oly szoros volt, hogy minden alkalmas erő szükségessé vált, és az eddig nem foglalkoztatott festők is munkához jutottak. A megbízások 1881—82-ben külön történtek egy-egy épületrész kifestésére, a kész program alapján, három

tervének háttérbe szorulása miatt erre — Lotz vezetésé vel — nem vállalkozott. Még mindig jelentékeny presztí zsének köszönhetően, kárpótlásul a díszlépcsőház és a egyik udvari szalon munkálataival bízták meg. E helyisé gekben Than Orpheusz és Amphión mítoszával megkí sérli a zene hatalmát vizuális eszközökkel kifejezni. A zen Than kompozícióján három szférában uralkodik: az alvi lágban, a munkában, és az alantas természeti erőnkön (Orpheusz és Eurüdike, Amphion zeneszóra építi Théb falait, Apollón és Marszüasz versengése.) Ez utóbbi a ősi fúvós és az újabb pengetős hangszerek vetélkedéséről is szól. Than visszaszorulásának oka, hogy az általa kép viselt formai ideálok divatjamúltakká lettek és gyengül nek azok az eszmei-morális tartalmak is, amelyeket ő ifjú kora óta nagy elhivatottsággal képviselt. Stílusa egyr nehézkesebbnek tűnik, [93] szeretné, de nem tudja átven ni Lotz tudatosan divatos, elegáns formáit.

Székely Bertalan szakértelmén meglátszik a mün cheni iskola, két ciklusa jól illeszkedik az architektúr szelleméhez, de a Négy évszak-fríz a programnak bizo nyosan csak utólagos kiegészítése. Az előcsarnok múzsa sorozatának drámai megfogalmazása, mozgalmasság gazdag erőteljes koloritja Lotz kupolafreskója mellet kevésbé érvényesül, bár ez a Dalszínház kiemelkedő kvali tású, egységes ciklusa. A királyi szalon fríze az egés Székely-oevure szempontjából jelentős mű. E képsoro zat formaproblémájával már 1880-ban foglalkozott mester „Élet", majd 1882-től „A négy elem" címen Az operai fríz mondhatni e vázlatsorozatok kivitelezet variánsa, tartalmilag ugyancsak sokrétű, filozofikus mű

Macskássy a Hauerben

A Hauer cukrászdában található Új Nemzeti Szalon rendezvényeként nyílik meg ma este *Macskássy Izolda* festőművész holnaptól látható születésnapi kiállítása. A művésznő harminc képét a február 14-ig nyitva tartó kiállításon meg is vásárolhatják az érdeklődők. Az eladott művek árának ötven százalékával a kiállító a Hauer Irodalmi Szalont támogatja.

A Rákóczi úton újjáépített cukrászda tulajdonosa és üzletvezetője, *Fehér Miklós* elmondta: a szalonban egyelőre kiállításokat és irodalmi jellegű, beszélgető programokat tartanak. Az ígért komolyzenei, dzsessz- és kabaréestek csak a szalon tetejének átalakítása után kerülnek a programkínálatba. Az októberben megnyílt Hauer rendezvényterméről ugyanis kiderült, hogy a tető hangszigetelése még nem megfelelő, vagyis az üvegtetővel fedett udvarban tavaszig, a szükséges munkálatok elkészültéig – a lakók nyugalma érdekében – nem tarthatók hangos rendezvények.

A ma este zártkörű parti keretében megnyíló, de holnaptól bárki által látogatható Macskássy-kiállítás – amely naponta délelőtt tíz és este nyolc óra között lesz nyitva – jól illeszkedik az Új Nemzeti Szalon tervezett arculatához. Mint megtudtuk: a szalonban volt már *Szász Endrének* is kiállítása, és itt mutatta be a Budapesti Német Színház *Kertész Imre* Sorstalanság című művét.

S. T.

Macskássy Izolda műve a meghívón

A legfontosabb téma az ember

Kempinski Galéria: Bér Rudino és Párkányi Raab Péter kiállítása

Bér Rudino: Noemi, 2002

Párkányi Raab Péter: Perpetuo Excelsior

A tízéves fennállását ünneplő Kempinski Galéria (V., Erzsébet tér 7–8.) jubileumi tárlatán Bér Rudino festőművész és Párkányi Raab Péter szobrászművész rendezett közös kiállítást. Mindkettőjük szerint a legfontosabb téma az ember: a szépasszonyok, a szerelmesek, a barátok és a történelmi személyek. A két művész tárlata január 20-ig látható.

– Rosszkor születtem, inkább a reneszánsz Toscanában szeretnék élni – mondja *Bér Rudino* festőművész. Az alkotó szerint a festményeit nézve nem nehéz kitalálni, hogy példaképei elsősorban klasszikus művészek. A régi hagyományokhoz hűen zsebében mindig vázlatfüzet és ceruza lapul, mert a témák sokszor véletlenszerűen jönnek, ezért mindig készen kell állni a munkára – mondja. Nemrég például a Keleti pályaudvaron a hajléktalanok ösztönözték néhány gyors vázlat elkészítésére. A Zeneakadémia próbatermébe pedig azért kéredzkedett be, hogy az utcára kiszűrődő Vivaldi-muzsika előadóit lerajzolhassa. A személyes élményekből – ahogy az elmúlt tíz évben is – később festmények készülnek.

A művész elbeszéléséből kiderült, hogy munkamódszeréhez tartozik a témák folyamatos tökéletesítése. Van például olyan alkotás, amelyet másfél évi kísérletezés után egyetlen nap alatt fejezett be. A megoldáshoz olykor elég a modelltől egy véletlen mozdulat vagy a fény játéka, amely éppen a megfelelő árnyékot veti a bőrre. Így készültek a kiállításon látható különböző hangulatú balatoni képek is: a parton üldögélve az időjárás pillanatnyi szeszélyének kiszolgáltatva. A Balaton megörökítése kedvelt témája, igazán azonban az emberi test szépségébe szerelmes – meséli. Éppen ezért a festményeken a női modellek nemcsak portrékon és aktképeken, hanem a szépséget megtestesítő Vénusz és nimfák szerepében is megjelennek.

A Kempinski Galéria másik kiállítója, *Párkányi Raab Péter* szobrászművész azt mondja, hogy emberközpontú alkotásainak egyik fontos eleme a játékosság. A Bumm című szobor például katonát ábrázol, akinek csak láb- és kézujjai lógnak ki a sisak alól. A témára nem véletlenül esett a választás 1986-ban, mivel ekkor töltötte katonai szolgálatát. Később a sorozat egyik darabját a San Diegó-i Vietnami Háború Emlékmúzeum vásárolta meg.

Melocco Miklós szerint Párkányi művészetét a hagyományok, az újítás, a szelídség és a vadság jellemzi. A Képzőművészeti Akadémián 1995-ben végzett alkotóról a művészettörténészek azt állítják, hogy már most az idősebb szobrászokéhoz hasonló életművel dicsekedhet. Párkányi első köztéri megbízása 1988-ban József Attila mellszobrának elkészítése volt Sopronnak. Azóta Balassagyarmaton Szondi György és Fráter Erzsébet mellszobrát, Körmenden IV. Béla királyt ábrázoló művét állították fel. Balatonfüreden és Csengeren Szent Istvánról, Jászapátiban Vágó Pál festőművészről alkotott szobra látható. Az új Nemzeti Színház szoborparkjába Básti Lajos, Lukács Margit, Latabár Kálmán, Tímár József, Gobbi Hilda és Soós Imre egész alakos portrészobrait készítette el. És megtalálhatók művei Szeged, Hévíz, Budapest, Székesfehérvár és Bécs közterein is.

A művész elbeszéléséből kiderült, hogy a Kempinski Galéria tárlatán látható Torzók című sorozatot a Képzőművészeti Akadémia antik előadásai ihlették. Ezeken számos töredékes görög és római szobrot mutattak be, amelyek sokszor kifejezőbbek voltak, mint az épségben maradtak. Ezért kaptak a Torzók című sorozatban főszerepet a kezek, amelyekkel Párkányi szerint ugyanúgy bemutathatja a szobrász az érzéseket, mint a festőművész a tekintettel.

R. Gy. Zs.

ház: A kompetenciaszínház (…)
rem: Együttélősdi (este 10 – Bácskai Juli pszichoszínháza). **Mikroszkóp Színház:** Ügynökök kíméljenek! (fél 8). **Millenáris:** A hideg gyermek (8 – Krétakör Színház ea.). **MU Színház:** Habcsók és más (8). **Nemzeti Színház Stúdiószínpad:** Caligula helytartója (fél 8). **Pesti Magyar Színház:** Godspell (7). **Thália Színház Sinkovits Imre Színpad:** Kafka farka (7). **Radnóti Színház:** Medea (7). **Térszínház:** Antigoné (5). **Új Színház:** Angyalok a tetőn (3 – nyilvános főpróba). **Vígszínház:** Nóra (7). **Vígszínház Házi Színpad:** Alhangya (fél 8). **Pesti Színház:** Kövekkel a zsebében (7). **Vidám Színpad:** Charley nénje (7).

Mexikótól Újpestig

Mexikóba kalauzol el az Újpest Galéria (IV., Árpád út 66.) év eleji kiállítása. A kilencvenesztendős Polgárcentrum épületében található bemutatóhelyet rendszeresen látogatók az elmúlt négy évben többször bepillanthattak már a távoli ország népművészetébe, ismerkedhettek kortárs képzőművészetével. Legutóbb tavaly tavasszal Leticia Tarrago grafikáit láthatták az érdeklődők, ezúttal pedig fényképeken mesél magáról Mexikó. A január 26-ig tartó, Színezett felületek című kiállításon négy fiatal fotós – *Mariann Yampolsky, Lourdes Grobet, Melanie Smith* és *Claudia Fernandez* – kameráján keresztül szemlélhető meg a mexikói építészet.

A messzi ország alkotói után Kárpátaljáról érkezett művészházaspár vendégeskedik a galériában január 11-től két hétig. Az ungvári *Ludmilla Korz-Radko* több mint húsz éve állít ki a környező országokban, Újpesten tavaly mutatkozott be sejtelmes nőalakokat megjelenítő festményeivel. Férje, a szülőházájában többször kitüntetett *Bohdan Korz* márványban örökítette meg I. András és ukrán származású feleségét, Anasztázia hercegnőt 200l-ben. A tihanyi apátságnál, Árpádházi királyunk nyugvóhelyén felállított szobor makettje is látható lesz, a szobrászművész kisplasztikái mellett a mostani kiállításon.

Másfajta élményeket kínálnak *Láng Eszter* pasztellképei január 30-tól. A geometrikus ábrázolatok iránt vonzódó festő – egyébként matematikus, a Debreceni Egyetem tanára – mintegy húsz lírai absztrakt műve február 16-ig tekinthető meg a galériában. Ezzel egy időben rendezi meg a tizenötödik születésnapját ünneplő Újpesti Közművelődési Kör főleg festményekből és grafikákból, köztük groteszk rajzokból álló tárlatát a felső kiállítótérben. Február végétől a galériában először szereplő két képzőművész munkáiból nyílik kiállítás, amelyre *Péli Ildikó* tájakat, városokat megjelenítő olajfestményeit hozza el, *Ruttkay Sándor* grafikusművész pedig az utóbbi három évben készült naturális képeiből válogat.

T. H. A.

Scholtz Róbert

hoz a köréhez tartozik, amelynek tagjairól megfeledkezett az egyébként soha sem hálás utókor. És akit – valószínűleg – megbízóin, megrendelőin, fővállalkozóin: az építészeken kívül, legalábbis a társaságból, közelebbről senki sem ismert.

Az is egészen bizonyos, hogy szerény férfiú lehetett. Budapest minden címtárában szobafestőként véteti fel magát, miközben szakmai környezete tudja róla: ő a legnagyobb és a legtehetségesebb díszítőfestő a templomra a megbízást megkapta, minden felhatalmazás nélkül szerződtette Scholtzot a belső terek kifestésére, a botrányt is vállalva, hogy segítsen rajta, azon az alvállalkozóján, akinek munkájával a Parlament kivitelezése során felettébb meg volt elégedve (és meg lehetünk mi is elégedve, valóságos perzsaszőnyeg minden feldíszített fala az ország házának).

A botrány tényleg be is következett. Valamely kortárs hírlapíró kiszagolta a „Az építési iparral egy[illegible] szobafestőipar, melyhez minél szebb, minél díszesebb palotákat és közintézeteket építettek, annál több igényeket fűztek. Scholcz (a mester nem így, a „tz" betűkapcsolattal zárta a nevét) Róbert volt hazánkban az első, ki ez ipart a mesterség szűk korlátaiból kiemelve, igazi és elsőrendű műiparrá fejlesztette. A főváros számos közintézete, sok kiváló épülete tanuskodik e jeles műiparosunk kiváló versenyképességéről és kitűnő izléséről" – írja Gelléri Mór említett biográfiájában.

ben ide is költözött. Első dolga volt, hogy csapatot szervezzen ambiciózus fiatalemberekből, akik aztán az egyre szaporodó megbízásokat rendre és közmegelégedésre teljesítették. Pontosság és szigorúság. A lehető legtökéletesebb kivitel. Híre ment, hogy sokszor egész termek festését kezdi el újra, ha nem látja megfelelőnek a munkát.

Az 1860-as évek végétől már keresett mestere szakmájának, sorra-rendre meghívják egy-egy fontosabb épület felöl-

resik.

Nagy lelemény lenne újra megtalálni!

A kép fölött a homlokzaton állítólag „AZ UTOLSÓ STÁCIÓ" felirat volt olvasható. Hogy mire gondolt Scholtz, amikor a szalagba ezeket a szavakat belekomponálta, legfeljebb sejthető.

De az volt. Valóban. Fejfán a jel. Scholtz Róberté, aki egyike volt a nagy ötös fogatnak, s akit, íme, nyomtalanul elfelejtett a város.

Buza Péter

Régi házszámok

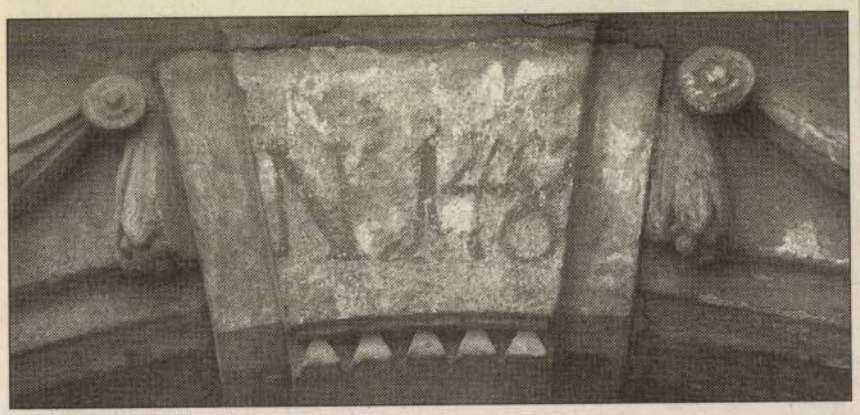

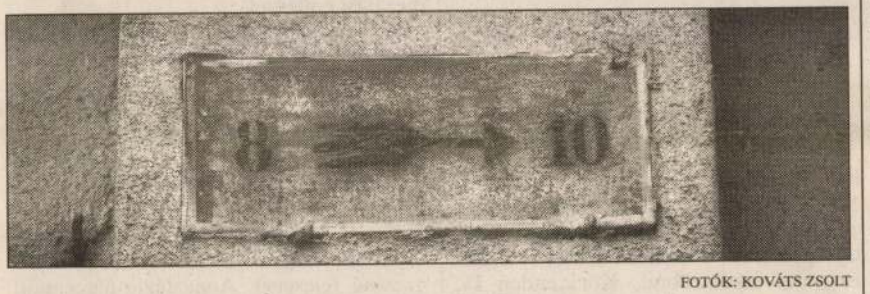

FOTÓK: KOVÁTS ZSOLT

A várbeli sétálóknak feltűnhet, hogy némelyik ház falán még látható a régi, festett numeró, amely a házszámozás bevezetése előtti korból maradt fenn. Például a Bécsi kapu tér 5. számú ház kapuja fölött elég jól kivehető a *N 148*, a Táncsics Mihály utcába térve pedig a 3-as számú házon feltűnik a *N 194*. Vajon mennyire régiek ezek a számok? Hajlamosak vagyunk középkorinak gondolni őket, pedig annyira azért nem ódonak. A XVIII–XIX. századból valók.

A mai értelemben vett budapesti házszámozás a három város egyesítése után, az 1870-es években alakult ki. Tulajdonképpen ekkor vált ketté a helyrajzi szám és a házszám. Azelőtt minden városrészben külön tartották nyilván a házakat, a számok egyben mai értelemben vett helyrajzi számok és házszámok is voltak egyszerre. A Várban – a török alóli felszabadulás után – 1696-ban végezték el az első összeírást, akkor kétszázkilencven ház szerepelt a jegyzékben, 1794-ben csak kétszázhuszonhét, 1853-ba kétszáztizennyolc. A számozást hagyományosan a Dísz tértől kezdték, s kezdetben kihagyták a kincstári épületeket. 1696 és 1924 között tízszer változott meg a számozás Budán. Talán azt is meg tudjuk válaszolni, hogy a bevezetőben említett régi numerók melyik átszámozás idejéből valók. Szerencsére rendelkezésünkre áll a budai Vár topográfiai mutatója, amelyből kiolvasható, hogy a Bécsi kapu tér 5. az 1794-es összeírásban viselte a 148-as számot, a Táncsics Mihály utca 3.-at pedig 1823-ban jegyezték be N 194-ként.

Csupán utóiratként említek meg egy fura házszámtáblát Pestről is. A Vadász utca és a Nagy Sándor József utca sarkán *8–10.* feliratú tábla található, melynek tipográfiája régiséget sejtet. Talán még XIX. századi, de már a házszámozás bevezetése utáni.

Csordás Lajos

LELŐHELY

Többlépcsős csoda a Bakáts téren

Ez régebben sárga volt, ugye? – hallom az épületből kilépő látogató bizonytalan hangját. Csak nézi, nézi a Bakáts téri Schöpf-Merei Ágost Kórház homlokzatát, és szemmel láthatóan azon gondolkodik, mi lett rajta más.

Minden. A háromemeletes kórházépület, amelyet évtizedek óta sárgának és jellegtelennek ismertünk, mára egyszerűen kivirult. Ott, ahol sima falra támaszkodott a tető, most szecessziós oromdíszek magasodnak; újjászülettek a leradírozott vakolatminták, akárcsak az ablakok ívelt keretei és a rácsok szecessziós vonalai. A nem is oly rég még dísztelen, csúnya házat már nem sok választja el attól, hogy olyan legyen, mint a csaknem száz éve ideépült elegáns szanatórium.

A Bakáts tér 10. szám alatti intézmény története persze sokkal korábban kezdődött. A Knézich utca torkolatában még 1870-ben kezdte meg működését a gróf Zichy Józsefné alapítványából létrejött Erzsébet Hasonszervi – azaz Homeopata – Kórház. Szegényeket ápoltak itt, szinte ingyen, az irgalmasrendi nővérek. Kezdetben hat, később tizennégy kórteremben folyt a gyógyítás, míg végül annyira megerősödött az intézmény, hogy új épületet emeltethetett a szomszédos, Knézich utca 14. alatti telken. Így született meg Tőry Emil tervei alapján a nagy udvart körülfogó, barokk stílusú emeletes kórház.

Ennek 1921-től a Hangya Szövetkezet vette át működtetését. Nem csoda, hiszen a Ferencvárosnak ez a része afféle Hangya-birodalommá nőtte ki magát: a Közraktár utcában volt a székház, a Lónyay-ban a gyógynövénylerakat, a Zsil utcában a fűszerpaprika-központ és a Kéve hetilap szerkesztősége. Még az ügyvezető igazgató is a Bakáts utcában lakott. A Szövetkezetek Erzsébet Kórháza az 1949-es államosításig volt része a Hangya-konszernnek.

A szomszédos Bakáts téri telken viszont nagy változások zajlottak ezekben az évtizedekben. 1907-re fölépült Erdey Gyula szanatóriuma „nőbetegek és szülőnők részére", amely a korabeli reklám szerint „mérsékelt árakkal" várta a pácienseket. Hat évvel később a főváros bérbe vette az épületet, amelyet aztán 1936-ban országos hatáskörű rádiumkórházzá alakított. Az Eötvös Loránd Rádium- és Röntgenintézet néven működő, svéd mintára létrehozott intézmény megalapításának nehézségeiről így írt egy korabeli összefoglaló: „Korábban a főváros egész rádiumkészlete alig tett ki 200 milligrammot, s ahhoz, hogy önálló intézet tudja lebonyolítani a rákos megbetegedések gyógyítását, ennél a mennyiségnél lényegesen nagyobb kvantumra volt szükség. A székesfőváros a rádiumkórház céljaira 4788 milligramm rádiumot szerzett be, 1000 milligrammonként 35 000 dollárért. A rádiumterápia elveinek megfelelően a rádiumkészlet kisebb részét tűkben és tubusokban helyezték el, 3000 milligrammot pedig az úgynevezett rádiumágyúban".

Az Eötvös Loránd Rádium- és Röntgenintézet

1949-ben természetesen a rádiumintézetet is államosították, majd 1953-ban kerületi kórházzá alakították. Egészen 1968-ig önállóan dolgozott, akkor viszont összevonták a szomszédos Erzsébet kórház épületében már bő tíz éve működő Schöpf-Merei Ágoston Koraszülő-Koraszülött Kórházzal. Száz év különállás után tehát egy intézménnyé vált a két szinte egy időben épült, egymástól mégis annyira különböző ház.

Néhány éve azonban – talán önök is emlékeznek rá – a racionalizálás hevében kis híján megint megszüntették a sokat próbált kórházat. A tiltakozás szerencsére megtette hatását: a Bakáts tér 10., az egykori Erdey-szanatórium végül megmaradhatott az anyák és a csecsemők szolgálatában. Ráadásul, amit néhány éve még senki sem gondolt volna, szép lassan a teljesen elpusztított homlokzat is visszanyeri eredeti küllemét. A kórház rendületlenül pályázik, és amit nyer, azt míves ablakra, díszes vakolatra, tudományos pontossággal kiválasztott árnyalatú festékre költi.

A jól ismert, piszkossárga fal már a múlté. Sőt sietnie kell annak, aki a méltatlan rombolás utolsó mementóját látni akarja: hiszen amint lesz elég pénz, az utolsó szocreál ajtóborzalom is eltűnik az épület bal sarkáról. Párja, a jobb oldali bejárat máris régi szépségében látható.

N. Kósa Judit

A Lelőhely-sorozat egésze megtalálható a Népszabadság Online Gyűjtemények rovatában (www.nol.hu).

SCHOLTZ Róbert festő

Scholtzék emlékvesztő családtörténete

A millennium korának Budapestjén az első volt a díszítőfestők között

Tovább rakosgathatjuk immár mostani közleményünkkel Scholtz Róbertnek, a díszítőfestés egyik legnagyobb alakjának emlékművéhez a köveket, akinek sokáig sűrű homályban rejtőző életpályájáról ma sokkal többet tudunk, mint akár fél évvel ezelőtt is. Eddig két írásban emlékeztünk meg róla e hasábokon, most személyes sorsáról, családjáról lesz szó, s aztán majd, egy újabb összefoglalóban mindarról, amit Baross utcai házáról az első publikációk megjelenése óta megtudtunk.

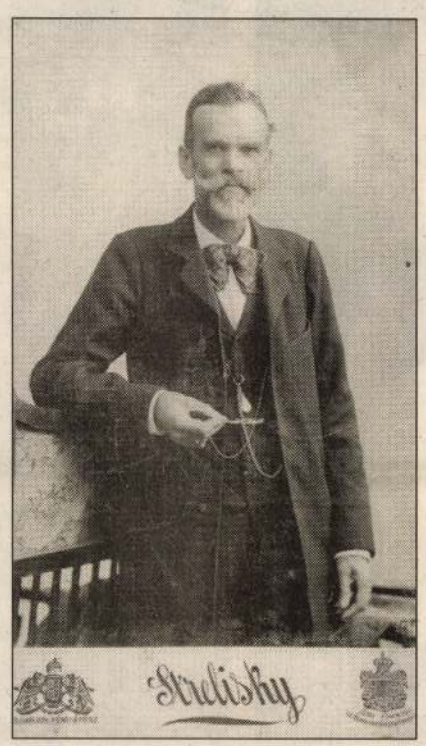

Scholtz Róbert, pályája csúcsán a város jeles épületein dolgozott

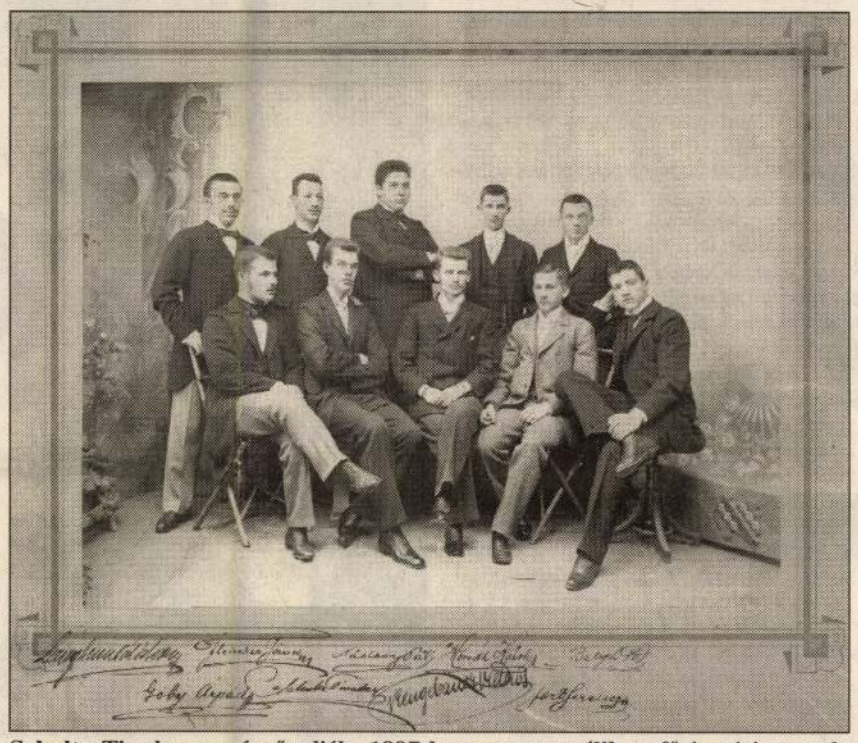

Scholtz Tivadar, a végzős diák, 1897-ben, az evangélikus főgimnázium vele együtt maturáló ifjaival (az ülő sorban balról a második)

Scholtz Róbert szakmai presztízsének, kivételes karrierjének kiesése a közemlékezetből nem a halálával, s főleg nem az elszegényedésével függ össze, hiszen azután is, hogy a budai királyi palotán még dolgozva az 1900-es évek elején visszavonult, gazdag ember maradt, tekintélyes polgára Budapestnek, s nemcsak a szakmáját művelők körében. Az ok családja sorsával függ össze. Amint azt most sorra-rendre előadjuk.

A mester – megírtuk korábban – 1857-ben alapította meg önálló műhelyét Pesten. Azután, hogy Bécsből mások alkalmazottjaként többször is dolgozott már a városban, és ennek során arra a következtetésre jutott, hogy lesz elegendő megbízása ahhoz, hogy megéljen. Mert Pest hamarosan szárnyalni kezd, tálcán kínálkoznak majd a lehetőségek. Tudjuk, jól számított.

Már Budapesten keres s talál feleséget magának, Fillinger Paula személyében. A Fillingeréké történelmi név, Fillinger Jánosnak hívták a legendás negyvennyolcas időkben a Pilvax kávésát, akinek vélhetően a leánya volt Scholtz asszonya. Paula nővére az egyik Kölber fiúhoz ment feleségül, így hősünk, a díszítőfestésnek akkor még nem fejedelme, legfeljebb hercegjelöltje, a híres és gazdag kocsigyárossal is familiáris nexusba keveredett. A karrier már csak ezért is szépen alakul, az 1870-es évektől megszaporodnak a rangos és jól fizető megbízatások, a nyolcvanas évektől a város (és az ország) első épületein dolgozik a mester népes és elismert csapata, közben ő maga is szépen gyarapodik, így építhet házat a Baross utcában már 1893-ban, ahol aztán 1912. november 22-én bekövetkezett haláláig lakja családja körében az első emeletet.

Három gyermeke született. Ágoston, a legidősebb, ideggyenge, állandó ápolásra szoruló beteg fiú, majd felnőtt: 45 évesen, 1924-ben halt meg. 1875-ben született Scholtzék leánya, Anna. Első férje építész, nem is akármilyen kvalitású, az ő tervei alapján született meg például a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár mai palotája, szintén a Baross utcában egyébként. Meinig Artúrnak hívták. Elváltak, Anna Behr Lajos belsőépítész-festőművészhez ment másodjára férjhez, aki, ahogy apósa is, dolgozott a magyar Parlament épületének belső munkálatain. Német születésű, Ludwig Behrként élt Annával Tutzingben – München mellett –, azután hogy összeházasodtak, itt is halt meg, akárcsak a felesége, gyermekük nem volt, vagyonukat, házukat a településre hagyták. Ez az utóbbi mozzanat azért érdemel némi figyelmet, mert ami Scholtz Róbert képzőművészeti gyűjteményéből az 1911-ben megtartott stuttgarti licit után megmaradt (a legutóbbi közleményben megemlékeztünk már erről az árverésről, ahol csak Albrecht Dürer metszeteiből csaknem háromszáz került kalapács alá), ide került annak idején, Tutzingbe, azután, hogy az özvegy, Fillinger Paula, 1913-ban leányához költözött, szűk egy évvel Scholtz Róbert halála után.

Clara Callmann ékszerszekrénykéje. Megcsodálhatták a párizsi világkiállítás látogatói is

Ezekről az értékes műalkotásokról nem készült lista, így aztán nem is tudjuk, mi volt még a hagyatékban ily nemű műkincs Behréknél. De igazítani tudjuk mégis valamelyest a legutóbbi közleménynek azt a mondatát, hogy semmi sem maradt Magyarországon ebből a példátlanul gazdag magángyűjtői kollekcióból. Változatlanul úgy látszik, valóban egyetlen darab sem. Ám Fillinger Paula ékszerdoboza, egy remek ötvösmunka mégis: a Budapesti Történeti Múzeum gyűjteményének megbecsült darabja. Nádler Róbert tervezte, a kazetta asztalosmunkája – diófából készült a szekrényke – Thurnherr Jánost dicséri, az ötvösmunkák Mlinek Adolf műhelyében készültek. Az ékszerdobozt annak idején bemutatták az 1900. évi párizsi világkiállítás magyar pavilonjában.

A Fillinger lány 1916-ban halt meg, Tutzingben. Egy évvel élte túl harmadik gyermekét, Tivadart, akiről még nem esett szó. A fiú 1879-ben született. Pesten az evangélikus főgimnáziumban érettségizett, majd Berlinben, Freiburgban tanult, vegyésznek készült. Ebben a szakmában és a német fővárosban kezdett dolgozni is. 1913-ban, bizony már majdnem agglegényként, a város polgári köreiből választott párt magának Clara Callmann személyében. 1914-ben behívták, besorozták a világháborút vívó német seregbe, a Száva partján fekvő Ilokban (akkor Újlak) tífuszban megbetegedett, és meghalt. Clara Callmann özvegyen maradt két kicsiny gyermekével, Annával és Tivadarral. A fiúcska hathetesen lett árva.

Mire a háború véget ért, Scholtz Tivadar berlini vegyipari vállalkozását az üzlettárs csődbe vitte, a család elvesztette minden jövedelmét. Húzták még egy darabig, ezt-azt eladogatva, de az 1920-as évekbe fordulva végleg kilátástalannak látszott a helyzet. Clara Callmann-nak kétségbeesett ötlete támadt: átjön Magyarországra. Legalább a Baross utcai házat bizonyos, hogy újra birtokba veheti – gondolta. S abból megélnek. Rosszul számított. Az árvaszék csak annyit folyósított a zárolt vagyonból, két gyermeke, Anna és (ifjabbik) Tivadar örökségéből, hogy egy kis házat vásárolhattak a várostól messze, akkor még szinte vidéken, Rákoscsabán.

Az özvegy nem tudott magyarul, nem ismerte Budapestet, az országot, a viszonyokat. Minden bajában magára hagyatva aligha lehetett módja rá és célja, hogy híres apósának, Scholtz Róbertnek az emlékét ápolja, hogy gondozza szellemi hagyatékát, hogy ne felejtse el a város, mint ahogy elfelejtette. Nyelvleckékből tengődött, Rákoscsabáról beköltözve, a Mester és Liliom utca sarkán lévő szerény lakásban. Lakott az Angyal utcában is, szobákat adott ki. Anna, a leánya korán meghalt. Születési rendellenessége vitte el 31 évesen. Fia, Tivadar, a földtani intézetben dolgozott, később a külszolgálatban tevékenykedett, kitűnő nyelvtudásából teremtett magának és családjának egzisztenciát, ez volt az alapja hivatali munkájának is.

Clara Callmannt, a német asszonyt, 1961-ben Tivadarék otthonából kísérték az utolsó útjára. Az ifjabbik Tivadar 1998-ban halt meg, özvegyének, az építészcsaládból származó Mohácsy Margitnak az előadásában ismerhettem meg a családra vonatkozó fenti adatokat. Amelyeket most értelmezve levonható a következtetés: Scholtz Róbertet azért felejtette el a közemlékezetet képviselőknek a város értékeit számon tartó része is, mert nem volt, aki az emlékét ápolja. S amikor már talán az újabb nemzedék megtehette volna, eltelt évtizedek mosták el a nyomoknak szinte mindegyikét.

Ide értve a Baross utcai, s egyre inkább úgy látszik: pazar épületre, a saját házra vonatkozókat is. De – szerencsére – hétről hétre újabb adatok kerülnek elő, legutóbb egy fotó például, a kilencszázharmincas évekből, amely a homlokzat hatalmas freskóját mutatja meg: elképesztően terebélyes a megfestett felület, s most már biztosan állíthatjuk, hogy Lotz Károly munkája. A részletekről legközelebb.

Buza Péter

TÁRLATOLGATÓ • HANGVERSENYEK • PÓDIUM • BULI VAN • SZÍNHÁZMŰSOR

TÁRLATOLGATÓ

BÉLYEGMÚZEUM (VII., Hársfa u. 47.) A magyar „fordított Madonna", hawaii „misszionárius bélyegek", a világ legkisebb és legnagyobb bélyege; hamisítványgyűjtemény. Nyitva: 10-16 h, hétfő szünnap

BOD ÉVA KIÁLLÍTÓTERME (II., Bimbó út 72.) Kerámiaszobrok, mozaikasztalok, vázák.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM, VÁRMÚZEUM (Budavári Palota, E épület) Buda középkori királyi várpalotája. Budapest a középkorban. Gótikus szobrok a budai királyi palotából. Budapest az újkorban. A Százados úti művésztelep évtizedei. 100 éves a Szolnoki Művésztelep.

CARDE ROUGE GALÉRIA (V., Szent István krt. 7. III/20.) Mini - Dusa Hella, ef Zámbó István, Für Emil, Herczeg Nándor, Július Gyula, Kántor Ágnes, Konok Tamás kiállítása.

CENTRÁLIS GALÉRIA (V., Nádor u. 11.) „1953. 03. 05." - kiállítás Sztálin haláláról.

CITADELLA A Gellért-hegy múltja és jelene.

DEÁK ERIKA GALÉRIA (VI., Jókai tér 1.) Ghyczy Dénes Törékeny című kiállítása.

DOROTTYA GALÉRIA (V., Dorottya u. 8.) Húszéves a Légli Kerámia Manufaktúra.

DOVIN GALÉRIA (V., Galamb u. 6.) Huszár Andrea szobrász Vákuum című installációja.

DUNA GALÉRIA (XIII., Pannónia u. 95.) Bánsághi Tibor Vince festőművész Eredő című kiállítása.

ECKERMANN KÁVÉZÓ (VI., Andrássy út 24.) Kották színekben.

ERDŐS RENÉE-HÁZ (XVII., Báthory u. 31.) Helytörténeti gyűjtemény. Néprajzi szoba. Merzsemocsár-dioráma. ÉS-tárlat IV.

FERENCVÁROSI HELYTÖRTÉNETI MÚZEUM (IX., Pipa u. 4.) Képek, tárgyak, emlékek a 200 éves Ferencváros múltjából.

FRANCIA INTÉZET (I., Fő u. 17.) Alexandre Hollan A látás élménye - Rajzok és művészkönyvek című kiállítása.

GAG (VI., Andrássy út 13.) A kutya - Bóna Ottó, Csurka Eszter, ef Zámbó István, Manuela Esther Kreissl, Kubcsik Adrián, Soós György, Szűcs Attila, Páll Tibor Krisztián kiállítása.

GALÉRIA '13 SOROKSÁR (XXIII., Hősök tere 13.) A játék világa - gyerekrajz-kiállítás.

GALÉRIA '13 SOROKSÁR HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNYE (XXIII., Szitás u. 105.) Soroksár sportjának 100 éve.

GODOT GALÉRIA (VII., Madách út 8.) Tamási Claudia Kamuflekk - Korszakforduló című kiállítása.

GODOT-RÓZSAKERT GALÉRIA (II., Gábor Áron u. 74. II. emelet) Bukta Imre, ef Zámbó István, El Kazovszkij, Fehér László, Fuchs Tamás, Gaál József, Szerényi Gábor, Szotyori László, Szurcsik József, Kótai Tamás és Wächter Dénes Kötetlenül című kiállítása.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Tóth Árpád sétány 40.) Don-kanyar - A magyar királyi 2. honvéd hadsereg a keleti harctéren 1942-43.

HOME GALÉRIA (II., Csévi út 7.) A XX. századi magyar rézkarcművészet mesterei.

HOPP FERENC KELET-ÁZSIAI MÚZEUM (VI., Andrássy út 103.) Démonok és megmentők - Népi vallásosság a tibeti buddhizmusban.

HRICSOVINYI GALÉRIA (III., Dereglye u. 31.) Prokop Péter festőművész kiállítása.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33-37.) Az üveg jelentése. Az idő hangja - Különleges szerkezetű órák. 175 éve született Zsolnay Vilmos. Szex libris. A Moholy-Nagy László formatervezési ösztöndíjasok beszámoló kiállítása.

JÓZSEF ATTILA-EMLÉKSZOBA (IX., Gát u. 3.) József Attila-emlékkiállítás.

JÓZSEFVÁROSI GALÉRIA (VIII., József krt. 70.) Gopcsa Paula és Kocsi Miklós festőművészek kiállítása. Népszavazás az Európai Uniós tagságról határán - a magyar föld népeinek története Kr. e. 400 000-Kr. u. 804. Új szerzemények 2002.

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM (VIII., Ludovika tér 6.) Ember és természet Magyarországon - történeti ökológiai kiállítás. A Kárpát-medence természeti kincsei. Túl az öperencián... Mérföldkövek a számítástechnikában - 100 éve született Neumann János.

MILLENÁRIS PARK (II., Fény u. 20-22.) DNS 50 - Az élet titkának első ötven éve.

MILLENNIUMI FÖLDALATTI VASÚT ÁLLOMÁSAI A pesti építkezések állomásai.

MTA ZENETÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Táncsics M. u. 7.) A zeneélet és a hangszerkultúra emlékei Magyarországon. Bartók műhelyében.

MŰCSARNOK (XIV., Hősök tere) Micro/macro - a legfiatalabb brit művésznemzedék.

MVM GALÉRIA (I., Vám u. 5-7.) Araló András Eurogondola - Velence című kiállítása.

NAGYTÉTÉNYI KASTÉLYMÚZEUM (XXII., Kastélypark u. 9-11.) Bútorművészet a gótikától a biedermeierig.

NÉPRAJZI MÚZEUM (V., Kossuth tér 12.) A magyar nép hagyományos kultúrája. XXI. Magyar sajtófotó 2003. Gink Károly-emlékkiállítás. Jan Sibik cseh fotóriporter kiállítása. Mosolyogva könnyebb pályázat díjnyertes képei. National Geographic Magazin kiállítása.

ORSZÁGOS MŰSZAKI MÚZEUM ÖNTÖDEI MÚZEUMA (II., Bem József u. 20.) Ganz Ábrahám-emlékkiállítás. A Kárpát-medence 1000 éve vas-, acél- és fémöntészetének története. A XIX. századi magyar öntöttvasművesség. Vasöntészeti emlékek a múlt század végéről. Mechwart András-emlékszoba. Berkei Csaba fotóművész Fém-Por-Fény című fotókiállítása.

ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA (III., Kiskorona u. 7.) Bartha Sándor installációja.

ÖRÖKMOZGÓ GALÉRIA (VII., Erzsébet krt. 39.) Dolnik Miklós festőművész Bádogdob című kiállítása.

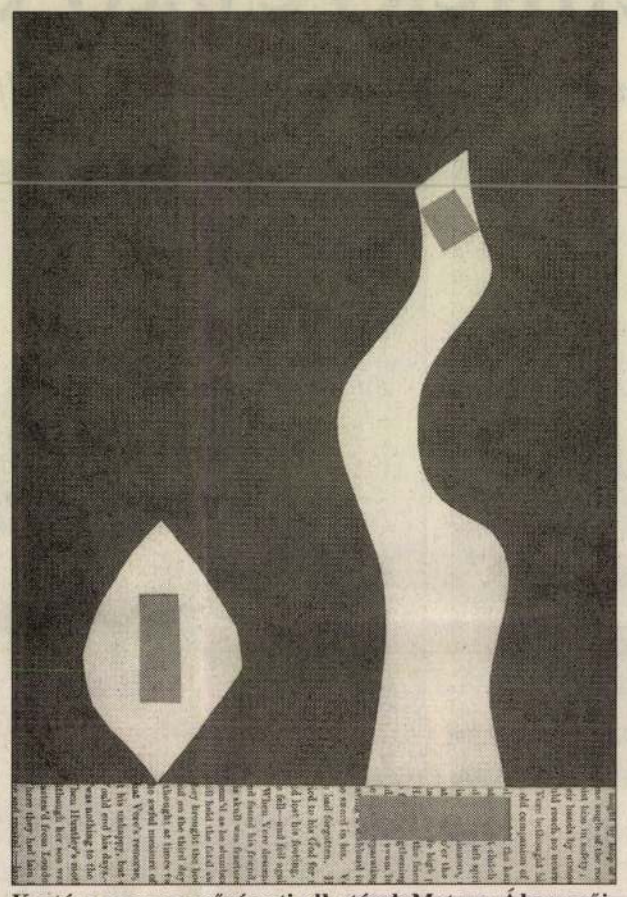

Kortárs magyar művészeti alkotások Matzon Ákos gyűjteményéből a Kassák Múzeumban (III., Fő tér 1.): a tárlat június 29-ig látható. Képünk: Korniss Dezső kollázsa

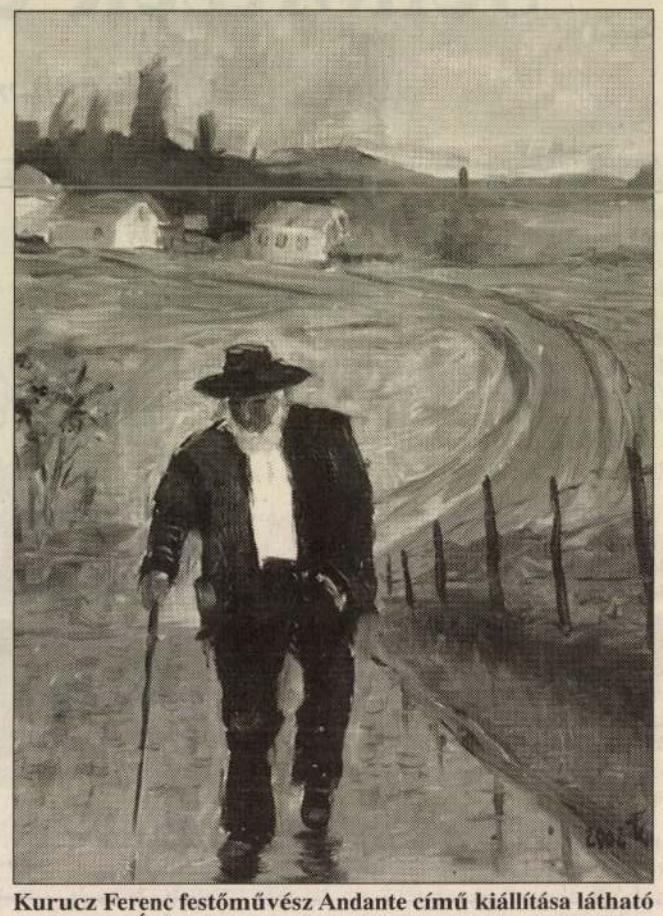

Kurucz Ferenc festőművész Andante című kiállítása látható a Magyar Újságírók Országos Szövetségének székházában (VI., Andrássy út 101.)

RÓTH MIKSA-EMLÉKHÁZ (VII., Nefelejcs u. 26.) Róth Miksa - századfordulós polgári enteriőr - szobái, jelentősebb művei.

SCH GALÉRIA (VI., Bajcsy-Zsilinszky út 37.) Kortárs művészek alkotásai (Szász Endre, Deák B. Ferenc, Szegvári Péter, Radnai József, Mág Tamás), régi képek, Morvay Zsuzsa - kerámiák, ajándéktárgyak, képkeretezés.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV., Dózsa Gy. út 41.) Egyiptomi kiállítás. Antik kiállítás. Gótikus szobrok. Régi képtár. XVII. századi olasz barokk kiállítás. XIX-XX. századi kiállítások. Német és osztrák művek a XIX. századból. Verrocchio-kamarakiállítás. Északolasz reneszánsz rajzok.

TEXTILMŰZEUM (III., Lajos u. 136-138.) Goldberger-emlékkiállítás. Tamási Tutyi-műhely. Modellek, makettek, a textilkészítés eszközei. A textilnyomás története.

TRAFÓ - KORTÁRS MŰVÉSZETEK HÁZA (IX., Liliom u. 41.) Trafó Galéria: Richard Billingham (UK). Trafó Kávézó: Kiállítás Fekete András fotóiból.

ÚJLIPÓTVÁROSI KLUB-GALÉRIA (XIII., Tátra u. 20/B) Hegyi György festőművész és Hegyi Gábor fotóművész Ketten együtt című kiállítása.

VADNAI GALÉRIA (V., Mérleg u. 12.) Haraszty István „Édeske" kinetikus szobrász kiállítása.

VÁRFOK GALÉRIA (I., Várfok u. 14.) Nagy Gabriella Jó messze című kiállítása.

VÁRFOK GALÉRIA - XO TEREM (I., Várfok u. 11.) Dániel András és Nemes Nikolett kiállítása.

VIGADÓ GALÉRIA (V., Vigadó tér 2.) Töreky Ferenc grafikusművész Életműtöredék című kiállítása. Pirk János (1903-1989) festőművész centenáriumi emlékkiállítása.

VÍZIVÁROSI GALÉRIA (II., Kapás u. 55.) A váci Tragor Ignác Múzeum gyűjteménye - válogatás a figurális képzőművészeti alkotásokból.

HANGVERSENYEK

cobaldi, L. Couperin, A. Forqueray, D. Scarlatti, J. Ch. Bach és J. S. Bach művei. 5-én 19 órától Szakcsi Lakatos Béla zongoraestje. Műsoron a XXI. század zenéje, a klasszikus, jazz- és népzene, valamint a poprock ötvözete. 7-én 19 órától ifj. Mező László (gordonka), Farkas Gábor (zongora). Műsoron Bach: C-dúr szvit BWV 1007, Beethoven: C-dúr szonáta op. 102 n. 1, Kocsár: Változatok (2000) - magyarországi bemutató, Martinu: Variációk egy Rossini-témára, Brahms: F-dúr szonáta op. 99.

RÉGI ZENEAKADÉMIA - LISZT FERENC KAMARATEREM (VI., Vörösmarty u. 35.) 5-én 11 órától Ingolf Wunder zongoramatinéja. Műsoron Beethoven: f-moll „Appassionata" szonáta, op. 57, Brahms: 28 Paganini-variáció, op. 35 - I. füzet, Liszt: h-moll szonáta.

ZENEAKADÉMIA (VI., Liszt Ferenc tér 8.) 1-jén 19.30-tól Operagála - a Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar hangversenye. Közreműködik: Honvéd Férfikar. Vezényel: Hollerung Gábor. 3-án 19.30-tól a Matáv Zenekar koncertje. Műsoron Bach: Parasztkantáta No. 212; Orff: Carmina Burana. Szólisták: Kertesi Ingrid, Marosvári Péter, Káldi Kiss András. Közreműködik a Magyar Rádió Énekkara és Gyermekkara (karigazgató: Strausz Kálmán és Thész Gabriella). Vezényel: Ligeti András. 4-én 19.30-tól a Matáv Zenekar szimfonikus estje. Műsoron Sztravinszkij: Tűzmadár - szvit, Prokofjev: I. zongoraverseny, Sztravinszkij: Petruska. Szólista: Várjon Dénes. Vezényel: Ligeti András. 5-én 10.30-tól és 16 órától és 6-án 16 órától Brémai muzsikusok - 6-10 éves gyerekeknek. Boccherini: Éjszakai őrjárat Madridban op. 30, No. 6. (Útbaigazítás; Vakok tánca a menhelyen; Kolostorból kiszűrődő ének; Utcai vándorzenészek - gitár és hegedű játéka; Visszatérés az őrhelyre), Mozart: Zenei tréfa, K 522, Csemiczky Miklós-Varró Dénes: Brémai muzsikus

BULI VAN

AKÁCOS UDVAR (VII., Akácfa u. 61.) 6-án 19 órától Dániel Annah koncertje.

ALMÁSSY TÉRI SZABADIDŐKÖZPONT (VII., Almássy tér 6.) 5-én Helyünk Európában Közösségi Fesztivál - szabadtéri népművészeti rendezvény. Színpadi műsorok: 14-től 16.40-ig bemutatkoznak Erzsébetváros nemzetiségei: Prameň Tánccsoport (szlovák), Fehér István és Zenekara, Ugocsa Együttes (ruszin), Tamburica Táncegyüttes (horvát), Tabán Táncegyüttes (szerb), Kolátosz Jorgosz zenekara és tánckara (görög), Söndörgő (délszláv), 17 órától Vodku v glotku (orosz-zsidó klezmer), 17.40-től Ír koncert és táncház tánctanítással. Muzsikál a Shannon zenekar, táncoktató Péter Julianna.

ANGYALFÖLDI GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI HÁZ (XIII., Dagály u. 15/A) 4-én 17 órától Téka táncház kicsiknek és nagyoknak.

ÁRKÁDIA (XI., Fehérvári út 120.) 3-án Karaoke-show, házigazda: Vilmányi Gábor. A belépés ingyenes. 4-én Riff-Rööfff Rock Klub. Fellép: Testi Egyenleg, Eszterlövészek. 5-én 17 órától Tinidiszkó, házigazda: Dj. Soviet. 23 órától buli a kőbön, házigazdák: Dj. Leveeman és Dj. T-Boy.

BÁLINT ZSIDÓ KÖZÖSSÉGI HÁZ (VI., Révay u. 16.) 5-én 20 órától Jungle Iz Massive - 4 órás Drum & Bass Party, az elején rövid reggae-intróval.

BESZKÁRT KLUB (VII., Akácfa u. 15.) Minden pénteken és szombaton 20-tól 2 óráig élő zenés táncest ismerkedéssel.

FAT MO'S (V., Nyáry Pál u. 11.) 1-jén Pege Quartett-koncert. 2-án Ton-Ton Phoenix-koncert után Rádió 1 buli White Boyjal. 3-án Dj. Lotters Futurefunk. 4-én Party Time - dj. Telkes. 5-én Dj. Tiba Funk - Fever. 6-án Hot Jazz Band-koncert. 7-én Fekete Jenő és a Muddy Shoes-koncert.

Scholtz Robert

e.

Ephraim. Lap

I. 1880 185. e

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. KI

190 4 évi 2410 számv. sz.

III. ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos följegyzése kéretik.

A Müemlékek tekin

F.é.jan.h
való hivatkozással
szolga 1903.é.hiva
76 f.-re érvényesi

Scholz Róbert, festő

M.D.K.

márdó és aranyozó munkáit dicséri a lap a pesti Vigadó ujjaépitési munkálatai során.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1882. XI. évf.

ort. 1. sz. 195. old.

MDK

Scholtz Róbert

Kovács D: Mátyás tpl ünnepe. Vas. Ujs. 1894. 41.sz.

677.l.

MDK

Scholz Róbert,

a királyi páholy vesztibüljét élénk hatásu arabeszkekkel diszité.

Az operaszinház belsö diszitményei.
Vas. Ujs. 1883. 733.1.

Scholz Róbert, festő M.D.K.

művei diszitik a Quittner Zsigmond tervei szerint a Ferencier terén épült hatalmas bérház földszintjén berenderet „Central" kávéházat

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1887. XVI.évf.

jul. 20. sz. 187. old.

MDK

Scholz Róbert -

Bauzeitung für Ungarn, 1884. 2o8. 1.

ph /Marimont, 1749 k.--Bécs, 1811. jun.
Mint udvari épitész az 178o-as évek
kenységének legfőbb irányitója. 1795-
ben császári és királyi udvari épitész
zmus következetes képviselője. Fonto-
u Pape /Leuwen, 1776--78/, a St Jacques
befejezése /Brüsszel, 1785--87/, Redu-
99--18o1/, Kioszk /Baden bei Wien, 18oo/,
-o4/, Lovagterem /egykor trónterem/ a

francia épitész- és szobrászcsalád. --
e de § 1259--66 között a párizsi Notre
. Fő müve: St Denis ujjáépitése /a 13.

Scholtz Robert

Az operaházban a falak díszítésében a festő és márolo munkát kerzítette.

Az operaszínban Var. Ujs. 1884-616. l

Erod

Egyesy Gerá: A magy kir. államvasutak központi személyháza udvara. Ország Világ 1884-533. l

Scholtz Robert

készítette az Operaház
belsejében a díszítő-
festő és márvány
munkát.

Vas. Ujs. 1884. 6/6 l.

1538—

Scholz Robert

Az Eiráfi pákoly vasztibüljét é-
lénk hatásu arabeskekkel
díszíté.

Az operaszinház belső díszít
mégei. Vas. Ujs 1883. 733. l

Scholz Robert

Festette a központi indóház
királi várótermeinek dekoratív
díszítését

A királi pavillon. Vas. Ujs
1884. 725. l

Scholtz Robert

1885. Tsenez Józef
send.

az operaház körül szerzett
érd

Van Zyp 1885.
538. l

M.D.K.

Scholz Róbert, festő

dekorativ felfestményei
díszítik az ~~Erredeber~~ Erzsébet hi allitásra
Jbl tervei szerint épült Király
pavillon fogadó termét

Budapester Ausstellungs-Zeitung, Bp. 1885.

10. sz. 78. old.

M.D.K.

Scholz Róbert, festő

terézvárosi plébánia-
templomban végrehajtok
díszítő festői munkálatai
tárgyában szakvéleményt kért
az épitőbirottság a Képrőművészek
birottságától, s az a kihöltött
9000 ft. honorárinmot megfele-
lőnek ci megérdemellnek tartotta

Bauzeitung für Ungarn. Bp. 1889. XVIII. évf.

febr. 1. sz. 31. old.

M.D.K.

Schulz Róbert „kir. magy. udvari festő"

Nyert megbízást a Belvárosi plébániatemplom diszitő festési munkálataira

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1889. XVIII. évf.
jul. 10. sz. 158. old.
+ jul. 20 " 168. "

M.D.K.

Scholz Róbert „kir. magy. udv. festő"

nyert megbízást a Mátyás templom belső díszítő festői munkálataira

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1891. XX.évf.

máj. 20. sz. 116. old.

Scholtz Róbert, diszitö-festö MDK

a Mátyás-templom ablakfestményeinek figurális részeit Székely Bertalan megkomponálta, a dekorativ-festési munkálatokat Sch.R. végzi.

A Mátyás-templom belseje.
Vas.Ujs.1892.XXXIX.évf. 10.sz. 171.l.

Scholtz Róbert

Środ
Z

Vas. Ujs. 1891. 310 l.

(A. budowari Matyás-
templom.)

látszott a szárazföld, a sárga sík,
s kanyargó völgy, pálmával gazdagon,
s rét, karcsu fákkal, mintegy ablakon;
egymással mindig egyenlő mezők;
s sápadt arcokkal, rózsás partfokon,
sötét, sápadt arcokkal jöttek ők:
a mélabús, szelid-szemü lótusz-evők.

E bájnövényből hordtak ők sokat
és nyujtogattak mindenki elé
gyümölcsös és virágos lombokat;
s ki elfogadta és megizlelé,

* Ezt a fordítást szeretném inkább eredeti versként olvastatni, nemcsak azért, mert érzéseim és gondolataim hű tükre e viharos napokban, hanem azért is, mert mint fordítás, tudatos félreértéseivel, kétségkivül kevéssé lehet hív. B. M.

Scholtz Róbert

Koronázó templom ornamentalis kifestése

Ivód

Velics László: Az egyházi művészetek tanulmányozásáról. Bpest 1894. 63 l.

(ufficiale), po
i signori Calzin
Oppo, Tridenti,
Carzà, Niccodem
Zorzi, Severini,
Casorati, Carena,
Aspettiamo tutti
con gran cuore.
Con i più cordial
saluti

gen 12 1935

M.D.K.

Scholz Róbert, festő

is körzemüködött a nemrégiben megnyílt New-York kávéház festészeti diszítésében.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1894. XXIII. évf.

nov. 1. sz. 246 old.

l. Scholez R.

MDK

Scholtz Róbert

A budavári Mátyás-templom belsejét Scholtz Róbert az épitész-tanár terve szerint polichrom ékitéssel diszitette.

Dr.Kovács Dénes: A Mátyás-templom ünnepe.

Vasárnapi Ujság, 1894. 41.évf. 41.sz.677,678.l.

Scholtz Róbert

Sturm Ferenc építész vajzái szerint 1894-ben festette az alábbi templom ornamentális díszítését

	a		Összeg	
	P	fill.	P	fill.

Szabó pesti ferencrendiek

70 l.

napirok.

1934		
hó	nap	
nov.	28.	Eladtunk 2 havi hitelre Szabad
		Ferencnek-nek kb.
		Jegyzék szerint 2500
		2 1/2 % alkuszdíj 6·25 1
		3 3/4 % zsírodíj 8·55
		értpapír frg a. a 18 f 0·36 15
"	30.	Készlet leltár szerint
"	"	" " "

Scholtz Róbert

Mátyás templom
ornamentális
festése

cród

Velics 1894.

63. l.

43

M.D.K.

Scholtz Róbert, festő

végezte a helyreállitott józsefvárosi templom ornamentális festő-munkáját.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1895. XVI.évf.

máj. 14. sz. 1. old.

MDK

Scholtz Róbert festő

A Józsefvárosi templom restaurálásakor a mennyezet négy nagy csoportképét és a négy evangélistát ábrázoló mellképeket Roskovics I.festette. Ezeket a figurális képeket környező, azoknak mintegy keretét képező dekorativ festést Scholtz Róbert udvari festő festette.

Cikk: Roskovics falképei.

Magyar Lányok, 1895. 366.l.

Scholtz Robert

wod.

Galgóczy István

Az ny orszaghár

M. Geniusz 1896.

I 388 l. arcz

Kezjed a 393

lapon

Scholz Róbert

l.

Rath Károly 1896

304. l.

ar 1. i dd kel át bezpek
hegy mjr. Szigetvárt-
l K-re bg. 11 ~~in~~ verds,
ljr Szigetvártmiklost.
rtjr III. 11-én 24-ig. az
[illegible] jelentés után
[illegible] pn, Sándor mjr
[illegible].
jr: III 12/13 éjjel
[illegible], esetleges
[illegible] 18-ig jelentendők.

Scholz Robert

l.

Rathgröggi 1896

289. l

296 l.

folyó	m.széles a folyó
ószer ahány 100 folyó	3 perc + 3.5-szer annyi perc, ahány 100 m.széles a folyó

séges behatás és kedvezőtlen idő-
esen meghosszabitja.

SCHOLTZ Róbert festő

Demény Dittel Lajos: Budapest, A kőbányai Szt.László-plébániate,plom. Bp.TKM,1991

7.

Bibó István 1938
Bibó István 1144, 1145, 13
Bickford, Ted 1945
Biczó Tamás 1783
Biedermann, Gottfried 600,
Bielz, Julius 93
Bierbauer Virgil 1188
Bihalji-Merin, Oto 1241
Bihari József 2067
Bilkei-Gorzó Magdolna 324
Birkás Ákos 547, 1430, 143
Bíró Gábor 473
V.Bíró Ibolya 176
Bíró Katalin 1985, 2115
Bíró Lajos 547
Bíró Lajos 1802
Bitó János 1571/9.

Scholz Róbert

a XII. csop. (faipar) jury-
jeuch kineverett tagja.

Közlezrkiáll

1178. P.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Scholz Róbert

Közlezrkiáll

1386

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Scholtz Róbert

Fot M. Béla

263-P

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM

BUDAPEST IX, ÜLLŐI-ÚT 33—37

A MAGYAR TÖRTÉNETI MÚZEUM IPARMŰVÉSZETI OSZTÁLYA

Scholz Robert

rad

L. M.

1899

MDK

Scholtz Róbert, diplome de mérite

A torinói kiállítás kitüntetései. Magyar Iparművészet 1902. 247.l.

MDK

Scholz Róbert festő

Magy. Iparművészet, 1900.

109 l.

Scholtz Róbert

l.

Közlerkiall

613. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

Scholz Róbert

l.

Közlerkiáll

189. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

MDK

Scholtz Róbert

György K.: Az iparmüvészet a párisi kiállitáson. Magyar Iparmüvészet 1900. 224.l.

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

1901

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

1935. október hó 19-én (szombaton) délután fél 6 órakor a Magyar Nemzeti Múzeum Baross-utcai előadótermében (VIII., Baross-utca 13.) tartandó

SZÉKELY BERTALAN-EMLÉKÜLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

Elnöki megnyitó.

Dr. Szentiványi Gyula: Székely Bertalan emlékezete. (Vetített képekkel.)

Utána választmányi ülés.

Gerevich Tibor
elnök.

Vendégeket a Társulat szívesen lát.

Scholtz Róbert

nemetalföldi és olasz
hollandus festők
műveit gyűjtötte.

Lykakörös

38. l.

1947

288-266

Méltóságos

Dr. Gerevich Tibor,
egyetemi professor Úrnak,

Helyben
Ipar-művészeti Múzeum
MoC-szárny

Scholtz Robert

MK

Várkertkioszk /Ybl.M. tér 9-11/ Scholtz Robert-től kivitelezett sgrafittófestésü loggiával. Eredetileg a várpalota szivattyutelepe volt. Tervezte Ybl. Miklós. Épült 1874-79. között.

Repr. 127. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961. 65.1.

Scholtz Róbert

MK

Várkertbazár /Ybl M.tér 2-6/
A Földszint oszlopain négy évszakot ábrázoló szobrok /H u s z á r Adolf/. Az árkádsor első pavilonjában 2-2 freskó, a másodikban 2-2 fajánsz lapokból T h a n Mór kartonjai után készült kép. A bejáratnál F e s s l e r Leo orosz lán szobrai (1945-ben elpusztult/. Díszitő festés S c h o l t z Róbert. A szobrokat helyreállitotta 1959-60-ban G r a a t n e r Jenő és P a l o t a i Gyula.
Repr. 126. kép. "I.Ybl Miklós tér 2-6"

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.
65.l.

MDA

Scholtz Róbert

Népköztársaság utja 71.
Képzőművészeti Főiskola.

Rauscher Lajos terve, épített Kolbenhain József 1875..
Homlokzat sgraffittós diszitésü Scholtz Róberttől.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

146. l.

Repr. 244. kép.

MDK

Scholtz Róbert

falfestés

Czakó E: A torinói kiállitás. Magy. Iparmüv. 1902.
166. l.

Csaki,M: Baron Bruckenthalisches Museum in Hermannstadt. Führer durch die Gemäldegalerie. VI. Auflage Hermannstadt, 1909.

MDK

Scholtz Robert

Czakó E: Az Ipm Muz. exlibr. kiáll. kat. 1903.

59 l.

MDK

Scholtz Róbert és utódai Steinhausl és Kölber

az összes diszitő, festő és aranyozó munkák

Bpesti Szt.István-templom. Épitő Ipar, 1905.
nov. 2o. 391-94 l. képek.

MDK

Scholtz Róbert

festő és aranyozási munkák

A szt. István tpl megnyitása. Vállalkozók Közl. 1905. nov. 22. 3-5.l.

Scholtz Róbert

grafikus

U. 1326

Magyarországon kezdte pályáját, majd nemette lett. 1914. márc.-koll. kiáll. a Könyves Kálmán szalonjában Scholtz Róbert hazai díszítőfestő fia ??

Alkotmány

1914. márc. 29

(y.K.: Öt festő)

610

1910.

[] történik, a hol a

~~ott~~ szines kövekkel kipadlózott
z vezető lépcsőn[] tizenötödik
kissé jobbrafordultan és össze-
kit a négy intézeti hölgy kisére-
szkodó főpap megáld és a kinek
balról, Joachim és jobbról ~~szent~~
szőke haja vállaira omlik és a
szavak olvashatók, szük ujjú bro-
Joachim fekete barettet, piros
tatóskodó ~~szent~~ Anna pedig, kinek
Anna, fehér fejkendőt, sötét szinü
Balról, az ablakon át, hegyes vidék-
bontakozik ki.

— Lelt. sz. 3962. —

r 29-iki 122883 sz. rendelet alap-
08-910). ~~— Kifizettetett 1911 ja-~~
~~10 december 31-én~~ (2190-910).
11. január 11-én

Kiállitasok

Scholtz K.F.Robert berlini
grafikus kiállitasa
/Könyves Kalman,1914/

M Ü V E S Z E T
XIII.évf.1914.
187.
"Widder Félix..."

MDK

Scholtz R.

Scholtz R. kiallitását ismertették a napilapok.

Művészet, 1914. 216.lap

Scholtz Róbert

röd

Velvaind

164-l-

1912

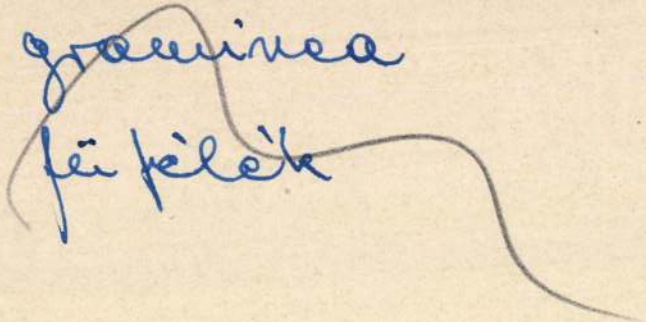

Scholtz K. F. Róbert

koll. kiáll-
Könyves Kálmán

1914. márc.

Elek A. évvégi kroni-
kája

Az Ujság
1915. jan. 1.

Magyar?

Scholtz Róbert

VIII. Baross u. 34.

Dr Scholtz Tivadar
haza, fenti veneráns-
titu falfestmenjei
vel. (Úgy tudom
már mincsenek meg)

Thirring Brest

81. l.

1919

von Hugo Kauffmann.

Hanfstängl in München.

Scholtz Róbert
festő

MDK

Ybl Várkert bazár architekturáját Feszler Leo /kapuőrző oroszlánok/ és Huszár Adolf szobrai/ /a négy évszak, gyermekgéniuszok, terrakotta medeilonok/, Than Mór freskói /a fülkepavilonok szegleteiben lebegő alakok/ és Scholtz Robert groteszk falfestményei diszitik.
287.o.

Borsos-Sódor-Zádor:Budapest. Bp. 1959.

Scholle Robert

Iesio

Scholtz Róbert

festő

l

Lechner Jenő dr

A Magyar Nemzeti

Múzeum épülete

1836 - 1926.

Bp. 1927

57. l

Scholtz Robert

l.

La Roche

52. l.

1938

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Scholtz Róbert

l.

Jbl Lotz

316, 326, 327, 329. l.

1938

Budapest, IX. 133.

Scholtz Róbert MDK

Az Operaház büffétermének falait
Fesz ty Árpád tájképei
Scholtz Róbert groteszkjei diszitik .
A Mennyezet képet Vastagh György festette: Bacchus születése neveltetése és diadalmenete.

260.o.

Borsos - Sódor - Zádor : Budapest. Bp. 1959.

M. D. K.

SCHOLTZ Róbert festő

Faltesszmények a Várhertvasár fülke-
pavilonjában

Ybl Ervin: Ybl Miklós 70.,

M. D. K.

SCHOLTZ Róbert festő

Bp. Ferencvárosi plébánia Templom de-
korativ festések 1880

Vámkáz szobafestő munkár

Díszítő, festő-aranyozó és márványozó
munkák az Operaházon

Ybl Ervin: Ybl Miklós 139., 204, 206.,

SCHOLTZ Róbert festő XIX. szd MDK.

Ybl Ervin: A budai várpalota helyreállítása a XIX. szd derekán. Tanulmányok Bp. múltjából. 1956. XI. köt. 326. l.

Scholtz Róbert MDK

A várkertbazáron falfestményeket készített

Ibl Ervin: A budai várkertbazár

MMM Évkönyve, 1951, 169 e.

M. D. K.

SCHOLTZ Róbert festő

Az Operaház lejáratának sgrafitto díszítése, groteszk-festés a foyerban, a királylépcsőházban

Ybl Ervin: Ybl Miklós 81., 84., 85.,

Scholz Robert

ferti

Gentmient

30 (Löbbn), 71 l.

1951

Elszámola

a trencsény várromnak a M
bizásából az 1914 évben eszk
merült kiszkiadásokról és

1.	jul.	14.	Calderoni számlája
2.	"	"	Rigler J. Ede számla
3.	"	15	Calderoni számlája
4.	"	"	Calderoni számlája
5.	"	20	Calderoni számlája
6.	"	"	A felmérési műveretek Gp
7.	"	25	1 sz. Heti jegyzék
8.	aug.	1.	2 sz. Heti jegyzék
9.	"	2.	Előleg Magyari Nándor
10	"	4.	Bodnár Pálnak ny
11.	"	"	Vlád József Viktornak
12	"	"	Kórsáti Zoltánnak

Scholtz Róbert
festő

l.

Schoenterézvárosi

9. l.

1938

801.

...issé jobbra nézve. Feje elöl kopasz s hátra-
...zt és körszakált hord. Ingének gallérja álló,
...s csokorra kötött, mellénye kivágott s elöl ösme
...ü. Felirata a talapzat felső keretén
...LOSSUTH"
...ilvett pajzson a babérban: „1889".
...magassága 30.5 cm.
...8-diki ereklyemuzeumból. 107/95: 3 dr.

107/95: 3 dr.

Scholtz Róbert

l.

Schoenjózsefvárosi

14. l.

lomány egylet gyűjteménye

1938

Rózsai ivópohár V. 247

Scholtz Róbert

l.

Scholtz Kőbánya

1939

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

MDK

Scholz Róbert

názoló munkákra kapott megbizást

Laurisin: A m. Operaház. 1941. 3 Ft-

61:

.665 1931.
1931 dec 17.

Beszerzési kö

Elhelyezési

Egyszázhusz pengőt. A minis

miniszteri tanácsos.

A hivatalos másolat hi

min.iroda s.tiszt

SCHOLTZ ROBERT
festőművész

Budapest

Ferencvárosi főpelb.

TKM 667

Scholtz Róbert

festő

MDK

Az Iparművészeti Muzeum építkezésénél a diszitő szobrászmunkákat Openheimer Ignác szobrász mintázt a festőmunkák mestere az ismert templomfestő Scholtz Róbert volt.

Dr. Kismarty-Lechner Jenő: Lechner Ödön. Bp. 1961.

62.l.

Scholtz Tamás

nyomdász

l. Könyvkiáll. emlék

146. l.

Budapest, 1941.Jan.21.

vi Gyula urnak

Budapest

töny	P.	254.-
"	"	260.-
t	"	377.-
	P.	891.-
rint		600.-
	P.	291.-

tel felvettük

kiváló tisztelettel

NÁDOSY TESTVÉREK UTÓDA
STORER VICTOR

Scholtz Tamás

nyomdász

MDK

1701 ben ujélelre kelti a bártfai nyomdát és 1715 ig vezeti ekkor a kassai jezsuita-kollegium vásárolja meg és a kassai nyomdával egyesíti.

Firlinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói stb.
Grafikai Szemle 1892. 11 z 181 l.

Scholtz Tivadar

festö

1898

l.

Éimisk 1930

88.l.

ól beszerzett engedély és

alanti elszámolás szerint,

Librairie Stock,155,

ıngais,Paris,cégnek a Crédit

Á kedvezményezett(ek)et az
štutalásról nem értesítettük.

Tisztelettel

PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-
EGYESÜLET

411

dapest. 35307/35.